

**Zpráva o situaci národnostních menšin
v České republice
za rok 2016**

Obsah	Str.
1. Úvod	4
2. Mezinárodní závazky	6
2.1. Evropská charta regionálních či menšinových jazyků	6
2.2. Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin	6
3. Aktuální závazky vyplývající z usnesení vlády.....	7
3.1. Světový romský festival KHAMORO 2016 (usnesení vlády ze dne 30. června 2004 č. 663).....	7
3.2. Využití dotace na provádění Evropské Charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2015 (usnesení vlády ze dne 27. dubna 2010 č. 315)	10
3.3. Finanční příspěvek ze státního rozpočtu na rekonstrukci Muzea moravských Chorvatů	13
4. Práva příslušníků národnostních menšin na úseku voleb	14
5. Právo na sdružování příslušníků národnostních menšin	15
6. Právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny	16
6.1. Rada vlády pro národnostní menšiny.....	16
6.2. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny	19
6.3. Agentura pro sociální začleňování.....	20
6.4. Účast na řešení na ministerské úrovni.....	21
6.4.1. Ministerstvo kultury.....	21
6.4.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	21
6.4.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí.....	21
6.5. Výkon práva účasti na řešení věcí týkajících se národnostních menšin na místní a regionální úrovni.....	21
6.6. Kancelář prezidenta republiky a národnostní menšiny v roce 2016	24
6.7. Kancelář Veřejného ochránce práv	24
7. Právo na užívání jména a příjmení, vícejazyčné názvy a označení v jazyce národnostní menšiny, užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku	25
8. Právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny	27
8.1. Vzdělávání v jazycích národnostních menšin po jednotlivých menšinách	29
8.1.1. Německá menšina.....	29
8.1.2. Polská menšina	29
8.1.3. Romská menšina.....	33
8.2. Dotační a rozvojové programy zaměřené na národnostní menšiny v roce 2016.....	33
8.2.1. Program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy ...	33
8.2.2. Dotační program na podporu integrace romské komunity	34
8.2.3. Program Podpory sociálně znevýhodněných romských žáků SŠ a VOŠ a konzervatoří....	35
8.2.4. Rozvojový program Podpora financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním v roce 2016	37
8.3. Multikulturní výchova.....	37
9. Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin	39
9.1. Právní rámec v roce 2016.....	39
9.2. Finanční podpora kultury národnostních menšin.....	39
9.3. Kulturní aktivity v roce 2016 podle národnostních menšin	40
9.4. Další podpora příslušníků národnostních menšin v resortu kultury.....	46
9.5. Dotační program Ministerstva kultury na podporu integrace příslušníků romské menšiny	46
10. Právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny.....	48
10.1. Elektronická veřejnoprávní média	48
10.2. Dotační program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin	50
11. Vnitřní bezpečnost.....	51
11.1. Ministerstvo vnitra	51
11.2. Ministerstvo spravedlnosti	59
11.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí.....	61
12. Dotační programy a další dotace, shrnutí.....	64
13. Shrnutí reflexe národnostních menšin.....	69

Přílohy

1 Veřejná správa na místní či regionální úrovni a národnostní menšiny v roce 2016.....	73
2 Dotační program podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků 2016 – přehled projektů.....	139
3 Program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v roce 2016	140
4 Ministerstvo kultury - Dotační program na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin v roce 2016	143
5 Ministerstvo kultury - Projekty s tematikou národnostních menšin dotované v dalších oblastech v roce 2016.....	146
6 Muzea a národnostní menšiny v roce 2016	148
7 Ministerstvo kultury - Dotační program na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin nebo o národnostních menšinách ve společnosti v roce 2016	162
8 Ministerstvo kultury - Program na podporu integrace příslušníků romské komunity v roce 2016..	172
9 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - Program na podporu integrace romské komunity v roce 2016	173
10 Ministerstvo práce a sociálních věcí a národnostní menšiny	174
11 Reflexe národnostních menšin	177

Tabulky

Tab. 1 Finanční vypořádání dotace Khamora 2016.....	7
Tab. 2 Srovnání výdajů vynaložených od roku 2007 do roku 2017.....	12
Tab. 3 Výbory / Komise / Rady ve statutárních městech	23
Tab. 4 Výbory / Komise / Rady v krajích	23
Tab. 5 Mateřské školy s polským jazykem vyučovacím – školní rok 2016/2017	30
Tab. 6 Základní a střední školy s polským jazykem vyučovacím – školní rok 2016/2017	31
Tab. 7 Poskytnuté finanční prostředky na podporu integrace romské komunity v roce 2016	35
Tab. 8 Dotační program na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků v roce 2016	36
Tab. 9 Přehled státem vynaložených výdajů na aktivity národnostních menšin v roce 2016	64

Grafy

Graf 1 Počty žáků ve školách s polským jazykem vyučovacím za posledních 10 let	32
Graf 2 Počet vstupů po menšinách (rok 2016)	48
Graf 3 Počet vstupů po tématech (rok 2016).....	48
Graf 4 Vstupy podle zdroje (rok 2016)	49
Graf 5 Dotace v obcích v roce 2016 po menšinách.....	65
Graf 6 Dotace ve statutárních městech v roce 2016 po menšinách	65
Graf 7 Dotace v krajích v roce 2016 po menšinách	65
Graf 8 Dotace samosprávy úhrnem v roce 2016 po menšinách	66
Graf 9 Dotace samospráv za posledních 6 let	66
Graf 10 Dotace státní správy v roce 2016 po menšinách	66
Graf 11 Dotace státní správy prostřednictvím dotačních programů za posledních 6 let	67
Graf 12 Dotace státní správy a samosprávy v roce 2016 úhrnem	67
Graf 13 Počty projektů v roce 2016 po menšinách	67
Graf 14 Dotace en bloc v posledních 6 letech.....	68
Graf 15 Dotace hl. m. Prahy v roce 2016.....	136
Graf 16 Rozdělení dotace na projekty po menšinách.....	139
Graf 17 Podíl dotace podle tematických okruhů	139
Graf 18 Dotace na vzdělávání v jazycích menšin a multikulturní výchovy v roce 2016	142
Graf 19 Dotace na kulturní aktivity po menšinách (2016)	145
Graf 20 Dotace na média po menšinách (2016)	171

Obrázky

Obrázek 1 Banner festivalu Khamoro 2016	7
Obrázek 2 Projekt multinárodnostního charakteru – časopis Kamarádi	12
Obrázek 3 Chorvatský dům v Jevišovce	13
Obrázek 4 Pořad ČT o menšinách a pro ně Sousedé.....	49

1. Úvod

Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2016 (dále jen „Zpráva“), je již patnáctým dokumentem od roku 2002, každoročně vládě předkládaným. Text zpracoval sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) na základě podkladů příslušných ministerstev, orgánů lokální i regionální samosprávy a zástupců národnostních menšin, které jsou v Radě zastoupeny. Text posledně jmenovaných pasáží není věcně upravován, v případě určitých diskrepancí je doplněn pouze v poznámkovém aparátu.

Podobně jako v předchozích letech pokračuje snaha oddělit specifickou podporu národnostních menšin od podpory integrace romské komunity, jde především o kapitolu ilustrující činnost veřejné správy na místní či regionální úrovni. Zpracovatel se proto pokusil pasáže týkající se obou úhlů pohledu okomentovat rovněž v poznámkovém aparátu.

K nejdůležitějším událostem roku 2016, o nichž Zpráva pojednává, patří:

- Novelizace zákona č. 128/2000 Sb. (§§ 29 a 117)

Dokončený proces návrhu novelizace zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších úprav (dále jen „zákon o obcích“), jak o ní byla podávána informace v minulých Zprávách. V usnesení vlády ke Zprávě za rok 2008 (ze dne 29. června 2009 č. 845) byl uložen úkol ministru vnitra navrhnout při novelizaci uvedeného zákona změnu iniciovanou Radou. Zmíněná novela se národnostních menšin týká ve dvou bodech: změny pravidel pro zřizování výboru pro národnostní menšiny a pro označování ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny. Navržená změna, vycházející z praktických zkušeností se zřizováním výborů i s označováním veřejných prostranství, byla již v květnu 2009 schválena Radou. Návrh novely byl po předchozích peripetiích popsanych v předchozí Zprávě znovu po meziresortním připomínkovém řízení schválen vládou dne 8. dubna 2015 a byl projednán Poslaneckou sněmovnou (sněmovní tisk č. 454). Třetí čtení proběhlo dne 10. února 2016 a návrh zákona byl Poslaneckou sněmovnou schválen. Senátem byl pak schválen dne 16. března 2016 a dne 22. března t.r. podepsán prezidentem republiky. Zákon byl publikován ve Sbírce zákonů dne 6. dubna 2016 jako zákon č. 106/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon); účinnosti nabyl dne 1. července 2016.

- Monitorovací proces dokumentů Rady Evropy (Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin, Evropská charta regionálních či menšinových jazyků)

Dne 8. června 2016 byl vládou projednán Komentář České republiky ke Čtvrtému stanovisku Poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Rady Evropy ohledně plnění této úmluvy Českou republikou a přijato usnesení č. 519. Byl zpracován sekretariátem Rady a příslušnými resorty v ní zastoupenými. Byl rovněž schválen Radou, na jejím jednání dne 26. dubna 2016 (usnesení č. 177). Česká republika tak využila možnost reagovat Komentářem na stanovisko Poradního výboru, který přijal Čtvrté stanovisko ohledně České republiky dne 16. listopadu 2015 a prostřednictvím Stálé mise České republiky při Radě Evropy postoupil sekretariátu Rady. Komentář byl konkrétně zaměřen na otázku sběru etnických dat, postavení Romů, problematiku diskriminace, podíl národnostních menšin na vytváření obrazu menšin v elektronických médiích, podporu kulturních aktivit organizací národnostních menšin, užívání menšinových jazyků v úředním styku, dvojjazyčné názvy v obcích s více než 10 % příslušníků národnostních menšin a vzdělávání v jejich jazycích.

- Veřejnoprávní média a národnostní menšiny

Rok 2016 byl ve znamení intenzivního jednání o novém pořadu pro národnostní menšiny a o nich ve vysílání veřejnoprávní České televize. Dne 4. října Programová rada ČT povolila výrobu tohoto pořadu, který by měl být produkován jako měsíčník na programu ČT 2. Pracovní skupinu pro národnostně menšinové vysílání o tom informoval programový ředitel ČT. Pořad se jmenuje *Sousedé* a jeho tvorbu zastřešuje centrum dramaturgie Ostrava. První vysílání se uskutečnilo začátkem února 2017 (bližší viz kap. 10 Zprávy).

Co se týče rozhlasového vysílání, od 2. listopadu 2015 je na stanici ČRo Plus v sobotu od 15:10 do 15:30 hod. vysílán pořad *Mezi námi* pro deset národnostních menšin žijících v ČR. Jedná se o běloruskou, bulharskou, chorvatskou, srbskou (a ostatní menšiny bývalé Jugoslávie), maďarskou, rusínskou, ruskou, řeckou, ukrajinskou a vietnamskou menšinu, tj. ty, které nemají v ČRo svoji vlastní redakci. Kromě samotného vysílání, na něž převažují jednoznačně pozitivní ohlasy, je třeba zmínit, že v rámci tohoto projektu ČRo kooperuje s národnostními menšinami i stran personálního zajištění. Vznikla tak skupina spolupracovníků Českého rozhlasu z řad národnostních menšin, která prošla redaktorským výcvikem a viditelně se podílí na tvorbě obrazu o menšinách v české posluchačské veřejnosti.

- Problematika neutěšeného stavu německých hrobů na českých hřbitovech

Ad hoc pracovní skupina k řešení situace hrobů národnostních menšin na českých hřbitovech byla ustavena na základě doporučení Rady dne 26. dubna 2016 na žádost zástupců německé menšiny na jednání Rady v prosinci 2015. S národnostně menšinovou politikou souvisí toto téma v otázce plnění Česko-německé smlouvy o dobrém sousedství z roku 1992, konkrétně čl. 24 a 30. Pracovní skupina v roce 2016 jednala celkem čtyřikrát, přičemž jednání v září proběhlo formou výjezdu do terénu na Chomutovsko, kdy se členové pracovní skupiny setkali s příslušnými zastupiteli statutárního města Chomutov a čtyř obcí v jeho okolí a přitom také navštívili pohřebiště. Výsledkem činnosti pracovní skupiny byl dokument pro jednání Rady v říjnu 2016, který by měl posloužit při hledání způsobu řešení situace zanedbaných hřbitovů s německými hroby. Rada doporučila pokračování činnosti pracovní skupiny, zejména její komunikaci s regionální a místní samosprávou.

- Problémy

I když za největší problém označují shodně zástupci národnostních menšin přetrvávající nedostatek v dotacích poskytovaných v posledních letech na podporu jejich organizací ze státního rozpočtu v rámci dotačních programů Ministerstva kultury, podařilo se prokazatelně zastavit úbytek finančních prostředků a jejich výše již podle všeho není likvidační (bližší viz kap. 12).

Z podkladů samosprávy (zejména obcí na Těšínském Slezsku; příloha 1) vyplývá nejednoznačný výklad toho, jak by mělo vypadat dodržování dvojjazyčnosti obecními úřady, a to od informací uváděných na úředních deskách, na obecních webových stránkách až po zacházení s menšinovým jazykem. U zaměstnanců obecních úřadů je kritizována obecně nízká znalost národnostně menšinové problematiky. Překážkou v implementaci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (dále jen „Charta“) je krytí jejích nákladů, přičemž existující dotační program je nahlížen jako nepříliš pružný na to, aby se jeho prostřednictvím mohlo reagovat na všechny nastalé situace.

2. Mezinárodní závazky

2.1. Evropská charta regionálních či menšinových jazyků ¹

Na základě podnětu Výboru expertů Charty řešila Rada v roce 2016 eventuální zahrnutí chorvatštiny moravských Chorvatů pod zvláštní ochranu Charty. Pracovní skupina organizovaná Ministerstvem vnitra shromáždila k tomuto kroku podklady a předložila je Radě. Ta na svém jednání dne 26. dubna 2016 svým usnesením č. 172 pověřila svého předsedu navrhnout vládě řešení této věci. Sekretariát Rady připravil variantní dokument pro jednání vlády a v květnu 2016 jej zaslal ke stanovisku Ministerstvu zahraničních věcí.

2.2. Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin ²

Vláda usnesením ze dne 2. dubna 2014 č. 204 schválila Čtvrtou periodickou zprávu o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin (dále jen „Čtvrtá periodická zpráva“). Prostřednictvím Stálé mise ČR při Radě Evropy byl dokument v české a anglické verzi předložen generálnímu tajemníkovi Rady Evropy v květnu 2014.

Poradní výbor Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin (dále jen „Poradní výbor“) přijal Čtvrté stanovisko ohledně České republiky dne 16. listopadu 2015 a prostřednictvím Stálé mise České republiky při Radě Evropy postoupil sekretariátu Rady. V souladu s článkem 23 Rezoluce Výboru ministrů RE č. 97(10) bylo toto stanovisko zasláno Výboru ministrů Rady Evropy.

Česká republika využila možnost předložení komentáře ke stanovisku Poradního výboru ohledně plnění závazků z Úmluvy Českou republikou - (ACFC/OP/IV(2015)004) v souladu s článkem 26(1) Úmluvy a pravidlem 23 Rezoluce 97(10) Výboru ministrů. Komentář byl zpracován sekretariátem Rady a příslušnými resorty v Radě zastoupenými, tj. Ministerstvem financí, Ministerstvem kultury, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem vnitra, rovněž tak Kanceláří Veřejného ochránce práv. Stanovisko Poradního výboru a návrh komentáře k němu byly poté zaslány Radě vlády pro národnostní menšiny, tj. orgánům veřejné správy a zástupcům národnostních menšin, kteří měli možnost se k příslušným bodům vyjádřit, a to dne 26. dubna 2016 při jednání Rady vlády pro národnostní menšiny. Rada k dokumentu přijala usnesení č. 177, v němž doporučuje po zapracování připomínek přednesených na jednání Rady předložit dokument do meziresortního připomínkového řízení a následně k projednání vládě. Text Komentáře byl rozeslán do meziresortního připomínkového řízení dopisem ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předsedy Rady dne 5. května 2016. Poté byl dne 8. června 2016 projednán vládou a jeho anglický překlad byl předložen generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.

¹ Česká republika ratifikovala Chartu dne 15. listopadu 2006. Při ratifikaci bylo učiněno prohlášení, kterým se ČR zavazuje aplikovat v souladu s čl. 2 odst. 2 a čl. 3 odst. 1 Charty vybraná ustanovení její části III. Pro Českou republiku vstoupila Charta v platnost podle čl. 19 odst. 2 dne 1. března 2007. Téhož dne byla také zveřejněna ve Sbírce mezinárodních smluv ČR pod č. 15/2007.

² Po otevření Úmluvy k podpisu dne 1. února 1995 Česká republika podepsala tento dokument dne 28. dubna 1995. Ratifikační proces Úmluvy ukončila Česká republika dne 18. prosince 1997, kdy uložila ratifikační listinu u generálního tajemníka Rady Evropy. Ve Sbírce mezinárodních smluv ČR pak byla zveřejněna dne 1. dubna 1998, pod č. 96/1998.

3. Aktuální závazky vyplývající z usnesení vlády

3.1. Světový romský festival KHAMORO 2016 (usnesení vlády ze dne 30. června 2004 č. 663)

Obrázek 1 Banner festivalu Khamoro 2016

Tab. 1 Finanční vypořádání dotace Khamora 2016

druh výdajů	výdaje (Kč)
materiálové náklady	92 000
z toho materiál	29 000
vybavení	0
kancelářské potřeby	26 000
materiál na scénografii a rekvizity	37 000
nemateriálové náklady (služby)	4 477 000
z toho nájemné	408 000
přeprava osob a materiálu	178 000
cestovné	428 000
propagace	433 000
poštovné, telefon, fax	80 000
honoráře	825 000
ubytování	412 000
scéna	593 000
ostatní nemateriální náklady	1 120 000
osobní náklady	1 654 000
z toho mzdy včetně odvodů	280 000
ostatní osobní náklady	1 374 000
neinvestiční náklady celkem	6 223 000

Zdroje financování projektu:

1) vstupné	171 819
2) účastnické, konferenční poplatky, kursové apod.	0
3) prodej publikací, hudebnin, CD, DVD	0
4) prodej dalších tiskovin (programy, katalogy, plakáty aj.)	0
Další zdroje	
5) vlastní finanční vklad žadatele	178 181
6) sponzoři (na základě smlouvy o reklamě apod.)	170 000
7) dary (na základě darovací smlouvy, potvrzení o přijetí daru)	0
8) dotace od města, obce	2 665 000
9) dotace od Ministerstva kultury (Odbor regionální a národnostní kultury, Odbor umění a knihoven)	1 193 000
10) dotace od dalších ústředních orgánů	0
11) zahraniční zdroje (ambasády, kulturní centra atd.)	1 170 000
12) ostatní:	
Nadace (ČEZ, Nadace Terezy Maxové dětem, Bader Philantropies)	515 000
Karel Schwarzenberg	10 000
Evropská komise v Praze	150 000
zdroje financování celkem	6 223 000

Ve dnech 29. května – 4. června 2016 proběhl již osmnáctý ročník Světového romského festivalu KHAMORO. Konal se pod záštitou ministra kultury a primátorky hlavního města Prahy. Jako každoročně podpořilo festival Hlavní město Praha, Ministerstvo kultury a Evropská komise. Hlavním mediálním partnerem festivalu byla již tradičně Česká televize.

Jednotlivé pořady festivalu se konaly v těchto lokalitách Prahy: *Náplavka*, *České centrum Praha*, *La Fabrika*, stanice metra Anděl, *Zahrádky Žižkov*, *Jazz Dock*, ulice Na Příkopě, *Vila Štvanice*, *Lucerna Music Bar*, *Piazzetta Národního divadla*, *Slovenský dom*, palác *Akropolis*, Václavské náměstí, *Knihovna Václava Havla*, park *Portheimka*, *Goethe Institut*, náměstí Míru, *SaSaZu* a Fakulta humanitních studií UK. Hlavní organizátoři *Slovo 21* a *Studio Production Saga* mají za sebou osmnáctiletou zkušenost s pořádáním největšího festivalu romské kultury na světě.

Vedle pravidelného programu v podobě koncertů tradiční romské hudby, současné romské hudby, gypsy jazzu, závěrečného galakonzertu, workshopů, výstav, defilé, vzpomínkových večerů a dětského dne, se organizátoři snaží vždy obohatit program o něco nového. V letošním roce to byla jedinečná *open-air performance Emílie Rigové* v ulici Na Příkopě a *interaktivní tvorba 3D grafiky* na pražských chodnících v podání mladých bosenských umělců.

Součástí festivalu nejsou jen kulturní akce. Letos se v *Knihovně Václava Havla* konal také expertní seminář na téma *Romský občanský aktivismus*. Ve spolupráci s Fakultou humanitních studií UK se tradičně odehrála také *Malá letní škola romské hudby*, která umožňuje českým i zahraničním studentům vhled do tematiky teoreticky (prostřednictvím přednášek s účastí zahraničních vyučujících) i prakticky (skrze návštěvu koncertů i doprovodných akcí Khamora). Dalším dílčím projektem je *Khamoro sdílí zkušenosti*, týdenní školení mladých Romů z ČR a SR k tématu managementu kulturních akcí. Pro velký úspěch z roku 2015 i v roce 2016 opakovala čtyřdenní setkání dětí z dětských domovů pod názvem *Khamoro Kher*, v rámci kterého měly děti možnost se setkat jak s organizátory festivalu a s vystupujícími umělci, tak i právě s účastníky aktivity Khamoro sdílí zkušenosti. Speciálně připravený program nejen ukazuje romským dětem jejich vlastní kulturu, se kterou se v dětských domovech nedostanou příliš do styku, ale podle zkušeností má přímý vliv na jejich rozhodování stran vzdělání a výběru zaměstnání.

Součástí Khamora je i mediální kampaň, důležitá nejen pro získávání diváků a informování veřejnosti o romské tematice a pro představování pozitivních vzorů, ale je také svébytným vizuálním projevem festivalu, který je dlouhodobě oceňován odborníky na grafický design.

Festival byl oficiálně zahájen v neděli 29. května *Party* na pražské Náplavce kapelou *Le Čhavendar* z Rokycan, po které vystoupil nevidomý slovenský zpěvák *Maroš Bango* doprovázený souborem *Fantasy Orchestra Ladislava Riga*. Večer pak uzavřel *DJ Shantel* z Německa svými originálními remixy balkánských romských kapel. Akce se zúčastnili ministr kultury a primátorka hl.m. Prahy, kteří převzali nad Khamorem záštitu a slavnostně jej zahájili. Rašínovo nábreží se zaplnilo lidmi ještě před začátkem samotné večerní party. Jde o technicky velice náročný prostor jak pro pořadatele a účinkující, tak pro návštěvníky a kolemjdoucí.

V pondělí 30. května se konala v radničním klubu *Staroměstské radnice* tisková konference. Kromě zástupců mediálních partnerů byla přítomna řada dalších novinářů. Dále se odehrála v *Českém centru Praha* vernisáž výstavy slovenské umělkyně Emílie Rigové nazvané *Archetyp Pra-Bari*. Vernisáž doprovodil zpěvem a klavírem *Maroš Bango* a tříčlenná *Kapela Josefa Šenkiho*. V holešovickém divadle *La Fabrika* se konal koncert současné romské hudby, kde zahrály tyto kapely: *Milan Kroka live band* z ČR, *Gipsy Casual* z Rumunska a *Shantel & Bucovina Club Orkestar* z Německa.

V úterý 31. května byla poprvé realizována populární tvorba interaktivní 3D grafiky, a to v prostorách zastávky metra Anděl. Na *Zahrádkách Žižkov* se konal oblíbený vzpomínkový večer na důležité romské osobnosti, tentokrát na Andreje Giňu a Milana Šenkiho. Akci doprovodila cimbálová muzika *Ivana Heráka*. Spolek *Ara Art* nastudoval pro tyto účely krátkou scénku z knihy jedné ze vzpomínaných osobností. Večerní koncert byl zahájen v *Jazz Docku*,

kde zahrála mladá gypsy jazzová kapela ze Španělska *Menil*. Koncert, který byl na dvě části oddělený krátkou přestávkou, uvedla a uzavřela ředitelka *Muzea romské kultury* v Brně.

Středeční odpoledne 1. června se konalo ve znamení alternativní open-air umělecké performance Emílie Rigové, která v ulici Na Příkopě rozvinula svůj speciálně designovaný koberec s romskými motivy, který představoval bezpečí domova. Za doprovodu živé akustické hudby a tance se účastníci procházeli ulicí po koberci nebo se stávali součástí světa Romů skrze kulisy v rámci akce nazvané *Ikony periférie*. V *Českém centru Praha* se ve spolupráci se švédskou ambasádou promítala česká premiéra filmu *Taikon*, dokumentu o životě romské spisovatelky a aktivistky Katariny Taikon. Ve *Vile Štvanice* proběhl vzpomínkový večer na zakladatelku české romistiky Milenu Hübschmannovou s premiérou divadelního představení *Čirikloro*, aneb co říká ptáček v podání spolku *Ara art* s hudebním doprovodem. Poté se v *Lucerna Music Baru* konal druhý koncert *Gypsy Jazzu*, tentokrát v podání slavných *The Rosenberg Trio* z Nizozemí.

Ve čtvrtek 2. června se na *Piazzettě Národního divadla* konala další část interaktivní tvorby 3D grafiky. Ve *Slovenském domě* se uskutečnila vernisáž výstavy *...A možná přijede na koze* řezbáře Matěje Holuba za hudebního doprovodu kapely *Bench Band*. Účastníci, zejména děti, si mohli pohrát s jeho uměleckými výtvary – hračkami. V *Paláci Akropolis* odstartoval první koncert tradiční romské hudby v podání kapel *Bengas* z ČR, *Tekameli* z Francie a *Zuralia Orchestra* z Rumunska.

V pátek 3. června v pravé poledne odstartoval průvod všech umělců a patnácti dětských romských tanečních souborů centrem Prahy z Václavského na Staroměstské náměstí. V *Knihovně Václava Havla* začal seminář nazvaný *Romský občanský aktivismus*. V parku *Portheimka* se ve spolupráci s MČ Praha 5 odehrál dětský den *Khamororo*, odpoledne plné her, zpěvu, tanečních vystoupení a workshopů zaměřených na děti všech věkových kategorií. V *Goethe Institutu* mezitím proběhla vernisáž výstavy *(Re)konceptualizace romského odboje* maďarské kurátorky a kunsthistoričky Romni Timei Junghaus. V *Paláci Akropolis* se odehrál druhý koncert tradiční romské hudby, tentokrát za účasti *The Gypsy Ensemble Giani Lincan* z Nizozemska, *Russka Roma* z Ruska a *Kočani Orkestar* z Makedonie.

V sobotu 4. června proběhla na náměstí Míru poslední část interaktivní tvorby 3D grafiky a odstartoval slavnostní závěrečný galakonzert, živě přenášený a zároveň zaznamenávaný *Českou televizí*. Zde bylo možno znovu vidět a slyšet šest kapel tradiční romské hudby z předchozích dvou dní. Galakonzertu se zúčastnilo přes 1 500 diváků.

Programu *Khamoro Kher 2016* se zúčastnilo 25 dětí a jejich vedoucích ze 4 dětských domovů, jmenovitě DD Býchory, DD Potštejn, DD Jihlava a DD Krnsko. Setkání trvalo od 2. do 5. června a děti se kromě večerních koncertů, pátečního defilé a dětského dne setkaly také s organizátory a účinkujícími závěrečného galakonzertu.

Malá letní škola romské kultury probíhala od pondělí 30. května do pátku 3. června formou dopolední výuky a ověřování teorie nabyté v přednáškách v praxi na večerních koncertech *Khamora*. Většina studentů se zúčastnila i nedělní *Khamoro party* na Vltavě a sobotního Galakonzertu. Hostem školy byla také rumunská etnomuzikoložka Speranta Radulescu.

Na týdenním školení mladých Romů z ČR a Slovenska *Khamoro sdílí zkušenosti* se účastníci učili kulturnímu managementu a organizaci největšího etnického festivalu svého druhu na světě. Součástí byla také analýza programu *Khamora*.

Romové jsou během festivalu aktivní ve všech vrstvách dění. Vedle umělců, vypravěčů, lektorů, vedoucích doprovodných programů, odborníků a dalších, je také zhruba polovina realizačního týmu složena z Romů. Ti na festivalu působí jako moderátoři, koordinátoři, asistenti, PR a propagace, vytváří koncepci programu, jsou součástí autorského týmu, podílejí se na scénografii, produkci, technické podpoře, dopravě a dalším. V rámci doprovodného programu nepřístupného veřejnosti bylo letos součástí aktivit kolem třiceti mladých Romů a dětí (*Khamoro Kher*, *Khamoro sdílí zkušenosti*), kteří mohli získat bližší vhled do přípravy a průběhu festivalu.

Medializace projektu: autoři se soustředí nejen na tiskovou propagaci, ale také na prezentaci Romů v televizi, rozhlasu a internetu včetně sociálních sítí; o festivalu každoročně informují česká i zahraniční média. Hlavním mediálním partnerem je od samého vzniku festivalu *Česká televize*, dalšími mediálními partnery jsou například *Český rozhlas*, *Rádio Spin*, *Radio 1*, *Pražský deník*, *Color music radio* a další. Součástí mediální kampaně je i pravidelná tisková konference. Medializace Světového romského festivalu Khamoro je důležitou součástí projektu. Slouží totiž nejen k upozornění na konání festivalu a získání příznivců a návštěvníků, ale také k otevření diskuse na téma soužití Romů a Neromů a aktivaci romského občanského aktivismu.

Příklady mediálních výstupů. ČT: Události, Události v kultuře, Zprávičky, Studio 6, přímý přenos závěrečného galakonzertu v SaSaZu aj. ČRo Vltava, Radio Wave, musicweb.cz, Pražský deník, Bedna films, Color music radio, Rádio Spin, Rádio 1, Romea.cz, Romano hangos, Romano vodi, Pražský express, Haló noviny, Týden, Kolínský deník, Benešovský deník, Bolešlavský deník, Pražský deník, Kutnohorský deník a další, včetně 28 výstupů na internetu.

V posledních letech navštěvuje festival okolo deseti tisíc diváků a přítomnost majority a romské minority je vyvážená. Nejen v České republice, ale v celém světě neexistuje další festival romské kultury, který by měl osmnáctiletou tradici, trval sedm dní, měl tak masivní mediální kampaň, přinášel kromě koncertů a doprovodných akcí také odbornou a vzdělávací část a prezentoval romskou kulturu z tolika různých úhlů a koutů světa. Věříme, že prostor, který tímto poskytujeme k vzájemnému poznávání a společnému trávení času, přispívá k lepšímu soužití Romů a Neromů v České republice. Khamoro se stalo opravdovým svátkem romské kultury. Cílem je dokázat, a to nejen majoritě, ale především Romům samotným, že romská kultura je stejně hodnotná jako kterákoliv jiná.

3.2. Využití dotace na provádění Evropské Charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2015 (usnesení vlády ze dne 27. dubna 2010 č. 315)

Dotační program Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků má za cíl naplnit mezinárodní závazek, který Česká republika převzala, a to zachovat a podporovat historické regionální a menšinové jazyky spadající do ochranné části III Charty, tj.:

- polština (na území okresů Frýdek-Místek a Karviná, Moravskoslezský kraj),
- němčina,
- romština,
- slovenština (v rámci celé ČR, tam, kde je to vzhledem k počtu mluvčích vhodné),
- od 1. ledna 2015 také moravská chorvatština.³

Dotační program byl pro rok 2016, stejně jako v letech předchozích, rozčleněn do tří okruhů. V rámci nich jsou podporovány následující aktivity:

- A) Vzdělávací aktivity na všech vzdělávacích stupních nad rámec standardního vyučování, které se zaměřují na výuku menšinového jazyka nebo v něm probíhají. Cílovou skupinou těchto aktivit mohou být jak osoby s menšinovým jazykem jako jazykem mateřským, tak osoby s češtinou jako mateřským jazykem. Aktivity mohou být zaměřené i na vzdělávání pedagogů s cílem podpory menšinových jazyků zejména v prostředí osob s češtinou jako jazykem mateřským. Zvláštní zřetel bude brán na aktivity podporující úctu, porozumění a toleranci mezi různými jazykovými skupinami.
- B) Kvantitativní a kvalitativní analýzy zaměřené na výzkum užívání menšinových jazyků, indikaci oblastí jejich podpory a návrhy forem této podpory.
- C) Podpora užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích. Zvláštní zřetel bude brán na výrobu, instalaci a údržbu tabulí s názvy obcí, jejich částí,

³ Ke schválení zařazení chorvatštiny moravských Chorvatů mezi jazyky, na něž je dotační program zaměřen, došlo v roce 2014 Radou vlády pro národnostní menšiny.

ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků.

O dotaci mohly pro rok 2016 žádat tyto typy právnických osob:

- a) spolek (žadatelem nemůže být pobočný spolek hlavního spolku),
- b) ústav,
- c) církevní právnická osoba,
- d) obecně prospěšná společnost,
- e) škola a školské zařízení podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- f) vysoká škola podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů,
- g) obec.

Dotace jsou rozdělovány transparentním způsobem ve výběrovém dotačním řízení. Celý proces je monitorován příslušnými útvary Úřadu vlády a kontrolován Oddělením kontroly.⁴

V roce 2016 byly do kapitoly 304 - Úřad vlády ČR přiděleny finanční prostředky ve výši 1 850 000,- Kč. Byly vyčerpány prostředky ve výši 1 849 645,- Kč.

Dotační řízení bylo vyhlášeno v souladu s příslušnou Směrnicí s termínem předkládání žádostí do 30. září 2015. K tomuto datu bylo evidováno 21 žádostí o dotaci s celkovým požadavkem 5 198 705,- Kč. Z toho 15 žádostí spadalo do oblasti podpory A, pět žádostí do oblasti podpory B a jedna žádost do okruhu C.

Z hlediska počtu projektů zaměřených na jednotlivé jazyky je pořadí následující: šest projektů jazyk romský, tři projekty jazyk polský, dva projekty jazyk slovenský, jeden projekt jazyk chorvatský a jeden projekt kategorie multilingvní.

Pokud jde o rozložení výše finanční podpory v rámci dotačního programu dle jednotlivých jazyků, každoročně nejvyšší část finančních prostředků (955 000,- Kč) směřuje na projekty zaměřující se na romštinu (5 projektů). Na druhém místě jsou projekty zaměřující se na slovenský jazyk (340 000,- Kč; 2 projekty). Na třetím místě je jazyk polský s částkou 175 000,- Kč se třemi podpořenými projekty. Speciální, tzv. multilingvní kategorii s částkou 200 000,- Kč tvoří projekt organizace *Spolek Zaedno*, z.s., který nekoncepčuje svou činnost zaměřením pouze na jeden menšinový jazyk, ale jeho činnost je mnohem rozsáhlejší. Kromě všech jazyků spadajících do ochranné části III Charty, se tak zaměřuje i na další jazyky – vietnamštinu, bulharštinu, ukrajinštinu, maďarštinu, srbštinu, chorvatštinu, běloruštinu, ruštinu, řečtinu a rusínštinu. Konečně jedním projektem ve výši 180 000,- Kč byl podpořen i chorvatský jazyk, a to prostřednictvím projektu *Dokumentace nejstarších mluvicích moravské chorvatštiny* organizace *Sdružení občanů chorvatské národnosti*. V roce 2016 nebyl podpořen žádný německý projekt.⁵

Co se týká oblastí podpory, v roce 2016 spadalo z celkem 12 podpořených projektů 8 do oblasti podpory A, 2 projekty do oblasti podpory B a 1 do okruhu C.

Tematický okruh A je zaměřen především na vzdělávací aktivity s cílovou skupinou dětí a mládeže z daných národnostních menšin. V roce 2016 byly v této kategorii podpořeny zejména – vydávání neperiodických publikací, literární, audiovizuální a výtvarné soutěže, tvorba aktivit a pomůcek pro výuku jazyků, šíření textů v menšinových jazycích, přednáškové aktivity, národnostní festivaly, autorská čtení, divadelní představení, výstavy a doplňující mediální aktivity na internetu. Tento okruh je svým záběrem nejrozmanitější a každoročně, jak potvrzuje graf v příloze 2, představuje většinu vynaložených finančních prostředků.

⁴ Oddělením kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny.

⁵ Na rok 2017 však byl k podpoře navržen výzkumný projekt Filozofické fakulty UK *Němčina jako menšinový jazyk v ČR: Analýza potřeb, návrh řešení a studie proveditelnosti podpory německého dialektu v ČR*.

Obrázek 2 Projekt multinárodnostního charakteru – časopis Kamarádi

Do okruhu B spadají projekty, jejichž cílem je provést konkrétní kvalitativní a kvantitativní výzkum v oblasti národnostně menšinových jazyků. V rámci tohoto okruhu byly každoročně podporovány zejména výzkumy v oboru romštiny. V roce 2016 však došlo ke změně a kromě jednoho projektu zaměřeného na romštinu byl podpořen i výzkum užívání jazyka slovenského a jazyka

chorvatského. Téměř každoročním žadatelem v této oblasti je Filozofická fakulta UK, která byla pro rok 2016 podpořena s cílem tvorby slovníku olašské romštiny. Pro rok 2016 ji v rámci výzkumu slovenského jazyka doplnilo *Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR* a v rámci chorvatského jazyka *Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR*. V této oblasti tak byly v roce 2016 podpořeny celkem 3 projekty.

Okruh C je pozůstatkem původního specifitějšího zaměření dotačního programu – podpora užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích. Dle situace v předchozích letech se předpokládalo, že význam tohoto okruhu bude vzhledem k naplnění cílů (umístění dvojjazyčných cedulí do municipalit s odpovídajícím počtem příslušníků národnostních menšin) postupně klesat, ovšem s nástupem nových technologií a s obnoveným zájmem obcí o tuto oblast se objevuje další prostor pro využití tohoto okruhu. V roce 2016 bylo v tomto okruhu podpořeno město Jablunkov s projektem zaměřujícím se na umístění *QR-kódů* na významná místa a budovy Jablunkova. Ty uživatele přesměrují na vytvořené česko/polské webové stránky budov/míst, které obsahují název budovy/místa, popis historie i současnosti, fotografie historické i současné a odkaz na oficiální stránky dané budovy/místa.

Dotační program naplňuje mezinárodní závazek, který Česká republika převzala. Díky podpořeným aktivitám v rámci programu nejenže dochází k podpoře menšinových jazyků spadajících do ochranné části III Charty, ke které se ČR zavázala, ale výstupy jsou praktického charakteru a napomáhají k udržení a rozšíření menšinových jazyků. Bližší informace o jednotlivých projektech jsou uvedeny v příloze 2.

Tab. 2 Srovnání výdajů vynaložených od roku 2007 do roku 2017

rok	z rozpočtu přiděleno	čerpáno	počet oceněných projektů
2017	2 400 000,- Kč	2 400 000,- Kč	18
2016	1 850 000,- Kč	1 849 645,- Kč	12
2015	1 850 000,- Kč	2 010 000,- Kč	12
2014	1 850 000,- Kč	1 690 000,- Kč	12
2013	1 850 000,- Kč	1 376 000,- Kč	10
2012	1 850 000,- Kč	1 720 000,- Kč	17
2011	1 850 000,- Kč	1 849 914,- Kč	12
2010	2 500 000,- Kč	2 241 517,- Kč	17
2009	2 000 000,- Kč	263 754,- Kč	1 (kraj Moravskoslezský)
2008	5 000 000,- Kč	751 125,- Kč	1 (kraj Moravskoslezský)
2007	5 000 000,- Kč	680 227,- Kč	1 (kraj Moravskoslezský)

3.3. Finanční příspěvek ze státního rozpočtu na rekonstrukci Muzea moravských Chorvatů

V souladu s usnesením vlády č. 847 ze dne 15. října 2014, bodu II. 1.1., v jehož rámci bylo uloženo 1. místopředsedovi vlády a ministru financí převést na základě žádosti ministra kultury finanční prostředky z kapitoly *Všeobecná pokladní správa* do rozpočtu Ministerstva kultury pro poskytnutí dotace spolku *Sdružení občanů chorvatské národnosti v České republice* na část I. etapy rekonstrukce *Muzea moravských Chorvatů* v obci Jevišovka, byly v roce 2015 navýšeny výdaje kapitoly 334 - Ministerstvo kultury o částku 8 mil. Kč na dokončení druhé části I. etapy této akce. V roce 2014 na základě výše citovaného usnesení převedlo Ministerstvo financí finanční prostředky na podporu rekonstrukce Muzea moravských Chorvatů v Jevišovce, a to z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury (dotačního programu 134-D210 Podpora reprodukce majetku regionálních kulturních zařízení). Šlo o částku 8 351 710,- Kč.⁶

Obrázek 3 Chorvatský dům v Jevišovce

Předmětem akce je vybudování muzea a centra chorvatské menšiny. Toto bude mimo jiné dokumentovat historii chorvatské menšiny v ČR a zájemcům o tuto problematiku poskytnout potřebné zázemí. Stane se také kulturním a společenským centrem, budou zde probíhat akce na podporu soužití menšiny s českou majoritou. Široké veřejnosti bude také zpřístupněna odborná

knihovna. Vzhledem k náročnosti realizace je tato akce rozdělena do dvou samostatných etap, celkové náklady by měly činit cca 24 986 233,- Kč, které jsou alokovány v rozpočtu kapitoly 334 – Ministerstvo kultury na realizaci výše uvedené akce ve zmíněném podprogramu.

⁶ <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/prevod-financnich-prostredku-na-podporu-rekonstrukce-muzea-moravskych-chorvatu-v-jevisevce--123529/>

4. Práva příslušníků národnostních menšin na úseku voleb

V roce 2016 nebyla ohledně voleb přijata ve vztahu k právům příslušníků národnostních menšin žádná nová opatření legislativní či nelegislativní povahy, neboť stávající praxe a právní úprava práv příslušníků národnostních menšin v oblasti výkonu jejich volebního práva je v souladu jak s ústavním pořádkem, tak odpovídá mezinárodním závazkům ČR.

Vzhledem k tomu, že podle ustanovení § 10 zákona č. 273/2001 Sb. o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů (dále jen „menšinový zákon“) mají příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na našem území, za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy (tj. volebními zákony), nejen právo na zveřejnění oznámení o době a místě konání voleb, ale také právo na další informace pro voliče v jazyce národnostních menšin, zasílá Ministerstvo vnitra, a to nad rámec povinností stanovených mu volebními zákony, před každými volbami *Informaci o způsobu hlasování* v jazyce příslušných národnostních menšin všem obcím, kde občané hlásící se k jiné národnosti než české dosahují alespoň 10 % obyvatel obce (v těchto obcích se zřizuje výbor pro národnostní menšiny; dále jen „Výbor“). *Informace o způsobu hlasování* v jazycích národnostních menšin je v dotčených obcích zveřejňována na místě k tomu obvyklém, tj. vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, a dále v každé volební místnosti na území obce.⁷

Obdobný princip informování příslušníků národnostních menšin jako při volbách se uplatňuje i při konání místního a krajského referenda. V obci, ve které se zřizuje Výbor, se oznámení o době a místě konání místního, resp. krajského referenda a o povinnosti prokázat při hlasování totožnost a státní občanství, zveřejní i v jazyce příslušné národnostní menšiny, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k této národnosti alespoň 10 % obyvatel obce.⁸

V říjnu roku 2016 se konaly volby do zastupitelstev krajů a volby do Senátu Parlamentu ČR. V prvních uvedených volbách jako jediná národnostně menšinová politická strana *Romská demokratická strana* postavila kandidátky jen ve třech krajích, v nichž ji reprezentovalo 23 kandidátů — patnáct v Moravskoslezském a shodně po čtyřech kandidátech ve Středočeském a Libereckém kraji. Získala 0,06 % hlasů. Podle odhadů kandidovalo na dalších kandidátních listinách cca 20 Romů, nikdo z nich neuspěl. Co se týče polské menšiny, na kandidátních listinách různých stran figurovalo 15 příslušníků této menšiny. Z nich uspěl jediný (na kandidátce ODS).

Ve volbách do Senátu se jako zástupce polské menšiny profiloval v 73. volebním obvodu doc. Ing. Jiří Cieñciała, CSc., a to na kandidátce volebního uskupení Občané spolu – nezávislí. Jemu vyjádřilo podporu hnutí Coexistentia. Byl s převahou 73% ve druhém kole zvolen.

⁷ V návaznosti na zmíněné ustanovení zákona o právech příslušníků národnostních menšin obsahují všechny volební zákony podmínky, za nichž musí starosta obce zveřejnit i v jazyce příslušné národnostní menšiny oznámení o době a místě konání voleb v obci a upozornění voličům na povinnost prokázat totožnost a státní občanství a další potřebné údaje k nerušenému průběhu voleb [§ 15 odst. 4 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 3 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, § 29 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 32 odst. 4 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 34 odst. 3 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky)].

⁸ Ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 118/2010 Sb., o krajském referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5. Právo na sdružování příslušníků národnostních menšin

V roce 2016 nebyla přijata žádná zákonná úprava týkající se sdružování příslušníků národnostních menšin. Právní úprava sdružovacího práva, obsažená v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zaručovala v souladu s příslušnými mezinárodními úmluvami a ústavní úpravou, právo sdružovat se spolu s jinými každému. Příslušníci národnostních menšin mohli tudíž zakládat spolky bez jakýchkoli omezení. Právo příslušníků národnostních menšin na sdružování v národnostních sdruženích i v politických stranách a v politických hnutích je též výslovně zmíněno v ustanovení § 5 menšinového zákona. Občanský zákoník neobsahuje speciální úpravu národnostních spolků, ale zahrnuje je do obecného režimu spolků.

Agenda sdružování na úseku občanských sdružení/spolků,⁹ kterou do 31. prosince 2013 zabezpečovalo Ministerstvo vnitra, byla na základě zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v plném rozsahu nově převedena na rejstříkové soudy, které vedou spolkový rejstřík. Byly proto osloveny všechny rejstříkové soudy, které sdělily, že požadované údaje nejsou samostatně ve spolkovém rejstříku evidovány a nelze je tedy v databázi vyhledat. Údaje tohoto typu lze zjistit pouze z obsahu stanov, přičemž zjištění takového údaje by znamenalo nutnost fyzicky prohlédnout stanovy dohromady více než 70 tis. subjektů, což přesahuje pracovní kapacitu rejstříkových soudů.

○ Politické strany a hnutí¹⁰

Politické hnutí Coexistentia–Soužití se dlouhodobě prosazuje na komunální úrovni v okresech Frýdek-Místek a Karviná, kde má dnes po komunálních volbách v říjnu 2014 se 30 mandáty ve 13 obcích podíl na obecních zastupitelstvech (nadto v 11 případech v koalici s Nezávislými).

Romové získali v komunálních volbách celkem 5 mandátů v rámci místních volebních uskupení (tři z toho v rámci volebního hnutí Společně pro Trmice (Nezávislá volba) v Ústí nad Labem-Trmicích, jeden v Ralsku za stranu SNK Evropští demokraté a jeden v Lomu u Mostu za hnutí Severočeši Most). Pravidelně se o úspěch v regionálních volbách snaží *Romská demokratická strana*, v roce 2016 neúspěšně (viz kap. 4). Další romskou stranou je *Strana rovných příležitostí*, jež v loňských volbách do krajských zastupitelstev své kandidáty nepostavila.

⁹ Na úseku sdružování v politických stranách vykonává působnost Ministerstvo vnitra i nadále na základě zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ U kandidátů v komunálních volbách je sledována pouze státní příslušnost kandidáta, nikoliv jeho národnost. Z objektivních zdrojů se nelze exaktně vyjádřit ke konstatování o počtu mandátů získaných Romy v komunálních volbách, národnost u kandidátů není sledována, jde tedy o odhad, potvrzený romskými spolky.

6. Právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny

6.1. Rada vlády pro národnostní menšiny

Funkční období členů Rady je podle článku 3 odst. 7 Statutu Rady čtyřleté, člen Rady za národnostní menšiny nemůže být přitom jmenován více než dvakrát a po skončení funkčního období vykonává funkci člena Rady až do té doby, než je jmenován jeho nástupce s funkčním obdobím vlády.

V roce 2016 nedošlo na straně členů Rady za národnostní menšiny k žádným změnám. Nově byli jmenováni členové za veřejnou správu – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo vnitra.

Jednání Rady

- Dne 22. února 2016 se Rada zabývala výsledky dosavadních jednání Pracovní skupiny pro problematiku moravské chorvatštiny, kterých se vedle zástupců ze sekretariátu Rady, Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zúčastnili také představitelé chorvatské menšiny. Byl připraven konečný materiál k problematice, na kterém všechny zúčastněné strany spolupracovaly. V diskusi k situaci ukrajinských imigrantů a zavedení systému *Visapoint* Rada usnesením doporučila svému předsedovi, aby se situací ukrajinských imigrantů zabýval Výbor pro práva cizinců při Radě vlády pro lidská práva. Poté zástupce německé menšiny v Radě prezentoval neutěšený stav německých hrobů na českých hřbitovech. Byly zmíněny povinnosti státu, které jsou zakotveny v Česko-německé smlouvě o dobrém sousedství z roku 1992. Rada souhlasila se zřízením *Ad hoc* pracovní skupiny k problematice. Sekretariát Rady dále informoval o jednáních Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání ve věci nového pořadu České televize o národnostních menšinách a pro ně. Tradičně byl projednán aktuální vývoj ve výběrových dotačních řízeních pro národnostní menšiny (Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Úřad vlády). Rada vzala na vědomí rozšíření dotační výběrové komise Úřadu vlády - programu podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků - o zástupce chorvatské menšiny. Sekretariát Rady informoval o stavu přípravy Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2015 a Výroční zprávy o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny v roce 2015. Rovněž tak podal informaci o Čtvrtém stanovisku Poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Rady Evropy ohledně České republiky.
- Na jednání Rady dne 26. dubna 2016 bylo dokončeno projednávání problematiky moravské chorvatštiny. Rada svého předsedu pověřila navrhnout vládě rozšíření ratifikace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků o spisovný chorvatský jazyk s akcentem na podporu gradišťanské jazykové variety chorvatštiny tak, že se rozšíří prohlášení České republiky, že za menšinové jazyky, jimiž se na jejím území hovoří, a vůči kterým bude uplatňovat ustanovení části II Charty, považuje vedle slovenštiny, polštiny, němčiny a romštiny také spisovný chorvatský jazyk s akcentem na podporu gradišťanské jazykové variety chorvatštiny. Sekretariát Rady bezprostředně poté připravil variantní návrh materiálu pro vládu, který zaslal na Ministerstvo zahraničních věcí k posouzení. Tajemnice Výboru pro práva cizinců, poradního grémia Rady vlády pro lidská práva, informovala o jeho jednání stran situace ukrajinských imigrantů a otázky fungování systému *Visapoint*. Poté byla Rada informována o probíhající elektronizaci dotačních řízení v oblasti lidských práv, konkrétně o programu podpory implementace Evropské Charty regionálních či menšinových jazyků. Rada vyslovila souhlas se způsobem hlasování o Směrnici k uvedenému dotačnímu programu. Rada rovněž doporučila svému předsedovi zřídit dočasnou pracovní skupinu k řešení situace hrobů národnostních menšin na českých hřbitovech při Radě vlády pro národnostní menšiny

v ČR (jejími členy jsou zástupci Ministerstva kultury, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva financí, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva zemědělství, Svazu měst a obcí ČR, Asociace krajů ČR, zástupci německé a ruské menšiny v Radě, zástupce židovské komunity, sekretariát Rady a ředitel oblastního muzea v Chomutově). Rada byla také informována o tristním stavu hrobů příslušníků ruské menšiny okolo hřbitovní kaple na Olšanském hřbitově. Rada poté doporučila svému předsedovi, aby po vypořádání meziresortního připomínkového řízení předložil vládě k projednání návrh Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2015 a návrh Výroční zprávy o činnosti Rady za rok 2015 na jednání vlády jako informaci členům vlády. Sekretariát Rady připravil Komentář ke Čtvrtému stanovisku Poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Rady Evropy ohledně České republiky, který byl Radou doporučen k předložení vládě.

- Rada na svém jednání dne 27. října 2016 vzala na vědomí informaci o jednání s Českou televizí ohledně připravovaného pořadu pro národnostní menšiny a o nich a informaci o vysílání pořadu Českého rozhlasu Mezi námi. Na jednání vystoupili v této věci i statutární zástupci Českého rozhlasu. Byly také prezentovány výsledky rozsáhlé aktivity pracovní skupiny pro řešení situace německých hrobů na českých hřbitovech. Rada doporučila svému předsedovi, aby v této věci dopisem oslovil ministryni pro místní rozvoj a doporučil jí zřízení dotačního programu, zaměřeného na veřejná a neveřejná pohřebiště a hřbitovy, včetně zaniklých, v první fázi na evidenci hrobových míst, ve druhé fázi na údržbu hrobových zařízení. Dále doporučila oslovit kraje, aby upozornily provozovatele veřejných pohřebišť na povinnost dodržovat ustanovení zákona o pohřebnictví, ve kterém je česko-německá smlouva implementována, a doporučit vydání krajské metodiky o zásadách pietního nakládání s hroby a hřbitovy. Rada schválila pokračování pracovní skupiny v činnosti, zejména ve výjezdech do regionů. Sekretariát Rady dále k situaci ruských hrobů na ruské nekropoli informoval, že v září 2016 byla zorganizována pracovní schůzka ruské menšiny s vedením Pražské správy hřbitovů. Rada dále svému předsedovi navrhla jmenovat zástupkyni německé menšiny do Výboru pro spolupráci s orgány samosprávy. Rada vzala na vědomí návrh změny ve složení Výběrové dotační komise Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy v programu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy (zástupci romské, ruské, řecké a slovenské menšiny) a ve složení Výběrové dotační komise Ministerstva kultury v programu podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin (zástupce řecké menšiny). Opět byla Rada seznámena s aktuálním vývojem v dotačních programech vůči národnostním menšinám. Sekretariát Rady informoval o jednání k návrhu novelizace vyhlášky č. 173/1995 Sb., dopravního řádu drah (návrh materiálu po meziresortním připomínkovém řízení). Podal též informaci o tematickém komentáři Poradního výboru Rady Evropy k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin „Rámcová úmluva – klíčový nástroj k zvládání rozdílností v oblasti menšinových práv“, který byl prezentován v Radě Evropy.¹¹ Bylo diskutováno zastoupení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny v Radě, jako jednoho ze dvou zástupců této menšiny v Radě. Zástupce polské menšiny přednesl otázku problému financování regionálního školství ve vztahu k polskému národnostnímu školství.
- Jednání Rady v prosinci 2016 se vzhledem k výměně předsedy Rady v listopadu 2016 nekonalo.

Dokumenty pro vládu v roce 2016

- Usnesení vlády ze dne 8. června 2016 č. 519, ke Komentáři ke Čtvrtému stanovisku Poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Rady Evropy ohledně České republiky ACFC/OP/IV(2015)004. 12

¹¹ Jeho český pracovní překlad byl zveřejněn na webu Rady.

¹² <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOAAAX9668Y>

- Usnesení vlády ze dne 8. června 2016 č. 518, ke Zprávě o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2015.¹³
- Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2015; dokument byl připraven sekretariátem Rady, Radou schválen v dubnu 2016 (usnesení č. 176) a předložen pro informaci vládě (jako 7. bod v části D - pro informaci) na jednání dne 30. května 2016.¹⁴

Výbory Rady / Pracovní skupiny

- Výbor pro dotační politiku řídila v roce 2016 předsedkyně Lenka Kopřivová. Zasedání Výboru se konalo dne 6. dubna 2016. Během jednání proběhla debata nad pracovní verzí Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2015 a Výroční zprávy o činnosti Rady v roce 2015. Oba tyto materiály byly v roce 2016 následně schváleny Radou a vládou. Zástupci jednotlivých resortů podali Výboru informace o svých dotačních programech. Konkrétně šlo o Podporu implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v roce 2016 a dotační programy resortů kultury a školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2016. Výbor byl informován o ideovém záměru návrhu zákona o sčítání lidu v roce 2021.
- Výbor pro spolupráci s orgány samosprávy zasedal dne 6. dubna 2016. Výbor projednal příslušné pasáže Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2015 a Výroční zprávy o činnosti Rady v roce 2015. Výbor byl informován o ideovém záměru návrhu zákona o sčítání lidu v roce 2021 a diskutoval otázku evidence národnostně menšinových spolků rejstříkovými soudy.
- Pracovní skupina pro otázky národnostně menšinového vysílání zasedala v roce 2016 celkem třikrát. Jednání se uskutečnila ve dnech 20. ledna, 14. června a 2. listopadu 2016. V první řadě probíhala diskuse o pořadu Českého rozhlasu *Mezi námi* (ČRo Plus), který se od listopadu 2015 jednou za týden zaměřuje na deset národnostních menšin žijících v ČR, jež nemají vlastní samostatnou redakci v ČRo (jde o běloruskou, bulharskou, chorvatskou, srbskou - a ostatní menšiny bývalé Jugoslávie, maďarskou, rusínskou, ruskou, řeckou, ukrajinskou a vietnamskou menšinu). Pracovní skupina reflektovala vysílání tohoto pořadu připomínkami a návrhy na vylepšení. Druhým tématem byla příprava podobného pořadu, který připravila Česká televize a 4. října 2016 programová rada ČT vyslovila souhlas s jeho výrobou (bližší viz kap. 10).
- Ad hoc pracovní skupina k řešení situace hrobů národnostních menšin na českých hřbitovech byla ustavena na základě doporučení Rady dne 26. dubna 2016 na žádost zástupců německé menšiny a od té doby jednala celkem čtyřikrát, a to 28. června, 29. srpna, 29. září a 26. října. Jednání v září proběhlo formou výjezdu do terénu na Chomutovsko, kdy se členové pracovní skupiny setkali s příslušnými zastupiteli statutárního města Chomutov a čtyř obcí v jeho okolí a přitom také navštívili pohřebiště. Výsledkem činnosti pracovní skupiny byl dokument pro jednání Rady v říjnu 2016, který by měl posloužit při hledání způsobu řešení situace zanedbaných hřbitovů s německými hroby. Rada doporučila pokračování činnosti pracovní skupiny, zejména její komunikaci s regionální a místní samosprávou. Pracovní skupina se také zabývala situací na ruské nekropoli na Olšanských hřbitovech v Praze, přičemž v září zprostředkovala jednání zástupců ruské menšiny se Správou pražských hřbitovů.
- Na jednání dne 22. února 2016 Rada svým usnesením č. 170 doporučila, aby se problematikou situace ukrajinských imigrantů zabýval Výbor pro práva cizinců, poradní orgán Rady vlády pro lidská práva. Zavrhl tak variantu zřízení pracovní skupiny na toto

¹³ <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOAAAX964KY>

¹⁴ <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/vyrocní-zpráva-o-cinnosti-rady-vlady-pro-narodnostni-mensiny-v-roce-2015-144743/>

téma při Radě. Výsledky jednání Výboru pro práva cizinců budou tak vyjádřeny v samostatné zprávě o činnosti Rady pro lidská práva.

- Poradní orgán Rady, Komise pro hodnocení projektů dotačního programu Úřadu vlády Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků vyhodnocovala žádosti o finanční podporu v dotyčném programu na rok 2016 ještě v roce 2015. Jednání komise tohoto programu se uskutečnilo dne 26. listopadu 2015.

Publikace

- Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2015. Vydal sekretariát Rady. Úřad vlády (ISBN 978-80-7440-152-7). Praha 2015. 65 stran (234 vč. příloh).

Působení pracovníků sekretariátu Rady v resortních grémiích

Sekretariát Rady se i v roce 2016 podílel na práci dotačních výběrových komisí na Ministerstvu kultury (Program podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin, Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, Program podpory integrace romské komunity), Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (Program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy, Program integrace romské komunity a Program podpory romských studentů SŠ, Program podpory integrace cizinců) a Magistrátu hl. m. Prahy (Celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin a integrujících se cizinců na území Prahy).

Další aktivity sekretariátu

Tajemník Rady se v únoru, dubnu a prosinci roku 2016 věnoval středoškolským studentům v rámci přednáškového cyklu, během něhož je prezentována agenda Úřadu vlády.

Členové Rady reprezentující národnostní menšiny reflektují situaci jednotlivých menšin, včetně jejich zastoupení v Radě, v příloze 11.

6.2. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Na národní úrovni se zabývá integrací Romů Rada vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Romská rada“). Byla zřízena usnesením vlády ze dne 17. září 1997 č. 581, jako *Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity*, v roce 2001 byla změněna na Romskou radu. V současné struktuře je zřízena usnesením vlády ze dne 12. května 2014 č. 352, ve znění usnesení vlády ze dne 12. listopadu 2014 č. 933. Rada je zřizována ve smyslu § 6 menšinového zákona, která podporuje integraci romské menšiny z hlediska národnostního.

Romská rada působí jako meziresortní orgán, jehož posláním je sjednocení integračních aktivit ministerstev, státních institucí, krajů a dalších veřejných institucí ve vztahu k Romům. Za tímto účelem iniciuje systémové změny a odstraňování překážek, které brání Romům žít plnohodnotně a důstojně ve společnosti. Jejím předsedou je ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Členy pak představitelé a zástupci občanské společnosti, jež aktivně pracují na zlepšení situace Romů ve společnosti nebo významně přispívají k jejich integraci. Polovina členů Romské rady je tak vždy tvořena zástupci Romů. Mezi další členy Rady patří ministři z resortů klíčových pro zlepšení situace Romů, další důležitá Ministerstva jsou reprezentována náměstkem. Členkou rady je také ředitelka *Muzea romské kultury*. Zapojením zástupců *Asociace Krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR* do členství v Romské radě došlo i k posílení participace krajů a obcí při tvorbě politiky romské integrace a její efektivnější implementaci na krajské a místní úrovni.

V roce 2016 zasedala Romská rada třikrát. Na prvním zasedání projednala možnost překladu antidiskriminačního zákona do romského jazyka. Dále se zabývala přípravou věcného záměru zákona o sociálních pracovnících. Rada byla také informována o dotačních programech určených na zajištění stravování pro děti z nízkopříjmových rodin. Členové rady informovali o proběhlých

jednáních Výboru pro spolupráci se samosprávami a činnosti pracovních skupin pro oblast vzdělávání a odškodnění Romů. Projednaly se také návrhy na další kroky ve věci mimosoudního odškodnění obětí nedobrovolné sterilizace. Zástupci Agentury pro sociální začleňování informovali Informace o vyhlášení výzvy k podávání přihlášek měst do 5. vlny KPSVL, vyhodnocení spolupráce měst a obcí v rámci KPSVL. Tajemník rady podal informace o proběhlém dotačním řízení a přípravě Metodiky pro sledování a vyhodnocování Strategie romské integrace do roku 2020. Na druhém zasedání rada schválila zaměření tří dotačních programů na rok 2017 v oblasti romské integrace. Na zasedání rady byl představen projekt „Aktivizace a zmocňování romských aktérů prostřednictvím Národní romské platformy“. Představena byla Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2015, Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro záležitosti romské menšiny za rok 2015 a Výroční zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v roce 2015. Na závěr zasedání byla představena činnost organizace Rubikon Centrum ve prospěch příslušníků romské menšiny. Na posledním zasedání v roce 2016 se rada zabývala aktuální situací v romské komunitě v souvislosti s úmrtím mladého Roma v Žatci. Ve vztahu k implementaci novely školského zákona upravující vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami informoval náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy o financování inkluzivních opatření, včetně opatření v mateřských školách prostřednictvím tzv. šablon. Dalším bodem programu byla informace o projektu „Databáze romských obětí holocaustu“, který realizuje Institut terezínské iniciativy. Rady byla informována o činnosti Odboru (Agentury) pro sociální začleňování a schválila Metodiku koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 4,0 (včetně 18 příloh), jenž upravuje postup pro výběr nových lokalit a obcí, které budou s Úřadem vlády ČR spolupracovat v rámci tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.

6.3. Agentura pro sociální začleňování

Integraci obyvatel sociálně vyloučených lokalit napomáhá *Agentura pro sociální začleňování (ASZ)*. ASZ je odborem Úřadu vlády, který je součástí Sekce pro lidská práva. Svou činnost od roku 2010 realizuje v rámci individuálních projektů financovaných z Operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost*, od roku 2016 prostřednictvím Operačních programů *Zaměstnanost* a Operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání*.

Svémi aktivitami Agentura pro sociální začleňování podporuje integraci sociálně vyloučených osob do společnosti a snaží se zamezit vzniku nových sociálně vyloučených lokalit. Od 1. ledna 2016 do dubna 2022 bude ASZ v rámci navazujících projektů spolupracovat celkem se 70 lokalitami v tzv. *Koordinovaném přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL)*, který umožňuje koordinované čerpání ze tří operačních programů OP *Zaměstnanost* (OP Z), OP *Výzkum, vývoj, vzdělávání* (OP VVV) a *Integrovaný regionální operační program* (IROP). K 31. prosinci 2016 spolupracovala ASZ v rámci KPSVL s 41 lokalitami, které jsou reprezentovány cca 100 autonomními obcemi.

Základem činnosti ASZ je propojování a koordinace místních aktérů s cílem podpořit sociální integraci obyvatel sociálně vyloučených lokalit. ASZ přitom poskytuje svým partnerským obcím metodickou podporu při vytváření a implementaci lokálních strategií sociálního začleňování a poskytuje jim projektové poradenství. Spolu s projektem z OP Z zahájila ASZ v polovině roku 2016 rozsáhlý individuální projekt z OP VVV, který se zaměřuje na podporu inkluzivního školství v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami. ASZ se také plně zapojila do činnosti *Regionálních stálých konferencí* při jednotlivých krajích.

ASZ je rovněž nositelem projektu *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti* podpořeného z FM EHP. Podrobný popis činnosti Agentury pro sociální začleňování podává *Výroční zpráva* každoročně předkládaná vládě ČR.

Dne 17. února 2016 vláda schválila usnesením č. 134 *Strategii boje proti sociálnímu vyloučení* na období 2016-2020. Na Strategii navazuje *Akční plán*, schválený v listopadu 2016 usnesením

vlády č. 1067, který rozpracovává schválené cíle Strategie do konkrétních opatření. Akční plán je rozdělen do osmi částí, jimiž jsou koncepční řešení sociálního vyloučení: *bezpečnost, bydlení, dluhy, vzdělávání, podpora rodin, sociální služby a sociální práce, zaměstnanost a zdraví*. Každé opatření má svého gestora, případně spolugestora, i stanovený termín plnění. Pro validnější sledování plnění strategie byly ke každému opatření stanoveny indikátory, které byly navrženy tak, aby byly v maximální možné míře kvantifikovatelné, a ukazovaly tak úroveň dosahování cíle. U každého opatření je uveden i předpokládaný zdroj financování v případech, že realizace opatření vyžaduje nové finanční zdroje.

6.4. Účast na řešení na ministerské úrovni

6.4.1. Ministerstvo kultury

Resort zřizuje dvě dotační výběrové komise na posuzování projektů předložených organizacemi příslušníků národnostních menšin. V nich se po uplynutí dvou funkčních období střídají zástupci národnostních menšin. Proces jmenování počíná nominací osoby, jejím schválením či vzetím na vědomí Radou, dovršuje se jmenováním resortem. Jde o tyto dotační programy:

- Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice
V komisi Ministerstva kultury, která posuzuje projekty zaslané do výběrového dotačního řízení v programu Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice, mají zastoupení národnostní menšiny bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská. Běloruská menšina svého zástupce do komise (po úmrtí Ing. Stankeviche) dosud nenominovala.
- Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin
Ve Výběrové komisi byly zastoupeny běloruská, bulharská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská a vietnamská menšina.

6.4.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy
Dotační výběrová komise je složena ze zástupců resortu školství, Ministerstva kultury, Rady a zástupců maďarské, polské, romské, slovenské a ukrajinské menšiny.

6.4.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Komise pro sociální začleňování byla ministrem práce a sociálních věcí zřízena na základě usnesení vlády České republiky ze dne 19. května 2003 č. 476. Původně nesla název *Komise pro přípravu Společného memoranda o sociálním začleňování a Národního akčního plánu sociálního začleňování*. V roce 2008 byla ustavena již jako *Komise pro sociální začleňování*. Je stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem ministra práce a sociálních věcí v oblasti sociální politiky se zaměřením na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Posláním Komise je především zajišťovat implementaci politiky České republiky a Evropské unie v oblasti sociálního začleňování přípravou strategických dokumentů ČR v uvedené oblasti a v rámci komunitární otevřené metody koordinace monitorovat a analyzovat naplňování cílů těchto strategických dokumentů. Komise má 32 členů a její složení zcela naplňuje požadavek zastoupení široké škály zúčastněných aktérů a institucí.

6.5. Výkon práva účasti na řešení věcí týkajících se národnostních menšin na místní a regionální úrovni

V roce 2016 byl dokončen proces návrhu novelizace zákona o obcích, jak o ní byla podávána informace v minulých Zprávách. V usnesení vlády ke Zprávě za rok 2008 (ze dne 29. června 2009

č. 845) byl uložen úkol ministru vnitra navrhnout při novelizaci uvedeného zákona změnu iniciovanou Radou. Zmíněná novela se národnostních menšin týká ve dvou bodech: změny pravidel pro zřizování výboru pro národnostní menšiny a pro označování ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny. Navržená změna, vycházející z praktických zkušeností se zřizováním výborů i s označováním veřejných prostranství, byla již v květnu 2009 schválena Radou. Ministerstvo vnitra ve spolupráci se sekretariátem Rady poté připravilo legislativní návrh příslušné právní úpravy, která byla dne 9. ledna 2013 schválena vládou (usnesením č. 1)¹⁵ a byla zařazena do procesu projednávání Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR jako tisk 904/0 (navržena na pořad 54. schůze od 11. června 2013).¹⁶ Potom se ale po rozpuštění Poslanecké sněmovny v srpnu 2013 celý legislativní proces vrátil na začátek. Z tohoto důvodu byl v usnesení ke Zprávě za rok 2013 uložen ministru vnitra znovu úkol předložit nový návrh zákona vládě.¹⁷ To se také stalo: návrh novely zákona o obcích byl po meziresortním připomínkovém řízení schválen vládou dne 8. dubna 2015 a byl projednáván Poslaneckou sněmovnou (sněmovní tisk č. 454). Třetí čtení proběhlo dne 10. února 2016 a návrh zákona byl Poslaneckou sněmovnou schválen. Senátem byl pak schválen dne 16. března 2016 a dne 22. března t.r. podepsán prezidentem republiky. Zákon byl publikován ve Sbírce zákonů dne 6. dubna 2016 jako zákon č. 106/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon); účinnosti nabyl 1. července 2016.

Novelizována je rovněž právní úprava uvádění názvu obce, ulic a jiných veřejných prostranství a budov státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků v jazyce národnostní menšiny (§ 29 zákona o obcích). Obci tak vzniká povinnost takové označení provést, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k dané národnosti alespoň 10 % občanů obce, pokud o to požádali zástupci národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny a pokud ten svým usnesením návrh zastupitelstvu doporučí. To v praxi umožňuje, aby Výbor takovou žádost bez dalšího odmítl a tím znemožnil označení provést (resp. případné vícejazyčné označení pak ponechává na dobrovolném rozhodnutí obecních orgánů). Nově by proto mělo být možné, aby označení v jazyce národnostní menšiny bylo povinně zaváděno i v případě, že o takové označení požádá spolek zastupující zájmy příslušné národnostní menšiny, který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce. Tím by měl být zaručen „vztah“ spolku k obci a zamezeno účelovému vytváření spolků. Současně se povinnost vícejazyčného označení omezuje na případy, kdy v obci žilo alespoň 10 % občanů obce dané národnostní menšiny podle posledních dvou sčítání lidu (dochází tak ke zdůraznění aspektu „trvalého usídlení“ dané národnostní menšiny na území obce). Totéž platí pro zřizování výboru pro národnostní menšiny.

Podrobný popis situace v obcích, statutárních městech a krajích je uveden v příloze 1, v následujícím textu je pouze její stručné shrnutí.

○ Obce

Sčítání lidu v roce 2011 výrazně změnilo počet obcí, v nichž má být Výbor zřízen. Podle posledních výsledků sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 by měl být zřízen v 64 obcích. Na základě novelizace zákona o obcích přibyla jako podmínka jeho zřízení žádost národnostně menšinového spolku operujícího v obvodu obce. V roce 2016 byl zřízen v 52 obcích, i když v 11 z nich není na základě zákona nutno Výbor zřizovat. Ve čtyřech obcích byla mimo to zřízena *Komise pro národnostní menšiny*. Obcí, kde Výbor zřízen není, byť by tomu podle sčítání lidu být mělo, je 29. Jako důvody pro tento stav jsou uváděny nezájem/neexistence příslušného spolku či pohyb obyvatel v době sčítání, motivovaný krátkodobými pracovními příležitostmi. Konkrétní údaje o jednotlivých obcích uvádí příloha 1.

¹⁵ [http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/4FC5156C048C61ADC1257AF4004F80E3/\\$FILE/1%20uv130109.0001.pdf](http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/4FC5156C048C61ADC1257AF4004F80E3/$FILE/1%20uv130109.0001.pdf)

¹⁶ <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=904&CT1=0>

¹⁷ Usnesení vlády č. 455 ze dne 16. června 2014.

○ Statutární města

Stav ohledně funkcí zprostředkujících komunikaci mezi národnostními menšinami a veřejnou správou ve statutárních městech ilustruje níže uvedená tabulka. Z ní vyplývá, že pouze jeden Výbor je zřízen na základě zákona, další dva se tak jen jmenují. Další orgány se vyskytují jednou v podobě Rady, čtyř Komisí, čtyř pracovních skupiny komunitního plánování, šesti poradců /poradkyň, sedm měst nemá žádný orgán zaměřený speciálně na národnostní menšiny. Konkrétní situace v jednotlivých městech je popsána v příloze 1.

Tab. 3 Výbory / Komise / Rady ve statutárních městech

<i>město</i>	<i>konzultační mechanismus (Výbor, Komise, Rada, koordinátor; počet členů)</i>	<i>ze zákona</i>
Brno	Výbor pro národnostní menšiny (7)	NE
České Budějovice	--	NE
Děčín	--	NE
Frýdek-Místek	poradce pro národnostní menšiny	NE
Haviřov	pracovní skupina Občané v přechodné krizi a etnické menšiny	NE
Hradec Králové	Komise pro rodinu a sociální prevenci (11)	NE
Chomutov	Výbor pro národnostní menšiny (14)	NE
Jablonec nad Nisou	sociální pracovnice pro národnostní menšiny a cizince	NE
Jihlava	--	NE
Karlovy Vary	--	NE
Karviná	Výbor pro národnostní menšiny (7)	ANO
Kladno	--	NE
Liberec	Rada pro cizince, národnostní menšiny a další etnika (10)	NE
Mladá Boleslav	Komise pro integraci etnik a národnostních menšin (13)	NE
Most	Komise sociální a národnostních menšin (11)	NE
Olomouc	poradkyně pro národnostní menšiny	NE
Opava	terénní pracovník pro romskou menšinu	NE
Ostrava	koordinátor sociálního začleňování, romští asistenti	NE
Pardubice	skupina komunitního plánování Cizinci, národnostní a etnické menšiny (9)	NE
Plzeň	Komise pro integraci etnických menšin a cizinců (13)	NE
Prostějov	pracovní skupina pro národnostní menšiny a cizince (14)	NE
Přerov	pracovní skupina Osoby ohrožené sociálním vyloučením a Etnické menšiny	NE
Teplice	--	NE
Ústí nad Labem	koordinátor pro integraci	NE
Zlín	--	NE

○ Kraje

Situaci v krajích popisuje stručně tabulka, kde jsou vyjmenovány konzultační mechanismy a pozice sloužící komunikaci mezi národnostními menšinami a veřejnou správou. Z celkových pěti Výborů pouze čtyři existují ze zákona, k tomu bylo zřízeno pět Komisí. Konkrétně je pak situace popsána v příloze 1.

Tab. 4 Výbory / Komise / Rady v krajích

<i>kraj</i>	<i>konzultační mechanismus (Výbor, Komise, Rada, koordinátor)</i>	<i>ze zákona</i>
Jihočeský	Koordinátor pro romské záležitosti	--
Jihomoravský	Výbor pro národnostní menšiny (13)	ANO
	Koordinátorka pro národnostní menšiny	--
Karlovarský	Výbor pro národnostní menšiny (15)	ANO
	Koordinátor pro národnostní menšiny	--
Královéhradecký	Komise pro lidská práva (5)	NE
	Koordinátor romských poradců	--
Liberecký	Komise pro národnostní menšiny a sociální začleňování (14)	NE
	Koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců	--
Moravskoslezský	Výbor pro národnostní menšiny (15)	ANO
	Koordinátor pro národnostní menšiny	--

Olomoucký	Koordinátorka pro národnostní menšiny a romské záležitosti	--
Pardubický	Komise pro integraci romské komunity a dalších etnických skupin (12)	NE
	Koordinátor romských poradců	--
Plzeňský	Komise pro národnostní menšiny (7)	NE
	Koordinátorka pro romské záležitosti	--
Hlavní město Praha	Výbor pro národnostní menšiny (19)	ANO
	Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny	NE
	Koordinátorka pro romské záležitosti	--
Středočeský	Koordinátor pro romské záležitosti	--
Ústecký	Výbor pro národnostní menšiny (13)	NE
	Koordinátor pro romské záležitosti	--
Vysočina	Pracovní skupina poskytovatelů služeb pro národnostní a etnické menšiny, osoby bez přístřeší a oběti trestné činnosti	NE
Zlínský	Koordinátor pro romské záležitosti	--

6.6. Kancelář prezidenta republiky a národnostní menšiny v roce 2016

Kancelář prezidenta republiky, jako servisní organizace prezidenta republiky ve smyslu zákona č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky, nemá v oblasti národnostních menšin svoji přímou kompetenci.

Pracovníci oddělení styku s veřejností Kanceláře prezidenta republiky korespondovali v roce 2016 s příslušníky národnostních menšin v běžných záležitostech. V případě romských podnětů šlo především o ekonomické podmínky této skupiny obyvatel. Například se jednalo o bytovou problematiku (žádosti o přidělení bytu v situaci dluhu na nájemném), o přiznání výše důchodu (absence potřebné doby pojištění pro splnění podmínek nároku na starobní důchod, odmítnutí rozhodnutí o nesplnění kritérií pro přiznání invalidního důchodu), o problematiku dávek státní sociální podpory a státní sociální pomoci (jejich výše, přiznávání a výplata, potřebné administrativní úkony), o problematiku exekucí či o otázku zaměstnanosti (nemožnost získat pracovní uplatnění). Zástupce Kanceláře se zúčastnil pietního aktu u romského památníku v Letech u Písku.

Co se týká osoby prezidenta samotného, ten se v roce 2016 setkával příležitostně se zástupci národnostních menšin i jednotlivci zejména při svých návštěvách v jednotlivých krajích. Postavení národnostních menšin se prezident dotýkal v uplynulém roce při diskusích s nově nastupujícími velvyslanci, při jednáních s představiteli veřejné správy (dotčenými ministry a komunálními politiky), při pravidelných jednáních expertního týmu v Lánech nebo při dvoustranných setkáních s představiteli států, jejichž národnostní menšiny v ČR žijí.

Na konci roku 2016 se na prezidenta republiky obrátila se žádostí o přijetí Romská demokratická strana.¹⁸

6.7. Kancelář Veřejného ochránce práv

Nejčastější případ podnětů, který Veřejný ochránce práv v roce 2016 řešil, se týká romské menšiny. Veřejný ochránce práv se rovněž setkává s problémy vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (dětí cizinců) a problémy s přístupem k obecnému bydlení (pravidla obcí dopadající nepřímo diskriminačně na osoby slovenské národnosti či osoby z třetích zemí). Případy zpravidla ještě nejsou uzavřeny, stále se řeší. Pokud jde o přístup ke službám, dozvěděl se veřejný ochránce práv o případech, kdy byl příslušníkům národnostních menšin odepřen vstup do klubů a restaurací. Jednalo se o Rusy či Ukrajince. Věc se řeší v součinnosti s neziskovými organizacemi a Českou obchodní inspekcí.

¹⁸ S jejími zástupci se v lednu 2017 z pověření prezidenta republiky setkal ředitel Odboru analytického KPR.

7. Právo na užívání jména a příjmení, vícejazyčné názvy a označení v jazyce národnostní menšiny, užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku

- Právo na užívání jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny

Podle ustanovení § 26 odst. 3 zákona o matrikách na žádost státního občana České republiky (dále jen „občan“), příslušníka národnostní menšiny, jehož jméno, popřípadě jména, a příjmení jsou v matriční knize zapsána v českém nebo v jiném než českém jazyce, uvede se jeho jméno, popřípadě jména, a příjmení v matričním dokladu v jazyce národnostní menšiny znaky přepsanými do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy. Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména nebo příjmení, je občan povinen předložit doklad vydaný znalcem. Jde-li o společné příjmení manželů, uvede se příjmení v jazyce národnostní menšiny pouze se souhlasem druhého manžela, popřípadě jejich nezletilého dítěte staršího 15 let. Do matriční knihy se vyznačí, že byl vydán matriční doklad s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení v jazyce národnostní menšiny. Další matriční doklady se vydávají s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení v této podobě.

Občanovi, příslušníku národnostní menšiny, jehož jméno, popřípadě jména, a příjmení jsou v matriční knize zapsána v českém nebo jiném jazyce, je umožněno uvést nejen jeho jméno, popřípadě jména, ale i příjmení v matričním dokladu v jazyce národnostní menšiny.

- Označení obcí, jejich částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků v jazycích národnostních menšin

Kromě ustanovení § 29 odst. 2 zákona o obcích je toto právo zaručeno Chartou (viz oddíl 2.1., 3.2. a 6.5.). O procesu novelizace tohoto zákona pojednává text v úvodu této Zprávy.

- Užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku v soudním řízení, ve správním řízení či na veřejnosti

Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území ČR, mají právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy. Pro občanské soudní řízení i pro soudní řízení správní je zde podstatné ustanovení § 18 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého mají účastníci právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Toto právo se zcela uplatní rovněž v řízení ve správním soudnictví, a to v souladu s § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, podle kterého se pro řízení ve správním soudnictví použijí ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. Občanský soudní řád zde hovoří o mateřském jazyce bez ohledu na to, zda se jedná o cizího státního příslušníka nebo občana ČR, který je příslušníkem národnostní menšiny. Práva uvedená v čl. 9 odst. 1 Charty tak jsou prostřednictvím této zákonné úpravy zcela pokryta. Co se týká trestního řízení, tak lze rovněž konstatovat, že ustanovení § 2 odst. 14 tr. řádu a § 28 tr. řádu plně pokrývají uváděnou problematiku. Nejsou žádné poznatky z praxe, které by požadovaly nějakou změnu nebo rozšíření uvedených ustanovení obsahujících práva osob neovládajících český jazyk v trestním řízení.

V řízeních (jakož i při některých jiných úkonech) před správními orgány mají příslušníci národnostních menšin právo užívat při jednání jazyka své národnostní menšiny zejména za podmínek stanovených v § 16 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Toto ustanovení garantuje příslušníkům národnostních menšin (tradičně usídleným v ČR) právo užívat jejich jazyk v úředním styku v ještě širším rozsahu, než výše zmiňované procesní předpisy týkající se soudních řízení. Příslušníci ostatních národnostních menšin pak mohou před správními orgány jednat ve své mateřštině především za podmínek stanovených v § 16 odst. 3 správního řádu. Stávající právní úpravu lze považovat za vyhovující.

Dne 14. října 2015 byl na jednání Rady projednán návrh novelizace vyhlášky č. 173/1995 Sb., dopravního řádu drah. Ta usnesením č. 168 doporučila návrh novelizace této vyhlášky dopravního řádu drah tak, aby byla zavedena hlášení v jazyce národnostní menšiny na nádražích v obcích, kde je vyšší než 10% zastoupení občanů příslušné menšiny. Stalo se tak z popudu zástupců polské menšiny, kteří jej formulovali ve Zprávě za rok 2014. V roce 2016 byla tato záležitost zformulována v podobě připomínky v meziresortním připomínkovém řízení, v němž je tento požadavek akceptován.¹⁹

¹⁹ Verzi též projednala Legislativní rada vlády a v březnu 2016 byla tato zveřejněna.

8. Právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny

Příslušníkům národnostních menšin se zajišťuje právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny, a to za podmínek stanovených v § 14 školského zákona.

Kromě pravidel pro zřizování škol s vyučovacím jazykem národnostní menšiny je školským zákonem zavedena možnost, aby pro podporu zájmů příslušníků národnostních menšin mohl ředitel školy se souhlasem zřizovatele stanovit v rámci školního vzdělávacího programu předměty nebo jejich části, v nichž bude možno výuku organizovat dvojjazyčně, a to také v jazyce národnostní menšiny. Dále je stanoveno, že vysvědčení, výuční listy a diplomy o absolutoriu se ve školách, kde se vyučuje v jazyce národnostní menšiny, vydávají dvojjazyčně, tj. v jazyce českém i v jazyce národnostní menšiny.

V souladu se zavedením nového modelu maturitní zkoušky od školního roku 2010/2011 je školským zákonem garantováno, že žáci škol a tříd s vyučovacím jazykem národnostní menšiny mají právo skládat společnou i profilovou část maturitní zkoušky v českém jazyce nebo v jazyce národnostní menšiny (v polštině), a to s výjimkou zkoušky z českého jazyka a literatury.

Vyučovacím jazykem v ZŠ a SŠ zařazených v rejstříku škol a školských zařízení je jazyk český. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy může povolit vyučování některých předmětů v cizím jazyce. Jde o školy, v nichž se některé předměty vyučují zcela nebo zčásti v cizím jazyce, a to na základě souhlasu zletilých žáků nebo zákonných zástupců nezletilých žáků. V rámci české vzdělávací soustavy existuje také obor vzdělání Dvojjazyčné gymnázium, který se vyznačuje výlučností v tom, že přímo v rámcovém vzdělávacím programu je zakotvena povinnost dvou vyučovacích jazyků, tj. vyučuje se v jazyce českém a současně v jednom konkrétním cizím jazyce (anglickém, německém, španělském, francouzském nebo italském).

Většina mezinárodních smluv s mateřskými zeměmi národnostních menšin v ČR obsahuje ujednání o stipendiích na letní jazykové kursy. Další stipendia jsou využívána filology či překladateli (studenty i učiteli), popř. studenty oborů, jejichž součástí jsou jazykové kursy (teritoriální studia, mezinárodní vztahy apod.). Bilaterální smlouvy tak přímo i nepřímo podporují jazykové vzdělávání.

○ Hodnocení legislativních i nelegislativních opatření

Novela školského zákona (vyhlášena zákonem č. 82/2015 Sb.), především § 16, přichází s novým pojetím podpory dětí, žáků a studentů (dále jen žáků) se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Upouští od kategorizace žáků podle druhu postižení či znevýhodnění. Cílem posouzení žáka ve školském poradenském zařízení je tak stanovení speciálních vzdělávacích potřeb a nastavení podpůrných opatření, která mají podpořit vzdělávání žáka a jeho začlenění do školní třídy.

Žák, který potřebuje k naplnění svých vzdělávacích možností podpůrná opatření, se považuje za jedince se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se tak o žáka, který potřebuje úpravy ve vzdělávání nebo ve školských službách z důvodů svého zdravotního stavu, příslušnosti k jiné kultuře nebo se jedná o odlišné životní podmínky.

Podpora žáků se realizuje prostřednictvím podpůrných opatření ve vzdělávání žáka v:

- oblasti metod a forem výuky, hodnocení žáka, organizace výuky,
- obsahu výuky např. zařazením výuky českého jazyka jako jazyka cizího, předmětů speciálně pedagogické péče či pedagogické intervence, dále je možné upravovat výstupy ze vzdělávání u žáků s těmi druhy zdravotních znevýhodnění, kde je stupeň podpory od 3. stupně do 5. stupně,
- oblasti personální podpory pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření, a to jak asistentem pedagoga, tak dalším pedagogem nebo speciálním pedagogem,
- podpoře školy s větším počtem žáků s potřebou podpůrných opatření školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem,

- metodická podpora Školských poradenských zařízení pro školy,
- ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením s možností využívat tlumočníky českého znakového jazyka nebo přepisovatele,
- ve využívání speciálních učebnic, pomůcek, kompenzačních pomůcek, včetně zařazování nových technologií do práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podpůrná opatření se týkají jak vyrovnání podmínek u přijímacího řízení na SŠ a VOŠ, tak pokračuje úprava podmínek při ukončování studia a to ve všech formách studia, kdy k uzpůsobení podmínek dochází u maturitních i závěrečných zkoušek.

Podpora v podobě podpůrných opatření je určena široké škále žáků, těm, kteří ve škole selhávají z důvodů nezvládnutí dílčích dovedností, pomáhá sama škola *Plánem pedagogické podpory* (1. stupeň podpůrných opatření), tam, kde je souběh dalších potřeb žáků, které vyžadují širší škálu podpůrných opatření s normovanou finanční náročností, vstupuje do posuzování potřeb žáků školské poradenské zařízení (2. - 5. stupeň podpůrných opatření).

Tato opatření tak mohou být poskytována široké škále žáků: těm, kteří mají jen menší a dočasné obtíže ve vzdělávání, žákům nadaným i žákům zdravotně znevýhodněným. Nastavují se také pravidla pro podporu žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami (cizinci, minority, sociálně znevýhodnění žáci).

Vzhledem k tomu, že podpůrná opatření představují zákonné finanční nároky, vytváří se nově prostředí, ve kterém budou žák i pedagog skutečně podpořeni opatřeními směřujícími ke zlepšení podmínek jejich vzdělávání.

Systém společného vzdělávání přináší podporu všem žákům (dětem, studentům), kteří se doposud vzdělávali v běžných školách bez podpory nebo výhradně ve školách „speciálních“. Vyrovnává tak podmínky pro vzdělávání pro všechny skupiny žáků (dětí, studentů) bez rozdílu instituce, ve které se vzdělávají.

○ Opatření navazující na novelu školského zákona

K provedení novely školského zákona Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo v lednu 2016 vyhlášku č. 27/2016 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. září 2016.

Nová vyhláška nahradila stávající vyhlášku č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, a částečně bude představovat *lex specialis* vůči novelizované právní úpravě obsažené ve vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Vyhláška obsahuje systematické rozčlenění podpůrných opatření podle jejich věcné i finanční náročnosti. Součástí vyhlášky tak mj. je i samostatná příloha *Přehled podpůrných opatření*, která člení podpůrná opatření podle druhu i stupně podpůrných opatření, popisuje možnosti personální, organizační a materiální podpory poskytované žákům (dětem, studentům) se speciálními vzdělávacími potřebami. Členění je do pěti stupňů dle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření jsou svázána s normovanou finanční náročností. Škola tak získává finanční prostředky na podpůrná opatření pro vzdělávání žáka se SVP ze zákona.

Vyhláška popisuje, jak má škola postupovat, jestliže zákonný zástupce žáka nebude spolupracovat se školským poradenským zařízením nebo se školou, a to i přesto, že u jeho dítěte je k naplnění jeho vzdělávacích potřeb nezbytné použití podpůrných opatření. Vyhláška současně popisuje podporu dětí, žáků a studentů, kteří využívají služeb školských zařízení a kteří pro pobyt v těchto zařízeních vyžadují také některá z podpůrných opatření.

Dne 1. září 2016 nabyla účinnosti významné novelizace dalších vyhlášek, které reflektují jak změnu terminologie, kterou přinesla novela školského zákona, tak zejména změnu v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Byly tak novelizovány tyto předpisy:

- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních;

- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky;
- vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání;
- vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Dále byla novelizována vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení (vyhláškou č. 202/2016 Sb.). Tato novela vymezila sledování podpůrných opatření poskytovaných podle § 16 školského zákona v souvislosti se společným vzděláváním žáků. Byly vydány číselníky pro sběr dat o podpůrných opatřeních a inkluzivním vzdělávání, zpracovány metodiky pro předávání nových údajů a statistických výkazů v souladu s novelizovanou vyhláškou č. 364/2005 Sb. Na školách všech stupňů vzdělávání a ve školských zařízeních, kde se předpokládá poskytování podpůrných opatření, je zajištěno evidování a sledování počtů žáků, jimž jsou tato podpůrná opatření poskytována a dále sledování jednotlivých přiznaných podpůrných opatření se stanoveným kódem normované finanční náročnosti.

8.1. Vzdělávání v jazycích národnostních menšin po jednotlivých menšinách

8.1.1. Německá menšina

ZŠ německo-českého porozumění a Gymnázium Thomase Manna je škola založená v roce 1991 německou menšinou v ČR, nabízí pro české i německé děti vzdělání a výchovu v ročnících 1-5 s němčinou jako jazyk cizí nebo mateřský. Přípravuje žáky pro studium na *Gymnáziu Thomase Manna*, které je osmileté gymnázium a nabízí velmi kvalitní výuku němčiny. Resort spolupracuje s vedením této školy, která garantuje velmi kvalitní výuku německého jazyka.

Ministerstvo podporuje výuku německého jazyka a poukazuje na její význam ve společenském i profesním životě. Od září 2013 je zavedena v ZŠ povinná výuka druhého cizího jazyka, a to nejpozději od 8. ročníku. Jedním z hlavních důvodů tohoto rozhodnutí bylo posílení výuky německého jazyka. V roce 2016 se v ZŠ a SŠ německému jazyku učilo celkem 321 413 žáků.

Ministerstvo spolupracuje s *Goethe institutem*, jeho akce na podporu rozvoje mnohojazyčnosti nejen ve školách, ale i celé společnosti.

Česko-německé aktivity jsou rozsáhlé také v rámci mimoškolních aktivit mládeže, zde jde např. o činnost *Koordinačního centra česko-německých výměn mládeže TANDEM* v Plzni, podporovaného mimo jiné i ze zdrojů resortu. Koordinační centra poskytují poradenské služby a podporují státní a nestátní instituce a organizace obou zemí při uskutečňování a zintenzivňování česko-německých výměn mládeže a mezinárodní spolupráce v oblasti práce s mládeží. *Tandem* má celostátní působnost. Cílem jeho činnosti je setkávání mladých lidí. *Tandem* nabízí finanční podporu na česko-německá setkávání dětí a mládeže zejména v mimoškolní a předškolní oblasti, realizuje *Program podpory odborných praxí* a zprostředkovává *Evropskou dobrovolnou službu* v SRN. Mezi důležité úkoly *Tandemu* patří mimo jiné zprostředkování kontaktů mezi českými a německými organizacemi a podpora jejich partnerství.²⁰

8.1.2. Polská menšina

V roce 2016 pokračovalo vzdělávání v MŠ s polským jazykem vyučovacím a i v MŠ, v nichž byly zřízeny třídy s polským jazykem vyučovacím. Do 33 MŠ s polským jazykem vyučovacím dochází 834 dětí. Ve srovnání s rokem 2015 ubylo v těchto školách 26 dětí. V ZŠ s polským jazykem vyučovacím se vzdělávalo 1898 žáků ve 123 třídách 25 škol (některé jsou plně organizované, jiné mají pouze první stupeň). Oproti roku 2015 se počet žáků zvýšil o 76 a počet tříd se zvýšil oproti roku 2015 o tři.

Všechna školská zařízení s polským jazykem vyučovacím v Moravskoslezském kraji se nacházejí na území okresů Frýdek-Místek a Karviná, kde je největší koncentrace obyvatel

²⁰ Informace jsou na www.tandem.adam.cz.

polské národnosti. Všechna polská školská zařízení jsou zařazena do rejstříku škol a školských zařízení resortu. Jejich úkolem je vzdělávání občanů ČR polské národnosti v souladu s RVP pro základní vzdělávání, avšak v jejich mateřském jazyce.

Na Gymnáziu s polským jazykem vyučovacím v Českém Těšíně se vzdělávalo 324 žáků ve 12 třídách (oproti roku 2015 se vzdělává o 7 žáků více, v každém ročníku jsou 3 třídy). Na střední odborné škole, Obchodní akademii v Českém Těšíně studovalo celkem 37 žáků (počet žáků se oproti roku 2014 snížil o 10).

Tab. 5 Mateřské školy s polským jazykem vyučovacím – školní rok 2016/2017 ²¹

okres Frýdek-Místek

adresa MŠ			počet dětí
739 91	Bocanovice 19	MŠ Bocanovice	4
73984	Bukovec 74	SP Bukovec	22
73995	Bystřice n/Ol	SP Bystřice n/Ol.	56
73982	Dolní Lomná 70	PMŠ právní subj. Jablunkov	12
73953	Hnojník 402	SP Hnojník	43
73981	Košařska 70	ZŠ Košařska	12
73997	Hrádek 170	SP Hrádek	23
73991	Jablunkov, Školní 800	PMŠ právní subj.	63
73981	Milíkov	SP Milíkov	23
73998	Mosty u Jablunkova, Střed 788	SP Mosty	17
73992	Návsí, Pod výtopnou 190	SP Návsí	28
73957	Nebory	SP Třinec I	14
73961	Oldřichovice 210	SP Třinec I	18
73984	Písek 60	MŠ Písek	6
73956	Ropice 311	ZŠ Ropice	24
73961	Třinec, Dolní Lištná 172	SP Třinec I	20
739 61	Třinec, Kanská 418	ZŠ Třinec I Masarykova Jubilejní	14
73961	Třinec, SNP 477	SP Třinec I	46
73961	Třinec, Štefánikova 772	SP Třinec I	25
73994	Vendryně Zaolší 615	MŠ právní subj.	8
73994	Vendryně č.1	PMŠ právní subj.	22
okres Frýdek-Místek celkem			500

okres Karviná

adresa MŠ			počet dětí
735 43	Albrechtice, Školní 11	SP Albrechtice	20
737 01	Český Těšín Svibice, Polní	SP Český Těšín	25
737 01	Český Těšín, Akátová 17	SP Český Těšín	25
737 01	Český Těšín, Hrabinská 51	SP Český Těšín	25
737 01	Český Těšín, Moskevská 1	SP Český Těšín	55
733 01	Karviná Fryštát, Dr. Olszaka 155	SP Karviná Fryštát, Dr. Olszaka 156	70
735 35	Horní Suchá, Těrlická 407	SP Horní Suchá	23
739 53	Dolní Lutyně, Kopernikova 652	SP Dolní Lutyně	20
735 14	Orlova Lutyně, Lutyňská 400	SP Orlova Lutyně	17
735 34	Stonava, Holkovice 326	ZŠ Stonava	16
73542	Těrlicko, 243	SP Těrlicko	13
73601	Havířov Bludovice	SP Bludovice	25
okres Karviná celkem			334
MŠ celkem			834

²¹ Zdroj *Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín*, 2016.

Tab. 6 Základní a střední školy s polským jazykem vyučovacím – školní rok 2016/2017 ²²

ZŠ okres Karviná

<i>základní škola</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>třídy</i>	<i>součet</i>
Albrechtice / Olbrachcice	3	3	4	1	0	1	11
Český Těšín – Svibice / Czeski Cieszyn-Sibica	13	11	9	6	8	3	47
Orlová Lutyně / Orłowa - Lutynia	5	1	2	2	2	1	12
Stonava Holkovice / Stonawa Holkowice	3	3	1	2	2	2	11
Těrlicko / Cierlicko	8	5	8	2	3	2	26
celkem:	25	23	24	13	15	9	107

<i>základní škola</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>VI</i>	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	<i>IX</i>	<i>třídy</i>	<i>součet</i>
Český Těšín / Czeski Cieszyn	42	56	41	43	41	37	33	50	33	19	376
Dolní Lutyně / Lutynia Dolna	8	3	5	2	5	7	5	8	1	5	44
Haviřov – Bludovice / Hawierzów-Bledowice	5	4	9	4	6	7	8	6	5	6	54
Horní Suchá / Sucha Górna	15	4	5	10	13	11	18	9	13	6	98
Karviná Fryštát / Karwina Frysztat	14	14	17	18	22	13	17	19	15	9	149
celkem:	84	81	77	77	87	75	81	92	67	44	721

ZŠ okres Frýdek-Místek

<i>základní škola</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>třídy</i>	<i>součet</i>
Bukovec / Bukowiec	8	7	11	5	2	2	33
Dolní Lomná / Lomná Dolna	2	3	1	3	2	1	11
Hrádek / Gródek	8	10	2	5	7	2	32
Košařiska /Koszarzyska	6	1	6	3	6	2	22
Návsí / Nawsie	6	2	5	8	7	2	28
Oldřichovice / Oldrzychowice	3	9	3	6	6	2	27
Ropice / Ropica	6	5	6	5	7	2	29
Třinec VI / Trzyniec VI	8	9	8	6	9	3	40
Mosty u Jablunkova / Mosty koło Jabłonkowa	4	1	7	2	3	1	17
Milíkov / Milików	3	4	5	4	3	2	19
celkem:	54	51	54	47	52	19	258

<i>základní škola</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>VI</i>	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	<i>IX</i>	<i>třídy</i>	<i>součet</i>
Třinec I / Trzyniec I	20	17	13	12	12	21	14	29	14	10	151
Bystřice / Bystrzyca	17	19	15	18	19	18	18	20	19	9	163
Hnojník / Gnojnik	20	13	12	16	10	17	13	12	16	9	129
Jablunkov / Jabłonków	28	16	21	20	18	47	47	24	37	13	258
Vendryně / Wędrynia	10	13	9	15	14	10	11	14	14	9	110
celkem:	95	78	70	81	73	113	103	99	100	50	812

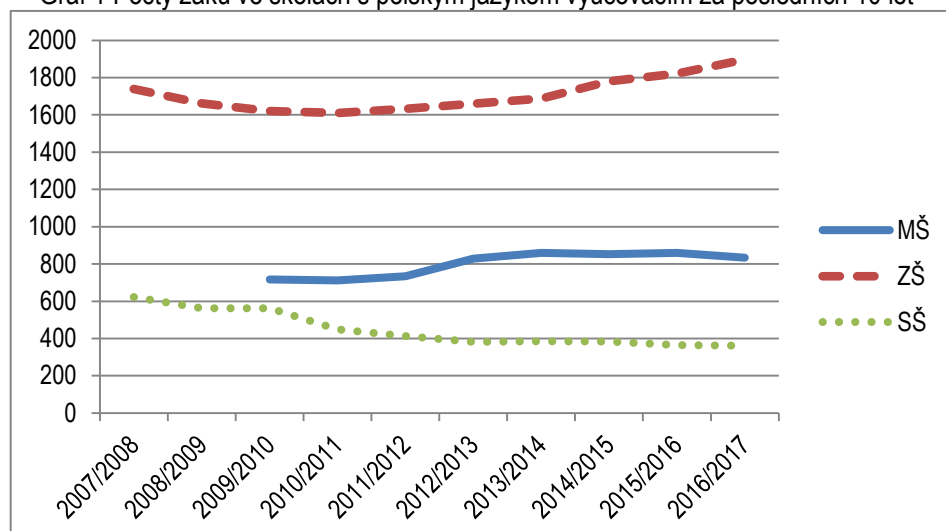
	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	<i>VI</i>	<i>VII</i>	<i>VIII</i>	<i>IX</i>	<i>třídy</i>	<i>součet</i>
celkem okr. Karviná	116	104	101	90	102	75	81	92	67	54	828
celkem okr. Frýdek-Místek	149	129	124	128	125	113	103	99	100	69	1070
ZŠ celkem	265	233	225	218	227	188	184	191	167	123	1898

SŠ

<i>střední školy</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>třídy</i>	<i>součet</i>
Gymnázium Český Těšín / Gimnazjum Czeski Cieszyn	83	78	78	85	12	324
Obchodní akademie Český Těšín / Akademia Handlowa Cz. Cieszyn	8	8	11	10	0 ²³	37
celkem:	91	86	89	95	12	361

²² Zdroj *Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín*, 2016.²³ třídy smíšené

Graf 1 Počty žáků ve školách s polským jazykem vyučovacím za posledních 10 let²⁴

- Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín - 2016

Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín (dále jen PC ČT) je přímo řízená organizace financovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Hlavní činnost PC ČT vychází ze Zřizovací listiny PC ČT, z úkolů a dlouhodobých programů Ministerstva. Činnost PC ČT v roce 2016 probíhala v souladu se statutem příspěvkové organizace a v souladu se schváleným plánem hlavních úkolů na rok 2016.

- Podpora menšinového školství

Ve všech školách a školských zařízeních s polským jazykem vyučovacím se PC ČT věnuje problematice užívání a podpory mateřského jazyka. Jedná se především o zajišťování potřeb škol a školských zařízení s polským jazykem vyučovacím včetně podpory žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, příprava metodických pomůcek pro školy s PJV, vydávání a distribuci metodických pomůcek – měsíčník *Jutrzenka* (roč. 72/106) pro první stupeň a *Ogniwo* (roč. 72) pro druhý stupeň ZŠ, metodické pomůcky vycházejí pravidelně jednou měsíčně po dobu celého školního roku, tedy 10 čísel v nákladu 1000ks (*Jutrzenka*) a 700 ks (*Ogniwo*).

PC ČT připravilo překlady a jazykovou korekturu pro následný tisk v rámci účelově vymezeného úkolu - *Tisk pracovních sešitů Matematika pro 8. a 9. ročník ZŠ* v polské jazykové mutaci. Překlady a přípravu dalších učebnic plánují i do budoucna. Velmi intenzivně spolupracovali se zřizovatelem v oblasti přípravy změn financování regionálního školství s důrazem na zachování sítě polských menšinových škol. Díky vstřícnosti České školní inspekce se podíleli na přípravách polské mutace informačního systému *InspIS ŠVP* tak, aby i polské menšinové školy mohly tento systém bez omezení využívat.

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)

Probíhalo za aktivní spolupráce s institucemi z ČR i Polska. Vzdělávací akce poskytované učitelům jsou řádně akreditovány. Proškolených bylo přes 350 učitelů. Součástí DVPP byla i odborná činnost metodiků pro vzdělávání, kteří realizovali řadu metodických setkání a konzultací s učiteli ve školách s polským jazykem vyučovacím.

- Soutěže

PC ČT organizovalo soutěže v několika předmětových oblastech. Nejpočetněji byly zastoupeny matematické soutěže *Klokan*, *Pikomat*, *Matematická olympiáda* a *Pythagoriáda*. PC ČT každoročně vyhlašuje soutěž v polském jazyce *Mistr pravopisu*. V roce 2016 bylo PC ČT vyhlášovatelem soutěže u příležitosti *Roku Henryka Sienkiewicze*, jednalo se o soutěže: multimediální, výtvarnou, vědomostní a literární. PC ČT se podílí na organizaci prestižní řečnické

²⁴ Za roky 2007/2008 a 2008/2009 nebyly údaje o počtu žáků v MŠ k dispozici.

soutěže vyhlašované v Polsku. V roce 2016 se do celostátního kola v polských Katovicích dostali 2 zástupci žáků škol s polským jazykem vyučovacím.

Další soutěže: *FOX* – mezinárodní soutěž v anglickém jazyce pod záštitou Jagellonské univerzity v Krakově, soutěž pro malé biology u příležitosti *Roku luštěnin*, pěvecké soutěže a přehlídky. V roce 2016 se soutěží zúčastnilo 1832 žáků ze škol s polským jazykem vyučovacím.

Soutěž pro žáky *Mistr pravopisu*, soutěže spojené s *Rokem Henryka Sienkiewicze* a diktát v polském jazyce pro širokou veřejnost realizovalo PC ČT s finanční podporou Generálního konzulátu Polské republiky v Ostravě.

- *Další aktivity*

PC ČT realizovalo v roce 2016 jeden resortní úkol MŠMT – *Práce česko-polské pracovní skupiny pro oblast učebnic*. Podílelo se na překladech dvojjazyčné česko-polské publikace a spolupracovalo na redakci publikace *Obraz období socialismu v českých a polských školních učebnicích*, obsahující české a polské příspěvky z mezinárodní konference pod stejným názvem, která se konala v roce 2015 v Praze. Zorganizovalo mezinárodní seminář pro oblast učebnic ve Vratislavi, PL (pod záštitou MŠMT) v rámci *I. Kongresu vědy o Čechách*.

PC ČT je aktivní v oblasti přeshraniční česko-polské spolupráce, zejména v oblasti společného vzdělávání. V roce 2016 spolupracovalo na přípravě 2 přeshraničních projektů v rámci programu *INTERREG VA ČR-Polsko*, jedná se o projekt *Zvyšování jazykových kompetencí budoucích absolventů na přeshraničním trhu práce* (vedoucí partner – Univerzita Palackého v Olomouci) a *Těšínské GO* – projekt zaměřený na společné regionální vzdělávání českých a polských žáků a jejich učitelů v *Euroregionu Těšínské Slezsko-Śląsk Cieszyński*.

8.1.3. Romská menšina

Ministerstvo spolupracuje s koordinátory pro romské záležitosti v rámci kulatých stolů, pracovních porad, jednání a tematických konferencí. Poskytuje konzultace romské menšině v rámci dotačních programů. Zástupci Romské rady jsou zváni do odborných pracovních skupin.

8.2. Dotační a rozvojové programy zaměřené na národnostní menšiny v roce 2016

8.2.1. Program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy

Dotační program je plněním nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů.

Dotační program byl v roce 2016 rozdělen do dvou modulů:

Modul 1 - podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin

- A. Rozvoj mateřského jazyka (vzdělávací aktivity, kursy, publikace, projekty).
- B. Vzdělávací aktivity pro příslušníky národnostních menšin – děti a mládež, včetně vydávání publikací, vzdělávacích textů pro děti a žáky v menšinových jazycích, jako součást širšího projektu zaměřeného na vzdělávání. Kursy jazykového vzdělávání dětí a mládeže z národnostních menšin.
- C. Tvorba výukových materiálů v jazycích národnostních menšin se zaměřením na kulturní tradice a dějiny národnostních menšin a etnik žijících na území ČR pro pedagogické pracovníky (především je upřednostňována e-learningová forma).

Modul 2 – podpora multikulturní výchovy

- A. Tvorba a realizace vzdělávacích programů a výukových materiálů pro děti, žáky, mládež a pedagogické pracovníky, směřující k potírání xenofobie, rasové a náboženské nesnášenlivosti, rasismu a antisemitismu, a dále projekty zaměřené k tématu holocaustu.

- B. Objevujeme Evropu a svět (naši sousedé ve střední Evropě, jejich kulturní zvyklosti a historické bariéry, kdo jsme a odkud jsme, vzájemné poznání a porozumění - co máme společného a čím se odlišujeme) – projektové vyučování.
- C. Využití podpůrných metod (biografická práce, Sokratovský dialog, multikulturní kalendář, práce s příběhy na podporu multikulturní výchovy ve školách, apod.).

V Dotačním programu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin v roce 2016 bylo podpořeno 69 projektů z celkem doručených 94 žádostí s finanční podporou dotace ve výši 15 032 tis. Kč. V modulu 1 - podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin bylo podáno 30 projektů a 64 projektů bylo podáno v modulu 2 - podpora multikulturní výchovy. Poměr podpořených projektů byl 26 projektů v modulu 1 a 43 projektů v modulu 2.

Projekty se zaměřily na jazykové vzdělávání dětí a mládeže příslušníků národnostních menšin, na vzdělávací aktivity pro děti a mládež v jazycích národnostních menšin, multikulturní výchovu se zaměřením na vzdělávací aktivity pro děti a mládež, příslušníky národnostních menšin, na tvorbu a realizaci vzdělávacích programů a výukových materiálů pro děti a mládež a pro pedagogické pracovníky, které směřují k potírání rasové a národnostní nesnášenlivosti, rasismu, antisemitismu, včetně integračních a multikulturních projektů.

Mezi podpořenými byly ZŠ, příspěvkové organizace Ministerstva kultury (probíhalo vzdělávání učitelů o holocaustu), právnické osoby národnostních menšin a právnické osoby zabývající se multikulturní výchovou.

Projekty, jež byly podpořeny v roce 2016, jsou zveřejněny na webových stránkách resortu.²⁵

V podpořených projektech byly zastoupeny národnostní menšiny: běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, řecká, slovenská, ukrajinská, vietnamská a židovská. Vedle těchto vyjmenovaných byly podpořeny projekty s tematikou holocaustu a multikulturní výchovy.

Pod pojmem multikulturní výchova jsou uvedeny projekty, které podporují multikulturní výchovu, směřující k potírání rasové a národnostní nesnášenlivosti, rasismu, antisemitismu. Problematika holocaustu je vyčleněna zvlášť, protože se jedná o sledovanou oblast. Pro různé programy je potřeba mít informace o počtu podpořených projektů v této oblasti. V roce 2016 byla problematika holocaustu řešena ve 14 podpořených projektech.

Nejčastějšími výstupy projektů byly metodické a odborné materiály, semináře a jiné vzdělávací akce pro žáky a učitele, návštěvy kulturních akcí v jazyku národnostní menšiny, jazykové kursy pro děti (např. *Asociace řeckých obcí*, *Spolek Iglice*, *Lauderova MŠ*, *ZŠ a gymnázium při Židovské obci v Praze*), taneční kroužky s poznáváním regionálních tradic v zemi původu (např. spolky *Lyceum Řekyň v ČR*, *LIMBORA*, *PIRIN*), vydávání publikací a knížek pro děti v jazyku národnostní menšiny (např. *Dokumentární a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR*, *Sdružení přátel polské knihy*, *BONA FIDE*). V rámci podpory výuky slovenštiny byly vytvořeny výukové materiály (formou vyprávěných pohádek) na CD pro nejmenší děti v mateřských školách. Svůj význam mají i literární soutěže pro žáky např. *soutěž Jána Kollára*, kdy je rozvíjen jazyk a jazyková komunikace ve slovenském jazyce, *soutěž Lidice pro 21. století*, které se zúčastňují i žáci např. ze Slovenska, Litvy, Ruska, Rumunska. Smyslem této soutěže je prohloubení si znalostí z historie 20. století, hlavně období 2. světové války spojené s vyhlazením Lidic a Ležáků.

8.2.2. Dotační program na podporu integrace romské komunity

Program je vyhlašován na základě nařízení vlády č. 98/2002 Sb. a podle úkolů pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, uvedených ve strategických dokumentech v oblasti vzdělávání romské menšiny.²⁶

²⁵ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/nazev>

Podporované aktivity - témata:

- A. Předškolní příprava a včasná péče;
Cílem tematického okruhu je podpora romských dětí pro jejich úspěšný vstup do základního vzdělávání.
- B. Podpora školní úspěšnosti žákyň a žáků na ZŠ a SŠ;
Cílem vyhlášení tematického okruhu je přispět k vyrovnávání vzdělávacích šancí romských žáků v rámci hlavního vzdělávacího proudu.
- C. Vzdělávání a metodická podpora pedagogických pracovníků, pracovníků školských poradenských zařízení a studentů vysokých škol zaměřených na učitelské obory;
- D. Volnočasové a zájmové aktivity pro romské děti a mládež v návaznosti na jejich sociální vyloučení a kulturní odlišnost (podporovány různé volnočasové kroužky).

Prioritou programu je podpora předškolní a včasné péče.

Projekty se podporují částkou od 50 000 do 500 000,- Kč. Žadateli o podporu jsou zejména malé lokální organizace, jejichž činnost je soustředěna vždy pro konkrétní lokalitu s výrazným zastoupením romské menšiny. Jsou podporovány spolky, o.p.s., školská zařízení a charity.

Tab. 7 Poskytnuté finanční prostředky na podporu integrace romské komunity v roce 2016

<i>rok</i>	<i>počet podpořených projektů</i>	<i>poskytnutá dotace v Kč</i>
2016	54	12 872 096,-

8.2.3. Program Podpory sociálně znevýhodněných romských žáků SŠ a VOŠ a konzervatoří

Resort školství vyhláší každoročně dotační program na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků SŠ, studentů VOŠ a konzervatoří na základě usnesení vlády č. 386 ze dne 19. dubna 2000. Další usnesení vlády č. 607 ze dne 16. června 2004 uložilo Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy zajištění průběžného fungování programu podpory sociálně znevýhodněných romských žáků SŠ, studentů VOŠ a konzervatoří.

Dotace se poskytuje na základě nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity. Vláda tímto dotačním programem činí kroky k vyrovnání šancí romských dětí ve vzdělávacím procesu a řadu let rozvíjí i financuje inkluzivní opatření. Program jakožto podpora principů rovných příležitostí ve vzdělávání úspěšně probíhá již řadu let. Jeho cílem je podpořit studium těch romských žáků, jejichž rodinám způsobují náklady spojené se středoškolským studiem značné finanční potíže. Program je určen školám zařazeným v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení, a to studijních i učebních oborů (učilišť a praktických škol), včetně vyšších odborných škol a konzervatoří. Program se realizuje ve dvou kolech: období leden - červen a září – prosinec.

V programu na rok 2016 byla nově zahrnuta podpora na zajištění přímé podpory žáků/studentů ve vzdělávání, aktivita B (doučování, mentoring), jejímž cílem bude zdárné ukončení studia. V minulých letech byla podporována pouze finanční a materiální podpora žáků/studentů (úhrada nákladů na stravné, cestovné, školné, ubytování a školní potřeby, aktivita A).

Program je rozdělen na dvě navazující podporované aktivity A, B

- A. zajištění finanční a materiální podpory žáků/studentů (finanční podpora na školné, stravné, cestovné, ubytování a školní potřeby)

O dotaci může žádat právnická osoba (škola) pro žáky/studenty, kteří splňují podmínky pro podání žádosti. Podmínky pro poskytnutí dotace:

²⁶ Usnesení vlády č. 750 ze dne 12. 10. 2011, kterým vláda uložila Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy nadále podporovat inkluzi Romů a naplňovat Akční plán Dekády romské inkluze 2005 – 2015; usnesení vlády č. 699 ze dne 21. září 2011, o Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 až 2015; Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2011 – 2015; Akční plán Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výkonu rozsudku D. H. a ostatní proti České republice.

- žák/student se vzdělává v denní formě vzdělávání, dle § 25 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- žák/student nedosáhl v době podání žádosti ještě 27 let,
- žák/student není ve zkušební lhůtě podmíněného vyloučení ze školy,
- žákovi/studentovi v předešlém ukončeném pololetí školního roku nebylo jeho celkové hodnocení hodnoceno „neprospěl“,
- žák/student doloží (buď on sám, nebo jeho zákonný zástupce) čestné prohlášení o tom, že je příslušníkem romské menšiny,
- žák/student doloží, buď on sám (v případě že nežije ve společné domácnosti se zákonnými zástupci), nebo jeho zákonný zástupce čestné prohlášení o tom, že jejich příjmy jsou na hranici životního minima pro zajištění studia žáka/studenta.

Prostředky jsou určeny na částečnou nebo úplnou úhradu nákladů žáků v těchto položkách: Školné - Stravné - Ubytování - Cestovné - Školní potřeby a učebnice.

Výše dotace na jednoho žáka:

- maximálně 4 000,- na jednoho žáka v 1. ročníku SŠ, konzervatoře;
- maximálně 5 000,- na jednoho žáka v 2. ročníku SŠ, konzervatoře;
- maximálně 6 000,- na jednoho žáka ve 3. ročníku SŠ, konzervatoře;
- maximálně 7 000,- na jednoho žáka ve 4. ročníku SŠ, konzervatoře;
- maximálně 7 000,- na jednoho žáka v 1. a 2. ročníku nástavbového studia SŠ;
- maximálně 8 000,- na jednoho studenta 1. až 3. ročníku VOŠ.

B. zajištění přímé podpory vzdělávání (podpora pro žáky/studenty, kteří žádají o podporu v rámci aktivity A.)

Tato aktivita je nově zařazena do programu. Navazuje na aktivitu A, bez které nelze realizovat toto opatření. Je zaměřena na doučování žáků/studentů. Cílem aktivity je zlepšení vzdělávacích výsledků romských žáků/studentů a motivovat je k úspěšnému ukončení studia na škole.

Právník osoba zajistí realizátora aktivity, který se bude věnovat žákům/studentům v potřebných předmětech. Realizátor aktivit je stanoven měsíčně na max. 8 hodin. Předpokládá se, že podporovanou aktivitu bude moci zastávat pedagogický pracovník školy.

Statistiky programu:

- podle druhu věcného určení dotace,
- podle počtu podpořených žáků středních škol dle ročníku,
- podle počtu podpořených studentů vyšších odborných škol dle ročníku.

Tab. 8 Dotační program na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků v roce 2016

a) Podle druhu věcného určení dotace

rok	období	školné	stravné	ubytování	cestovné	školní potřeby	celkem (Kč)
I/2016	leden - červen	969 600,-	604 100,-	151 000,-	709 400,-	760 300,-	3 194 400,-
II/2016	září - prosinec	983 600,-	553 400,-	123 400,-	704 900,-	981 100,-	3 346 400,-

b) Počet podpořených žáků středních škol dle ročníku

rok	období	ročník, počet žáků				celkem žáků
		1	2	3	4	
I/2016	leden - červen	312	185	148	26	671
II/2016	září - prosinec	260	259	143	57	719

c) Počet podpořených studentů vyšších odborných škol dle ročníku

rok	období	ročník, počet studentů			celkem studentů
		1	2	3	
I/2016	leden - červen	4	4	9	17
II/2016	září - prosinec	3	1	1	5

8.2.4. Rozvojový program Podpora financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním v roce 2016

V roce 2016 byl rozvojový program vyhlášen ve dvou modulech (A a B). Každý modul cílí na jinou skupinu dětí, žáků a studentů, liší se i okruh příjemců:

- modul A je zaměřen na finanční podporu asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením v soukromých a církevních školách,
- modul B je zaměřen na finanční podporu asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním ve školách všech zřizovatelů, tj. školách soukromých, církevních, krajských, obecních, či zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Za žáka se sociálním znevýhodněním se považuje žák dle § 1 odst. 6 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění platném do 31. srpna 2016. Modul B není určen pro financování asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením.

Druhé kolo již zohlednilo změny, které s účinností od 1. září 2016 přinesla novela školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Na základě nové právní úpravy lze asistenta pedagoga zajistit formou nárokového podpůrného opatření konkrétnímu dítěti na základě doporučení ŠPZ za předpokladu, že se zřízením této funkce vysloví souhlas krajský úřad, resp. Ministerstvo.

V roce 2016 bylo podpořeno financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením ve výši 146,6 mil. Kč a pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním ve výši 116,55 mil. Kč.

8.3. Multikulturní výchova

Problematika multikulturní výchovy, výchovy k respektování lidských práv i výchovy proti extremismu, rasismu a intoleranci je integrální součástí rámcových vzdělávacích programů (dále jen RVP) základního i středního vzdělávání a jako taková je v rámci kurikulární reformy implementována do jednotlivých školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP). Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný vzdělávací obsah a jsou závazné pro tvorbu ŠVP (podrobněji o RVP – viz předchozí zprávy).

V učivu vzdělávacího oboru Dějepis je důraz kladen na dějiny moderní doby, hlavně na 20. století, v jejichž rámci je zařazeno učivo o fašismu, nacismu, o druhé světové válce, nacistické rasové a jiné perzekuci, o odboji proti nacismu, o holocaustu a genocidě Romů. V učivu, které vzdělává k demokratickému občanství, jsou následující obsahová hesla: politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus. Školám se doporučuje také zařazovat do školních vzdělávacích programů v dostatečné míře další závazné průřezové téma *Multikulturní výchova*. Doporučení zveřejněná v uplynulých letech v *Souboru pedagogicko-organizačních informací* pro MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoře, VOŠ, ZUŠ, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a školská zařízení jsou stále platná. Jsou zde např. odkazy na komplexní informace o holocaustu Romů a Židů, které lze získat na odborných seminářích *Jak učit o Holocaustu* nebo v rámci dokumentárního projektu pro žáky *Zmizelí sousedé* (organizují *Vzdělávací oddělení Památníku Terezín* a *Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze*).

Současně je upozorňováno na publikace tzv. popíračů holocaustu. Ve výuce je potřebné také akcentovat téma česko-německých vztahů, včetně objektivních informací o odsunu sudetských Němců, poznávat kulturu, jazyk a každodenní život dalších národností a etnik žijících v ČR. Žáci by měli být informováni o současných extremistických skupinách mládeže (antisemitismus, islamofobie, neonacismus, pravicový a levicový extremismus). Současně je však zde upozorněno, že v prostředí škol a školských zařízení i volnočasových aktivit nelze uskutečňovat vzdělávání k multikulturní výchově a lidským právům, k nenásilí a toleranci

pouhým zdůrazněním cizorodých prvků s akcentem na jinakost, neboť pouhé zdůraznění odlišnosti může být kontraproduktivní.

Důležitým informačním, metodickým a komunikačním zdrojem v oblasti multikulturní výchovy je metodický [www](http://www.rvp.cz) portál.²⁷ Jeho činnost zajišťuje *Národní ústav pro vzdělávání* v Praze, organizace přímo řízená resortem školství.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má prostřednictvím *Národního ústavu pro vzdělávání* v Praze zastoupení v pracovní skupině při *Evropské komisi* pro předčasné odchody ze vzdělávání - *Thematic Working Group on Early School Leaving*. Zástupce Ministerstva spolupracuje se zástupcem neziskové organizace *ROMODROM*, která se zaměřuje na vzdělávání romské menšiny. Činnost pracovní skupiny pro předčasné odchody ze vzdělávání je samozřejmě orientována také na národnostní menšiny, ve kterých je vyšší podíl lidí s předčasně ukončeným vzděláváním.

Vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky zajišťuje *Národní institut dalšího vzdělávání* v Praze, přímo řízená organizace Ministerstva. Důraz je kladen především na nabídku pro MŠ, kdy děti z národnostních menšin či děti cizinců poprvé vstupují do českého vzdělávacího systému. Od školního roku 2012/2013 je rozšířena stávající nabídka vzdělávacích programů institutu o vzdělávací programy pro pedagogy MŠ a ZŠ, speciálních ZŠ, ale i pro běžné MŠ a ZŠ, školy na podporu multikulturní výchovy a společného vzdělávání, mimo jiné i pro práci s dětmi a žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, z prostředí národnostních menšin a migrantů.

Přehled veškerých vzdělávacích programů akreditovaných v systému DVPP je uveden na webových stránkách MŠMT.²⁸

²⁷ www.rvp.cz

²⁸ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/databaze-akci-dvpp>

9. Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin

9.1. Právní rámec v roce 2016

V roce 2016 nedošlo ke změnám právního rámce z hlediska programu Podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin.

Rovný přístup k poznávání a využívání movitého kulturního dědictví v oblasti muzeí a galerií v ČR zajišťuje zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tím, že m.j. stanovuje: „Muzeem je instituce, která umožňuje způsobem zaručujícím rovný přístup bez rozdílu jejich využívání a zpřístupňování poskytováním veřejných služeb, přičemž účelem těchto činností není zpravidla dosažení zisku. ...“. Dále tento zákon definuje standardy veřejných služeb „Standardem časové dostupnosti je zajišťování standardizovaných veřejných služeb poskytovateli v tomto stanovém rozsahu a struktuře:b) každoroční pořádání muzejních programů, čerpajících ze sbírkových předmětů ze sbírky, kterou poskytovatel spravuje, nebo ze sbírkových předmětů zapůjčených, nebo z poznatků o přírodě nebo historii, získaných zkoumáním sbírkových předmětů nebo předmětů obdobných, nebo výzkumem prostředí, z nějž jsou tyto předměty získávány, pro širokou veřejnost včetně specifických skupin návštěvníků, například dětí a mládeže, osob se zdravotním postižením, seniorů, národnostních menšin.“

Dále Ministerstvo kultury prostřednictvím odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií (dále „OMG“) zajišťuje plnění usnesení vlády ze dne 28. 7. 1999 č. 797, které ukládá ministrovi kultury zajistit podporu studia a vzdělávacích aktivit v oblasti holocaustu. Ve všech materiálech, studiích a dalších aktivitách k této problematice je spolu s holocaustem Židů uváděn holocaust Romů. Problematikou se programově zabývají Památník Terezín, Památník Lidice a Muzeum romské kultury.

Pro část organizací v gesci OMG je otázka národnostních menšin jednou z jejich stěžejních činností, což je příklad organizací jako Památník Lidice a Památník Terezín a Muzeum romské kultury. Jiné organizace jsou pak zainteresovány v této problematice v intencích shora specifikovaného zákona. Takovou organizací je Národní muzeum, Moravské zemské muzeum a Slezské zemské muzeum.

Pokud se týká odboru umění, literatury a knihoven, nebylo v roce 2016 přijato žádné legislativní či systémové nelegislativní opatření, které by se týkalo, ať v pozitivním, nebo v negativním smyslu, situace národnostních menšin.

V roce 2016 se pokračovalo v podpoře práce s národnostními menšinami a integrace cizinců v návaznosti na implementaci *Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2011 – 2015*.

9.2. Finanční podpora kultury národnostních menšin

Ministerstvo kultury vyhlásilo, stejně jako v předcházejících letech, i pro rok 2016 výběrové dotační řízení v souladu s usnesením vlády ze dne 21. února 2007 č. 122 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění nařízení vlády č. 262/2005 Sb.

Obsahem projektů, přihlášených do výše uvedeného výběrového řízení, spadajícího do působnosti odboru regionální a národnostní kultury, mohou být

- umělecké aktivity,
- kulturně vzdělávací a výchovné aktivity,

- studium a rozborů národnostní kultury a lidových tradic,
- multietnické kulturní akce (směřující mimo jiné např. k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie),
- dokumentace národnostní kultury.

Výběrové dotační řízení je v působnosti odboru regionální a národnostní kultury.

Do výběrového dotačního řízení Ministerstva kultury v Programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2016 bylo předloženo 73 projektů od 54 předkladatelů. Dotaci ze státního rozpočtu obdrželo 57 projektů.

Celková výše finančních prostředků rozdělených v tomto programu k 31. prosinci 2015 činila 10 120 000,- Kč, z této částky poskytlo Ministerstvo kultury na realizaci projektu Světový romský festival KHAMORO 2016 dotaci ve výši 1 093 000,- Kč.

V přehledu jsou uvedeny částky včetně navýšení a vrácení nevyužitých finančních prostředků (stav k 24. únoru 2017), celkem 10 115 289,- Kč. Přehled dotací v tomto programu je uveden v příloze 4, přehled dotací v programu na podporu integrace příslušníků romské komunity pak v příloze 8.

Dotační politika resortu v oblasti národnostních menšin se týká odboru regionální a národnostní kultury. Dotační politika věcných odborů není založena na národnostním principu, i když též poskytují dotace na aktivity příslušníků národnostních menšin.

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (dále „NIPOS“) jako příspěvková organizace MK (v působnosti odboru regionální a národnostní kultury) v rámci své činnosti uplatňuje zásady rovného přístupu k umění, kultuře a veřejným kulturním službám. Právo na rovný přístup k umění, kultuře a kulturnímu bohatství je přiznáno v Ústavním pořádku ČR, konkrétně v článku 34 odst. 2 zákona č. 2/1993 Sb., Listině základních práv a svobod.

Činnost NIPOS má inkluzivní charakter, v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit je otevřena celé populaci, včetně příslušníků jednotlivých národnostních menšin. NIPOS tedy nerealizuje aktivity určené výhradně zástupcům a organizacím příslušníků jednotlivých národnostních menšin žijících na území České republiky.

9.3. Kulturní aktivity v roce 2016 podle národnostních menšin

o Bulharská

Ve výběrovém dotačním řízení byly podpořeny spolky:

o. s. Bulharská pravoslavná obec v České republice realizovala projekt *Festivalové dny „Víra, Naděje, Lásky a Moudrost – všechno to, co nás sbližuje“*. Jedná se o festivalové dny, jichž se zúčastnili umělci, výtvarníci, literáti, muzikanti, fotografové různého původu tvořící v ČR a v jejichž tvorbě je toto téma trvale zastoupeno. Každý umělec svým dílem ztvárnil každé z nosných témat, např. sochy, obrazy, ilustrace, šperky, fotografie, umělecké předměty, literatura.

Pirin, občanské sdružení, se v projektu *Uchování bulharských lidových tradic a tanců* zaměřilo, stejně jako v předcházejících letech, na kulturní tradice bulharské menšiny a její prezentaci většinové společnosti.

Podstatou projektu *Zachování bulharského jazyka, kultury a lidových tradic*, který předložil *Spolek Zaedno*, je série celoročních aktivit, jejichž cílem je zachování a popularizace bulharských kulturních a lidových tradic a jazyka mezi příslušníky menšiny, dětmi a mládeží, ale i seznámení veřejnosti s těmito tradicemi.

Vazražđane uspořádalo již tradiční *Dny bulharské kultury*, jejichž cílem bylo seznamování nejširší veřejnosti s tradiční bulharskou slovesnou, taneční a hudební kulturou. Přínosem bylo zvýšení komunikace a informovanosti multikulturní společnosti při zachování odlišných

národnostních specifik. Cílem projektu *Klub Vazraždane* bylo prostřednictvím klubové činnosti uchovat a rozvíjet bulharské tradice, prezentovat bulharskou kulturu, zlepšit vzájemnou informovanost a komunikaci mezi menšinou a majoritní společností.

- Chorvatská

Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR obdrželo dotaci na pokračování dokumentace chorvatské národnostní menšiny na území České republiky, která je jedním ze stěžejních projektů spolku. Jeho cílem je shromáždit materiál dokumentující menšinu, ať už materiální (fotografie, archivní dokumenty, listiny) nebo nemateriální povahy (prostřednictvím rozhovorů s příslušníky menšiny získané informace o jejím kulturním dědictví), který bude prezentován v muzeu v Chorvatském domě a částečně na internetu. Podpořen byl i 25. *Chorvatský kulturní den*, který je nejvýznamnější aktivitou v životě chorvatské menšiny v ČR. Cílem je zejména umožnit setkávání příslušníků menšiny v místě, odkud mnozí pocházejí, možnost dozvědět se více o svém původu pro druhou a třetí generaci, informování široké české veřejnosti o existenci menšiny.

- Maďarská

Svaz Maďarů žijících v českých zemích vyvíjí již řadu let rozsáhlou kulturní činnost. Nejvýznamnějším projektem jsou každoročně pořádané *Dny maďarské kultury – prezentace a šíření maďarské kultury v českém prostředí*, konané v několika městech v ČR (Praha, Brno, Ostrava, Teplice a Lovosice). Hlavní ideou je prohloubení identity maďarské menšiny, udržování kulturních tradic a šíření maďarské kultury. Pokračovala realizace projektu *Kulturní, informační a dokumentační činnost maďarské menšiny v ČR*, zaměřená na zachování jazykové a národnostní kultury, poznání a rozvíjení česko – maďarských kulturních vztahů, přiblížení kulturní hodnoty maďarského národa českým spoluobčanům.

- Německá

Spolky se zaměřují v rámci svých projektů především na tradiční lidovou kulturu německé menšiny na našem území.

Projekt 22. *ročník Dnů česko-německé kultury „Hřebečské přástky“*, který předložilo *Sdružení Němců - Regionální skupina Hřebečsko, z. s.*, Moravská Třebová, je vyvrcholením celoroční činnosti spolku a spojuje českou i německou kulturu dle starých tradic v tomto regionu, zachovává staré lidové a německé tradice.

Velké kulturní setkání německé menšiny 2016 je již tradiční kulturní akcí německé menšiny v ČR. Jako jediné se zaměřuje a soustřeďuje na kulturní prezentaci všech německých svazů z celé ČR. Jedná se o každoroční kulturně – společenské setkání občanů německé národnosti, organizované v Praze *Shromážděním německých spolků v ČR, z. s.*

Spolek Němců a přátel německé kultury se v projektu *Aktivity celostátního Spolku Němců a přátel německé kultury* zaměřil na podporu v jednotlivých organizacích, na pořádání tematických výletů, vzpomínkových akcí k výročí a výstavám. Vydával Informační listy, které informovaly o zajímavých věcech týkajících se německé menšiny a krajanů v Německu. Pěvecký sbor *Heimatchor* je součástí základní organizace v Kraslicích a věnoval se nastudování písní v místním krušnohorském nářečí, vystupoval převážně v Karlovarském kraji.

Spolek Němců v Čechách, z. s., Nečtiny, v projektu *Vandrující Chebští muzikanti*, zachovává chebské kulturní dědictví, lidové písně a lidový tanec kultury Chebanů (Egerländer).

- Polská

Górole, folklorní soubor, z Mostů u Jablunkova opět organizoval *Mezinárodní přehlídku lidových kapel a folklorních souborů 2016*. Cílem akce je „Lidový zpěv a tanec bez hranic“,

setkání mladých lidí různých regionů, států, národností, vzájemné poznávání kultury, ukázat široké veřejnosti, jak lze pracovat s mládeží.

Kongres Poláků v České republice v projektu *Dokumentační centrum Kongresu Poláků v ČR* navázal na podobné projekty předchozích let. Dokumentační centrum shromažďuje, uchovává a zpřístupňuje archivní materiály, dokumenty a jiné prameny, mapující činnost polské národnostní menšiny v České republice. Během let se centrum stalo nedílnou součástí vědecké dílny historiků, kteří se zabývají nejenom polskou národnostní menšinou, ale celkově historií Těšínského Slezska. Základním cílem projektu *Takoví jsme 2016/Tacy jesteśmy 2016. Kulturní aktivity Kongresu Poláků v ČR v roce 2016* je vytvoření možností kulturního vyžití občanů polské národnosti, žijících na Těšínsku a v jiných oblastech České republiky (Praha, Brno, Ostrava). Projekt má za úkol integrovat polskou společnost (ale i upozornit majoritu na činnost Poláků v ČR) do společnosti v celé ČR, která bude zapojena aktivně prostřednictvím pořádání nebo zúčastňování se jednotlivých kulturních akcí, seminářů, přednášek, workshopů anebo pasivně, díky prezentaci projektu v jednotlivých partnerských médiích.

Polský pěvecký soubor Hutnik, působící při *Sdružení uměleckých a zájmových aktivit Třinec*, z. s., patřil k neaktivnějším polským pěveckým sborům v regionu a v ČR. Cílem projektu bylo vytvoření dobrých podmínek pro udržení stávající vysoké umělecké úrovně.

Polský kulturně osvětový svaz v České republice, z. s. (PZKO) každoročně realizuje projekt *Kulturně – společenské aktivity a dokumentační činnost PZKO*. Cílem projektu byla podpora konání významných aktivit, zaměřených na tradiční lidovou kulturu, zvyšování umělecké úrovně souborů a dokumentační a informační činnost PZKO.

Sdružení polské mládeže v ČR opět pořádalo *Dny studentské kultury*, jejich cílem byla prezentace činnosti mládeže polské národnosti a prezentace studentské tvorby žáků a studentů z celého Euroregionu Těšínského Slezska. Projekt *Independent.pl – setkání s polskou nezávislou kulturou* byl zaměřen na prezentaci polské nezávislé kultury v podání umělců z Polska a umělců polské národnostní menšiny žijící v ČR.

Sdružení přátel polské knihy se v projektu *Já čtu tobě a ty mně 2016* zaměřilo na popularizaci čtenářství dospělých i dětské populace polské národnostní menšiny v regionu Těšínského Slezska, projekt byl realizován formou autorských setkání, kterých se zúčastnili rodiče s dětmi.

- Romská

Slovo 21, z. s., organizovalo v Praze již tradiční *Světový romský festival Khamoro*. Festival měl za cíl vytvářet prostor, kde mohou příjemně trávit společný čas příslušníci romské menšiny s většinovou společností, reprezentovat rozmanitost romské kultury z ČR i ze zahraničí. Festival opět nabídl bohatý program plný koncertů, výstav, přednášek a dalších doprovodných akcí.

Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, Hořice, prostřednictvím *Putovní výstavy „Zaniklý svět“ – aktivizace česko – romského porozumění* s podporou besed mezi všeobecně uznávanými romskými reprezentanty a většinovou společností poskytl informace o romské menšině, kultuře, dějinách a současné situaci. Tímto způsobem výstava napomáhá v dlouhodobém procesu budování pozitivních vztahů většinové společnosti k Romům a naopak.

- Rusínská

Spolek Folklorní soubor Skejušan, Chomutov, předložil projekt *Naše kořeny – naše dědictví*. Soubor jako jediný v ČR uchovává lidové tradice, zvyky a obyčeje rusínské menšiny.

- Ruská

Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice v ČR (Ruská tradice, o. s.) se v projektu *Kulturně – společenská činnost Ruské tradice v roce 2016* zaměřilo především na uspořádání kulturního

festivalu KULTURUS, který byl příležitostí pro setkání představitelů ruské národnostní menšiny v ČR s partnery z Ruska a z celé Evropy, literárně – umělecká setkání členů organizace a příznivců poezie, literatury a výtvarného umění, pokračování činnosti divadelního souboru Krásný sarafán.

Spolek vydal též knihu: *Jak to vidí číča Luša*. Autorka Viktorie Krymovová navázala na dávnou literární tradici zobrazování lidské society očima domácích mazlíčků.

○ Řecká

Spolek *Asociace řeckých obcí v České republice* v rámci projektu *Kulturní činnost řecké menšiny v ČR* pokračoval v řešení zachování jazykové a národní kultury: aktivně užívat řecký jazyk, uchovávat a dokumentovat tradice a zvyky své vlasti, informovat nejširší veřejnost o kulturním dění v Asociaci řeckých obcí v ČR a jejich 13 organizačních jednotkách – řeckých obcích.

Cílem projektu *Zachování a rozvoj kultury řecké menšiny v České republice*, který i tentokrát předložil spolek *Lyceum Řekyň v České republice*, byl rozvoj řecké menšiny na území České republiky, prohloubení povědomí občanů ČR o zvycích, tradicích a kořenech řecké menšiny, péče o kulturní dědictví, zachování lidových tradic a zabezpečení celoroční činnosti.

○ Slovenská

Dokumentační a muzejní středisko slovenské národnostní menšiny v ČR se v projektu *Dokumentace slovenské kultury a programy k 70. výročí návratu slovenských krajanů* zaměřilo na dokumentaci slovenské kultury a tradic. Sběr se soustředil na Bruntál, Karlovarsko, Ostravu, osídlování, způsob života a tradice slovenských krajanů z Rumunska, Maďarska, Jugoslávie, Podkarpatské Rusi atd. v roce 1946. Při příležitosti 70. výročí návratu slovenských krajanů do Československa připravil spolek několik komponovaných podvečerů, literárních pásem, večerů lidových tradic a výstavu dokumentů.

Folklorní spolek PŮČIK se v projektu *Pětadvacetileté putování s lidovou písní a tancem* zaměřil na slavnostní koncert k 25. výročí vzniku folklorního souboru Půčík. Na výročním koncertu představil odborné i široké brněnské veřejnosti výsledky své pětadvacetileté činnosti. Ukázal staré, zapomenuté lidové bohatství v tancích, písních a zvycích po desetiletí našimi předky ukládané a chráněné. V rámci projektu *Taneční dílna slovenských lidových tanců* připravil pro své členy z folklorního souboru, ale i pro zájemce z řad široké veřejnosti v době jarních a podzimních prázdnin taneční dílnu. Na této dílně se pod vedením zkušených tanečních pedagogů a choreografů učí tance z různých regionů Slovenska.

Folklorní soubor Šarvanci se v projektu *Folklorní soubor Šarvanci v roce 2016* zaměřil na pravidelnou činnost směřující k zajištění hlavní souborové náplně a cílů. Zahrnoval pravidelné nácviky 3 souborových složek, nepravidelná víkendová soustředění, workshopy s tanečními pedagogy, hudebními a pěveckými odborníky, přípravu a nácvik nových choreografií a jejich následnou prezentaci na kulturních akcích v ČR i zahraničí. Projekt *Folklorní večery a taneční školy pro veřejnost* zahrnoval dva folklorní večery – taneční školy pro širokou veřejnost, další dvě dětské školičky tance, víkendovou školu pro dospělé a děti a předvánoční folklorní večer.

Spolek *Jánošíkov dukát*, pořádal *Medzinárodný festival slovenského folklóru v ČR Jánošíkov dukát 2016*, který se konal tradičně v areálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Cílem festivalu je rozvíjet pozitivní vztah (hlavně mladých lidí) k tradiční lidové kultuře svého národa, podněcovat tvořivé schopnosti aktivistů folkloru žijících a působících v ČR. Vytvořit prostor pro rozvoj spolupráce a výměnu zkušeností mezi folklorními soubory z různých zemí, oboznámit širokou veřejnost s prací folklorních souborů, které rozvíjejí a uchovávají slovenské lidové umění, vytvořit prostor i pro jiné národnostní menšiny, které žijí v ČR. Součástí festivalu jsou i ukázky tradičních řemesel a gastronomických specialit.

Obec Slovákov v České republice, z. s., předložila projekt *Cena Mateja Hrebendu 2016*, jehož cílem je rozvoj kultury a jazyka slovenské menšiny v ČR. Oceňovány jsou každoročně 2 osobnosti, po jedné z ČR a SR, za významný přínos k formování vzájemně prospěšných vztahů mezi Čechy a Slováky, mezi Českou a Slovenskou republikou.

Asociace Limbora, z. s., se v projektu *65. výročí prvního slovenského souboru a 30. výročí s názvem Limbora* zaměřila na zabezpečení umělecké činnosti slovenského souboru Limbora a též na přípravu, uvedení, prezentaci a dokumentaci pro slavnostní programy při výročí souboru.

Slovensko-český klub tradičně organizoval *Dni slovenskej kultúry po Českej republice*. V roce 2016 se konal 21. ročník. Projekt je tradiční a největší slovenskou kulturní aktivitou na území ČR. Jednalo se o rozsáhlý cyklus festivalů, který přinášel kulturu do různých regionů ČR – v 15 městech 11 krajů v rozsahu 3 dny až 3 týdny. Obsahem projektu *Komplexný program kultúrnych aktivít slovenskej národnostnej menšiny v ČR* byla systematická a vzájemně provázaná tvorba a realizace vlastních uměleckých aktivit slovenské národnostní menšiny v ČR ve všech uměleckých oblastech. Součástí projektu byl i velký objem aktivit v Slovenskom dome v Praze a též cyklus programů k 20. výročí *Slovensko-českého klubu* v Praze, Plzni, Českých Budějovicích a Moravské Třebové.

Slovenský literárny klub v ČR realizoval projekt *Kvarteto (+ 2)*. Obsahem byly komponované literárně - hudební večery v Divadle Viola a Slovenskom dome v Praze k výročí slovenské literatury ve vztahu k ČR. K tradiční koncepci každý čtvrtěk jedno výročí byla přidána jubilea dvou nedávno zemřelých významných osobností: L. Balleka a přední pražské slovakistky Z. Sojkové. Projekt *Živá dielňa slovenských spisovateľov* byl komplexním programem živých setkání v rámci výjimečné komunity slovenských spisovatelů žijících v ČR, s důrazem na mladé autory a klubovou scénu. Zahrnoval křty knih, výstavy, prezentace na veletrzích, klubové večery.

BONA FIDE v projektu *Rozprávky* ukazovala nejmladší generaci prostřednictvím loutkového divadla s tradičními pohádkami na příbuznost a sounáležitost Čechů a Slováků, na blízkost obou jazyků i národů, propojených společnou historií, kulturou i tradicemi. Děti se zapojily aktivně do děje a vytvářely „rozprávkový“ svět.

Asociace Etnica, z. s., opět zorganizovala mezinárodní festival národnostních menšin a etnik *Praha srdce národů*. Jednalo se o multietnickou kulturní akci, která se stala součástí pražského kulturního dění. Na 18. ročníku festivalu účinkovaly soubory z ČR i ze zahraničí. Spolupřadatelé festivalu byly i další národnostní spolky v ČR.

- Srbská

Srbské sdružení sv. Sáva projektem *Kulturní a společenské aktivity Srbského sdružení sv. Sáva v roce 2016* pokračovalo v kulturní a vzdělávací činnosti. Uspořádalo koncert, výstavy, přednášky, promítání filmů, literární večery a oslavu 15. výročí vzniku.

- Ukrajinská

Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny z.s. je zaměřeno především na hudební aktivity. Pěvecké *Duo MarOlja* zaměřilo svůj repertoár především na ukrajinské, zakarpatské a rusínské lidové písně ve své vlastní úpravě. Cílem bylo zachování jazykové kultury, připomenutí významných výročí a osobností daného roku, zachování tradic a zvyků, prezentace ukrajinského folkloru. Aktivně i nadále vystupoval *Sbor sv. Vladimíra*. Udržoval staroslověnské cyrilometodějské duchovní tradice, zachování tradiční ukrajinské kultury, prezentoval hudbu ukrajinských hudebních skladatelů.

Ukrajinská iniciativa v České republice realizovala projekt *Dny ukrajinské kultury v ČR 2016*, jehož cílem bylo udržovat kulturu a tradice Ukrajinců žijících v ČR, nabízet majoritní

společnosti přehled aktivit ukrajinské národnostní menšiny, jež byly společným počinem různých ukrajinských spolků a ukrajinských zájmových kroužků aktivních v ČR. Cílem byla nabídka zajímavého kulturního programu širokému spektru návštěvníků v ČR.

- Vietnamská

Asociace Českých občanů Vietnamského původu, o. s., se v projektu *Taneční kroužek „Pro zachování tradic a národní kultury“ občanů české národnosti vietnamského původu* zaměřila na organizování tanečních, při nichž se účastníci seznamují s tradičními vietnamskými (pro udržení tradic vietnamské kultury, zvláště pro české občany vietnamské národnosti) a společenskými tanci pod vedením lektorů (rozvoj přátelství a vzájemného porozumění mezi Vietnamci a Čechy).

INFO-DRÁČEK uspořádal v Praze festival *Vietnam vzdálený a blízký*. Projekt byl zaměřen na integraci Vietnamců a změnu pohledu na Vietnamce žijící v ČR. Festival se konal po celý den, během kterého byla představena vietnamská kultura, hodnoty a tradiční kuchyně.

- Židovská kultura

Ulpan Teplice realizoval projekt *Dny židovské kultury Teplický cimes 2016*. Cílem bylo přiblížení židovské kultury, tradic, zvyků, judaismu a státu Izrael široké veřejnosti. Zahrnoval koncert, divadelní představení, filmové představení, výstavu a přednášky.

Židovská liberální unie v České republice se v projektu *A budeš vyprávět svým dětem – Židovské svátky a tradice* zaměřila na seznámení veřejnosti s židovskými svátky, kulturou a tradicemi. Cílem bylo přispět k vzájemné snášenlivosti a předcházet projevům rasismu a xenofobie.

- Multietnické kulturní akce

Ducatus Teschinensis o. s. v projektu *Těšín – město mnoha jazyků a kultur* zdůraznil společnou historii Čechů a Poláků. Přispěl k zachování společného kulturního dědictví obou národů. Obsahem projektu bylo zpřístupnění materiálů, týkajících se Těšínského Slezska v jeho největším rozkvětu (koncem 19. století). Uskutečnily se výstavy, přednášky, tematické prohlídky obou dnešních měst a byla vydána průvodní publikace.

Matrice slezská, místní odbor v Dolní Lomné uspořádal pravidelnou multietnickou akci *47. Slezské dny*. Folklorní festival udržuje tradice Slezska a napomáhá k uchování kulturního dědictví. Představil tradiční písně a tance folklorních souborů a také souborů příslušníků národnostních menšin. Přiblížil život našich předků předváděním tradičních řemesel a ochutnávkou tradičních jídel.

Dům kultury města Orlové uspořádal *X. Festival národnostních kultur v Orlové*. Cílem festivalu bylo přiblížit tradice a zvyky menšin žijících v regionu. Tím dochází k vzájemnému poznání a z toho vyplývající kvalitnější komunikaci a soužití.

Post Bellum, o. p. s., si dala za cíl v projektu *Nejsme tu sami: příběhy našich sousedů* zdokumentovat formou ústní historie jednotlivé národnostní menšiny žijící v České republice. Akcentovala zachycení národnostních specifik jednotlivých menšin. Během roku bylo natočeno 14 pamětníků a jejich příběhy byly zpracovány a uloženy do e-badatelný pametnaroda.cz. Z příběhů pamětníků byla vytvořena výstava.

Turistické informační centrum města Brna bylo organizátorem festivalu *Babylonfest 2016*. Již tradičně představil široké veřejnosti kulturní aktivity a život příslušníků národnostních menšin žijících v Brně. V rámci festivalu probíhala hudební a taneční vystoupení, tradiční přehlídka folklorních souborů, vysazení stromů národů, prezentace národnostních menšin na ZŠ a několik workshopů umožňujících vzájemné poznávání národnostních menšin.

9.4. Další podpora příslušníků národnostních menšin v resortu kultury

Ve výběrových řízeních odboru umění, literatury a knihoven, *resp. oddělení umění* (dále OULK/U) jsou poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů. Tyto dotace, byť se problematiky národnostních menšin netýkají přímo a nejsou primárně určeny na podporu národnostních menšin či jejich integrace, ve svých důsledcích přispívají ke zlepšení situace národnostních menšin v České republice, především v oblasti přístupu jejich příslušníků ke kultuře a naopak i k poznání kultury těchto národnostních menšin. Dotacemi v oblasti profesionálního umění jsou, mimo jiné, financovány aktivity, které podporují kulturní dialog a poznávání kultur národnostních menšin. Zde lze uvést například dotaci na hudební festival *Respect world music Festival 2016* (1.350 tis. Kč), realizovaný v červnu 2016 v Praze. Pokud jde o přístup příslušníků národnostních menšin žijících v České republice ke kultuře jejich vlastního národa, lze namátkou zmínit, že OULK/U poskytuje každoročně dotaci na celoroční činnost *Těšínského divadla Český Těšín*, které má vedle české scény i scénu polskou; v roce 2016 byla poskytnuta dotace ve výši 2.300 tis. Kč.

Je nutno zdůraznit, že tyto akce přispívají k tomu, aby příslušníci národnostních menšin (včetně romské menšiny) nebyli ohroženi sociálním vyloučením ve smyslu § 3 písm. f) zákona č. 108/2006 Sb.; rovněž tak – slovy zákona č. 108/2006 Sb. – tyto akce přispívají k sociálnímu začleňování příslušníků národnostních menšin (pokud jsou již v situaci sociálního vyloučení).

Oddělení literatury a knihoven v souladu s nařízením vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, v platném znění, vyhlásilo dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám evidovaným dle knihovního zákona. Jedním z jeho okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců. Dotace ve výši 140 000,- Kč byly poskytovány na nákup literatury v jazycích národnostních menšin a na akce, seznamující s jinými kulturami. Přehled dotací odboru umění/oddělení literatury a knihoven je uveden v příloze 5.

Odbor církví (dále OC) vyhlásil pro rok 2016 Konkurs na podporu významných kulturních aktivit církví a náboženských společností a Konkurs na podporu rozvoje náboženských a nábožensko-kulturních aktivit spolků. V rámci těchto konkursů jsou podporovány aktivity zvyšující informovanost a zájem o náboženskou oblast vymezenou činností registrovaných církví a náboženských společností. Odbor církví neposkytnul v roce 2016 žádnou dotaci určenou primárně na podporu aktivit národnostních menšin, ani na podporu integrace příslušníků romské menšiny. Podporou určité nábožensko-kulturní akce však mohlo dojít k nepřímé podpoře těchto skupin a jejich aktivit.

OC finančně podpořil v roce 2016 některé kulturní aktivity dotýkající se židovské komunity – zde však ve smyslu náboženské skupiny, nikoli národnostní menšiny. Dále OC podpořil *Romskou pout'* – akci *Charity Olomouc*, jejímž primárním cílem je umožnit Romům z ČR i ze Slovenska společný duchovní prožitek, možnost setkat se a prezentovat vlastní kulturu. Současně však může tento projekt přispět ke sblížení Romů s majoritní společností. Přehled těchto akcí je uveden rovněž v příloze 5. Podpora výzkumného úkolu ze strany odboru výzkumu a vývoje je také uvedena v příloze 5.

Informace o aktivitách muzeí zaměřených na národnostní menšiny *sensu lato* jsou uvedeny v příloze 6. Informace, týkající se Muzea moravských Chorvatů – rekonstrukce objektu v Jevišovce, je uvedena v samostatném oddíle 3.3. této Zprávy.

9.5. Dotační program Ministerstva kultury na podporu integrace příslušníků romské menšiny

Výběrové dotační řízení na podporu integrace příslušníků romské menšiny je vyhlašováno v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 21. února 2007 č. 122 o nařízení vlády, kterým se

mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění nařízení vlády č. 262/2005 Sb.

Projekty mohou být zaměřené na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, odborné studie rozšiřující poznání a podporující bádání o romské kultuře, tradicích a historii, dokumentaci romské kultury, ediční činnost (neperiodické publikace), kulturní akce směřující k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie.

Do výběrového dotačního řízení na podporu integrace příslušníků romské menšiny se přihlásilo celkem 31 žadatelů s 34 projekty. Většina žadatelů měla status spolků, ale zúčastnily se i církevní organizace, příspěvkové organizace obcí a obecně prospěšné společnosti. Celkem bylo podpořeno 23 projektů od 21 žadatelů, přičemž byla rozdělena částka 1 523 000,- Kč.

V rámci programu na podporu integrace příslušníků romské menšiny byl ještě účelově navýšen rozpočet *Muzea romské kultury* o částku ve výši 477 000,- Kč na projekt *Poklad Romů – Amare somnaka – Tajemství romského šperku* (položka 5331 neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím).

Celkem byl program na podporu integrace příslušníků romské menšiny podpořen částkou 2 000 000,- Kč. Blíže viz příloha 8.

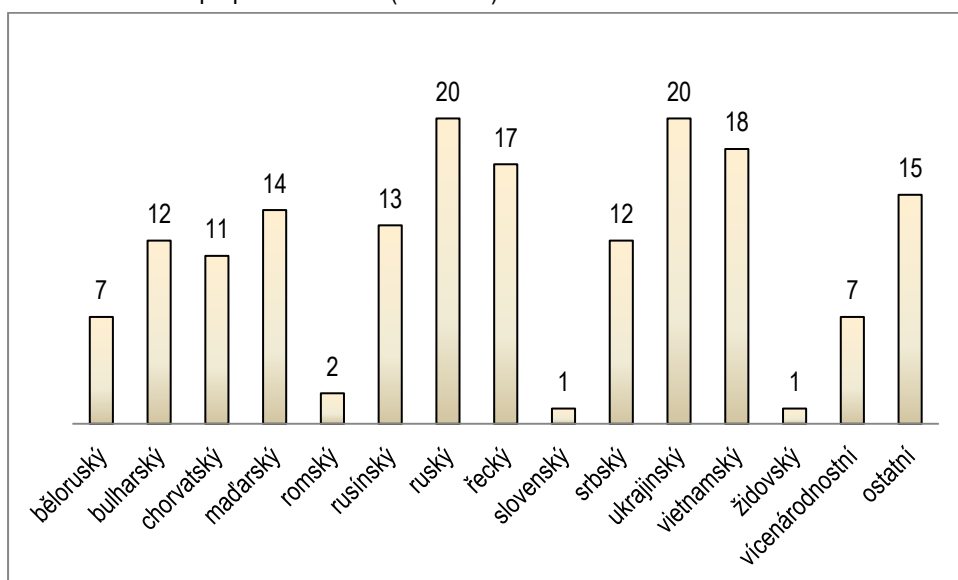
10. Právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny

10.1. Elektronická veřejnoprávní média

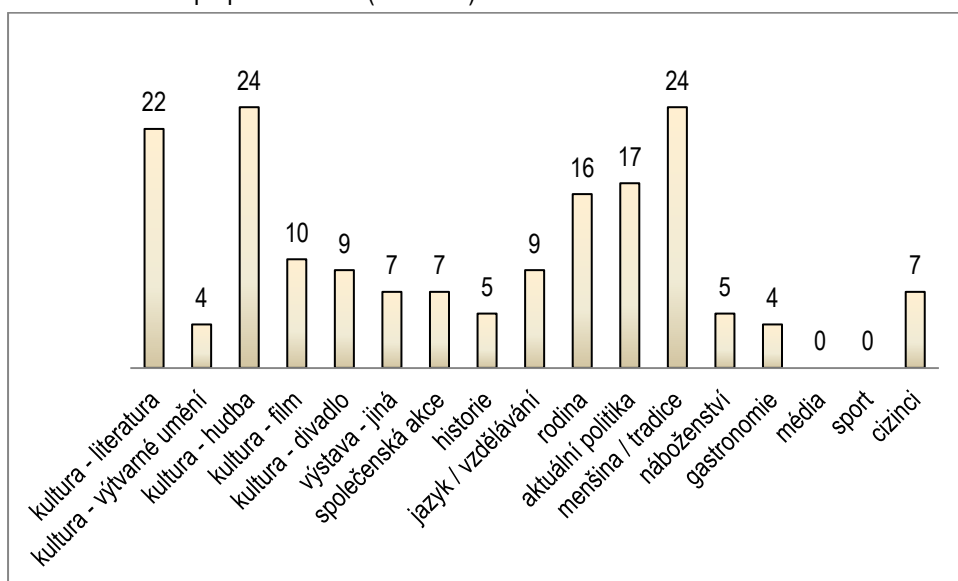
○ Český rozhlas

V roce 2016 vysílal Český rozhlas (dále jen „ČRo“) již standardně nový zpravodajsko-publicisticko-kulturně společenský magazín pro národnostní menšiny a o nich *Mezi námi*, a to vždy v sobotu od 15:10 do 15:30 hod. na stanici ČRo Plus.²⁹ Bylo odvysíláno 51 pořadů, nejfrekventovanějšími vstupy byly v roce 2016 příspěvky ruské, ukrajinské, vietnamské a řecké menšiny, mezi nejčastější témata patřily informace o menšině a jejích tradicích, hudbě a literatuře. Zhruba ¾ příspěvků jsou z tuzemských zdrojů, ostatní s osobnostmi z mateřských zemí. Dosud chybí jednoduchý přístup a archiv pořadu na webu ČRo, na čemž tvůrce pořadu pracuje.

Graf 2 Počet vstupů po menšinách (rok 2016)

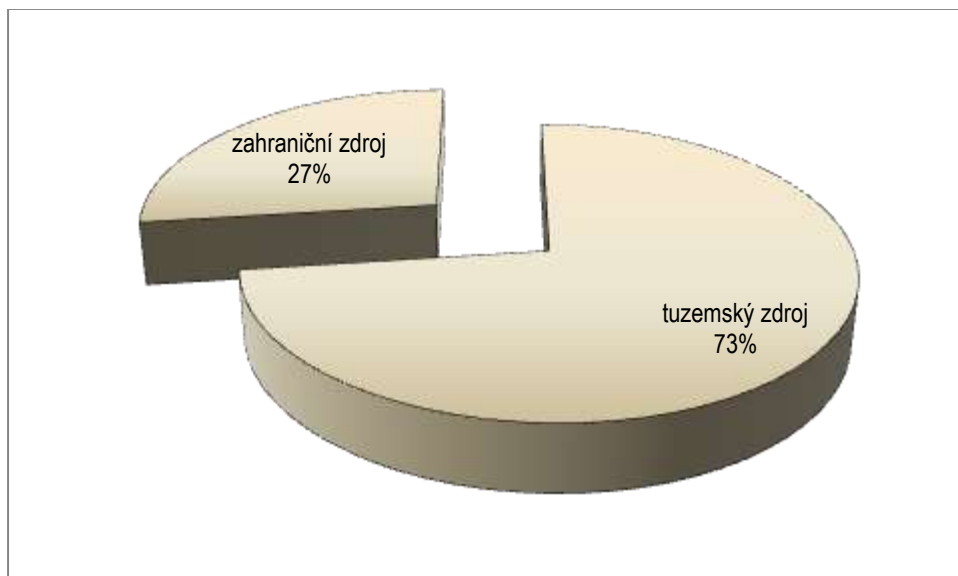

Graf 3 Počet vstupů po tématech (rok 2016)

²⁹ http://www.rozhlas.cz/plus/porady/_porad/101655

Graf 4 Vstupy podle zdroje (rok 2016)

- Česká televize

V roce 2016 probíhala rovněž jednání o vysílání pro národnostní menšiny a o nich s Českou televizí. Programová rada ČT v říjnu loňského roku odsouhlasila tvorbu nového pořadu pro národnostní menšiny, který se jmenuje *Sousedé*. Jeho tvorbu zastřešuje Centrum dramaturgie Ostrava, konkrétně tým tvůrců cyklu *Babylon* v dramaturgii Marty Růžickové, členky Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání. Měsíčník si klade za cíl poskytnout divákům aktuální pohled do života menšin u nás tak, aby posílil obecné povědomí o ostatních národnostech žijících v této společnosti. Cyklus má mapovat prolínání a vzájemné ovlivňování kulturních i životních zvyklostí, jejich uchovávání členy minorit, ale i případné proměny v českém prostředí, zabývat se obecnými aspekty začleňování do společnosti, dlouhodobé i každodenní problémy soužití. Jeho mottem, ze kterého vzešel i jeho název, je nakouknout za okna svých sousedů.³⁰

Obrázek 4 Pořad ČT o menšinách a pro ně *Sousedé*

³⁰ První díl byl vysílán v pátek 3. února v 16:45, s reprízou v následující sobotu v 18:55 hod., a to vždy na kanále ČT 2 (<http://www.ceskatelevize.cz/porady/11690334848-sousedé/417236100111001/>).

10.2. Dotační program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin

Poskytovatelem dotací podle nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, v programu rozšiřování a přijímání informací v jazycích příslušníků národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin nebo o národnostních menšinách ve společnosti, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, je Ministerstvo zastoupené odborem médií a audiovizí.

Výběrová dotační komise, která má 15 členů, hodnotila v rámci výběrového řízení 32 projekty, na které bylo uvolněno ze státního rozpočtu 20 850 000,- Kč. Hodnota dotačního programu poklesla, a tak realizátoři projektů museli periodicitu tiskovin, jejich náklad a rozsah přizpůsobit výši poskytnutých finančních prostředků.

Dotací bylo podpořeno 24 projektů 13 národnostních menšin. Byly podpořeny 2 projekty polské menšiny, 4 projekty romské, 3 slovenské, 3 německé, 2 bulharské, 2 ukrajinské a po jednom ve prospěch maďarské, rusínské, ruské, řecké, srbské, vietnamské a židovské menšiny. Byly podpořeny 2 mediální projekty, jeden ve prospěch slovenské menšiny a jeden ve prospěch více národností. Při závěrečném vyúčtování dotací bylo vráceno na účet Ministerstva 90 000,- Kč.

Přehled projektů je uveden v příloze 7.

11. Vnitřní bezpečnost

11.1. Ministerstvo vnitra

- Legislativní opatření ve vztahu k právům příslušníků národnostních menšin

Dne 1. července 2016 nabyl účinnosti zákon č. 106/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). Obsahem této novely je mimo jiné úprava činnosti Výborů pro národnostní menšiny (dále jen „Výbor“) a označování ulic v jazyce národnostní menšiny (úkol vyplývající z usnesení vlády č. 455 ze dne 16. června 2014, kterým vláda vzala na vědomí Zprávu o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2013 a uložila ministru vnitra při nejbližší novelizaci zákonů o územních samosprávných celcích provést změnu příslušných ustanovení zákonů). Změna právní úpravy, která vycházela z praktických zkušeností se zřizováním Výborů i s označováním veřejných prostranství, byla připravena Výborem pro spolupráci s orgány samosprávy Rady vlády pro národnostní menšiny, který ji schválil na svém jednání již dne 17. února 2009.

Důvodem legislativní změny ustavování Výborů (§ 117 odst. 3 obecního zřízení, § 78 odst. 2 krajského zřízení, § 78 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze) byla potřeba řešit situace, v nichž v obci podle posledního sčítání lidu žije více než 10 % občanů hlásících se k jiné než české národnosti, čímž obci vzniká povinnost Výbor ustavit, avšak o „práci“ v něm nemají příslušníci národnostních menšin zájem. Nově je ustavován za splnění této zákonné podmínky, o ustavení Výboru však současně musí požádat spolek zastupující zájmy národnostní menšiny (zastupitelstvo jej samozřejmě může zřídit i dobrovolně, bez této žádosti, není to však jeho povinností).

Novelizována byla rovněž právní úprava uvádění názvu obce, ulic a jiných veřejných prostranství a budov státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků v jazyce národnostní menšiny (§ 29 obecního zřízení). Podle předchozí právní úpravy vznikala obci povinnost takové označení provést, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k dané národnosti alespoň 10 % občanů obce, pokud o to požádali zástupci národnostní menšiny prostřednictvím Výboru a pokud ten svým usnesením návrh zastupitelstvu doporučí. To v praxi umožňovalo, aby výbor takovou žádost bez dalšího odmítl a tím znemožnil označení provést (resp. případné vícejazyčné označení ponechal na dobrovolném rozhodnutí obecních orgánů). Nově je označení v jazyce národnostní menšiny povinně zavedeno i v případě, že o takové označení požádá spolek, který podle stanov zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny a který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce. Tím by měl být zaručen „vztah“ spolku k obci a zamezeno účelovému vytváření spolků. Současně se povinnost vícejazyčného označení omezuje na případy, kdy v obci žilo alespoň 10 % občanů obce dané národnostní menšiny podle posledních dvou sčítání lidu (dochází tak ke zdůraznění aspektu „trvalého usídlení“ dané národnostní menšiny na území obce).

Dne 20. července 2016 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv). Zákon v § 20 odst. 2 písm. c) bodu 4. vyžaduje, aby součástí každého vládního návrhu zákona bylo i zhodnocení sociálních dopadů právní úpravy, včetně dopadu na specifické skupiny obyvatel, především na národnostní menšiny. Tato povinnost je doposud ukotvena v Legislativních pravidlech vlády, které má formu usnesení vlády. Dané legislativní opatření nabyde účinnosti k 1. lednu 2020.

Ve vztahu k ochraně práv příslušníků národnostních menšin jsou relevantní i některá ustanovení správního řádu a rovněž právní úpravy přestupkového práva.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích upravuje dvě specifické skutkové podstaty přestupku proti občanskému soužití, a to 1) omezování nebo znemožňování příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin a 2) působení jinému újmy pro jeho příslušnost k národnostní menšině, etnický původ, rasu, barvu pleti, apod. Předmětná úprava, zavedená zákonem č. 273/2001 Sb., byla do 30. září 2016 obsažena v § 49 odst. 1 písm. d) a e) zákona č. 200/1990 Sb. S účinností od 1. 10. 2016 je obsažena v § 49 odst. 3 písm. a) a b), a to na základě novely provedené zákonem č. 204/2015 Sb. Novelizovaná úprava zakotvuje zpřísněný postih recidivy mj. rovněž u zmíněných skutkových podstat, které se týkají národnostních menšin (§ 49 odst. 5 zákona č. 200/1990 Sb.). Tyto skutkové podstaty byly převzaty rovněž do nového zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích [§ 7 odst. 3 písm. a) a b)], který nabyde účinnosti 1. 7. 2017. Na rozdíl od stávající právní úpravy však budou postihovat nejen jednání fyzických osob, ale rovněž jednání podnikajících fyzických osob a právnických osob. Dojde tudíž k rozšíření okruhu možných pachatelů, a to v souvislosti se změněnou koncepcí samotného přestupku (srov. § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich).

Z hlediska právní úpravy ve správním řádu účinné od 1. ledna 2006 je možno připomenout zejména právo občana České republiky příslušejícího k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území České republiky, činit před správním orgánem podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny. Nemá-li správní orgán úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny, obstará si tento občan tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků. Náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu v tomto případě nese správní orgán (§ 16 odst. 4 správního řádu). V souvislosti s doručováním veřejnou vyhláškou zakotvuje správní řád v § 25 odst. 4 povinnost správního orgánu uveřejnit veřejnou vyhlášku též v jazyce příslušné národnostní menšiny, týká-li se záležitosti práv příslušníků národnostních menšin a je-li ve správním obvodu správního orgánu zřízen Výbor nebo jiný orgán pro záležitosti národnostních menšin. Ustanovení § 164 odst. 4 dále upravuje povinnost správního orgánu uhradit náklady na překlad veřejnoprávní smlouvy týkající se záležitosti národnostních menšin a vyhotovené v jazyce příslušníků národnostní menšiny, je-li tento překlad správním orgánem vyžadován.

- Nelegislativní opatření ve vztahu k právům příslušníků národnostních menšin

- *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám*

V roce 2016 pokračovalo Ministerstvo (odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality – dále jen „OBPPK“), jakožto věcný gestor v rámci resortu pro oblast policejní činnosti ve vztahu k menšinám, v metodické a koncepční činnosti související s touto problematikou, ve shromažďování a analýze relevantních informací a podrobném monitoringu naplňování stanovených cílů a priorit z této oblasti. V oblasti týkající se národnostních menšin spolupracují v rámci širšího resortu vnitra OBPPK, Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR (dále jen „ŘSPP PP“), jakožto garant za problematiku menšin v rámci Policie ČR, a Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy Policejního prezidia (dále jen „ÚPVSP PP“).

Cílem aktivit resortu v oblasti práce s menšinami je otevřená a transparentní komunikace policie s menšinami založená na vzájemné důvěře a respektu. K dosažení tohoto cíle je zapotřebí implementovat moderní přístupy do policejní práce s menšinami, systematicky cílit na celoživotní vzdělávání policistů v dané problematice a posílit vazby s menšinovými komunitami. A jednou z priorit pro období 2015–2017 je s ohledem na dlouhodobý trend přirozeného růstu počtu příslušníků menšinových skupin v ČR právě podpora náboru příslušníků národnostních menšin do bezpečnostního sboru Policie ČR.

Výše jmenované útvary se na úseku problematiky menšin v roce 2016 zaměřily v první řadě na realizaci společného projektu v oblasti vzdělávání. Jednalo se o vyškolení interních lektorů pro problematiku multikulturního vzdělávání. Nastavenou formou byl tzv. „sebezkušenostní

trénink“ v rámci zážitkové pedagogiky. Po vyškolení interních lektorů z řad lektorů ÚPVSP PP, by se měl tento kurs implementovat do systému policejního vzdělávání v rámci policejních škol, jako akreditovaný vzdělávací program.

V souladu s plněním cílů a úkolů uložených ve *Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období let 2015–2017* (dále jen „Strategie 2015–2017“) byl v roce 2016 zpracován ŘSPP PP ve spolupráci s OBPPK *Výukový metodický manuál k využití videospotů* k problematice multikulturního vzdělávání. Jedná se o nové multimediální metodické materiály³¹ pro potřeby Policie ČR v oblasti interkulturních kompetencí. Jejich vznik byl dán snahou o prohloubení povědomí a znalosti příslušníků Policie ČR o kulturních či jinak sociálně podmíněných vzorcích chování příslušníků menšin či osob ohrožených diskriminací, se kterými se při výkonu služby dostávají příslušníci Policie ČR do kontaktu. V průběhu I. pololetí 2016 byly tyto metodické materiály distribuovány na jednotlivá krajská ředitelství Policie ČR a policejní školy k využití pro vzdělávací účely; materiály jsou využitelné jednak pro průběžné vzdělávání – celoživotní i specializované, jednak v rámci základní odborné přípravy nově nastupujících policistů. Videospoty byly financovány MV z projektu *Efektivní rozvoj a posilování kompetencí lidských zdrojů* a jsou velmi kvalitním didaktickým materiálem pro případné proškolení policistů. V průběhu následujícího roku 2017 bude implementován do systému policejního vzdělávání.

V rámci plnění dalších úkolů vyplývajících z aktivit v oblasti policejní práce s menšinami a ze Strategie 2015–2017 realizovalo Ministerstvo vnitra v roce 2016 následující aktivity:

- Ve dnech 22. – 24. března 2016 uspořádal OBPPK celorepublikové instrukčně metodické zaměstnání styčných důstojníků pro menšiny a jejich pracovní skupiny, který byl zaměřený zejména na zvyšování odborných kompetencí pro práci Policie ČR s menšinami, prohloubení znalostí v oblasti menšinových specifik a získání aktuálních informací v oblasti migrační krize.
- Dne 5. dubna 2016 se zástupci resortu zúčastnili konference k představení výstupů z projektu *Zavádění policejních specialistů v oblasti policejní práce ve vztahu k minoritní skupině Romů v sociálně vyloučených lokalitách*, který byl realizován jako jeden z šesti předem definovaných projektů programu CZ14 *Spolupráce v rámci Schengenu a boj proti přeshraniční a organizované trestné činnosti včetně nezákonného obchodování s lidmi a migraci zločineckých skupin* spolufinancovaného prostřednictvím Norských fondů EU.
- Dne 14. dubna 2016 se zástupci MV ČR zúčastnili pracovního jednání, na kterém byly předány informace k realizaci dílčí části projektu *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti* – vzdělávací aktivity pro Policii ČR. Tyto aktivity byly určeny pro pořádkovou policii a Službu kriminální policie a vyšetřování KŘP Ústeckého a Moravskoslezského kraje. Jednání se dále zúčastnili zástupci *Agentury pro sociální začleňování*, Policie ČR a neziskového sektoru, který byl dodavatelem.
- Ve dnech 21. – 22. června 2016 uspořádal resort ve spolupráci s Kanceláří Romské rady a Policejním prezídiem ČR historicky první pracovní setkání styčných důstojníků pro menšiny s krajskými koordinátory pro romské záležitosti.
- Ve dnech 7. – 9. listopadu 2016 uspořádal OBPPK celorepublikové instrukčně metodické zaměstnání styčných důstojníků pro menšiny a jejich pracovní skupiny zaměřené především na téma integrace cizinců do majoritní společnosti.
- Dne 6. prosince 2016 se zástupce Ministerstva vnitra zúčastnil závěrečné konference k projektu *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti*, jejíž součástí byly vybrané workshopy

³¹ Metodické materiály obsahují 6 zfilmovaných zátěžových situací (videospotů) a *Výukový metodický manuál k využití videospotů*, který obsahuje jednak informace pro samotné lektory, jednak odkazy na související literaturu a sociokulturní aspekty související s jednotlivými zátěžovými situacemi. Veškeré zátěžové situace byly identifikovány na základě vstupního výzkumu, který proběhl v roce 2015. Samotné videospoty zahrnují vlastní zátěžovou situaci a návazné doporučení pro řešení této situace ze strany Policie ČR.

bezprostředně s touto problematikou související (např. Práce s cizinci a útoky z nenávisti, Oběti násilí z nenávisti a jejich psychický stav, Proč hejtujeme apod.).

Hlavním nástrojem pro práci policie s menšinami zůstával i v roce 2016 institut styčných důstojníků pro menšiny při jednotlivých krajských ředitelstvích Policie ČR a jejich pracovní skupiny. Úkolem styčných důstojníků je především monitoring počtu a struktury menšinových skupin na území jednotlivých regionů, monitoring bezpečnostních aspektů v souvislosti s menšinovými skupinami, spolupráce se samosprávou, neziskovým sektorem i samotnými zástupci menšinových skupin. Mimo to se podílejí na komunitním plánování, na sledování vztahů mezi menšinovými skupinami a většinovou společností, účastní se kulatých stolů, meziresortních pracovních skupin a pracovních konferencí.

Nově se k nim zařadí také rozsáhlý projekt *Zavádění policejních specialistů pro práci s minoritní skupinou Romů v sociálně vyloučených lokalitách*. Tento projekt byl realizován v letech 2014 – 2016. Garantem tohoto projektu bylo i v roce 2016 ŘSPP PP. Jde o projekt realizovaný z evropských fondů, jehož součástí bylo široké spektrum tuzemských i zahraničních vzdělávacích aktivit a pořízení potřebného vybavení pro policisty.

Zavedení policejních specialistů bylo jedním z prioritních cílů *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období let 2013-2014* a vycházelo zejména ze snahy o vytvoření efektivního nástroje pro řešení problematiky sociálního vyloučení. Cílem je zvýšit důvěru místních obyvatel v policii a postupný import principů práva a spravedlnosti do těchto sociálně vyloučených lokalit.

Mezi hlavní úkoly tohoto projektu patřilo vyškolení celkem 40 policistů základních útvarů, jejichž výkon služby je orientován na přímý výkon služby mezi romskou menšinou. Dále šlo o zvýšení kvalifikace stávajících styčných důstojníků pro menšiny jednotlivých Krajských ředitelství policie a proškolení 10 policejních manažerů v uvedené problematice. Projekt byl realizován ve čtyřech krajích, významně ohrožených sociálním vyloučením (Ústecký, Karlovarský, Olomoucký a Moravskoslezský kraj). Tento projekt byl z důvodů dočerpání financí z výše uvedeného fondu, prodloužen do dubna 2017. Finance budou dočerpány formou realizace celorepublikové konference na téma policejní specialisté pro práci s romskou menšinou v sociálně vyloučených lokalitách. Dále se dokoupí další potřebná počítačová technika pro práci specialistů.

V uplynulém období ŘSPP PP realizovalo v rámci NF také rozsáhlou sociologickou studii a analýzu veřejného mínění k činnosti PČR, ve které shromáždilo názory více než 5000 romských obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách. Výsledky budou sloužit k nastavení parametrů výkonu služby v těchto lokalitách. Průběžně je realizováno dalších 9 veřejných zakázek a pokračuje organizace a realizace programu vzdělávacích aktivit. Je kladen důraz na různé preventivní aktivity v problematice menšin.

Pracovní skupiny SD KŘP pro menšiny vykonávaly v roce 2016 činnost v souladu se závazným pokynem policejního prezidenta o činnosti na úseku menšin. Přes rozdílnost problémů u jednotlivých KŘP se podařilo v uplynulém období sjednotit obsah činnosti jednotlivých styčných důstojníků a výstupy požadované z jejich činnosti. V rámci jednotlivých KŘP se v uplynulém roce dařilo rozšiřovat zejména příklady dobré praxe.

ŘSPP PP rovněž cestou KŘP kladlo v roce 2016 důraz na rozvíjení vztahů a vzájemné spolupráce s místní samosprávou a dalšími pomáhajícími institucemi v sociálně vyloučených lokalitách, což je důležitým předpokladem pro eliminaci a řešení problémů, které s existencí takové lokality souvisejí. Problematika lichvy je primárně v gesci Služby kriminální policie a vyšetřování. Přesto lze konstatovat, že ŘSPP PP cestou styčného důstojníka pro menšiny obecně zaměřuje svou pozornost na trestní a jinou protiprávní činnost páchanou na sociálně vyloučených skupinách obyvatel, ale také protiprávní činnost páchanou těmito skupinami. Kontinuálně se monitoruje výskyt negativních jevů v jednotlivých sociálně vyloučených lokalitách. Policie ČR vyvíjí aktivity k budování důvěry mezi policií a menšinami, snaží se o zlepšování komunikace, řešení problémů v zákonné působnosti Policie ČR, vytvoření

efektivní spolupráce mezi Policií České republiky a samosprávami a o eliminaci trestné činnosti vč. lichvy v sociálně vyloučených lokalitách.

Oblast prevence kriminality je jedním z pilířů činnosti styčných důstojníků pro menšiny a jejich pracovních týmů v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. I v uplynulém roce 2016 se prevenci věnovali nejen policisté zařazení v preventivně informačních skupinách, ale rovněž na dalších útvarech dle potřeby, možností a dané situace. Cílovými skupinami jsou téměř všechny věkové kategorie, tedy od dětí předškolního věku až po seniory. V rámci preventivních aktivit se policisté v roce 2016 podíleli na besedách a přednáškách na ZŠ, SŠ, včetně speciálních škol a dětských domovů. Tématy byla zejména trestní odpovědnost, multikulturalita, multikulturní společnost, rasismus, extremismus, rizika virtuální komunikace, zneužívání drog a alkoholu u mladistvých, obecná bezpečnost aj. Členové pracovních skupin působí ve výchovných komisích spolu se zástupci vedení škol (s převahou romských dětí), spolupracují s orgány sociálně právní ochrany dětí a účastní se setkání příslušníků policie s příslušníky minoritních skupin, při kterých provozují společné volnočasové aktivity (např. sportovní utkání). Podporují také příklady dobrého spoluzití nejen mezi majoritní společností a sociálně vyloučenými obyvateli, ale i mezi příslušníky národnostních a etnických menšin navzájem.

Průběžně jsou od roku 2013, ve spolupráci s OBP PK MV ČR, organizována 2x ročně instrukčně metodická zaměstnání (dále jen IMZ) pro pracovníky na úseku menšin. V tomto trendu se bude pokračovat i v následujícím období. V loňském roce (2016) proběhly dvě tyto IMZ, obě v zařízení MV Solenice a jejich součástí byly odborné přednášky a prezentace pracovních skupin SD KŘP.

- **Vzdělávání**

- *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově*

V rámci projektu schváleného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy realizuje *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově* od roku 2010 *projekty Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově a Vzdělávání žáků národnostních menšin ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově*. Oba projekty byly spolufinancovány Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* a státním rozpočtem ČR. V současné době jsou veškeré aktivity v rámci udržitelnosti obou projektů financovány z rozpočtu školy.

Projekty navazují na *Národní strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám* schválenou vládou ČR v roce 2003. Strategie definuje principy policejní práce ve vztahu k osobám či komunitám osob, které se odlišují na základě etnických, rasových, náboženských či obecně kulturních zvláštností.

Realizované aktivity jsou zaměřeny na vytvoření rovných příležitostí pro žáky a žákyně z 9. tříd ZŠ z národnostních menšin žijících v ČR při přijímacím řízení a vzdělávání ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově tak, aby nedocházelo k jejich vyčleňování z hlavního vzdělávacího proudu a obstáli v konkurenci na trhu práce. Po úspěšném ukončení vzdělávání se předpokládá přijetí těchto absolventů do služebního poměru příslušníka Policie ČR, popřípadě jejich uplatnění v dalších bezpečnostních sborech a ve veřejné správě.

Cíle prvního projektu jsou naplňovány pomocí těchto klíčových aktivit: Příprava vzdělávacích kursů a proškolení pracovního týmu, Vytipování vhodných uchazečů, Příprava na přijímací řízení a Příprava na 1. ročník vzdělávání. Druhý projekt obsahuje tyto klíčové aktivity: *Školení pedagogického sboru, Doučování a tvorba podpůrných (výukových) materiálů a Volnočasové aktivity*.

Zkušenosti se systematickým vzděláváním Romů má škola již od roku 2007. Ve školním roce 2016/2017 se ve škole vzdělává v oboru čtyřletého maturitního vzdělávání Bezpečnostně právní činnost 40 žáků z 11 národnostních menšin (slovenská 7, ukrajinská 7, romská 8,

vietnamská 4, polská 6, ruská 2, angolská 2, arménská 1, makedonská 1, italská 1, španělská 1). V roce 2016 konalo 10 žáků z národnostních menšin maturitní zkoušku.

Členové *realizačního týmu projektu Vzdělávání žáků národnostních menšin ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově* (zaměstnanci školy), úzce spolupracují s krajskými koordinátory pro romské záležitosti a romskými poradci zejména v oblasti výběru vhodných uchazečů ke studiu čtyřletého maturitního vzdělávání v oboru Bezpečnostně právní činnost. V rámci projektu bylo v oblasti problematiky národnostních menšin včetně romské problematiky proškoleny 57 členů realizačního týmu.

V roce 2016 škola realizovala 4 školení na téma *Policista v multikulturním prostředí* za účasti 58 policistů. V současné době škola pracuje s 38 zájemci o vzdělávání.

○ Prevence kriminality

V souladu s vládou schválenou *Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020* (dále jen „Strategie PK“)³² byl dne 23. ledna 2016 vyhlášen *Program prevence kriminality* na rok 2016. Příjemcem dotace mohl být pouze kraj nebo obec. Dotace jsou určeny na projekty prevence kriminality neinvestičního i investičního charakteru. Faktickým realizátorem dílčího preventivního projektu však může být kromě samosprávy také Policie ČR, NNO, příspěvková organizace a další typy právnických osob, se kterými příjemce dotace uzavře smlouvu. Značná část z těchto prostředků byla vyčleněna na realizaci programů zaměřených na komplexní přístup v sociálně vyloučených lokalitách, postavený na spolupráci obce, Policie ČR a dalších subjektů. Nejvíce byly tyto prostředky alokovány do krajů, jež jsou sociálním vyloučením, kriminalitou i celkovou rizikovostí nejvíce postiženy (Ústecký, Moravskoslezský, dále třeba Liberecký a další). Nejvýznamnějším a nejúspěšnějším projektem v této oblasti je projekt *Asistent prevence kriminality* (dále jen „APK“).

APK je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (není strážníkem ani čekatelem). Podílí se na prevenci kriminality v obci, přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, předchází možnému protiprávnímu jednání svou přítomností a zejména svými komunikačními schopnostmi, vystupuje jako mediátor možných sousedských sporů, monitoruje dodržování čistoty veřejných prostranství, pomáhá ostatním občanům v sociálně vyloučené lokalitě. Svou činností významně přispívá ke zlepšení vzájemného soužití menšinové populace s majoritou. Při své činnosti je asistent řízen konkrétním strážníkem v roli mentora, se kterým úzce spolupracuje. Na úspěšnosti projektu se podílí také jednotlivá pracoviště Policie ČR v příslušných lokalitách.

Dalším projektem, který se snaží reagovat na konkrétní potřeby obcí a měst s cílem pozitivně ovlivnit situaci především v SVL a úzce souvisí s projektem APK, je preventivní projekt *Domovník – preventista* (dále jen „DP“), který je realizován od roku 2013. Vytvoření nové pracovní pozice domovníka pomáhá řešit stávající neutěšenou situaci v oblasti správy bytového fondu obce, zejména v SVL, a současně výrazně napomáhá zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v dané lokalitě tzv. „řízenou samosprávou“ domu. Občanům žijícím a bydlícím v sociálně vyloučených či rizikových lokalitách projekt ukazuje, že i v nich se může bydlet čistě, na vyšší sociální úrovni a bezpečně, a to za dodržování jasně definovaných pravidel chování. Projekt zároveň pomáhá řešit alespoň částečnou zaměstnanost osob dlouhodobě nezaměstnaných.

Dalšími projekty prevence kriminality v této oblasti jsou např. *romský mentor* (sociální pracovník pomáhající vykonat soudem uložený alternativní trest obecně prospěšných prací a působit proti jeho přeměně v trest odnětí svobody), vzdělávání strážníků obecních policií a pracovníků samosprávy a státní správy působících v lokalitě, projekty sociální prevence, podpora smysluplného využití volného času dětmi a mládeží, posilování finanční gramotnosti

³² usnesení vlády č. 66/2016.

či prvky situační prevence (kamerové monitorovací systémy, fotopasti, bezpečnostní dveře či mříže ve společných částech domu, ochrana předmětů pomocí syntetického DNA ad.).

- Spolupráce v oblasti historických rešerší a archivnictví

Státní oblastní archiv v Třeboni deponuje fond *Cikánský tábor Lety 1940 – 1943 (1945)*, v němž realizuje rešerše pro příslušná Ministerstva (Ministerstvo sociálních věcí, zahraničí, obrany), v jejichž gesci je shromažďování podkladů pro vyplácení odškodnění pro účely ocenění účastníků odboje za I. a II. světové války dle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tyto rešerše také realizuje souběžně pro jednotlivé fyzické osoby, které byly vězněny v tomto táboře, nebo pro jejich potomky (dědice) na základě jejich osobního zájmu. V roce 2016 byly vyřízené takové žádosti dvě. Dlouhodobě spolupracuje s *Muzeem romské kultury* v Brně, zpracovává rešerše a následně poskytuje digitální snímky pro rozšiřování stálé expozice tohoto muzea či pro menší časově a tematicky omezené výstavní projekty (v roce 2016 jedna konzultace).

V roce 2016 po dlouhých průtazích zaviněných především finančním zajištěním byla konečně vydána nakladatelstvím Triáda Praha třídílná kniha *Česká cikánská rapsodie* autorů Josefa Serinka a Jana Tesaře, do které kromě vzpomínek Josefa Serinka významně zapojeného do odboje a partyzánského hnutí za okupace, začlenili autoři také jimi v badatelně *Státního oblastního archivu* Třeboň studované archiválie a poté ve vysoké kvalitě tímto archivem do knihy poskytnuté fotografie dokumentů z fondu *Cikánský tábor Lety* týkající se vězněných Romů (kopie, citované pasáže do obrazových příloh apod.).

- *Koordinace činnosti pracovní skupiny k moravské chorvatštině*

Rada vlády pro národnostní menšiny se v uplynulých letech opakovaně zabývala otázkou, zda je možno pod ochranu Charty zahrnout i chorvatštinu, resp. moravskou chorvatštinu. Za účelem řádného prověření této možnosti iniciovala na konci roku 2014 zřízení pracovní skupiny pro moravskou chorvatštinu. Koordinace činnosti této pracovní skupiny připadla Ministerstvu vnitra. To si nejprve vyžádalo vyjádření k této otázce od všech resortů, krajů, *Českého statistického úřadu*, *Veřejné ochránkyně práv*, jakož i *Svazu měst a obcí* a dále si vyžádalo doplňující podklady od *Českého statistického úřadu*. Následně v roce 2015 proběhlo několik jednání této pracovní skupiny. Závěrečné jednání proběhlo koncem ledna 2016, na jeho základě byla zpracována souhrnná zpráva a další podklady k této tematice, které byly projednány Radou na jejím jednání dne 26. dubna 2016. Rada schválila doporučení vládě rozšířit ratifikaci Charty o spisovný chorvatský jazyk a zároveň o gradišřanskochorvatský spisovný jazyk, s akcentem právě na podporu gradišřanské jazykové variety chorvatštiny, a to pro část II. Charty.

- Plnění usnesení vlády týkajících se spolupráce a vztahů národnostních menšin s místními samosprávami

Usnesení vlády č. 243/2003

1a) Průběžně monitorovat ve spolupráci s místopředsedou vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje plnění úkolů týkajících se romské integrace kraje a obcemi (§ 6 menšinového zákona).

Dle ustanovení § 6 odst. 1 menšinového zákona mají příslušníci národnostních menšin právo na aktivní účast v kulturním, společenském a hospodářském životě a ve veřejných záležitostech, zvláště pak těch, které se týkají národnostních menšin, jejichž jsou příslušníky, a to na úrovni obce, kraje i na celostátní úrovni. Toto právo vykonávají příslušníci národnostních menšin zejména prostřednictvím Výborů, zřizovaných podle zákonů o územně samosprávných celcích (o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze) a Rady.

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra vykonává dle příslušných ustanovení zákonů o územních samosprávných celcích dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek územních samosprávných celků a usnesení, rozhodnutí a jiných opatření jejich orgánů jen v jejich samostatné působnosti a z hlediska jejich zákonnosti.

V období minulého roku se pracovníci resortu v rámci dozorové činnosti nesetkali s obecně závaznou vyhláškou či jiným právním aktem obce, kterými by výslovně a konkrétním způsobem zasahoval do práv romské menšiny či omezoval přístup zástupců romské menšiny do Výborů.

Usnesení č. 1573/2005

6.2. V rámci výkonu dozoru posuzovat zákonnost nastavení podmínek přístupu k obecnímu bytovému fondu.

Usnesení č. 1067/2005

Opatření 3.3.1.2. Kontrolovat zákonnost pravidel pro hospodaření s obecními byty.

V souvislosti s Akčním plánem Strategie boje proti sociálnímu vyloučení provádí od 7. června 2016 odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra posuzování pravidel pro přidělování obecních bytů. Pravidla pro přidělování obecních bytů, zjištěná v rámci kontrolní činnosti Ministerstva vnitra, jsou posuzována po obsahové stránce z pohledu případné diskriminace a možnosti omezení přístupu k bytům. Důležitým aspektem celé problematiky je skutečnost, že obce nemají povinnost vydat pravidla pro přidělování obecních bytů.

V druhém pololetí roku 2016 bylo provedeno 61 kontrol výkonu samostatné působnosti u orgánů obcí. Při kontrolní činnosti byla zjištěna pravidla pro přidělování obecních bytů u tří obcí.

V jednom z případů obec ve svých pravidlech znemožňovala žadateli o přidělení obecního bytu zařazení na seznam uchazečů, pokud nebyl občanem České republiky. Tato podmínka odporovala čl. 39 Smlouvy o založení Evropského společenství, který upravuje volný pohyb pracovníků uvnitř Evropského společenství, vč. užívání všech práv a výhod. Obec na výzvu Ministerstva vnitra tuto podmínku usnesením zastupitelstva obce dne 13. října 2016 z pravidel pro přidělování obecních bytů vypustila. Následně v listopadu 2016 obec provedla kompletní novelizaci – nahrazení stávající směrnice o hospodaření s bytovým fondem v majetku a správě obce novou s účinností od 1. ledna 2017. Ministerstvo vnitra v prosinci 2016 posoudilo návrh této nové směrnice a neshledalo v ní ustanovení rozporná se zákonem, diskriminační anebo neoprávněně poskytující veřejnou podporu. Předmětný návrh směrnice byl dne 19. prosince 2016 schválen zastupitelstvem města.

V dalších dvou případech se zjištěná pochybení, resp. možná pochybení (v jednom případě posuzování zákonnosti dosud probíhá) netýkala národnostních otázek. Ministerstvo vnitra nabídlo obcím metodickou pomoc při tvorbě pravidel pro přidělování obecních bytů a zároveň si vyhradilo nově vzniklá pravidla dozoru.

○ Plnění vládních úkolů v oblasti národnostních menšin v policejním vzdělávání

Smyslem policejní práce v oblasti menšin je uplatňování rovného a korektního přístupu založeného na respektu odlišností a oboustranné důvěře. Úkolem policejního vzdělávání je vybavit příslušníky odpovídajícími kompetencemi, které jim usnadní orientaci v odlišnostech kulturních hodnot a vzorců jednání a policii jako celku pomohou k adaptaci na výkon v podmínkách zvyšující se sociální diverzifikace. Policejní vzdělávání se podílí na integračních tendencích, které přispívají k zajištění bezpečnosti a snížení kriminality. Problematika národnostních menšin a etnik je ve výuce těsně spjata především s problematikou lidských práv, rasismu a problematikou Romů. *Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově a Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze* realizuje střední vzdělávání s maturitní zkouškou – obor vzdělání 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost. Problematika národnostních menšin je ve čtyřletém maturitním studiu vyučována průřezově v celém průběhu vzdělávání. Výuka je zaměřena mj. na otázky

spojené se skrytým rasismem většinové společnosti, problematiku extremismu a jeho formy, migraci a její příčiny, předsudky a xenofobii. V neposlední řadě se žáci seznamují s charakteristikou národnostních menšin na území ČR, postavením uprchlíků, organizacemi na ochranu menšin a cizinců, mezinárodními úmluvami.

V *oblasti terciárního vzdělávání* dochází k začleňování problematiky národnostních menšin v průběhu celého studia především do modulů/předmětů zaměřených na právní disciplíny. Nejvýrazněji se problematika národnostních menšin odráží v modulu *Multikulturní společnost*. Důraz je kladen na diferencovaný přístup policistů a zaměstnanců resortu MV v jednání s příslušníky minorit, na objasnění negativních projevů většinové společnosti vůči národnostním menšinám, problematiku diskriminace, rasismu, jejich projevy a vliv na chování a jednání občanů majority v ČR.

V *oblasti policejního vzdělávání* ve vzdělávacím programu Základní odborná příprava policistů je problematika národnostních menšin začleněna do předmětů Právo a Komunikace a policejní etika v tématech: Předsudky a metody jejich ovlivňování, Jednání s příslušníky minorit, Diferencovaný přístup policistů při komunikaci a sociální interakci, Listina základních práv a svobod, Ústava ČR a Etický kodex Policie České republiky.

Cílem *specializačního kursu* pro policisty zařazené na SKPV Výcvik specialistů SKPV problematiky extremismu (modul *Operativně pátrací činnost v prostředí extremistických skupin s využitím informátora*) je osvojení si pravidel operativně pátrací činnosti v prostředí extremistických zájmových skupin a specifických subkultur včetně motivačních nástrojů a stimulů využitelných v extremistickém prostředí.

11.2. Ministerstvo spravedlnosti

○ Legislativní opatření

Vzhledem k tomu, že otázky spojené s ochranou práv národnostních menšin nespádají do přímé kompetence Ministerstva spravedlnosti, je v rámci naší činnosti možno najít jen několik okruhů, které mohou mít dopad na národnostní menšiny spíše zprostředkovaně.

Takovou oblastí je vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - sněmovní tisk č. 987. V současnosti je materiál projednáván v Poslanecké sněmovně Parlamentu a v případě jeho přijetí dojde ke změně zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Navrhuje se snížit soudní poplatek za návrh na zahájení soudního řízení ve věcech ochrany před diskriminací na pevnou sazbu 1 000 Kč. Podle nyní účinné úpravy činí soudní poplatek minimálně 2 000 Kč a při požadování náhrady nemajetkové újmy v penězích nad částku 200 000 Kč pak činí 1 % z požadované částky. Navrhovaná novela vychází z předpokladu, že každá oběť diskriminace má mít k dispozici efektivní ochranu svých práv. Možnou bariérou v tomto postupu může být podle Strategie romské integrace do roku 2020 zpracované vládou právě i výše soudního poplatku. Soudní poplatek totiž spolu s ostatními náklady řízení (mimo vlastního zastoupení) může od podání žaloby odrazovat, tedy představovat takový náklad pro poškozeného, který zabraňuje v přístupu k soudní ochraně, než aby bránil nadměrnému sudičství. Diskriminace je přitom často rovněž významným zásahem do lidské důstojnosti podobně jako újma na zdraví či usmrcení osoby blízké, které jsou však od soudního poplatku přímo osvobozeny. Navrhovaná novela představuje implementaci návrhu, který byl uložen Ministerstvu spravedlnosti v rámci výše zmíněné Strategie romské integrace do roku 2020.

- Nelegislativní opatření

V rámci nelegislativních opatření zmiňují pravidelné sledování nápadu žalob ve věcech týkajících se diskriminace, tedy nejen antidiskriminační žaloby, ale též ostatní spory vzniklé v souvislosti s motivem diskriminace v pracovněprávních věcech.³³

Dalším z potenciálních nelegislativních okruhů je činnost *Vězeňské služby ČR*, jakožto orgánu podřízeného Ministerstvu spravedlnosti, která s vězněnými osobami realizuje řadu aktivit, jež se zaměřují na multikulturní výchovu. Jedná se zejména o prezentaci kulturních tradic v hudebních a diskusních skupinách. Poznáváním kulturních tradic se částečně snižují vzájemné antipatie. *Vězeňská služba ČR* se snaží podporovat integraci národnostních menšin prohlubováním výuky českého jazyka, jejich přístupu k literatuře v jazyce jim blízkém, právní a finanční gramotnosti, ale i nácviku určitých dovedností pro nekonfliktní soužití po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. K předcházení možné kulturní a jazykové diskriminace byly v rámci realizace projektu, který čerpal z *Norských fondů* EU, zpracovány informační materiály pro vězněné osoby v 16 světových jazycích (informace z oblastí pobytové tematiky, sociálního a zdravotního pojištění, pracovního práva atd.). Součástí projektu bylo školení zaměstnanců ke specifickým muslimského života.

V neposlední řadě je možné zmínit také činnost *Probační a mediační služby* (dále „PMS“), rovněž jakožto orgánu podřízeného Ministerstvu spravedlnosti. Ta při projednávání případů trestné činnosti v průběhu přípravného řízení a dále při zajištění výkonu alternativních sankcí spolupracuje s pachateli a oběťmi trestné činnosti bez ohledu na jejich rasu, etnický původ, národnost, pohlaví, věk, sexuální orientaci či náboženské vyznání. I v roce 2016 PMS využívala službu *Romský mentoring*, jejímž poskytovatelem je občanské sdružení *RUBIKON Centrum*. Služba je určena dospělým i mladistvým klientům PMS, kteří se cítí být součástí romské menšiny, dostali se do konfliktu se zákonem, nebo jim byl uložen alternativní trest či trestní opatření. Účelem služby je prostřednictvím proškoleného zástupce romské komunity motivovat klienty PMS k úspěšnému výkonu alternativního trestu, kterému mnohdy brání nízké právní povědomí, nedůvěra k většinové společnosti a jejím institucím či nedostatečná motivace ke změně ve způsobu života související s nedostatečnou orientací na budoucnost. Zapojení mentora může významně přispět k eliminaci těchto negativních faktorů tím, že klientům vysvětlí povinnosti vyplývající z uloženého alternativního trestu a k jejich plnění je pozitivně motivuje a podporuje. Probačním pracovníkům pak může pomoci zorientovat se v romské komunitě, v jejím hodnotovém systému a vztazích. Stává se tak prostředníkem mezi klientem a pracovníkem pověřeným výkonem alternativního trestu. Službu *Romský mentoring* PMS využívá od roku 2004, kdy byla pilotně vyzkoušena v Jihočeském a Středočeském kraji, od roku 2005 pak byla postupně rozšířena do dalších regionů. V roce 2016 se do služby *Romský mentoring* zapojilo celkem 13 středisek PMS, 28 mentorů a 135 klientů. V regionu Děčín - Rumburk bylo do služby zapojeno 5 mentorů, kteří pracovali s 53 klienty. Služba byla nejprve poskytována v rámci projektu *Alternativa pro Romy*, podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EI-IP fondů, v období květen až prosinec 2016 pak byla financována v rámci městského programu prevence kriminality Ministerstva vnitra. V červenci 2016 byl dále zahájen tříletý projekt *Romský mentoring* spolufinancovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu *Zaměstnanost*. Do projektu se postupně zapojí celkem 18 středisek PMS. V roce 2016 se jednalo o střediska Beroun (1 mentor, 2 klienti), Kolín (1 mentor, 4 klienti), Nymburk (3 mentoři, 6 klientů), Český Krumlov (2 mentoři, 6 klientů), Jindřichův Hradec (2 mentoři, 4 klienti), Sokolov (3 mentoři, 0 klientů), Most (4 mentoři, 2 klienti), Chomutov (3 mentoři, 13 klientů), Jablonec nad Nisou (1 mentor, 7 klientů), Liberec (3 mentoři, 10 klientů), Pardubice (3 mentoři, 16 klientů) a Ústí nad Orlicí (2 mentoři, 12 klientů). Vzhledem k tomu, že průměrná úspěšnost vykonání

³³ Tato data jsou bezplatně přístupná veřejnosti na webu Ministerstva spravedlnosti (jedná se o Přehled pravomocných rozhodnutí soudů v občanskoprávních věcech podle druhu sporů, statistický list sestavy S-SL-C, uvedený na <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>).

alternativní sankce se při zapojení mentora dlouhodobě pohybuje nad 50 %, služba *Romského mentoringu* je vnímána jako přínosná a je zájem ji využívat i do budoucna. Rozšíření služby *Romského mentoringu* PMS podporuje také v připravované Koncepci rozvoje probace a mediace do roku 2025.

- Dotace v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti poskytuje dotace ze státního rozpočtu v rámci tří dotačních titulů:

- a. Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy;
- b. Program protidrogové politiky ve věznicích;
- c. Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.

Žádný z nich není profilován etnicky nebo národnostně a tato problematika není při dotačním řízení nijak zohledněna. U posledního jmenovaného dotačního titulu, který je zaměřen na služby pro oběti trestné činnosti, však lze konstatovat, že o dotaci žádají i organizace, které vyvíjejí aktivity na podporu integrace romské menšiny (např. *DROM*, organizační složky *Charity ČR*, organizace *Člověk v tísni*, *Azylový dům Vsetín*, *Jekhetane-Luma* apod.) nebo na podporu příslušníků dalších národnostních menšin (např. *La Strada*, *In Iustitia* apod.). Vzhledem k charakteru dotačního titulu a jeho zaměření není dopad na konkrétní národnostní menšiny sledován. V roce 2016 byla v rámci dotačního titulu zaměřeného na pomoc obětem trestné činnosti poskytnuta podpora v celkové výši 7 790 310,- Kč.

Vězeňská služba ČR spolupracuje s řadou organizací zabývajících se národnostními menšinami, např. *Klubem Hanoj*, *South East Asia - Liasion*, z.s., *Romodromem* o.p.s.

11.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí, jako gestor sociální práce v ČR, v průběhu roku 2016 pracovalo na přípravě návrhu věcného záměru zákona o sociálních pracovnících. Návrh je zaměřen na úpravu profese sociální práce. Není tak primárně zaměřen na legislativní úpravu přístupu k menšinám, ale sekundární dopady mít bude, protože sociální práce je jedním z nástrojů prevence sociálního vyloučení, kterým menšiny mohou být ohroženy.

Sociálně-právní ochrana dětí se zabývá primárně ohroženými dětmi vymezenými v ustanovení § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále je „zákon o SPOD“). Těmto dětem je poskytována sociálně-právní ochrana (dále jen „SPO“) při splnění dalších podmínek uvedených v § 2 zákona o SPOD. Příslušnost k národnostní menšině v tomto ohledu nehraje roli.

Příslušnost k národnostní menšině je však zohledňována v procesu vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a zpracování individuálního plánu ochrany dítěte, které provádí dle § 10 odst. 3 písm. c) a d) zákona o SPOD pracovníci orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“).

Pracovníci OSPOD musí brát do úvahy specifické potřeby dětí i v návaznosti na standardizaci výkonu SPO, která byla zavedena od 1. 1. 2015. Musí např. dodržovat požadavky standardu č. 9 *Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte*. Na základě kritéria 9a) musí při jednání s klientem dodržovat základní principy výkonu SPO, mezi něž patří respektování individuálního přístupu a zohledňování individuálních potřeb každého klienta (tj. i potřeb vyplývajících ze života v odlišném sociokulturním prostředí), dodržování lidských práv a svobod, posilování sociálního začleňování a samostatnosti klienta, atd. Dle kritéria 9b) by měli zajišťovat služby potřebné pro jednání s osobami se specifickými potřebami, nebo mít dojednanou spolupráci s fyzickými a právnickými osobami, které tyto služby zajistí externě.

K naplnění práv a potřeb dětí s menšinovým původem celkově přispívá transformace systému péče o ohrožené děti, jejímž hlavním cílem je vytvořit takový systém, který:

- zajistí důslednou ochranu práv každého dítěte a povede k naplnění jeho potřeb;
- bude podporovat kvalitu života dětí a rodiny;
- bude eliminovat diskriminaci a nerovný přístup vůči dětem;
- bude podporovat všestranný rozvoj dítěte v jeho přirozeném rodinném prostředí, a nebude-li to možné, tak primárně v náhradním rodinném prostředí;
- bude otevřený k participaci dítěte na rozhodovacích procesech, které se ho bezprostředně týkají.

Záměr transformace je obsažen v *Národní strategii ochrany práv dětí* s akčním obdobím 2012 – 2018 (dále jen „Strategie“). K naplnění tohoto záměru přispívá individuální projekt Ministerstva „*Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany*“ (dále jen „IP MPSV“) financovaný z OPZ s celkovým rozpočtem ve výši 326 mil. Kč, jehož realizace probíhá v období od 1. ledna 2016 do 30. června 2019.

○ *Podpora a rozvoj služeb v oblasti SPO*

Z hlediska podpory ohrožených dětí s menšinovým původem (nejvíce asi sociálně-vyloučených romských dětí) a jejich setrvání v péči rodiny je důležitá klíčová aktivita projektu (dále jen „KA“) č. 1 *Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí*. Jejím hlavním cílem je podpora síťování služeb pro práci s dětmi a rodinami spolupracujícími s OSPOD s důrazem na systémovost, návaznost a provázanost služeb a jejich preventivní charakter, dále definování a pilotní ověření inovativních a preventivních služeb pro ohrožené rodiny a děti.

Aktivita usiluje o to, aby rodiny, které potřebují podporu v péči o dítě, měly na místní úrovni ve své komunitě dostupnou síť primárně terénních a ambulantních služeb, které budou reagovat na široké spektrum potřeb dítěte i jeho rodiny, a umožní dítěti vyrůstat doma. Měla by být také posílena mezioborová spolupráce se všemi aktéry na lokální úrovni, kteří se podílejí na řešení situace ohrožených dětí (propojení činnosti a koordinovaná intervence mezi OSPOD, poskytovateli sociálních služeb, policií, zdravotníky, psychology, pedagogy a dalšími odborníky). Nepočítá se tedy jen s rozvojem sítě sociálních služeb a činností poskytovaných pověřenými osobami k výkonu SPO, ale i s rozvojem a s užší provázaností služeb v oboru zdravotnictví, školství a bezpečnosti.

KA 1 probíhá na území 11 krajů (tj. na celém území ČR s výjimkou kraje Jihočeského, Plzeňského a Libereckého). Pro každé pilotní pracoviště OSPOD na úrovni OÚ ORP a krajského úřadu (dále jen „KÚ“) je k dispozici pracovník, tzv. síťář. Ten s nimi a s dalšími aktéry sítě služeb bude vytvářet model sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi v jejich spádové oblasti. Aktivita také otevírá prostor pro sdílení zkušeností, propojování a komunikaci aktérů sítě služeb.

V roce 2016 se do KA 1 zapojilo celkem 120 pracovišť OSPOD na úrovni ORP, které spolupracují s 98 lokálními síťáři. Do realizace této aktivity se tedy zapojilo 53% všech pracovišť OSPOD v ČR, což lze považovat z hlediska naplnění indikátorů projektů za úspěch vzhledem k tomu, že se jedná o aktivitu, která povede k zefektivnění a zkvalitnění práce s ohroženými rodinami a dětmi.

○ *Změny v oblasti náhradní rodinné péče*

Poradní výbor k Rámcové úmluvě kritizoval ČR ve *Čtvrtém stanovisku k ČR přijatém dne 16. listopadu 2015*³⁴ za zaznamenávání národnosti romských dětí ze strany pracovníků OSPOD KÚ bez souhlasu jejich zákonných zástupců a za svévolné označování dětí v procesu zprostředkování náhradní rodinné péče (dále jen „NRP“) jako „Rom“, „poloviční Rom“, „vypadající jako Rom“.

³⁴ „Poradní sbor s hlubokým politováním zjistil, že národnost romských dětí umístěných v pečovatelských institucích krajské úřady zaznamenávají bez souhlasu rodičů nebo zákonných zástupců dětí, což má diskriminační vliv na možnosti dětí najít náhradní rodinu. Zejména pak praxe svévolného kvazi-etnického označování dětí jako „Rom“, „poloviční Rom“, „vypadající jako Rom“ ze strany sociálních pracovníků odpovědných za blaho dětí je nepřipustná a neslučitelná s Rámcovou úmluvou a je třeba jí zamezit“.

V současnosti se na tento problém zaměřuje MPSV v rámci kontrolní činnosti prováděné na KÚ. Důležitou je také z hlediska zefektivnění procesu zprostředkování NRP dětem s menšinovým původem KA 4 IP MPSV s názvem *Rozvoj náhradní rodinné péče*, v rámci níž by mělo dojít k profesionalizaci pěstounské péče a k zefektivnění zprostředkování NRP, zejména ve vztahu k dětem se specifickými potřebami. Cílem je stanovit kritéria kvality jednotlivých fází procesu zprostředkování NRP, na kterých se podílejí sociální pracovníci, psychologové či pracovníci zajišťující doprovázení při výkonu pěstounské péče. Do aktivity je zapojeno 8 krajů (konkrétně Olomoucký, Moravskoslezský, Středočeský, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihočeský, hl. město Praha).

V rámci aktivity by mělo také dojít k formulaci nových postupů uplatňovaných v procesu zprostředkování NRP a k nastavení vhodné podpory pěstounských rodin pečujících o děti se specifickými potřebami. Aktivita reaguje na to, že děti se specifickými potřebami (včetně těch s menšinovým původem) potřebují zajistit NRP, ale nedaří se pro ně nalézt vhodnou náhradní rodinu. V rámci ní bude v 8 pilotních krajích ověřen způsob oslovování potenciálních zájemců o výkon NRP u dětí se specifickými potřebami danými věkem, životními zkušenostmi, zdravotním stavem, sourozeneckými vazbami, odlišným etnickým původem nebo dalšími okolnostmi. Součástí aktivity je provedení analýzy potřeb rodin pečujících o tuto skupinu dětí, poté tvorba strategie oslovování potenciálních zájemců o NRP a definice postupu zprostředkování NRP konkrétním dětem. Měla by být rovněž nastavena podpora potřebná pro pěstouny pečující o děti se specifickými potřebami.

Dále bude v rámci KA 4 vytvořen návrh kritérií kvality příprav žadatelů o přijetí dítěte do NRP a dalšího vzdělávání pěstounů. Aktivita reaguje na existenci mnoha různých forem příprav žadatelů, kdy kvalita a obsah příprav jsou variabilní. Cílem je rovněž zajistit to, aby byli pěstouni v rámci přípravy dostatečně připraveni na péči o dítě se specifickými potřebami. V rámci aktivity budou využity zkušenosti s realizací Programu PRIDE³⁵, jehož licence byla zakoupena v rámci předchozího projektu MPSV „*Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené rodiny a děti*“, kdy byl program upraven a pilotně vyzkoušen v podmínkách ČR. Výhodou tohoto programu je to, že se zaměřuje na téma péče o dítě se specifickými potřebami.

³⁵ Americký program PRIDE (Parent Resources for Information, Development and Education) představuje standardizovaný rámec pro nábor, přípravu a vzdělávání zájemců o pěstounskou péči a osvojení. Program využívá při vzdělávání zkušené náhradní rodiče a odborníky z oblasti NRP. Cílem je naplňování specifických a individuálních potřeb dětí umístěných v NRP, posilování rodin, ať se jedná o rodiny původní, pěstounské či osvojitelské, zvyšování kvality pěstounské péče prostřednictvím průběžného vzdělávání a poskytování doprovodných služeb.

12. Dotační programy a další dotace, shrnutí

Podpora aktivit příslušníků národnostních menšin patří dlouhodobě mezi hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO. Uskutečňuje se prostřednictvím dotačních programů ze státního rozpočtu a tematicky se člení do programů:

- Podpora uchování, rozvoje a prezentace kultur národnostních menšin,
- Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin,
- Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy,
- Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity.

Podpora projektů na podporu aktivit národnostních menšin je závislá především na dotacích ze státního rozpočtu poskytnutých v rámci dotačních programů.

Tab. 9 Přehled státem vynaložených výdajů na aktivity národnostních menšin v roce 2016

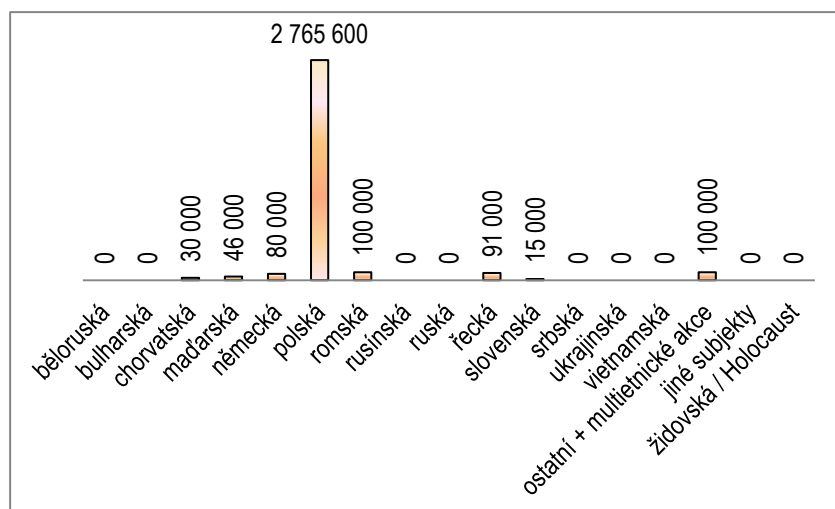
oblast	specifikace	poskytovatel dotace (typ dotace)	dotace (Kč)
a)	Kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin (včetně podpory Světového romského festivalu KHAMORO Praha)	Ministerstvo kultury (odbor regionální a národnostní kultury - dotační program)	10 115 289
	Další dotace organizacím příslušníků národnostních menšin		97 000
	Další dotace na aktivity příslušníků národnostních menšin, podporu multikultury a lidských práv	Ministerstvo kultury (odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií, odbor umění a knihoven, odbor církví)	701 881
	Muzeum moravských Chorvatů – rekonstrukce objektu v Jevišovce	Ministerstvo kultury (odbor investic a veřejných zakázek)	7 727 744
b)	Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin	Ministerstvo kultury (dotační program)	20 490 000
c)	Vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dotační program)	15 032 000
a) - c)	Dotační program implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků	Úřad vlády ČR (usnesení vlády č. 637 ze dne 11. června 2005 ve smyslu usnesení č. 315 ze dne 27. dubna 2010)	1 849 645
d) ³⁶	Program na podporu integrace příslušníků romské komunity	Ministerstvo kultury (dotační program)	2 000 000
	Podpora integrace romské komunity	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dotační program)	12 872 096
	Integrace příslušníků romské komunity - podpora sociálně znevýhodněných romských žáků SŠ a VOŠ		6 540 800
	Rozvojový program na podporu financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se znevýhodněním		116 550 000
	Program podpora terénní práce		8 557 368
	Podpora koordinátorů romských poradců	Úřad vlády ČR (dotační programy)	4 670 942
	Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce 2016		11 697 768
	celkem		

³⁶ Další Programy, speciálně projekty financované z Evropských fondů se zde neuvádějí.

Finanční podpora na lokální a regionální úrovni

○ Obce

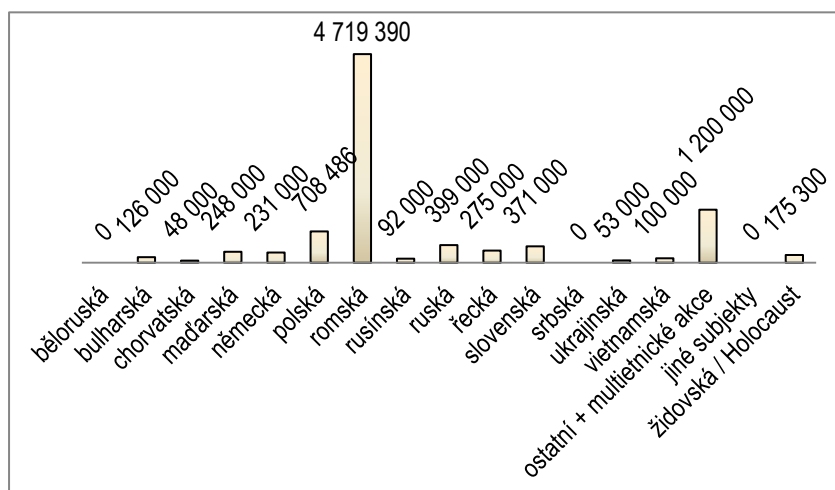
Graf 5 Dotace v obcích v roce 2016 po menšinách

Finanční podpora národnostně menšinovým organizacím zůstala zhruba na stejné úrovni jako v loňském roce. Šlo téměř výhradně o projekty polské menšiny (i co do počtu - 107 ze 127). Svědčí to o specifickém postavení této menšiny mezi ostatními na místní úrovni.

○ Statutární města

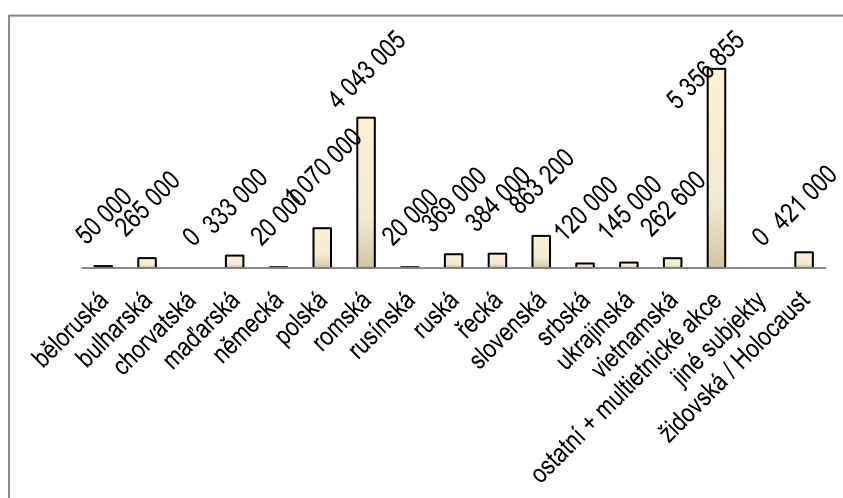
Graf 6 Dotace ve statutárních městech v roce 2016 po menšinách

Finanční podpora organizací příslušníků národnostních menšin v roce 2016 proti předchozímu roku výrazně vzrostla, a to téměř o 2 000 tis. Kč. Více než polovinou jsou zastoupeny projekty romské menšiny (70 projektů ze 149) a představují zhruba 60 % všech dotací. Následují multietnické (15 projektů) a polské projekty (13).

○ Kraje

Graf 7 Dotace v krajích v roce 2016 po menšinách

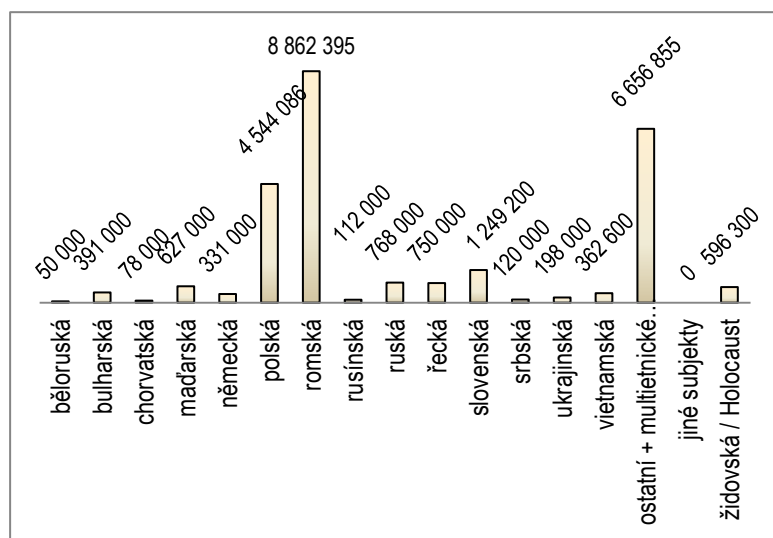

vykazují projekty romské (41) a slovenské menšiny (21), následují multietnické projekty (24) a projekty polské menšiny (20) z celkových 167 projektů.

Celková výše dotací ze strany krajů v roce 2016 ukazuje na výrazný nárůst proti minulosti (viz graf). Projevuje se zde nejvýrazněji podpora multietnických aktivit, podpora DNM v Praze (jiné subjekty) i celkový vzestup podpory projektů většiny menšinových spolků. I celkový počet projektů je o cca čtvrtinu vyšší. Z nich největší počet

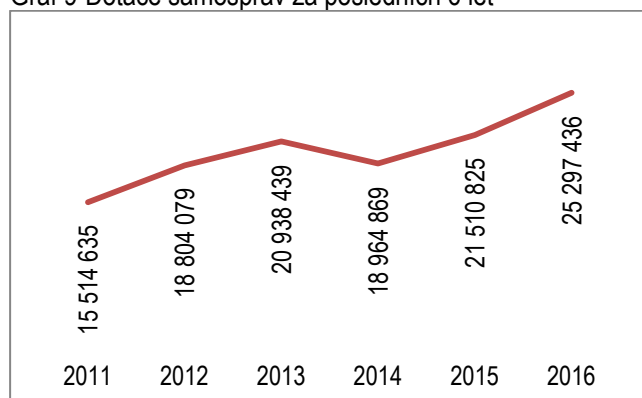
Samospráva úhrnem

Graf 8 Dotace samosprávy úhrnem v roce 2016 po menšinách

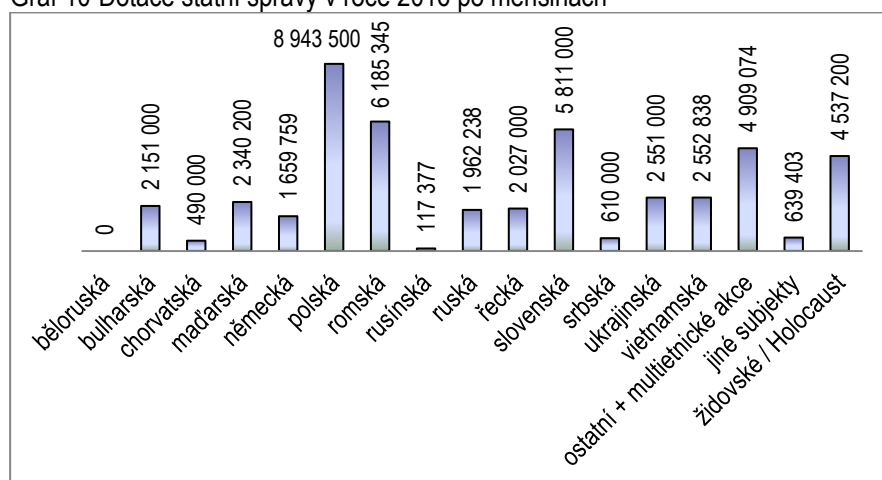
Z porovnání dotací v posledních letech je patrný celkový nárůst a absolutně nejvyšší částka. Největší množství je dlouhodobě u polských a romských projektů, zvyšuje se podíl projektů multietnického a multikulturního charakteru.

Graf 9 Dotace samospráv za posledních 6 let

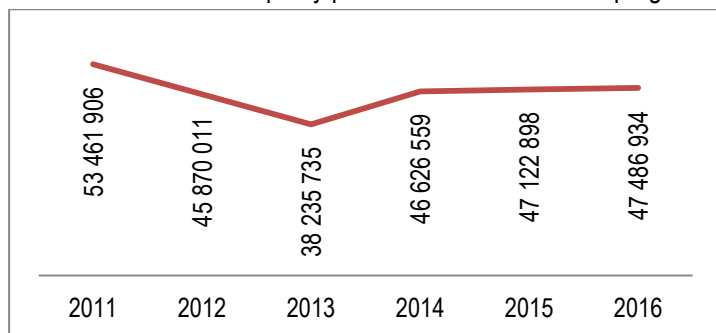

Srovnání samospráv a státní správy

Graf 10 Dotace státní správy v roce 2016 po menšinách

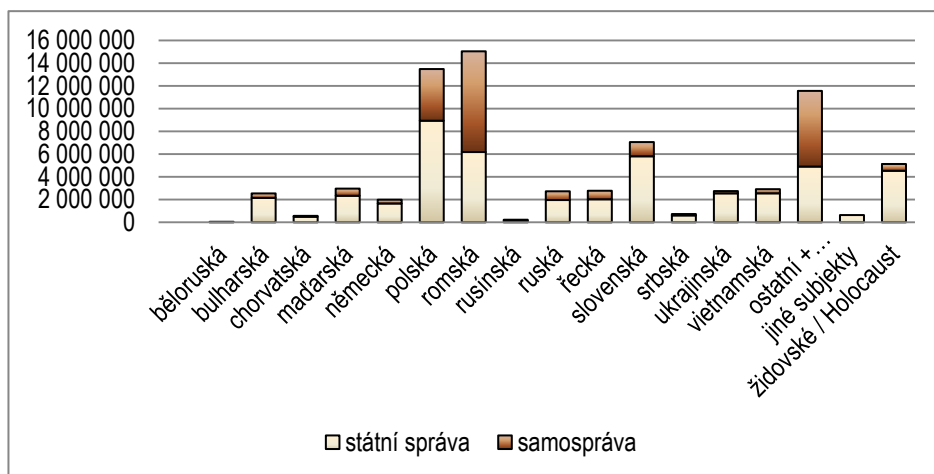

Graf 11 Dotace státní správy prostřednictvím dotačních programů za posledních 6 let

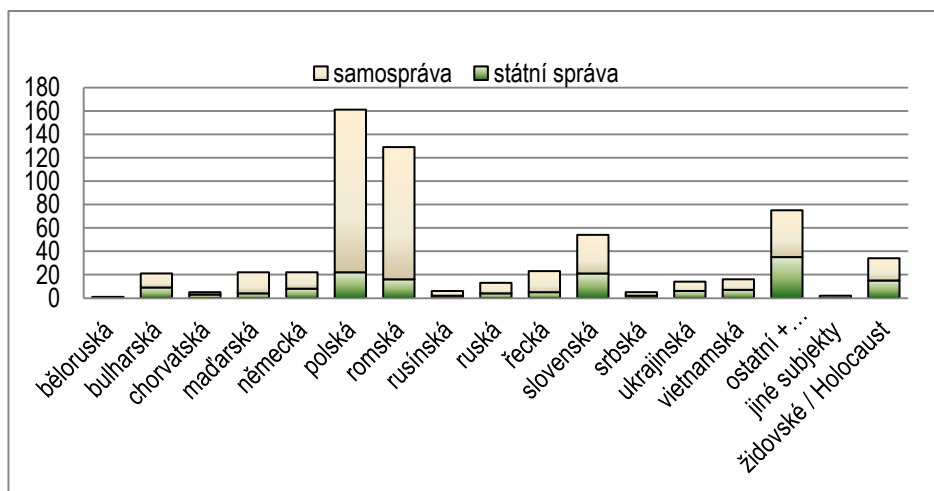

Jde o program *Vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy*, program *Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin*, program *Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin* a program *Implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků*. Pokles se *en bloc* zastavil, i přes podhodnocený program resortu kultury *Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin*.

Graf 12 Dotace státní správy a samosprávy v roce 2016 úhrnem

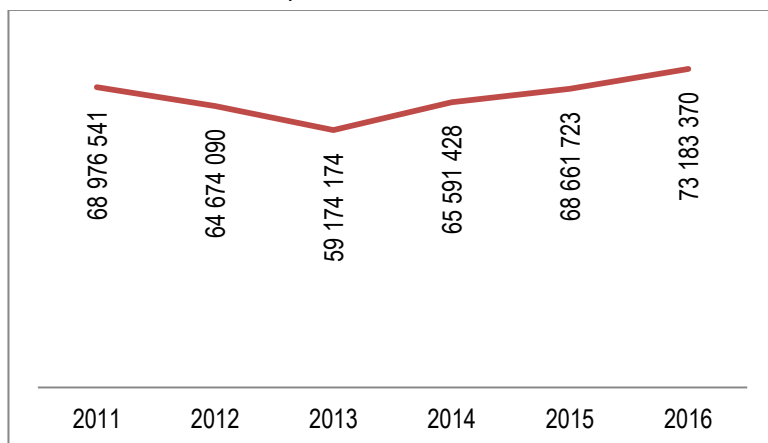

Graf 13 Počty projektů v roce 2016 po menšinách

Ze srovnání s minulostí vyplývá v roce 2016 pokračující celkový nárůst podpory projektů. Podílejí se na něm čím dál tím více samosprávy, především krajské a statutárních měst. Dotace státní správy jednoznačně stagnují. Charakteristické je, že stále větší podíl mají rovněž projekty multietnického charakteru (jako jsou např. festivaly a další veřejné akce). V počtu uskutečněných projektů se uplatňují polské a romské projekty, přičemž polské dominují v dotacích na lokální úrovni a romské na úrovni statutárních měst a krajů.

Graf 14 Dotace en bloc v posledních 6 letech

13. Shrnutí reflexe národnostních menšin

Následující text shrnuje to nejpodstatnější z přílohy 11, kde je uvedena reflexe zástupců národnostních menšin.

- K problémům v životě společenství národnostních menšin (otázka č. 5 přílohy)

Polská národnostní menšina:

Podle zástupce polské menšiny v Radě vzhledem k tomu, že zjišťování národnosti ve sčítání lidu, domů a bytů je dobrovolné, se počet obyvatel, kteří národnost neuvádějí, stále zvyšuje (v roce 2011 to bylo již 25%). Také upozorňuje na fakt, že z hlediska výpočtu velikosti menšiny v obci, který je stanoven poměrem k občanům české národnosti, je dřívější způsob výpočtu irelevantní, neboť k české národnosti nemůže být připočtena populace, která se nehlásí k žádné národnosti. Poláci zmiňují vedle toho i konkrétní problém – s užíváním jejich mateřského jazyka při svatebních obřadech. Dále upozorňují na situaci v Havířově, kde není ustaven Výbor, přesto, že k jiné národnosti než české se přihlásilo 13,8 % občanů.³⁷

Německá a chorvatská menšina:

Němci i Chorvaté opakovaně zmiňují násilné dispersní rozsídlení v poválečném období a po převratu v roce 1948, v jehož důsledku došlo a stále dochází ke ztížené vzájemné komunikaci. Situaci negativně ovlivňuje i věková struktura, kromě těchto menšin i rusínské. To vše ztěžuje spolkový život, předávání jazyka a tradic.

Slovenská menšina:

O složitých vztazích uvnitř své komunity se zmiňují slovenští zástupci v Radě. Problémy této menšiny jsou permanentní. V té souvislosti jeden ze dvou zástupců slovenské menšiny v Radě deklaroval jako hlavní problém zřízení *Slovenského domu* v Praze bez předchozí diskuse s ostatními spolky slovenské menšiny, což druhý odmítá.

Vztah tradičně usídlených komunit s nově příchozími:

Jako problém bývá označován i vztah tradičně usídlených komunit s nově příchozími, kteří přicházejí s vlastními představami o činnosti v ČR, přičemž nerespektují zdejší hodnotový systém. Příkladem je ruská menšina, kdy je známo politické lobování některých agresivních jednotlivců upřednostňujících své osobní a skupinové zájmy v politických stranách i zákonodárném sboru. Mj. i z tohoto důvodu bývá vyslovován požadavek, aby se Rada zabývala výhradně tradičními společenstvími národnostních menšin. Na druhou stranu je ovšem zcela příznačně zmiňována generace nové imigrace jako naděje k oživení menšinové komunity (např. Rusínů). Vztahy uvnitř ruské (ruskojazyčné) komunity mají bezprostředně vztah k předloňské anexi Krymu a situaci na Ukrajině, ve své podstatě je zde jako zásadní problém chápána politická orientace Ruské federace a její propaganda. Podle ruského zástupce v Radě podstatná část ruské inteligence v ČR zaujímá k vývoji v Ruské federaci kritický postoj, nicméně jen část z ní si dovolí tento postoj veřejně deklarovat, ať už účastí na setkáních, přednáškách, konferencích nebo v sociálních sítích. Dochází tak k významné polarizaci uvnitř ruskojazyčné komunity v ČR.

Působení médií:

Zástupcem ruské menšiny je v této souvislosti zmiňováno působení médií a jejich ovlivňování politiky. Prezentace národnostních menšin v mainstreamových médiích je často zástupci v Radě hodnocena jako zplošťující a nevhodně generalizující (např. rusínská a řecká menšina). Slovenská zástupkyně v Radě upozornila na absenci slovenštiny v České televizi.

Diskriminace menšin:

³⁷ Pozn. předkl. - Ve sčítání lidu vyjádřilo příslušnost k národnostním menšinám 8,80 %, národnost neuvádí cca 4 %.

Opakuje se porušování trestního zákoníku, § 355 (Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob) a § 356 (Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod), kdy organizace polské menšiny upozorňovaly orgány činné v trestním řízení na opakující se tendence nesnášenlivosti a xenofobie zveřejňované na internetových stránkách.

Romská členka Rady uvádí jako problém otázku diskriminace menšiny, jejího zaměstnávání a bydlení. Kromě toho chabý vliv Romů na řešení těchto problémů.

Zástupce vietnamské menšiny poukázal na problém s vízovým režimem ambasády ČR ve Vietnamu, který prakticky brání možnosti navštěvovat se i pro nejbližší rodinné příslušníky.

Bývá zmiňována i intolerance k národnostním menšinám většinovým obyvatelstvem.

Nedostatek finančních prostředků pro realizaci menšinových projektů:

Jako stále se opakující problém označují zástupci bulharské, maďarské, polské, rusínské a řecké menšiny nedostatek finančních prostředků, zejména v rozpočtové kapitole Ministerstva kultury. Navrhují víceleté financování projektů (zejména v případě podpory vydávání periodik). Kromě toho polská menšina vyslovila nespokojenost, že existuje přerozdělování finančních prostředků z Ministerstva kultury, kde města a obce čerpají ze zdrojů na podporu rozvoje kultury a činnosti menšinových spolků ve svůj prospěch.³⁸

○ K tématům, jimiž by se měla Rada prioritně zabývat

Z reflexe vyplývá, že Rada by měla prioritně podporovat a případně i iniciovat a koordinovat projekty, do kterých se zapojí více národnostních menšin, aby byly více viditelné a medializované. Tyto aktivity by měly u majoritní společnosti (hlavně mezi dětmi a mládeží) postupně budovat větší porozumění i tolerantnost k odlišnému a vyvolat společenskou diskusi na menšinová a multikulturní témata. K dalším tématům, kterými by se Rada měla zabývat: *větší medializace aktivity podporující úctu, porozumění a toleranci mezi různými jazykovými skupinami*; intenzivnější propagace mezi většinovým obyvatelstvem o právech národnostních menšin vyplývajících ze závazků ČR a odvozených od úmluv RE o ochraně národnostních menšin a ochraně menšinových či regionálních jazyků; objektivní informování o činnosti regionálních organizací národnostních menšin v českých médiích. Bylo zmíněno, že jenom za předpokladu účinné spolupráce a návazné angažovanosti veřejnoprávních médií je šance změnit dosavadní neúčinnou defenzivu v efektivnější obranu demokracie, která by dokázala čelit vydatně financované zahraniční propagandě, usilující o destrukci EU a stále se rodící se demokracie v ČR.

Další témata:

- Věnovat se aktuálním problémům nárůstu pravicového extremismu, který je často spojen i s projevy antisemitismu a xenofobie. Je to téma, které se z podstaty věci hluboce dotýká všech národnostních menšin.

- Řešit nedostatečnou finanční podporu v rámci dotačních programů národnostních menšin

- Zabývat se zřízením poradenské linky pro odbornou pomoc (právní, lékařskou, sociální, apod.) v jazycích všech menšin.³⁹

- Zhodnotit dvacetiletou praxi menšinového zákona a připravit novelizaci zákona o obcích a krajích s ohledem na sčítání lidu a výpočet procentního zastoupení menšin v obcích a městech.⁴⁰

³⁸ Opomíjejí skutečnost, že dotační program je soutěží, z níž nelze předem vyloučit ani subjekty veřejné správy.

³⁹ S tím však některé menšiny nesouhlasí.

⁴⁰ Český statistický úřad upozorňuje, že usnesením vlády ČR č. 5 ze dne 13. ledna 2016 ke způsobu realizace sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 byl schválen návrh provedení sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 založený na maximálním využití existujících administrativních zdrojů dat, doplněný obsahově redukováným terénním šetřením. S ohledem na skutečnost, že údaj o národnosti je údajem dobrovolným a počet obyvatel, kteří národnost neuvádějí, se stále zvyšuje, ČSÚ předpokládá, že údaj o národnosti nebude v rámci sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 zjišťován.

- Iniciovat diskusi o oživení menšinového školství i u menšin, které ho v plném rozsahu nemají, popř. zařadit nepovinnou výuku menšinových jazyků na českých školách.
- Prohloubit komunikaci s Výbory v obcích, městech a krajích.
- Soustředit se na druhou, třetí a další generace národnostních menšin.

Z textů vyplývá, že mezi ruskými a slovenskými organizacemi uvnitř těchto menšin přetrvávají určité problémy ve vzájemné komunikaci, zčásti to může platit i u bulharské a polské menšiny. U ostatních menšin se jeví podaný obraz jako vyvážený.

PŘÍLOHY

Veřejná správa na místní či regionální úrovni a národnostní menšiny v roce 2016

Obce

Sekretariát Rady požádal obce o počtu větším než 200 obyvatel, u nichž byl podle § 117 zákona o obcích, jeden z předpokladů ustanovení Výboru, či ten byl v minulosti ustanoven, o popis tamní situace na základě čtyř písemně položených otázek (odpovědi na otázky viz text níže – obce jsou řazeny abecedně).⁴¹ Texty odpovědí jsou ponechány v původním znění bez stylistických úprav.

Procenta pro zřízení Výboru ze zákona má pouze 65 obcí. Z tohoto počtu jich Výbor zřídilo 37 a 28 nezřídilo; jako důvod bývá uváděn nezájem obyvatel (neexistence národnostně menšinových spolků; jejich žádost je předpokladem zřízení).⁴² Některé obce Výbor mají, ač by jej podle posledního censu mít již nemusely (11), popř. mají Komisi Rady (4).

1. BYL V ROCE 2016 V PŮSOBNOSTI OBCE USTANOVEN VÝBOR PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY (RADA / JINÝ ORGÁN / KOORDINÁTOR), JAKOU AGENDU KONKRÉTNĚ VYŘIZOVAL?

ALBRECHTICE / OLBRACHCICE (okr. Karviná)

Nejpočetnější skupinou národnostní menšiny v obci je polská menšina, která se také přihlásila k Chartě a splňuje podmínku zákona č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon o obcích ve znění pozdějších předpisů (17% občanů, tj. 680 občanů). Pro volební období 2014 - 2018 pracuje v obci tříčlenný Výbor. Ve své práci se zabýval stavem polského školství v obci, kulturně osvětovou činností Místní skupiny *Polského kulturně-osvětového svazu* (MS PZKO) a rozpočtem.

AŠ (Cheb)

Výbor není nutno ze zákona zřizovat, byl v roce 2006 ustanoven (maximální počet členů 9), ale vzhledem k nezájmu politických subjektů není obsazen.

⁴¹ Výjimkou z obcí pod 200 obyvatel je obec Malá Štáhle, která Výbor zřídila (viz níže). Naopak např. obec Třebčice (okr. Plzeň-jih; 110 obyvatel, z toho 21% Ukrajinců) Výbor nezřizuje, s odkazem na velikost obce.

⁴² Abertamy (Karlovy Vary; vietnamská, německá, slovenská - celkem 12%; v obci funguje spolek *Krušnohorský spolek Abertamy*, uskutečňující projekty, jež jsou financovány z Česko-německých fondů, a má přímou spolupráci se Saskem. Tyto aktivity nejsou podporou národnostní menšiny v pravém slova smyslu, byť členskou základnu tvoří i německy mluvící obyvatelstvo), Benešov nad Černou (Český Krumlov; vietnamská, německá, slovenská - celkem 11 %), Bílá (Frýdek-Místek; slovenská, - celkem 11%;), Březovice (Mladá Boleslav; ukrajinská - celkem 11 %, v obci jsou krátkodobě ubytováni dělníci, především ukrajinského původu), Horní Blatná (Karlovy Vary; vietnamská, slovenská, německá; s německou menšinou se v případě potřeby komunikuje v němčině - celkem 10,5 %), Hranice (Cheb; slovenská, německá; nezájem obyvatel - celkem 10,54%), Hřensko (Děčín; vietnamská - celkem 21 %), Chvalovice (Znojmo; vietnamská, slovenská - celkem 10,4 %), Kosmonosy (Mladá Boleslav; polská, slovenská, vietnamská, ukrajinská - celkem 12 %), Lhotka nad Labem (Litoměřice; ukrajinská - celkem 11,5 %), Lipová (Děčín; romská, německá, slovenská - 10,60 %), Mochov (ukrajinská, slovenská - celkem 10 %; v obci se zdržuje nejvíce občanů Ukrajiny, ti neprojevují snahu o ustanovení Výboru či jiného orgánu, který by jakkoli zastupoval jejich zájmy. V obci jsou povětšinou pouze ubytováni, za práci dojíždějí a vrací se ve večerních hodinách. Nebyly zaznamenány žádné problémy), Moldava (Teplice; vietnamská, slovenská - celkem 12,6 %), Nové Sedlo (Sokolov; německá, slovenská, maďarská, bulharská - celkem 12 %), Nupaky (Praha-východ; ukrajinská, slovenská, ruská - 11 %), Pemink (Karlovy Vary; německá, slovenská, vietnamská), Petrovice (Ústí n.L.; vietnamská, slovenská - celkem 12,3 %), Potůčky (Karlovy Vary; vietnamská, slovenská - celkem 13 %), Přimda (Tachov; vietnamská, slovenská - 13%), Rozvadov (Tachov; vietnamská, slovenská - celkem 14 %), Selmice (Pardubice; ukrajinská - celkem 10 %; opět sezónní dělníci), Staré Sedlo (Sokolov; německá, slovenská, maďarská - celkem 12 %), Strážný (Prachovice; vietnamská - 18,3 %; V městysi tvoří necelou třetinu trvale hlášených obyvatel vietnamská komunita, jejich děti chodí řádně do školy, zapojují se do školních i mimoškolních aktivit, někdy i s rodiči. V MŠ je nyní necelá polovina přihlášených dětí vietnamské národnosti, v ZŠ téměř dvě třetiny (což vyžaduje obrovské úsilí a snahu pedagogů). V roce 2016 ZŠ po dohodě s městysem zapůjčila bezplatně prostory, židle a stoly, spotřebu energií a vody (WC, osvětlení, topení), dále interaktivní tabuli, projektor, notebook, repro ozvučení, aby mohly probíhat kurzy českého jazyka pro Vietnamce, organizovalo *Centrum na podporu integrace cizinců*), Střítež (Český Krumlov; ukrajinská, slovenská - celkem 11 %), Světlík (Český Krumlov; slovenská - celkem 12 %), Trnová (Praha-západ; ruská, slovenská - celkem 13 %), Vestec (Praha západ; vietnamská, slovenská, ukrajinská; obec má dobré vztahy s vietnamskou menšinou, ta podporuje akce obce), Žacléř (Semily; německá, slovenská - celkem 10 %).

BOCANOVICE / BOCONOWICE (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor byl ustanoven i po volbách v říjnu 2014 a existoval v roce 2016.

BUKOVEC / BUKOWIEC (Frýdek-Místek)

Pětičlenný Výbor pokračoval v činnosti i v roce 2016. Zabýval se spoluprací mezi spoluobčany polské a české národnosti.

BYSTRICE / BYSTRZYCA (Frýdek-Místek)

V obci funguje trvale Výbor od roku 2002. V současné době jej tvoří pět členů, z toho jeden český, tři polské a jeden slovenské národnosti. Na svých jednáních v roce 2016 projednával problematiku sjednocení dvojjazyčných tabulí na území obce.

ČESKÁ TŘEBOVÁ (Ústí nad Orlicí)

Výbor není nutno ze zákona zřizovat, ve městě je Radou města ustavena osmičlenná *Komise pro integraci národnostních menšin*, která se zabývá pouze problematikou romské menšiny.

ČESKÝ TĚŠÍN / CZESKI CIESZYN (Karviná)

Jedenáctičlenný Výbor se v roce 2016 zabýval poskytováním dotací z rozpočtu města na podporu kulturních a sportovních aktivit národnostních menšin, projednával zprávu monitorovacího výboru Charty. Projednával se také stav implementace dvojjazyčnosti na železnici. Výbor sledoval stav dvojjazyčných jazykových označení ve smyslu ustanovení zákona o obcích a projednávání souvisejících problémů. Výboru byla představena působnost německé menšiny v našem regionu.

DOLNÍ LOMNÁ / ŁOMNA DOLNA (Frýdek-Místek)

Pětičlenný Výbor byl zřízen již v roce 2002 a pokračuje v činnosti, schází se třikrát do roka. Projednal požadavek na zavedení dvojjazyčných nápisů na vjezdové tabule do obce, v roce 2015 ani v předchozích letech obec neměla žádné problémy nebo otevřené otázky v oblasti národnostně menšinové politiky. Pracovníci obecního úřadu, zastupitelstvo obce a členové Výboru se aktivně podílejí na koordinaci života všech občanů v obci, bez rozdílu národnosti.

HNOJNÍK / GNOJNIK (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor se od samého začátku zabývá dvojjazyčností v obvodu obce. Dvojjazyčné označení vjezdových a výjezdových tabulí slouží svému účelu. Drobná poškození jsou následně opravena subjektem zřízeným obcí.

HORNÍ LOMNÁ / ŁOMNA GÓRNA (Frýdek-Místek)

V obci byl sice i v roce 2016 tříčlenný Výbor, nevyvíjel ale žádnou činnost, podle vlastního vyjádření v obci žijí národnostní menšiny v souladu, není nutno řešit žádné národnostní rozepře.

HORNÍ SUCHÁ / SUCHA GÓRNA (Karviná)

V obci je založen Výbor od roku 2002 a stále pracuje v pětičlenném složení. V něm jsou tři zástupci polské menšiny a dva členové, reprezentující majoritní českou národnost. Výbor se zabýval činností národnostních menšin, zvláště aktivitami dominantní polské menšiny.

HRÁDEK / GRÓDEK (Frýdek-Místek)

V roce 2016 působil v obci tříčlenný Výbor, členy jsou příslušníci polské menšiny. Zabývá se otázkami dvojjazyčnosti v obci, dává jí podnět na dvojjazyčné verze např. na obecních pozvánkách či plakátech, konstatuje, že na úseku dvojjazyčnosti neshledává žádné nedostatky.

CHEB

Komise pro národnostní menšiny při Radě města vznikla v listopadu roku 2006, kdy nahradila a rozšířila bývalou komisi pro romské záležitosti. Činnost Komise pokračovala ve své činnosti také po komunálních volbách na podzim roku 2010. V roce 2016 byla tvořena zástupci delegovanými politickými stranami a uskupeními, které se po volbách etablovaly v zastupitelstvu města. Zároveň v ní byli zastoupeni dva zástupci romského sdružení a jedna zástupkyně *Svazu Němců*. Zástupce vietnamské komunity se od roku 2013 zúčastňuje

zasedání jako host. Dále byli jako hosté přizváni i zástupci městské policie, Policie ČR, ZŠ a *Centra na podporu integrace cizinců* pro Karlovarský kraj. Byly projednávány náměty a materiály, např. podání žádosti na neinvestiční dotaci *Podpora terénní práce na rok 2017*; financování romských organizací; seznámení se s informacemi ze školení romských specialistů; seznámení s poskytovanými službami, pořádaných kursech, informacemi z Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepcí romské integrace Romské rady.

CHOTĚBUZ / KOCOBĘDZ (Karviná)

Výbor působí od roku 2002, v roce 2016 je pětičlenný. Nemusel řešit žádné problémy, zabývá se běžnými záležitostmi (např. pomoc s překladem dvojjazyčných textů, pozvánky apod.).

JABLUNKOV / JABŁONKÓW (Frýdek-Místek)

Výbor byl ustanoven v roce 2000, po volbách v roce 2014 došlo ke změně počtu na devět (šest polské a tři české národnosti). Zabýval se Zprávou za rok 2015, dotačním řízením Ministerstva kultury na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR v roce 2016, prováděním svatebních obřadů v jazyce národnostních menšin v obcích s více než 10% podílem obyvatel národnostních menšin, jednomyslně schválil provádění zápisů do kroniky v českém jazyce a překlady do polského jazyka pouze u textů k akcím národnostní menšiny (MS PZKO, *Macierz Szkolna*, atd.). Výbor doporučil Zastupitelstvu města projednání a schválení tohoto požadavku. To vzalo na vědomí usnesením zápis z jednání Výboru a uložilo úkol kronikářce města „Zápisy v polském jazyce v kronice města vést spolu s překladem do českého jazyka“. Záměrem Jablunkovského centra kultury a informací je sloučit tři subjekty (knihovna, informační centrum, kino) do jedné budovy, tzv. *Obyvací pokoj - centrum kultury* místo setkání pro kluby, organizace, spolky, sbory, kapely atd., vytvoření prostor pro výstavy - galerie, jazykové učebny atd.

JOSEFOV (Sokolov)

V roce 2016 rezignovala předsedkyně Výboru, od té doby je dvoučlenný a nevyvíjí činnost. Ze zákona není povinnost jej zřizovat.

KOBYLÁ NAD VIDNAVKOU (Jeseník)

V obci byl i v roce 2016 ustaven čtyřčlenný Výbor, ze zákona není povinnost jej zřizovat.

KOMORNÍ LHOTKA / LIGOTKA KAMERALNA (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor v roce 2016 neřešil žádné problémy, jen běžné záležitosti.

KOŠAŘISKA / KOSZARZYSKA (Frýdek-Místek)

V roce 2016 působil v obci tříčlenný Výbor.

KRAJKOVÁ (Sokolov)

Přestože jej není nutno ze zákona zřizovat, i v roce 2015 existoval v obci tříčlenný Výbor (zástupkyně české, německé a romské národnosti).

KRAVAŘE (Opava)

Výbor není nutno ze zákona zřizovat, přesto v roce 2016 pracoval tříčlenný Výbor i po komunálních volbách v říjnu. Zabýval se tvorbou pozitivních česko-německých vztahů, utvářením povědomí o nutnosti spolupráce příslušníků menšin a všeobecného povědomí o vzájemné snášenlivosti (zejména ze strany české majority), začleňováním příslušníků národnostních menšin do majoritní společnosti, včetně dodržování jejich práv a povinností.

KRÁSNO (Sokolov)

V roce 2016 existoval ve městě pětičlenný Výbor, i když jej není nutno ze zákona zřizovat.

LIBAVSKÉ ÚDOLÍ

Tříčlenný Výbor je zřízen od roku 2010. Neměl žádné podněty, v obci není organizace menšin.

MALÁ ŠTÁHLE (Bruntál)

Tříčlenný Výbor fungoval i v roce 2016, přestože jej ze zákona není nutno zřizovat.

MERKLÍN (Karlovy Vary)

Tříčlenný Výbor byl v obci ustanoven v roce 2006 a pokračoval v činnosti po komunálních volbách v roce 2014 i v roce 2016. Není jej ale nutno ze zákona zřizovat, ostatně ani žádná organizace národnostních menšin se v obci nevyskytuje a žádný požadavek nebyl vznesen.

MIKULÁŠOVICE (Děčín)

Není jej nutno ze zákona zřizovat, přesto byl i v roce 2016 podle webu ustanoven tříčlenný Výbor (předseda, zástupce německé a romské menšiny).

MILÍKOV / MILIKÓW (Frýdek-Místek)

V obci byl i v roce 2016 tříčlenný Výbor. Monitoroval situaci soužití v obci i v místní škole. Soužití polské menšiny s ostatními občany obec považuje za pozitivní.

MOSTY U JABLUNKOVA / MOSTY KOŁO JABLONKOWA (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor pracoval i v roce 2016, vypracoval podklady pro tuto Zprávu.

NÁVSÍ / NAWSIE (Frýdek-Místek)

V obci je zřízen tříčlenný Výbor, jehož všichni členové se hlásí k polské národnosti.

NEJDEK (Karlovy Vary)

Pětičlenný Výbor existuje ve městě od roku 2006. Má zástupce německé, romské, slovenské a ukrajinské menšiny. Zástupce vietnamské komunity bohužel i nadále chybí. Na schůzích se řešila příprava dne pro národnostní menšiny a romská komunita. Okrajově také provoz nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, klub *Remix*.⁴³

NOVÁ VES (Sokolov)

Již v roce 2006 byl ustanoven tříčlenný *Výbor pro sport, kulturu a národnostní menšiny*. Ze zákona není povinnost jej zřizovat, nebylo téma jímž by se zabýval.

NÝDEK / NYDEK (Frýdek-Místek)

Výbor byl v obci ustanoven po komunálních volbách v roce 2001. Je složen ze tří členů polské národnosti a dvou členů národnosti české. V tomto složení působil i v roce 2016.

OLOVÍ (Sokolov)

Výbor je tříčlenný. Ze zákona nemá obec povinnost jej zřizovat. V roce 2016 nebyly žádné problémy, kterými by se zabýval.

ORLOVÁ (Karviná)

Šestičlenný Výbor byl ve městě ustanoven již v roce 2005, i když jej po sčítání lidu v roce 2011 není nutno ze zákona zřizovat. Je rovněž zřízena funkce koordinátora pro národnostní menšiny. Výbor se snaží svou činnost směřovat do kulturní oblasti, s cílem vytvořit přátelskou atmosféru mezi jednotlivými příslušníky národnostních menšin prostřednictvím každoročně pořádaného *Festivalu národnostních kultur*.

PETROVICE U KARVINÉ / PIOTROWICE KOŁO KARWINY (Karviná)

V obci je ustanoven sedmičlenný Výbor od roku 2002. V roce 2016 působil po formální stránce, kdy se sešel pouze jednou. Nebyly předloženy ani iniciativně řešeny žádné konkrétní záležitosti.

PÍSEČNÁ / PIOSECZNA (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor neřešil ani v roce 2016 problémy postavení národnostních menšin v obci.

PÍSEK / PIOSEK (Frýdek-Místek)

I po komunálních volbách v roce 2014 působil v roce 2016 obci tříčlenný Výbor.

PRAHA 8

Od roku 2014 existuje v MČ devítičlenná *Komise pro sociální věci a národnostní menšiny*, která program své práce zpracovávala na základě zkušeností z předchozích let.

⁴³ www.nejdek.cz

ROPICE / ROPICA (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor v obci existoval i v roce 2016.

ŘEKA / RZEKA (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor fungoval i v roce 2016.

SMILOVICE / ŚMIŁOWICE (Frýdek-Místek)

V obci byl v roce 2016 zřízen tříčlenný Výbor, spolupracuje s MS PZKO.

STANOVICE (Karlovy Vary)

Výbor není nutno ze zákona zřizovat, přesto podle webu funguje od roku 2007, má jednoho člena.

STONAVA / STONAWA (Karviná)

V obci byl v roce 2016 čtyřčlenný Výbor. Zabýval se především činností a aktivitami polské menšiny, která je institucionalizována zejména v MS PZKO. Kromě těchto převážně kulturních aktivit mapoval situaci v národnostním školství a všiml si podnětů z řad členů výboru. Předseda je pravidelně zván na akce pořádané polskou menšinou a pravidelně se jich zúčastňuje.

STRÍTEŽ / TRZYCIEŻ (Frýdek-Místek)

Tříčlenný Výbor se v roce 2016 zabýval aktuální situací polské menšiny v obci, měl čtyři jednání. Hlavním tématem bylo zajištění opětovného zřízení tabulí s polským názvem obce na vjezdu a výjezdu. Tyto tabule byly již dříve zřízeny, avšak došlo k jejich zcizení. V roce 2016 obec požádala o státní dotaci na jejich obnovení na rok 2017.

TĚRLICKO / CIERLICKO (Karviná)

I v roce 2016 byl stanoven pětičlenný Výbor, který se věnoval dvojjazyčným nápisům, dotační politice, národnostnímu školství a akcím společenských organizací.

TŘANOVICE / TRZANOWICE (Frýdek-Místek)

V obci byl i v roce 2016 ustanoven tříčlenný Výbor.

TŘINEC / TRZYNIEC (Frýdek-Místek)

Výbor měl 11 členů, 2 slovenské národnosti, 6 polské, po 1 řecké, romské a německé národnosti.

VEJPRTY (Chomutov)

I v roce 2016 fungoval ve městě Výbor, členy jsou zástupci české, německé a romské menšiny, je pětičlenný. Výbor měl v roce 2016 zpracovanou koncepci, která byla směřována na koordinaci aktivit národnostních menšin, podporu vzájemného dialogu mezi majoritou a menšinami, navazování kontaktů s Německem a dalšími Výbory v regionu - výměnu zkušeností, vzájemnou pomoc, odbornou sociální pomoc, poskytování terénní práce, pomoc těmto menšinám v uplatnění na trhu práce apod. Dále je třeba zmínit příhraniční spolupráci a mimoškolní aktivity ZŠ. Děti z Vejprtu navštěvují MŠ v Bärensteinu. Žáci ZŠ v rámci škol se navštěvují a probíhají i různé soutěže. Je nutno zmínit i *Klub seniorů*, ve kterém také působí seniorky německé národnosti. Ukončila se spolupráce s Agenturou.

VENDRYNĚ / WĘDRYNIA (Frýdek-Místek)

V obci působí pětičlenný Výbor od listopadu 2000. Je povolán k ochraně práv hlavně polské menšiny, k níž se hlásí celá třetina obyvatel obce. K jiným menšinám se hlásí jednotlivci, nejsou nijak organizováni ani neprojevují z pohledu národnostní příslušnosti potřebu ochrany či podpory. Činnost Výboru byla poznamenána nečinností státních orgánů ve vztahu k nemožnosti národnostních výborů prosazovat ustanovení Charty z důvodu nefunkčního modelu krytí finančních nákladů s tím spojených. Na problém obec upozornila ve Zprávě za rok 2015. V komunikaci se sekretariátem Rady opakovaně upozorňovala, že nelze podmiňovat naplňování zákona zapojením příslušného úřadu do jednou ročně ohlašovaného projektu. Požadavky vznikají průběžně a je třeba je průběžně řešit. K ucelení mnohých požadavků Výborem došlo ke konci roku po ukončení termínu přijímání projektových žádostí. Byli nuceni rok čekat na další vyhlášení projektových titulů. Dalším problémem bylo odkládání

řešení požadavků Výboru ze strany obecního úřadu a popř. hledání důvodů, proč na tyto požadavky nelze přistoupit (např. dvojjazyčná cedule na Staré škole). V této situaci se případná nová usnesení Výboru začala jevit jako zbytečná, ztratila se motivace jeho členů docházet na schůze Výboru, projevil se problém svolat další schůzi v usnesení schopném složení. Kritická situace nastala po zamítnutí projektu na naplňování ustanovení Charty, podaném obcí na Úřad vlády. Předsedovi Výboru se potvrdily obavy, že naplňování zákona a ustanovení charty může záviset na ochotě, kvalitě, případně chybovosti v podání projektu. V případě zamítnutí projektu obce narazili na nedostatečné informování o kritériích, které měla obec při podání splnit.⁴⁴ Ze zdrojů projektu chtěli financovat tyto záležitosti:

- *překlad webu obce* - problematika polskojazyčné verze obecního webu byla již komentována v místním tisku, v obci je na tento problém upozorňováno neúspěšně od předešlého Výboru. Problém je vnímán jako nástroj pro vytěšňování polštiny z veřejného života obce.
- *překlad obecní kroniky* - byla vedena původně v polském jazyce až do 60. let 20. století. Do 70. let byla vedena většinou v českém jazyce, o polských organizacích a škole s polským jazykem vyučovacím. Tento způsob však vzbuzuje dojem, že české obyvatelstvo polské záležitosti nezajímají. V 90. letech byla kronika krátce vedena jen v jazyce českém, to budilo negativní ohlasy části polského obyvatelstva. K rozhodnutí o způsobu vedení kroniky byla povolána společná česko-polská letopisecká komise a ta rozhodla o plnohodnotném překladu celé kroniky a výtisku kroniky jako jednoho česko-polského celku.
- *vytvoření digitální turistické polskojazyčné mapy Vendryně pro budoucí polskojazyčné materiály* - při tvorbě a sběru materiálů do obecní pamětní síně narazili na problém, kdy nebyla polskojazyčná mapa Vendryně pro polskou verzi textu. Narazili též na skutečnost, kdy se začínají ztrácet původní polskojazyčné místní názvy. Současný stav je navíc takový, že mladí se učí používat názvů z digitálních map a ne od svých prarodičů.
- *průběžné překlady obecních textů, letáků, plakátů, pozvánek, výstav...* - život v obci vyžaduje ze strany obecního úřadu práci s mnohými texty informativního charakteru i texty v letácích, na plakátech, na výstavách,... V současnosti se úředníci obracejí při snaze o dodržení dvojjazyčnosti dle potřeby na učitelky polské školy. Očekává se, že tuto službu provedou pro obec zdarma v situaci, kdy české texty jsou tvořeny v rámci pracovní doby na úřadě.
- *česko-polské cedule na autobusových zastávkách* - jedním ze způsobů, jak navrátit místní názvy do povědomí mladé generace je zřetelné označení autobusových zastávek, a to v obou jazycích (např. realizováno v Kašubské oblasti v Polsku). To, co se již ujalo v případě označení železničních zastávek, u autobusových zastávek prozatím čeká na realizaci.
- *dvojjazyčná doplňující brožura k výstavě ve Staré škole* - při práci nad obsahem výstavy v obecní pamětní síni se objevily mnohé nové materiály, týkající se života polské menšiny v obci. Výbor chce sesbírané materiály a nově objevené historické skutečnosti vydat v dvojjazyčné brožuře, popisující život a vývoj místní polské komunity. Brožura má být vytištěna k užitku návštěvníkům obecní pamětní síně.
- *nové vjezdové cedule označující název obce* - současné polské vjezdové tabule jsou již za hranicí životnosti, z části neustálým vandalským přestříkáváním a následným čištěním.
- *dvojjazyčné označení cedulkami dveří v obecních budovách* - jedná se o dlouhá léta výbory vznášený požadavek. Výbor si od projektu slibuje, že takto získané prostředky přimějí vedení obce k označení všech dveří v obecních budovách - obecního úřadu, knihovny, parku,... Dvojjazyčné cedulky jsou také signálem, že úředník rozumí polsky.
- *česko-polský stolní obecní kalendář místopisného charakteru* - obec každoročně připravuje pro naše občany a partnery kalendář. V nedávné době vzbudil nemalé emoce kalendář obce, který byl v českém a slovenském jazyce, polština byla *opomenuta*. Výbor

⁴⁴ Pozn. předkl. – autor opomenul zmínit, že rozpočet projektu, předložený obcí Vendryně, byl jednoznačně nedoložen v jednotlivých položkách, byl proto – jako další takové projekty – vyřazen z projednávání ve výběrovém dotačním řízení na rok 2017. Takový postup je standardní.

žádá, aby kalendář obsahoval polštinu jak v obsahové (polské svátky, jména, názvy dnů, měsíců,...), tak obrazové části (popisy snímků...) Očekáváme, že v následných letech si tisk po vzoru tohoto kalendáře obec bude financovat z vlastních prostředků.

V situaci po zamítnutí projektu, kdy hrozilo rozpuštění Výboru, obec začátkem roku 2017 přistoupila na plnění i několik let starých příslibů, a to z vlastních prostředků. V případě, že dojde ke splnění všech příslibů, lze současný přístup obecního úřadu považovat za příkladný.⁴⁵

VĚLOPOLÍ / WIELOPOLE (Frýdek-Místek)

Výbor byl ustanoven již v roce 2002. V roce 2016 nevyřizoval žádnou agendu.

VYSOKÉ MÝTO (Ústí nad Orlicí)

Jedenáctičlenná *Komise pro etnické menšiny* existuje jako poradní orgán Rady města od roku 2003. Zabývá se v první řadě romskou menšinou.

ŽERNOV (Semily)

Tríčlenný Výbor byl ustanoven k 1. lednu 2015. Výsledky censu v roce 2011 (15% obyvatel ukrajinské národnosti a 7 % bulharské) byly způsobeny přítomností sezónních zelinářských dělníků. Nicméně někteří dělníci původem z Ukrajiny v obci stále žijí, proto byl Výbor zřízen. V komunikaci nejsou žádné problémy.

2. JAKÁ BYLA V ROCE 2016 SPOLUPRÁCE OBCE POPŘ. VÝBORU PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY (RADY / JINÉHO ORGÁNU) S ORGANIZACEMI PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN?
--

ALBRECHTICE

Spolupráce Výboru s polskou menšinou je na dobré úrovni. Jedná se o menšinu sdruženou v MS PZKO, se ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím a rodičovským sdružením (*Macierz Szkolna*). Materiální zabezpečení školy je na dobré úrovni, problémem však zůstává malý počet žáků, jedná se však o přirozený úbytek, který není způsoben diskriminací. V současné době polskou školu navštěvuje celkem 31 dětí, z toho 11 žáků navštěvuje ZŠ a 20 dětí MŠ. Člen Výboru byl jmenován členem Školské rady uvedené školy pro období od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2017. Od roku 2015 je na schůzi Výboru přizvána předsedkyně MS PZKO a ředitelka polské školy. Předseda Výboru a vedení obce se zúčastnili akcí pořádaných MS PZKO v průběhu roku.

BOCANOVICE

Spolupráce s polskou menšinou je nepřetržitá (dva členové zastupitelstva jsou jejími příslušníky). Byla uskutečněna společná kulturní akce pro děti, Mikuláš. Byl zorganizován *Den obce Bocanovice*, kde všechny místní organizace se podílely na akci.

BUKOVEC

Spolupráce je na velmi dobré úrovni a je bezproblémová. MS PZKO, jeden z několika místních spolků, se podílela na organizaci *Dne obce 2016*. *Dům PZKO* neslouží výhradně polské menšině, ale je využíván ke společenským a kulturním akcím i ostatními spolky.

⁴⁵ I. Webové stránky – úkolem byly pověřeny odpovědné osoby. Dohodnuto bylo průběžné řešení problému. Plnění úkolu probíhá průběžně, doposud byly přeloženy části webových stránek a na úkolu se neustále pracuje. V průběhu měsíce března proběhne další kontrola tohoto úkolu. II. Webové stránky knihovny – úkolem byla pověřena odpovědná osoba ve spolupráci s překladatelkou. Kontrola úkolu proběhne v měsíci březnu. III. Upomínkové předměty – plakáty, informace pro občany, pozvánky, budou řešeny dvojjazyčně. Úkol pokračuje průběžně. IV. Informační tabule v rámci projektu Vendryně – Čierne – překlady budou doplněny po ukončení udržitelnosti projektu. Tyto tabule doposud nebyly přeloženy, jelikož v době udržitelnosti tohoto projektu toto není možné. V. Tabule na „Staré škole“ – úkol je splněn (leden 2017). VI. Dvojjazyčné označení organizačního členění obce – úkolem byla pověřena odpovědná osoba. Úkol pokračuje, překlady hotovy, nyní čekáme na návrh firmy. Předpokládáme dokončení úkolu do konce března. VII. Otázka překladů požadovaných materiálů obec vyřešila smlouvou s certifikovanou překladatelkou. Problematika překladů v rámci SOJ (Sdružení obcí Jablunkovska) byla projednávána na zasedání v listopadu, prozatím bez závěru.

BYSTŘICE

Příslušníci národnostních menšin sehrávají v obci významnou úlohu. Kromě typických organizací, jako jsou PZKO (Polski Związek Kulturalno Oświatowy) nebo *Matice školská*, tvoří příslušníci národnostních menšin významné procento členů dalších nestátních neziskových organizací (NNO), sdružení a církví. Z pohledu obce a Výboru je spolupráce velmi dobrá.

ČESKÁ TŘEBOVÁ

Ve městě neexistují organizace příslušníků národnostních menšin.

ČESKÝ TĚŠÍN

Spolupráce s organizacemi příslušníků národnostních menšin byla stejně jako v minulosti dobrá, neboť prostřednictvím členů Výboru je zde přímá návaznost zejména na *Kongres Poláků v České republice*, *Hlavní výbor i MS PZKO* a *Svaz Němců Těšínského Slezska*.

DOLNÍ LOMNÁ

V roce 2016 ani v předchozích letech obec neměla žádné problémy nebo otevřené otázky v oblasti národnostně menšinové politiky. Pracovníci Obecního úřadu, zastupitelstvo obce a členové Výboru se aktivně podílejí na koordinaci života všech občanů v obci, bez rozdílu národnosti. Je také velmi dobrá spolupráce s místní skupinou PZKO. Členové MK PZKO každoročně na Velikonoce hrají ochotnické divadlo. Členové Výboru a členové PZKO jako každým rokem pomáhají při organizování besedy s důchodci, při organizování radováněk.

HNOJNÍK

Spolupráce vedení obce a Výboru s příslušníky polské menšiny je na velmi dobré úrovni. Bylo zorganizováno několik akcí společnými silami obce, Výboru a Výboru pro kulturu a sport (*Hnojnické odpoledne*, zájezd do Krynice a Rozsvícení vánočního stromu).

HORNÍ SUCHÁ

Dobré výsledky se odrážejí ve spolupráci s organizací polské menšiny (MS PZKO), se ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím a s obecní knihovnou, v jejíchž sbírkách jsou bohatě zastoupeny a rovněž doplňovány knihy a časopisy v jazyce polském a slovenském.

HRÁDEK

Spolupráce obce a polské menšiny byla na velmi dobré úrovni. Spolek PZKO úspěšně provádí spolkovou činnost. Příklady společně organizovaných akcí: Novoroční turnaj ve stolním tenisu, *Běh Hrádkem*, *Slavnosti Belka*, *Olympiáda obecních spolků*, *Den obce*. Starosta obce, zastupitelé i ostatní obyvatelé se zúčastňují kulturních a společenských akcí pořádaných polskou menšinou. Předseda PZKO byl v závěru roku 2016 odměněn cenou obce za příkladné vedení spolku.

CHEB

Náměty k řešení podaných návrhů ze strany zástupců národnostních menšin byly Komisí pro národnostní menšiny vždy projednány a řešeny, např. požadavek pořádání kursů českého jazyka v Chebu pro občany vietnamské i mongolské komunity a právní poradenství cizincům. Pokračuje se ve spolupráci s *Centrem na podporu integrace cizinců* pro Karlovarský kraj.

CHOTĚBUZ

Vzhledem k tomu, že čtyři z pěti členů Výboru jsou delegovaní zástupci organizací zastupujících národnostní menšiny, je spolupráce bezproblémová.

JABLUNKOV

Spolupráce obce s organizacemi příslušníků národnostních menšin (*MS PZKO* a *Macierz Szkolna – Matice školská*) byla v roce 2016 na oboustranně dobré úrovni. Svědčí o tom finanční dotace obce na široké aktivity polské menšiny a reciproční účast různých pěveckých a tanečních souborů MS PZKO a ZŠ Henryka Sienkiewicze s polským jazykem vyučovacím v Jablunkově na akcích pořádaných obcí.

KOMORNÍ LHOTKA

V obci působí PZKO, které pořádá kulturní akce (divadlo, ples, den dětí). Obec takové aktivity vždy podporuje, dále spolupracuje se ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím v Hnojníku, do níž chodí i děti z obce. Kulturní akce pořádá i *Slezská církev evangelická*, která též prezentuje aktivity dvojjazyčně, např. rozsvěcování obecního vánočního stromku nebo vánoční koncert.

KOŠAŘSKA

Soužití menšiny Poláků s ostatními občany obce považuje Výbor za velmi pozitivní. Vzájemná tolerance přispívá k tomu, že nedochází k žádným národnostním střetům. Výbor se společně s místní polskou organizací PZKO a obcí podílel na kulturních akcích během roku, například *Výstava lidových řemesel*, Jarmark, ples apod.

KRAJKOVÁ

V náplni Výboru je mj. péče o hroby německých farářů a hudebníka G. Jakoba, významných rodáků. V průběhu roku se jeho členky starají o zrenovované kapličky sv. Trojice a sv. Marie Pomocné, jež byly v roce 2013 a 2016 za finanční podpory Sudetoněmecké nadace zrenovovány.

KRAVAŘE

Město dlouhodobě spolupracuje s jedinou organizací národnostních menšin, se spolkem *Kruh přátel Německa* (Deutscher Freundeskreis, patří do *Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*). Organizace vyvíjí pravidelné aktivity k udržení jazyka a kultury ve městě (kulturní vystoupení, jazykové kursy, bohoslužby v němčině, veřejně přístupná knihovna s německými tituly, organizování výstav, přednášek, setkávání příslušníků německé menšiny atd.)

MALÁ ŠTÁHLE

V obci není žádná národnostní menšina organizována.

MIKULÁŠOVICE

Výborná, jeden z neaktivnějších příslušníků romské komunity je členem Výboru.

MILÍKOV

Spolupráce výboru a organizací příslušníků národnostních menšin je tradičně velmi dobrá. V obci fungují dvě organizace PZKO (MS Milíkov - Centrum z. s. a Milíkov - Paseky z. s.), které se podílejí především na rozvoji kultury v obci.

MOSTY U JABLUNKOVA

Spolupráce s organizacemi příslušníků polské menšiny byla dobrá a vzájemně prospěšná.

NÝDEK

Spolupráci obce s organizací příslušníků polské menšiny lze hodnotit jako dobrou.

ORLOVÁ

Každoročně se připravuje *Festival národnostních kultur*, na němž se podílejí příslušníci národnostních menšin. Spolupráce města a Výboru je velmi dobrá, město se podílí i finančně, organizačně pomáhá s přípravou. Prezentují se na něm zástupci polské, slovenské a romské menšiny. V roce 2016 šlo již o 10. ročník.

PETROVICE U KARVINÉ

V obci působí dva spolky polské menšiny. Obec umožňuje v rámci svých nemovitostí užívání prostor pro jejich kulturně-společenské aktivity. Problémy nebyly zaznamenány.

PÍSEK

Spolupráce probíhala bez problémů, Výbor je v kontaktu s předsedou MS PZKO. Napomáhá při řešení převodu nemovitosti, v níž se nachází klubovna MK PZKO Písek a tato nemovitost je v majetku ČR (Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových).

PÍSEČNÁ

Každoročně pořádá MS PZKO Písečná v obci ples a kulturní slavnosti *Goral* v bezplatně pronajatém obecním prostoru. Soužití všech občanů je pokládáno za dobré.

ROPICE

Spolupráce občanů polské a české národnosti je v obci už dlouhá léta na velmi vysoké úrovni, která začíná už v ZŠ společnými radovánkami dětí jak polských tříd, tak českých. Další společnou akcí je společné zpívání koled, které organizuje obec. Hlavní část programu tvoří vystoupení dětí polských i českých tříd ZŠ.

ŘEKA

Spolupráce obce a Výboru s MS PZKO se rozvíjí v duchu Charty a je hodnocena velmi pozitivně. Obec vychází vstříc MS PZKO, v rámci jejíž kulturní činnosti má příjem ze stánkového prodeje. Příjmy jsou pak určeny pro chod MS PZKO. Obec přispěla na financování neinvestičních nákladů na ZŠ Jana Kubisze s polským vyučovacím jazykem v Hnojníku.

SMILOVICE

Obec spolupracuje s MS PZKO.

STONAVA

Spolupráce Výboru a obce je již řadu let na velmi dobré úrovni a má již svou tradici.

STŘÍTEŽ

Členové výboru jsou členy PZKO a účastnili se přímo organizace akcí jí pořádaných: Novoroční setkání s vystoupením dětí polské školy ze sousedního Hnojníku, setkání s pěveckým souborem *Godulan-Ropica*, na podzim pak největší akce pořádané MS PZKO *Jesiennego Koncertu*. Společně s MS PZKO proběhla příprava obecních oslav *Dne Matek*.

TĚRLICKO

Spolupráce Výboru s organizacemi příslušníků národnostních menšin byla velmi dobrá. Byl splněn požadavek organizací na zavedení dvojjazyčných nápisů na obecních budovách. Spolupráce obce a Výboru s příslušníky národnostních menšin je hodnocena stejně. Zástupci a spolky polské menšiny působí v osvětě, kultuře, v obecním tisku a společenském životě obce. Příslušníci národnostních menšin aktivně pracují ve výborech Zastupitelstva i v komisích Rady.

TŘINEC

I v roce 2016 proběhla ve městě *Přehlídka národnostních menšin* na náměstí Svobody, během které se jednotlivé národnostní menšiny zviditelňují a představují občanům svoji kulturu, hudební skupiny a taneční soubory. Jednotlivé národnostní menšiny představují i typická jídla, nápoje a výrobky. Soubory jsou z Třince a okolí. Představil se i polský soubor z partnerského města Bielsko-Biala a poprvé slovenský soubor z dalšího partnerského města Žiliny. Akce byla hrazena z rozpočtu kraje. Přehlídka národnostních menšin má velký ohlas u občanů. Polská i slovenská menšina pořádá každoročně celou škálu akcí, každoročně připravuje setkání s kulturním programem také řecká komunita ke státním svátkům Řecka.

V roce 2016 se prohloubila spolupráce s partnerským městem Bielsko-Biala v oblasti kultury, sportu a školství. *Kabelová televize Třinec* spolupracuje s polskou kabelovou televizí již od roku 2013 a obě televize seznamují své diváky se zajímavostmi z obou měst. Také v roce 2016 uzavřelo město další smlouvu o spolupráci s partnerským městem Žilinou. Podobně jako s Bielsko-Bialou již aktivně spolupracuje také s kabelovou televizí *Severka*.

Město aktivně spolupracuje s polskými místními organizacemi PZKO (Guty, Oldřichovice a dalšími). Jedná se o dlouhodobou spolupráci, která má velmi dobrý ohlas. Jsou poskytovány finanční prostředky na realizaci projektů a to zejména na organizování tradičních Dožíněk, které udržují povědomí o starých lidových tradicích tohoto regionu.

VEJPRTY

Ve spolupráci s Agenturou byl vytvořen nový *Strategický plán sociálního začleňování Klášterec nad Ohří a Vejprty 2016 - 2018*. Společným záměrem je stanovit si reálné cíle v oblastech sociálního začleňování, školství, zaměstnanosti, prevence a bydlení. Za pomoci prostředků z dotačních titulů EU se město stále více pokouší začlenit všechny obyvatele do

života města. Jedná se o šanci pro občany z vyloučených lokalit, ve kterých žije hlavně romská menšina, ale mělo by jít o zlepšení sociálního klimatu pro všechny obyvatele.

VENDRYNĚ

Ve vztahu obec-Výbor se od roku 2015 nic zásadního nezměnilo. Obec se může pochlubit bohatým spolkovým životem. Ve všech organizacích pracují občané bez ohledu na svou národnost, a proto můžeme považovat za problematické označení jednotlivých spolků jako čistě národnostních. Tradičně jako polské jsou v obci vnímány PZKO, *Macierz Szkolna, Beskid Śląski*. Nedaří se obnovit *Harcerstwo Polskie*, které zde „po listopadu” nakrátko obnovilo činnost. Mnohé kdysi úředně pozastavené předválečné organizace působí pod ochranou PZKO (*Czytelnia Katolicka* - divadelní soubor), *Sokół* (gimnasti), *Związek Młodzieży Polskiej* (klub mladých), *Koło Gospodyń w Wędryni* (klub kobiet).

VĚLOPOLÍ

Výbor v roce 2016 nespolupracoval s žádnými organizacemi příslušníků národnostních menšin. V obci není žádná taková organizace.

VYSOKÉ MÝTO

Město nespolupracuje přímo s organizacemi příslušníků národnostních menšin, tyto na jeho území ani nepůsobí, ale spolupracuje prostřednictvím členů komise s institucemi a NNO.

2A) PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE V ROCE 2016:

BYSTRICE

Součinnost s obecním úřadem při organizování událostí jako *Den obce Bystřice, Májová veselice, Mezinárodní svatojánský festival Bystřice – Bystrzyca, Bystřický Zlot, Bystřický Mikuláš*, které přispěly k lepšímu poznání občanů nejen české a polské národnosti, ale i občanů dalších národností žijících na území obce i v širokém okolí. Členové Výboru se aktivně zúčastňují přípravy a průběhu těchto akcí.

DOLNÍ LOMNÁ

Díky dotaci euroregionu *Těšínské Slezsko - přeshraniční spolupráce s Jastrzębiem Zdrój* v rámci Fondu mikroprojektů Programu *Interreg V-A Česká republika-Polsko 2014-2020* obec vydala publikaci obce *Dolní Lomná v historii a současnosti*. Kniha je i v polském jazyce.

HORNÍ SUCHÁ

Obec každý rok pořádá pro své občany a veřejnost akce, na nichž se spolupodílejí i organizace národnostních menšin, především PZKO, jako např. *Fedrování s folklórem* - kulturní akce navazující na místní folklór a hornickou tradici, *Den matek*, oslavy jubilejních výročí občanů obce s vystoupením dětí polské i české ZŠ a MŠ, oslavy MDŽ a další kulturně-společenské a sportovní akce. Potěšitelnou skutečností je, že těchto akcí se účastní občané bez ohledu na národnostní příslušnost. Dlouhodobě pokračuje a rozvíjí se spolupráce s polskou menšinou, jejíž převážná část je sdružena v MS PZKO, čítající k 31. prosinci 2016 celkem 477 členů. V této organizaci aktivně pracuje sedm kroužků. Nejaktivnějším je soubor písní a tanců *Suszenie*, jenž reprezentuje nejen polskou menšinu, ale i obec v ČR, stejně tak i v zahraničí. V průběhu roku 2016 zahájil svoji činnost kroužek moderních i folklorních tanců, o nějž má mimořádný zájem především mládež. Kromě výše jmenovaných velmi aktivně pracují *Klub sportowy, Klub kobiet, Klub chłopa*, smíšený pěvecký soubor a další.

KRAVAŘE

Město poskytlo organizaci prostory k setkávání a organizování akcí pro jejich členy i pro širokou veřejnost. Na převážné většině akcí DFK byli zastoupeni představitelé města, to umožňovalo a podporovalo propagaci i osvětu jednotlivých akcí DFK.

MOSTY U JABLUNKOVA

Obecní akce *Mostecké léto*, spolupráce při gastronomickém zabezpečení akce, *Bal Gorolski*, vystoupení dětí PMS, žáků PZŠ a folklorního souboru *Górole* na akcích. Lyžařské závody *Zjazd Gwiazdzisty*. Některé obecní akce se konají v prostorách *Domu PZKO*.

NÁVSI

Zřízení ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím.

NÝDEK

Dva členové Výboru pracují i v MS PZKO. Představitelé obce se účastní akcí PZKO. Kladně je rovněž vnímána možnost bezproblémové vzájemné komunikace na obecním úřadě v nářečí polské menšiny. Místní knihovna má rovněž polské oddělení.

PRAHA 8

Na území MČ sídlí *Klub Hanoi*, jenž má celostátní působnost a jehož členové se zajímají o Vietnam, jeho kulturu, historii, tradice a o život vietnamské komunity v ČR. Sdružení svoji činnost směřuje především k propagaci vietnamské kultury, integraci Vietnamců do společnosti s důrazem na zachování jejich kulturní identity. Ve školním roce 2015/2016 se ve 24 MŠ v městské části vzdělávalo 74 dětí ze států EU (ve správním obvodu Prahy 8 ve 28 MŠ to bylo 82 dětí) a 132 dětí z ostatních států (ve správním obvodu 148 dětí), celkem 206 dětí s odlišným mateřským jazykem (ve správním obvodu 230 dětí s odlišným mateřským jazykem). Nejvíce dětí z EU bylo ze Slovenska, z ostatních zemí byla nejvíce zastoupená Ukrajina, Rusko a Vietnam. Ve školním roce 2015/2016 se v 15 ZŠ vzdělávalo 110 žáků ze států EU (ve správním obvodu v 17 ZŠ to bylo 119 žáků) a 311 žáků z ostatních států (ve správním obvodu 344 žáků), celkem 421 žáků s odlišným mateřským jazykem (ve správním obvodu celkem 463). Nejvíce žáků z EU bylo ze Slovenska, Bulharska a Polska, z ostatních zemí byla nejvíce zastoupena Ukrajina, Rusko, Čína a Vietnam. Každý rok se počet dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem zvyšuje.

ROPICE

Podpora práce MS PZKO – celoroční bezplatný pronájem místnosti v budově obecního úřadu (pravidelné zkoušky pěveckého sboru, schůze výborů), bezplatný pronájem školící místnosti ve víceúčelové budově na její členské schůze.

SMILOVICE

Obec vychází vstříc MS PZKO a bezplatně pronajímá obecní sál, poskytuje finanční dary. MS PZKO zajišťovala stánek s pohoštěním při oslavě *Dne obce*. Místní knihovna má knižní fond i v polském jazyce.

STONAVA

Polská menšina v obci organizovaná v MS PZKO uskutečňuje různé kulturní a společenské akce v polském jazyce, které jsou určeny nejen pro příslušníky národnostní menšiny, ale i majoritní obyvatelstvo a jsou hojně občany navštěvovány. Zvláště se jedná o tradiční ples *Ostatki* s prvky místního folklóru, školní karneval, dětské radovánky, setkání s folklórem a také tradiční vánoční posezení, které každoročně zaplňuje velký sál kulturního domu. Od podzimu roku 2016 využila MS PZKO možnost získání dotace v rámci tzv. *měkkých projektů*, tj. mikroprojekty příhraniční spolupráce s polským partnerem. Realizuje projekt s názvem *Slezské kulinární tradice v českopolském pohraničí*. Při tomto sdružení také aktivně působí dětský folklorní soubor *Dziecka ze Stonawy*, který v loňském roce oslavil 10. výročí svého působení představením s názvem: *Stonawski wiesieli*, které bylo ukázkou místních lidových zvyků a tradic a setkal se s obrovským pozitivním ohlasem z řad všech občanů.

TŘANOVICE

V roce 2016 byl mj. podpořen projekt spolku PZKO na provoz tanečního souboru, letní tábor pro děti *Wakacje z tradycia*, soustředění tanečníků. Jednalo se o projekt pro děti (ve věku 3-15 let), které se během prázdnin tradičně připravují na vystoupení na třanovické dožínky. Taneční vystoupení bylo obohaceno o povídky o lidových tradicích, o výrobu typických

lidových pokrmů a pod. Dalším způsobem podpory spolků v obci je denní pronájem školního hřiště pro spolky a sdružení působící v obci zdarma, dále pak pronájem tělocvičny, společenského sálu a školící místnosti. Spolek PZKO byl i v letošním roce organizátorem tradičních třebovických dožínků, kde děti z PZKO obohatily program pásmem lidových písní ve slezských krojích, tanečním vystoupením, ostatní členové pak přípravou pohoštění (místních specialit) pro ostatní občany, s přípravou areálu apod. Spolky se rovněž účastní oblíbené ekologické akce *Transaurus*, kdy obec přispívá spolkům na každého brigádníka, který pomohl při jarním úklidu obce. Peníze pak spolky využívají pro svou činnost.

VEJPRTECHY

I v roce 2016 probíhala velmi úzká spolupráce se zástupci příhraničních měst a škol (SRN). Spočívala v navazování nových kontaktů, prohlubování jazyka, pořádání společných setkání a výletů. Některé děti z města chodí do německé školy a děti ze SRN zase navštěvují ZUŠ ve Vejprtech. Tyto aktivity se týkají i seniorů, kteří pořádají také společná setkání. Seniori se v červnu zúčastnili v SRN akce *Sportfest*, kde sportují v různých jim dostupných disciplínách. V roce 2016 mělo město dva asistenty prevence kriminality, kteří značnou měrou přispěli ke snížení kriminality ve městě. Ve Vejprtech též žije mnoho občanů Vietnamu, děti zde chodí do ZŠ, velmi dobře se učí, rodiče pracují v obchodech. Od malého věku vietnamské děti vychovávají české tety, kde si hlavně prohlubují český jazyk. Polská menšina - jsou to hlavně ženy, které se zde dříve učily na šičky a po vyučení zde zůstaly pracovat a vdaly se. Stále mají polské občanství. Účastní se všech akcí pořádaných městem a hlavně jsou využívány jako výborné pekařky. V roce 2016, kdy ve městě byly instalovány nové satelitní přijímače, Výbor pomáhal zajistit to, aby tato polská menšina mohla sledovat polskou televizi.

VENDRYNĚ

Jako kladný příklad lze uvést složení Výboru, kde samotní členové patří k aktivním členům výše jmenovaných organizací, jedna členka je zmocněncem za Vendryni v *Kongresu Poláků* a jedna členka je zaměstnancem obce. Je tak dosaženo maximálního přiblížení národnostní problematiky orgánům obce a ty mají všechny předpoklady včas reagovat na potřeby a problémy menšiny. Je třeba také uvést, že pokud možno všech zasedání výboru se jako host účastní i starosta obce. Obec je známá svou podporou všech spolků, polské nevyjímaje. Obec rovněž příkladně podporuje naše školy a polská škola se tak může v kraji pochlubit nejen svým obnoveným historickým vzhledem budovy, ale i výsledky žáků a obecně vysokou úrovní. Všechny organizace mají rovnou příležitost účastnit se obecních projektů a aktivit a také toho plně využívají, váží si toho a jsou obci v těchto aktivitách oporou.

2B) PROBLÉMY V ROCE 2016:

BYSTRICE

Odcizení polských značení v obci a jejich následná instalace.

ČESKÁ TŘEBOVÁ

Stále trvá situace, kdy nově příchozí rodiny narušují občanské soužití a významně přispívají ke zhoršení situace v lokalitě Borek (kriminalita, péče o děti apod.).

HNOJNÍK

Problémy v roce 2016 se vyskytly v souvislosti s navýšením počtu žáků v místní ZŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze.

ORLOVÁ

Stále aktuálnějším problémem se stává každoročně klesající návštěvnost festivalu.

ROPICE

Výbor je názoru, že dvojjazyčné dopravní značení vjezdu a výjezdu z obce by nemělo odrážet procentuální počet občanů, jež se přihlásili k polské národnosti, ale označení částí regionu, kde

žijí i občané polské národnosti udržující tradice polské kultury Těšínského Slezska. Výbor nesouhlasí se změnou ohledně jednacího jazyka svatebních obřadů, jímž může být pouze čeština.

TĚRLICKO

Byl splněn požadavek organizací na zavedení dvojjazyčných nápisů na obecních budovách. Bohužel tabule u vjezdu a výjezdu z obce byly v krátké době poničeny a následně odcizeny.

STONAVA

Obec opakuje závažný problém, který by měl být řešen na celostátní úrovni. Jedná se o jazyk používaný při svatebních obřadech. Z tohoto důvodu Výbor opět apeluje na Ministerstvo vnitra a vyjadřuje znepokojení nad informací č. 8/2015 Ministerstva vnitra, týkající se jednacího jazyka svatebních obřadů, který vylučuje jakýkoliv jiný jazyk, než je jazyk český. Výbor považuje tuto informaci za porušení dlouhé tradice sahající do dob první republiky. Žádá, aby se stav věcí vrátil zpět před toto rozhodnutí a alespoň v obcích, kde je zřízen Výbor, nebo které splňují podmínky pro jeho zřízení, aby svatební obřady probíhaly v jazycích těchto menšin.⁴⁶

3. JAKÝM ZPŮSOBEM OBEC FINANČNĚ PODPOROVALA V ROCE 2016 ORGANIZACE / AKTIVITY NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN (PROSTŘEDNICTVÍM ZVLÁŠTNÍHO DOTAČNÍHO TITULU V ROZPOČTU, V RÁMCI JINÝCH DOTAČNÍCH PROGRAMŮ, AD HOC PODPOROU JEDNOTLIVÝCH AKCÍ, POPŘ. JINAK)?

ALBRECHTICE⁴⁷

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	Činnost PZKO	10 000
	Výměna oken, parapetů a dveří Domu PZKO	70 000

BOCANOVICE

Všechny místní organizace jsou zproštěny placení poplatku ze vstupného a poplatku za pronájem sálu kulturního domu.

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	Činnost spolku	30 000

BOHUMÍN⁴⁸

BUKOVEC

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	rekonstrukce ústředního topení a vchodových dveří v budově Domu PZKO	30 000
	příspěvek na výzdobu alegorického vozu na Gorolski Świąto	2 000

BYSTRČICE

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
PZKO	Bystřický zlot	10 000
	Taneční soubor Bystrzyca – činnost	40 000
Matrice polská	činnost souborů Łączka, Wiolinki a Crescendo	36 000
Sdružení polské mládeže	Jazykový tábor	5 000
celkem		91 000

ČESKÁ TŘEBOVÁ⁴⁹

ČESKÝ TĚŠÍN⁵⁰

⁴⁶ Pozn. předkladatele (totožný jako loni: již během jednání Rady dne 14. října 2015 se v této věci vyjádřil zástupce Ministerstva vnitra v tom smyslu, že podle zákona o matrikách mají slova manželského slibu zaznít v českém jazyce, avšak svatební proslov může být přednesen v jazyce národnostní menšiny, např. polštiny (viz zápis z jednání Rady).

⁴⁷ Obec poskytla ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím příspěvek na provoz v celkové výši 860 000,- Kč.

⁴⁸ Město neuvádí dotaci Řecké obci Bohumín ve výši 13 000,- Kč.

⁴⁹ Město financovalo činnost *Naděje* v Borku ve výši 1 380 000,- Kč a projekt Prevence kriminality ve výši 59 000,- Kč.

⁵⁰ Kromě dotačních titulů město podporovalo aktivity národnostních menšin i podporou jednotlivých akcí, např. bezplatným propůjčením místnosti pro potřeby *Svazu Němců Těšínského Slezska* v prostorách jím zřízené příspěvkové organizace *KaSS Strělnice*, finanční podporou Polské scény Těšínského divadla.

Město v roce 2016 podporovalo organizace a aktivity národnostních menšin v rámci *Zásad pro poskytování dotací z rozpočtu města Český Těšín na podporu kulturních a sportovních aktivit.*

organizace		projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Školní sportovní klub při Gymnáziu s polským jazykem vyučovacím		Aktivity školního sportovního klubu GIMPEL	40 000
Školní sportovní klub Olza při ZŠ s polským jazykem vyučovacím		Sportovní aktivity pro mládež	26 000
Polská společnost turistickosportovní Beskid Śląski v ČR, z.s.		Turistika - aktivita pro všechny generace	12 000
Kongres Poláků		Takoví jsme / Tacy jesteśmy. Kulturní aktivity Kongresu Poláků v ČR v roce 2016	20 000
MS PZKO Olza		Činnost folklorního souboru Olza v roce 2016	31 000
MS PZKO Místrovice	Přespolní běh pro děti a mládež v Českém Těšíně Místřovicích		10 480
Cantantes	Podpora činnosti dětského pěveckého sboru Trallala		25 000
	účast dětského pěveckého sboru Trallala na Mezinárodním festivalu mladých Mundus Cantat ve městě: Gdaňsk, Polsko		25 000
Polské umělecké sdružení Ars Musica		Popularizace sborového zpěvu, lidové hudby a divadelních forem na vysoké umělecké úrovni	25 000
Sdružení přátel polské knihy, z.s.		S knihou na cestách 2016	10 000
Zaolziańskie Towarzystwo Fotograficzne		Tváře města III	30 000
Sdružení polské mládeže v ČR	Dny studentské kultury		5 000
	INDEPENDENT.PL - setkání s polskou nezávislou kulturou		5 000
Spolek přátel Romů		Fotbalové turnaje pro děti ze Svibice	5 000
		Sportovní a ozdravný pobyt pro děti ze Svibice	5 000
celkem			274 480

HNOJNÍK

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	celoroční činnost	10 000
	Setkání lidových tvůrců	10 000

HORNÍ SUCHÁ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	obnova nábytku	150 000
	návratná finanční výpomoc - na obnovu nábytku	150 000
	kulturní činnost	71 000
Macierz Szkolna	podpora kulturní činnosti	47 000
celkem		418 000

HRÁDEK

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	účelová neinvestiční dotace	42 600

CHEB

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
křesťanské sdružení Sintů a Romů, Rada romských organizací	volnočasové aktivity, režie	95 000

CHOTĚBUZ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	pronájem prostor, pořádání zájezdů, dětský karneval	35 000

JABLUNKOV

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
MS PZKO Jablunkov z.s.	„Górolsko Swoboda“ - regionální značka - stabilizace a rozvoj značení produktů	10 000
	Chór męski „Gorol“ – krojové dovybavení, natočení nového CD k 70. výročí sboru + účast na 59. Mezinárodním festivalu sborového umění JIHLAVA (69 let existence, 48 členů)	10 000
	Gorolská muzika Lipka - kroje, opravy hudebních nástrojů, doprava na mezinárodní festivaly (18. rok existence)	20 000
	Dětská gorolská muzička Rozmarynek - krojové dovybavení, opravy hudebních nástrojů, doprava na soutěže a festivaly (4. rok existence, 15 členů)	13 500
	Polski Chór Mieszany przy Kościele pw. Bożego Ciała v Jablunkově – nákup notového materiálu, doprava na vystoupení sboru v Polsku nebo na Slovensku (96. rok existence, 38 členů)	3 000
Římskokatolická farnost Jablunkov	Jarní koncert pro celou rodinu, vystoupí všichni žáci navštěvující školní sbor Jabłoneczka (2. ročník, předpokl. účast 150)	6 000
ZŠ H. Sienkiewiczze s pol. jazykem vyučovacím	„Vánoční koncert“ - úspěšný projekt roku 2016 „Žijeme na trojmezí“, spolupráce ZŠ a PZŠ Jablunkov a ZŠ Kysucké Nové Město - pokračování (2. rok konání)	5 000
	„Noc s Andersenem“ - návaznost na projekt „Žijeme na trojmezí“, spolupráce ZŠ a PZŠ Jablunkov a ZŠ Kysucké Nové Město - pokračování, podpora dětského čtenářství, setkání s dětmi jiných škol, nocování (2. rok konání)	5 000
	„Po stopách historie regionu“ - poznávací výlety a přednášky pro žáky 6. tříd (předpokl. počet 50, 15. ročník)	3 000
	Wieczorek pożegnalny, rozloučení s žáky 9. tříd (tradice - 20 let)	2 000
	„Žakovský parlament“ - zážitkový kurs, zvyšování zájmu dětí o činnost školy, vést k zodpovědnosti, možnost pozitivně se podílet na proměně světa kolem sebe (3. rok konání, 20 účastníků kursu)	5 500
	„Cała szkoła pomaga“ - charitativní prodejní velikonoční výstava výrobků žáků školy, výtěžek bude věnován na konto Centrum pomoci sv. Rafała - spolupráce s Charitou Jablunkov (1. rok konání, zapojení všech žáků školy)	2 000
	školní pěvecký sbor JABŁONECZKA, děti 1. - 5. ročníků zpívají v malém sboru „Mała Jabłoneczka“, žáci druhého stupně ve velkém sboru „Jabłoneczka“ (existence sboru od 60. let, sbor navštěvuje 60 dětí)	3 000
	Mc Donald Cup - fotbalový turnaj žáků prvního stupně Jablunkovska (17. ročník, předpokl. počet 120)	4 000
	Šachový turnaj i pro žáky okolních škol (4. ročník, předpokl. počet 40)	4 500
	Sportovní týden - maratonský běh, běhá celá škola i s učiteli (předpokl. počet 230)	4 000
	Školní sportovní liga - florbal, košíková a halová kopaná (7. ročník, počet 150)	4 000
	Halová kopaná pro žáky 6. a 7. tříd škol okrsku Jablunkov (12. ročník, předpokl. počet 60)	2 000
	Turnaj v minikopané pro žáky 8. a 9. ročníků škol Jablunkov (11 ročník, účast 60)	1 500
MŠ – Przedszkole Jablunkov	Kulturní akce na „Den dětí“ (předpokl. počet 72)	3 000
	„Sportovní den“- olympiáda pro děti a rodiče, společné sportovní odpoledne (1. ročník, předpokl. účast 112 osob)	2 000
Jan Gomola	„O gliniany dzbanek mleka“ - Závody v přespolním běhu jako doprovodná akce při příležitosti Gorolskiego Święta (20 kateg., 105 běžců, 30. ročník, účast 120 osob)	6 000
MS PZKO Jablunkov	Mezinárodní folklorní setkání „Gorolski Święto“	125 000
	XXVI. Festiwal PZKO v Karviné	75 000
celkem		319 000

JEVIŠOVKA⁵¹

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR	25. Chorvatský kulturní den	30 000
Spolok Slovákov	činnost spolku	5 000

⁵¹ Obec nezřizuje Výbor, projekty menšin však dlouhodobě podporuje.

KOMORNÍ LHOTKA

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO	Poznávací zájezd	7 000
ZŠ a MŠ Hnojník	Dovybavení družiny	10 000

KOŠAŘSKA

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
PZKO	Dům PZKO - oprava střechy	10 000
	Jarmark	15 000

KRASLICE⁵²

KRAVAŘE

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Klub přátel Německa (DFK)	činnost spolku	7 500

LOVOSICE⁵³

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Svaz Maďarů OJ Lovosice	Kulturně informační a dokumentační činnost	15 000

MILÍKOV

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
PZKO	divadelní činnost, kulturní a vzdělávací akce	25 000

MORAVSKÁ TŘEBOVÁ⁵⁴

MOSTY U JABLUNKOVA

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO Mosty	údržba a provoz Domu PZKO a činnost souboru	222 000
MS PZKO Šance	nájem a topení nebytových prostor	35 000
Macierz Szkolna	činnost organizace	5 000
Soubor Górole	činnost souboru	45 000
	Mezinárodní přehlídka lidových kapel a folklorních souborů	30 000
celkem		337 000

NÁVSÍ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO Návší	Sraz cyklistů	8 000
	Alegorický vůz	5 000
	Horalská zabíjačka	10 000
PZKO Návší – soubor Melodia	Sborová dílna Lomnice	25 000
	Vánoční koncert koled	10 000
MS PZKO Návší-Jasení	Výročí 60 let založení	50 000
Matice školská - Macierz Szkolna	Poznávání Beskyd	12 000
celkem		120 000

NEJDEK

Město nemá zvláštní dotační titul pro aktivity národnostních menšin. Projekt *Tvorba občanské společnosti* je otevřený všem zájmovým skupinám; byly podány dva menšinové projekty.

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
B.E.Z.va Nejdek o.p.s.	provoz volnočasového klubu REMIX (plánované nízkoprahové zařízení pro děti a mládež)	20 000
Svaz Němců - region Chebsko, místní organizace Nejdek	Zájezdy - poznávání	4 500

NOVÝ BOR⁵⁵

⁵² Město podporuje místní organizaci Spolku Němců částkou 26 000,- Kč.

⁵³ Město nezřizuje Výbor, dlouhodobě ale spolupracuje s místní organizací Svazu Maďarů.

⁵⁴ Město podporuje místní organizaci Shromáždění Němců částkou 25 000,- Kč.

⁵⁵ Město podporuje místní organizaci Spolku Němců částkou 3 000,- Kč.

NÝDEK

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
MS PZKO	Strzigani Owiec	10 000

ORLOVÁ

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Město	Festival národnostních kultur	100 000
PZKO Orlová - Lutyně	spolková a kulturní činnost	69 420
PZKO Orlová - Porubá	spolková a kulturní činnost	16 000

PETROVICE U KARVINÉ

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
MS PZKO Dolní Marklovice	činnost spolku	15 000
MS PZKO Petrovice u Karviné	činnost spolku	15 000

ROPICE

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
místní knihovna	Nákup polských knih	9 000

SKALNÁ⁵⁶

SMILOVICE

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
MS PZKO	pronájem	4 000

STONAVA

Obec hradí nájem sálu a místností, kde se konají zkoušky sboru.

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
místní knihovna	nákup polskojazyčné literatury	15 000
MS PZKO	činnost spolku	100 000

STŘÍTEŽ

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
PZKO Střítež	Jesienny koncert a poznávací zájezd do Polska	10 000

ŠUMPERK⁵⁷

TĚRLICKO

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
MS PZKO Těrlícko - Kostelec	Mladé Zwirkowisko	25 000
MS PZKO Těrlícko - Centrum	zájezd po stopách českých a polských významných osobností	5 000
MS PZKO Těrlícko Hradiště	Den matek, Mezinárodní den dětí, besídka v přírodě a Vánoční besídka	3 000
KLUB KOBIET oraz KLUB SENIORA MK PZKO Těrlícko-Centrum	společné družební akce s obcí Chybie (Polsko)	3 000
Matice školská při ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Těrlícko	Akce rodičů s dětmi	5 000

celkem 41 000

TŘANOVICE

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
PZKO	činnost spolku	13 000
	rekonstrukce a přístavba budovy PZKO	100 000

⁵⁶ Město podporuje místní organizaci Spolku Němců částkou 6 000,- Kč.

⁵⁷ Město neuvádí dotaci Řecké obci Šumperk ve výši 3 000,- Kč (kterou uvádí zástupce řecké menšiny).

TŘINEC

Dotované národnostní menšiny za rok 2016 v rámci grantového systému města

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Macierz Szkolna w RC - Matice školská v ČR (ZŠ a MŠ G. Przeczka)	Poprzeczka majowa - Květnová laťka - přebor polských škol v ČR ve skoku vysokém - XIX. ročník	4 000
PZKO MS Guty	Celoroční činnost	15 000
PZKO MS Třinec – Dolní Lištná	Celoroční kulturní činnost organizace na území obce	15 000
PZKO MS Třinec – Kanada	Celoroční činnost pěveckého sboru ZGODA	9 000
PZKO MS Nebory	Folklorní festival Dzień Oszeldy	10 000
	Činnost dětského divadelního souboru GAPA2 a GAPCIO	10 000
PZKO MS Oldřichovice	Činnost tanečního souboru Oldrychowice z Oldřichovic	80 000
Macierz Szkolna v RC - Matice školská v ČR (MS Dolní Lištná)	Soutěžíme spolu s našimi kamarády	2 000
Řecká obec Třinec	Celoroční činnost Řecké obce Třinec	15 000
Regionálna obec Slovákov v Třinci	Celoroční činnost tradice nás spojují -žijeme společně	10 000
ANGELUS AUREUS o.p.s.	SRDCE EVROPY	100 000
celkem		270 000

VENDRYNĚ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
MS PZKO - Vendryně	Činnost spolku	195 000
MS PZKO - Zaolší	Činnost spolku	52 000
Beskid Śląski	Činnost spolku	2 100
celkem		249 100

4. JAKÉ ZKUŠENOSTI MÁ OBEC S IMPLEMENTACÍ CHARTY?⁵⁸

ALBRECHTICE

Charta je naplňována, i když některé požadavky nejsou dosud úplně splněny (dvojjazyčný název železniční stanice). Úkoly v oblasti veřejné správy v Chartě uváděné jsou zajišťovány. Jde hlavně o vyřizování agendy, kdy pracovníci obecního úřadu ovládají polštinu, jsou schopni vyřídit žádosti podané v polštině. Svatební i smuteční obřady v obci jsou poskytovány i v polském jazyce. Na většině významných budov figurují dvojjazyčné nápisy (Obecní úřad, Obecní policie, knihovna apod.). Dvojjazyčně jsou též označeny dopravní značky, podle vyhlášky č. 91/2009 Sb., orientační tabule a autobusové zastávky v obci.⁵⁹

BOCANOVICE

Již v roce 2008 obec instalovala názvy na veřejné budovy v polském jazyce, ty jsou tam dodnes. Obec rovněž zrealizovala dopravní značení vjezdu do obce, avšak během půl roku tyto dopravní značky byly odcizeny.

BUKOVEC

V obci jsou od roku 2007 veřejné budovy označeny dvojjazyčnými nápisy. Jedná se o obecní úřad, ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím a hasičskou zbrojnicí

BYSTRICE

Obec nepoužívá služeb tlumočníka během úředního jednání. Menšinový jazyk se používá při pokynech k volbám do zastupitelských orgánů, blahopřání k různým výročím příslušníků národnostních menšin, při dvojjazyčných projevech starosty obce při akcích pořádaných obcí, v člancích v Bystřickém informátoru a kronice obce.

⁵⁸ Žádné zkušenosti nemají, nebo se Chartou nezabývají obce, které nezřídily Výbor, dále pak Aš, Kobylá nad Vidnavkou, Krajčková, Krásno, Libavské Údolí, Malá Štáhle, Merklín, Nejdek, Oloví, Písečná, Vejprty, Vělopolí a Vysoké Mýto. Nevyjádřily se Horní Lomná, Kraslice, Mikulášovice, Nová Ves a Stanovice.

⁵⁹ V letošním roce chce obec realizovat označení ulic v dvojjazyčném provedení - česky a polsky.

ČESKÁ TŘEBOVÁ

Ve městě v ZŠ praktické byla snaha v dřívějších letech začlenit romštinu do výuky s ohledem na skutečnost, že značná část učitelů této školy romštinu znala. Z důvodu, že o jazyk nebyl dlouhodobě zájem, jeho nabídka byla zrušena. V současné době tito učitelé již na škole nepracují a také počet žáků soustavně klesá.

ČESKÝ TĚŠÍN

Zkušenosti s implementací Charty má město celkem dobré. V oblasti vzdělávání je zřizovatelem ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím v Havlíčkově ul. v Českém Těšíně; v rámci této školy je další třída s polským jazykem vyučovacím umístěna v Polní ul. v Českém Těšíně a tři MŠ s polským jazykem vyučovacím jsou umístěny v Polní, Moskevské a Akátové ul. Působí zde i gymnázium s polským jazykem vyučovacím, jehož zřizovatelem je kraj.

V oblasti orgánů veřejné správy a veřejné služby mají příslušníci národnostních menšin zajištěnu možnost podávání ústních a písemných žádostí v souladu s platnou právní úpravou, v případě zájmu mohou příslušníci polské a slovenské menšiny při jednání ve shromážděních místních orgánů používat tyto jazyky, značná část zaměstnanců včetně vedení města je schopna komunikovat v jazyce polské menšiny. Od ledna 2014 zaměstnanci města mohou navštěvovat výuku polského jazyka, kterou toto hradí ze svých prostředků, neboť dle zjištěných informací na tento typ výuky nelze podat projekt v rámci programu Podpory implementace Charty. V *Těšínských listech* - zpravodaji obce jsou články psané v polském jazyce. Město rovněž podporuje výuku německého jazyka, a to např. bezplatným propůjčením místnosti *Svazu Němců Těšínského Slezska*. Současně vítá a podporuje aktivity Hlavního výboru PZKO, jenž ve městě pořádá soutěže v místním nářečí. Negativním jevem je opakované poškozování a ničení dvojjazyčných tabulí s názvy ulic a veřejných prostranství včetně dopravního značení - začátek a konec obce v jazyce národnostní menšiny.

DOLNÍ LOMNÁ

Starostka obce může občanům provádět občanské sňatky v polském jazyce. Obřad se koná cca 1 - 2x do roka. Obec vede kroniku v českém jazyce, ale ta obsahuje i polské příspěvky.

HNOJNÍK

V obci je umožněno předškolní a základní vzdělávání v jazyce národnostní menšiny. V rámci základního vzdělávání není kladen důraz na výuku regionálních dějin, proto Výbor uskutečnil přednášky *Historický vývoj těšínského Slezska* pro obě místní školy. V průběhu roku též navrhoval vedení obce, aby upoutávky, plakáty a pozvánky byly publikovány standardně dvojjazyčně, návrhu v roce 2016 nebylo vyhověno.

HORNÍ SUCHÁ

Ustanovení Charty, týkající se působnosti obce, jsou dlouhodobě naplňována. Nevyskytují se podstatné problémy, pokud se vyskytnou, řeší se za účasti zainteresovaných stran. Kronika obce je vedena v jazyce českém, ale obsahuje též příspěvky v jazyce polském. Zastupitelstvem bylo již v roce 2008 rozhodnuto, že tyto příspěvky nebudou překládány. Úvodní stránky internetových stránek obce jsou vedeny v jazykových mutacích, a to anglické, německé a polské. Ve *Zpravodaji*, což je měsíčník vydávaný pro občany obce, jsou publikovány nejen informace o činnosti obce, ale rovněž publikují společenské organizace působící v obci, školy i jednotliví občané, a to jak v jazyce českém, tak i polském.

HRÁDEK

Obec nabízí možnost publikovat libovolné množství článků v menšinovém jazyce jak na obecních stránkách, tak v obecním zpravodaji. Starosta umožňuje provést svatební obřad v menšinovém jazyce. Obec připravuje reprezentující publikaci o své historii a současnosti, a to dvojjazyčně.

CHEB

Vzhledem k tomu, že na území města není žádná národnostní skupina zastoupena 10% a žádný problém se nevyskytl, nebylo zapotřebí se Chartou zabývat.

CHOTĚBUZ

V obci jsou dvojjazyčně označeny všechny ulice i vjezdy do obce. I budova obecního úřadu je tak označena. V obecním zpravodaji se běžně publikuje i v polštině. Problémem je, že obnovu dopravního značení „označení obce v jazyce národnostní menšiny“ odmítají správci komunikací (ŘSD) hradit a náklady jdou za obcí.

JABLUNKOV

Město v roce 2012 realizovalo projekt *Podpora užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích - Dvojjazyčné nápisy /Podwójne nazewnictwo - Jablunkov/ Jabłonków*. Projekt si stanovil za cíl doplnění dvojjazyčného označení ve městě Jablunkov. Podařilo se doplnit stávající označení veřejných budov, informačních a silničních tabulí polskými nápisy na základě požadavků Výboru.

V roce 2016 město v rámci dotace na projekt *Česko-polské tabulky s QR kódy na významných budovách a místech Jablunkova* označilo všechny významné budovy a místa ve městě 40 tabulkami formátu A4 (a jednou větší tabulí), které obsahují česko/polský název, stručný česko/polský popis dané budovy/místa a QR kód, který uživatele s chytrým telefonem navede na česko/polské stránky města s informacemi o historii, současnosti daného místa/budovy. Jsou umístěny na církevních památkách, přírodních atraktivitách, historických, veřejných a dalších významných budovách na celém území města. V parcích a u kapliček jsou tabulky instalovány na kameni, aby byl text a QR kód lehce snímátný mobilem. Ostatní tabulky budou umístěny na zdi daného objektu na viditelném a dostupném místě.⁶⁰

JOSEFOV

Tlumočení při úředním jednání nebylo potřeba, nevyvstala potřeba překladu úředních dokumentů, na webových stránkách obce je překladač.

KOMORNÍ LHOTKA

Tlumočení ani překlady nebyly potřebné. Úřad komunikuje s občany v jazyce českém, v případě přání občanů ve slezském nářečí, polštinu v úředním jednání v roce 2016 nikdo nepožadoval.

KOŠAŘISKA

Nebylo nutno přistupovat k zavádění dvojjazyčných nápisů. Budova obecního úřadu i školy jsou dvojjazyčně označeny delší dobu, aniž by Výbor musel intervenovat. Komunikace v místním regionálním nářečí je běžná jak na úřadě, tak i v dalších místech obce.

KRAVAŘE

Město je územím, kde pobývají občané hlásící se k různým národnostním menšinám, uznává menšinový či regionální jazyk jako výraz společného kulturního dědictví. Prostřednictvím škol zajišťuje mezistátní výměny žáků, především s Polskem a Slovenskem. Vyjadřovacím jazykem v denním styku je i u národnostních menšin ve městě jazyk český, četnost užívání menšinových jazyků nezavádá důvod pro přijetí nějakých opatření ze strany města.

MILÍKOV

Budova OÚ a škola mají dvojjazyčné označení už dlouho. Na úřadě i v dalších místech obce je běžná komunikace v regionálním nářečí. V *Informátoru* jsou články v českém i polském jazyce.

MOSTY U JABLUNKOVA

Zkušenosti jsou dobré, i spolupráce s polskými organizacemi je oboustranně prospěšná.

NÁVSÍ

Obec zajistila dopravní značky vjezdu do obce a výjezdu z ní. Dvojjazyčně je označena budova obecního a stavebního úřadu, v obecním zpravodaji se publikují články i v polštině.

⁶⁰ Pro rok 2017 plánovali v rámci dotačního programu *Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků* vytvořit dvojjazyčný (česko/polský) informační systém, tj. označení budov, kanceláří a rozcestníky pro všechny 3 budovy Městského úřadu. Bohužel dotace nebyla přidělena.

NÝDEK

Veřejné instituce v obci jsou označeny dvojjazyčnými nápisy. Zaměstnanci obecního úřadu běžně komunikují v místním nářečí. Občané polské národnosti dobře ovládají češtinu a nevyžadují překlady dokumentů a tlumočení během úředního jednání, které vnímají jako zbytečnou administrativní zátěž obecního úřadu. S povděkem jsou naopak vítány polské texty na příležitostných tiskových materiálech obce, plakátech, pozvánkách či ve zpravodaji obce. Webové stránky obce jsou zatím vedeny pouze v českém jazyce.

ORLOVÁ

K implementaci Charty ve městě nedochází, nebyl žádný požadavek ze strany občanů našeho města na tlumočení do menšinového jazyka během úředního jednání ani k používání menšinového jazyka na webových stránkách obce. V Orlové je podporováno vzdělávání polské menšiny v jejím rodném jazyce. Město je zřizovatelem neúplné ZŠ s polským jazykem vyučovacím (třídy 1. - 5.). Součástí této školy je rovněž MŠ. Vyšší stupeň ZŠ mohou orlovské děti absolvovat v obci Dolní Lutyně nebo ve městě Karviná, kde je možno pokračovat i ve středoškolském vzdělávání, podobně jako v Českém Těšíně.

PETROVICE U KARVINÉ

Obec v rámci svého umístění v příhraničním umístění nevyužívá aktivní překlad do polského jazyka v jednání s touto menšinou. V jiných jazycích nebyla v roce 2016 zaznamenána potřeba. V rámci obecního zpravodaje obec vytváří prostor pro publikaci článků v jazyce polském.

PÍSEK

Obec pro děti polské menšiny podporuje zajištění výuky polského jazyka jako nepovinného předmětu v ZŠ.

PRAHA 8

MČ má zkušenosti s prací soudních tlumočnicků, využívá soudních tlumočení, zejména při činnosti soudních jednání, provádění nejrůznějších úředních úkonů, překladech dokumentů apod. Ve školách v roce 2016 tlumočníky nepotřebovali, když je třeba, poskytuje je META o.p.s.

ROPICE

Dvojjazyčné nápisy: Obecní knihovna / Biblioteka Gminna, Obecní úřad / Urząd Gminny, Obecní ZŠ a MŠ, p.o. / Szkoła Podstawowa, Przedszkole, Dvojjazyčný název železniční zastávky na trati Bohumín-Žilina Ropice zastávka / Ropica Przystanek. Na úřadě, jednáních rady i zastupitelstva je běžná komunikace v regionálním nářečí. Ve Zpravodaji obce jsou texty v češtině i polštině.

ŘEKA

Zkušenosti Výboru s implementací Charty v oblasti tlumočení, překladů dokumentů a používání menšinového jazyka je na dobré úrovni. Není znám požadavek týkající se této oblasti. Obec je v příhraničí, zdejší lidé rozumí polskému jazyku a není znám případ potřeby překladu.

SMILOVICE

Občané žijí bez problému v souladu s implementací Charty. Menšina má možnost publikovat ve svém jazyce v obecním zpravodaji a zveřejňovat informace na vývěškách.

STONAVA

Výbor v tomto období neřešil otázku provádění Charty. OÚ komunikuje s občany v obou jazycích - jak ústně, tak písemně. Problematika dvojjazyčných nápisů byla již v minulosti vyřešena, a to při označování budov, institucí, jako rovněž při stanovení informačního systému v obci. Pozvánky na všechny obcí pořádané akce jsou vždy zveřejněny dvojjazyčně.

STRÍTEŽ

S implementací Charty nejsou problémy. Písemná komunikace v polském jazyce není na úrovni obecního OÚ potřebná. Občané polské národnosti nemají problém dorozumět se v českém jazyce a zaměstnanci OÚ rozumí polsky. Problém s polským značením názvu obce je aktuálně řešen.

TĚRLICKO

Obec podporuje ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem, schvaluje dostatek finančních prostředků na provoz a údržbu budovy, kde obě sídlí. Od 1. září 2017 patří české oddělení MŠ pod ředitelství ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem Żwirki i Wigury Těrlicko a tato situace nikomu v obci nevádí. Obec podporuje rovněž tisk článků v polském jazyce v *Těrlických listech*. Na obecních akcích (*Těrlické slunko*, vánoční koncerty, vítání občánků, setkání s jubilanty) vystupují i děti s programem v jazyce polském. Propagační materiály o Těrlicku jsou tištěny i v polském jazyce.

TŘANOVICE

V roce 2016 nebyla na obecní úřad podána žádná žádost v polském jazyce, tlumočení či překlady písemných žádostí podaných v polském jazyce do českého jazyka. V obci jsou dvojjazyčně označeny veřejné budovy, a to v jazyce českém a polském. Obec obdržela v roce 2007 od Moravskoslezského kraje dotaci na realizaci dvojjazyčných nápisů. Dotace byla použita na výrobu dvojjazyčné tabule na budově obecního úřadu, dvojjazyčné vizitky u vstupních dveří a dveří jednotlivých kanceláří. V rámci programu podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků 2010 byla Úřadem vlády poskytnuta dotace na pořízení uvítacích tabulí při vjezdu do obce a to v českém, polském, anglickém a německém jazyce. Uvítací panely byly přijaty kladně a dosud se nestaly terčem vandalů.

TŘINEC

V roce 2016 nedocházelo ani k ničení, začmárání nebo odcizení dvojjazyčných nápisů ve městě, instalovaných v roce 2011. Město deklaruje vůli citlivě vnímat, co občané kterékoli národnosti chtějí, na čem jim záleží, má od nich zpětnou vazbu a podle toho jedná. Nikomu neupírá jeho zákonná práva, když je uplatňuje zákonnou cestou.

VENDRYNĚ

Tlumočení během úředního jednání: na obecním úřadu se lidé vyjadřují ve svých mateřských jazycích, intuitivně se přiklání k používání českého jazyka v psané komunikaci. Doposud nebyl zaznamenán jediný případ diskriminace z důvodu použitého jazyka. Pokud úředník přijme v ojedinělých případech komunikaci psanou v polském jazyce, odpovídá v češtině, avšak nikdo proti této skutečnosti nic nenamítal.

Překlady dokumentů: na úřadech chybí jazykově kompetentní zaměstnanci, schopní se písemně vyjadřovat v polštině. V situacích, kde je vyžadováno rychlé jednání, může to svádět k zjednodušování činnosti a opomíjení zásad dvojjazyčnosti. Otázku překladů požadovaných materiálů obec vyřešila smlouvou s certifikovanou překladatelkou.

Používání menšinového jazyka na webových stránkách obce: úroveň dvojjazyčnosti obecního webu je dlouhodobě vnímána a kritizována. Absence kompetentní polskojazyčné osoby na úřadu komplikuje průběžné aktualizování webových stránek. Kdo potřebuje aktuální informace, vybírá českou variantu webu, polská varianta je vnímána jako zdroj obecných informací pro zahraniční zájemce. S cílem napravit tuto situaci obec zadala celkový překlad současných webových stránek certifikované překladatelce a na tuto osobu se bude obracet i v budoucnu. Na vývěškách je používána čeština, tento fakt je všemi akceptován a neočekávají se v tomto směru žádné požadavky. V tištěném zpravodaji obce jsou články tisknuty v jazyce jejich autora. Sdělení obecního úřadu jsou uváděna v převažující většině v češtině. V polském jazyce se ukazují články popisující dění v PZKO a v polské škole. V posledním roce se začaly v polském jazyce objevovat i články občanů s jinou než národnostní problematikou. Zde je namístě poznamenat, že o množství polských článků rozhoduje hlavně aktivní přístup polských autorů.

U kulturních akcí je dbáno dle finančních možností na dodržování dvojjazyčnosti doprovodného slova a na vyvážení česko-polského programu. Znamená to zdvojení nákladů.

Při tvorbě materiálů, plakátů, letáků chybí obecná doporučení, jak by měla dvojjazyčnost vypadat (např. jeden leták česky, jeden polsky; jedna strana česky, druhá polsky, text psaný střídavě česky a polsky). Chybí ukázky a příklady dobré praxe ze zahraničí.

Obecně příslušníci polské menšiny při předkládání oprávněných jazykových požadavků narážejí na nízkou úroveň znalostí národnostní problematiky, jejich požadavky vzbuzují obavy či nevůli. Řešením by mělo být zvýšení kompetencí odpovědných osob proškolením či působením jinou osvětovou činností v národnostní problematice.

i) Úředníkům na úřadech v širším regionu, ke kterým naši občané docházejí, chybí informace o právech příslušníků národnostních menšin, úředníci nemají doporučení, jak mají reagovat v duchu Charty. Stejně tak o svých právech pochybují samotní příslušníci národnostních menšin. Apelujeme na Sekretariát, aby vydal formou publikace shrnutí práv národnostních menšin v obcích, městech, kde to zákon nařizuje, popsal standardy, které mají být splněny, vypsal doporučení, jak mají úředníci reagovat a informoval o problematice nejen úřady v obcích, ale taktéž úřady na okresní a krajské úrovni.⁶¹

j) Problémem při naplňování ustanovení Charty jsou parametry projektů z evropských fondů, v nichž není zahrnuta problematika menšinových práv. Tyto parametry jsou později paradoxně používány proti zavádění ustanovení Charty – problémy u dvojazyčné cedule na budově Staré školy, obnovené z evropských fondů, problémy s dvojazyčností u přeshraničního projektu se slovenskou stranou,... Dvojazyčnost by měla být automaticky dodržována ve vyjmenovaných obcích i v rámci nadregionálních projektů (turistické informační tabule, cyklostezky...).

k) K nejzávažnějšímu porušení ustanovení Charty a taktéž zásahu do základních lidských práv patří nová interpretace zákona § 656–676 o vzniku manželství, zakazující provádění civilních sňatků v polském jazyce, pouze za účasti překladatele. Nastává situace, kdy dva mladí lidé polské národnosti, oddávani zástupcem obce polské národnosti, za účasti svědků polské národnosti jsou hlídáni přítomným zaměstnancem místně příslušného matričního úřadu, zda se nevyjadřují v polském jazyce s vyhrůžkou, že v případě nedodržení povinné češtiny u obřadu jejich sňatek nebude uznán. Mladé páry jsou takto nuceny k církevním sňatkům, kde je sňatek v polském jazyce povolen i bez překladatele. Ve všech obcích, kde je zřízen výbor pro národnostní menšiny, jsou kompetentní osoby, které jsou schopny provádět sňatky v jazyce menšiny, jednalo se o zažitou praxi od samotného začátku provádění civilních sňatků v ČR. Zarážející je v této kauze nečinnost dotčených orgánů, stejně jako pasivita Rady.⁶²

l) Velkou překážkou v implementaci Charty je způsob financování nákladů spojených s jejím zaváděním. Dodržování zákona nelze podmiňovat ochotou či zapojením úřadu do projektu. Taktéž nelze „trestat“ místní úřady dodatečnými náklady za to, že v jejich katastru žije národnostní menšina. Je třeba oddělit prostředky, potřebné na dodržování národnostních práv od prostředků podporujících dobrovolnou činnost představitelů menšin.

m) Problém při zavádění ustanovení Charty je praxe, kdy se očekává, že o oprávněných požadavcích Výboru zastupitelstvo obce bude opětovně hlasovat, čímž ratifikace Charty vládou ČR ztrácí na významu.

⁶¹ Takový apel by měl smysl, kdyby sekretariát nebyl dlouhodobě personálně podhodnocen (1,5 pozice na Úřadu vlády).

⁶² Ministerstvo vnitra upozorňuje, že sňatky v polštině nebylo možno v ČR uskutečňovat ani před účinností nového občanského zákoníku. V tomto směru jde tedy o dlouhodobý stav. O porušení Evropské charty regionálních či menšinových jazyků se podle názoru MV jednat nemůže, neboť uskutečňování sňatků na území ČR v polštině nelze podřadit pod žádný ze závazků v čl. 10 této úmluvy, ke kterým ČR přistoupila.

Statutární města

1. BYL V ROCE 2016 V PŮSOBNOSTI STATUTÁRNÍHO MĚSTA USTANOVEN VÝBOR (RADA / JINÝ ORGÁN / KOORDINÁTOR), JAKOU AGENDU KONKRÉTNĚ VYŘIZOVAL?
--

BRNO

Sedmičlenný Výbor byl ustanoven při Zastupitelstvu města v listopadu roku 2001. V roce 2016 jednal dvanáctkrát. Tři členové jsou zastupiteli, ostatní reprezentují národnostní menšiny (romskou, ruskou, řeckou a ukrajinskou). Jeho tajemníkem je poradce pro národnostní menšiny, pracovník Odboru sociální péče Magistrátu. Výbor se zabýval dotačním řízením, kulturními akcemi národnostních menšin v Brně a na jižní Moravě a zajištěním sedmého ročníku *Babylonfestu 2016* ve spolupráci s *Turistickým informačním centrem města Brna* atd.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

V působnosti města nebyl ani v roce 2016 ustanoven Výbor nebo jiný orgán pro národnostní menšiny. Je zřízena funkce romského poradce města a terénního pracovníka.

DĚČÍN

Město neustanovilo Výbor ani jiný orgán.

FRÝDEK-MÍSTEK

Výbor v rámci města zřízen není. Na území města, konkrétně v sociálně vyloučené lokalitě, působí pouze neformálně uskupení občanů – *Rada sídliště válcoven plechu* (vzniklo jako výstup pilotního projektu *Projekt komunitní práce v Moravskoslezském kraji pro F-M*). Na odboru sociálním je zřízena funkce poradce pro národnostní menšiny.

HAVÍŘOV

Výbor nebyl v roce 2016 ustanoven, počet občanů hlásících se k národnostní menšině či jiné než české národnosti nedosáhl při posledním sčítání lidu hodnoty alespoň 10 %. Agendu poradce pro národnostní menšiny vykonává odbor sociálních věcí Magistrátu města, jehož zaměstnancem je od roku 2009 také romský asistent. V rámci komunitního plánování sociálních služeb působí ve městě od roku 2010 pracovní skupina *Občané v přechodné krizi a etnické menšiny*.

HRADEC KRÁLOVÉ

Ve městě působí od roku 1998 odborný a iniciativní orgán rady města, a to *Komise pro rodinu a sociální prevenci*. Do poloviny roku 2012 to byla *Komise prevence kriminality*, jejíž činnost byla usnesením rady města rozšířena kromě prevence kriminality i na oblast prorodinné politiky města. Má kompetence projednávat mj. otázky týkající se národnostních menšin, v případě potřeby doporučuje radě města přijetí odpovídajících opatření, posuzuje žádosti o poskytnutí dotací z rozpočtu města na aktivity týkající se této oblasti. V odboru sociálních věcí a zdravotnictví je zřízena funkce koordinátora národnostní a etnické problematiky (jeho pracovní náplň je kumulovaná a obsahuje činnosti sociálního kurátora pro dospělé). V rámci odboru je dále zřízena pracovní pozice terénního pracovníka, zaměřená na romskou menšinu.

V roce 2016 se sešla celkem desetkrát *Komise pro rodinu a sociální prevenci*. Jejím tajemníkem je vedoucí oddělení koncepcí a sociální péče odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Komise má celkem jedenáct členů, jedná se o osm zástupců politických stran, v jednom případě se jedná o zástupce Policie ČR a ve dvou případech o zástupce Městské policie. Problematiky národnostních menšin se týkalo jednání o poskytnutí dotace z rozpočtu města na projekt *Setkání národů*, který každoročně realizuje *Diecézní katolická charita Hradec Králové*, a projednání materiálu *Koncepce prorodinné politiky na období 2016 - 2020*, která je zaměřena na podporu rodin a týká se i národnostních menšin.

CHOMUTOV

V roce 2016 měl Výbor 14 členů. Pracoval ve složení: dva zastupitelé, tři zástupci politických stran a devět zástupců národnostních menšin - romské, ukrajinské, rusínské, maďarské,

vietnamské, řecké a německé. Pravidelným hostem na jednáních je zástupce židovské menšiny. Výbor se v roce 2016 pravidelně scházel vždy jednou v měsíci, kdy intenzivně pracoval na sblížení a poznávání kulturních zvyklostí jednotlivých národnostních menšin a sdílení informací o dění v jejich komunitách a ve společnosti, jak doma, tak i ve světě.

JABLONEC NAD NISOU

Od roku 2012 je ve městě zřízena pozice sociální pracovnice pro národnostní menšiny a cizince, která komplexně zajišťuje agendu národnostních menšin a cizinců. Výbor nebyl ustanoven.

JIHLAVA

V roce 2016 ve městě nepůsobil Výbor. Takového kroku vzhledem k poměrně malému početnímu zastoupení příslušníků národnostních menšin žijících na území města a jejich celkem bezproblémovému soužití nebylo třeba.

KARLOVY VARY

Výbor nebyl ustaven, město se především věnuje otázkám cizinců.

KARVINÁ

Sedmičlenný Výbor i v roce 2016 pracoval se zástupci polské, romské, řecké a slovenské menšiny. Vykonával poradní činnost pro Zastupitelstvo města a podával návrhy k otázkám národnostních menšin na území města, případně se vyjadřoval k návrhům, které mu postoupilo zastupitelstvo. Pracoval v souladu se schváleným plánem práce, scházel se jednou měsíčně. Jeho jednání se pravidelně zúčastňovali zástupci jednotlivých národnostních menšin, aby řešili svoje aktuální problémy, které nastaly během roku.

KLADNO

Ve městě procento občanů hlásících se k jiné než české národnosti nedosahuje určené výše minimálně 10 %, proto zde nebyl zřízen Výbor.

LIBEREC

Výbor není ve městě ustanoven, v rámci příspěvkové organizace *Komunitní středisko Kontakt* byla ale již v roce 2008 zřízena desetičlenná *Rada pro cizince, národnostní menšiny a další etnika*⁶³. Jejími členy jsou příslušníci národnostních menšin žijících v Liberci (zástupce *Židovské obce Liberec*, zástupce *Svazu Němců*, *EasyHelp* o.p.s., zástupce ukrajinské, arabské a ruskojazyčné komunity), koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců, členem je i vedoucí *Centra na podporu integrace cizinců v Libereckém kraji*, městského *Centra integrace cizinců* a tajemník střediska.

MLADÁ BOLESLAV

I v roce 2016 pracoval poradní orgán rady města *Komise pro integraci etnik a národnostních menšin*, která vznikla na konci roku 2009. V roce 2016 jednala celkem devětkrát. Do ní pravidelně docházejí zástupci občanského sdružení *Centrum pro integraci cizinců Praha* a *Arcidiecézní charity Praha*, pracuje v ní i zástupce sdružení *Proxima Sociale*, který vede nízkoprahový klub pro děti a mládež *Činžák*, a zástupce ukrajinské menšiny. Komise se při svém působení mohla opírat i o *Komunitní plán sociálních služeb města Mladá Boleslav*.

MOST

V roce 2010 byla na základě usnesení Rady města, zřízena *Komise národnostních menšin*. V roce 2015 došlo k organizačním změnám a komise přestala mít samostatnou působnost. Její činnost byla sloučena s činností další komise, čímž nově vznikla *Komise sociální a národnostních menšin*. Město má dlouhodobě zřízenou funkci koordinátora národnostních menšin. Pravidelnou činností komise v roce 2016 bylo projednávání aktualit a potřeb národnostních menšin a organizací, působících na Mostecku. Řešily se potřeby a požadavky nezbytné pro tvorbu strategií města v oblasti práce s národnostními menšinami, podpory jejich kultury, tradic a dalšího rozvoje. Projednával se záměr spolupráce s organizacemi, působícími v oblasti

⁶³ <http://www.ksk-liberec.cz/nase-cinnosti/narodnostni-mensiny/rada-pro-narodnostni-mensiny/>

migrace či integrace cizinců (poskytování služeb, organizace pomoci), pokračovalo se ve spolupráci s *Poradnou pro integraci* v Ústí nad Labem (jazykové kursy, pomoc cizincům). Členové komise a zástupce vedení města v průběhu roku navštěvovali organizace působící v oblasti zájmu národnostních menšin a účastnili se jimi pořádaných kulturních a společenských akcí.

OLOMOUC

Město neustanovilo v roce 2016 Výbor ani jiný orgán, jenž by se věnoval otázkám národnostních menšin. Agendu zajišťovala poradkyně pro národnostní menšiny magistrátu města, která plnila konkrétní úkoly napomáhající integraci příslušníků národnostních menšin do většinové společnosti. Převážně se jednalo o řešení problémů týkajících se romské menšiny. Záležitosti týkající se ostatních menšin byly projednávány se zástupci organizací věnujících se této cílové skupině na území města Olomouce v rámci komunitního plánování sociálních služeb v pracovní skupině *Etnické menšiny*.

OPAVA

Výbor nebyl ustanoven. Od roku 2013 město zaměstnává terénního romského pracovníka pro romskou menšinu.

OSTRAVA

Výbor nebyl ve městě ustanoven. Na Magistrátu je však zřízeno funkční místo *koordinátora pro sociální začleňování*, který se věnuje i problematice národnostních menšin a pružně reaguje na jejich potřeby. Ve spolupráci se sociálními pracovníky jednotlivých městských obvodů města a s romskými asistenty zajišťuje poskytování sociální práce, sociálního poradenství a potřebné pomoci zástupcům této cílové skupiny. Koordinátor také úzce spolupracuje s koordinátorem pro národnostní menšiny a romské záležitosti Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

PARDUBICE

Výbor zřízen nebyl. Záležitosti národnostních menšin ve městě byly projednávány v rámci pracovní skupiny komunitního plánování *Cizinci, národnostní a etnické menšiny*.⁶⁴

PLZEŇ

Rada města zřídila *Komisi pro integraci etnických menšin a cizinců RMP*, která má 13 členů, z řad zástupců politických stran. Předseda této komise je současně členem Zastupitelstva města Plzně. I v roce 2016 zachovala komise svou činnost. Organizační zajišťování jejich jednání spadá do působnosti Odboru sociálních služeb magistrátu města.

PROSTĚJOV

V roce 2016 nebyl ustanoven Výbor, nicméně v rámci *Střednědobého plánování a rozvoje sociálních služeb* města působí *Pracovní skupina pro Národnostní menšiny a cizince*, jež se touto problematikou zabývá. Zejména integrací této cílové skupiny prostřednictvím koncepční spolupráce zainteresovaných resortů, pomocí zachování a rozvoje sociálních a návazných služeb.

PŘEROV

V rámci komunitního plánování sociálních služeb ve městě Přerově byla ustavena pracovní skupina č. 4 *Osoby ohrožené sociálním vyloučením a Etnické menšiny*, která se na svých

⁶⁴ Pracovní skupina se scházela pravidelně každý měsíc a zahrnovala jak zástupce samosprávy (Magistrát města, *Multikulturální centrum* Pardubice), tak i zástupce Krajského úřadu (krajský koordinátor romských poradců), neziskových organizací pracujících s cílovou skupinou cizinců či národnostních menšin – *Most pro lidská práva*. V neposlední řadě se jednání účastnili i zástupci *Centra na podporu integrace cizinců*, zástupce Odboru migrační a azylové politiky, zástupci veřejnosti, Policie ČR či městské policie. Hlavní náplní této pracovní skupiny byla příprava cílů pro zpracování nového komunitního plánu města na období 2017 - 2020. Dále se projednávala aktuální a specifická témata týkající se cizinců a národnostních menšin ve městě v roce 2016 a to zejména v oblasti bydlení, udržení stávajících služeb poskytovaných cizincům, dluhového poradenství, realizace dobrovolných aktivit, podpory integračních kursů či kursů českého jazyka a pořádání společenských akcí napomáhajících umožnění kontaktu jak mezi cizinci samotnými, tak i mezi nimi a většinovou společností.

jednáních zaměřuje na uplatnění etnických menšin na trhu práce, zlepšuje podmínky podpůrného systému péče pro rodiče a děti ze sociálně vyloučených lokalit a podporuje integraci cizinců do společnosti ve spolupráci s NNO i poskytovateli služeb.

TEPLICE

V působnosti města není dlouhodobě zřízen Výbor, o jeho ustavení se neuvažuje.

ÚSTÍ NAD LABEM

Ve městě není v současné době Výbor zřízen.

ZLÍN

Výbor nebyl ani v roce 2016 ve městě ustanoven, nejsou naplněny podmínky dle zákona.

2. JAKÁ BYLA V ROCE 2016 SPOLUPRÁCE STATUTÁRNÍHO MĚSTA, POPŘ. VÝBORU (RADY / JINÉHO ORGÁNU) S ORGANIZACEMI PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN?

BRNO

- Kulturní a jiné aktivity

Babylonfest 2016 (9. ročník) - Již tradiční dny brněnských národnostních menšin se uskutečnily ve dnech 13. - 17. září 2016. *Babylonfest* lze považovat za vyvrcholení dílčích aktivit místních organizací národnostních menšin, neboť právě zde, během těchto pěti dnů, se představily téměř všechny menšiny. Hlavním bodem festivalu byl sobotní *Babylon pod Špilberkem*, během něhož bylo možné zhlédnout tradiční oděvy (průvod středem města Brna), užít si střípky kultur i různost jazyků (různorodá vystoupení) a ochutnat gastronomii jiných národů. Tuto pestrou paletu doprovázely akce již v předchozích dnech. Počínaje symbolickým aktem vysazení stromů dalších dvou národnostních menšin (Vietnamců a Rusínů), přes seznámení se s literaturou (Literární dílna s tématem laureátů Nobelovy ceny), hudbou (volná Jam session, koncert řecké kapely pod širým nebem na nádvoří Staré radnice i koncert klasické hudby), tradičními lidovými tanci i oděvy. V rámci festivalu byla do akcí zapojena i mládež partnerské školy v Brně. Přímou v prostorách školy se konal *Multikulturní den*, následně na něj navazovala samostatná výtvarná práce žáků, jejichž postery byly prezentovány při sobotním hlavním programu.

- Společná zasedání Výboru

Výbor organizuje pravidelná rozšířená zasedání, kam jsou zváni statutární zástupci spolků národnostních menšin. V minulém roce byla pozornost zaměřena na informace spojené s neinvestičními dotacemi spolkům působícím v oblasti národnostních menšin a etnik na rok 2017, přípravu *Babylonfestu 2016*, potravinovou sbírkou spolků národnostních menšin a etnik pro klienty Oddělení sociálních kurátorů Odboru sociální péče MMB a dva kulturní podvečery pro spolky národnostních menšin pořádané slovenskou a romskou národnostní menšinou. V prvním pololetí 2016 pořádal kulturní podvečer spolek *Obec Slovákov v Brně*, kde byla stručně představena slovenská kultura a následovala prezentace tradiční slovenské gastronomie. V druhém pololetí 2016 uspořádal spolek *IQ Roma servis* kulturní podvečer s pohoštěním v *Amaro records*.

- Brožura o menšinách

Pro potřeby Brňanů a samozřejmě i jednotlivých spolků vydalo město v roce 2007 publikaci *Národnostní menšiny v Brně*, o kterou je trvalý zájem. Prostřednictvím brožury formátu A5 o počtu 40 stran poskytuje město přehled brněnských spolků národnostních menšin a dalších organizací zabývajících se etniky, cizinci a azylyanty. V druhé části publikace je uvedena i historie jednotlivých národnostních menšin, jejich aktivity, zkušenosti z dlouholeté práce v oblasti kultury, využívání tradic aj. Publikace je k vyzvednutí zdarma v *Informačním středisku Magistrátu města Brna* a slouží i studentům zabývajícím se v diplomových pracích tematikou menšin.

- Spolupráce s redakcí měsíčníku Brněnský Metropolitan⁶⁵

Každoročně je součástí brněnského měsíčníku prezentována řada článků týkající se akcí národnostních menšin i organizací samotných.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Spolupráce města s organizacemi příslušníků národnostních menšin probíhá celoročně na bázi plánování sociálních služeb na jeho území.

HRADEC KRÁLOVÉ

Ve městě působí *Integrační centrum pro cizince*, provozované *Diecézní katolickou charitou Hradec Králové*. Zástupci organizace jsou členy komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb a v rámci pracovní skupiny pro osoby v obtížné životní situaci a národnostní a etnické menšiny se účastní jednání, která probíhají každý měsíc.⁶⁶

CHOMUTOV

V roce 2016 město zorganizovalo již druhý turnaj v kopané *Fér play*, jehož se zúčastnili zástupci vietnamské a romské menšiny a také zástupci většinové společnosti. Druhou akcí organizovanou Výborem byla soutěž *Miss etnikum*, které se účastnily příslušnice národnostních menšin maďarské, romské, ukrajinské, rusínské i vietnamské. Třetí akcí Výboru byl *Filmový festival 2016*, což byla pilotní akce v tomto směru. Další akcí, kterou pořádal Výbor pro národnostní menšiny byla *Oslava mezinárodního dne Romů*.

KARVINÁ

Výbor spolupracoval s *Městským domem kultury v Karviné* při uspořádání již tradičního festivalu národnostních menšin žijících na území města *Prolínání kultur*. Tak jako v minulých letech se festivalu zúčastnily soubory, a to polský, slovenský, řecký, romský, židovský a český. Jedná se o nejrozsáhlejší akci zaměřenou na činnost národnostních menšin ve městě.

Městský dům kultury pořádal řadu akcí pro dospělé i děti, jež byly zaměřeny na různou tematiku.

- Práce s dětmi a mládeží:

V rámci programů *Výchova uměním* účast polské ZŠ a MŠ Dr. Olszaka - 5 kulturních akcí se zúčastnilo celkem 118 žáků. Účast žáků polských škol na regionální přehlídce lidových zpěváků *Zpěváček 2016*. Akce je organizována ve spolupráci s *Folklorním sdružením Těšínského Slezska*. Divadelní představení v *Obecním domě Družba* pro žáky polské ZŠ a MŠ - Těšínské divadlo Český Těšín - scéna Bajka (3x). Filmové projekce pro MŠ a ZŠ Dr. Olszaka - 2x za účasti 189 žáků.

- Akce pro dospělé:

Vystoupení varhanice Ewy Bąk a kontratenoristy Marcina Ciszewského v rámci varhanního festivalu *Karvinské varhany*. Vystoupení slovenských kapel *Tublatanka* a *Inekafe* v rámci *Dnů Karviné* (letní kino). Výstava polských umělců (Mánesova síň). Filmová přehlídka *Kino na hranici* - projekce polských snímků.

- Akce v pronájmu:

Těšínské divadlo Český Těšín - Polská scéna - večerní představení pro veřejnost (8x), MŠ a ZŠ s polským jazykem vyučovacím Dr. Olszaka - 2x dětský karneval (Obecní dům Družba), Místní skupiny PZKO - 1x ples (Obecní dům Družba), Místní skupiny PZKO - 1x výroční koncert, výročí souboru *Kalina*, *Řecká obec v Karviné* - 1x silvestrovský večer (Obecní dům Družba), *Sdružení Romů Severní Moravy a Slezska - Karvinský Romský Festival* (letní kino) + výroba poutače na tuto akci, Magistrát města - *Hudba spojuje* (akce pro romskou menšinu) - 1x, MŠ a ZŠ s polským jazykem vyučovacím Dr. Olszaka - slavnostní vítání žáků 1. tříd

⁶⁵ Informační noviny pro občany statutárního města Brna

⁶⁶ Více informací zde: <http://www.hradeckralove.org/urad/komunitni-planovani>

(Masarykovo náměstí - pronájem pódia). Akce ve spolupráci ZŠ a MŠ Prameny - *Karvinský talent*.

Na příslušníky národnostních menšin zaměřuje svou činnost informační služby v polštině také *Regionální knihovna Karviná*:

Středisko polské literatury Karviná-Fryštát zaměřuje svou činnost zejména na příslušníky polské národnostní menšiny žijící na území města, jeho činnost je určena také zájemcům z většinové společnosti. Středisko zabezpečuje průběžně pro uživatele literaturu a informační služby v polštině. Zde se konají pravidelná setkání čtenářů zainteresovaných knižními novinkami a zajímavými články s literární tematikou - *Klub dyskusyjny* (12 setkání/79 účastníků). Byly realizovány: Besedy pro MŠ (4 akce, 163 účastníků), besedy a knihovnické lekce pro žáky ZŠ s polským jazykem vyučovacím v Karvině-Fryštátě (12 akcí, 242 účastníků), besedy pro školní družinu ZŠ s polským jazykem vyučovacím v Karvině-Fryštátě (7 akcí, 209 účastníků). Pro dětské čtenáře proběhla soutěž: *Maratón czytelnicy* - soutěž na podporu čtenářství pro dětské čtenáře - soutěže se zúčastnilo 23 žáků. Středisko realizovalo setkání pro širokou veřejnost: 24. února 2016 - *Spotkanie z Barbarą*. 1. března 2016 - *Podróże marzeń - Na szlaku piękna Chile, Peru, Boliwii* - 16 účastníků. 30. září 2016 - *Henryk Sienkiewicz - mistrz stewa* - přednáška - 7 účastníků. Byly zde realizovány tyto výstavy regionálních a zahraničních autorů: Mezinárodní výstava akvarelu (ve spolupráci se Střediskem hudby a umění), *Fragmenty II* - výstava prací Veroniky Zvonečkové (ve spolupráci se Střediskem hudby a umění), ZŠ Slovenská - výstava výtvarných prací k 40. výročí založení ZŠ a MŠ Slovenská (ve spolupráci se Střediskem hudby a umění), *Ilustrujemy wiersze Jana Brzechwy* - výstava soutěžních prací dětí, *Papier jest dobry na wszystko* - výstava vystřihovánek, *Ilustrace, Henryk Sienkiewicz* - dokumentační výstava u příležitosti Roku Henryka Sienkiewicze - výstava zapůjčena z *Dokumentálního centra Kongresu Poláků v ČR*, Jan Milikowski - *ksiegarz Iwowski z Oldrzychowic (1782-1866)* - dokumentační výstava připravena *Dokumentálním centrem Kongresu Poláků v ČR*. Středisko se podílelo na přípravě a realizaci projektu *S knihou na cestách 2016*. V rámci projektu se konalo ve dnech 11.-13. října 2016 34 autorských setkání v knihovnách a školách regionu za účasti autorů - celkem 1182 účastníků. V rámci realizace projektu proběhla čtenářská soutěž pro žáky I. a II. stupně ZŠ ve třech kategoriích (1.-2. třída, 3.-5. třída, 6-9. třída).

Zaměstnanci Střediska se podíleli na metodické přípravě akce, zejména čtenářské soutěže. Hlavním realizátorem bylo *Sdružení přátel polské knihy*, které zabezpečovalo finanční krytí projektu z dotace Krajského úřadu - programu podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2016 a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy - Programu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy 2016.

Ve *Středisku hudby a umění Karviná-Fryštát* bylo realizováno pro ZŠ s polským jazykem vyučovacím 6 knihovnických besed (témata: Čeští ilustrátoři, Osvobozené divadlo, Vznik písma, Slavné knihy ve světovém filmu, Slavné knihy v českém filmu, Divadla malých forem), 87 účastníků. Pro ZŠ Komenského, ZŠ Vydmuchovo (ZŠ se zastoupením romské menšiny) bylo realizováno 43 knihovnických besed (témata: Jak číst film, Velikonoce, Queen, The Beatles, Čeští ilustrátoři, Osvobozené divadlo, K. Kryl, Divadlo Semafor, Karvinští výtvarníci, Ptáčku, jak zpíváš, Hvězdy české populární hudby, Středověké město Fryštát, Karvinské pověsti, Hudební směry, Folk, Vznik písma, Nejznámější písničky z českých pohádek, Výtvarné techniky, Muzikál, Etnické nástroje, Zdeněk Svěrák, Od housliček po buben, Legendy rockové hudby a jejich předčasná úmrtí, Slavné knihy ve světovém filmu, Slavné knihy v českém filmu, Vánoce), 613 účastníků.

Ve *Středisku knihovnických & informačních služeb Karviná - Nové Město* bylo realizováno 130 besed a knihovnických lekcí v počtu 1933 účastníků ze ZŠ Družby, ZŠ Komenského a Vydmuchovo (ZŠ se zastoupením romské menšiny). Středisko se zaměřuje na vedení dětí z romských menšin i jiných skupin, na hygienu četby, komunikaci, čtení samotné, základům

slušného chování. Této problematice jsou přizpůsobeny i besedy a knihovnické lekce, kde se děti učí zacházet s knihou, učí se správně číst. Mezi nejnavštěvovanější patří - Vánoce, Velikonoce, Můj kamarád Večerníček, Pejsek a kočička, Můj kamarád krteček, Kocour Mikeš, Bible, Bílá moc. Besedy jsou interaktivní a doplněny soutěžemi. Samostatnou součástí jsou bloky soutěží, tvoření, her a zábavy, které jsou určeny dětem, které zůstávají v období prázdnin v Karviné. Většinu dětí tvoří romské děti a děti ze sociálně slabších vrstev.

Ve *Středisku knihovnických a informačních služeb Karviná - Mizerov* bylo realizováno 23 besed za účasti 464 žáků ze ZŠ Komenského a ZŠ Vydmuchov (ZŠ a SŠ se zastoupením romské menšiny), 4 promítání pro ZŠ Vydmuchov a ZŠ Komenského za účasti 246 žáků. Besedy a výstavy pro veřejnost: 18. října 2016 - Křest knihy Jána Bazgera - 35 účastníků. Dne 23. března 2016 se konal v literárním salónu *Regionální knihovny Karviná* 14. ročník *Odpoledne poezie*, které pořádá *Regionální obec Slováků* v Karviné. Žáci ZŠ v Karviné zde prezentovali různé literární a hudební žánry v českém, slovenském, polském, řeckém a romském jazyce - 43 účastníků. Dne 12. června 2016 proběhl na Masarykově náměstí v Karviné-Fryštátě festival národnostních menšin - *Prolínání kultur*, kde pracovnice Regionální knihovny připravily pro návštěvníky zábavný kvíz o ceny a výstavu mezinárodních projektů realizovaných knihovnou. Ta je zapojena do kampaní *Celé Česko čte dětem* a *Cała Polska czyta dzieciom*. Dětem od roku 2007 předčítají významné osobnosti města Karviná, Moravskoslezského kraje a známí umělci z České republiky, Slovenska i Polska. K 31. prosinci 2016 byly realizovány 10 akcí/573 účastníků.

I v roce 2016 vykonávala svoji funkci sociální pracovnice pro romskou problematiku na Odboru sociálním Magistrátu města, která svou činností napomáhala výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti. Součástí její pracovní náplně byla i koordinace činnosti čtyř terénních pracovníků v sociálně vyloučených lokalitách města. Financování Terénní práce bylo zajištěno z rozpočtu statutárního města částkou 443 629,41 Kč. Terénní práce v sociálně vyloučených lokalitách má nezastupitelnou roli. Kromě přímé práce s klientem a mapování situace v sociálně vyloučených lokalitách města, pracovníci terénní práce ve spolupráci s romskými NNO uspořádali pro své klienty a jejich rodiny akce, jako je např. *Den Romů* a v rámci *Dne dětí* výlet do ZOO v Ostravě.

○ Spolupracující sdružení:

Občanské sdružení *Sdružení Romů Severní Moravy* se sídlem Karviná-Nové Město. Činnost sdružení je zaměřena na pomoc romské komunitě formou vzdělávacích, osvětových, volnočasových, kulturních a společenských akcí. Spolek je majitelem a provozovatelem *Romského kulturního a společenského centra*. V roce 2016 sdružení uspořádalo tyto významné akce: *Festival romské kultury, hudby a tance*, který byl realizovaný již 17. rokem; Mezinárodní soutěž ve vaření a ochutnávka mezinárodních romských jídel ze Slovenska, Maďarska, Polska a Česka; *Den Romů* ve spolupráci s pracovníky Terénní práce města, sdružení k uvedené akci poskytlo prostory Romského, kulturního a společenského centra.

Lácho Láv, se sídlem Karviná-Ráj. Hlavní činností spolku je poskytování odborného sociálního poradenství obyvatelům sociálně vyloučených lokalit města. V roce 2016 se předseda sdružení aktivně podílel na realizaci akce *Den Romů* a spolupracoval se sociálním pracovníkem pro romskou problematiku v řešení sociální situace klientů Terénní práce.

21. *přední hlídka Royal Rangers*, Apoštolská církev - sbor Karviná, se sídlem Karviná-Nové Město. Organizace je především zaměřena na systematickou práci s romskými dětmi a mládeží, která pochází ze sociálně vyloučených lokalit města. V roce 2016 spolek pořádal pro své klienty letní tábor a víkendovou akci. Předseda sdružení aktivně spolupracoval se sociálním pracovníkem pro romskou problematiku v uspořádání letního tábora pro děti a mládež ze sociálně vyloučených lokalit a v řešení sociální problematiky jednotlivců i rodin.

Jako další příklad dobré praxe lze uvést spolupráci sociálních pracovníků na obci a terénních pracovníků s občanským sdružením *Centrom, Ostrava*. Od roku 2013 sdružení realizuje

v Karviné projekt *Bydlení* s doprovodným sociálním programem. Sociální pracovníci doporučují své klientky do projektu bydlení, poté provádí v přidělených bytech doprovodný sociální program. V roce 2016 sociální pracovník pro romskou problematiku a terénní pracovníci Terénní práce spolupracovali s romskými klienty (jednotlivci i rodinami) v přidělených 18 bytech; nejčastěji podporovali své klienty při vyřizování sociálních dávek, v postupném oddlužování, hledání zaměstnání, zapojení do výkonu veřejné služby a veřejně prospěšných prací, řešení zdravotního stavu, také byl prováděn dohled nad pravidelným hrazením nájmu a energií.

Velmi bohatá je činnost *Obce Slováků v Karviné*. Slovenská menšina je stabilní součástí života města. Má svůj spolek, představitele i svůj program a aktivně se účastní činnosti Výboru. Dotační politika města podporuje jejich aktivity. V roce 2016 *Obec Slováků v Karviné* uspořádala 22 různých akcí pro členy a karvinskou veřejnost. Mezi nejmasovější patřily tyto akce: *XIV. Slovenský ples*, *Odpoledne poezie* - zapojení žáků karvinských škol do prezentace jazyků národnostních menšin žijících na Karvinsku, Jarní a podzimní turistické aktivity, *Poznáváme region s karvinskou historičkou*, projekt na vybraných karvinských školách s názvem *Prežije slovenčina v Česku?* se stručným vyhodnocením se závěry - vydána brožura, zájezd na Slovensko s tematickým názvem *Za kulturním dědictvím našich předků* oblast středního Slovenska - Banská Bystrica a okolí, *Den národností - Prolínání kultur* s účastí slovenských lidových řemeslníků, účast na Mezinárodním folklorním festivalu *Jánošíkov dukát* v Rožnově pod Radhoštěm, exkurse do firmy *Marlenka* ve Frýdku Místku, *Měsíc česko-slovenské kulturní vzájemnosti* - beseda se slovenským astronomem, členem Slovenské akademie věd, Vánoční setkání se slovenskými tradicemi - tradice prezentoval soubor *Pohronci* z Banské Bystrice. Menší akce se konaly v klubovně *Obce Slováků*, a to přednášky, besedy, výstavy. Statutární město Karviná poskytlo na tyto projekty dotaci ve výši 25 000,- Kč. Na většinu akcí přijali pozvání představitelé města. Členka za slovenskou komunitu na zasedáních Výboru informuje o situaci slovenské menšiny a o pořádaných aktivitách. Díky finanční podpoře města a vytvoření zázemí pro spolek (přidělení klubovny) má *Obec Slováků* možnost organizovat v průběhu roku široké spektrum aktivit. Spolupráce města a výboru pro národnostní menšiny se slovenskou menšinou je velmi dobrá.

Polský kulturně osvětový svaz v Karviné - PZKO se také může pyšnit bohatou činností. Mezi hlavní body programu a akcí, pořádaných v roce 2016 patřily: v únoru - *Ples přátel Spolku ČSPP, PZKO, Karviná-Fryštát*, v březnu - *Výroční členská schůze, PZKO, Karviná-Fryštát*, v květnu - *Oslava Mezinárodního dne muzeí*. Společná návštěva v *Muzeu Těšínska, Výstavní síň Karviná*. Zhlédnutí expozice věnované historii města s odborným výkladem, v květnu - *Po stopách starého Darkova*. V květnu rovněž - *Setkání ke Dni matek, PZKO, Karviná-Fryštát*, v červnu *Mezinárodní den archivů*. Prohlídka Státního okresního archivu v Karviné. Také v červnu - *Fryštát očima Julia Bayera, Karvinského archiváře, autora kroniky města z roku 1879*, v září - *Den otevřených dveří památek ČR*, v říjnu - *zájezd, Skoczów, Polsko*, v říjnu - *Po stopách Petrovicko - Karvinské dráhy*, v prosinci - *Vánoční setkání, PZKO, Karviná-Fryštát*.

V Karviné působí také *Řecká obec*, její členská základna čítá 110 registrovaných členů. Žije bohatým kulturním i sportovním životem. Mezi nejdůležitější a nejvýznamnější akce patří oslavy řeckých státních svátků, oslava Silvestra, pořádají malý turnaj v kopané, sportovní olympiádu pro děti a setkání seniorů. V měsíci květnu se uskutečnil sportovní den, proběhla soutěž o pohár předsedy *Asociace Řeckých obcí v ČR*. V červnu se *Řecká obec Karviná* zúčastnila výletu na hrad Veveří. Mezi další akce patřila účast na *Řeckých dnech* v Krnově, uskutečnění výletů do Prahy, Brna aj. V roce 2016 slavila *Asociace ŘO v ČR* 20. výročí svého založení.

LIBEREC

Středisko Kontakt se národnostní problematice věnuje velmi detailně, každoročně například pořádá (ve spolupráci s CPIC) festival *Liberec - jedno město pro všechny*. Na náměstí byla k vidění např. ukázka bojových umění, šátkové taneční představení vietnamských žen, pěvecké vystoupení mongolské zpěvačky, ukázka vázání národního indického oděvu sári,

taneční vystoupení v podobě tradičních romských tanců v podání dětí z volnočasového kroužku *Amare Čhave* při *Kontaktu*, ale byla zde také možnost ochutnat různé speciality z celkem 15 komunit (které nabízely vlastnoručně připravené pochutiny v jednotlivých stáncích, výstava fotografií z Vietnamu a mnoho dalšího. V letošním roce se prezentovaly tyto komunity: uzbecká, ruská, čečenská, indická, vietnamská, romská, pákistánská, arménská, mongolská, kalmická, gruzínská, ukrajinská, kazašská, moldavská a běloruská. Dále *Kontakt* organizuje *Národní dny*. V listopadu 2016 *Kontakt* společně se SML realizoval výstavu *Tady jsem doma* s portréty 15 osobností z národnostních menšin z Libereckého kraje, které reprezentují různé etnické komunity a které se úspěšně začlenily do majoritní společnosti. Výstava byla instalována ve vestibulu Nového magistrátu.

MOST

Město dlouhodobě usiluje o aktivní spolupráci s národnostními menšinami a jejich zapojení do dění města. V roce 2005 byl městem zřízen *Klub národnostních menšin*, který slouží k setkávání a realizaci aktivit národnostních menšin. Zařízení pravidelně navštěvují Syřani, Ukrajinci, Maďaři, Uzbeki a další národnostní menšiny.

Na základě spolupráce s *Poradnou pro integraci* v Ústí nad Labem se v roce 2016 realizovalo několik jazykových kursů. Poskytují se konzultační a asistenční služby cizincům. Akce či aktivity národnostních menšin se prezentují v místních médiích a na velkoplošné obrazovce města.

V roce 2016 byla navázána spolupráce s vietnamskou komunitou v Mostě. Proběhlo několik společných jednání, členové komunity prezentovali svou činnost na jednání komise. Pokračovalo se v tradiční akci prezentace národnostní menšiny určené široké veřejnosti. V roce 2016 byla věnovaná právě působnosti vietnamské komunity v Mostě. Akce se zúčastnilo více jak 70 osob. Součástí prezentace bylo představení země, jejích tradic, kultury a zvyků. Hosté měli možnost komunikovat s organizátory akce, dozvědět se mnoho dalších zajímavostí o zemi a o tom, jak se Vietnamcům v Čechách daří, jak jejich sdružení působí, kterých dalších akcí a setkání by se mohli zúčastnit, aby se dozvěděli o životě této komunity ještě více.

Město má zpracovaný komunitní plán, kde mají organizace pracující s národnostními menšinami možnost v rámci koordinačních skupin se aktivně zapojit do procesu plánování a získat podporu svých projektů.

S městem aktivně spolupracuje maďarská, židovská, bulharská a syrská menšina. U zástupců ruské, ukrajinské, arménské či vietnamské menšiny je spolupráce individuální. Město se snaží rozvinout aktivnější spolupráci i s dalšími tamními menšinami.

OLMOUC

Město spolupracovalo s organizacemi příslušníků národnostních menšin: *Společenství Romů na Moravě*, *Charita*, *Centrum na podporu integrace cizinců* a *Podané ruce*, které se dlouhodobě věnují národnostním menšinám a cizincům na území města. V průběhu roku byla zrealizována řada akcí zaměřených převážně na romskou menšinu, mezi něž patří například *Mezinárodní den Romů*, *Romani gil'i*, *Romská pouť* na Svatém Kopečku u Olomouce, 10. ročník fotbalového turnaje *Kudycupcap 2016*. Město se aktivně podílelo na organizačním zajištění a propagaci festivalu *Romani gil'i* a *Mezinárodního dne Romů*.

OPAVA

V roce 2016 došlo k umístění několika romských rodin do městských bytů na základě výběrového řízení na byty a pokračovala sociální práce s těmito rodinami za účelem předcházení zadlužení. Pokračoval smluvní vztah města s romskou organizací *Dživipen* na úklidové práce ve městě. Tato organizace zaměstnala 99 % romských občanů z celkového množství pracovníků.

PLZEŇ

Na území města se integrační politikou zabývá několik NNO, např. *Diecézní charita Plzeň, Ponton, NADĚJE, Salesiánské středisko mládeže (DDM Plzeň), Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy, Organizace pro pomoc cizincům a uprchlíkům*, atd.

PROSTĚJOV

Město je v dlouhodobém kontaktu se sdruženími *Romani gil'i* a *Romani lavuta*, jejichž činností je především šíření a zachování romských kulturních tradic.

TEPLICE

Město systematicky s národnostními menšinami nespolupracuje, zaměřuje se spíše na integraci cizinců na svém území (arabská, ruská a vietnamská komunita). Dále město uspořádalo ve spolupráci se Svazem Vietnamců Teplice etnický večer *Poznej Vietnam*, kde měla vietnamská menšina možnost prezentovat svou kulturu a zvyklosti místním občanům.

ÚSTÍ NAD LABEM

Komunitní plán péče města je jeho stěžejním strategickým materiálem v sociální politice, který v sobě shrnuje politické zadání, odborné názory, požadavky poskytovatelů služeb a občanů. V rámci trvale udržitelných struktur komunitního plánování fungují již od roku 1997 koordinační skupiny (KS). Členy KS jsou zástupci poskytovatelů služeb a participujících subjektů. Pomoc se zajišťováním potřeb a práv národnostních menšin je dále posilována v součinnosti s Koordinátorem pro integraci, tj. odbornou a metodickou podporou při řešení krizových situací, projektových záměrů, odborných stanovisek a výzkumů zaměřených na sociálně vyloučené lokality ve městě. Dále odbornými komentáři k legislativním změnám zvláště v oblasti inkluzivního vzdělávání, bydlení a dávkových systémů.

Strategie rozvoje města Ústí nad Labem 2015 - 2020 je obecným strategickým dokumentem, který má svůj význam především z hlediska rozvoje města v následujících letech. Smysl Strategie spočívá především ve vymezení jasného rámce, který má napomoci efektivnějšímu a cílenějšímu rozhodování vedení města v klíčových oblastech, tj. i v oblastech dotýkajících se ochrany práv a oprávněných zájmů národnostních menšin.

ZLÍN

Město v kulturní oblasti dlouhodobě úzce spolupracuje se *Sdružením dětí a mládeže Romů ČR*.

2A) PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE V ROCE 2016:

BRNO

Koncem roku 2014 byla deklarována politická vůle k aktivní spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (dále jen Agentura). V zájmu odstranění duplicity tak byla pozastavena činnost Poradního sboru pro integraci sociálně vyloučených komunit v Brně, který byl v předcházejících letech ustaven jako poradní orgán Rady města. V součinnosti s Agenturou tak začala být problematika sociálního vyloučení řešena koncepčně v rámci procesu Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. V průběhu roku 2015 byla zahájena intenzivní práce na přípravě *Strategického plánu sociálního začleňování (SPSZ)* pro období 2016 – 2019. Tematicky zaměřené pracovní skupiny se v průběhu roku 2015 podrobně zabývaly analýzou současného stavu, identifikací potřeb a následného stanovení priorit, cílů,

⁶⁷ I během roku 2016 probíhala spolupráce města s organizacemi zabývajícími se cizinci či národnostními menšinami na dobré úrovni. Sami poskytovatelé sociálních služeb cizincům oceňují vzájemnou spolupráci a přístup města ve vztahu k prevenci a předcházení rizikovým jevům spojeným s výskytem cizinců na území města, spolupráci v rámci skupiny komunitního plánování, zapojení města do aktivit poskytovatelů sociálních služeb - pořádání společenských, kulturních a sportovních akcí a oceňují možnosti financování v rámci dotačních titulů.

indikátorů a potřebných finančních alokací pro uvedené období. Do procesu tvorby SPSZ se zapojilo přibližně 300 osob z různých zainteresovaných institucí a jeho součástí jsou i projekty, které jsou v mnoha směrech inovativní. SPSZ byl schválen 15. března 2016. Na jeho základě probíhala v roce 2016 příprava (a u některých projektů již i realizace) projektů města a NNO zaměřených na: sociální bydlení (pro rodiny s dětmi a jednotlivce), prevenci ztráty bydlení, rekonstrukci obecních bytů pro účely sociálního bydlení, zaměstnanost (dlouhodobě nezaměstnaných nad 12 měsíců), vzdělávání dětí v předškolním a školním věku, rodinu, zdraví a prevenci (manželské poradny, zdravotně-sociální pomocníci, sociálně-aktivizační služby, rodinní asistenti atd.), rozvoj asistentů prevence kriminality a domovníků v sociálně vyloučených lokalitách, či projekty zaměřené na integraci cizinců žijících ve městě. Tvorbu projektů a koordinaci procesu zajišťuje Oddělení sociálního začleňování Odboru sociální péče MMB, kde působí poradce pro národnostní menšiny a romská poradkyně.

Každoročně ve městě probíhají veřejné oslavy *Týdne romské kultury*, konající se v rámci oslav *Mezinárodního dne Romů*, který byl stanoven na 8. dubna. V roce 2016 byl zahájen vázáním stužek na strom tolerance v Brně-Lužánkách a v následujících dnech probíhaly kulturní akce pro širokou veřejnost, které připravily společně NNO v Brně. Bohatý kulturní program v den oslav přímo v centru Brna a v dalších dnech se zapsal do povědomí obyvatel Brna jako příjemné oživení běžného života ve městě. Město dotovalo akci částkou 65 tis. Kč.

DĚČÍN

V roce 2016 město pokračovalo v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám ve spolupráci s *Agenturou pro sociální začleňování*. Spolupráci řídí odbor rozvoje a na jednání docházejí zástupci romské komunity i organizací - zde jde spíše o sociální vyloučení. V rámci zavedeného procesu komunitního plánování dochází na jednání skupin se zástupci některých romských organizací ve městě, proces se týká jak vyloučení, tak i kulturně-společenského prostředí.

FRÝDEK-MÍSTEK

Proběhl již devátý ročník akce *Romipen* u příležitosti *Mezinárodního dne Romů*. S touto akcí je spjat tradiční kulturní program – hudební a taneční představení, ochutnávka romských tradičních jídel, výstava fotografií s romskou tematikou a další doprovodný program. Organizačně je akce zajištěna terénními pracovníci oddělení sociální prevence a poradcem pro národnostní menšiny (odbor sociálních služeb), finančně z rozpočtu města. V červenci 2016 byl odborem sociálních služeb zrealizován letní pobyt *Cesta z Města 2016* (již druhý ročník). Cílem projektu bylo poskytnout hodnotný prázdninový program pro děti a mládež ze sociálně a ekonomicky slabších rodin. Letního tábora se zúčastnily převážně romské děti ze sociálně vyloučené lokality. Tento projekt se setkal s úspěchem a chceme docílit toho, aby se z této aktivity stala tradice. V září 2016 byl v sociálně vyloučené lokalitě zrealizován program *Záření 2016* - pásmo zaměřené na kulturní, sportovní, preventivní a zdravotní tematiku.

HAVÍŘOV

Město na svých akcích obecně podporuje prezentaci organizací národnostních menšin. Jejich zástupci jsou zváni na pietní akce vztahující se k tragickým dnům obce Životice na konci 2. světové války. Město udržuje partnerský vztah s městem Jastrzebie-Zdrój v Polsku, v předchozích letech realizovalo několik společných projektů a nové jsou v současnosti připravovány. V roce 2016 vznikl projekt *Profese bez hranic*, který je zaměřen na posílení česko-polské spolupráce v rámci podpory odborného vzdělávání. S cílem zkvalitnit řemeslnou přípravu dojde k vybavení odborné dílny českého partnera. Během společné realizace pracovních činností si cílové skupiny rozšíří odborné názvosloví v jazyce partnera.

CHOMUTOV

Adventní večer národnostních menšin se pořádá každoročně od roku 2004. Zástupci národnostních menšin předvádí zvyky a tradice oslav vánočních svátků. Během večera probíhá

ochutnávka tradičních pokrmů, které příslušníci národnostních menšin připravují dle svých receptů. V rámci večera probíhají vystoupení tanečních a pěveckých souborů složených z příslušníků národnostním menšin i většinové společnosti. K nejznámějším patří rusínský soubor *Skejušan*. V roce 2016 pokračovala spolupráce s Výbory Karlovarského a Ústeckého kraje.

MLADÁ BOLESLAV

Dne 16. října 2016 proběhl slavnostní koncert ukrajinských umělců ve Škoda Auto Muzeu s názvem *Píseň nezná hranic*, včetně řady doprovodných akcí. Dále akce *INTERNATIONAL DINNER*, jež se uskutečnila dne 18. října 2016 na *Škoda Auto VŠ*. Jednalo se o akci, na které bylo možno ochutnat jídlo z několika světových kuchyní. Kromě ochutnávky bylo možné se dozvědět recepty a tipy, kde nakupovat potřebné suroviny. Jednalo se o neformální setkání lidí různých národností. Jídlo připravili dobrovolníci *Centra pro integraci cizinců*. Akce se zúčastnilo přibližně 50 osob z řad veřejnosti. Na Krásné louce se konal 25. srpna již čtvrtý ročník akce, kterou pořádá *Klub Činžák* z Mladé Boleslavi organizace *Proxima Sociale o.p.s.* a kterou finančně podpořilo město. Akci s názvem *Činžák na Krásné louce vol. 4* loni navštívilo celkem 110 osob, z toho 75 dětí a 35 dospělých jako doprovod.

OSTRAVA

Město dlouhodobě realizuje Komunitní plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit (dále jen „Komunitní plánování“), tím je zajištěn pravidelný kontakt nejen s organizacemi, které se věnují práci s národnostními menšinami, ale také přímo s příslušníky národnostních menšin. Komunitního plánování se účastní také zástupci *Centra na podporu integrace cizinců*. Zástupci Magistrátu města se pak účastní pravidelných jednání platformy, která se zabývá problematikou cizinců a kterou pořádá *Centrum na podporu integrace cizinců*. Je tak zajištěno pravidelné setkávání odborníků z různých oblastí především veřejné správy, kteří si včas předávají potřebné informace a mohou díky tomu operativně reagovat na aktuální potřeby. Centrum organizuje také různé kulturně-společenské a vzdělávací akce, které jsou zaměřené na vzájemné poznávání jednotlivých národnostních menšin i na poznání mezi majoritou a minoritami. Díky tomu dochází ke zlepšení integrace příslušníků národnostních menšin do společnosti.

PARDUBICE

Dobrou praxí je úspěšný průběh *Multikulturního týdne*.

PLZEŇ

Distribuce školních potřeb pro děti ze sociálně slabých rodin - z rozpočtu Odboru sociálních služeb magistrátu byla i v roce 2016 vyčleněna finanční částka na nákup základních školních potřeb pro děti a žáky ZŠ ze sociálně slabých rodin. Tyto potřeby byly vydávány jednotlivým NNO, na základě jejich požadavku. Pomoc je provázána sociální prací se samotnou rodinou.

PŘEROV

Asistenti prevence kriminality (APK) jsou dobrým příkladem k zaměstnávání osob dlouhodobě nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných žijících v sociálně vyloučených lokalitách. Díky jejich dobré znalosti místního prostředí a přirozené autority se podařilo některé osoby ze sociálně vyloučených lokalit zařadit do pracovního procesu ve spolupráci s personální agenturou, APK a zaměstnanci Magistrátu města. Za tento počín byl v prosinci 2016 jeden z APK oceněn primátorem města, a to formou věcného daru.

2B) PROBLÉMY V ROCE 2016:

BRNO

Romská komunita představuje nejpočetnější, nejméně integrovanou a sociálním vyloučením nejvíce ohroženou skupinu obyvatel, čítající 15 až 17 tisíc osob, což představuje cca 4% z celkového počtu obyvatel města. Romskou komunitu (resp. sociálně vyloučené skupiny obyvatel) dlouhodobě sužují problémy v sociální oblasti, nejvíce pak nedostatky v oblasti bydlení. V roce 2016 se řešením krizových situací zabýval *Sociální nadační fond města Brna*

a Jihomoravského kraje, který ze svých zdrojů poskytuje finanční výpomoc např. na úhradu kaucí požadované pronajímateli, čímž přispívá ke stabilizaci situace jednotlivých klientů. Město zprovoznilo v roce 2016 bytový dům prostupného bydlení (Francouzská ul.) s 39 byty. V roce 2016 započala realizace projektu *Rapid Re-housing* s cílem zabydlení 50 rodin s dětmi. Další projekty, jejichž záměry již byly schváleny orgány města, se budou týkat zabydlování osaměle žijících osob a prevence ztráty bydlení. Stále však mnoho rodin přebývá v předražených a nedůstojných podmínkách komerčních ubytoven, do budoucna se ukazuje nutnost zřízení bytových jednotek krizového bydlení. Mírné zlepšení bylo zaznamenáno v oblasti zaměstnanosti. Město plánuje přijmout systémová opatření, která přispějí k zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob (zejména Romů) v příspěvkových organizacích města.

FRÝDEK-MÍSTEK

Kontakt s příslušníky jiné národnostní menšiny než romské není navázán jinak, než na úrovni jednotlivých případů při výkonu sociální práce v oblasti odborného sociálního poradenství.

HAVÍŘOV

Dlouhodobým problémem je skutečnost, že ve městě chybí více angažovaných Romů, jež by participovali na řešení problematiky.

CHOMUTOV

Jako problém v roce 2016 zaznamenali neaktivní přístup některých členů Výboru, a tak po jednáních jeho předsedy a těchto členů došlo ke třem rezignacím na funkci člena. Došlo k jejich nahrazení novými kandidáty. Zastupitelstvo města návrh na jmenování nových členů Výboru na svém jednání schválilo a jmenovalo dva nové členy.

OPAVA⁶⁸

OSTRAVA

V roce 2016 přetrvávají problémy vyplývající z nízké úrovně informovanosti o problematice národnostních menšin na území Česka (a potažmo celé EU), a to jak mezi laickou, tak odbornou veřejností. Problematické je také vytrvalé šíření poplašných zpráv souvisejících s tzv. uprchlickou krizí. Z pohledu příslušníků národnostních menšin vnímáme přetrvávající problémy např. v oblasti vstupu na trh práce a dostupnosti zdravotního pojištění.

PLZEŇ⁶⁹

PŘEROV⁷⁰

3. JAKÝM ZPŮSOBEM STATUTÁRNÍ MĚSTA FINANČNĚ PODPOROVALA V ROCE 2016 ORGANIZACE / AKTIVITY NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN (PROSTŘEDNICTVÍM ZVLÁŠTNÍHO DOTAČNÍHO TITULU V ROZPOČTU, V RÁMCI JINÝCH DOTAČNÍCH PROGRAMŮ, AD HOC PODPOROU JEDNOTLIVÝCH AKCÍ, POPŘ. JINAK)?

BRNO

V Brně pracuje a vytváří zajímavé aktivity 27 spolků/organizací těchto národností: bulharské, chorvatské, jihoslovenské (Bosňáci, Černohorci, Makedonci, Slovinci, Srbové), maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, ukrajinské a vietnamské. Některé organizace mají více spolků, např. Řekové tři, Bulhaři, Němci, Rusové, Slováci, Ukrajinci a Vietnamci dvě. V období roku 2016 bylo podáno 24 žádostí na aktivity spolků a etnických a národnostních menšin. Neinvestiční dotace byly využity spolky jak pro zájmové aktivity, kulturní akce, *Mezinárodní den Romů* (duben 2016, pořadatelem bylo IQ Roma servis), festivaly menšinových kultur, vydavatelskou činnost, tisk bulletinů (např. maďarský zpravodaj *Brünni Magyar Futár*, německé *Nachrichtendienst*, *Kleiner Bruner Gassebote*), tak i na jejich provozní výdaje (pronájmy místností a sálů). Dále dotace umožnily pokrýt náklady na

⁶⁸ Město uvádí problémy jako gamblersství, zadluženost, přístup ke vzdělávání a alkoholismus u romské menšiny.

⁶⁹ Město zmiňuje problémy spojené s imigrací občanů EU a na to navazující fenomén bezdomovectví.

⁷⁰ Za problémy město označuje fenomén ubytoven a trestnou činnost.

volnočasové aktivity pro neorganizované děti včetně romské mládeže (např. dovybavení a provoz nízkoprahových zařízení, setkání menšin při oslavách státních svátků, pořádání výstav, besed a přednášek, aktualizace webových stránek, výrobu plakátů, opravy tiskáren a kopírek).

Neinvestiční dotace pro spolky působící v dané oblasti v roce 2016 byla 1 200 tis. Kč, v tom pro národnostní menšiny 945 tis. Kč, 185 tis. Kč pro festival *Babylonfest 2016* a 70 tis. Kč pro festival *Týden romské kultury v Brně - Brno slaví Mezinárodní den Romů 2016*.⁷¹

Odbor sociální péče

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Chorvatský kulturní spolek ČR	Chorvatský jazyk a kultura v městě Brně 2016	48 000
Bulharské kulturně osvětové sdružení v Brně	Bulharská kultura, jazyk a lidové tradice	88 000
Německý jazykový a kulturní spolek Brno	Jazykové, kulturní a osvětové vzdělávání členů spolku a zájemců německé jazykové komunity	44 000
Německé kulturní sdružení - Region Brno	Zachování a rozvíjení kulturní identity německé menšiny se zaměřením na informační a vzdělávací aktivity pro mladou generaci většinové společnosti	41 000
Obec Slováků v Brně	Slovenská kultura, historie a tradice	85 000
Folklorní sdružení Púčík	Pěťadvacetileté putování s lidovou písní a tancem	22 000
	Slovenská tradiční lidová kultura v Brně	55 000
Lyceum Řekyň v České republice	Rozvoj řecké kultury a vzdělávací činnost v Brně	48 000
Svaz Maďarů – Brno	Provoz Maďarského kulturního a informačního centra (MKIC) a vydávání zpravodaje Brünni Magyar Futár (Brněnský maďarský kurýr)	95 000
Přátelé Podkarpatské Rusi – Brno	Činnost spolku v roce 2016	32 000
POLONUS - Klub Polski v Brně	Kulturně společenská činnost Polského klubu POLONUS v Brně v roce 2016	97 000
Řecká obec Brno	Řekové v Brně v roce 2016	85 000
PIRIN	Rozvoj bulharské kultury a folklóru v Brně	30 000
Společenství Romů na Moravě – Romano jekhetaniben pre Morava	Django Fest XV. ročník	23 000
Muzeum romské kultury	Představení cikánský boxer	20 000
Petrov, občanské sdružení pro práci s dětmi a mládeží brněnské diecéze	Taneční kroužek Romane čhave	16 000
IQ Roma servis, z. s.	Brno slaví Mezinárodní den Romů 2016	70 000
Ruské kulturní osvětové sdružení na Moravě	Posilování kulturních a společenských vztahů, činností RKOSM v městě Brně i na Moravě	98 000
	Pořadatel akcí v Domě národnostních menšin v roce 2016	6 000
	Mezinárodní festival národnostních menšin Babylonfest 2016	185 000
Hellenika nadační fond	Řecká informační a kontaktní kancelář v Brně	12 000
Ukrajinská iniciativa jižní Moravy, z. s. (mimořádná dotace)	Brněnská rozmanitost	48 000
celkem		1 248 000

Odbor kultury (neinvestiční dotace)

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Österreich Institut Brno s. r. o.	11. ročník festivalu německy mluvených filmů DAS FILMFEST	100 000
Folklorní sdružení Púčík	Pěťadvacetileté putování s lidovou písní a tancem	47 000
Gruppe07, o. s.	Drehbühne Brno - Internationales Studentenheaterfestival in deutscher Sprache	15 000
IP sport & art, o. p. s.	Ibérica 2016	170 000
Lyceum Řekyň v České republice	Tradiční řecké vinobraní	30 000
Malé divadlo kjógenu, občanské sdružení	Činnost Malého divadla kjógenu v roce 2016	140 000
Muzeum romské kultury, státní příspěvková organizace	Filmové čtvrtky Muzea romské kultury	75 000
nadační fond HELLENIKA	Hellenika, zachování řeckého kulturního povědomí	60 000
Občanské sdružení FESTDIVADLO	FESTDIVADLO BRNO – divadlo ve francouzštině	10 000

⁷¹ Město rovněž podpořilo 12 romských a pro-romských projektů prevence zneužívání drog ve výši 6 169 tis. Kč.

Vysokoškolský soubor lidových písní a tanců POLANA	Zahraniční zájezd + slovenská tancovačka	80 000
Tripitaka o. s.	Ghettofest 2016	100 000
	Tradice romského oděvu a šperku – workshopy a módní přehlídky	30 000
Alliance Francaise Brno	Festival Bonjour Brno	170 000
celkem		1 027 000

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Folklorní sdružení Púčík	Poznávejme lidové tradice	19 000
	Zazpívej slavičku lidovou písničku	16 000
OS Českého červeného kříže Brno	Zdravá hodinka pro romské děti	21 000
IQ Roma servis	„Na plácek!“	16 000
ČLOVÍČEK (ONE LITTLE)	Letní pobyt s Človíčkem 2016	22 000
Sdružení pěstounských rodin	Tábor pro děti z pěstounských rodin	30 000
Janus, z. s.	Přijď, zažij a žij lépe	20 000
Ratolest Brno	Volnočasové aktivity pro neorganizované děti	24 000
Česko-britská o. p. s.	Prázdniny: za poznáním, sportem a zábavou	30 000
Židovská obec Brno	Dětské centrum – obnova vybavení	10 000
Muzeum romské kultury, s. p. o.	Dětský muzejní klub	18 000
celkem		226 000
celkem město Brno		8 670 000

ČESKÉ BUDĚJOVICE⁷²

I v roce 2016 město podporovalo aktivity menšin v rámci standardního dotačního řízení.

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Městská charita České Budějovice	Ted' jsme tady doma	70 000
	NZDM V.I.P.	50 000
Salesiánské středisko dětí a mládeže	Rodina na Máji	30 000
	NZDM Oráč	130 000
	Prázdniny v ulicích sídliště Máj	28 000
	Dobrovolníci v SaSM DDM České Budějovice	56 000
celkem		364 000

DĚČÍN

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Cinka	NZDM	31 636
Indigo Děčín	Komunitní centrum dětí a mládeže	100 000
	Poznáváme se, mikulášská besídka, Smysl života	43 000
	Předškolní klub Motýlek	63 360
TJ Roma Děčín	Aktivní sport pro romskou a neromskou mládež	20 000
celkem		257 996

FRÝDEK-MÍSTEK⁷³

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Veřejnost (projekt města)	Romipen 2016 - akce k Mezinárodnímu dni Romů	23 380
	Cesta z města	75 239
Charita Frýdek-Místek	NZDM Nezbeda	200 000
	Centrum Pramínek	191 000
	Terénní služba Rebel	150 000
celkem		639 619

HAVÍŘOV⁷⁴

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
PZKO, MS Havířov - Bludovice	Taneční soubor Bledowice	110 000

⁷² Dalších cca 950 000,- je vynakládáno na projekty prevence sociálního vyloučení Romů.

⁷³ Město též z rozpočtu podpořilo terénní programy a provoz NZDM.

⁷⁴ Město neuvádí dotaci místní organizaci *Shromáždění Němců* ve výši 10 000,- Kč.

Církevní středisko volného času sv. Jana Boska v Havířově	Romské tance v Přístavu	30 000
sbor Slezské církve evangelické a. v. v Havířově -Suché	Činnost dětského klubu Paprsek	5 000
Veselé rukavice, z.s.	Veselé rukavice dětem a dorostu	20 000
ZIP Zábava Informace Poradenství a pomoc	Klub 3NYTY - Celoroční činnost pravidelných preventivních a volnočasových aktivit	10 000
Armáda spásy v České republice, z.s.	Podpora aktivit dětí ze sociálně vyloučené lokality Havířov-Šumbark	6 000
celkem		181 000

HRADEC KRÁLOVÉ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Občanské sdružení Salinger	Komunitní centrum ZIP	274 000
	Komunitní centrum Pražská	334 000
Regionální obec Slováků v Hradci Králové	XI. Česko Slovenský bál	17 000
	Náklady na provoz	5 000
Aufori z.s.	Učí (se) celá rodina	81 000
Diecézní charita Hradec Králové	Setkání národů	15 000
celkem		726 000

CHOMUTOV

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Město - Výbor pro veřejnost	Fér play, Filmový festival, Literární večer, Miss etnikum, Šachový turnaj, Adventní setkání	52 000
	Kulturní den rusínské menšiny	30 000
	Den obětí romského holocaustu	5 300
	Den vietnamských dětí	5 000
	Dny ukrajinské kultury	5 000
	Premiéra filmu GENERACE „N“ - německá menšina	5 000
celkem		102 300

JABLONEC NAD NISOU

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR	Zaniklý svět	9 000
Dům česko-německého přátelství	Porozumění	26 000
celkem		35 000

JIHLAVA⁷⁵

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Diecézní charita Brno, oblastní charita Jihlava	Centrum primární prevence VrakBar	171 000
Centrum multikulturního vzdělávání	Preventivní přednášky, nájemné, provoz	114 000
celkem		285 000

KARVINÁ

Dotace z rozpočtu města a prostřednictvím Fondu primátora

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Sdružení Romů Severní Moravy	Provozní náklady romského centra (dotace MSK)	50 000
	17. karvinský romský festival	100 000
	Mezinárodní romská kuchyně	15 000
MS PZKO Karviná – Staré město	Podpora činnosti - kulturní aktivity pro členy a veřejnost	9 500
MS PZKO Karviná Ráj	Máj nad Olší - 21. ročník	40 000
	Anenská pouť 2016	15 000
	činnost pěveckého souboru Dźwięk	20 000
MS PZKO Karviná Fryštát	Dolaňski Gróm 2015	100 000
	Máj nad Olší - 21. ročník	40 000
	Jubilejní koncert u příležitosti 35. výročí pěveckého sboru Kalina	15 000
Klub seniora Przyjaźń	Sdružování bývalých členů pěveckého souboru Przyjaźń	10 000

⁷⁵ Město podpořilo provoz oblastní charity Jihlava v pěti poskytovaných službách pro děti, a to částkou 420 000,- Kč.

ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Karviná-Fryštát	Dotace na vzdělávací a výukové moduly do Dolní oblasti Vítkovice	60 000
	Volnočasové aktivity dětí	35 000
Obec Slovákovi Karviná	Podpora činnosti - kulturní aktivity pro uchovávání slovenských tradic	25 000
Občanské sdružení Lácho lán	Mezinárodní den Romů 8. duben	5 000
Regionální knihovna Karviná	Knihovní fond (polské knihy; celkem 657)	156 986
celkem		696 486

KLADNO

Žádná organizace příslušníků národnostních menšin nepožádala město o finanční podporu.⁷⁶

LIBEREC⁷⁷

MLADÁ BOLESLAV

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Proxima sociale	Činnost nízkoprahového klubu Činžák	200 000
	Činžák na Krásné louce vol. 4	10 000
Centrum pro integraci cizinců	Jazykový kurs	45 000

MOST

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Federace Židovských obcí České republiky - ŽO Teplice	Správa webových stránek	10 000
Svaz Maďarů žijících v českých zemích, OJ Teplice	Propagace maďarské gastronomie a kultury v roce 2016.	13 000
Bulharská kulturně osvětová organizace, kulturně osvětový klub Most	Akce na udržení kulturních tradic a kontaktů Tradiční pouť Bulharů - Mikulčice.	8 000
Dům romské kultury o.p.s.	Výlet pro chanovské studenty SŠT Most	8 775
celkem		39 775

OLMOUC⁷⁸

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Charita Olomouc	Klub Khamoro	202 000
	Amaro Khamoro	108 000
	Preventivní a motivační programy pro děti a mládež	35 000
Společenství Romů na Moravě	Terénní programy	30 000
	NZDM Olomouc	76 000
	Komunitní centrum Olomouc	90 000
	Doplnění služeb v komunitním centru	50 000
Podané ruce	Terénní programy	130 000
	Terénní programy pro děti a mládež	65 000
	NZDM v Olomouci-ROMANODROM	132 000
	NZDM KUDYKAM	220 000
celkem		1 138 000

OPAVA

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Eurotopia	Komunitní práce	neuvedeno

OSTRAVA⁷⁹

kultura

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Alliance Francaise Ostrava, o.s.	Francouzský podzim v Ostravě 2016 v roce 25. výročí založení Alliance Francaise v Ostravě	120 000

⁷⁶ Město též uskutečnilo projekty programu *Prevence kriminality* Ministerstva vnitra (podíl města 537 000,- Kč).

⁷⁷ Aktivity na podporu národnostních menšin město podporuje prostřednictvím rozpočtu *KS Kontakt*, spolky ale mohou žádat i v některém z dotačních fondů dle zaměření akce/projektu (<http://www.liberec.cz/cz/mesto-samosprava/granty-dotace/fondy-mesta/>) – nejčastěji jde o fond vzdělávání, výši grantů ale město neudává, ani na webu.

⁷⁸ Město nemá vyčleněn zvláštní dotační titul pouze pro organizace příslušníků národnostních menšin.

⁷⁹ Město podporuje v oblasti sociální péče též romské projekty.

Česko - ruská společnost, z.s.	Regionální kolo Festivalu ARS POETICA - Puškinův památník 2015-2016	10 000
Rusko - české vědecké a kulturní fórum, o.p.s.	Dny Ruska v Ostravě 2016	100 000
Řecká obec Ostrava	Život řecké národnostní menšiny v Ostravě	40 000
Svaz Maďarů žijících v českých zemích	Dny Maďarské kultury v Ostravě 2016	40 000
Židovská obec v Ostravě	Židé na Ostravsku	150 000
celkem		460 000

volný čas

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Naše srdce - Amaro Jilo, spolek	Smysluplné využití volného času dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí	10 000
Salesiánské středisko volného času Don Bosco	Kroužky	120 000
Salesiánský dům dětí a mládeže SHM Klub Ostrava - Zábřeh, z. s.	Můžeš umět něco navíc	50 000
celkem		180 000

PARDUBICE⁸⁰

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Ruský domov ⁸¹	Multikulturní týden – 7. ročník	30 000

PLZEŇ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Diecézní charita	Vánoční setkání	30 000
Ponton, občanské sdružení	Program včasné péče Klubíčko	29 000
Blízký soused z.s.	Husovo náměstí ožívá pro děti	11 000
celkem		70 000

PROSTĚJOV

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Žebřík	Multikulturní klub rodičů a dětí	40 000
Člověk v tísní o.p.s.	Terénní programy, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Podpora vzdělávání	20 000

PŘEROV

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Oblastní charita Přerov	Romské komunitní centrum Lačo jilo - Dobré srdce	55 000
	Romské komunitní centrum Žižalka	55 000
Kappa-Help	Terénní služba ZŠ B. Němcové (hřiště)	10 000
Člověk v tísní o.p.s.	Sociálně aktivizační služby pro rodiny	20 000

TEPLICE

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Svaz Maďarů žijících v českých zemích	Maďarský den, zábava, beseda, přednáška	28 000
Svaz Vietnamců Teplice	Poznej Vietnam	35 000

ÚSTÍ NAD LABEM⁸²

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Člověk v tísní o.p.s.	Jeden svět 2016 v Ústí nad Labem	67 000
Oblastní charita Ústí nad Labem	Rotahu fest X	17 000
Poradna pro integraci	Multikulturní festival Barevná planeta	270 000
	Etnické večery - představování kultur cizinců žijících v Ústí nad Labem a okolí	55 000
Romano jasnica	12. různobarevný festival	38 000
Contact line o.p.s.	Pohádkové Vánoce od Mrazíka	6 000
celkem		453 000

⁸⁰ Město se soustředí především na cílovou skupinu cizinců.

⁸¹ Dříve *Ruský institut*. Jde o spolek cizinců.

⁸² Město též podporuje další projekty zaměřené na sociální služby (cca 3 000 tis. Kč).

BRNO

Na území města není užíváno dvojjazyčných názvů a označení. Dotace z rozpočtu města jsou využívány dvěma organizacemi národnostních menšin také pro nákup učebnic a výukových CD, a to v jazyce polském a německém, pro tisk občasníku *Nachrichtendienst. Svaz Mad'arai - Brno* vydává bulletin *Brünni Magyar Futári*, který má vložené i české texty přeložené z maďarštiny. Příslušníci romské menšiny při jednání na magistrátu nepožadují tlumočení do mateřského jazyka, ve většině případů hovoří s úředníky česky. Ani Slováci nepožadují tlumočení do češtiny.

DĚČÍN

Používání menšinového jazyka na webových stránkách, vývěškách, informačních tabulích, ve zpravodaji apod. není v současné době městem využíváno. Tlumočení během úředního jednání a překlady dokládanych dokumentů se řídí platnými právními předpisy.

HAVÍŘOV

V roce 2016 se zastupitelstvo města na jednáních nezabývalo přímo otázkou provádění Charty. Je zde podporováno vzdělávání polské menšiny v jejím rodném jazyce. Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (ORP - Havířov, Albrechtice, Horní Bludovice, Horní Suchá a Těrlicko) vykonávají svou činnost 4 MŠ a 4 ZŠ s polským jazykem vyučovacím (z toho 2 ZŠ neúplné), jejichž součástí je i školní družina. V kalendářním roce 2016, do kterého se promítají dva školní roky 2015/2016 a 2016/2017, docházelo do MŠ celkem 91 dětí v 5 třídách, do ZŠ celkem 181 žáků v 15 třídách a do školní družiny celkem 90 žáků ve 4 odděleních. Průměrná naplněnost třídy MŠ činila v roce 2016 18,1 dítěte na třídu, přičemž nejnižší naplněnost byla 17,7 dětí na třídu, nejvyšší 24,3 dětí na třídu. Průměrná naplněnost třídy ZŠ v roce 2016 činila 12,1 žáků na třídu, přičemž nejnižší naplněnost byla 9,2 žáků na třídu, nejvyšší 19,7 žáků na třídu. V oddělení školní družiny byla v roce 2016 průměrná naplněnost 22,6 žáků na oddělení, z toho nejnižší naplněnost byla 10,3 žáků na oddělení a nejvyšší 28,0 žáků na oddělení školní družiny. Přípravné třídy jsou zřizovány pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u nichž je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, přednostně děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. Do 31. srpna 2016 byly na území města Havířova zřízeny 4 přípravné třídy, které navštěvovalo celkem 58 dětí (ZŠ Žákovská, ZŠ Moravská, ZŠ Školní, ZŠ Kpt. Jasioka) a jedna třída na území obce Horní Suchá, kterou navštěvovalo 14 dětí. Od 1. září 2016 bylo zřízeno na území města Havířova 5 přípravných tříd, které navštěvuje celkem 67 dětí (ZŠ Žákovská, ZŠ Gen. Svobody, ZŠ Moravská, ZŠ Školní, ZŠ Kpt. Jasioka) a jedna přípravná třída na území obce Horní Suchá, kterou navštěvuje 15 dětí.

HRADEC KRÁLOVÉ⁸⁴

V roce 2016 jednali pracovníci odboru sociálních věcí a zdravotnictví ve třech případech s příslušníky národnostních menšin, přičemž tlumočení během úředního jednání nebylo využito. Dvakrát se jednalo o občany Ukrajiny, jednou o občana Velké Británie. Magistrát města je připraven na zajištění tlumočení během úředního jednání nebo zajištění překladu dokumentů. Webové stránky města ani vývěsky nebo další prezentační materiály nejsou zpracovávány v menšinových jazycích. Potřebné materiály pro cizince a národnostní menšiny je možné obdržet v *Integračním centru pro uprchlíky a národnostní menšiny*.

CHOMUTOV

I v roce 2016 v rámci implementace Charty město na svých webových stránkách dává k dispozici informace pro cizince v 6 světových jazycích. Každý občan, který jedná

⁸³ Žádné zkušenosti nemají (či se Chartou nezabývala, není to pro ně tématem) města České Budějovice, Frýdek-Místek, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Karlovy Vary (to se zmiňuje pouze o cizincích), Kladno, Mladá Boleslav, Opava, Pardubice, Prostějov, Ústí nad Labem a Zlín. Nevyjádřily se Teplice.

⁸⁴ Město nerozlišuje mezi příslušníky národnostních menšin sensu stricto (občany ČR) a explicitně uvádí příklady osob se statutem cizince.

v záležitostech v oblasti dopravy a správních činností, pobytu na území města, sociálních věcí, ekonomických a jiných záležitostech na Magistrátu města, ale také úřadu práce a dalších organizacích, má možnost získat brožuru, která obsahuje cenné informace pro cizince v jazyce německém, ruském, ukrajinském, vietnamském, anglickém a mongolském.

KARVINÁ

Současnými právními předpisy, které se týkají Části II a III Charty jednotlivých menšinových jazyků, jakými jsou v případě Karviné polština a slovenština, je upravena možnost používání menšinového jazyka v úředním styku.⁸⁵

LIBEREC

Implementace Charty se nerealizuje.

MOST

Vzhledem k tomu, že na Mostecku není registrována žádná početná národnostní menšina, jež by vyžadovala podporu jazykových požadavků, nebyla realizována implementace Charty.

OLOMOUČ

Město se ani v roce v 2016 výslovně nezabývalo otázkou implementace Charty. Důvodem je zejména to, že zde ve městě není usazena žádná početně významná národnostní menšina, kromě romské, a nebyl ani zaznamenán problém s právy z ní vyplývajícími. Ani ze strany romské národnostní menšiny nebyl zaznamenán požadavek týkající se např. komunikace v romském jazyce v úředním styku, popř. tlumočení.

OSTRAVA

Město nesplňuje podmínky stanovené legislativou pro aplikaci opatření Charty směřujících k užívání menšinových jazyků při kontaktu s veřejnou správou nebo v oblasti veřejných služeb. S ohledem na místní specifika (příhraniční oblast s Polskem, vstup zahraničních investorů) je např. web města k dispozici také v cizojazyčných mutacích (mj. v polštině nebo korejštině).

PLZEŇ⁸⁶

V rámci působnosti orgánů samosprávy se naplňují zásady Charty uvedené v části II, např. pro další využití tlumočení při úředních jednáních či překladů dokumentů v menšinových jazycích (bulharština, vietnamština apod.) jsou využívány NNO působící na území města.

PŘEROV

Ve městě absentují organizace, které by se intenzivněji zabývaly výukou romského jazyka. Rovněž ze strany dětí a mládeže je tento zájem minimální. V případě aktuální potřeby ze strany romské menšiny je město připraveno uplatňovat jednotlivá opatření Charty.

⁸⁵ Jde především o jednání v rámci zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů a hlavně v rámci zákona o obcích.

⁸⁶ Město popisuje aktivní přístup k imigrantům.

1. BYL V ROCE 2016 V PŮSOBNOSTI KRAJE USTANOVEN VÝBOR (RADA / JINÝ ORGÁN / KOORDINÁTOR), JAKOU AGENDU KONKRÉTNĚ VYŘIZOVAL?

JIHOČESKÝ KRAJ

Ani v roce 2016 nebyl v působnosti kraje ani v žádné obci na jeho území Výbor ustanoven. Stejně tak jako v minulosti byli osloveni starostové všech 16 obcí na Českokrumlovsku a Prachaticku, kde počet příslušníků národnostních menšin překračoval 5%. Na základě aktuálních výsledků z posledního sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 se v územní působnosti kraje ustanovení o zřízení Výboru týká dvou obcí v ORP Český Krumlov a jedné v ORP Prachatice. V kraji probíhá proces komunitního plánování sociálních služeb, kde se problematikou národnostních menšin, etnických menšin, osobami z jiného socio-kulturního prostředí zabývají přímo jednotlivé pracovní skupiny také v souvislosti s otázkami romského etnika a sociálně vyloučených lokalit.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Výbor byl pro volební období 2016–2020 ustanoven na 1. zasedání Zastupitelstva kraje v listopadu 2016 v počtu 13 členů Výboru usnesením. Šest členů zastupuje politické kluby, sedm zastupují příslušníci národnostních menšin (slovenská, ukrajinská, vietnamská, ruská, maďarská, romská a řecká). Výbor do konce roku 2016 nevyvíjel žádnou činnost. Převážnou část roku 2016, až do zrušení k poslednímu dni aktuálního funkčního období Zastupitelstva kraje, vykonávala činnost *Rada pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje* (dále jen RNM). Byla potvrzena za účelem poradní a iniciativní činnosti v oblasti národnostních menšin a jejich příslušníků, kteří žijí na území jihomoravského regionu, ustavujícím zasedáním Zastupitelstva kraje dne 23. prosince 2012 s tím, že bylo jmenováno nové složení RNM v počtu 10 členů. *Radu pro národnostní menšiny* zastupovalo 6 představitelů politických klubů, 1 příslušník romské menšiny a 3 zástupci odborné veřejnosti. *Rada pro národnostní menšiny* se v rámci své působnosti i v minulém roce zabývala situací národnostních menšin žijících na území kraje a podporovala je na principech rovnosti a vzájemného porozumění především prostřednictvím konkrétních programů v oblasti vzdělávání a výchovy, volnočasových aktivit dětí a mládeže se zaměřením na činnost výtvarnou, taneční, dramatickou a sportovní.

Členové Rady v rámci vyhlášeného programu navrhli na základě dlouhodobých aktivit spolků, které pracují ve prospěch jednotlivých národnostních menšin, rozdělení finančních prostředků vynakládaných z rozpočtu JMK na jejich podporu.

V rámci realizace dotačního programu byla po celý rok 2016 zajištěna metodická podpora pro zástupce jednotlivých subjektů včetně účasti na jimi pořádaných akcích. Stejně jako v předcházejících letech byl i v roce 2016 uspořádán ve spolupráci se zástupci spolků a třemi příspěvkovými organizacemi kraje *Den národnostních menšin* v kraji (viz bod 2a).

KARLOVARSKÝ KRAJ

Výbor funguje již od roku 2005. Pozici zapisovatele vykonává koordinátor pro národnostní menšiny, vzděláním etnolog, zařazen v rámci krajského úřadu do odboru sociálních věcí.

V roce 2016 se Výbor sešel 6x na svých řádných jednáních, včetně tří výjezdů. První výjezdní zasedání bylo do ZŠ v Rotavě v březnu 2016, dále se členové Výboru setkali se členy Výborů v Praze a následovala návštěva DNM a později Chomutova. Cílem těchto návštěv byla výměna zkušeností a vzájemná inspirace pro další činnost.

Garantem činnosti (dnes již předchozího) Výboru byl náměstek hejtmana pro oblast sociálních věcí. Počet členů Výboru byl 15 osob, přizván byl stálý host z Policie ČR - styčný důstojník pro menšiny. Za národnostní menšiny byli zastoupeni Ukrajinci, rusky mluvící občané z území bývalého Sovětského svazu (jež zastupoval Bělorus), Rusové, Slováci, Němci, Vietnamci, Romové a Maďaři a dále zástupci politických stran. Ke konci roku 2016

skončilo volební období, Výbor v dosavadním složení ukončil svou činnost. Pro nové volební období byl již Výbor ustaven, má novou předsedkyni.⁸⁷

Další činnosti Výboru v roce 2016: již IX. ročník fotosoutěže *Ze života národnostních menšin*, dále VI. ročník výtvarné soutěže pro ZUŠ a ZŠ. Po osmé se konal *Den národnostních menšin* v Sokolově, s vysokou návštěvností a kladnou odezvou veřejnosti. Členové Výboru se účastnili také *Folklorního festivalu* - programů pořádaných v Karlových Varech. Tato akce byla podpořena z příspěvku kraje poskytnutého na *Den národnostních menšin*, konkrétně vystoupení rusínského souboru *Skejušan* a slovenského souboru *Trenčan* (viz ještě bod 3. této zprávy). Všechny zápisy a úkoly z Výboru jsou dostupné a k nahlédnutí na webu kraje.⁸⁸

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Kraj nemá zřízen Výbor. V roce 2016 pokračovala v činnosti pětičlenná *Komise pro lidská práva*. Zaměřovala se i na podporu národnostních menšin dlouhodobě a tradičně zde žijících, konkrétně šlo o 7. ročník *Festivalu národnostních menšin* a spolupráci na organizaci akce Den kraje v květnu 2016 (národnostní kuchyně).⁸⁹

LIBERECKÝ KRAJ

Kraj usnesením ustanovil *Komisi Rady Libereckého kraje pro národnostní menšiny a sociální začleňování*.⁹⁰ Jedná se o iniciativní a poradní orgán Rady kraje pro oblast integrace národnostních menšin a osob ohrožených sociálním vyloučením.

Ve sledovaném období měla komise celkem 14 členů + tajemníka. Předsedkyní komise byla náměstkyně hejtmana pověřená řízením resortu sociálních věcí, do jejíž působnosti je tato agenda zařazena. Dále byla tvořena 4 zástupci národnostních menšin, 8 odborníky (Úřad práce ČR, krajská pobočka v Liberci, Agentura pro sociální začleňování, NNO, Krajské ředitelství Policie ČR, zástupce samosprávy,) a 2 zaměstnanci Krajského úřadu (odbor sociálních věcí a odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu). Tajemníkem komise byl krajský koordinátor pro záležitosti národnostních menšin a cizinců.

Tato komise kromě výměny informací k aktuálním problémům spojených například s nežádoucím vývojem v některé lokalitě kraje, projednávala především připravované koncepční a strategické dokumenty v oblasti sociálního začleňování, menšinové politiky, projekty a programy podporující sociální integraci, plánování sociálních služeb, projektové žádosti pro projekty financované z evropských strukturálních fondů a jiných dotačních programů pro tuto cílovou skupinu osob.⁹¹

Kraj taktéž zřizuje pozici koordinátora pro záležitosti národnostních menšin a cizinců podle §6 zákona 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin. Ten z pozice své funkce řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků národnostních menšin do společnosti. Činnost koordinátora je kumulovaná (0,9 úvazku koordinátor pro romské záležitosti + 0,1 úvazku koordinátor pro záležitosti ostatních národnostních menšin).

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Výbor má 15 členů. Uskutečnil sedm jednání, po krajských volbách byl ustanoven Výbor nový. Výbor v novém složení realizoval jedno jednání. Jsou v něm zastoupeni reprezentanti

⁸⁷ Noví členové Výboru byli jmenováni 23. února 2017.

⁸⁸ http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/dokumenty/Stranky/usn-vybory/vyb-16/Vyb_mensiny16.aspx

⁸⁹ Na odboru sociálních věcí pracuje také metodická a koordinátorka sociální prevence, do jejích pracovních povinností patří koordinace a metodické vedení pracovníků pro romské záležitosti obcí s rozšířenou působností Královéhradeckého kraje a monitoring činností národnostních menšin. Vyřizuje agendu v souvislosti se státním integračním programem pro osoby s uděleným azylem na území ČR.

⁹⁰ č. 132/13/RK ze dne 22. ledna 2013

⁹¹ Probíraná témata jsou detailně zaznamenávána v zápisech – viz: <http://liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/rada/komise-rady-libereckeho-kraje/pro-narodnostni-mensiny-a-socialni-zaclenovani>

politických klubů, kteří jsou zainteresováni v problematice národnostních menšin, popřípadě kteří jsou přímo příslušníky některých z menšin žijících na území kraje. Z hlediska národnostního je nejvíc zastoupena polská menšina.

V roce 2016 Výbor doporučoval ke schválení orgánům kraje žádosti o finanční podporu organizací realizujících aktivity ve prospěch národnostních menšin v rámci dotačního programu vyhlášeného krajem, který byl na ni zaměřen. Také projednával přípravu dotačního Programu na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin, žijících na území kraje na rok 2017.

V rámci zajišťování agendy související s problematikou národnostních menšin žijících na území kraje je ze strany Krajského úřadu zřízena pracovní pozice koordinátora pro národnostní menšiny. Systémové zařazení koordinátora do struktury krajského úřadu spadá do odboru sociálních věcí. Koordinátor je mj. tajemníkem Výboru a pravidelně se účastní jednotlivých jednání Výboru. Jednání Výboru se v roce 2016 také pravidelně účastnil vedoucí oddělení rozvoje sociálních služeb odboru sociálních věcí Krajského úřadu.

OLOMOUCKÝ KRAJ

V kraji nebyl Výbor zřízen.⁹² Agendou národnostních menšin je pověřena krajská koordinátorka pro národnostní menšiny a romské záležitosti.

PARDUBICKÝ KRAJ

V roce 2016 nebyl v působnosti kraje ustanoven žádný Výbor. Od roku 2002 je Radou kraje zřízena *Komise pro integraci romské komunity a dalších etnických skupin*. Dvanáctičlennou komisi v roce 2016 tvořili člen Rady kraje zodpovědný za sociální péči a neziskový sektor, členka Rady kraje zodpovědná za školství, kulturu a památkovou péči, odborníci z řad místních samospráv a zástupci poskytovatelů sociálních služeb určených národnostním a etnickým menšinám a styčný důstojník pro menšiny z Krajského ředitelství policie. V uplynulém roce se Komise zabývala kontrolou v přenesené působnosti KrÚ vůči ORP povinnosti vyplývající z menšinového zákona. V březnu roku 2016 se uskutečnilo jednání zástupců obcí, *Agentury sociálního začleňování* (ASZ) a kraje. Zástupci ASZ prezentovali svoji činnost směrem k obcím (koordinovaný přístup). V rámci Krajského úřadu zodpovídal v roce 2016 za problematiku národnostních a etnických menšin koordinátor romských poradců. V rámci své agendy spolupracoval zejména s *Centrem na podporu integrace cizinců* a spolkem *Most pro*.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Demografický vývoj kraje ukazuje, že problematika národnostních menšin bude vyžadovat do budoucna více pozornosti z jeho strany. Podle sčítání lidu v roce 2011 jsou zde nejpočetněji zastoupeny tyto národnosti: slovenská (cca 8 tisíc obyvatel), ukrajinská (cca 3,5 tisíce obyvatel), vietnamská (cca 2,7 tisíce obyvatel), německá (cca 1 tisíc obyvatel), romská (216 osob).

Sedmičlenná *Komise pro národnostní menšiny* byla ustanovena na základě usnesení Rady kraje, a to s účinností od 1. ledna 2016. V roce 2016 zasedala komise 3x, na druhém a třetím zasedání byla přítomna i krajská koordinátorka pro romské záležitosti a integraci cizinců. Komise se v rámci své působnosti zabývala problematikou národnostních menšin na území kraje, iniciovala činnosti v kraji. Zabývala se problematikou integrace národnostních menšin do společnosti, projednávala podněty týkající se problematiky národnostních menšin - agenturního zaměstnávání, pomoci při získávání pracovního povolení v ČR, oblastí vzdělávání, zdravotnictví, otevřena byla problematika zaměstnávání zahraničních pracovníků v ČR. Na zasedání komise byli přítomni zástupci z řad zaměstnavatelů (MD ELEKTRONIK

⁹² Nebyly splněny předpoklady pro obligatorní ustanovení tohoto výboru stanovené ustanovením § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

spol. s. r. o., Drůbežářský závod Klatovy a. s.), zástupce Zdravotnického holdingu Plzeňského kraje a další hosté.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

V roce 2015 byl po předchozích přípravách zřízen Výbor, který navázal na činnost *Komise Rady HMP pro oblast národnostních menšin*. Ta zajišťovala funkci oficiálního poradního orgánu již od roku 2000 (v době své činnosti se zabývala později i tématem integrace cizinců). V průběhu roku 2016 zasedal Výbor celkem pětkrát. Jeho předsedou je zastupitel a tajemnicí zaměstnankyně (vedoucí oddělení národnostních menšin a cizinců).

Složení výboru bylo v roce 2016 následující, přičemž celkový počet členů výboru je 19: čtyři členové ZHMP (včetně předsedy výboru), 1 odborník (nominován jedním z politických klubů ZHMP), 13 zástupců národnostních menšin (zastoupení národnostních menšin bylo následující: běloruská, bulharská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská, vietnamská, dále 1 zástupce židovské komunity).

V roce 2016 došlo k rozšíření členů výboru o zástupce za běloruskou menšinu. Stálými hosty výboru jsou tajemník Rady, ředitel DNM, romská koordinátorka, asistent předsedy výboru.

V rámci své činnosti se výbor v roce 2016 zabýval zejména následujícími tématy: grantové řízení pro oblast národnostních menšin; finalizace aktualizované Koncepce politiky HMP ve vztahu k národnostním menšinám 2016-2020, která byla schválena usnesením Zastupitelstva; příprava a realizace 16. ročníku akce Setkání národnostních menšin (konference a kulturně-společenský večer); významné akce národnostních menšin (např. festivaly); DNM - kompletní zpráva o činnosti (včetně aktualizace statutu a činnosti Programové rady DNM, pravidelné informace o realizovaných aktivitách); informace ze strany zástupců národnostních menšin o akcích organizací jednotlivých národnostních menšin; prezentace bulharské, maďarské, německé, polské a vietnamské národnostní menšiny (v případě vietnamské menšiny byla realizována komentovaná prohlídka Areálu SAPA); seznámení se s výstupy Analýzy pocitu bezpečí 2015 – informace k části *Obavy ze specifických skupin obyvatelstva*; představení návrhové části Strategického plánu hl. m. Prahy – záležitostí vztahujících se k tématu národnostních menšin; příprava přijetí delegace Výboru pro národnostní menšiny Karlovarského kraje; informace ke Zprávě za rok 2015 a Zprávě o stavu romské menšiny v roce 2015; podnět k projednání (ze strany člena výboru – zástupce ruské národnostní menšiny) záležitostí jmenování nové Programové rady DNM (žádost o revokaci rozhodnutí Správní rady DNM).

Samotná jednání výboru jsou veřejně přístupná.⁹³

Oblasti grantového řízení se samostatně věnuje Komise Rady HMP pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců. Tato komise se v roce 2016 věnovala otázkám spojeným s grantovým řízením pro oblast národnostních menšin - *Celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy pro rok 2016* a integrace cizinců - *Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy pro rok 2016*. Dále věnovala pozornost tématu financování aktivit pořádaných nebo spolupořádaných hl. m. Praha v daných oblastech. Komise nejen projednávala návrhy na přidělení grantů, které byly následně předloženy Radě a Zastupitelstvu HMP ke schválení. Hodnotila rovněž efektivitu využití finančních prostředků, které byly poskytnuty na jednotlivé projekty v rámci grantových řízení a současně na akce pořádané či spolupořádané přímo HMP. Rovněž projednávala podmínky grantového řízení na rok 2017.

Otázkami záležitostí romské menšiny se zabývá *Poradní sbor pro záležitosti romské menšiny* HMP, jehož členy jsou zástupci jednotlivých MČ Praha 1 - 22, kteří jsou pověřeni agendou týkající se záležitostí romské komunity. Dalšími členy jsou také zástupci pražských romských NNO, odborníci státních institucí pracující s romskou komunitou. Poradní sbor se zabývá ve

⁹³ Informace z výborů ZHMP jsou zveřejňovány na webových stránkách HMP www.praha.eu (termíny, program, zápis).

vztahu k romské komunitě v rámci své činnosti zejména sociálními otázkami, bydlením, zaměstnáváním, dále oblastí vzdělávání a kulturního rozvoje.

Oblast národnostních menšin je od roku 2016 svěřena v rámci kompetencí jednotlivých členů Rady HMP radnímu hl. m. Prahy pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu.

V rámci Magistrátu hl. m. Prahy se agendou národnostních menšin zabývá oddělení národnostních menšin a cizinců (oddělení bylo zřízeno k 15. září 2014), které současně zajišťuje problematiku integrace cizinců. V rámci organizační struktury je oddělení zařazeno opětovně od roku 2016 pod odbor *Kancelář ředitele Magistrátu*, což umožňuje meziresortní komunikaci napříč jednotlivými oblastmi, kterých se dotýká téma národnostních menšin.

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Zastupitelstvo kraje Výbor nezřídilo, o jeho ustavení se prozatím neuvažuje, neboť podmínka pro jeho zřízení nebyla splněna.

ÚSTECKÝ KRAJ

Výbor byl ustanoven i v navazujícím V. volebním období (2016-2020). Byl složen z pěti zástupců politických stran (KSČM, ODS, Severočeši, Hnutí PRO! Kraj) a osmi zástupců národnostních menšin (*Obec Slováků, Svaz Maďarů, Svaz Vietnamiců, Židovská obec Teplice, Bulharský spolek Cyrila a Metoděje, Kulturní sdružení občanů německé národnosti* a zástupce z ruské a romské menšiny). Jeho jednání se mj. účastnili pravidelní hosté, a to člen Rady kraje pro bezpečnost a sociální věci, koordinátor pro romské záležitosti a ředitel ústecké pobočky neziskové organizace *Poradny pro integraci*. V současném období je Výbor složen z šesti zástupců politických stran (KSČM, ODS, ČSSD, ANO, SPD+SPO). Zastoupení národnostních menšin zůstává neměnné. Zaměřuje se na podporu kulturně-společenských aktivit jednotlivých národnostních menšin. V kraji dále působí tři komise a Výbory, a to ve městech Most, Kadaň a Chomutov. S Výbory se aktivně spolupracuje v průběhu celého roku, jedenkrát do roka se také koná společné jednání.

VYSOČINA

Z důvodu nenaplnění zákonné podmínky nebyl Výbor ustanoven. V rámci Krajského úřadu je zřízena pozice koordinátora romských poradců. V roce 2016 v rámci kraje působila *Pracovní skupina poskytovatelů služeb pro národnostní a etnické menšiny, osoby bez přístřeší a oběti trestné činnosti*, která se již v předchozím roce podílela na aktualizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na období 2016 – 2018.

ZLÍNSKÝ KRAJ⁹⁴

Výbor zřízen nebyl, jelikož kraj nesplňuje zastoupení občanů jiné národnosti. Zřízena byla *Komise Rady kraje pro integraci sociálně vyloučených*. V komisi je 9 členů, z toho čtyři Romové. Měla v roce 2016 celkem dvě jednání. Kraj zřizuje funkci koordinátora pro romské poradce, v jehož gesci jsou také národnostní menšiny, zařazen je v Odboru Kanceláře hejtmána.

2. JAKÁ BYLA V ROCE 2016 SPOLUPRÁCE KRAJE, POPŘ. VÝBORU (RADY / JINÉHO ORGÁNU) S ORGANIZACEMI PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN?
--

JIHOČESKÝ KRAJ

V roce 2016 v kraji nevyvíjela činnost žádná organizace národnostních menšin. Spolupráce s nimi probíhá především formou vzájemné informovanosti o nabízených aktivitách NNO a spolupráce na kulturních akcích, obsahujících národnostní či etnické prvky.

⁹⁴ Odpovědi na ostatní otázky se týkaly výhradně sociálně-ekonomických problémů vyloučených komunit.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Kraj dlouhodobě podporuje kulturní, společenské a osvětové aktivity spolků a organizací národnostních menšin. Žijí a působí zde národnosti bulharská, moravských Chorvatů, národnosti jižních Slovanů, maďarská, německá, polská, romská, ruská, ukrajinská, rusínská, řecká, slovenská a vietnamská, které se podílejí na kulturním, společenském a hospodářském životě a na veřejných záležitostech. Kraj uskutečňuje pod záštitou hejtmána každoročně předposlední květnovou neděli v lužáneckém parku v Brně již tradiční společné setkání národnostních menšin žijících a působících v jihomoravském regionu - *Den národnostních menšin v Jihomoravském kraji*.

Cílem tohoto tradičního kulturního setkávání, pořádaného z iniciativy *Rady pro národnostní menšiny* ve spolupráci se spolky národnostních menšin žijících v jihomoravském regionu, bylo představit jejich národnostní kultury obyvatelům a návštěvníkům kraje.

Celkem 17 spolků se prezentovalo tanečním, hudebním a divadelním vystoupením, publikační, dokumentační a sběratelskou činností, ukázkami tradiční kuchyně národů Podjíví, Zakarpatské Ukrajiny, stejně tak maďarské, slovenské, polské, ruské, romské, řecké, bulharské a vietnamské. Příslušníci německé a ukrajinské menšiny vystoupili rovněž s hodnotným kulturním programem. Na tuto akci byla z rozpočtu kraje poskytnuta částka ve výši 168 955,- Kč.

K další ojedinělé akci patří pietní shromáždění k významnému dni, a to 27. lednu - *Dnu památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti*. Uskutečnil se v úterý 26. ledna 2016 v ZŠ a MŠ v Brně na Merhautově ulici č. 37, kde si ZŠ a MŠ s multikulturním zaměřením (zaměřené na interkulturní dialog) spolu s představiteli *Židovské obce* v Brně, s představiteli romské národnostní menšiny a odborem školství Krajského úřadu tento významný den připomněly. Kulturní program vyplnila inscenace *Brundibár z ghety*, která byla finančně podpořena v rámci dotačního programu na činnost národnostních menšin. Inscenaci nastudoval tým profesionálních umělců se žáky z brněnských ZŠ s vyšším zastoupením dětí romského původu. Inscenaci, která byla uvedena poprvé v koncentračním táboře za 2. světové války, vnímali přítomní na pietním aktu ve velmi zdařilém provedení dětí stále jako aktuální, nadčasovou. Umocnila nejen pietní setkání, ale stala se mottem pro časy příští.

KARLOVARSKÝ KRAJ

Spolupráce byla zajišťována zejména prostřednictvím Výboru a koordinátora.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Na území kraje působí aktivně *Obec Slováků, Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, která také působí regionálně v okrese Rychnov nad Kněžnou, a *Mezinárodní kulturní institut Klíč a Regionální ukrajinský spolek ve východních Čechách* (oba ukrajinské). Tyto organizace se věnují zejména kulturní a publikační činnosti s cílem udržení a oživení kulturních tradic. Ukrajinská komunita je shromážděna v Pravoslavné církvi a schází se pravidelně v rámci bohoslužeb. Romové mají v kraji několik organizací působících lokálně, věnujících se zejména sportu a kultuře. Zástupci těchto organizací se účastnili akcí organizovaných *Komisí pro lidská práva*. Na odboru sociálních věcí pracuje metodička sociální práce a sociální prevence. Do její pracovní agendy patří také metodické vedení pracovníků obcí s rozšířenou působností, věnujících se problematice integrace romské menšiny a monitoringu činností národnostních menšin.⁹⁵

LIBERECKÝ KRAJ

V roce 2016 kraj nadále udržoval spolupráci se všemi skupinami osob národnostních menšin a cizinců. Úzká spolupráce nadále pokračovala především s organizacemi: Centrum na podporu integrace cizinců (*Správa uprchlických zařízení MV*), *Centrum pro integraci cizinců*,

⁹⁵ Komise rozvinula spolupráci s *Centrem pro integraci cizinců*, které působí v Hradci Králové.

o.p.s., a spolek *Foreigners*. Vzhledem k nízkému počtu organizací, které zde působí, probíhá komunikace se zástupci jednotlivých národnostních menšin individuálně. V průběhu roku 2016 byla navázána bližší spolupráce se *Svazem Vietnamců* v Libereckém kraji.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Výbor na svá jednání pravidelně zve zástupce národnostních menšin. V rámci těchto jednání tito zástupci prezentují svoji činnost a diskutují se členy Výboru potřebnost dalších aktivit na území kraje. Na jednání jsou zváni také zástupci obcí, na jejichž území národnostní menšiny žijí. Na jednání jsou zváni také zástupci jednotlivých institucí, kteří se zástupci národnostních menšin při různých příležitostech spolupracují a také zástupci NNO, kteří se této problematice věnují. Výbor je pravidelně navštěvuje přímo v místě jejich působení.

S ohledem na potřeby příslušníků národnostních menšin kraj každoročně vyhlašuje dotační program na podporu činnosti zástupců národnostních menšin, na jehož vyhlášení se každoročně podílí Výbor. V rámci jeho jednání jsou také doporučovány jednotlivé žádosti o finanční podporu orgánům kraje ke schválení. Administraci dotačního programu zajišťuje Odbor sociálních věcí Krajského úřadu. Zástupci kraje jsou pravidelně zváni na aktivity organizací příslušníků národnostních menšin.

OLOMOUCKÝ KRAJ

V Odboru sociálních věcí Krajského úřadu je zařazena koordinátorka pro záležitosti národnostních menšin, která byla ve sledovaném období v přímém kontaktu zejména s romskými a proromskými organizacemi, jimž předávala informace o aktuálním dění. Informace byly zasílány i ostatním subjektům, které se zabývají problematikou národnostních menšin a cizinců. Krajská koordinátorka se účastnila většiny akcí, které organizace realizovaly a v případě potřeby se podílela i na jejich organizaci. Prostřednictvím pracovníků obecních úřadů obcí s rozšířenou působností byly distribuovány informace týkající se možnosti získat podporu z dotačních titulů na aktivity příslušníků národnostních menšin a další informace s problematikou související. Aktéři působící na tomto poli byli informováni také o možnostech získat finanční prostředky na činnost z Ministerstva kultury, nadací i z rozpočtu kraje.

ÚSTECKÝ KRAJ

Výbor v roce 2016 navázal na dlouhodobou a velmi dobrou spolupráci s organizacemi příslušníků národnostních menšin, díky čemuž je zachována kontinuita aktivit národnostních menšin. Výbor se dle svých možností podílí na finančním zajištění aktivit národnostních menšin, které se snaží podporovat v maximální možné míře.

VYSOČINA

Kraj v roce 2016 spolupracoval především s romskými poradci jednotlivých obcí s rozšířenou působností Kraje, *Oblastní charitou Jihlava* a *Třebíč*, NNO a dalšími organizacemi zabývajícími se otázkou národnostních menšin na území kraje žijících. Zároveň probíhala spolupráce s *Policií ČR* a *Městskou policií Jihlava*. Akce zaměřené přímo na romskou menšinu:

- Soukromá VOŠ, o. p. s. v Jihlavě uspořádala ve dnech 4. - 8. dubna 2016 *Týden romské kultury*, jehož součástí byly výstavy a diskuse, hudební a taneční vystoupení dětských skupin, promítání krátkých dokumentárních filmů ze života Romů a jedno dopoledne se účastníci seznámili s romskou literární tvorbou.
- *Erko* - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež při *Oblastní charitě Jihlava* uspořádalo dne 19. května 2016 již devátý ročník taneční soutěže *Amen Khelas*, kterého se zúčastnilo celkem 110 tanečníků a tanečnic ve 29 skupinách.

Další akce v roce 2016 uspořádané pro národnostní menšiny žijící v Kraji:

- Dne 7. února 2016 uspořádalo *Centrum na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina* *Balkánský večer* zaměřený na historii, tradice a zvyky národů žijících na Balkáně.

- Dne 20. února 2016 uspořádalo *Centrum na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina Mongolský večer* zaměřený na historii, tradice a zvyky Mongolů.
- Ve dnech 15. března – 7. dubna 2016 uspořádalo *Muzeum Vysočiny Jihlava* celkem pět setkání na téma *Arménie včera, dnes a zítra*. Smyslem těchto setkání bylo podpořit schopnost rozpoznat a odsoudit nepřátelské postoje a násilí založené na etnickém, rasovém nebo náboženském základě.
- Dne 19. srpna 2016 se uskutečnil v Jihlavě *Den vietnamské dětské kultury* a kraj se podílel částkou 38 000,- Kč na spolufinancování této akce.
- Dne 17. září 2016 uspořádalo *Centrum na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina* ve spolupráci s *Vietnamským spolkem* na Jihlavsku, z.s., *Vietnamský den dětí*.
- Dne 22. října 2016 uspořádalo *Centrum na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina Ukrajinský večer* zaměřený na historii, tradice a zvyky Ukrajinců.

2A) PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE V ROCE 2016:

JIHOČESKÝ KRAJ

Každoročně probíhají dlouhodobé, pravidelné kulturní akce jako např. *Dny slovenské kultury* v Táboře a v Českých Budějovicích, *Mezinárodní folklorní festival* v Písku.

KARLOVARSKÝ KRAJ

Za příklad dobré praxe lze považovat celkově rozmanitou činnost Výboru a jeho tvůrčí prostředí. Výsledkem jeho aktivit jsou pravidelně pořádané akce, které významně přispívají k osvětě o národnostních menšinách v kraji a aktivitách samotných menšin i jiných výborů či komisí v kraji. Takto pojatá práce Výboru je dle zpětných vazeb, kterých se mu dostává, inspirací i pro jiné Výbory či komise v rámci ČR. Z již výše uvedených akcí měl tradičně velký ohlas *Den národnostních menšin*, který se uskutečnil dne 10. září 2016 v Sokolově v rámci konání *Hornické poutě*. Na programu byly hudební, pěvecké, kulinářské a taneční ukázky a jiná vystoupení různých národnostních menšin.

Dalším příkladem dobré praxe je prezentace národnostních menšin v *Krajských listech* tiskovými sloupky během celého roku (vychází s nákladem 132 000 ks). Jedním z témat tohoto sloupku bylo např. připomenutí desetiletého výročí existence Výboru. Během roku 2016 národnostní menšiny pravidelně měsíčně představovaly veřejnosti v *Krajských listech* také recepty ze svých národních kuchyní.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Výbor v roce 2016 realizoval několik výjezdních zasedání přímo v místě realizace činnosti sdružení, které se v rámci svých aktivit věnují udržování tradic či identity národnostních menšin žijících na území kraje, nebo v institucích, zaměřených svou činností na problematiku národnostních menšin. V rámci těchto výjezdních zasedání jsou členové Výboru seznamováni s historickým kontextem působnosti zástupců národnostních menšin přímo v daném území, a mohou tak diskutovat se zástupci národnostních menšin potřebu dalších aktivit pro nadcházející období. V roce 2016 Výbor realizoval například návštěvu Místní skupiny PZKO v Karviné - Fryštátě, *Řecké Obce* Karviná, Polského gymnázia v Českém Těšíně.

Jednání Výboru se v únoru 2016 zúčastnil Generální konzul Polské republiky. Svou činnost Výboru prezentovali představitelé vietnamské menšiny. Výbor inicioval schůzku zástupců národnostních menšin, která se na Krajském úřadu uskutečnila dne 11. května 2016 a již byly přítomni zástupci polské, německé, ruské, maďarské, romské a vietnamské menšiny.

OLOMOUCKÝ KRAJ

Popsány jsou aktivity, z nichž převážná část má již v kraji dlouholetou tradici a jsou navštěvovány příslušníky národnostních menšin i majoritní společnosti. Nestátní neziskové organizace, které poskytují služby sociální prevence, pravidelně pořádají drobnější akce -

oslavy *Dne Romů* v dubnu pro své klienty i veřejnost (*Charita Olomouc, Oblastní charita Přerov, Charita Kojetín, Společenství Romů na Moravě, o.p.s. Jekhetane*).

Charita Olomouc v sobotu 17. září 2016 uspořádala osmnáctý ročník *Romské pouti* na Svatém Kopečku u Olomouce. Byla zahájena v 10:00 hodin, kdy se poutníci vydali ze Samotíšek alejí na Svatý Kopeček. V 11:00 hod následovala v bazilice Navštívení Panny Marie mše svatá, kterou celebroid romský kněz Vojtěch Vágai, součástí bylo krátké divadelní představení o marnotratném synovi následně doplněné výkladem p. Vágaie. Tématem poutě byla cesta k sobě, k sobě navzájem i k Bohu. V odpoledních hodinách probíhal v ambitech za bazilikou kulturní program romských hudebních a tanečních souborů, který moderoval Robert Sutorý, sociální pracovník Městského úřadu Hranice. Vystoupily děti z tanečních souborů *Charity Olomouc Khale Jakha*, taneční skupina *Diecézní charity ostravsko-opavské Romano Jilo*, soubor *Lače Jilorka a Romane Čhave*. Z hudebních kapel se na pódiu vystřídal *Bad Boys* z Hranic, *Janeček Band*, *Malík* z Brna. I přes nepřízeň počasí se akce zúčastnilo cca 400 návštěvníků.

Od 1. srpna 2014 realizuje *Středisko Khamoro Charity Olomouc* projekt *Známe se?*, jehož cílem je zvýšit nabídku osvětových aktivit pro žáky ZŠ a studenty SŠ, VOŠ, VŠ a takto přispět k vyšší informovanosti a odbourání předsudků a mýtů vůči romské menšině. Projekt reaguje na napjatou situaci mezi majoritou a etnickými menšinami v ČR, která je částečně zapříčiněna vlivem ekonomické a politické situace. Nestabilita vede ke snaze hledat viníky této situace, což se promítá do vztahů zejména k etnickým menšinám. Vlivem nedostatečné osvěty a zejména nedostatečné prezentace pozitivních příkladů jsou prohlubovány předsudky a dezinformace, které mnohdy tyto nálady ve společnosti podporují a vedou k další diskriminaci a negativnímu přístupu nejen k Romům ve školách, ale také např. ze strany zaměstnavatelů i majitelů nemovitostí, kteří pronajímají byty. V rámci projektu jsou žáci seznamováni mimo jiné s romskou kulturou, romskou původní tvorbou, tradicemi a také romským jazykem. Realizace projektu byla ukončena 30. dubna 2016.

V Hanušovicích dne 31. srpna 2016 uskutečnilo o.p.s. *Jekhetane* ve spolupráci s Městem Hanušovice akci *Loučíme se s prázdninami*, kde vystoupila i romská taneční skupina *Boys*.

Den soužití pod názvem *Různí a přece stejní* se uskutečnil dne 29. srpna 2016 (*NZDM KAPPA - HELP Přerov*). Jedná se o akci, která se koná každoročně. Na rozdíl od přechozích let byla uskutečněna v areálu ZŠ B. Němcové v Přerově, kde má organizace pronajaty prostory. Na akci se dále podílela *Armáda spásy*, *Charita Přerov* a *Člověk v tísní* o.p.s. Kulturní program byl zajištěn tanečními skupinami *Karika* a *Jagori*. Pro děti byla připravena zajímavá znalostní soutěž. Vystaveny byly jednotlivé panely s tematikou jiných národností - slovenské, romské.⁹⁶ Problémem akce byla velmi nízká účast dětí.

Hlavním aktérem prezentace romské kultury a udržování tradic je pobočka spolku *Společenství Romů na Moravě - Romano jekhetaniben pre Morava* (dále „SRNM“) v Olomouci, kde její předsedkyně vede taneční a hudební kroužek a věnuje se i doučování dětí. Své aktivity rozšířila i mimo Olomouc, od roku 2013 působí v Pěčíně.

Dne 8. dubna 2016 uskutečnila organizace oslavu *Dne Romů* v Letním kině v Olomouci, na které vystoupily taneční soubory *Ternore*, *Terne čaja* (SRNM), *Jirole* (*Charita Přerov*), *Kudy-Kam* (Podané ruce Olomouc), *Jagori* a *Karika* (statutární město Olomouc) a hudební skupiny *Gipsy MIX* SRNM Olomouc, *Jiří Somsí* a *Rytmus Olomouc*.

Dne 30. července 2016 realizoval spolek SRNM v Letním kině v Olomouci v pořadí již 9. ročník festivalu romské kultury *Romani Gil'i*, který byl podpořen z dotačního titulu Ministerstva kultury. Na akci vystoupilo 7 hudebních a 7 tanečních formací zejména z Olomouckého a Jihomoravského kraje, např. *Charita Olomouc*, *Charita Přerov*, soubor klubu *Miriklo Olomouc*, *Imperio Přerov*, *Boban Šumperk*, *Gipsy Rytmus*, *Jiří Somsí* a další.

⁹⁶ Vystaveny byly i panely s tematikou židovství a islámu.

V roce 2016 oslavilo *Společenství Romů na Moravě - Romano jekhetaniben pre Morava* 25 let od založení. Oslavy se konaly dne 24. listopadu 2016 na ZŠ Přichystalova v Olomouci. Na akci vystoupily taneční soubory *Ternore* (SRNM), *Karika* a *Khale Jakha* (statutární město Olomouc) a hudební skupina *SRNM MIX*.

Dům dětí a mládeže v Hranicích zajišťuje pod vedením romského sociálního pracovníka volnočasové aktivity dětí a doučování, součástí je i hudební a taneční kroužek. Dne 15. října 2016 se uskutečnil v pořadí ji 14. ročník taneční soutěže *Terne čercheňa*. Soutěže ve dvou disciplínách, a to tradičních romských tancích a moderních tancích, se zúčastnilo 19 skupin z Ostravy, Přerova, Olomouce, Oder, Vsetína a Brna. Zvyšuje se účast nejen vystupujících, ale i diváků, jejichž počet lze odhadovat na 350.

Odbor sociálních věcí Krajského úřadu se v průběhu února a března 2016 ve spolupráci s Magistrátem Olomouce podílel na přípravě *Letní školy Romano drom 2016* pro vybrané talentované romské děti. Jednalo se především o výběr dětí, kontakt s rodiči a organizační zajištění konkursu v Olomouci. Jedná se o aktivitu *MIRET*, z.s.

Aktivní je dále *Židovská obec Olomouc*, která každoročně spolupřádá s *Muzeem umění Olomouc* a *Centrem judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových Dny židovské kultury Olomouc* s velmi bohatým programem. V roce 2016 se jednalo již o 9. ročník konaný ve dnech od 19. do 27. září.

Kulturní akce realizuje dále v kraji *Řecká obec* v Šumperku a na Jesenicku.

PARDUBICKÝ KRAJ

V roce 2016 pokračovala dobrá spolupráce kraje s poskytovateli sociálních služeb a dalšími institucemi, které působí v oblasti národnostních menšin a jejich integrace. Zástupci těchto organizací byli zastoupeni v komisi Rady. Úspěšně pokračovala spolupráce mezi koordinátorem romských poradců, *Centrem na podporu integrace cizinců pro Pardubický kraj* a občanským sdružením *Most pro*. Dotčené subjekty se pravidelně setkávaly ve skupině *Cizinci, národnostní a etnické menšiny* komunitního plánování sociálních služeb v Pardubicích.⁹⁷

PLZEŇSKÝ KRAJ

Ponton – NZDM PIXLA: Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež nabízí dětem a mladým lidem smysluplné trávení volného času v bezpečném prostředí klubu v centru Plzně. Pracovníci dětem pomáhají se školou, s hledáním práce a bydlení a dalšími problémy. Klub pracuje s neorganizovanými dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí, kde většinu klientů tvoří romské děti a mládež. Pomocí volnočasových aktivit je posilována sociální schopnost a dovednost klientů. Předchází se tak rozvoji rizikového chování u dětí a mládeže.

Ponton – Klubíčko: Projekt Program včasné péče Klubíčko – společně do školy nabízí dětem ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí (podpora romských dětí) dostupnou alternativu předškolního vzdělávání. Důraz je kladen zejména na individuální přístup k rozvoji dítěte a spolupráci s rodinou. Projekt podporuje i pedagogy při začleňování těchto dětí do běžných MŠ a zprostředkovává spolupráci rodiny, NNO, pedagogů a zdravotních služeb. V rámci projektu byla nastavena systematická spolupráce s 38. a 81. MŠ v Plzni.

Blízký soused, z.s.: Plzeňský kraj byl v roce 2016 jedním z hlavních sponzorů. V roce 2016 byla organizací dětem nabízena 3x týdně tematicky zaměřená klubová činnost (výtvarná, hudební, kreativní, sportovní aktivity, deskové hry a doučování). Klubová činnost byla doplňována motivačními aktivitami (Techmanie, ZOO, plavecký bazén, laser game, divadlo) a celodenními výlety do přírody. Organizace zorganizovala dva týdenní pobytové tábory skautského typu. V klubovně byly uspořádány 2 slavnosti – vánoční a velikonoční. V roce 2016 bylo pracováno s cca 100 dětmi. Konkrétní příběhy dětí je možno nalézt na webových stránkách organizace.

⁹⁷ Kraj se zaměřuje v první řadě na cizince.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Dlouhodobě hl. m. Praha podporuje aktivity organizací národnostních menšin prostřednictvím grantového řízení *Celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy* (stejně tak i v roce 2016). V rámci uvedeného grantového řízení je podporován také provoz (včetně provozu kanceláří jednotlivých národnostních menšin) a samotná činnost DNM. Jednotlivé organizace národnostních menšin zde mají zázemí pro rozvoj své činnosti, která byla i v roce 2016 v řadě případů podpořena právě v rámci Celoměstských programů podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy.

V roce 2016 využívaly prostory kanceláří DNM tyto menšiny: Bulhaři, Maďaři, Němci, Poláci, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové, Slováci, Srbové, Ukrajinci a od prosince 2015 také Vietnamci. Dále byl DNM aktivní v jednáních se zástupci organizací běloruské a chorvatské menšiny, spolupráce s nimi probíhala např. při tvorbě Koncepce politiky hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin. V současné době je pro chorvatskou menšinu připravena v DNM kancelář a pro běloruskou menšinu bude připravena v případě projevení zájmu.

Organizace národnostních menšin využívají vedle svých kanceláří také společné prostory DNM, kterými jsou: zasedací místnost, výstavní sál, společenský sál a kavárna. Společné prostory využívá řada dalších organizací národnostních menšin, organizace cizinců, ale i NNO zaměřené na oblast práce s národnostními menšinami a cizinci. DNM spolupracuje s *Integračním centrem Praha o.p.s.*, které je organizací založenou hl. m. Praha výhradně za účelem komplexní a systematické práce v oblasti integrace cizinců, ale pouze v případech, které vyžadují součinnost.

Ve společných prostorách DNM se také v roce 2016 nejčastěji konaly výstavy, semináře, přednášky, konference, workshopy, výuka jazyků, pravidelná setkání a besedy spolků národnostních menšin, kulturní vystoupení, filmové projekce, programy pro děti a mládež, zkoušky folklorních souborů národnostních menšin, koncerty, divadelní představení, ale i společenské večery k příležitosti významných svátků jednotlivých národnostních menšin apod. Významné jsou aktivity pro děti a mládež, a to divadelní představení, přednášky, výukové programy a další.

Současně se DNM zaměřil na rozvoj činnosti knihovny a vzdělávacího centra DNM, které bylo otevřeno v březnu 2014. Knihovna nabízí k zapůjčení přes 2000 knih v českém jazyce a v jazycích národnostních menšin, dále periodika vydávaná jednotlivými národnostními menšinami. Vzdělávací centrum realizuje autorská čtení, prezentaci nových knih a řadu vzdělávacích programů.

DNM se ve spolupráci s organizacemi národnostních menšin také v roce 2016 zapojilo do akcí pro veřejnost, aby bylo více přiblíženo téma národnostních menšin široké veřejnosti. Jednalo se o akce typu *Muzejní noc*, veletrh *Svět knihy*, *Zažít město jinak*, *Barevná devítka* apod.

Dalším příkladem dobré spolupráce hl. m. Prahy, DNM a zástupců jednotlivých národnostních menšin (zejména prostřednictvím Programové rady DNM) je akce *Setkání národnostních menšin*. V roce 2016 se konal již 16. ročník uvedené akce, nad níž převzal záštitu radní hl. m. Prahy pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví a cestovního ruchu, stejně jako ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Hlavním garantem celé akce byl DNM a její součástí byla konference k tématu *Děti a mládež národnostních menšin*. Konference se konala v prostorách Clam-Gallasova paláce. Na konferenci zazněly příspěvky odborníků k danému tématu a rovněž jednotlivých zástupců národnostních menšin. Následný kulturně-společenský večer se konal v prostorách rezidence primátora hl. m. Prahy.

Hl. m. Praha při pořádání akcí zaměřených na oblast národnostních menšin vždy komunikuje, a pokud to umožňuje povaha připravované akce, pak i spolupracuje na její realizaci s DNM a organizacemi jednotlivých národnostních menšin. Jedná se zejména o vzdělávací programy určené pro děti a mládež.

V rámci výstavy pražského středního školství *Schola Pragensis 2016* byla, stejně jako v předchozích letech, prezentována činnost hl. m. Prahy v dané oblasti na stánku Magistrátu hl. m. Prahy - oblast národnostních menšin a integrace cizinců. Tato prezentace umožnila předání potřebných informací cílové skupině návštěvníků akce, kterými jsou pedagogičtí pracovníci, žáci 2. stupně ZŠ, středoškolská mládež a v neposlední řadě rodiče žáků. Na základě poptávky pedagogů po vzdělávacích seminářích je připravováno ve spolupráci s DNM schéma modelových typů vzdělávacích akcí pro 2. stupeň ZŠ a SŠ.

DNM byl hlavním partnerem pro přípravu aktualizované *Koncepce politiky hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin* za spolupráce jednotlivých organizací národnostních menšin. Byla schválena usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy a její platnost je do roku 2020.

V roce 2016 byla též zahájena příprava koncepce zaměřená na téma romské menšiny, a to zejména ve spolupráci s *Poradním sborem pro záležitosti romské menšiny* hl. m. Prahy.

Ve 2. pololetí roku 2016 byly realizovány semináře na téma *Život romské ženy* určené pro romskou menšinu i majoritní společnost. Jednalo se o přednášky týkající se historie Romů, projekci filmů s romskou tematikou a následnou besedu, ukázky tradiční romské hudby. Uvedené semináře byly realizovány s organizací RomPraha a DNM. Obě organizace společně uspořádaly též kulatý stůl k tématu prevence sociálního vyloučení v rámci evropského projektu PAL *Boj proti diskriminaci a nesnášenlivosti vůči Romům ve vzdělávání a zaměstnanosti v EU*.

Hl. m. Praha i v roce 2016 podpořilo a spolupracovalo s jednotlivými městskými částmi, které pořádají kulturně - osvětové akce, které jsou tematicky zaměřeny na oblast národnostních menšin a integrace cizinců.⁹⁸ Jedná se o multikulturní festival pořádaný MČ Praha 9 pod názvem *Barevná devítka* (akce realizována již od roku 2005). Dále byla zajištěna spolupráce a finanční podpora akcí MČ Praha 14 pod názvem *Setkání kultur*, která se konala u příležitosti *Mezinárodního dne Romů*.

Významnou finanční podporu hl. m. Prahy získaly již tradičně dva festivaly, které se týkají národnostních menšin. Jde o Světový romský festival *Khamoro* a Mezinárodní folklorní festival *Praha srdce národů*.

ÚSTECKÝ KRAJ

Mezi aktivity národnostních menšin patří např. *Vítání lunárního roku* s vietnamskou menšinou, přehlídka písní a tanců Vietnamu s názvem *Písničky pro Hanoj*, vzpomínkové akce *Židovské obce* k připomenutí Holocaustu, které se konají na ZŠ a SŠ a jsou završeny v *Domě kultury Ústí nad Labem*, kde je mimo jiné zajištěna beseda s přeživšími Holocaustu a promítání filmu s touto tematikou; *Maďarské kulturně-společenské jaro*, které se uskutečnilo v rámci 862. oslav Zahájení lázeňské sezóny v Teplicích, kdy byla představována maďarská kultura a gastronomie, vystoupení maďarských umělců a prezentace maďarské gastronomie při příležitosti otevření *Kulturního centra v Lovosicích*. Další velmi úspěšná kulturní akce se konala k příležitosti příchodu slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje, kterou zaštiťovala bulharská obec. Dále byly organizovány besedy se spisovatelem a přehlídky ručních prací slovenských a českých žen, které se konaly pod patronací *Obce Slováků* v Ústí nad Labem, v *Severočeské vědecké knihovně* v Ústí nad Labem a na zámku v Trmicích. Ruská menšina organizovala několik kulturních akcí, které se uskutečnily v lázeňském domě Beethoven v Teplicích. Nejvíce kulturních akcí bylo realizováno pro romskou menšinu, jednalo se například o 3. *charitativní romský ples*, jehož výtěžek byl předán Onkologickému dětskému oddělení v Ústí nad Labem a *Dětskému domovu Střekov*, festival Oblastní charity Lovosice (*Amicus-ROTAHU FEST*) a festival sdružení *Romano jasnica (Různobarevný festival)*.

Výbor v minulém roce organizoval kulturní akci s názvem *Barevný region v Ústí nad Labem*, jehož cílem bylo představení kultur, tradic a gastronomie všech národnostních menšin. Na tuto

⁹⁸ V případě, že je projekt městské části převážně či plně zaměřen na oblast integrace cizinců, pak je možné na jeho podporu žádat prostřednictvím grantového řízení *Programy podpora aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy*.

akci byli pozváni také velvyslanci jednotlivých zemí. Jeho další aktivitou ve spolupráci s Ústeckým krajem byla soutěž o *Nejlepšího studenta národnostních menšin za rok 2016*. Žáci byli oceněni hejtnanem kraje za vynikající školní prospěch a volnočasové aktivity. Velmi přínosná je též spolupráce s neziskovou organizací *Poradna pro integraci* v Ústí nad Labem, která se věnuje integraci cizinců. Ředitel této poradny byl stálým hostem Výboru a podílel se na zajištění jeho aktivit.

2B) PROBLÉMY V ROCE 2016:

KARLOVARSKÝ KRAJ

Problém přetrvává v neorganizovanosti některých národnostních menšin, které jsou v kraji zastoupeny - polské, mongolské, rumunské, bulharské. Přesto, že kraj přispívá na činnosti týkající se národnostních menšin, s ohledem na zamýšlené aktivity nelze všechny finančně podpořit.

LIBERECKÝ KRAJ

Ze strany příslušníků národnostních menšin přetrvávají problémy se začleněním dětí do prvních ročníků ZŠ z důvodu neznalosti českého jazyka, se zaměstnáváním a v ojedinělých případech kriminalitou.

3. JAKÝM ZPŮSOBEM KRAJE FINANČNĚ PODPOROVALY V ROCE 2016 ORGANIZACE / AKTIVITY NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN (PROSTŘEDNICTVÍM ZVLÁŠTNÍHO DOTAČNÍHO TITULU V ROZPOČTU, V RÁMCI JINÝCH DOTAČNÍCH PROGRAMŮ, AD HOC PODPOROU JEDNOTLIVÝCH AKCÍ, POPŘ. JINAK)?

JIHOČESKÝ KRAJ⁹⁹

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

V roce 2016 byl vyhlášen *Dotační program na činnost národnostních menšin v Jihomoravském kraji na rok 2016*. V rámci dotačního řízení bylo podpořeno 269 projektů celkovou částkou 1 340 000,- Kč. Projekty byly zaměřeny především na vzdělávací a kulturní programy, popř. volnočasové aktivity dětí a mládeže se sociálním znevýhodněním, vydavatelskou činností apod. Na Den národnostních menšin v Jihomoravském kraji byla věnována částka 168 955,- Kč.

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
nadační fond HELLENIKA	HELLENIKA, zachování řeckého kulturního povědomí	60 000
FOLKLORNÍ SDRUŽENÍ PÚČIK	Taneční dílna pro všechny	20 000
	Využití volného času a zájmové činnosti k prezentaci slovenské národní kultury a lidových tradic	20 000
	Pěťadvacetileté putování s lidovou písní a tancem	20 000
Jánošíkov dukát	XVIII. Mezinárodní festival slovenského folklóru v ČR Jánošíkov dukát 2016	50 000
Řecká obec Brno	Kulturní činnost Řecké obce Brno v roce 2016	60 000
Lyceum Řekyň v České republice	Udržení řeckých kulturních tradic	50 000
Porta Balkanica	Poznáváme Balkán a jihovýchodní Evropu v roce 2016	35 000
Obec Slováků v Brně	Za historií Slovenska	40 000
Svaz Maďarů-Brno	Uchování, rozvoj a prezentace kultury maďarské národnostní menšiny	40 000
POLONUS – Klub Polski v Brně	Kulturní, společenské a sportovní aktivity - zachování tradic a prezentace polských národních zvyků	20 000
Ruské kulturně osvětové sdružení na Moravě, o.s.	8. ročník festivalu Ruské jaro na Moravě	100 000
Přátelé Podkarpatské Rusi	Činnost občanského sdružení v roce 2016	20 000
Společnost přátel jižních Slovanů	Kulturní, přednášková, výstavní a vydavatelská činnost Společnosti přátel jižních Slovanů	50 000
Římskokatolická farnost Kuřim	Žijí mezi námi – Den národnostních menšin, IV. ročník	45 000
Standard island, Brno	Multikulturní týden v Dráčku (2. ročník)	50 000
Vietnamská menšina v Česku, Au Co, z.s. Břeclav	Vietnamci a integrace, zachování kultury a rozvoj v ČR	45 000

⁹⁹ Kraj vypisuje program *Podpora sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území kraje*.

Nesehnutí	Participace menšin na společenském dění	20 000
Ukrajinská iniciativa jižní Moravy, z.s.	Ukrajinské variace 2016	25 000
Čas pro sebe, o.s.	Menšiny v Tišnově 2016	20 000
Společenství Romů na Moravě	Volnočasové aktivity SRNM	55 000
Česko-britská společnost o.p.s.	Týden plný sportu a zábavy, neformální výchova pro děti a žáky z romské komunity	30 000
IQ Roma servis, z.s.	Gendalos – i ty máš šanci na úspěch	30 000
Asociace společenství Romů ČR, z.s.	Prevence a volný čas se sportem – Klub boxu	35 000
o.s. Sdružení Romů a národnostních menšin v Hodoníně	Česko – slovenská Miss Roma 2016	350 000
Sdružení Petrov, z.s.	Vzdělávací aktivity - doučování v Dětském domě Zábřdovice	100 000
celkem		1 340 000

KARLOVARSKÝ KRAJ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Obec Slovákov	VII. Den národnostních menšin	150 000

KRÁLOVÉHRADSKÝ KRAJ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Džas dureder dživipnaha, Broumov	16. ročník fotbalového turnaje Mistrovství Romů v malé kopané	10 000
Občanské sdružení Soužití Jaroměř	Romfest 2016 – festival romských kapel	15 000
	činnost spolku	75 000
	Fotbalový turnaj romských fotbalistů	10 000
Bohuslav Grajcar	XI. ročník festivalu romské hudby Romfest 2016	10 000
Regionální ukrajinský spolek ve východních Čechách	Dny ukrajinské kultury	10 000
celkem		130 000

LIBERECKÝ KRAJ¹⁰⁰

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Komunitní středisko KONTAKT Liberec p.o.	Letní festival cizinců a národnostních menšin „Liberec – jedno město pro všechny“ - 2016	20 000
	Výstava „Tady jsem doma“	15 000
Svaz Vietnamců v LK	Celostátní fotbalový turnaj Vietnamců ČR	9 600
celkem		44 600

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Kraj každoročně vyhlašuje dotační titul zaměřený na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území kraje. V roce 2016 byly organizace zajišťující aktivity pro tyto příslušníky podpořeny finanční částkou 1 425 tis. Kč. Podpořeno bylo 21 projektů 16 organizací, realizující aktivity polské, slovenské, maďarské, řecké nebo romské menšiny. Další dotace jsou v celkové výši 999 tis. Kč a jsou alokovány třem spolkům na tři projekty.

Projekty podpořené dotačním programem kraje na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin pro rok 2016

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Svaz Maďarů žijících v českých zemích	Kulturně-vzdělávací a výchovné aktivity	78 000
Městský dům kultury Karviná	Prolínání kultur 2016 - festival národnostních menšin	80 000
Řecká obec Karviná	Menšinová politika Řecké obce Karviná na rok 2016	80 000
Kongres Poláků v České republice	Dokumentální centrum Kongresu Poláků v ČR 2016	80 000
	Takoví jsme/Tacy jestešmy. Kulturní aktivity Kongresu Poláků v ČR v roce 2016	80 000
PZKO v České republice z.s.	Kalendarz Ślaski 2017	80 000
MS PZKO v Havířově-Bludovicích	„Dożynki Ślaskie“	80 000
MS PZKO v Mostech u Jablunkova	38. mezinárodní přehlídka lidových kapel a folklorních souborů	80 000
Obec Slovákov v Karvinej	Podpora činnosti	73 200

¹⁰⁰ Kraj nemá zvláštní dotační program na podporu národnostních menšin. Organizace mohou žádat o finanční podporu v rámci *Dotačního fondu Libereckého kraje*.

Sdružení přátel polské knihy, z.s.	S knihou na cestách 2016	40 000
Ducatus Teschinensis o. s.	Těšín - Město mnoha jazyků a kultur	80 000
Město Třinec	Přehlídka národnostních menšin v Třinci	80 000
Řecká obec Krnov - město	Řecké dny Krnov 2016	79 000
Místní skupina PZKO v Nýdku	Teatr i poezja w Nýdku - Divadlo a poezie v Nýdku	30 000
EUROTOPIA Opava o.p.s.	Všichni máme šanci	48 200
Sdružení polské mládeže v České republice	Dny studentské kultury 2016	40 000
	MŁODE ZAOLZIE (Mladé Zaolzí)	30 000
Rodinné a komunitní centrum Chaloupka o.s.	Slova nejsou důležitá - multikulturní a integrační výchovně-vzdělávací aktivity v Chaloupce 2016	70 000
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava	Kulturní aktivity SRNM Rýmařov	64 000
Centrum inkluze o.p.s.	Jinakost je fajn!	72 600
Místní skupina PZKO v Karviné - Fryštátě	„GRÓM 2016“	80 000

celkem 1 425 000

Žadatelé podpoření v rámci programu na kulturní akce krajského a nadregionálního významu 2016

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Matice slezská, místní odbor v Dolní Lomné	47. Slezské dny	300 000
	24. Festival na pomezí	200 000
Místní skupina PZKO v Jablunkově	69. Mezinárodní folklorní setkání „Gorolski Święto“	300 000
Rusko-české vědecké a kulturní fórum, o.p.s.	Dny Ruska v Ostravě 2016	199 000

celkem 999 000

OLOMOUCKÝ KRAJ

Pro rok 2016 vyhlásil kraj *Program podpory kultury v Olomouckém kraji*, který byl určen k podpoře kulturních aktivit různých typů pořádaných fyzickými i právnickými osobami. Dotační titul je zacílen na uměleckou a kulturně-vzdělávací činnost. O dotace mohli žádat i příslušníci národnostních menšin k prezentaci svých kulturních tradic.

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Město Lipník nad Bečvou	KOV VE MĚSTĚ XII. EXPOZICE ŽIDOVSTVÍ	86 000
Židovská obec Olomouc	Stolpersteine v Olomouci 2016	20 000
Demokratická aliance Romů ČR z.s.	Romská píseň 2016	25 000
Muzeum umění Olomouc, státní příspěvková organizace	Dny židovské kultury Olomouc 2016, téma 9. ročníku Ženu statečnou kdo nalezne... Století relativity. Ke slávě a chvále. Tisíc let duchovní kultury na Moravě.	110 000

celkem 241 000

V roce 2016 kraj vyhlásil dotační program pro integraci romských komunit, byla vyčleněna částka 150 000 Kč. Podpořeny byly 4 organizace:¹⁰¹

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Charita Olomouc	Školička Khamoro	50 000
Oblastní charita Přerov	Romské komunitní centrum Žižalka	46 000
Společenství Romů na Moravě, spolek	KČ Olomouc a Pěnčín	50 000
Osvětová beseda, Praha, o. p. s.	Romský (?)hľavolam	34 000

celkem 180 000

PARDUBICKÝ KRAJ¹⁰²

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Most pro o.p.s.	Multiklub pod mostem	70 000
SVĚTELKO z. s.	Světélko dětem v roce 2016	24 000

PLZEŇSKÝ KRAJ

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Žonglér, o.s.	Realizace pravidelných kroužků pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	25 000

¹⁰¹ Jde o organizace, které věnují pozornost též podpoře romské kultury a tradic.

¹⁰² V rámci grantových programů kraje byla poskytnuta podpora v oblasti sociální intervence a integrace cizinců.

Blízký soused	Učíme se učit	33 688
	Kroužky pro romské děti	25 317
	Nájemné kluboven	40 000
	Záchranáři	30 000
Amare čhave – asociace romských občanských aktivit	Činnost spolku	25 000
celkem		179 005

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Aktivity organizací národnostních menšin hl. m. Praha dlouhodobě podporuje prostřednictvím speciálního grantového řízení. Jedná se o *Celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy*.¹⁰³ Byly vyhlášeny následující programy:

Program č. 1 - zaměřený na prezentaci národnostních kultur v hl. m. Praze, na kulturní, společenskou a osvětovou činnost národnostních menšin,

Program č. 2 - zaměřený na publikační činnost, související se vztahem národnostních menšin k hl. m. Praze.

V rámci programu č. 1 uvedeného grantového řízení byl finančně podporován také provoz DNM, a to včetně kanceláří jednotlivých národnostních menšin.

Celková finanční částka schválená Radou hl. m. Prahy a Zastupitelstvem hl. m. Prahy na podporu projektů podaných v uvedeném grantovém řízení činila celkem 8.289.300,-Kč.

Formou účelové dotace byla podpořena žádost DNM o finanční podporu ve výši 195.000,- Kč na zajištění úhrady nákladů spojených s chodem knihovny DNM, technické zajištění pořadů národnostních menšin a další náklady k realizaci vzdělávacích programů.

Dále byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MČ Praha 14 ve výši 50.000,- Kč na finanční zajištění akce *Setkání kultur*.

Současně byly podpořeny některé projekty organizací národnostních menšin prostřednictvím grantů hl. m. Prahy v oblasti kultury a umění (např. Světový romský festival *Khamoro*).

¹⁰³ Oblast integrace cizinců má samostatnou podporu prostřednictvím grantového řízení *Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy*.

Celoměstské programy podpory aktivit národnostních menšin na území Prahy v roce 2016

Program č. 1 - prezentace národnostních kultur v hl. m. Praze; kulturní, společenská a osvětová činnost národnostních menšin (do 200 000 Kč)

<i>menšina</i>	<i>příjemce dotace</i>	<i>projekt</i>	<i>dotace (Kč)</i>
běloruská	PAHONIA	Prezentace běloruské kultury v Praze	50 000
bulharská	Bulharská beseda	Umění spojuje	10 000
	Asociace bulharských spolků v ČR z.s.	Filmové večery (2. ročník)	10 000
		Hlasy Bulharska	10 000
		Naším dětem	20 000
	Bulharská kulturně osvětová organizace Sv. Cyrila a Metoděje v Praze	Klubová činnost a Cyrilometodějské koncerty	15 000
	Spolek Zaedno	Trifon Zarezan, bulharský svátek vína 2016, XIV. ročník	50 000
	Vazražďane	Dny bulharské kultury	40 000
		Klub Vazražďane	40 000
maďarská	Spolek Iglice Egylet	Zpřístupnění maďarského jazyka a kultury členům maďarské menšiny i většinové společnosti	35 000
	Studentský kroužek Endre Adyho - Ady Endre Diákkör	Pěstování maďarské studentské kultury v Praze	20 000
	SVAZ MAĐARŮ ŽIJÍCÍCH V ČESKÝCH ZEMÍCH	Kulturní aktivity celoročně a Dny maďarské kultury v Praze	30 000
		Taneční skupina Nyitnikék	10 000
německá	Spolek Němců a přátel německé kultury v ČR	Činnost pražské základní organizace Spolku Němců a přátel německé kultury	20 000
polská	Klub Polski	Cyklus koncertů polsko/českých interpretů	15 000
		Koncert - konfrontace klasické polštiny a „krajanské“ polštiny	15 000
		Koncert "Setkávání kultur"	15 000
		KPvP hostí Polskou scénu Těšínského divadla	20 000
		Podpora činnosti sdružení KPvP (provoz kanceláře a dodatečné nájem v DNM o.p.s.)	15 000
		Výstava fotografií-Mobilita 2014/2015 Praha-Berlín	15 000
	Občanské sdružení rodičů a přátel Polské školy v Praze	Podpora činnosti sdružení rodičů a přátel Polské školy v Praze (náklady na provoz: nájem a teplo)	25 000
	Zaolzie Potrafi, z.s.	Kulturně-vzdělávací setkání polské menšiny v Praze, pocházející z Těšínska (Zaolzie)	10 000
romská	ARA ART, o.s.	Čirikloro, aneb co říká ptáček	30 000
		Oslavy Mezinárodního dne Romů 2016	150 000
	Buči z.s.	Dětský hudební soubor romského folkloru občanského sdružení Buči - Marcinovci	0
		Koncert u příležitosti Mezinárodního dne Romů 2016 (III. ročník)	40 000
	R - Mosty, z.s.	Projekt Romský bašavel - oslava romského umění	70 000
	ROMANO DŽANIBEN	Dějiny Romů ve výuce 2016	40 000
	RomPraha	Akce pro neorganizované děti, mládež a dospělé Romy	100 000
	Sdružení ARBESAČKY	Víkendové pobyty dětí z „Arbesáku“	80 000
	Sdružení pro tradice národnostních menšin z.s.	Činnost folklorního souboru Gypsy Byl a romské folklorní tradice	0
	Slovo 21, z. s.	Světový romský festival KHAMORO 2016	1 845 000

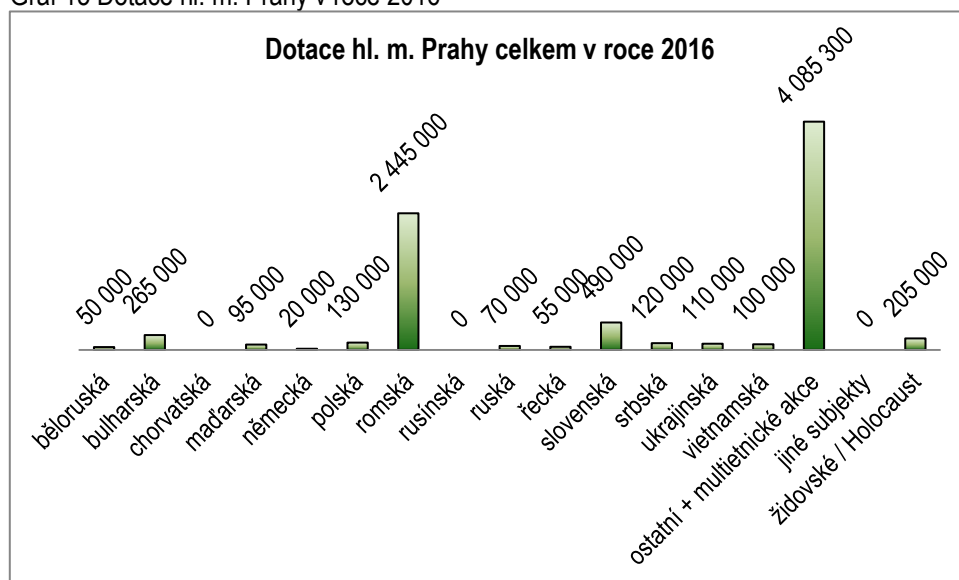
ruská	Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice v ČR (Ruská tradice, o.s)	Celoroční činnost dětského divadelního souboru Krásný sarafán	50 000
		Klubová a kulturně-společenská činnost ruské národnostní menšiny v DNM v roce 2016	20 000
řecká	Řecká obec Praha, o.s.	Kulturní, společenská a osvětová činnost	30 000
		Pěvecký a taneční soubor Akropolis	25 000
slovenská	BONA FIDE	ROZPRÁVKY JSOU POHÁDKY - festival české a slovenské tvorby pro děti	40 000
		STRETNUTIE SO SLOVENČINOU	40 000
	Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR	„Tradice a současnost“ XIII. pražská mezinárodní konference slovenských a českých žáků	40 000
		Dokumentace slovenské kultury a programy k 70. výročí návratu slovenských krajanů v Praze a DNM	50 000
	Folklorní soubor Šarvanci	Folklorní večery a taneční školy pro veřejnost	30 000
		FS Šarvanci v roce 2016	40 000
	Obec Slováků v ČR	Klubové setkání	10 000
	Asociace Limbora, z. s.	Dětské soubory Limborka a Malá Limborka v roce 2016	50 000
		Limbora - 65. výročí spolku	50 000
	Slovensko-česká společnost	ČESKO-SLOVENSKÝ PLES 2016 v Praze. Prezentace slovenské a romské menšinové komunity v Praze	0
		Slovenské a Česko-Slovenské dny v Praze a v České republice – Česko-Slovenský Parník 2016 (11. ročník) (Tradiční plavba lodí po Vltavě)	50 000
	Slovensko-český klub	Pražští Slováci na pódiu Slovenského domu v Praze	30 000
	Slovenský literární klub v ČR	Kvarteto (+2)	20 000
		Literární soutěž Jána Kollára	20 000
srbská	Spolok Detvan, z.s.	DETVAN - Nový vítr do plachet	20 000
	Srbské kulturní centrum	mezinárodní konference - ČESKO-SRBSKÉ KULTURNÍ VZTAHY 1900-2015	0
	Srbské kulturní centrum	SPLYNUTÍ - dvě dvoj-výstavy (Velčovský-Janouch a Mitić Vukša)	0
	Srbské sdružení sv. Sáva	kulturní a společenské aktivity Srbského sdružení sv. Sáva v roce 2016	30 000
	Srbský kulturní spolek Radost	Naplnění cílů Srbského kulturního spolku Radost - Folklorní činnost spolku	60 000
		Naplnění cílů Srbského kulturního spolku Radost - Škola srbského jazyka - pravidelná výuka	30 000
ukrajinská	Sdružení Ukrajinců v ČR BEREHYŇA z.s.	Dětský sbor BEREHYŇA	30 000
		Duo MarOlja	10 000
	Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny	Sbor sv. Vladimíra a spolková činnost SUPU	50 000
		Zajišťování kulturních aktivit pro Ukrajince žijící na území hl.m. Prahy v roce 2016	20 000
vietnamská	Asociace Českých občanů Vietnamského původu, o.s.	Taneční kroužek „pro zachování tradic a národní kultury“ občanů české národnosti vietnamského původu	30 000
	"INFO-DRÁČEK"	Vietnam vzdálený a blízký	70 000

Židovská komunita	Bejt Simcha	Rozvoj židovské kultury	20 000
	Operace Ester	Kulturně společenská činnost se zaměřením na propagaci židovské kultury ve většinové společnosti	15 000
	Ulpan, o.s.	Cyklus přednášek Erec acheret (Jiný pohled na Svatou zemi)	15 000
	Židovská liberální unie v České republice	Židovské svátky a tradice - poznejme se navzájem	20 000
	Židovská obec v Praze	Dětské divadlo Feigele. Projekt na rok 2016	25 000
		Chanuka a Purim - Oslava židovských svátků v roce 2016	20 000
		Káva o čtvrté	20 000
		Perla vzešlá z asanace – Jeruzalémská synagoga. Výstava v Jeruzalémské synagoze ke 110. výročí	20 000
		Rok s tradicemi našich předků	15 000
		Svátky světél v Jeruzalémské synagoze 2016	10 000
		Třigenerační komunitní centrum v Domově sociální péče Hagibor - Oslava svátku Purim 2016	10 000
	Židovské muzeum v Praze	Cyklus rozhovorů s pamětníky holocaustu pro veřejnost v Maiselově synagoze: Naše 20. století	15 000
Lužičtí Srbové	Společnost přátel Lužice	Kulturní most mezi Prahou a Srbskou Lužicí 2016	80 000
Ostatní	Dům národnostních menšin o.p.s.	16. setkání národnostních menšin - konference + společenský večer	330 000
		Aktivity a propagace DNM	140 000
		Chod DNM - místo prezentace národnostních kultur	950 000
		Provoz DNM - energie a služby	890 000
	Asociace ETNICA, z.s.	MEZINÁRODNÍ FESTIVAL NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN A ETNIK PRAHA SRDCE NÁRODŮ	1 575 300
		TRADICE V ETNICE	10 000
	Lastavica	Dr. Karel Bayer - život a dílo průkopníka moderní medicíny na Balkáně	0
		Knihovna - literatura v jazycích jihoslovanských národů	20 000
		SLOVANSKÝ HUDEBNÍ VÝRAZ	0
		Vzdělávací středisko pro děti a mládež původem z bývalé Jugoslávie	0
	POST BELLUM, o.p.s.	Nejsme v tom sami: příběhy našich menšin	40 000
celkem			8 030 300

Program č. 2 - Publikační činnost související se vztahem národnostních menšin k hl. m. Praze

menšina	příjemce dotace	projekt	dotace (Kč)
bulharská	Bulharská kulturně osvětová organizace Sv. Cyrila a Metoděje v Praze	Dvojazyčná knižní publikace: Bulharská stopa v životě Boženy Němcové	0
	Spolek Zaedno	Kamarádi, časopis pro děti z národnostních menšin (V. ročník)	70 000
		Publikace - Hudební folklór Bulharů podle národopisných regionů	0
chorvatská	Česko-chorvatská společnost	Vydání sbírky básní chorvatské autorky pí Jagody Marovičové Sintiové	0
polská	Zaolzie Potrafi, z.s.	Film - dokument Fenomén Zaolzie (Těšínsko). Délka 60 - 90 min. O polské menšině pocházející z Těšínska, žijící na celém území ČR (především v Praze).	0
	Zaolzie Potrafi, z.s.	Film - dokument Pravdy a mýty o Polácích a Češích. Délka 60 - 90 min.	0
romská	ROMANO DŽANIBEN	Časopis Romano džaniben 2016	70 000
	ROMANO DŽANIBEN	Romano džaniben: on-line přístup k romským textům II	20 000
ruská	Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice v ČR (Ruská tradice, o.s)	Kniha Veselý česko-ruský slovník	0
srbská	Srbské sdružení sv. Sáva	15 LET AKTIVIT SRBSKÉHO SDRUŽENÍ SV. SÁVA	0
Lužičtí Srbové	Společnost přátel Lužice	Publikace Pražské sorabistické studie II	50 000
celkem			210 000

Graf 15 Dotace hl. m. Prahy v roce 2016

 STŘEDOČESKÝ KRAJ¹⁰⁴

ÚSTECKÝ KRAJ

Výbor se každým rokem snaží o vytvoření dotačního titulu, který by se zaměřoval na finanční podporu kulturně-společenských aktivit národnostních menšin. Zastupitelstvo nerozhodlo ani v roce 2016 o vzniku nového programu určeného na podporu výše uvedených aktivit. Jednotlivé žádosti národnostních menšin o finanční podporu kraje jsou podávány tradičně v rámci dotačního titulu určeného na podporu kultury a společenských organizací. Některé z nich jsou finančně podporovány také z Fondu kraje.

¹⁰⁴ Kraj podporuje projekty integrace romské komunity, aktivity ostatních národnostních menšin nejsou známy.

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Svaz Vietnamců v Ústeckém kraji	Oslavy lunárního vietnamského roku v Ústeckém kraji	70 000
Dům romské kultury o.p.s.	Zajištění provozu SŠT Most - pobočky Chanov a dalších vzdělávacích aktivit v 1. pololetí 2016	78 000
Svaz Maďarů žijících v českých zemích, OJ Lovosice	Otevírání maďarského kulturního informačního centra s následným programem	50 000
Sdružení Romano jasnica	12. Různobarevný festival	50 000
	Podpora rozvoje a vzdělávání dětí ze sociálně vyloučené lokality Trmice prostřednictvím podpory a motivace k dalšímu vzdělávání na SŠ	50 000
Ciba plus s.r.o.	3. charitativní romský ples	100 000
celkem		398 000

VYSOČINA¹⁰⁵

organizace	projekt, účel dotace	dotace (Kč)
Vietnamský spolek	Den vietnamské dětské kultury	38 000

ZLÍNSKÝ KRAJ¹⁰⁶

4. JAKÉ ZKUŠENOSTI MÁ KRAJ S IMPLEMENTACÍ EVROPSKÉ CHARTY REGIONÁLNÍCH ČI MENŠINOVÝCH JAZYKŮ?¹⁰⁷

JIHOČESKÝ KRAJ

V kraji nebyly zaznamenány problémy s právy vyplývajícími z Charty.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

V kraji není ve smyslu menšinového zákona užíváno dvojjazyčné označení. Ústav klasických studií Filozofické fakulty MU Brno i v roce 2016 uskutečňoval výuku oboru Novořecký jazyk a literatura ve všech 3 stupních (bakalářský, magisterský a doktorandský) pro cca 35 studentů. V roce 2016 bylo nově přijato 12 studentů. Kromě denního studia byly v rámci celoživotního vzdělávání organizovány také večerní kursy řečtiny pro veřejnost. Stále také stoupá zájem řeckých studentů, kteří v rámci programu Erasmus přijíždějí z různých řeckých univerzit a účastní se výuky především literárních a historických seminářů. S výukou novořečtiny úzce souvisí činnost *České společnosti novořeckých studií* rovněž se sídlem na Filozofické fakultě MU Brno. Mezi její nejvýznamnější aktivity patří přednášky z oboru neogrecistiky a byzantologie, každoroční vydávání odborného časopisu *Neograeca Bohemica*, překladatelské soutěže pro studenty a večery věnované řecké kinematografii. Řada absolventů oboru Novořecký jazyk a literatura se nyní uplatňuje při výuce řeckého jazyka v jednotlivých řeckých obcích, dále také vyučují na jazykových školách a pracují v cestovních kancelářích.

KARLOVARSKÝ KRAJ

Otázkou Charty se kraj výslovně nezabýval a nebyl zaznamenán problém s právy z ní vyplývajícími, neprokázala se potřeba. V kraji je nedostatek oficiálních tlumočnicků zvláště v případě vietnamské menšiny, kde zpravidla jejich roli přebírá mladá generace.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Dosud žádná národnostní menšina v kraji nepožadovala aplikaci některých z ustanovení Charty. Z opatření uvedených v Chartě se v kraji nerealizuje žádné. Pokud by však o to byl kraj požádán, nebo některé z menšinových společenství tvořila početně výraznou skupinu, je připraven ustanovení Charty aplikovat. Uvědomuje si, že představuje důležitý prvek k zachování kulturní rozmanitosti v rámci státní svrchovanosti a územní celistvosti.

¹⁰⁵ V Kraji existují NNO, jež působí ve prospěch etnických menšin. Kraj podporuje síť registrovaných sociálních služeb (v roce 2016 částkou 19 529 000,- Kč).

¹⁰⁶ Kraj uvádí podporu v oblasti integrace romské komunity (na podporu domovníků), a to ve výši 800 tis. Kč..

¹⁰⁷ Zkušenosti nemá kraj Olomoucký, Pardubický, Ústecký a Vysočina.

LIBERECKÝ KRAJ

Právo užívat regionální nebo menšinový jazyk v soukromém a veřejném životě je právem, jež odpovídá zásadám zakotveným v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech *Organizace spojených národů* a duchu Úmluvy Rady Evropy o ochraně lidských práv a základních svobod. V kraji s tím nebyl zaznamenán žádný problém a ani nebyl podán žádný podnět na řešení situace související s touto otázkou. Kraj doposud používání menšinového jazyka na svých webových stránkách, vývěskách či ve zpravodaji kraje neaplikuje. Určitou část informací na webových stránkách kraje lze přepnout pouze do režimu anglického jazyka.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

V roce 2016 byla implementace zajišťována dotačním programem Úřadu vlády specificky na podporu implementace Charty vyhlášeného. Koordinátor pro národnostní menšiny kraje je jmenován členem komise pro hodnocení projektů.

PLZEŇSKÝ KRAJ

V menšinových jazycích nic nezveřejňuje. Nejvíce tlumočníky využívají občané z Vietnamu. Většina dotázaných se shoduje na tom, že nemá zkušenosti s používáním menšinových jazyků během jednání (tlumočení, překlady dokumentů aj.)

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Na základě podpory rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostních menšin mohou tyto ve městě a s jeho finanční podporou vydávat publikace, knihy (pro dospělé, děti a mládež) ve svém jazyce. Součástí grantového řízení je každoročně program, který je zaměřen speciálně na publikační činnost související se vztahem národnostních menšin k Praze. Význam této podpory je důležitý zejména z hlediska uchování a rozvoje jazyka národnostních menšin, ale je také cenným zdrojem pro oblast multikulturní výchovy a umožňuje bližší seznámení majoritní společnosti s otázkami národnostních menšin. V případě běžného úředního kontaktu a zveřejňování informací ze strany hl. m. Prahy nebyla potřebná zvláštní opatření a ani nebyl zaznamenán oddělením národnostních menšin a cizinců žádný podnět vztahující se k tomuto tématu ze strany ostatních pracovišť Magistrátu hl. m. Prahy.

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Žádný z menšinových jazyků na území kraje nelze definovat ve smyslu čl. 1 Charty, tj. jako jazyk ve smyslu užšího územního vymezení, kde je vyjadřovacím prostředkem takového počtu osob, který by přijetí různých ochranných a podpůrných opatření opodstatňoval.

ÚSTECKÝ KRAJ

Zástupci národnostních menšin potvrzují bezproblémové užívání českého jazyka.

KRAJ VYSOČINA

Kraj nemá na svém území z hlediska dlouhodobého vývoje usazenou žádnou početně významnou národnostní menšinu, s výjimkou osídlení příslušníky romského etnika v několika lokalitách. Z toho důvodu je problematika národnostních a etnických menšin zúžená.¹⁰⁸

ZLÍNSKÝ KRAJ

V rámci správních řízení týkajících se státního občanství bývá používáno tlumočení. Při získávání tlumočnicků probíhá úzká spolupráce s *Centrem na podporu integrace cizinců*. Kraj vzhledem k počtu cizinců a příslušníků národnostních menšin nepoužívá menšinové jazyky ani na webových stránkách, pouze je zde možnost přepnout do anglického jazyka.

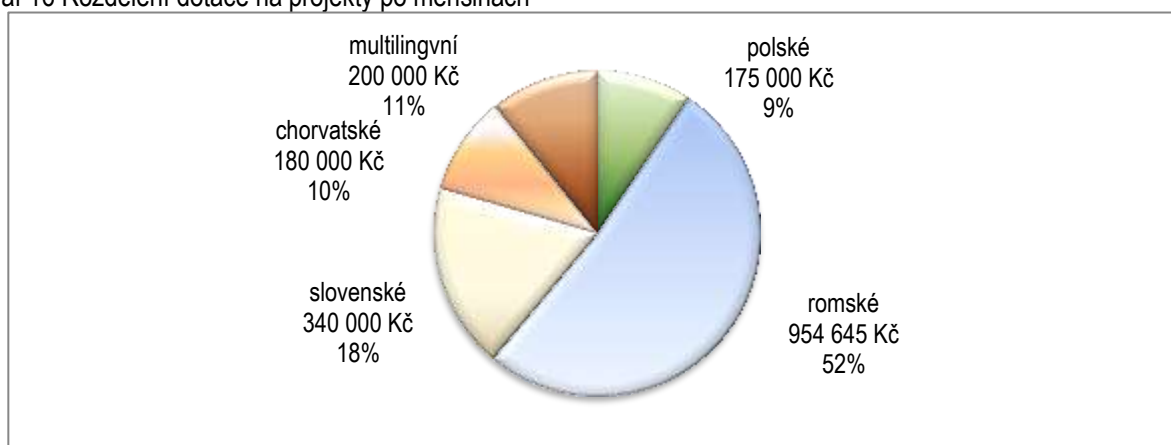
¹⁰⁸ Vedení Kraje si je vědomo, že příslušníci národnostních či etnických menšin nebo cizinci se vzhledem k řadě specifíků mohou dostávat do situace, která vede k sociálnímu a kulturnímu vyloučení. Tato otázka se v současné době stává stále více aktuální s ohledem na uprchlickou krizi a masový příchod pracovních sil ze zemí jako např. Ukrajina, Rumunsko, Bulharsko a další. Věnuje této oblasti neustálou pozornost s cílem napomáhat dobrému soužití mezi většinovou společností a lidmi, kteří se od ní odlišují na základě národnostní nebo etnické příslušnosti.

Dotační program podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků 2016 – přehled projektů

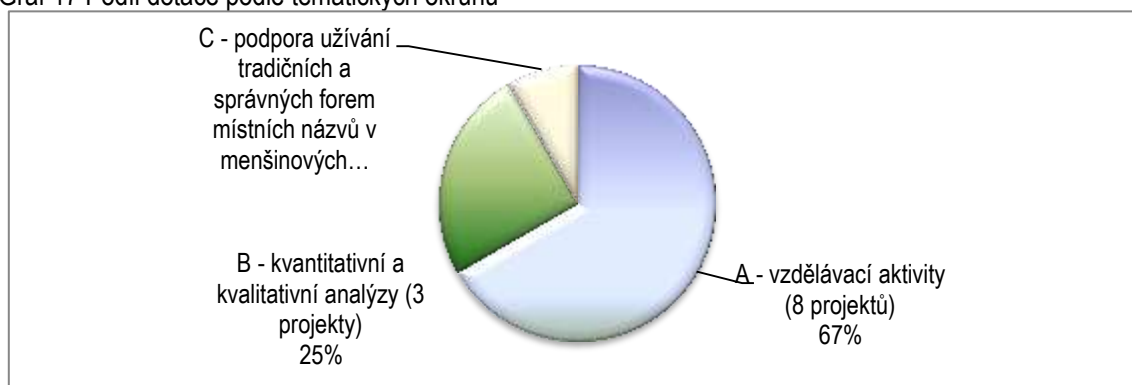
tematický okruh/jazyk	žadatel		projekt	dotace (Kč)
A/multi	Občanské sdružení Zaedno		Kamarádi, celoroční vzdělávací aktivity pro děti a mládež z národnostních menšin	200 000
A/rom	Nová škola, o.p.s.		Romano suno 2016	200 000
B/rom	Univerzita Karlova v Praze,	Slovník olšské romštiny		169 960
A/rom	Filozofická fakulta	Webová podpora pro učitele a uživatele psané romštiny v ČR		99 685
B/chorv	Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR		Dokumentace nejstarších mluvčích moravské chorvatštiny	180 000
A/rom	ROMANO DŽANIBEN	Romano džaniben: on-line přístup k romským textům II		85 000
C/pol	Město Jablunkov		Česko - polské tabulky s QR kódy na významných budovách a místech Jablunkova	60 000
B/slov	Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR		Slovenský jazyk a Slováci ve vybraných lokalitách ČR	150 000
A/slov	Slovenské združenie Limbora (SZ Limbora)		Slovenčina moja, krásne zvuky máš	190 000
A/rom	Pražská společnost bloumající veřejnosti		Romský stan - Roma Big Top - Romaňi cerha	400 000
A/pol	Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.		Přednáškové aktivity Mezigenerační regionální univerzity (MUR)	30 000
A/pol			Polská menšina on-line prostřednictvím www.zwrot.cz	85 000

celkem 1 849 645

Graf 16 Rozdělení dotace na projekty po menšinách

Graf 17 Podíl dotace podle tematických okruhů

Příloha 3

Program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v roce 2016

organizace		projekt	dotace (Kč)
Bulharská menšina			
PIRIN		Výuka bulharských lidových tanců a písní	60 000
Spolek Zaedno		Kamarádi, celoroční vzdělávací aktivity pro děti z národnostních menšin	500 000
celkem			560 000
Maďarská menšina			
Spolek Iglice		Zpřístupnění maďarského jazyka a maďarské kultury dětem příslušníků maďarské menšiny a dětí ze smíšených česko-maďarských rodin	510 200
Polská menšina			
ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím – Szkoła Podstawowa i Przedszkole		Realizace ŠVP s pomocí regionálních prvků aneb „Výpravy za poznáním Těšínského Slezska“	80 000
Sdružení polské mládeže v České republice		Jazykový tábor	40 000
Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Přerov		Společné křižovatky česko-polské historie a kultury	200 000
Sdružení přátel polské knihy		S knihou na cestách 2016	127 000
Kongres Poláků v České republice		Zelená škola nad Baltem - Podpora vzdělávání žáků sedmých tříd polských menšinových škol v přirozeném prostředí	310 000
ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska		Mladý žurnalista „Młody dziennikarz“ aneb učme mladou generaci polské národnostní menšiny publikovat informace v mateřském jazyce	40 000
Polský kulturně-osvětový svaz v České republice, z. s.		Piszemy razem	82 000
ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník		XV. ročník recitační soutěže Jana Kubisze	50 000
Matice školská u ZŠ s polským jazykem vyučovacím, Karviná-Fryštát		XXXIII. Atletické hry žáků ZŠ s polským jazykem vyučovacím v ČR	51 500
celkem			980 500
Romská menšina			
Nová škola		Vaker romanés 2016	200 000
ZŠ, MŠ a Praktická škola Vsetín		Čtení čtení, nad něj není....jdem do toho zas!	40 000
Živá paměť, o. p. s.		Zmizelí Romové a Romové dnes	180 000
Romano džaniben		Dějiny Romů ve výuce 2015	128 700
R-Mosty, z. s.		Metodická a informační podpora pedagogických pracovníků, kteří se setkávají se sociokulturními specifiky romských žáků, formou akreditovaného kursu	300 000
celkem			848 700
Ruská menšina			
Sdružení krajanů a přátel ruské tradice v ČR (Ruská tradice, o.s.)		SLOVO NAŠIM DĚTJAM - příloha časopisu Russkoje slovo	142 238
Řecká menšina			
Asociace řeckých obcí v České republice		Výuka řeckého jazyka dětí a mládeže, příslušníků řecké národnostní menšiny v ČR	361 000
Lyceum Řekyň v ČR		Výuka řeckých tanců a písní	296 000
celkem			657 000
Slovenská menšina			
Slovenské združenie LIMBORA		Škola ozvěn domova	300 000
BONA FIDE		Čítajme, počúvajte a učme sa!	350 000
Asociace ETNICA		Škola oživených tradic	250 000
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR		Blízcí nejen jazykem II - slovenské tradice v česko-slovenských souvislostech a vztazích	215 000
Slovenský literárny klub v ČR		Literární soutěž Jána Kollára (12. ročník)	118 000
celkem			1 233 000

Ukrajinská menšina

Ukrajinská iniciativa v České republice	Dětský klub Smoloskyp 2016	245 000
---	----------------------------	---------

Vietnamská menšina

ZŠ Meteorologická	Kursy vietnamštiny	70 000
Sdružení pro podporu vietnamsko-české jazykové vzájemnosti	Dokončení Velkého učebního česko-vietnamského slovníku, 4. díl (hesla od písmene P)	1 500 000
Středisko vietnamského jazyka v Praze, z. s.	Zpracování a vydání Učebnice vietnamštiny pro vietnamské děti ve věku 8 – 15 let a realizace kursů vietnamštiny pro tyto děti	100 000
UK v Praze, Filozofická fakulta	Vietnamské kulturní tradice - výkladový slovník	277 088
celkem		1 947 088

Multikulturní výchova

ZŠ a MŠ Brno	Josef Bryks, neobyčejný příběh s tragickým koncem	200 000
ZŠ Bílina	Pochopením k toleranci a respektu 2016	46 900
Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s., Český Krumlov	Multikulturní svět kolem nás	150 600
ZŠ Uherský Brod	Evropa bez hranic - přátelství nás spojuje	35 000
Evangelická akademie VOŠ sociální práce a SOŠ	Místa a lidé v našem světě	50 000
Městská SOŠ Klobouky u Brna	Sousedé kolem nás, stereotypy a předsudky v nás	130 000
SŠ a ZŠ Lipník nad Bečvou	Objevujeme Evropu a svět	50 000
Biskupské gymnázium, ZŠ a MŠ Bohosudov	Prohlubujeme to, co nás spojuje, překonáváme to, co nás rozděluje, uchováujeme to, co nás rozlišuje	100 000
ZUŠ Louny	K čemu Slunce, když není den?	152 967
Pontopolis z. s.	Podpora multikulturní výchovy v Pardubickém kraji	256 936
Sdružení D	Interaktivní prožitkové programy Multikulturní výchovy na školách na 2. a 3. stupni	206 000
ZŠ Litomyšl	Žijeme tu společně IV	68 600
InBáze, z. s.	Multikulturní vzdělávací programy pro děti a žáky: Bedýnky příběhů	180 000
SŠ zahradnická Kopidlno	Globální svět 2016	141 000
o. s. KAPPA-HELP	PROČ - Příběhy Rozprávějící O Člověku	150 000
ZŠ Morkovice	Žijeme v multikulturním světě a chceme jej poznat - multikultura ve škole	53 695
SŠ obchodu, řemesel, služeb a ZŠ, Ústí nad Labem	Poznáním k přátelství – projekt multikulturní výchovy na ZŠ a SŠ č. 3	165 800
ZŠ Němčice nad Hanou	Mír na světě začíná v našich dětech	84 000
ZŠ Kojetín	Objevujeme Evropu a svět	62 000
ZŠ a MŠ, Škola Chotýšany	Já vím, že mě znáš....	80 472
Církevní ZŠ logopedická Don Bosco a MŠ logopedická	Hledej pokoj a usiluj o něj	75 000
ZŠ Jeseník	Emigrace, imigrace, likvidace národů	50 000
ZŠ Praha 3	Porozumění jako základ společného soužití	204 500
ZŠ Jablunkov, příspěvková organizace	Žijeme na Trojmezí – podpora multikulturní výchovy v Jablunkově	211 578
Montessori školy Andílek - MŠ a ZŠ o.p.s.	Rozličný svět - jedna škola	200 000
Humanitas Afrika, o. p. s.	Okno do Afriky na školách	306 026
ZŠ Mělník	Spolu v Evropě	200 000
celkem		3 611 074

Židovské a Holocaust

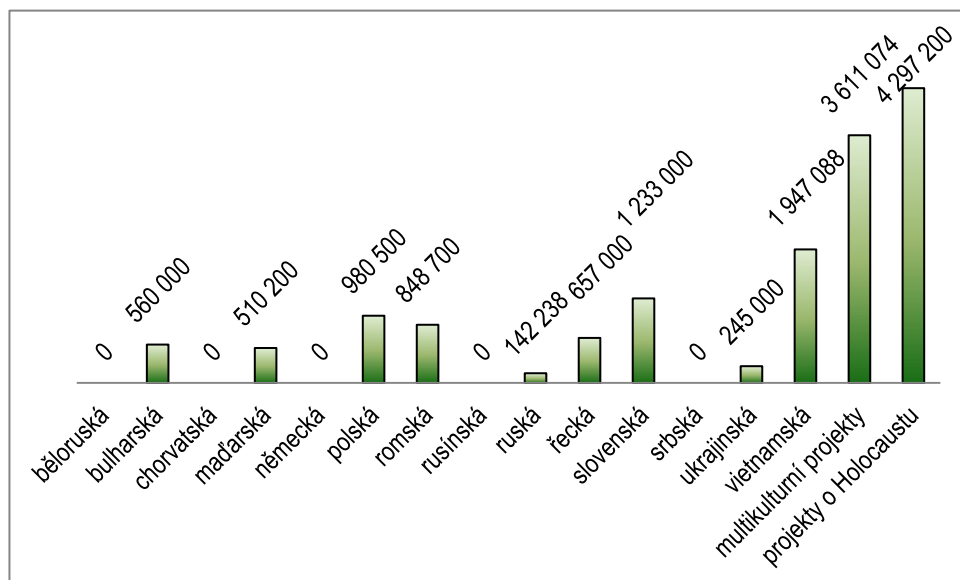
Terezínská iniciativa	Vzdělávací zájezdy českých škol do Památníku Terezín	600 000
Gymnázium Třinec	Holocaust - nebezpečí pro současnost	107 200
Památník Terezín	Semináře pro pedagogy k výuce o holocaustu	1 700 000
Spolek Nicholase Wintona	Vzdělávací projekt pro základní a střední školy „Poselství dobra“	350 000
SOŠ obchodu, užitého umění a designu, Plzeň	Minulost zrcadlí současnost	200 000
Židovská liberální unie v České republice	Kontinuita židovské menšiny v České republice po holocaustu a po roce 1948	180 000
Institut Terezínské iniciativy	Výchova k respektu a toleranci	200 000
Židovské muzeum v Praze	Židé, dějiny a kultura	244 000

Židovská obec v Praze (ŽOP)	Rok s tradicemi našich předků	100 000
Lauderova MŠ, ZŠ a gymnázium při Židovské obci v Praze	Výuka moderní hebrejštiny na základní škole a gymnáziu Lauderových škol	100 000
Gymnázium a SOŠ Chodov	Jak přiblížit dějiny holocaustu žákům střední školy formou exkurse	100 000
Památník Lidice	Mezinárodní vědomostní soutěž pro mládež Lidice pro 21. století	416 000

celkem 4 297 200

všechny menšiny celkem 15 032 000

Graf 18 Dotace na vzdělávání v jazycích menšin a multikulturní výchovy v roce 2016

**Ministerstvo kultury - Dotační program na podporu kulturních aktivit
příslušníků národnostních menšin v roce 2016**

<i>předkladatel, místo</i>	<i>projekt</i>	<i>dotace (Kč)</i>
bulharská		
o. s. Bulharská pravoslavná obec v České republice, Praha	Festivalové dny „Víra, Naděje, Lásky a Moudrost – všechno to, co nás sbližuje“	56 000
Pirin, Brno	Uchování bulharských lidových tradic a tanců	55 000
Spolek Zaedno, Praha	Zachování bulharského jazyka, kultury a lidových tradic	220 000
Vazraždane, Praha	Dny bulharské kultury	85 000
	Klub Vazraždane	75 000
chorvatská		
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, Jevišovka	Dokumentace chorvatské národnostní menšiny v ČR	160 000
	25. Chorvatský kulturní den (kiritof)	150 000
maďarská		
Svaz Maďarů žijících v českých zemích, Praha	Dny maďarské kultury – prezentace a šíření maďarské kultury v českém prostředí	170 000
	Kulturní, informační a dokumentační činnost maďarské menšiny v ČR	620 000
německá		
Sdružení Němců – Regionální skupina Hřebečsko, Moravská Třebová	22. ročník Dnů česko-německé kultury – Hřebečské přástky	65 000
Shromáždění německých spolků v České republice, z. s., Praha	Velké kulturní setkání německé menšiny 2016	230 000
Spolek Němců a přátel německé kultury v ČR, Praha	Aktivity celostátního spolku Němců a přátel německé kultury	44 509
	Základní organizace Kraslice s pěveckým sborem Heimatchor	30 000
Spolek Němců v Čechách, z. s., Nečtiny	Vandrující Chebští muzikanti	40 000
polská		
GÓROLE, folklorní soubor, Mosty u Jablunkova	Mezinárodní přehlídka lidových kapel a folklorních souborů 2016	70 000
Kongres Poláků v České republice, Český Těšín	Dokumentační centrum Kongresu Poláků v ČR	450 000
	Takoví jsme 2016	300 000
Sdružení uměleckých a zájmových aktivit Třinec, z. s., Třinec	Podpora činnosti Polského pěveckého souboru HUTNIK	33 000
Polský kulturně - osvětový svaz v ČR, z. s., Český Těšín	Kulturně společenské aktivity a dokumentační činnost PZKO	950 000
Sdružení polské mládeže v ČR, Český Těšín	Dny studentské kultury	30 000
	Independent.pl – setkání s polskou nezávislou kulturou	25 000
Sdružení přátel polské knihy, z. s., Český Těšín	Já čtu tobě a ty mně 2016	20 000
romská		
Slovo 21, z. s., Praha	Světový romský festival KHAMORO 2016	1 093 000
Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, Hořice	Putovní výstava „Zaniklý svět“ - aktivizace česko-romského porozumění	86 000

rusínská

Spolek Folklorní soubor Skejušan, Chomutov	Naše kořeny - naše dědictví	27 377
--	-----------------------------	--------

ruská

Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice v ČR (Ruská tradice, o. s.), Praha	Kulturně - společenská činnost Ruské tradice v roce 2016	170 000
	Kniha: Jak to vidí číča Luša	60 000

řecká

Asociace řeckých obcí v České republice, Krnov	Kulturní činnost řecké menšiny v ČR	1 000 000
Lyceum Řekyň v ČR, Brno	Zachování a rozvoj kultury řecké menšiny v České republice	120 000

slovenská

Dokumentační a muzejní středisko slovenské národnostní menšiny v ČR, Praha	Dokumentace slovenské kultury a programy k 70. výročí návratu slovenských krajanů	200 000
Folklorní spolek Púčik, Brno	Pětadvacetileté putování s lidovou písní a tancem	50 000
	Taneční dílna slovenských lidových tanců	30 000
Folklorní soubor Šarvanci, Praha	Folklorní soubor Šarvanci v roce 2016	120 000
	Folklorní večery a taneční školy pro veřejnost	70 000
Jánošíkov dukát, Brno	Medzinárodní festival slovenského folkloru v ČR Jánošíkov dukát 2016	120 000
Obec Slovákov v Českej republike, z. s., Praha	Cena Mateja Hrebendu 2016	18 000
Asociace Limbora, Praha	65. výročí vzniku prvního slovenského souboru a 30. výročí s názvem Limbora	420 000
Slovensko - český klub, z. s., Praha	Dni slovenskej kultúry po Českej republike	110 000
	Komplexný program kultúrnych aktivít slovenskej národnostnej menšiny v ČR	300 000
Slovenský literárny klub v ČR, Praha	Kvarteto (+ 2)	60 000
	Živá dielňa slovenských spisovateľov	60 000

srbská

Srbské sdružení sv. Sáva, Praha	Kulturní a společenské aktivity Srbského sdružení sv. Sáva v roce 2016	70 000
---------------------------------	---	--------

ukrajinská

Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny, Praha	Duo MarOlja	20 000
	Sbor sv. Vladimíra	120 000
Ukrajinská iniciativa v České republice, Praha	Dny ukrajinské kultury v ČR 2016	190 000

vietnamská

Asociace Českých občanů vietnamského původu, Praha	Taneční kroužek „Pro zachování tradic a národní kultury“ občanů české národnosti vietnamského původu	105 000
INFO-DRÁČEK, Praha	Vietnam vzdálený a blízký	250 000

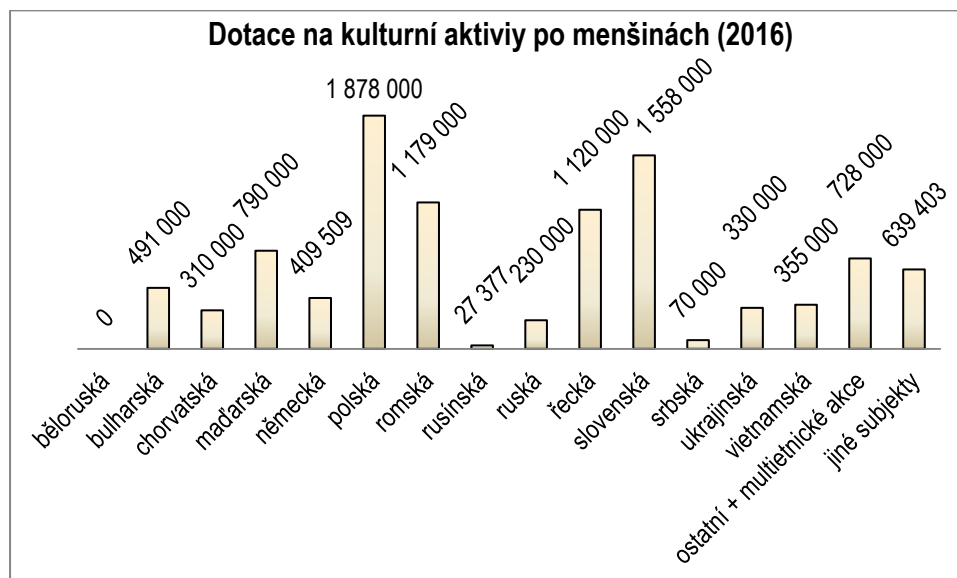
ostatní + multietnické

BONA FIDE, Praha	Rozprávky	180 000
Ducatus Teschinensis o. s., Paseky	Těšín - Město mnoha jazyků a kultur	130 000
Asociace ETNICA, z. s., Praha	Praha srdce národů	270 000
Matice slezská – Místní odbor Dolní Lomná	47. Slezské dny	50 000
Ulpan Teplice, Teplice	Dny židovské kultury Teplický cimes 2016	60 000
Židovská liberální unie v České republice (ŽLU), Praha	A budeš vyprávět svým dětem - Židovské tradice a svátky	38 000

jiné subjekty (předkladatelem není spolek)

Dům kultury města Orlové, p. o., Orlová	X. festival národnostních kultur v Orlové	50 000
Post Bellum, o. p. s., Praha	Nejsme tu sami: příběhy našich menšin	120 000
Turistické informační centrum města Brna, p. o., Brno	Babylonfest 2016	70 000
Nadace Michaela Kocába, Praha	Roma Spirit 2016 v České republice	399 403
celkem		10 115 289

Graf 19 Dotace na kulturní aktivity po menšinách (2016)

Další dotace národnostním menšinám poskytnuté odborem regionální a národnostní kultury v roce 2016

Ve výběrovém dotačním řízení na podporu neprofesionálních uměleckých aktivit byla poskytnuta dotace jednomu spolku ve výši 90 000,- Kč.

<i>předkladatel, místo</i>	<i>projekt</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Česká asociace rusistů, Praha	Festival ARS POETICA Puškinův památník – 50. ročník	97 000

Příloha 5

Ministerstvo kultury - Projekty s tematikou národnostních menšin dotované v dalších oblastech v roce 2016

- Odbor umění, oddělení literatury a knihoven

<i>žadatel</i>	<i>projekt</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Městská knihovna Český Těšín	Péče MěK Český Těšín o polskou minoritu. Aktivity v roce 2016	30 000
ZŠ a MŠ Stonava	Obnova starého knihovního fondu pro mládež polské národnostní menšiny v Místní knihovně Stonava	15 000
Knihovna města Olomouce, příspěvková organizace	Nebudeme čekat - projekt se zaměřuje na integraci slovenských dětí (včetně jejich rodičů)	10 000
Regionální knihovna Karviná	Doplnění knihovního fondu polské a slovenské literatury v rámci kulturních aktivit knihovny	20 000
Knihovna Václava Havla	Večery běloruské, polské, ukrajinské a romské kultury v Knihovně Václava Havla	20 000
Lastavica z.s.	Rozšíření jihoslovanského knihovního fondu	17 000
Městská knihovna Louny	Světové dny v knihovně - Světové dny o Vietnamcích a Vietnamu, Slovácích a Slovensku, Francouzích a Francii	16 000
Městská knihovna v Třebíči	Chodíme si po světě - projekt aktivizuje téma multikulturní problematiky	12 000
celkem		140 000

- Odbor církví

<i>příjemce</i>	<i>název projektu</i>	<i>anotace</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Židovská obec v Praze	Cyklus varhanních koncertů v Jeruzalémské synagoze – 4. ročník	Pravidelné koncerty sólové varhanní hudby, jednou měsíčně od dubna do října, v Jeruzalémské synagoze v Praze, bez vstupného.	20 000
	„Perla vzešlá z asanace - Jeruzalémská synagoga“. Výstava v Jeruzalémské synagoze k 110. výročí	Výstava věnovaná historii Jeruzalémské synagogy od prvních úvah o jejím vybudování až do současnosti.	70 000
Federace židovských obcí v České republice	Slavnostní setkání ke Dni památky obětí holocaustu v Senátu 2016 – koncert a výstava	Slavnostní shromáždění u příležitosti Dne památky obětí holocaustu s mnoha těmi, kteří přežili holocaust, se zástupci institucí a organizací ČR a s mezinárodní účastí.	40 000
Pro synagogu v Nové Cerekvi	Kulturní akce v synagoze v Nové Cerekvi	Formou koncertů, výstavy a scénického čtení připomenutí kulturního odkazu židovského národa.	10 000
Společnost křesťanů a Židů	Mezináboženský festival Stánek míru	Hudebně-kulturní festival vycházející z myšlenky společného slavení židovského svátku stánků – Sukot.	20 000
ICEJ, Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém	Kulturou proti antisemitismu	Pochod městem a veřejné shromáždění proti antisemitismu a na podporu přátelství mezi různými náboženskými a etnickými skupinami.	40 000
Charita Olomouc	Romská pouť 2016	Duchovně-kulturní akce; kromě nabídnutí duchovních prožitků též snaha umožnit Romům z ČR i ze Slovenska setkat se, prezentovat vlastní kulturu a přispět tak ke sblížení s majoritní společností.	50 000
celkem			250 000

- Odbor výzkumu a vývoje

Odbor výzkumu a vývoje v roce 2016 finančně podporoval projekt aplikovaného výzkumu s identifikačním kódem: **DG16P02R057** – Zkušenost exilu: Osudy exulantů z území bývalého Ruského impéria v meziválečném Československu.

Příjemce: Památník národního písemnictví, trvání: 2016-2018. Celková výše podpory ze státního rozpočtu: 8 787 000,- Kč.

- Odbor investic a veřejných zakázek

Odbor investic a veřejných zakázek podporuje projekt na aktivitu národnostních menšin a to akci 134D212000009, *Muzeum moravských Chorvatů* – rekonstrukce objektu v Jevišovce, která je realizována v rámci podprogramu 134D2120 – *Podpora reprodukce majetku regionálních kulturních zařízení*. V roce 2008 zakoupila vláda Chorvatské republiky v obci budovu bývalé jevišovské fary za účelem zřízení muzea moravských Chorvatů. Předmětem akce je vybudování muzea a centra chorvatské menšiny. Toto bude mimo jiné dokumentovat historii chorvatské menšiny v ČR a zájemcům o tuto problematiku poskytne potřebné zázemí. Stane se také kulturním a společenským centrem, budou zde probíhat akce na podporu soužití menšiny s českou majoritou. Široké veřejnosti bude také zpřístupněna odborná knihovna. Vzhledem k náročnosti realizace je tato akce rozdělena do dvou samostatných etap. V první etapě, která proběhla v roce 2015 a 2016, byla rekonstruována stávající budova, ve které má být umístěna muzejní expozice a dokumentační centrum. V rámci této etapy bylo celkem vyčerpáno 7 727 744,- Kč. Druhá etapa má řešit přístavbu k muzeu za účelem rozšíření prostor pro expozice a zřízení společenských prostor. Celkové náklady by měly činit cca 24 986 233,- Kč, které jsou alokovány v rozpočtu kapitoly 334 – MK na realizaci výše uvedené akce ve zmíněném podprogramu. Realizace se předpokládá v průběhu let 2017 – 2018. Obnovený a nově postavený objekt poskytne širší a především důstojnější možnosti kulturního využití. Nové expozice budou živé a schopné zaujmout odbornou i laickou veřejnost a umožní zachování chorvatských kulturních tradic.

- Odbor muzeí a galerií

Finanční prostředky přidělené *Muzeu romské kultury* Odborem muzeí a galerií na související aktivity (Program *Kulturní aktivity*; podprogram *Významné kulturní aktivity příspěvkových organizací v gesci OMG*):

projekt	dotace (Kč)
Romská muzejní noc	50 000
Výstava Romarising V4	100 000
Výstava Romský šperk, tradice a současnost	162 881

- Projekty s tematikou národnostních menšin dotované v oblasti kinematografie a médií v rámci programu Kulturních aktivit

Festivaly v oblasti kinematografie a médií nejsou primárně zaměřeny na problematiku národnostních menšin, nicméně některé projekty se těmto otázkám významně věnují. Výjimkou v tomto ohledu je česko – polský projekt *Kino na Granicy/Kino na Hranici*, který se zaměřuje na kulturu obou národů a soužití národnostních menšin v obou zemích. Součástí festivalu jsou i slovenské a maďarské projekce. Podpora byla ve výši 180 000,- Kč.

Podporovány jsou projekty zaměřené na dokumentární filmy (problematika národnostních menšin bývá jejich námětem), projekty, které seznamují s kulturními aktivitami národnostních menšin s vědomím, že poznání kultury a životního stylu národnostních menšin přispívá k lepšímu vzájemnému soužití.

Obecně prospěšná společnost *Člověk v tísni* realizovala 17. *Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech – JEDEN SVĚT*, podpořený dotací 4 500 000,- Kč a *JEDEN SVĚT na školách* (získal dotaci 200 000,- Kč). Spolek *DOC.DREAM* – spolek pro podporu dokumentárního filmu obdržel dotaci ve výši 4 500 000,- Kč na projekt 20. *Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2015*.

Další projekty, které stojí za zmínku, jsou svým rozsahem co do počtu diváků či území poměrně malé, tematicky jsou však zaměřeny na národní kinematografie - *Bardzo fajny festival* v Mladé Boleslavi - 40 000,- Kč, *XXII. seminář ruských filmů* v Hodoníně – 40 000,- Kč, *Boskovice 2016 - festival pro židovskou čtvrť* – 40 000,-Kč, *Zmizelí sousedé* – 100 000,- Kč, 11. ročník festivalu německy mluvených filmů *DAS FILMFEST* – 50 000,- Kč a *Příběhy našich sousedů* – 250 000,- Kč (všechny tři se uskutečnily v Praze).

Muzea a národnostní menšiny v roce 2016

Činnost speciálně zaměřenou na národnostní menšiny vyvíjejí zejména tyto státní příspěvkové organizace v působnosti MK (Odbor médií a audiovizí): *Národní muzeum, Slezské zemské muzeum, Památník Lidice, Památník Terežín, Muzeum romské kultury.*

○ Národní muzeum

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví

Pražská muzejní noc (www.prazskamuzejninoc.cz)

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví koordinovalo v roce 2016 čtrnáctý ročník Pražské muzejní noci, který proběhl v sobotu 11. června. Každoročně tato akce hraje důležitou roli v komunikaci muzeí a galerií směrem k široké veřejnosti a přináší nové, netradiční kulturní zážitky. Díky tomu přispívá k pozitivnímu vnímání Prahy a jejích kulturních institucí širokou veřejností. Akci pořádalo Národní muzeum, Asociace muzeí a galerií ČR a Dopravní podnik hl. m. Prahy ve spolupráci s dalšími zúčastněnými muzei, galeriemi a kulturními institucemi. V rámci Pražské muzejní noci prezentovaly svou činnost prostřednictvím expozic, výstav i doprovodných aktivit také vybrané kulturní instituty, které podporují vědeckou, kulturní a společenskou výměnu mezi Českou republikou a konkrétními státy, a zároveň také představují národnostní menšiny v ČR. Do loňského ročníku se zapojily konkrétně Goethe Institut, Slovenský dom v Praze a také Dům národnostních menšin.

Historické muzeum

Dne 11. září 2016 se v Národopisném muzeu konal již 7. ročník Slavnosti Rumunů v České republice. Jedná se o přehlídku folklorních souborů doprovázených dílnami lidových řemesel, ochutnávkami rumunských kulinářských výrobků, akcemi pro děti a výstavou fotografií.

Náprstkovo muzeum

V rámci Festivalu japonské kultury, který se 28. srpna 2016 uskutečnil v Náprstkově muzeu, japonská lektorka z Česko-japonské společnosti v muzeu návštěvníky akce učila japonskou tušovou malbu a kaligrafii.

22. května 2016 byl v Náprstkově muzeu realizován program s tématem africká kultura pro děti z dětských domovů.

○ Slezské zemské muzeum (SZM)

Problematikou národnostních menšin v českých zemích se dlouhodobě zabývalo někdejší pracoviště Slezského ústavu, jež patřilo v tomto výzkumném zaměření k předním institucím v republice. Na jeho tradice navazuje i dnešní Oddělení historického výzkumu Slezského zemského muzea.

- SZM - Národní památník II. světové války pravidelně navštěvují romské děti a mládež, které jsou umístěny v dětských domovech. V roce 2016 připravili zaměstnanci památníku příměstský tábor, kterého se zúčastnily děti z Dětského domova Melč. Památník rovněž navštěvují děti z Dětského domova Rybí trh Opava. Některé akce památníku navštěvují příslušníci ruské menšiny žijící na území České republiky, jedná se obvykle o akce pietního charakteru.
- SZM – Oddělení historického výzkumu. Na tomto odd. dlouhodobě probíhají výzkumy týkající se postavení slovenské menšiny v ČR, které realizuje PhDr. Ol'ga Šrajárová, CSC. V rámci uvedených badatelských aktivit probíhá spolupráce s organizacemi reprezentujícími slovenskou menšinu (zejména Svetové združenie Slovákov).
- SZM – Oddělení vnějších vztahů rozvíjí a podporuje aktivity prostřednictvím projektů přeshraniční spolupráce. V areálech SZM jsou k dispozici tištěné verze cizojazyčných průvodců v polském, německém a anglickém jazyce.

- Moravské zemské muzeum (MZM)

Historické muzeum MZM, Etnografický ústav, program „Menšiny“

Etnografický ústav se již tradičně věnuje sledování kultury menšin na Moravě (od roku 1920 německý jazykový ostrov na Vyškovsku, Charváti na Mikulovsku). Institucionální spolupráce kurátorů MZM s menšinou Moravských Charvátů je doložena již k roku 1910 (F. Pospíšil, fonografické záznamy). Na historické kořeny navázaly další generace kurátorů v podobě spolupráce při tvorbě expozice o životě menšiny v Jevišovce. Téma je sledováno i v současnosti kurátorkou Hanou Dvořákovou. Spolupráce: Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR.

Publikační výstupy:

Hana Dvořáková: Kiritof/Kirhweihfest in Jevišovka bei Nikolsburg als Identifizierungsfaktor der heutigen kroatischen Minderheit. In: Gefundene und erfundene lokale Feste und Festivals nach der Wende: Zwischen Ethnobusiness und Selbstvergewisserung. Freiburg 2017.

Konferenční výstupy:

Hana Dvořáková: Společenský život jako identifikační faktor současné minority Charvátů. Konference: Stopy Chorvátů v střední Evropě, Bratislava, 23. června 2016. Pořadatel: Slovenské národné muzeum - Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku.

Expoziční výstupy:

Hana Dvořáková - spoluautorka expozice Život Charvátů, Chorvatský dům, Jevišovka.

Sledování kultury menšin je součástí zaměření kurátorky Jany Polákové. Za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Moravské zemské muzeum (DKRVO, MK000094862) zpracovává pracovnice MZM, etnoložka PhDr. Jana Poláková, Ph.D., od roku 2015 výzkumný úkol *Svátky spojené s obdarováním u národnostních, etnických a náboženských menšin v ČR*. V roce 2016 se zaměřila na změny provázející tradiční české Vánoce v současnosti a jejich paralely u příslušníků národnostních menšin žijících na území Jihomoravského kraje. Základní metodou výzkumu je *oral history* (řízené rozhovory a interview), přímé pozorování (účast na akcích a aktivitách příslušníků národnostních menšin) a analýza dalších dostupných pramenů (archívy, dobový tisk, odborná literatura). V průběhu roku bylo pořízeno 36 rozhovorů v průměrné délce 1 hodiny a další dokumentační materiál (fotografie, trojrozměrné doklady). Odborné i laické veřejnosti byly průběžné výsledky výzkumu prezentovány prostřednictvím výstavy, jejích doprovodných programů, přednášek i mediálních výstupů. Na spolupráci s jednotlivými národnostními organizacemi v rámci výzkumu navázala i rozšířenější prezentace menšin a jejich kultury na půdě MZM.

Spolupracující organizace:

Řecká obec Brno (Řekové), Lyceum Řekyň v ČR (Řekové), Nadační fond Hellenika (Řekové), Polonus – Polský klub v Brně (Poláci), Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR (Chorvaté), Chorvatský kulturní spolek ČR (Chorvaté), Svaz Maďarů Brno (Maďaři), Německý jazykový a kulturní spolek Brno (Němci), Pirin (Bulhaři), Bulharské kulturně osvětové sdružení v Brně (Bulhaři), Sudaruška (Ukrajinci), Přátelé Podkarpatské Rusi Brno (Rusíni), Společnost přátel jižních Slovanů (mj. Srbové).

Akce zaměřené na prezentování kultury národnostních menšin:

24. listopadu 2015 - 7. února 2016 výstava *Ježíšek nebo Santa Klaus. A co dostanou u sousedů?*

7. ledna 2016 Doprovodná akce k výstavě: přednáška Václav Štěpánek: Pravoslavné Vánoce na slovanském Balkáně a vystoupení bulharského tanečního souboru Pirin z Brna.

12. ledna Doprovodná akce k výstavě: přednáška Petr Kalina: Pravoslavné Vánoce na Ukrajině a vystoupení ukrajinského folklorního souboru Sudaruška z Brna

16. ledna Doprovodná akce k výstavě: přednáška Kateřina Spalasová: O pravoslavných Vánocích v Řecku a vystoupení folklorního souboru Lycea Řekyň ČR v ČR.

4. února Doprovodná akce k výstavě: přednáška Jana Poláková: Vietnamská národnostní menšina a české Vánoce a vystoupení vietnamského tanečního souboru Au Co z Břeclavi.

27. dubna Referát Jana Poláková: *A co dostanou u sousedů?* Metoda oral history v muzejní praxi. Seminář etnografické komise AMG, Šumperk.

21. května Brněnská muzejní noc: Tradiční řecká svatba. Vystoupení folklorního souboru Lycea Řekyň ČR v ČR.

10. června Referát Jana Poláková: Co sa stalo, přihodilo... při výzkumu Vánoc u etnických, národnostních a náboženských menšin. 15. setkání historiků a příznivců orální historie, Sovinec.

21. - 22. června Referát Jana Poláková: Možná úskalí při výzkumu národnostních a etnických menšin – několik příkladů z terénní praxe. 20. ročník konference Etnológ a muzeum – Etnológ v teréne, Banská Štiavnica (SK).

10. listopadu Referát Jana Poláková: Volnočasové aktivity dětí a mládeže národnostních menšin v Brně; společně s PhDr. J. Pospíšilovou, Ph.D. (EÚ AV ČR Brno). Konference Děti a mládež národnostních menšin a 16. setkání národnostních menšin, Praha.

7. prosince Přednáška pro veřejnost Jana Poláková: Vánoce jinak... Blatské muzeum, Soběslav.

Publikační výstupy:

- Jana Poláková: Vánoční koledování a vinšování Romů v bývalém Československu. *Folia ethnographica* 50, 1/2016, s. 111-130.
- Jana Poláková: Vietnamská národnostní menšina a české Vánoce. In: *Muzeum a identita*, v tisku.
- Jana Poláková: Možná úskalí při výzkumu národnostních a etnických menšin – několik příkladů z terénní praxe. In: *Etnológ v teréne*, v tisku.

Uměnovědné muzeum, Oddělení dějin literatury

Německý kulturní spolek (Deutscher Kulturverein, Brno, Jana Uhra 12)

Spolupráce s německou menšinou v Brně probíhá již několik let průběžně. Muzeum pořádalo pro spolek přednášky v letech 2014-2015: Marie von Ebner-Eschenbach, Berta Suttner, Porcelánový salón rodiny Dubských, MZM-kulturní instituce a umožňujeme jeho členům studium v Centru kulturně-politických dějin 20. století MZM.

Vedoucí spolku paní Hana Zakhari studovala ve fondu Dory Müller v CKD - upřesnila pro MZM některé údaje o osobnosti paní Dory Müller - zakladatelky Německého kulturního spolku. V rámci spolupráce se spolkem muzeum uspořádalo přednášku moravské spisovatelky Marie von Ebner-Eschenbach, v rámci *Sudetoněmeckých dní* v Norimberku ve dnech 14.-15. května 2016.

o Památník Lidice (PL)

PL, který je příspěvkovou organizací Ministerstva kultury, spravuje v souladu s usnesením vlády ze dne 4. května 2009 Pietní místo v Letech u Písku. Jeho posláním je péče o uchování trvalé vzpomínky na utrpení Romů internovaných v bývalém cikánském táboře v Letech u Písku, včetně péče a úpravy pietního místa.

Rok 2016 přinesl několik zajímavých akcí a podařilo se udržet návštěvnost památníku na srovnatelné úrovni jako v roce 2015, tzn. 8,5 tis. návštěvníků. Provozní doba KP Lety byla opět prodloužena na celý rok.

Šestá návštěvnická sezóna pod správou PL byla v KP Lety zahájena dne 5. dubna 2016 vzdělávacím programem pro školy SOBĚ BLÍŽ.

PL, Kulturní památka Lety a *Cheiron T* o.p.s. společně pořádali již 2. ročník vzdělávacího projektu nesoucího symbolický název *Sobě blíž*. Pořadatelé podruhé připravili program pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ a SŠ. Program výukového dopoledne byl složen ze dvou částí. V první části se žáci seznámili s populární romskou skupinou Gipsy CZ, shlédli tradiční romské tance a seznámili se s dějinami romského holocaustu. Druhá část byla věnována romskému holocaustu a památníku Lety formou odborné přednášky, dokumentárního filmu a prohlídky Kulturní památky Lety.

Dne 13. května 2016 se uskutečnila vzpomínka na romské oběti z letského tábora na nouzovém pohřebišti v Letech u Písku organizovaná VPORH.

V úterý 2. srpna 2016 se na pietním území konalo oficiální Uctění obětí romského holocaustu se vzpomínkou na zahájení a ukončení provozu cikánského tábora Lety.

Poté, co zástupci volených institucí, státních orgánů, společenských organizací, obce Lety u Písku a další hosté položili u pomníku kytice, ujal se slova Gabriel Rijad Mulamuhlič, farář unhošťské farnosti a v krátké modlitbě a citaci z Bible poprosil přítomné o uctění a zamyšlení nad oběťmi válečné rasové nesnášenlivosti a zločinů. Senátor Karel Kratochvíle připomněl, že rasová politika uplatňovaná během okupace po roce 1939 se v různých podobách objevuje i v současném světě a neměli bychom na ni pohlížet jako na ukončenou historii. Ministr kultury Daniel Herman zdůraznil, že si velmi váží každé připomínky, která nám umožňuje nezapomínat na utrpení, které prožili za války nejen v tomto táboře lidé jen proto, že byli označeni za jiné a nežádoucí. Ředitelka Muzea romské kultury v Brně Jana Horváthová přiblížila v závěrečném emotivním vystoupení atmosféru romského tábora v Letech v autentických vzpomínkách pamětníků. Vyprávěním vzpomínek žen a mužů, kteří přežili letské věznění v dětském věku, připomněla účastníkům letošního pietního setkání stále živou součást naší historie. Mezi hosty letošního pietního aktu byla i ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová, předseda Společenství Romů na Moravě Karel Holomek, starostka obce Lety Blanka Hlavínová, bývalý ministr pro lidská práva Michael Kocáb, zástupkyně Ministerstva práce a sociálních věcí, někteří z přeživších lidických dětí, zástupci obce Miřetice, tvůrce památníku na pietním místě akademický sochař Zdeněk Hůla a další hosté.

V roce 2016 probíhala v Infocentru KP Lety další výstavní činnost. Konkrétně šlo o výstavy:

1. dubna - 30. června 2016 výstava „Sociální politika v protektorátu“

1. července - 31. srpna 2016 Mezinárodní dětská výtvarná výstava – výběr prací

1. září - 31. října 2016 výstava „Josefina Napravilová“

PL vyvíjel taktéž v roce 2016 vzdělávací činnost pro pedagogy a studenty zahrnující KP Lety u Písku, a také propagační činnost k tomuto místu (například na celkem 8 veletrzích cestovního ruchu v ČR a 1 zahraničním ve SRN).

○ Památník Terezín (PT)

PT ve spolupráci s MŠMT organizuje od roku 2000 v návaznosti na usnesení vlády ČR z 28. července 1999 č. 797, kterým bylo uloženo ministru školství, mládeže a tělovýchovy zajišťovat v součinnosti s PT systematické vzdělávání učitelů ZŠ, SŠ a učňovských škol formou speciálně koncipovaných programů k problematice holocaustu, semináře pro české učitele k tomuto tématu. Na programu je pravidelně nejen problematika holocaustu, ale historie židovské menšiny v českých zemích vůbec. Z hlediska romské tematiky jsou do programu seminářů zakomponovány bloky (přednášky, workshopy) věnující se jak romskému holocaustu, tak i romským tradicím a současnosti.

○ Muzeum romské kultury (MRK)

Mezi hlavní činnosti MRK, s. p. o. (MRK) patří výzkumná, dokumentační, sbírkotvorná a výstavní činnost a sociálně-edukační činnost.

Výzkumná a dokumentační činnost

Výzkumná a dokumentační činnost muzea pokračovala v roce 2016 ve všech mapovaných oblastech romské kultury a historie, a to v souladu se Sbírkotvornou koncepcí muzea. Byla úzce navázána na akce pro veřejnost, které v roce 2016 MRK připravovalo. Jednalo se zejména o výzkum spojený s tématem šperku (v souvislosti s přípravou výstavy Poklad Romů / Amare somnaka). V oblasti hudby byla pozornost soustředěna na 1. světový festival Romfest, který se konal v Brně v roce 1980 (a k němuž závěrem roku připravili pamětnický večer v klubu Omega). V rámci kontinuálního zájmu MRK o tradici slovenské romské hudby byl natočen rozhovor s primáškou slovenské skupiny Bohémiens Barborou Botošovou. V oblasti výtvarného umění MRK dokumentovalo 5. ročník Mezinárodního uměleckého

sympozia v plenéru Jaw Dikh! v Czarne Goře v Polsku. Během několikadenního observačního výzkumu MRK natočilo rozhovory s participujícími výtvarnými umělci – András Kallai a Lajos Sárai (Maďarsko), Emília Rigová (Slovensko) a Tamara Moyzes (Česká republika). V oblasti historie Romů realizovali výzkumný rozhovor s pamětníkem Deziderem Lackem (nar. 1938), byly zaznamenány jeho vzpomínky na perzekuci Romů v období II. světové války a jeho pobyt v květušínské internátní škole. Navazující výzkum pak proběhl v Chlumanech, kde se pan Lacko setkal se svým bývalým učitelem z Květušína Miroslavem Dědičem. V červnu byly natočeny další vzpomínky s pamětníkem perzekuce Romů za II. světové války panem Arnoštem Vintrem.

Sbírkotvorná činnost

Sbírkotvorná činnost pokračovala v roce 2016 dle stanoveného plánu – v souladu se sbírkotvornou koncepcí muzea. Nejvýznamnější sbírkotvornou činnost zaznamenal v roce 2016 v souvislosti s výstavou *Poklad Romů / Amare somnaka* sbírkový fond šperků a cenin. Podařilo se získat cenné originální kusy zlatých šperků typických pro skupinu olašských Romů (kupř. unikátní spona do vlasů s korunkou nebo dětský dudlík s vyrytým ochranným jménem, náušnice finských romských žen ze skupiny Kale) nebo rozšířit sbírku o kolekce současných designérek (Nicole Taubinger, Monika Vontszeműová, Małgorzata Mirga-Tas, Stanisława Maria Mirga). Zároveň bylo pořízeno také několik replik zlatých olašských šperků z dílny zlatníka Oldřicha Treutnera (spona do vlasů Mercedes, medailon s Pannou Marií, náramek s mariánským medailonem a pánský prsten s korunkou značky Rolex). V Metodickém centru konzervace Technického muzea v Brně MRK nechalo zhotovit repliku vajdovského řetězu podle originálu uloženého v Slovenském národním muzeu v Martině. Ve sbírkovém fondu fotodokumentace bylo díky projektu podpořenému americkou nadací Bader Philanthropies zahájeno zpracovávání negativů z pozůstalosti romského umělce a aktivisty Andreje Pešty. Ve fondu textilu přibýlo hned několik zajímavých akvizic. Z Rumunska MRK získalo soubor oděvů a doplňků z butiků a sociálního podniku Mesteshukar ButiQ a ručně šité oděvy skupiny kalderašských žen z oblasti Fagaraše, z Maďarska pak módní doplňky značky Romani design od módní návrhářky a umělkyně Eriky Varga. Fond písemného materiálu byl mimo jiné obohacen o cenné písemné vzpomínky bývalé sociální pracovnice Hany Štěrbové, která se dlouhodobě věnovala práci s romskou komunitou v Českém Krumlově a v 50. letech působila v internátní škole M. Dědiče ve Květušíně a Dobré Vodě. Fond výtvarného umění byl rozšířen kupř. o další obrazy a dřevořezby insitního výtvarníka Rudolfa Dzurka. Dále byl pořízen soubor 7 kreseb akademického malíře Jaroslava Jeřábka, který vznikl během autorových studií na pražské AMU v roce 1956 v rámci figurálních cvičení, při kterých na akademii pózovali Romové.

Výstavní činnost:

MRK nabízí svým návštěvníkům rozsáhlou stálou expozici PŘÍBĚH ROMŮ.

Během roku 2016 nabídlo MRK přímo v prostorách budovy tyto přechodné výstavy:

- Do 21. února ...*A možná přijede na koze* - výstava dřevěných soch, loutek a dekorativních hraček profesionálního výtvarníka, řezbáře Martina Matěje Holuba z Kolínska.
- 10. března - 12. června výstava fotografií amerického fotografa Ch. E. Wyatta s názvem *romarisingV4*, která představovala romské osobnosti ze zemí tzv. Visegrádské čtyřky.
- 23. června - 18. září výstava SMOKY PICTURES, představující obrazy nizozemského výtvarníka Rona Glasbeeka, jež zachycují život evropských Romů před a během II. světové války.
- 6. října byla zahájena výstava POKLAD ROMŮ / AMARE SOMNAKA. Tajemství romského šperku, která představuje jak historický šperk, tak tvorbu současných romských tvůrců (výstava potrvá do 30. dubna 2017).

Mimo prostory muzea byla prezentována výstava ...*A možná přijede na koze* v rámci světového festivalu Khamoro v Praze. Soubor sbírkových předmětů z fondu výtvarného

umění, fotodokumentace a písemného materiálu byl prezentován v rámci výstavy Džas bare dromea / Jdeme dlouhou cestou v pražské galerii Nevan Contempo.

Kromě uvedených přechodných výstav realizovalo muzeum v roce 2016 také řadu výpůjček z nabídky putovních výstav – zde výběr:

- Stálá expozice Příběh Romů – putovní verze – zhotušená verze stálé expozice muzea byla prezentována jednak od 6. února do 10. dubna v Městském muzeu Polička, dle v rámci kočujícího projektu Romský stan / Roma Big Top (Romaňi Cerha) v Plzni ve dnech 16.-17. června a v Praze ve dnech 7.-8. září a v Knihovně města Ostravy, pobočce Vítkovice v době od 1. října do 31. prosince.
- Propagační panely o činnosti MRK byly vystaveny v rámci oslav Mezinárodního dne Romů – a to jak v Brně v rámci oslav na nám. Svobody, tak v Praze v rámci oslav v Meet Factory. Dále byly – díky spolupráci s Uníí pečujících a městskou částí Brno-sever – po celý měsíc duben vystaveny v Poliklinice v Brně-Lesné.
- Genocida Romů v době II. světové války byla prezentována v Muzeu Těšínska – Památníku životické tragédie v Havířově-Životicích do 10. ledna 2016, v Muzeu města Ústí nad Labem v době od 15. března do 22. května, v Městském muzeu a galerii ve Svitavách ve dnech 29. března - 25. dubna, v ZŠ Hradební v Broumově od 25. dubna do 3. června, ve vestibulu Národní rady Slovenské republiky v době od 2. do 15. srpna a v Muzeu cukrovarnictví, lihovarnictví, řepařství a muzeu města Dobruška v Dobrušicích v době od 8. září do 28. listopadu.
- Krásné časy...? (fotografická výstava ze sbírek MRK zobrazující výjevy ze života Romů od poloviny 19. století do začátku 2. světové války) byla v době 21. března - 30. dubna prezentována v rámci Týdne romské hrdosti v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě, od 30. května byla zahájena dlouhodobá výpůjčka na zámku Svijany, kde bude prezentována až do 30. června 2017.
- *Řemesla našich předků / Sikhľard'i buŕi-somnakuŕi buŕi* do 10. ledna byla výstava prezentována v Muzeu Těšínska, výstavní síň Jablunkov, v době od 6. února do 10. dubna byla zapůjčena do Městského muzea a galerie v Poličce, Centrum Bohuslava Martinů.

Výběr akcí pro veřejnost:

- 4.-8. dubna Týden romské hrdosti v souvislosti s Mezinárodním dnem Romů (8. 4.)
Vázání stužek na Strom Tolerance v Lužánkách
Týden romské hrdosti zahájila akce pro širokou veřejnost v největším brněnském parku – vázání stužek na Strom tolerance, doplněné o proslovy zástupců pořádajících organizací a vystoupení taneční skupiny Merci a kapely Čohanas. Návštěvníci si mohli vyrobit papírové růže, kterými byl strom ozdoben.
- Romové a výzvy pro 21. stol.
Veřejnou diskusi za účasti panelistů Jany Horváthové (ředitelka Muzea romské kultury), Davida Tišera (LGTB aktivista, Ara Art), Lucie Horváthové (politika, Slovo 21), Jiřího Daniela (ředitel Střediska sociální pomoci, Jihomoravský kraj) moderovala Alica Sigmund Heráková. Akce se uskutečnila v přednáškovém sále FSS MU v Brně.
- Setkání romských středoškoláků v muzeu
Pro středoškoláky z projektů Doučování a Gendalos připravili pracovníci muzea a IQ Roma servisu program spojený s prohlídkou stálé expozice a aktivity zaměřené na osobnostní rozvoj i reflexi romské identity. Setkání se zúčastnilo 28 mladých lidí.
- hudební večer spojený s křtem CD Zapomenuté tóny Cimbálové muziky Horváthovců
Rodinná kapela Horváthovců s primášem Milanem Horváthem byla pro tuto příležitost doplněna o hosty, kteří se objevují také na CD: pana Lacka a pana Krajčoviče, zpívala Lenka Horváthová. CD bylo následně zařazeno do distribuce přes vydavatelství Indies.
- Společné oslavy Mezinárodního dne Romů, nám. Svobody
V rámci oslav Mezinárodního dne Romů na nám. Svobody v Brně představilo muzeum svoji činnost v rámci prezentačního stánku a propagačních panelů. Na pódiu pak v rámci

módní přehlídky představilo svůj sbírkový fond textilu. Přímou v muzeu byl návštěvníkům umožněn vstup zdarma a byly zajištěny komentované prohlídky ve stálé expozici.

- Mimobrněnské oslavy Mezinárodního dne Romů - Muzeum se zapojilo i do mimobrněnských oslav Mezinárodního dne Romů, a to v Praze v prostorách Meet Factory, kde zajišťovalo prezentační stánek a ukázky z fondu textilu.
- 21. května *Brněnská muzejní noc*
V květnu proběhla návštěvnický úspěšná Brněnská muzejní noc, během níž MRK nabídlo volné vstupy do stálé expozice a přechodné výstavy *romarising V4*, kde byli přítomni kustodi v oděvech různých romských skupin světa. V další nabídce byly celkem 3 komentované prohlídky ve stálé expozici Příběh Romů, výtvarné dílny v ateliéru, ukázky tradičního romského řemesla – pocínování kotlů, ochutnávka tradičních romských pokrmů, posezení u otevřeného ohně na dvoře muzea. Zlatým hřebem programu pak byly 3 koncerty slovenské primášky Barbory Botošové, která vystoupila na venkovním pódiu před muzeem se svým Bandem a hostující polskou zpěvačkou Agatou Siemaszko.
- 6. Ghettofest - V rámci 5. ročníku street-festivalu *Ghettofest* nabídlo muzeum tři komentované prohlídky stálé expozice a výstavy *Romarising V4* a další akce pro veřejnost. Na dvorku probíhal pod vedením muzejní pedagožky a dobrovolnic výtvarný workshop, kombinovanou technikou vznikly velkoformátové portréty romských osobností z výstavy *Romarising V4* i volná tvorba. Hudební vystoupení rappera Salena z Břeclavi a promítání krátkého dokumentárního filmu Jany Viňanské, Radoslavy Hyánkové, Kristýny Šimkové UDVAR (I) DVOR o pavlačovém domě na Bratislavské ul. uvedlo veřejnou projekci filmu RYTMUS Sídliště sen (r. Miro Drobný, 2015). V přednáškovém sále se v rámci festivalu uskutečnila i beseda *Současné trendy v oblasti sociálního bydlení – Housing first/Bydlení především* za účasti Jana Miloty z Platformy pro sociální bydlení.
- 24. listopadu Vyhlášení každoročně udělované Ceny Muzea romské kultury + pamětnický hudební večer s tématem vzpomínání na první Romfest. Jako na sklonku každého roku, tak i v roce 2016 udělilo muzeum Cenu Muzea romské kultury osobnosti, která významnou měrou přispěla / přispívá k rozvoji romské kultury nebo která významně podporuje činnost Muzea romské kultury. Letos byla cena paní Margitě Lázokové za dlouholetou spolupráci s Muzeem romské kultury, za její aktivity na poli romské emancipace, které sahají až do doby činnosti Svazu Cikánů-Romů; dále za prezentaci na akcích pro veřejnost jako byly výstavy, pamětnické večery, pietní akty a další. Cena Muzea romské kultury byla předávána v rámci pamětnického večera věnovaného jedné z klíčových událostí romské kultury – festivalu ROMFEST 1990, který se odehrál v Brně v Mariánském údolí před 26 lety. Vzpomínková akce pro nejširší veřejnost se konala v KC Omega - Musilka v Brně-Husovicích. Společně s hudebními hosty (Zdeněk Lázok + Marek Balog; Gejza Horváth; Horváthovci; Le Čhavendar) a pamětníky se návštěvníci za moderace Jany Horváthové a Gejzy Horvátha ohlédli za příběhem unikátního festivalu, který poprvé v historii představil mezinárodní romskou hudební scénu tehdejšímu československému publiku.
- 15. prosince Křest Bulletinu Muzea romské kultury 24/2015 a anglické verze knihy *Poklad Romů*. Na samém sklonku roku 2016 proběhlo veřejné slavnostní pokřtění dvou publikací z produkce Muzea romské kultury: bylo vydáno aktuální číslo odborného romistického časopisu Bulletin Muzea romské kultury 24/2015 a dále anglická verze doprovodné publikace k přechodné výstavě muzea *Poklad Romů / Amare somnaka*. Večer obohatilo hudební vystoupení Gejzy Horvátha s Valikou Vonáškovou.

Filmové večery

- Také v roce 2016 zajišťovalo muzeum cyklus pravidelných filmových večerů.
- 25. února Projekce němému snímku Čarovné oči (r. Václav Kubásek, 1923) za doprovodu jazzové kapely The Harmonic Play.

- 13. a 14. dubna Projekce filmu *Romano Drom*. Ve spolupráci s kanadskou ambasádou se v přednáškovém sále muzea konaly dvě projekce dokumentárního filmu *Romano Drom*. Mladá kanadská filmařka Kristyna Balaban natočila v roce 2012 film o životě českých Romů. Chtěla ukázat výpovědi samotných Romů a zajímala ji hlavně generace, která vyrostla po pádu komunistického režimu. Jako host byla pozvána režisérka filmu Kristyny Balaban a protagonista filmu Vincent Holub. První projekce se konala ve večerních hodinách pro veřejnost (za přítomnosti kanadského velvyslance v ČR Otty Jelineka a dalšího protagonisty filmu Michala Mižu Mižigára), druhý den dopoledne pak proběhlo promítání pro školy. Po projekcích následovala diskuse s hosty.
- 11. června projekce filmu *RYTMUS Sídliškový sen* (Miro Drobný, 2015). V rámci festivalu Ghettofest proběhlo v přednáškovém sále muzea promítání dokumentu o známém slovenském rapperovi. Samotnému promítání předcházelo krátké hudební vystoupení začínajícího rappera Erika Danihela (umělecký pseudonym Aka Salen) z Břeclavi. Dále byl promítnut krátký studentský předfilm *UDVAR (I) DVOR* (r. Jana Viňanská, Radoslava Hyánková, Kristýna Šimková).
- 20. října Projekce filmů z archivu ČT *Dalekonosné housle – U nás doma*, *Poslední hudci*. Filmově hudební večer navazoval na předchozí dlouhodobý výzkum věnující se muzikantskému rodu Kubíků z Hornácka. V rámci tohoto výzkumu byly z archivu České televize získány kopie dokumentů *Dalekonosné housle - U nás doma* (1970, Redaktor: Otakar Horký, režie: Jiří Vanýsek, ČT Brno 30 min) a *Poslední hudci* (ČT Brno, Karel Fuksa, 1974, 20 min). Promítání byli přítomni režiséři obou dokumentů Jiří Vanýsek a Karel Fuksa, s nimiž po projekci následovala diskuse. Celým večerem nás hudebně provázela cimbálová muzika Kubíci z Velké nad Veličkou.
- 24. listopadu Hudebně filmový večer na téma Romfest 90. V rámci hudebně vzpomínkového večera věnovaného 1. Světovému romskému festivalu byl promítnut film Viliama Poltikoviče *Romfest 90*. Režisér byl projekci přítomen a přispěl i svými vzpomínkami na tuto legendární akci, která probíhala v létě 1990 v Mariánském údolí za osobní účasti prezidenta Václava Havla.
- 8. prosince Projekce filmu *Toto a jeho sestry* (*Toto si surorile lui*, Rumunsko, 2014, distribuce Autlook Films, Rakousko, v ČR: Jeden svět). V rámci týdne lidských práv byl promítnut rumunský dokumentární film *Toto a jeho sestry*. Film režiséra Alexandra Nanau zobrazuje observační dokumentární metodou 14 měsíců v životě osmiletého Totonela a jeho dvou sester. Z bezprostřední blízkosti diváci mohli pozorovat živoření dětí v ghettu na okraji Bukurešti, kde žijí dlouhodobě bez péče rodičů i státu. Film se zabývá problematikou drog a také tématem umísťování dětí do náhradní péče. Z toho důvodu jsme jako diskutujícího hosta pozvali pracovníci IQ Roma Servis Denisu Sedláčkovou, které přiblížila, jaká je praxe v našich podmínkách.

Vzdělávací a lektorská činnost

Pracovníci lektorského úseku MRK se snaží vyjít vstříc všem návštěvníkům, a tak prohlubovat jejich znalosti a vědomosti v oblasti romské tematiky a problematiky. Komunikace lektorů a návštěvníka je v muzeu jedním z nejefektivnějších způsobů, jak veřejnost informovat o kultuře a historii, ale také o současnosti Romů. MRK zajišťuje akce jednorázové (např. přednášky či prohlídky dle objednávky) i pravidelné přednáškové cykly. Ve spolupráci se Sbírkovým oddělením a knihovnicí a romistkou připravuje MRK vzdělávací programy pro ZŠ, SŠ, VŠ, vybrané skupiny (pedagogičtí pracovníci, knihovníci, státní zaměstnanci apod.) a veřejnost. Věnuje se i práci s převážně romskými dětmi z okolí muzea. V roce 2016 realizovalo lektorské oddělení muzea celkem 146 programů pro MŠ, ZŠ a SŠ i VŠ a volnočasová zařízení v prostorách muzea celkem pro 5 152 návštěvníků. Naprostá většina programů tematicky vycházela ze stálé expozice *Příběh Romů*, 8 programů bylo věnováno holocaustu Romů, další problematice předsudků a stereotypů, překážkám Romů ve vzdělávacím procesu, romským tématům v médiích nebo přiblížení romské historie a kultury budoucím sociálním pracovníkům.

Díky finanční podpoře NFOH, MMB a podpoře Goethe-Institutu vznikla ve spolupráci s Buranteatrem a Trinnno inscenace hry Rike Reinigerové Cikánský boxer. V režii Gabriely Krečmerové účinkuje Filip Teller. Premiéra se uskutečnila 7. března v Buranteatru, školním skupinám nabízí účast na představení a diváckých dílnách ve Studiu dramatické výchovy Labyrint (termíny realizací 27. dubna, 20. května a 24. června 2016) pro celkem 102 žáků, studentů a doprovázejících pedagogů.

Vzdělávací a lektorská činnost – programy k přechodným výstavám:

V průběhu roku připravili bohatý doprovodný program ke všem přechodným výstavám. Šlo zejména o série tvořivých dílen zajištěných buď přímo autory nebo muzejní lektorkou a dále komentované prohlídky.

Vzdělávací akce pro školy, instituce, veřejnost:

Pracovnice lektorského úseku společně s pracovníky Sbírkového oddělení zabezpečují dle aktuální poptávky jednorázové přednášky, besedy, diskuze či workshopy na požadované téma. Nejčastěji se jedná o historii Romů, specifika komunikace s Romy či současnou problematiku. Akce jsou určeny pro širší veřejnost i pro specifické profesní skupiny (pedagogové, knihovníci, zdravotníci, zaměstnanci státní správy).

Výběr z přednášek zajištěných v průběhu roku 2016:

Jak vyučovat o romském holocaustu

Přednáška Genocida Romů za 2. světové války na území bývalého Československa

Dějiny a kultura Romů

Pacient-Rom v etnokulturních souvislostech

M. Schuster: Dějiny Romů I.

Kultura Romů z historického hlediska

Úvod do studia dějin Romů

Dějiny Romů od 18. stol do r. 1938

Romská hudba

Výtvarné umění Romů

Romové – historie, současnost

Dějiny Romů v kontextu současné situace

Vývoj poválečného připomínání obětí genocidy Romů v Československu

Romové – historické determinanty v kontextu současné situace

Sociálně-edukační činnost:

Lektorský úsek muzea se problematice vzdělávání romských dětí věnuje dlouhodobě, již od roku 2004. Cílem sociálně edukační činnosti lektorského oddělení je zejména podpora vzdělávání sociálně znevýhodněných dětí a rodin (zejména romských). Mezi klíčové aktivity patří Individuální doučování a volnočasové aktivity Dětského muzejního klubu. Tyto aktivity jsou mezi sebou vzájemně provázané a doplňují se. V roce 2016 probíhaly všechny klíčové aktivity – Individuální doučování i aktivity Dětského muzejního klubu. V rámci profesionalizace práce s dobrovolníky byla realizována pilotní úvodní dobrovolnická školení, jejichž cílem bylo poskytnout základní informace a znalosti potřebné pro práci s naší cílovou skupinou. Dále byly realizovány vzdělávací workshopy týkající se doučování a jeho metodiky. Uskutečnila se také neformální dobrovolnická setkání pro sdílení zkušeností z doučování – pro prevenci syndromu vyhoření a vzájemné obohacení pro dobrovolníky.

V rámci programu *Evropská dobrovolná služba* muzeum od začátku října 2016 hostí dobrovolníka Daniela Fuhla z Maďarska. Dobrovolník je zapojen do doučování AJ, volnočasových aktivit, provádění ve stálé expozici a do dalších muzejních aktivit.

Díky podpoře nadace Bader Philantropies se začal v dubnu 2016 realizovat program stáží pro romské vysokoškoláky a absolventy v naší instituci. První stážisty muzeum hostilo od konce června 2016. Stáže byly realizovány od července do prosince. Ve sledovaném období byly celkem čtyři stážistky na stáži. Náplní stáží byla zejména výpomoc na Sbírkovém oddělení

(práce v archivech, katalogizace fondů, skenování dokumentů), ale i provádění návštěvníků stálou expozicí a výstavami a podpora organizace akcí pro veřejnost.

Individuální doučování:

V roce 2016 pokračovala realizace individuálního doučování jak pod vedením dobrovolníků (v počtu 48), tak pod vedením 4 expertních doučovatelů (díky finanční podpoře MŠMT v rámci projektu Společně za vzděláním II.). V průběhu roku 2016 docházelo na individuální doučování celkem 75 dětí. Poptávka ze strany klientely je však vyšší a v současné době evidujeme dalších 16 zájemců.

Díky finanční podpoře nadace *Bader Philantropies* bylo možné od ledna 2016 zaměstnat na poloviční úvazek 2 mentory, jež se věnují individuální podpoře jednotlivých klientů a zvyšují efektivitu doučování prostřednictvím komunikace se školou a rodiči. Sestavují s dětmi také individuální vzdělávací cíle, které se během doučování snaží děti i doučující naplnit. Tým byl od března 2016 doplněn o mentorku na 0,4 úvazku na DPČ, díky finanční podpoře z MŠMT.

Dětský muzejní volnočasový klub:

Mezi pravidelné aktivity dětského muzejního klubu patří volnočasové odpolední kroužky. Mezi nepravidelné aktivity patří víkendové výlety, návštěvy kulturních a jiných institucí, workshopy. Většinu aktivit v klubu zajišťují lektori (dobrovolníci) pod vedením muzejní lektorky. Kroužky a výlety jsou pro děti odměnou za pravidelné doučování. Byly realizovány také tři akce, v rámci kterých došlo k propojení dětí a muzejních pracovníků – konkrétně návštěva v depozitáři výtvarného umění s kurátorkou fondu výtvarného umění, návštěva dětí u muzejní audiodokumentátorky a prohlídka výstavy *Poklad Romů* s ředitelkou Muzea.

Kroužky:

- Výtvarný kroužek (pondělí 15:00 – 16:30) – pravidelný kroužek, do něhož docházely 4 děti.
- Výtvarný kroužek pro mladší děti (úterý 15:00 – 17:00) – pravidelný kroužek, do kterého docházelo 6 dětí.
- Fotbalový kroužek (pondělí 17:00 – 19:00) – pravidelný kroužek od května do října 2016 pro 10 dětí.
- Sportovní kroužek posilovna (úterý a čtvrtek 16:00 – 18:00) – pravidelný kroužek, od listopadu 2016, pravidelně na něj docházelo 5 dětí
- Taneční kroužek (čtvrtek 17:00 – 18:00) – pravidelný kroužek pro 6 dětí
- Dámský klub (pátek 15:00 – 17:00) – pravidelný kroužek pro 6 dívek

Akce klubu mimo pravidelnou klubovou činnost:

17. ledna	Divadelní představení Studia V, pohádka Tři přadleny
29. ledna	Oslava pololetních prázdnin – Bowling
14. února	Valentýnské bruslení
20. března	Návštěva Technického muzea v Brně
4. dubna	Oslava MDR v Lužánkách s dětmi z DMK
6. dubna	Setkání studentů z projektu Doučování se studenty IQ Roma servis z programu Gendalos
9. dubna	Divadelní představení Cikánský boxer
16. dubna	Uklidíme Česko
29. dubna	Návštěva dětí z DMK ve výtvarném depozitáři
30. dubna	Návštěva kina – Kniha džunglí
7. května	Talentová soutěž pořádaná organizací <i>IQ Roma servis</i> , z. s. <i>I ty můžeš zazářit!</i>
13.-15. května	Vymýšlení tábora <i>Víkendovka</i> se staršími dětmi z DMK
4. června	Návštěva Lamacentra s mladšími dětmi
11. června	Fotbalový turnaj v rámci festivalu Ghettofest
17. června	Videodokumentátorská návštěva u AB
27. června	Závěrečná besídka na konec školního roku
3.-11. července	Letní tábor
22.-26. srpna	Příměstský tábor

- 25. září Brannball s Poutníky
- 2. října Lanové centrum
- 16. října Výtvarná dílna
- 27. října Filmový klub
- 30. října Komiksový workshop
- 11. listopadu Návštěva výstavy *Poklad Romů* s děvčaty z Dívčího klubu
- 25. listopadu Vzdělávací workshop pro budoucí středoškoláky
- 27. listopadu Dílny pro rodiče – věnec
- 3. prosince Neposedná kůzlátka
- 4. prosince Fotbalový turnaj s Nesehnutím
- 14. prosince Improvizační divadlo - Bafni
- 21. prosince Vánoční večírek pro nejmladší děti

Výběr z další činnosti muzea:

- Péče o pietní místa a připomínka holocaustu:

7. března Pietní shromáždění k uctění obětí romského holocaustu

Tradiční pietní shromáždění, které připomnělo 73. výročí prvního hromadného transportu Romů z Brna a okolí do koncentračního tábora v Osvětimi. Pietního aktu se účastnil náměstek pro řízení sekce kulturního dědictví Vlastislav Ouroda, zástupci Rady vlády pro záležitosti romské menšiny David Beňák a Martin Martínek, náměstek primátora města Brna Matěj Hollan, předseda brněnské židovské obce Jáchym Kanárek a další. Vedle ředitelky muzea Jany Horváthové a historika Michala Schustera promluvil i pamětník válečné perzekuce Romů Dezider Lacko. Součástí pietního aktu byly hudební vstupy romských muzikantů a čtení ze scénáře divadelní hry *Cikánský boxer*, které zajistila autorka textu Rike Reiniger a česká překladatelka Lucie Ceralová. Ve večerních hodinách se pak v rámci pietního aktu odehrála na scéně divadla Burantatr česká premiéra představení *Cikánský boxer*, pojednávajícího o osudech romského boxera Johanna Trollmanna, který v roce 1933 vyhrál titul mistra Německa v polotěžké váze a v roce 1943 byl zavražděn v koncentračním táboře Neuengamme, v režii Gabriely Krečmerové s Filipem Tellerem v hlavní roli. Po premiéře následovala veřejná diskuze s autorkou Rike Reiniger, historikem Michalem Schusterem, režisérkou Gabrielou Krečmerovou a hercem Filipem Tellerem.

23. srpna Pietní shromáždění k uctění obětí romského holocaustu v místech bývalého protektorátního tzv. cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu. Každým rokem si MRK společně s veřejností připomíná datum prvního hromadného transportu Romů z tábora v Hodoníně u Kunštátu do koncentračního tábora v Osvětimi dne 21. 8. 1943. Muzeum vypravilo na místo protektorátního tzv. cikánského tábora autobus, další autobus účastníků piety přijel z Olomouce. Pietní akt byl zahájen krátkým prolovem a modlitbou faráře Československé církve husitské Martina Kopeckého. Dále promluvila ředitelka Muzea romské kultury Jana Horváthová, ředitelka Národního pedagogického muzea a knihovny Markéta Pánková, bývalý ministr pro lidská práva a národnostní menšiny Michael Kocáb, pamětník a předseda Sdružení Romů na Moravě Karel Holomek, pamětnice Jiřina Somsiová a další osobnosti. Krátké zamyšlení nad připomínáním obětí perzekuce a genocidy Romů přinesl historik muzea Dušan Slačka. Program pietního shromáždění byl také doprovázen hudbou. Po ukončení první části pietního shromáždění se účastníci přesunuli na farní hřbitov v nedalekých Černovicích, kde uctili památku obětí hodonínského tábora zde pohřbených.

Oba historici muzea, PhDr. Jana Horváthová i Mgr. Michal Schuster (od května jej vystřídal Mgr. Dušan Slačka) se i nadále podíleli na přípravě stálé expozice pro chystaný Památník Hodonín, vypracovali příslušné části scénáře, které se týkají Romů, zapracovali připomínky lektorů scénáře a dále na odborné práci v dané věci pokračují.

18. února Historici se zúčastnili jednání v *Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského* (dále „NPMK“) v Praze ohledně scénáře stálé expozice v připravovaném *Památníku Hodonín u Kunštátu* a o podobě této expozice. Účastníci jednání: Markéta

Pánková (ředitelka NPMK), Petra Holovková (NPMK), Jan Šimek (NPMK), Antonín Cmol (NPMK), Jaroslav Obst (architekt).

Dne 14. března se Jana Horváthová zúčastnila jednání na MKČR, kde se setkala s náměstkem ministra Vlastislavem Ourodou a ředitelem OMG Mgr. Pavlem Hlubučkem. Projednali možnosti převodu správy KP Lety na MRK s výhledem i na možnost převzetí Památníku Hodonín. Tématem byl i budoucí název muzea a perspektiva jeho rozšíření o Institut romských studií, v němž by byly např. dvě vědecko-výzkumné pracovní pozice. MRK poté podalo na Ministerstvo kultury návrh možných řešení.

Dne 23. března v Praze na Úřadu vlády proběhlo jednání pracovní skupiny (Rady vlády ČR pro záležitosti Romů) k odškodnění Romů (k romskému holocaustu) za přítomnosti ředitelky MRK Jany Horváthové i zástupce za NPMK Mgr. J. Šimka.

V úterý 5. dubna 2016 se zástupkyně ředitelky Mgr. Jana Habrovcová a vedoucí odd. vztahů s veřejností Mgr. Eva Dittingerová zúčastnily zahájení sezóny v KP Lety u Písku. V rámci zahájení proběhl program pro školy *SOBĚ BLÍŽ*, který zahrnoval hudební vystoupení Gipsy.cz, taneční vystoupení skupiny Čiriklore, přednášku *Porrajmos (Velké zničení)* historika Historického ústavu Akademie věd ČR PhDr. Vojtěcha Kyncla, PhD., básnický přednes Patrika Demetera, projekci filmu *Nehodni žití* (Památník Lidice, 2011, oceněno na Musaionu 2012). Po tomto pásmu se pracovníci muzea přesunuli na pietní místo, kde proběhla prohlídka KP Lety. Ve společnosti Renaty Hanzlíkové, která má KP Lety na starost, se pracovníci MRK poté vypravili také na přilehlou naučnou stezku a do informačního centra. Dne 15. 4. 2016 uskutečnil Ján Šariský společně s PhDr. Janou Horváthovou cestu do Černovic a Hodonína u Kunštátu. Účelem cesty bylo jednání na místě s Dr. Pánkovou (ředitelka NPMK, Praha) ohledně výstavby pietního místa a pak prohlídka probíhající stavby. MRK provedlo fotodokumentaci stavu stavby. Poté byl proveden úklid památníků obětem tzv. cikánského tábora v Hodoníně a také v Černovicích. Stav všech památníků byl po zimním období v pořádku. Po příjezdu do Muzea romské kultury byl naložen zde sesbíraný odpad a odvezen do ekodvora.

5. května v Praze na Úřadu vlády proběhlo další jednání pracovní skupiny k odškodnění Romů (romského holocaustu), za Ministerstvo kultury se zúčastnila JUDr. Sejkorová. Podstatný je závěr z jednání, že MKČR ještě před případným převodem KP Lety MRK by mělo jednat s Výborem pro odškodnění romského holocaustu (VPORH) zastoupeným Čenkem Růžičkou, neboť stále existují velké výhrady a nejasnosti v tom, jakou roli bude VPORH při péči o místo a správě místa hrát, přičemž si tento subjekt stále nárokuje zásadní roli.

Dne 13. května 2016 uskutečnila ředitelka Muzea cestu do Letů u Písku. Jejím účelem bylo zúčastnit se pietního aktu k uctění obětí romského holocaustu. Akce byla pořádána VPORH. Při pietním aktu byl položen věnec s nápisem *Muzeum romské kultury*, ředitelka v části proslovů pak pronesla pozvání na pietní akt v Hodoníně u Kunštátu dne 21. 8. Ředitelka též pozdravila některé z přítomných, promluvila s pamětníky – potomky letských obětí.

Dne 19. května 2016 se nový historik muzea Mgr. Dušan Slačka zúčastnil neformální schůzky české delegace při IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance), kterou svolal do Prahy dosavadní předseda delegace J. Kalašnikov (Odbor lidských práv a transformační politiky MZV). Z Ministerstva zahraničních věcí se dále schůzky účastnil D. Červenka (ředitel Odboru lidských práv a transformační politiky MZV) a Antonín Hradílek (zvláštní zmocněnec MZV pro otázky holocaustu a boj s antisemitismem/xenofobií). Právě posledně jmenovaný byl před několika dny postaven do čela české delegace při IHRA a schůzka měla tedy sloužit hlavně jako briefing pro nové členy delegace před Plenárním zasedáním IHRA, které se konalo 23.–26. května 2016 v Bukurešti. Dále se schůzky účastnili Jan Munk a Vojtěch Blodig z Památníku Terezín, Aleš Dvořák z MŠMT a Martin Martínek z Úřadu vlády. A. Hradílek se zajímal hlavně o nedávné události spojené s pietními akty v památníku v Letech u Písku a v Terezíně, kdy zvláště v případě terezínského shromáždění byly probírány kontroverzní výroky předsedy Českého svazu bojovníků za svobodu Jaroslava Vodičky. Dalším důležitým tématem byla velkovýkrmna vepřů v Letech u Písku, kvůli jejímuž

umístění na místě utrpení Romů v období 2. světové války je ČR, respektive její delegace při IHRA, již dlouho terčem kritiky. Martin Martínek tedy podal zevrubné informace o této problematice včetně plánovaného přesunu správcovství KP Lety na Muzeum romské kultury (spolu s perspektivně plánovaným správcovstvím bývalého tzv. cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu, nově Památníku Hodonín).

Ve dnech 23.–26. května 2016 se Dušan Slačka spolu s Katarínou Gecelovskou účastnili plenárního zasedání IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) v Bukurešti. Dušan Slačka zde vystupoval jako člen české delegace při IHRA a účastnil se jednání Pracovní skupiny pro vzdělávání (Education Working Group) a zasedání Komise pro otázky genocidy Romů (Committee for Genocide of the Roma). Katarína Gecelovská byla hostujícím členem těchto dvou těles. V rámci Pracovní skupiny pro vzdělávání Dušan Slačka zastupoval českou delegaci spolu se Zuzanou Pavlovskou ze Židovského muzea v Praze. Na tomto fóru byly diskutovány převážně organizační záležitosti spojené s plánovanými změnami ve fungování IHRA, jež si vyžaduje neuspokojivá finanční situace organizace. Navrhovanými řešeními je jednak omezení nákladných plenárních zasedání (jen jedno do roka namísto současných dvou) a zúžení okruhu zájmů a projektů podporovaných IHRA, čehož má být dosaženo zavedením zastřešujícího tématu, kterému se IHRA bude vždy po dobu několika let věnovat. Na bukurešťském plenárním zasedání byly sbírány podněty a názory delegátů na tato témata. Další jednání a případné schválení navrhovaných změn je plánováno na listopadovou konferenci v Jasech. Jednání Komise pro otázky genocidy Romů zahrnovala pestrou škálu aktivit od představení výsledků výzkumu implementace edukačních materiálů připravených komisí do praxe výuky dějepisu na školách v Bavorsku (představil sociolog Helger Knothe), přes prezentace projektů (expertní setkání k 50 letům studia genocidy Romů Gerhardta Baumgartnera, projekt „*Porajmos media project*“ Miška Stanišiče), až po velmi zajímavé setkání s nevládními organizacemi rumunských Romů. Vrcholem zasedání pro českou delegaci byla nepochybně prezentace zprávy Martina Martínka z Úřadu vlády o situaci kolem velkovýkrmny vepřů na místě bývalého tzv. cikánského tábora v Letech u Písku. Martínkova zpráva byla přijata pozitivně a ze strany předsednictví komise (odstupující předsedkyně Karen Polak a nastupující Martina Mashke) byla přislíbena spolupráce v této věci a poskytnutí *know how* k otázce vyvlastnění či jiné možnosti získání nemovitosti vepřů do majetku státu.

Dne 7. září se ředitelka muzea účastnila jednání na Ministerstvu kultury, které proběhlo z její iniciativy za účasti náměstků ministra kultury Vlastislava Ourody a Kateřiny Kalistové a předsedy VPORH Čenka Růžičky. Mělo jít o dohodu možné spolupráce muzea a VPORH ve věci pietních aktů v Letech u Písku, neboť převod Památníku Lety na MRK se plánuje.

Dne 7. října se v Praze na Úřadu vlády konalo další jednání pracovní skupiny k odškodnění Romů (romskému holocaustu).

Další plenární zasedání IHRA se konalo ve dnech 7.-10. listopadu ve východorumunském městě Jasy. Zúčastnil se jej opět historik Dušan Slačka. V rámci zasedání Komise zabývající se genocidou Romů spolu s předsedou české delegace při IHRA Antonínem Hradílkem přiblížil historii i současný stav míst tzv. cikánských táborů v Hodoníně u Kunštátu a v Letech u Písku. Zástupci komise byli informováni o plánech přesunu Památníku Lety do správy muzea. S touto snahou vyslovili členové komise souhlas a přislíbili veškerou podporu IHRA i jednotlivých organizací v ní sdružených Muzeu v případě převzetí správy letského památníku.

15. dubna Prohlídka výstavby areálu v Žalově v Hodoníně u Kunštátu

Ředitelka muzea, jeho správce Ján Šariský a Dušan Slačka navštívili pietní místo na Žalově v Hodoníně u Kunštátu a provedli prohlídku výstavby areálu z pohledu nové expozice.

29. července Kolaudace a tisková konference Památník Hodonín

Mgr. Dušan Slačka se zúčastnil tiskové konference k ukončení stavebních prací na novém Památníku Hodonín v Hodoníně u Kunštátu. Konferenci vedla ředitelka NPMK Pánková. V rámci tiskové konference byly nastíněny i další plány NPMK s Památníkem: do srpna 2017 by měla být vybudovaná expozice a dokončeny úpravy areálu.

5. května JOM HA-ŠOA - již 11. ročník této akce pořádané *Institutem Terežinské iniciativy a Nadačním fondem obětí holocaustu* a jejich regionálními partnery se konal dne 5. května 2016, přičemž tematickým akcentem byla pomoc lidem v nouzi. Historik muzea Michal Schuster vytvořil pro brožuru akce text představující vzpomínky Emílie Machálkové na období genocidy Romů v období II. světové války. Akce je úzce provázána s *Dnem holocaustu a hrdinství (Jom ha-šoa ve ha-gvura)*, jež je od roku 1951 státním svátkem Izraele, a formou řady náboženských a občanských aktivit je slaven po celém světě. Náplní akce v ČR je maraton čtení jmen obětí holocaustu, který probíhal v Praze, Blatné, Havlíčkově Brodě, Kolíně, Kutné Hoře, Liberci, Lítni u Berouna, Olomouci, Plzni, Sušici a v Brně na Moravském náměstí před Místodržitelským palácem. Záštitu tentokrát převzal starosta MČ Brno-střed Martin Landa. Akci v Brně pořádalo *Židovské muzeum v Praze* – pobočka Brno, *Židovská obec* Brno, MČ Brno-střed a Muzeum romské kultury. To se zde prezentovalo ukázkami publikací věnovaných tématu holocaustu Romů a propagačními materiály muzea. Akce se zúčastnili zástupci řady organizací a úřadů a také osobnosti veřejného, kulturního a politického života a také široká veřejnost. Mezi nejváženější participanty patřili: Pavel Fried (místopředseda Židovské obce Brno), JUDr. Jáchym Kanarek (předseda Židovské obce Brno), Ing. Karel Holomek (Společenství Romů na Moravě), Jan Souček (ředitel ČT Brno), Ing. Klára Liptáková (první náměstkyně primátora města Brna), PhDr. Čestmír Jeřábek (vedoucí Odboru zahraničních vztahů magistrátu města Brna).

Publikační činnost

- Anglická verze nového prezentačního filmu o Muzeu romské kultury, DVD
- Odborný romistický časopis Bulletin Muzea romské kultury 24/2015
- Poklad Romů / Amare Somnaka. Tajemství romského šperku – doprovodná publikace ke stejnojmenné výstavě v samostatné české i anglické verzi.

Spolupráce s tuzemskými organizacemi (výběr):

- Národní a pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (budování expozice Památníku Hodonín)
- Živá paměť, o.p.s. (přednášky na téma romského holocaustu, projekce, diskuze)
- Památník Terezín (přednášková činnost)
- Pedagogická fakulta a Historický ústav FFMU (přednáškový blok)
- Slovo 21 (festival Khamoro)
- o. s. Tripitaka (pouličního festivalu Ghettofest)
- Knihovna města Ostravy, pobočka Vítkovice (putovní výstavy)
- Romano Hangos / Romský hlas (publikační činnost)
- Zaedno (publikační činnost)
- Středisko volného času Lužánky (pořádání volnočasových aktivit Dětského muzejního klubu)
- Židovské muzeum v Praze (vzdělávací program o holocaustu)
- Opus Lacrimosa a romské středisko Drom (spolupráce na projektu Stolpersteinen / Kameny Danielů)
- Institut Terežinské iniciativy (databáze romských obětí holocaustu)

Spolupráce se zahraničními organizacemi (výběr):

- RomArchive / Digitální archiv Romů a Sintů
- International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA, dříve ITF)
- Nadácia Milana Šimečku (projekt Discovering Roma Genocides in Central Europe)
- Bader Philanthropies
- Nadace pro sociální integraci Prom a sdružení Jedni z wielu (putovní výstava romarisingV4)

**Ministerstvo kultury - Dotační program na podporu rozšiřování a přijímání
informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích
národnostních menšin nebo o národnostních menšinách ve společnosti v roce 2016 ¹⁰⁹**

BULHARSKÁ MENŠINA

○ *Roden glas*¹¹⁰

Vydavatelem časopisu byl spolek *Asociace bulharských spolků v ČR, z.s.* Z dotace bylo hrazeno vydání 6 čísel a příloha, Pravoslavný kalendář. Podařilo se udržet náklad, ale předplatitelů je velmi málo. Senioři dostávají časopis bezplatně. Časopis je distribuován do jednotlivých Bulharských klubů na území ČR a těší se oblibě i díky zajímavému obsahu, které o jejich činnosti publikuje. Elektronická verze je čtenářům k dispozici již od roku 2008

Roden glas	Rodný hlas
výše dotace	450 000,- Kč
vydání	6 x, příloha – Pravoslavný kalendář
cena výtisku	25,- Kč
celkový náklad	600 ks/ číslo, celkem 3 600 ks
celkové náklady - rozpočet	R 642 900,- Kč / S 714 781,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 62,9 %
příjmy z prodeje	30 695,- Kč
příjmy (z inzerce, jiné)	inzerce 6 400,- Kč
remitenda	15 ks/č, 90 ks/rok, 2 250,- Kč
vklad realizátora projektu	žádost 100 000,- Kč/S 193 686,- Kč

○ *Balgari*¹¹¹

Realizátorem projektu je spolek *Vazraždane*. V roce 2016 vyšel časopis 5x, jedno dvojčíslo a s prosincovým číslem byla distribuována příloha Pravoslavný kalendář. Náklad i prodejnost se ustálily a celý časopis je s časovým odstupem uveřejňován na webu. Tím se dostává do povědomí i mimo území ČR, má tak i ohlasy z celého světa. Přispívá k uchování a rozvoji bulharského spisovného jazyka jako komunikačního prostředku uvnitř bulharské menšiny.

Balgari	Bulhaři
výše dotace	650 000,- Kč
vydání	5x, jedno dvojčíslo, příloha Pravoslavný kalendář
cena výtisku	30,- Kč / dvojčíslo 60,- Kč
celkový náklad	600 ks / číslo, celkem 3 000 ks
celkové náklady - rozpočet	969 000,- Kč/S 930 117,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 69,9 %
příjmy z prodeje	91 860,- Kč
příjmy (inzerce, jiné)	116 100,- Kč / 52 157,- Kč
remitenda	30 ks/č, 150 ks/rok, 5 400 Kč
vklad realizátora projektu	20 000,- Kč

MAĎARSKÁ MENŠINA

○ *Prágai Tükör*¹¹²

Vydavatelem je spolek *Svaz Maďarů žijících v Českých zemích*. Jde o časopis s kulturním a společenským zaměřením, který přispívá k zachování kulturní identity Maďarů žijících v ČR. Časopis o rozsahu 80 a více stran, je tištěn v maďarštině a každé číslo obsahuje i krátkou sumarizaci v češtině a angličtině. Je velmi dobře přijímán maďarsky mluvící komunitou. Čtenáři oceňují tradiční

Prágai Tükör	Pražské zrcadlo
výše dotace	1 040 000,- Kč
vydání	6 x
cena výtisku	30,- Kč
celkový náklad	1 000 ks / číslo, celkem 6 000 ks
celkové náklady - rozpočet	1 660 000,- Kč S 1 660 000,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 62,7 %
příjmy z prodeje	105 000,- Kč
remitenda	65 ks / č celkem 390 ks, 11 700,- Kč
vklad realizátora projektu	60 000,- Kč

¹⁰⁹ V číselné části tabulek jsou použity následující zkratky: R nebo pokud není nic jiného uvedeno – rozhodnutí, S skutečnost, ks/č – kusů za číslo, ks/r – kusů za rok.

¹¹⁰ <http://bgklub.cz/rodenglas/index-rg1101.html>

¹¹¹ <http://www.blgari.eu/>

¹¹² <http://www.pragaitukor.com/archive/pt200805/index.php>

rubriky, ale i texty v současné maďarštině, daří se i mírně zvyšovat počet předplatitelů. Projekt byl podpořen i ze strany Maďarské republiky z *Nadace Bethlema Gábora*.

NĚMECKÁ MENŠINA

○ *Landes-Echo*¹¹³

Vydavatelem měsíčníku je spolek *Shromáždění německých spolků v České republice, z.s., dříve Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Časopis slouží nejen k informování o aktuálním dění v rámci německé menšiny na území ČR, ale i o širších souvislostech v evropském regionu. Za důležitý aspekt spolek považuje i možnost vzdělávat se a prohlubovat si znalost němčiny jako mateřského jazyka. Projekt je financován prostřednictvím velvyslanectví i přímo ze SRN.

	Landes-Echo	Zemské echo
výše dotace		1 449 250,- Kč
vydání		11 x , jedno dvojčíslo
cena výtisku		22 Kč , 21 Kč předplatné
celkový náklad	2 000 kusů / číslo, celkem 22 000 ks	
celkové náklady - rozpočet	2 145 250,- Kč/S	2 145 250,- Kč
podíl dotace na projektu		do 70 %, S 67,4 %
příjmy z prodeje		218 350,-Kč
příjmy jiné, Institut Stuttgart IFA (redaktor)		397 650,-Kč
remitenda	363 ks/č, 4 363 ks/r,	95 386,- Kč
vklad realizátora projektu		80 000,- Kč

○ *HeimatRuf*¹¹⁴

Vydavatelem je *Spolek Němců v Čechách, z.s.*, jedná se o nově podpořenou regionální tiskovinu distribuovanou v rámci německy mluvící komunity Chebska, která nahradila dříve podporovaný projekt Eghalánd Bladl. Je volně dostupná i v místním regionálním muzeu. Rozesílá se zejména v rámci spolku nejen v tištěné podobě, ale i mailem. Zatím je 35 předplatitelů.

	HeimatRuf	Volání domoviny
výše dotace		27 000,- Kč
vydání		12x
cena výtisku		12,50 Kč
celkový náklad	minimálně 80 kusů / číslo, celkem 960 ks	
celkové náklady - rozpočet	41 000,- Kč / S	38 667,- Kč
podíl dotace na projektu		R do 70 % / S 69,8 %
příjmy z prodeje / předplatné		18 439,- Kč
remitenda		5% 48 ks
vklad realizátora projektu		5 000,- Kč / S 7 902,- Kč

○ *Troppauer Nachrichten*

Vydavatelem je spolek *Slezský německý svaz, z.s.*. Jde o nově podpořenou regionální tiskovinu, která dříve vycházela jen v rámci sdružení. Dotace dala prostor pro rozšíření a zkvalitnění časopisu a podpořila i prezentaci německé menšiny v rámci regionu.

	Troppauer Nachrichten	Opavský zpravodaj
výše dotace		44 000,- Kč
vydání		6x
cena výtisku		12,50 Kč
celkový náklad	180 kusů / číslo, celkem 1 080 ks	
celkové náklady - rozpočet	87 900,- Kč / S	88 287,- Kč
podíl dotace na projektu		R do 60 % / S 49,8 %
příjmy z prodeje / předplatné		v rámci spolku bezplatně
remitenda		0
vklad realizátora projektu		žádost 43 900,- Kč / S 39 596,- Kč

¹¹³ <http://www.landeszeitung.cz/>

¹¹⁴ <http://www.deutschboehmen.com/index.php/download>

POLSKÁ MENŠINA

○ *Głos Ludu*¹¹⁵

Vydavatelem novin byl spolek *Kongres Poláků v ČR*. Noviny vycházejí 3x týdně, bylo vydáno 151 čísel. Spolku se daří získat velkou část prostředků na financování projektu prodejem a inzercí, je to téměř 45%. Projekt byl podpořen i polskou stranou ve výši 140 710,- Kč. Velkým problémem je stále distribuce, kdy si monopolní distributor, Česká pošta, diktuje ceny a podmínky. Problém přetrvává již řadu let. Internetový portál, který přivádí i čtenáře z řad mladší generace, je již nedílnou součástí projektu. Noviny v listinné podobě však nadále zůstávají pro mnohé, zejména starší čtenáře, jediným kontaktem s živým polským slovem. Přispívají k udržování polštiny a jsou pro menšinu siným integračním prostředkem. Vydávání těchto novin je menšinou považováno za prioritní.

Głos ludu		Hlas lidu
výše dotace		4 970 000,- Kč
vydání		3x týdně, 151 čísel
cena výtisku		dle stran a barevnosti 7,- Kč / 11,- Kč / 15,- Kč
celkový náklad	R minimálně 3 500 ks/číslo, 151 čísel, celkem 528 500 ks, S 151 čísel, celkem 545 028 ks	
celkové náklady - rozpočet	R 10 166 000,- Kč / S 9 443 097,- Kč	
podíl dotace na projektu	R do 65% / S 52,6 %	
příjmy z prodeje	3 217 886,- Kč	
příjmy z inzerce, služby	inzerce 1 014 144,- Kč	
remitenda	75 224 ks/r – cca 500 ks/č, 827 464,- Kč	
vklad realizátora projektu	100 000,- Kč	

○ *Zwrot*¹¹⁶

Kulturní měsíčník vydává spolek *Polský kulturně osvětový svaz v ČR*. Projekt byl podpořen z fondu Polské republiky, který je určen pro zabezpečení kulturní celistvosti polských národnostních skupin, částkou 699 490,- Kč. Periodikum má své webové stránky a daří se získávat i čtenáře z řad mladší generace, které zapojuje prostřednictvím novinářských dílen vedených na ZŠ s polským jazykem vyučovacím. Časopis je nedílnou součástí regionu a snížení podpory by bylo pro tento projekt, dle realizátora projektu, likvidační.

Zwrot	Návrat
výše dotace	940 000,-Kč
vydání	12 x, měsíčník
cena výtisku	prodej 30,- Kč
celkový náklad	1 600 ks / číslo, celkem 19 200 ks
celkové náklady - rozpočet	2 288 920,- Kč / S 2 341 751,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 60 % / S 40,1 %
příjmy z prodeje	545 881,- Kč
příjmy z inzerce, jiné	Reklama 47 600,- Kč,
remitenda	9,11% 1 750 ks 52 500,- Kč
vklad realizátora projektu	100 000,- Kč

ROMSKÁ MENŠINA

○ *Kereka*

Uvedený časopis vydává spolek *Demokratická aliance Romů v ČR*. Časopis je distribuován do škol i předškolních zařízení, je třeba i nadále věnovat péči skutečné práci s periodikem. Zvýšil se podíl romštiny v periodiku. Část nákladu je dále při akcích spolku bezplatně rozdávána a tak si najde svého čtenáře. Snížil se však mírně prodej časopisu.

Kereka	Kruh
výše dotace	1 130 000,- Kč
vydání	7 x
cena výtisku	12,- Kč / 20,- Kč
celkový náklad	3 000 ks / číslo, celkem 21 000 ks
celkové náklady	1 614 300,- Kč / S 1 617 729,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 %, S 69,85 %
příjmy z prodeje	225 420,- Kč
příjmy (jiné)	247 309,-Kč
remitenda	1 325 ks/r, 17 256,- Kč
	720 ks/č distribuováno bezplatně a dalších 3 375 ks rozdáno při akcích
vklad realizátora projektu/dar	10 000,- Kč / S 15 000,- Kč

¹¹⁵ <http://www.glosludu.cz/>

¹¹⁶ <http://www.pzko.cz/index.php/Kontakt-Zwrot/>

○ *Romano hangos*¹¹⁷

Vydavatelem novin *Romano hangos* byl spolek *Společenství Romů na Moravě*. Jde o novinový formát, který vyšel během roku 17x (dvě dvojčísla). Redakční práce leží v podstatě na šéfredaktorovi a postupně se rozšiřující základně dopisovatelů a přispěvatelů. Je to cesta, která pozvolna směřuje k posílení čtenářské základny. Většina periodika je distribuována bezplatně. Noviny jsou, s časovým odstupem a v barevné verzi, prezentovány i na webu. Projektu se nepodařilo získat dostatečné množství prostředků na dofinancování a ministrem byla i letos poskytnuta výjimka podílu dotace na 80%. Finanční úřad města Brna, který provedl kontrolu, ji uzavřel, konstatoval, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně.

Romano hangos	Romský hlas
výše dotace	800 000,- Kč
vydání	17 x, z toho 2x dvojčíslo
cena výtisku	15,- Kč / dvojčíslo 22,- Kč
celkový náklad	3 000 ks / číslo, celkem 51 000 ks
celkové náklady	1 000 000,- Kč / S 1 000 000,- Kč
podíl dotace na projektu	R 80 / S 80 %
bezplatně distribuováno	2 900 ks / číslo
příjmy z prodeje	14 170,- Kč
příjmy (inzerce/dary/ granty kraje a města)	4 950,- Kč/48 405,- Kč/122 477,- Kč
remitenda	není uveden počet kusů jen 1%, 510 ks; 8 804,- Kč
vklad realizátora projektu	Žádost 5 000,- Kč / S 9 998,- Kč

○ *Romano džaniben*¹¹⁸

Vydavatelem je spolek *Romano džaniben*, byl to již jeho 23. ročník. Ani v tomto roce se nezdařilo získat do projektu předpokládané finanční prostředky, na žádost byla udělena výjimka, ministr kultury povolil zvýšení podílu dotace na 76%. Odborné články jsou zdrojem nejen pro odbornou veřejnost, pomáhá obohatit romskou i neromskou veřejnost, daří se pomalu rozšiřovat i předplatné. Přínosem projektu je vysoký podíl práce pracovníků a studentů romistiky. Daří se zpřístupňovat i starší ročníky na webových stránkách spolku, a tím informovat zájemce prostřednictvím sociálních sítí. Projekt byl podpořen i ze strany Magistrátu hl. m. Prahy, Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy a ze sponzorského daru.

Romano džaniben	Romské vědění
výše dotace	454 000,- Kč
vydání	2 x
cena výtisku	160,- Kč
celkový náklad	300 ks / číslo, celkem 600 ks
celkové náklady	583 570,- Kč / S 598 301,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 76 % / S 76 %
příjmy z prodeje	12 673,- Kč
příjmy jiné	133 000,- Kč
remitenda	70 ks/r, 11 200,- Kč
	zdarma 119 ks/č
	80 předplatitelů, 50 volně prodaných
vklad realizátora projektu	10 000,- Kč

○ *Romano Vodí*¹¹⁹

Po dvouleté odmlce byl podpořen časopis *Romano vodí*. Vydavatelem je *ROME A o.p.s.* Tematicky se měsíčník profiluje do dvou částí – *Veřejný prostor* a *Společnost a kultura*, časopis se zaměřil na větší zastoupení romštiny, více dvojjazyčných článků, byla zavedeno i jazykové okénko *O romštině*. Časopis usiluje o odstranění stereotypů a pro samotného realizátora je to platforma, která mu umožňuje prezentaci jeho dalších aktivit, vytváří i prostor pro uplatnění mladých romských i neromských autorů, redaktorů či korektorů. Přetrvává i nízký počet skutečně platících odběratelů, 8 525 ks bylo distribuováno bezplatně. Na projektu se

Romano vodí	Romská duše
výše dotace	830 000,- Kč
vydání	10 x , dvě dvojčísla
cena výtisku	20,- Kč
celkový náklad	1 000 ks / číslo, celkem 10 000 ks
celkové náklady	1 317 100,- Kč / S 1 316 592,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 %, S 63,04%
příjmy z prodeje	16 000,- Kč
příjmy jiné	63 078,- Kč
remitenda	675 ks/r, 13 500,- Kč
vklad realizátora projektu	10 000,- Kč S 48 828,- Kč

¹¹⁷ <http://www.snm.cz/cz/romanohangos.htm>

¹¹⁸ <http://www.dzaniben.cz/>

¹¹⁹ <http://www.romea.cz/rv/>

podíleli i další donátoři, *Norské fondy EU*, *Bader Philantropies* a *EVZ Foundation*, v celkové hodnotě 358 686,- Kč. Existence periodika bez státní dotace je však neudržitelná.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

○ *Podkarpatská Rus*¹²⁰

Realizátorem projektu je *spolek Společnost přátel Podkarpatské Rusi*. Byla vydána 4 čísla, jde o periodikum bezplatně distribuované v rámci menšiny, za příspěvky, součástí je i příloha v rusínském jazyce. Upozorňuje a snaží se mapovat tradice a zvyky této národnostní menšiny, v rámci menšiny slouží i ke hledání rusínských kořenů známých, příbuzných nebo přátel.

Ohlasy jsou zaznamenávány nejen ze severní Moravy, ale i ze Slovenska. Projekt má menší rozsah, ale je obohacením spektra v rámci národností žijících na území ČR, je realizován ve stejné formě již řadu let.

Podkarpatská Rus	
výše dotace	90 000,- Kč
vydání	4x ročně
cena výtisku	cena dobrovolná, v rámci sdružení za příspěvky
celkový náklad	70 ks / číslo, celkem 2 800 ks
celkové náklady	129 000,- Kč / S 129 970,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 69,3 %
příjmy z prodeje	příspěvky
remitenda	650 ks za příspěvky, zbytek rozdáno při akcích
vkład realizátora projektu	38 000,- Kč / S 40 000,- Kč

RUSKÁ MENŠINA

○ *Russkoje slovo*¹²¹

Vydavatelem je spolek *Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice s celostátní působností v České republice*, který pokračuje v rozvíjení kulturních a společenských tradic spolkové činnosti, napomáhá však i nové generaci krajanů z Ruska adaptovat se v prostředí ČR. Příjmy z prodeje nejsou vysoké, vedle předplatného je časopis prodáván i v knihkupectvích *Neoluxor* a *Kanzelsberger*. Téměř 80% nákladu je však realizováno bezplatně. Projekt je financován z inzerce, reklamy, darů a prostředků spolku.

Russkoje slovo	Ruské slovo
výše dotace	1 590 000,- Kč
vydání	12 x
cena výtisku	50,- Kč
celkový náklad	750 ks / číslo, celkem 9 000 ks
celkové náklady	2 274 000,- Kč / S 2 303 197,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 69,1 %
příjmy z prodeje	37 200,- Kč
příjmy (jiné, z inzerce ...)	575 900,- Kč
remitenda	0
vkład realizátora projektu	žádost 68 000,- Kč/S 100 000,-Kč

ŘECKÁ MENŠINA

○ *Kalimera*¹²²

Vydavatelem periodika je spolek *Řecká obec Praha, z.s.*. Tiskovina je bezplatně distribuována členům obce za příspěvky, je rozesílána i řeckým obcím na území ČR. Časopis je dostupný i v řeckých obchodech a tavernách. Bylo vydáno 6 čísel, která se vedle života menšiny věnovala i kulturním tradicím a otázkám, které zajímají členy sdružení. Slouží potřebám nejen pražské obce, ale celé řecké diaspory.

Kalimera	Dobrý den
výše dotace	250 000,- Kč
vydání	6x ročně
cena výtisku	nestanovena
celkový náklad	1000 ks / číslo, celkem 6 000 ks
celkové náklady	441 000,- Kč / S 438 098,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 57 %
příjmy z prodeje	bezplatná distribuce, za příspěvky
příjmy (ostatní)	118 098,-Kč
remitenda	neuvedena, vše rozešlou a rozdají
vkład realizátora projektu	70 000,-Kč

¹²⁰ <http://www.podkarpatskarus.cz/noviny.htm>

¹²¹ <http://www.ruslo.cz/magazine/>

¹²² <http://www.ropraha.eu/index.php?section=kalimera>

SLOVENSKÁ MENŠINA

○ Listy¹²³

Vydavatelem je spolek *Dokumentační a muzejní středisko slovenské národnostní menšiny v České republice*. Při realizaci projektu spolupracuje ještě Slovensko-česká společnost. Je koncipován tak, aby vedle udržení jazyka byl i přínosem pro obor slavistiky v ČR. Časopis píše nejen o dalších projektech spolku, ale dává prostor dalším slovenským spolkům, jako jsou *Limhora*, *Bona Fide* a *Detvan*. Z každého čísla je distribuováno cca 700 kusů, zejména starším členům spolku bezplatně, za příspěvky. Časopis je pravidelně umísťován na webové stránky, což oceňuje zejména mladší generace.

Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť viac	
výše dotace	1 340 000,- Kč
vydání	10 x
cena výtisku	30,- Kč
celkový náklad	2 500 ks /č 7x, 1 900 ks/č 3x/ celkem 23 200 ks
celkové náklady	2 093 130,- Kč / S 2 093 130,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 %, S 64%, podíl všech ústředních orgánů státní správy
příjmy z prodeje	časopis je distribuován za příspěvky
příjmy z projektu - reklama, inzerce	617 130,- Kč
remitenda	202 ks / č, 2 020 ks/r, 60 600,- Kč
vklad realizátora projektu	30 000,- Kč

○ Slovenské dotyky¹²⁴

Časopis vydává spolek *Slovensko-český klub* v ČR. Charakter časopisu se nemění, byl zaměřen nejen na členy slovenské komunity, ale i na celou společnost v ČR. Daří se zachovat vysoký náklad, vyšel 8x. Časopis má stabilní okruh čtenářů a je příznivě přijímán. Projekt byl podpořen i ze Slovenské republiky, *Úřadem pro Slováky žijící v zahraničí*, částkou 5 000,- EUR. Časopis má i svou internetovou podobu, ale pro většinu starší generace je rozhodující tištěná podoba časopisu.

Slovenské dotyky	
výše dotace	1 390 000,- Kč
vydání	8x, 4 dvojčísla
cena výtisku	18,- Kč, předplatné 10,- Kč
celkový náklad	8 000 ks /číslo, celkem 64 000 ks
celkové náklady	2 950 000,- Kč / S 2 633 130,- Kč
podíl dotace na projektu	do 60 %, S 50,9 %
příjmy z prodeje	1 035 016,- Kč
příjmy z inzerce, od partnerů	100 000,- Kč
remitenda	1,5 % 120 ks/číslo, 960 ks/r 17 280,- Kč/ rok
vklad realizátora projektu	19 148,- Kč, S 22 969,- Kč

○ Slovenská mozaika¹²⁵

V rámci projektu, jehož realizátorem je spolek *BONA FIDE*, měla být podpořena výroba 48 premiérových relací ve slovenštině, které měly být vysílány na stanici *Studio Z* rádia BBC. Spolek během roku vyrobil jen 28 premiérových pořadů, ale nepožádal o změnu rozhodnutí, aby nepřišel i o možnost financování projektu v roce 2017, vrátil celou dotaci a celý projekt financoval ze svých prostředků.

Slovenská mozaika	
výše dotace	90 000,- Kč
účelové určení	11 min, 4 premiéry a 4 repríz měsíc, minimálně 48 premiér rozhlasový pořad ve slovenštině / S 28 premiérových pořadů
vysílání relací	Studio Z na rádiu BBC
celkové náklady	541 000,- Kč / S 144 217,- Kč
podíl dotace na projektu	do 70%
honoráře	honoráře
vklad realizátora projektu	6 000,- Kč
CELÁ dotace vrácena v únoru 2017	

¹²³ http://www.klubsk.net/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=10&Itemid=14

¹²⁴ <http://www.czsk.net/dotyky/archiv.html>; na uvedeném webu je dostupný archiv pouze do roku 2009, aktuální čísla nelze dohledat.

¹²⁵ <http://www.zet.cz/>

SRBSKÁ MENŠINA

○ *Srpska reč*¹²⁶

Vydavatelem periodika *Srbské slovo* byl spolek *Srbské sdružení Sv. Sáva*. Dotace umožnila vydání 6 čísel. Náklad zůstal, daří se udržet i počet předplatitelů. Časopis má ustálenou podobu, ale přibýly i další rubriky, vedle jazykových pravidel srbštiny i rubrika *Zapomenuté Srbky*. Časopis se především věnuje aktivitám spolku v ČR, přináší zprávy i ze Srbska, publikuje fejetony a zajímavosti. Diasporou je velmi dobře přijímán.

Srpska reč	Srbské slovo
výše dotace	540 000,- Kč
vydání	6 x
cena výtisku	60,- Kč
celkový náklad	400 ks / číslo, celkem 2 400 ks
celkové náklady	775 000,- Kč / S 775 543,- Kč
podíl dotace na projektu	do 70 % / S 69,6 %
příjmy z prodeje	106 980,- Kč
příjmy, služby, dary	109 000,- Kč
remitenda	376 ks/rok 22 560,- Kč
vkład realizátora projektu	20 000,- Kč

UKRAJINSKÁ MENŠINA

○ *Porohy*¹²⁷

Vydavatelem periodika je spolek *Ukrajinská iniciativa v ČR*. Časopis má stálý okruh čtenářů. Pravidelné rubriky zahrnují kulturně-historické, politicko-analytické, sociálně-migrační okruhy, které jsou pro členy menšiny zde žijící a pracující důležité, s akcentem na aktuální situaci na Ukrajině, je to tiskovina velice žádaná.

Porohy	Prahy
výše dotace	686 000,- Kč,
vydání	12x
cena výtisku	20,- Kč
celkový náklad	1000 ks / číslo, celkem 12 000 ks
celkové náklady	980 000,- Kč / S 980 000,- Kč
podíl dotace na projektu	do 70% / S 70 %
příjmy z prodeje	216 000,- Kč
příjmy z inzerce, jiné	68 000,- Kč
remitenda	200 ks/r 4 000,- Kč
vkład realizátora projektu	10 000,- Kč

○ *Ukrajinský žurnál*¹²⁸

Tento projekt je realizován spolkem *RUTA*. Časopis má stabilní čtenářskou obec, rozšiřuje se i okruh přispěvatelů. Jsou pořádány večery na aktuální témata a na nich je Žurnál prezentován. Je vyhledáván i zájemci z řad Ukrajinců, kteří přicházejí na území ČR za prací. Časopis je přístupný na webu, vždy se zpožděním a také na facebooku. Spolek si velmi cení dvou mimořádných čísel, která se podařilo vydat. Ukrajinsky mluvící komunita vítá informace nezátížené propagandou, mírně klesá počet předplatitelů a aktivita se přesouvá na internet.

Ukrajinský žurnál	
výše dotace	1 290 000,- Kč
vydání	8x a 2 tematická čísla
cena výtisku	30,- Kč
celkový náklad	1 200 ks / číslo celkem 9 600 ks 2 x 3 000ks mimořádná čísla 6 000 ks
celkové náklady	2 028 200,- Kč / S 1 882 165,- Kč
podíl dotace na projektu	do 70 % / S 68,5 %
příjmy z prodeje, předplatné	125 028,- Kč
příjmy z inzerce, jiné	359 476,- Kč
remitenda	3 559 ks, není ještě uzavřena distribuce, 106 770,- Kč
vkład realizátora projektu	žádost 80 216,- Kč / S 106 300,- Kč

¹²⁶ <http://sv-sava.cz/casopis-srpska-rec>

¹²⁷ <http://www.ukrajinci.cz/porohy>

¹²⁸ www.urkzurnal.eu

VIETNAMSKÁ MENŠINA

o *Vůně lotusu*

Vydavatelem je *Viet Media, s.r.o.* Jde o projekt ve prospěch vietnamské menšiny, podporovaný z tohoto dotačního programu třetím rokem. V minulých letech se jednalo pouze o přílohu vkládanou do jiných vietnamských periodik. Původně měl být projekt podpořen vyšší částkou, ale na žádost příjemce byla dotace snížena. Byla vykonána kontrola projektů minulých let na místě, protože jeden z jednatelem společnosti chtěl zrušit celý projekt. Kontrola byla bez nálezu. Časopis se zaměřil na prezentaci osobností vietnamské komunity žijící v ČR, nabídl články, povídky či pohádky, určené k rozšíření, případně udržení rodného jazyka pro druhou generaci Vietnamců, kteří se již narodili v ČR. Slouží i k sebevzdělání a prezentaci úspěšných vzorů z řad vietnamské komunity.

Vůně lotusu (příloha vkládaná do časopisů)	
výše dotace	250 750,- Kč
vydání	4 x
cena výtisku	15 Kč
celkový náklad	2 500 kusů / číslo, celkem 10 000 ks
celkové náklady	461 000,- Kč / S 461 000,- Kč
podíl dotace na projektu	do 60 %, / S 54,5 %
příjmy z prodeje	distribuováno zdarma
příjmy z inzerce	
remitenda – nechávají si jako archiv	500 ks/č
klad realizátora projektu	100 000,- Kč

ŽIDOVSKÁ MENŠINA

o *Maskil*¹²⁹

Vydavatelem titulu je spolek *Bejt Simcha*. Jde o kulturní měsíčník, který je distribuován zdarma do všech židovských obcí a institucí v ČR (do domovů seniorů, na fakulty judaistiky při Husitské teologické fakultě UK či studentům *Lauderova gymnasia* v Praze) nebo za poštovné a balné zájemcům mimo komunit (40 předplatitelů). Projekt je dále financován ze sponzorských darů jednotlivců 8 770 Kč, nadací a fondů v hodnotě 80 721,- Kč. Časopis nabízí čtenářům, i mimo židovskou komunitu, vyvážený poměr vzdělávacích textů, informací o kulturním dění a životě komunity a na jeho stránkách se odehrává i diskuse na aktuální témata v rámci židovské komunity.

Maskil	Vzdělání
výše dotace	240 000,- Kč
vydání	minimálně 11x / 11x (1 dvojčíslo)
cena výtisku	zdarma v komunitě, 550 ks/č
celkový náklad	650 ks / číslo, celkem 7 150 ks
celkové náklady	416 405,- Kč / S 381 299,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 %, S 62,9 %
příjmy z inzerce	4 000,- Kč
příjmy z prodeje	2 200,- Kč
remitenda	25-35 ks/č, celkem 275-385 ks
klad realizátora projektu	žádost 34 605,- Kč / S 45 608,- Kč

MULTIKULTURNÍ A MEDIÁLNÍ PROJEKT

o *Medailony osobností Žijí mezi námi*

Realizátorem projektu je *Regionální televize CZ, spol. s r.o.*, jde o pokračování projektu, kdy byla podpořena výroba televizních pořadů o osobnostech z řad příslušníků národnostních menšin. Medailony jsou vysílány Regionální televizí a následně zařazeny do archivu na webu, bylo natočeno dalších 5 dílů. Ohlasy jsou dobré, pořady se dají i reprízovat pro svoji nadčasovost. Bez podpory by tento projekt byl těžko realizovatelný.¹³⁰

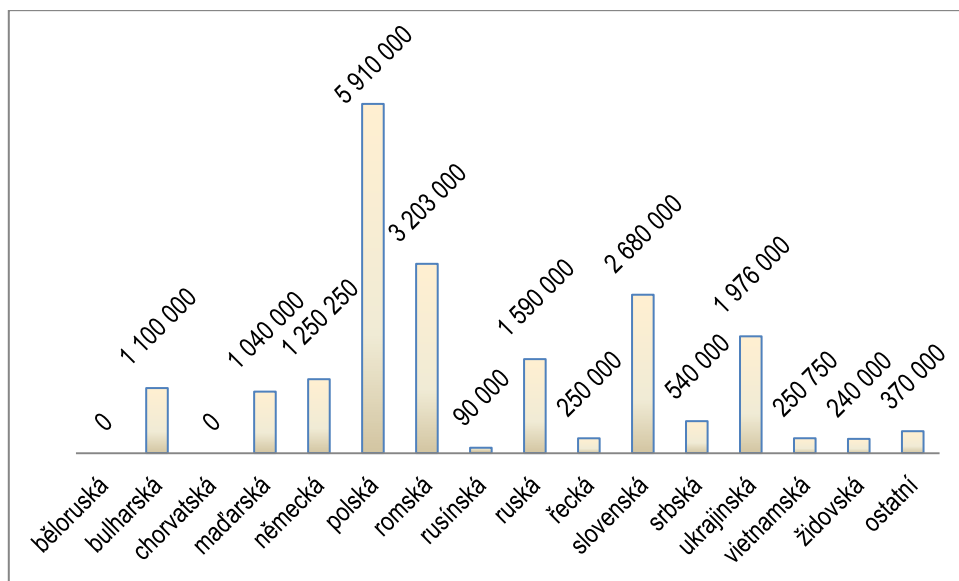
Medailony osobností Žijí mezi námi	
výše dotace	370 000,- Kč
vydání	5 dílů, 13-15 min. stopáž
celkové náklady	1 100 000,- Kč / S 1 541 366,- Kč
podíl dotace na projektu	R do 70 % / S 24 %
klad realizátora projektu	624 220,- Kč / S 1 070 500,- Kč

¹²⁹ <http://www.maskil.cz/>

¹³⁰ www.regionálnitelevize.cz

příjemce dotace	projekt	dotace v Kč
BULHARSKÁ MENŠINA		
Bulharská kulturně osvětová organizace, spolek	Roden glas	450 000
Vazraždane, spolek	Balgari	650 000
celkem		1 100 000
MAĎARSKÁ MENŠINA		
Svaz Maďarů žijících v českých zemích, spolek	Prágai Tükör - Pražské zrcadlo	1 040 000
NĚMECKÁ MENŠINA		
Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, spolek	Landes-Echo	1 449 250
Spolek Němců v Čechách, spolek	HeimatRuf	27 000
Slezský německý svaz, o.s., spolek	Troppauer Nachrichten	44 000
celkem		1 520 250
POLSKÁ MENŠINA		
Kongres Poláků, o. s.	Głos ludu	4 970 000
Polský kulturně osvětový svaz v ČR, o. s.	ZWROT	940 000
celkem		5 910 000
ROMSKÁ MENŠINA		
Demokratická aliance Romů, o. s.	Kereka	1 130 000
Romano Džaniben	Romano Džaniben	443 000
Společenství Romů na Moravě, o.s.	Romano hangos	800 000
Romea, o.p.s.	Romano vodi	830 000
celkem		3 203 000
RUSÍNSKÁ MENŠINA		
Společnost přátel Podkarpatské Rusi, o. s.	Podkarpatská Rus	90 000
RUSKÁ MENŠINA		
Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice, o. s.	Ruské slovo	1 590 000
ŘECKÁ MENŠINA		
Řecká obec Praha, o. s.	Kalimera	250 000
SLOVENSKÁ MENŠINA		
Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR o. s.	Listy Slovákov a Čechov	1 340 000
Slovensko-český klub, o.s.	Slovenské dotyky	1 340 000
celkem		2 680 000
SRBSKÁ MENŠINA		
Srbské sdružení sv. Sáva, o. s.	Srpska reč - Srbské slovo	540 000
UKRAJINSKÁ MENŠINA		
Ukrajinská iniciativa, o. s.	Porohy	686 000
RUTA, o. s.	Ukrajinský žurnál	1 290 000
celkem		1 976 000
VIETNAMSKÁ MENŠINA		
Viet Media, s.r.o.	Vůně lotusu	250 750
ŽIDOVSKÁ MENŠINA		
Bejt Simcha, o. s.	Maskil	240 000
MULTIKULTURNÍ A MEDIÁLNÍ PROJEKT		
Regionální televize	10 dílný cyklus o lidech z menšin	370 000
celkem		20 490 000

Graf 20 Dotace na média po menšinách (2016)

**Ministerstvo kultury - Program na podporu integrace příslušníků romské
komunity v roce 2016**

<i>organizace</i>	<i>projekt</i>	<i>dotace (Kč)</i>
ARA ART, z. s., Praha 2	Čirikloro aneb co říká ptáček	64 000
Demokratická aliance Romů v ČR z. s., Valašské Meziříčí	Romská píseň 2016	115 000
Drom, romské středisko, Brno	Cesta za poznáním	100 000
Farní charita Lovosice	Amicus 2016	55 000
KoCeRo - Komunitní centrum Rovnost o. p. s., Český Krumlov	Pro radost	35 000
Kostka Krásná Lípa, p.o.	Lila rosa	35 000
Lampa, z. s., Česká Lípa	Kulturní dílna Kale Jakha 2016	31 000
„Liberecké fórum“, Liberec	5. Ročník hudebního festivalu národnostních menšin	50 000
MIRET, z. s., Bystře	Čhavorenge 2016	100 000
Občanské sdružení „Sdružení Romů Severní Moravy“, Karviná	17. Karvinský romský festival	70 000
Oblastní charita Vimperk	Čhave Devlestar	21 000
Ponton, občanské sdružení, Plzeň	Miro Suno	15 000
Pražská společnost bloumající veřejnosti, Praha 2	Romský stan - Roma Big Top - Romaři cerha	95 000
R-Mosty, z. s., Praha 3	Bašaven čhavale! Součást volnočasových kulturních aktivit Nízkoprahového klubu R-Mosty	110 000
Romea, o. p. s., Praha 1	Dokumentace romské kultury a její trvalé zpřístupnění široké veřejnosti v roce 2016	200 000
Romano jasnica, spolek, Trmice	12. Různobarevný festival	92 000
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava, Brno	Django Fest XV. ročník	45 000
	Romani gilji Olomouc	45 000
Stará aréna, Ostrava	KALRS - divadlo utlačovaných	100 000
Tripitaka, o. s., Praha 2	My všichni životem povinni (W. A. Mozart: Requiem)	60 000
Výbor pro odškodnění romského holocaustu, Hořice	Kulturní akt při akci - Pietní akt na místě KP Památník Lety 2016	25 000
Vzájemné soužití o.p.s., Ostrava	„Respektujme a poznávejme se navzájem“	35 000
Zeigos, Úpice	Zabezpečení činnosti dětského tanečního souboru	25 000
Muzeum romské kultury	Poklad Romů - Amare somnaka - Tajemství romského šperku	477 000

Celkem 2 000 000

Příloha 9

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - Program na podporu integrace romské komunity v roce 2016

<i>organizace</i>	<i>projekt</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Šance pro Tebe, Chrudim	Cesta do školy - o drom andre škola	498 000
Romské sdružení občanského porozumění, Nymburk	Podpora romských žáků a studentů při vzdělávání a osobním rozvoji	220 000
Aufori, Hradec Králové	Učí(se) celá rodina	392 400
Sdružení Romano jasnica, Trmice	Předškolní centrum Šneček v Trmicích	448 000
ROMEA, Praha	Romský mentor	140 000
S.T.O.P., Ostrava	Podpora vzdělávání romských žáků 2016	402 520
Centrum inkluze o.p.s., Velké Hoštice	Spolu to zvládneme	267 520
IQ Roma servis, Brno	Gendalos	300 000
Inclusio o.p.s., Praha	Imagion 2016	300 000
Barryšpol., Kolín	Děti slunce	300 000
Amalthea, Chrudim	Předškolní klub Amálka	400 000
Muzeum romské kultury, Brno	Společně za vzděláním II	300 000
ZŠ Ostrava, Na vizině	Společná cestička k lepšímu vzdělání III.	250 000
Začít spolu, Broumov	Klub předškoláček	200 000
MŠ Rybka, o.p.s., Týn n. Vlt.	Přístup ke vzdělávání dětí bez hranic ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí v MŠ Rybka	250 000
Centrum sociálních služeb Lysá nad Labem	Volný čas dětí a mládeže v roce 2016	200 000
ZŠ Ústí nad Labem, Školní náměstí	Předlice sobě 11	180 000
Tosara, Praha	Předškolní kroužky pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí ve Slaném	300 000
KoCeRo-Komunitní centrum Rovnost, o.p.s., Český Krumlov	Nezabloudím v moři nudy	250 000
ZŠ Most, Zlatnická	Přípravné třídy jsou naší prioritou	76 340
Společně-Jekhetane, Ostrava	Rovný start 2016	250 000
Občanské sdružení Salinger, Hradec Králové	Žijeme spolu a jinak - předškolní výchova	391 730
SPOLEČNOST TADY A TED, o.p.s., Plzeň	Předškolní klub Podpora vzdělávání a mentoring	200 000
Společenství Romů na Moravě Romano Jekhetaniben pre Morava, Brno	Jak to funguje?	300 000
ZŠ, ZUŠ a MŠ Frýdlant	Školička aneb příprava dětí předškolního věku na nástup do 1. třídy	75 586
Květina, Lahošť	Předškolní klub Klubičko Centrum pro rodinu	120 000
OD10K5, Rychnov nad Kněžnou	Spolu v Centru 5KA 5	50 000
Naděje, Praha	NADĚJE - předškolní kluby	344 950
ROMODROM, Praha	Centrum na podporu rodičovských kompetencí	300 000
Oblastní charita Šluknov	Předškolní centrum Ambrela	300 000
Oblastní charita Most	Předškolní příprava prostřednictvím metody Grunnetaget	330 000
Charita Olomouc	Aktivně k integraci	350 000
Vzájemné soužití, o.p.s., Ostrava	Společně za vzděláním	322 000
Sdružení pro mimoškolní aktivity Palaestra, Praha	Sportovně vzdělávací centrum Palaestra	208 180
Indigo Děčín, z.s.	Předškolní příprava - Poznáváme svět	250 000
Salesiánské středisko volného času Don Bosco, Ostrava	Oratoř na ulici	250 000
BUNKR, o.p.s., Třinec	Odpoledne nap(i)lno	99 000
AMARO suno-feder dživipen, z.s., Bulovka	Volnočasový klub 2016	215 000
EUROTOPIA Opava o.p.s.	Žijeme tu společně	158 700
Charita Sternberk	Jiloro-Srdíčko	200 000
Kleja, Ústí nad Labem - Střekov	Předškolní centrum Klíček	350 000
Salesiánské středisko Štěpána Trochty - dům dětí a mládeže Teplice	Hrajeme si a učíme se III.	90 000
Oblastní charita Kutná Hora	Umíme si poradit sami!	60 000
PONTON, z.s., Plzeň	Program včasné péče Klubičko-společně ve školce	250 000
Městská charita České Budějovice	Škola partner pro život	100 000
Oblastní charita Přerov	Pojďme něco dělat!	80 000

Charita Valašské Meziříčí	Most mezi dítětem, rodiči a školou	250 000
Kostka Krásná Lípa	Klub Včelka 2016	110 000
R-Mosty, Praha	Mosty ve vzdělávání - pro lepší budoucnost romských dětí a mládeže	100 000
ECCE HOMO Šternberk	Amaro džene - Společně nám to jde	150 000
KSK centrum o.p.s., Karlovy Vary	Nevidíme černo-bíle	200 000
ZŠ Velké Hamry	Podpora romských žáků v ZŠ Velké Hamry	66 000
Rom Praha	Komplexní poradenství romským rodinám a vedení romských rodin s cílem zvýšení zapojenosti romských dětí do institucionalizované předškolní přípravy	180 000
Slovo 21, z.s., Praha	Dža dureder 2016	486 520
celkem		12 862 446

Ministerstvo práce a sociálních věcí a národnostní menšiny

Ministerstvo práce a sociálních věcí dlouhodobě usiluje o dostupnost sociální práce na obcích, neboť ta má zásadní význam pro celý systém sociální ochrany.

Jedním z opatření podpory je novelou zákona o sociálních službách č. 254/2014 Sb., s účinností od 1. ledna 2015, umožnění financovat formou účelové dotace část výkonu sociální práce a koordinace poskytování sociálních služeb, které jsou vykonávány krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou nebo přenesenou působností. Pro rok 2016 bylo ve státním rozpočtu na uvedený dotační titul alokováno 300 mil. Kč, které byly rozděleny v průběhu první poloviny roku.

Cílem příspěvku na výkon sociální práce v přenesené působnosti je finanční podpora zajišťování optimálních podmínek pro činnost sociálních pracovníků, a to jak po stránce personální na zajištění dostatečného počtu sociálních pracovníků (tedy na osobní výdaje související se stávající i optimalizovanou personální situací na úřadě), tak po stránce provozní a hmotné. Jeho účelem je navýšení prostředků redistribuovaných z rozpočtu obce na výkon přenesené působnosti. Zájmem MPSV je zejména dosažení optimálního počtu sociálních pracovníků na území ČR, čili vynaložené prostředky mají směřovat především na osobní náklady a vzdělávání.

Národnostní menšiny, migranti a azyloví uprchlíci jsou jednou z podskupin cílové skupiny osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením ve většině výzev zaměřených na sociální inovace v prioritní ose 3 OPZ. Dosud není schválen žádný projekt cílený na tuto skupinu.

MPSV poskytuje *zvláštní účelovou dotaci ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí*, která je určena obcím s rozšířenou působností, jež přímo na místní úrovni poskytují ve svém správním obvodu SPO všem dětem bez ohledu na jejich etnický původ a příslušnost k národnostní menšině. Základním kritériem pro poskytování SPO je to, zda byly děti vyhodnoceny jako ohrožené ve smyslu ustanovení § 6 zákona o SPOD. Z dotace MPSV lze hradit např. i výdaje spojené se zaváděním standardů kvality SPO do praxe (např. vzdělávání pracovníků OSPOD, tlumočnické služby atd.), které přispívají k naplnění specifických potřeb dětí s menšinovým původem.

MPSV reagovalo na zvýšené finanční nároky OSPOD související se standardizací výkonu SPO a systematicky navyšovalo finanční prostředky poskytované obcím s rozšířenou působností a hl. městu Praze ze zvláštní účelové dotace ze státního rozpočtu na výkon SPO.

Přehled vynaložených prostředků v rámci dotace MPSV pro obecní úřady ORP a hl. město Praha na výkon agendy SPO za léta 2014 – 2016:

rok	výše vynaložených prostředků
2016	1 164 320 270 Kč
2015	1 098 205 450 Kč
2014	914 894 250 Kč

MPSV dále finančně podporuje organizace a instituce zabývající se podporou rodin s dětmi v rámci dotačního programu *Rodina*, v rámci něhož bylo v roce 2016 podpořeno 288 projektů, a to prostředky ve výši 99 314 378,- Kč, skutečně bylo k 31. prosinci 2016 použito 98 803 327,70 Kč. Cílem programu je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku.

Počet projektů podpořených z dotačního titulu Rodina a ochrana práv dětí a výše alokace za rok 2016:

oblast	počet projektů	výše alokace
Preventivní aktivity na podporu rodiny	211	71 087 526 Kč
Podpora rodin v oblasti sociálně právní ochrany dětí	77	28 226 852 Kč
celkem	288	99 314 378 Kč

Z hlediska práce s ohroženými dětmi je důležitou zejména oblast II. *Podpora rodin v oblasti sociálně právní ochrany dětí*. V ní jsou podporovány i organizace poskytující pomoc ohroženým dětem s menšinovým původem (zejména romským dětem) a jejich rodičům.

MPSV podporuje aktivity národnostních menšin ve výzvách k předkládání projektů Operačního programu Zaměstnanost v investiční prioritě 1.2 *Rovnost žen a mužů* ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci. Konkrétně se jedná o výzvu Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů s alokací 400 mil. Kč, kde jsou jednou z podporovaných cílových skupin ženy ohrožené na trhu práce. Do této cílové skupiny jsou explicitně zařazeny také migrantky a ženy z národnostních menšin, jak je uvedeno v příloze č. 5 této výzvy Přehled cílových skupin. Příkladem podpořeného projektu může být NOVÝ ZAČÁTEK – Zlepšení postavení žen – migrantek na trhu práce, který realizuje sdružení InBáze, z. s. Cílem projektu je odstranit či zmírnit překážky, se kterými se setkávají ženy migrantky v procesu pracovní integrace. Cíle má být dosaženo pomocí komplexního programu (poradenství, motivace, vzdělávání), díky němuž budou mít ženy migrantky usnadněn vstup či si lépe udrží místo v rámci primárního trhu práce. Projekt je určen zejména zranitelným skupinám žen migrantek na mateřské či rodičovské dovolené, ženám pečujícím o malé děti či jiné závislé osoby, samoživitelkám, nezaměstnaným a ženám 55+. Projekt usiluje zejména o řešení těchto problémů: sociální exkluze, neznalost nového prostředí, nízká sebedůvěra, dequalifikace, diskriminace z důvodu genderu, původu, mateřství či kulturně podmíněných rolí muže a ženy; překážky při vstupu na trh práce (problém se získáním či prodloužením pobytu, jazykové vybavenosti, uznání dosaženého vzdělání, orientace v pracovně-právní oblasti, neschopnost adekvátně jednat při ucházení se o zaměstnání apod.); vykořisťování, nedostatečná ochrana zaměstnankyně dle zákoníku práce obecně; nedostatečná informovanost zaměstnavatelů o schopnostech a dovednostech migrantů/ek. V rámci projektu má získat podporu minimálně 240 migrantek. Projekt trvá 2 roky (01/2017 – 12/2018) a získal dotaci ve výši 4 911 506,25 Kč.

V současné době je předložena jedna projektová žádost do výzvy 124 Podpora inovačního prostředí, tematicky věnovaná problematice vyhodnocování poznatků a dat včetně posuzování sociálního a ekonomického dopadu realizovaných intervencí a nástrojů v oblasti národnostních menšin a migrace na lokální a regionální úrovni a jedna podobně zaměřená projektová žádost týkající se sociálně vyloučených lokalit (romská problematika). Obě žádosti jsou nyní v procesu hodnocení.

Celkem bylo v roce 2016 realizováno z výzev vyhlášených v roce 2015 96 projektů v celkové výši 563 854 696 Kč. Detailněji viz příloha – *seznam projektů v realizaci výzvy 22, 26 a 42*. Z výzev vyhlášených v roce 2015 – projekty s cílovou skupinou *Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách a/nebo Národnostní menšiny*.

Výzvy vyhlášené v roce 2016, v rámci kterých byly uvedeny dané cílové skupiny:¹³¹

prioritní osa	investiční priorita	kód výzvy	název	alokace výzvy (Kč)	termín vyhlášení	stav výzvy
PO2	IP2.3	03_16_047	Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje	1 816 957 478	duben 16	vyhlášená
PO2	IP2.1	03_16_048	Integrované územní investice (ITI) - průběžná výzva	300 171 970	březen 16	vyhlášená
PO2	IP2.1	03_16_049	Integrované plány rozvoje území - IPRÚ - průběžná výzva	238 076 290	březen 16	vyhlášená
PO2	IP2.1	03_16_064	Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování (2. výzva)	400 000 000	říjen 16	uzavřená

¹³¹ Bližší informace k výzvám lze nalézt na webových stránkách www.esfcr.cz.

Dále uvádíme přehled počtu soutěžních projektů v oblasti národnostních menšin (k 31. prosinci 2016) v rámci OPZ:

OPZ, investiční priorita 1.1 Přístup k zaměstnání (dále „IP 1.1“)

	počet projektů	souhrnná výše dotací za projekty v příslušné výzvě (Kč)
1. Výzva 40 (projekty v r. 2016 zahájené)	1	4 447 550
2. Výzva 53 (projekty v r. 2016 schválené)	1	5 622 925
3. Výzva 68 (vyhlášená na přelomu roku 2016 a 2017) – s dílčí alokací pro národnostní menšiny ve výši 50 000 000 Kč	neznámý	neznámý
Celkem v OPZ na IP 1.1 realizovaných projektů (v realizaci/před zahájením realizace)	2	10 070 475

Na množství projektů zaměřených na národnostní menšiny se v roce 2016 projevil přechod z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na Operační program Zaměstnanost (OPZ). K realizaci byly schváleny pouze dva projekty ve výzvách č. 40 a 53. S ohledem na tento nízký počet projektů byla v listopadu 2016 vyhlášena výzva č. 68 s dílčí alokací 50 000 000 Kč pro projekty s cílovou skupinou národnostní menšiny. Výběr projektů v této výzvě bude uzavřen v průběhu roku 2017.

Projekty s cílovou skupinou *Národnostní menšiny* se zaměřují převážně na romskou menšinu. Členové národnostních menšin se však účastní i projektů zaměřených na jiné cílové skupiny, např. na Fyzické osoby starší 50 let, Osoby do 25 let věku a mladistvé do 18 let bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace, Osoby dlouhodobě nezaměstnané apod.

Cílem těchto projektů je řešit sociální vyloučení na trhu práce. Nejčastějšími aktivitami jsou motivační kurzy, pracovní diagnostika, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, obvykle s čerpáním mzdových příspěvků.

Vedle projektů s cílovou skupinou *Národnostní menšiny* jsou realizovány i obdobné projekty s cílovou skupinou *Imigranti a azylanti*, kterou lze rovněž částečně zařadit do podpory národnostních menšin. Takové projekty byly v roce 2016 na investiční prioritě 1.1 realizovány dva.

projekt	číslo projektu	žadatel	dotace (Kč)
Výzva č. 40			
Pomoc romským obyvatelům Opavy k pracovní integraci	CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_040/0002462	DŽIVIPEN o.p.s.	4 447 550
Výzva č. 53 - schválené, zahajující realizaci v roce 2017			
NOVÝ SMĚR	CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_053/0003952	LEADER ACADEMY, o.p.s.	5 622 925

Reflexe národnostních menšin

Tato příloha je tvořena výlučně texty zástupců národnostních menšin. Ty nejsou z věcného a stylistického hlediska korigovány, ve výjimečných případech k nim je přidána vysvětlující poznámka pod čarou. Jednotliví autoři jsou jmenovitě uvedeni v poznámkách pod čarou.

- **ZHODNOŤTE ČINNOST ORGANIZACÍ VLASTNÍ NÁRODNOSTNÍ MENŠINY (KROMĚ JINÉHO JEJICH VZÁJEMNOU SPOLUPRÁCI, ZPŮSOB KOMUNIKACE V RÁMCI MENŠINOVÉHO SPOLEČENSTVÍ, ZPŮSOB FINANCOVÁNÍ JEJICH ČINNOSTI ATD.).**

BĚLORUSKÁ MENŠINA¹³²

V roce 2016 byla kulturní činnost prováděna spolky *Pahonia*, *Skaryna* a také Facebookovým spolkem *Belarusians in Czech Republic*, který sice není registrovanou organizací, přesto by neměl být opomíjen. Zmíněné organizace spolupracovaly během přípravy oslav běloruských lidových svátků, a to *Dzeň Voli*, tj. výročí založení Běloruské národní republiky, a *Kupalle* - svátku letního slunovratu. Činnost ostatních organizací v rámci běloruské menšiny spočívala v provozování stránek na Facebooku (*Asociace pro modernizaci, Belaruskí kutok*), anebo byla zcela pozastavena (*Svaz Bělorusů v zahraničí, Běloruský dům v Praze, Svobodné Bělorusko*). Činnost spolku *Pahonia* byla v roce 2016 podpořena Magistrátem hl. m. Prahy.

BULHARSKÁ MENŠINA¹³³

V roce 2016 vycházely v ČR tři časopisy bulharské menšiny: *Balgari* (vydává spolek *Vazražďane*), *Roden glas* (vydával spolek *BKOO Praha*) a časopis pro děti *Kamarádi* (vydává spolek *Zaedno*). Hlavními zdroji finančních prostředků na jejich vydávání a další činnosti jsou Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Magistrát hl. m. Prahy.

Spolek *Vazražďane* působí v Praze od roku 2001 a patří mezi nejaktivnější spolky bulharské menšiny v ČR. Má bohatou kulturní a osvětovou činnost, kterou vyvíjí s finanční podporou Ministerstva kultury, Magistrátu hl.m. Prahy a Ministerstva školství Bulharské republiky.

I nadále pro spolek *Zaedno* zůstává jedním z hlavních témat bulharský a balkánský folklor a udržování lidových tradic. V roce 2016 vedle tradičního tanečního semináře se ve spolku obnovily také semináře s lidovou hudbou a zpěvem. Spolek vydává populárně-naučnou dvojjazyčnou publikaci *Bulharské hudebně folklorní dialekty (Българските музикалнофолклорни диалекти)*. Aktivita na podporu udržování a studia folkloru a tradiční kultury Bulharů a Balkánců spolufinancoval spolek z grantů z Magistrátu Hl. m. Prahy, Ministerstva kultury a Evropské komise.

Spolek *BKOO Sv. Cyrila a Metoděje* vyvíjí už 25 let aktivní kulturní činnost na území Hl. města Prahy. Vydává knihy jak v českém, tak i v bulharském jazyce: poezie, memoáry, omalovánky a knížky pro děti. I v roce 2016 se spolek profiloval nejen jako čistě bulharský, ale svou činností přesahoval do kultury majoritní a mezinárodní společnosti.

Spolek *Bulharská pravoslavná obec* v ČR působí od roku 2001 a na rozdíl od spolků s čistě národnostním zaměřením se snaží propojovat bulharské národní tradice s tradicemi pravoslavnými. Zakládá si na hodnotách rodiny a mezilidských vztahů v souladu s křesťanskou kulturou. Jeho činnost se zaměřuje na organizování a pořádání seminářů, výstav, informačních přednášek a diskuzí ve spojení s vírou, na prezentaci pravoslavné etiky i církevní svátky, prezentovat národnostně menšinovou kulturu a zvyky.

BKOO v ČR¹³⁴ je nejstarší spolek sdružující bulharskou menšinu do 9 regionálních klubů (Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Kladno, Ústí nad Labem, Mladá Boleslav a Most). Komunikace

¹³² Text zpracoval Adam Kalita, člen Rady.

¹³³ Text zpracovala Světlana Lazarová, členka Rady; od některých organizací se nepodařilo získat informace.

v rámci BKOO/ABS v ČR, BKOK Praha a ostatními regionálními kluby byla na dostačující úrovni. Podařilo se koordinovat některé akce společně, např. krajské setkání v Mikulčicích, které je již tradičně společnou akcí všech regionálních klubů patřících pod *Asociaci bulharských spolků* v ČR. Účastnily se ho též spolky *Bulharská pravoslavná obec v ČR* a *Křesťanské sdružení Bulharů v ČR Svatého Nikolaje Miriklijského Divotvůrce*. Některé spolky pořádají společné akce a vzájemně se ve své činnosti podporují. V tomto ohledu byl rok 2016 přínosný. BKOK v Praze v roce 2016 čerpal dotace od Magistrátu hl. m. Prahy a zorganizoval více jak 20 různých kulturních a společenských akcí, mimo jiné celodenní Festival pěveckých sborů národnostních menšin. Festival se konal za podpory DNM v jeho koncertním sále. Zúčastnilo se šest sborů z 5 národnostních menšin (bulharská, slovenská, ukrajinská, maďarská, vietnamská).

Spolek BKOK Ostrava je kompaktní, sjednocený, atmosféra je přátelská. Klub má svou vlastní budovu, kde působí a sám finančně zabezpečuje klubovou činnost.

CHORVATSKÁ MENŠINA¹³⁵

V roce 2016 se *Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR* jednak věnovalo svým tradičním a dlouhodobým projektům (viz níže), soustředilo své síly na rekonstrukci *Chorvatského domu* v Jevišovce a přípravu *Muzea moravských Chorvatů*. Rekonstrukce *Chorvatského domu* – v roce 2016 byly dokončeny stavební práce na první etapě výstavby *Muzea moravských Chorvatů*. Zároveň pokračovaly přípravy druhé etapy a muzejní expozice.

Další aktivity sdružení byly uskutečňovány zejména se záměrem dokumentovat historii chorvatské menšiny, šířit povědomí o existenci moravských Chorvatů, posilovat vazby mezi příslušníky komunity, aktivizovat mladší generaci příslušníků, resp. potomků příslušníků menšiny. Soudě z ohlasů, které se mu zpětně dostávají, je možné konstatovat, že se to daří.

MAĎARSKÁ MENŠINA¹³⁶

V roce 2016 plně rozvíjel svou činnost nově vznikající *Spolek Jánose Esterházyho*. Maďarskou menšinu dále reprezentovaly organizace *Svaz Maďarů žijících v českých zemích*, politicko-občanské hnutí *Coexistentia-Soužití – Maďarská sekce*, *Česko-maďarská obchodní komora*, *Spolek maďarských lékařů v ČR*, *Společnost Artura Görgeyho*, *Nadace Rákóczi*, *Spolek Iglice* v Praze a pražský spolek *Maďarské reformované církve*.

Kromě nich stále aktivně působí dva maďarské studentské spolky: *Spolek Endre Adyho* v Praze (AED) a *Spolek Ference Kazinczyho* (KAFEDIK) v Brně. Tyto spolky sdružují vysokoškolské studenty maďarské národnosti v uvedených městech. Ve většině případů se jedná o občany Slovenské republiky. Tyto spolky aktivně spolupracují s ostatními, již zmíněnými organizacemi.

NĚMECKÁ MENŠINA¹³⁷

Obě zastřešující organizace německé menšiny v ČR - *Spolek Němců a přátel německé kultury* (dále jen *Spolek Němců*) a *Shromáždění Němců* - pracují samostatně. Obě organizace se navzájem informují o činnosti, zvou se navzájem na hlavní akce, kde hostují na vystoupeních. Na lokální úrovni dochází ke spontánnímu částečnému prolínání těchto organizací (dvojitý členství jednotlivců i místních skupin, zvaní hostů, spolupráce na přípravě akcí, neformální kontakty). Obě organizace řeší podobné problémy a vcelku se respektují. V roce 2016 byl vztah vedení obou německých organizací poněkud zastíněn sporem o dělení zahraniční finanční dotace. Trvalé získání přiměřeného podílu umožní Spolku Němců založit minimální funkční sekretariát a podpoří i projektovou činnost.

¹³⁴ Od 1. března 2016 je jeho nástupcem Asociace bulharských spolků v ČR (ABS). Aktuální členství regionálních klubů se nepodařilo ověřit

¹³⁵ Text zpracovala Mgr. Lenka Kopřivová, členka Rady.

¹³⁶ Text zpracoval Ing. Béla Szaló, člen Rady.

¹³⁷ Text zpracovali Martin Dzingel a Petr Rojík, členové Rady.

Činnost Spolku Němců a přátel německé kultury se soustřeďuje na nepolitická témata - kulturu, udržování národnostních tradic, oslavu tradičních svátků, poznávací zájezdy, církevní poutě, spolupráci s výzkumnými institucemi, muzei, školami a médii při výzkumu česko-německých vztahů a regionální historie, pořádání výstav, přednášek a na obnovu památek a paměti kraje. Důležitá pro jeho členy je možnost vzájemné komunikace a sociální stránka. *Spolek Němců* spolupracuje s organizacemi v SRN a je v kontaktu s německým velvyslanectvím v Praze a se *Sudetoněmeckou kanceláří* v Praze. Mimo organizovaný rámec *Spolku Němců* je mnoho dalších jednotlivců a organizací, které přispívají k dobrým česko-německým vztahům, především univerzity, školy, muzea a knihovny. *Spolek Němců* přispěl v roce 2016 do několika knižních, televizních a rozhlasových projektů (Kraslice, Chomutov, Jablonec, Praha) a tato činnost má vzestupnou tendenci.

Důležitý je existující průnik a spolupráce mezi německou menšinou a českou většinou v regionech s větším zastoupením obyvatel německé národnosti. Toto česká majorita a úřady velmi kladně přijímají. *Spolek Němců* může existovat díky alespoň skromné materiální a morální podpoře některých krajů a obcí. Naopak tyto úřady oceňují aktivitu německé menšiny při rozvíjení kulturního života v obcích, což lze doložit čestnými oceněními jednotlivců a skupin *Spolku Němců*.

SN je zastřešující organizací 23 svazů, které působí v celé ČR. Komunikace se všemi svazy probíhá bez problémů. *SN* svolává dvakrát ročně valnou hromadu, její nejvyšší orgán, jenž se sestává ze zástupců všech sdružených svazů. Ti mají možnost komunikovat svoje záležitosti, problémy, návrhy apod. Je tedy v kontaktu se všemi svazy osobně při jarním a podzimním zasedání a dalších projektech, které se konají během roku. Komunikace s předsedkyní *Spolku Němců* je na dobré úrovni. Spolupráci mezi jednotlivými svazy, které *SN* zastřešuje, považuje za velmi přátelskou, přínosnou a efektivní. Důležitým nástrojem vzájemné komunikace je periodikum *Landes-ECHO*, jehož je *SN* vydavatelem.

POLSKÁ MENŠINA ¹³⁸

Zastřešující organizací polské národnostní menšiny je *Kongres Poláků v ČR*. Jeho stanovy umožňují všem příslušníkům polské menšiny bez ohledu na členství v jakémkoliv spolku vyvíjet činnost a ovlivňovat dění v této organizaci, jak na místní, tak na centrální úrovni. Jeho členem je přes 30 spolků, mezi největší patří: *Polský kulturně osvětový svaz v ČR*, *Malice školská* a *Polské turisticko-sportovní sdružení Beskid Śląski*. *Kongres Poláků* je financován z dotací, sponzorských darů a rovněž z příjmů z pronájmu prostor. Organizace sdružené v *Kongresu Poláků* vzájemně spolupracují, zejména na poli Rady představitelů, již tvoří zástupci členských organizací a dále zmocněnci z obcí, ve kterých polská menšina žije.

Klub Polski w Pradze výrazně oceňuje možnost využívat prostory v DNM jak pro administrativu, tak pro pořádání setkání a kulturních akcí.

Základním pilířem činnosti polské národnostní menšiny v České republice je činnost *Polského kulturně-osvětového svazu v ČR* (PZKO). Tento dvanáctitisícový zapsaný spolek se svými 80 místními skupinami od roku 1947 realizuje svoje statutární cíle konáním významných kulturně-společenských aktivit, dokumentační, informační a vydavatelskou činností. Jedná se mj. o folklorní festivaly, včetně mezinárodních, činnost dětských i dospělých souborů, činnost pěveckých souborů, kapel, amatérských divadelních souborů, sportovců apod. Uvedené aktivity mají dlouhodobou tradici a setkávají se s velkým ohlasem. Podporou těchto aktivit je naplňována též Státní kulturní politika v České republice.

PZKO spolupracuje s *Maticí školskou* a školami a školkami s polským jazykem vyučovacím. S jinými organizacemi okrajově. Jeho činnost je pro polskou menšinu zásadní. V ČR neexistuje žádná polská organizace, v níž by nevyvíjeli svou činnost rovněž i členové PZKO.

PZKO s lítostí přiznává, že se už roky nedaří vzájemná spolupráce s *Kongresem Poláků v ČR*. Je

¹³⁸ Text zpracovali Dariusz Branny a Evžen Delong, členové Rady.

to způsobeno především tím, že v rámci této organizace nemá PZKO takovou pozici, která by odpovídala počtu jeho členské základny, principům demokracie a úsilí, jež vynakládá na udržení své svébytnosti. Už dvacet let se snaží změnit stanovy této organizace, ale zatím bezvýsledně.¹³⁹

PZKO uplatňuje komunikaci v rámci polského menšinového společenství prostřednictvím svých místních skupin, měsíčníku *ZWROT*, mobilní aplikace *Zwrot* a webových stránek.¹⁴⁰

Činnost PZKO je financována především z dotací, grantů, realizace projektů v rámci evropských fondů, vlastních prostředků a sponzorských darů. Poukazují permanentně na stále snižované finanční dotace Ministerstva kultury na podporu měsíčníku *PZKO Zwrot*. Bez nezbytné podpory z Polska by tento časopis se šedesátiletou tradicí v říjnu v roce 2015 zanikl.

ROMSKÁ MENŠINA¹⁴¹

Organizace se většinou zaměřovaly na poskytování sociálního poradenství, nicméně už je opět tendence více podporovat i kulturní činnost a prezentaci Romů jako osobností a skupiny s kulturním přínosem. Také se více organizace propojují při pořádání oslav *Mezinárodního dne Romů*. Zajímavé je, že nedokáží jednoznačně zhodnotit spolupráci s *Agenturou pro sociální začleňování*, nicméně v rámci *Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám* spolupracují a jsou stále v očekávání, co to přinese. V roce 2016 v Brně vznikla také nová organizace *Youth Roma Parliament*, z. s., který se zaměřuje na vzdělávání, setkávání a podporu mladých Romů za účelem budování romských lídrů.

RUSÍNSKÁ MENŠINA¹⁴²

Příslušníci rusínské národnostní menšiny se v současné době sdružují ve třech základních organizacích: *Společnost přátel Podkarpatské Rusi*, *Rusíni.cz - Rusínská iniciativa* a *Skejušan - folklorní soubor*. Další registrovaná organizace, *Sodružestvo Rusiniv*, zatím nevyvíjí aktivní kulturní či kulturně společenskou činnost.

Nejstarší a nejdéle působící organizace *Společnost přátel Podkarpatské Rusi* (SPPR) vznikla v roce 1991 původně jako celostátní spolek, tj. československého charakteru. Také po rozdělení státu dále sdružuje vedle Rusínů také Čechy, kteří se narodili na Podkarpatské Rusi a jejich potomky, nebo tam mají své kořeny, či Slováky žijící převážně v ČR, někteří zůstali členy i když odešli na Slovensko. Členy mohou být rovněž všichni ti, které téma Podkarpatské Rusi zajímá z osobních či pracovních důvodů. SPPR svými kulturními a vzdělávacími akcemi podporuje jejich činnost a poskytuje podněty k dalším aktivitám. Představitelé SPPR jsou vyhledáváni středoškolskými i vysokoškolskými studenty či odborníky, poskytují odborné konzultace při tvorbě jejich bakalářských či diplomových prací, vystupují na odborných seminářích a konferencích, přispívají do sborníků atp. Podílejí se na vytváření rozhlasového magazínu o národnostních menšinách *Mezi námi – ČRo Plus*, *Mozaika – ČRo Vltava*, přinášejí podněty do nového televizního pořadu *Sousedé*. Ve zmíněné rozhlasové relaci hovoří se zajímavými osobnostmi společensko-kulturního života s rusínskými kořeny nebo s lidmi, kteří se ve své umělecké či odborné činnosti věnují rusínským tématům. Např. historik Jan Rychlík, fotografka Dana Kyndrová, kytarový virtuos prof. Štěpán Rak, jeho syn kytarista Jan Matěj Rak, vedoucí souboru *Skejušan* Kateřina Romaňáková, vědec a vysokoškolský pedagog prof. Bruno Sopko, filmový režisér Marko Škop a mnoho dalších.

Již přes čtvrt století SPPR vydává 4x do roka časopis *Podkarpatská Rus*. Jeho posláním je informovat zájemce o Rusínech, o rusínských tématech, o dějinách, současnosti, přírodě a kultuře někdejší Podkarpatské Rusi, přinášet příslušníkům rusínské národnostní menšiny

¹³⁹ Dariusz Branny: PZKO je řádným členem Kongresu Poláků, obdobně jako další tři desítky polských organizací. Stanovy Kongresu, které respektují právní osobnost členských organizací při dodržování rovného přístupu k nim byly řádně schváleny Všeobecným shromážděním Kongresu Poláků zcela v souladu s demokratickými zásadami.

¹⁴⁰ www.pzko.cz, www.zwrot.cz

¹⁴¹ Text zpracovala Ivona Parčiová, členka Rady.

¹⁴² Text zpracovala Dagmar Březinová, členka Rady.

v ČR i českým zájemcům zajímavá fakta o historii a kultuře Rusínů, o jejich současném životě a příslušníkům rusínské menšiny přispívat k sebeuvědomění jejich národní a kulturní identity. Pomáhat těm, kteří hledají své národní (rusínské) kořeny či fakta o svém rodném kraji, přispívat k česko-rusínské sounáležitosti v ČR a motivovat čtenáře k zájmu o rusínské téma. Nezanedbatelná je také komunikační role časopisu; již řadu let se snaží přispívat k výměně názorů, k diskusi o historických i současných tématech.

Organizace Rusíni.cz – Rusínská iniciativa sdružuje Rusíny zejména ze Slovenska, kteří v poměrně značném počtu zvolili jako své trvalé (či v případě studentů dočasné) bydliště Česko. Navazuje na významné a aktivní rusínské organizace na Slovensku; zejména na východě SR je silná rusínská menšina, podle sčítání obyvatel cca 24 – 25 tisíc lidí, přičemž rusínštinu jako mateřský jazyk uvádí téměř dvakrát tolik. Vychází tam tištěná i internetová periodika, knihy, fungují spolky, nepovinné vyučování rusínštiny atd.

V průběhu několika let svého působení se *Rusíni.cz – Rusínská iniciativa v ČR* výrazně zapsala do národnostního života, uspořádala řadu kulturních, vzdělávacích i zábavních akcí. Pozvala např. rusínské umělce ze Slovenska k vystoupení v Praze, zorganizovala několik rusínských plesů, založila pěveckou skupinu *Kantar* a nejnověji i dětské centrum, uspořádala výstavy rusínského lidového umění, připravila přednášky atd. Udržuje živé kontakty s organizacemi menšiny na Slovensku, odkud většina příslušníků spolku pochází. Významné je zejména založení *Dětského centra*, na jehož akcích se scházejí rusínští rodiče se svými dětmi a pod vedením zkušených lektorů je seznamují se základy jazyka. Účastníci si uvědomují etnické, jazykové a kulturní specifické tohoto druhu výuky, jež probíhá spontánně a nenuceně, vychází z věkových možností dětí. Organizátorům jde o probuzení zájmu dětí o jejich původ a jazyk a motivování k tomu, aby se v budoucnu hlásily ke své národnosti. V současné době organizace připravuje informativně-vzdělávací webové stránky o Rusínech.

Folklorní soubor *Skejušan* působí v severních Čechách již čtvrt století, klade si za cíl připomínat a udržovat tradice rusínské minority na Chomutovsku. Vedoucí souboru je Kateřina Romaňáková. Každoročně, vždy u příležitosti výročí založení souboru v květnu, se scházejí v kulturním zařízení Chomutova, aby si společně s dalšími rusínskými folklorními soubory a s rodáky ze Skejuše či jejich potomky, kteří přijíždějí na oslavy výročí z jiných regionů, připomněli své kořeny, zazpívali si rusínské písničky atd. Na těchto akcích zpravidla vystupují jako hosté i zástupci (umělecké skupiny) i jiných národnostních menšin Chomutovska. *Skejušan* se výrazně vepsal do kulturního kalendáře (nejen) svého regionu. Má rozsáhlé aktivity, vystupuje na kulturních akcích na Chomutovsku, v dalších krajích ČR i v zahraničí, na folklorních festivalech, akcích národnostních menšin atd. Za svou kulturní činnost byl opakovaně oceněn.

Všechny výše jmenované organizace vzájemně úzce spolupracují, podílejí se na akcích, které jednotlivé spolky pořádají a organizují také společné programy.

RUSKÁ MENŠINA ¹⁴³

Poznátky, uvedené ve Zprávě za rok 2015 stále platí. Situace v ruské národnostní menšině a celé ruskojazyčné komunitě se v roce 2016 ještě více zpolitizovala. Vývoj geopolitické situace, přesněji očekávané oslabení EU a změna zahraniční politiky USA měly značný vliv na jednání a chování ruskojazyčné komunity, žijící v ČR. Dosavadní dělicí čára mezi příslušníky národnostní menšiny a občany RF, plynoucí z legislativy ČR a RF, která prochází někdy i uvnitř rodin, ustupuje do pozadí a rozdělení mnohem víc než kdykoli před tím ovlivňuje propaganda RF. Převážná část příslušníků ruské menšiny jsou loajálními občany ČR a podporují demokratické hodnoty zakotvené v ústavě, souhlasí se zahraniční politikou vlády a závazky, vyplývajícími z členství ČR v EU a NATO. Odlišné názory intenzivně propagují těsně spolupracující organizace, přesněji jejich představitelé. ¹⁴⁴ Jejich agresivní

¹⁴³ Text zpracoval Alexej N. Kelin, člen Rady.

¹⁴⁴ Olexandr Barabanov, předseda spolku ARTEK a Radmila Zemanová-Kopecká, předsedkyně ISSTRAS.

nenávisť k současnému vývoji na Ukrajině se projevuje i urážlivými výroky na sociálních sítích. Tyto organizace spolupracují s politiky a politology z okrajů politického spektra ČR, z nichž jsou někteří rovněž známi svými xenofobními postoji a výroky a s jejich podporou pořádají semináře a konference v poslanecké sněmovně a europarlamentu.

Protipól tvoří zejména organizace *Ruská tradice*, která navazuje na Masarykův odkaz a jeho podporu pronásledované ruské demokratické inteligence. Intenzivně spolupracuje se současnými umělci, hudebníky, nezávislými novináři, politickými analytiky a lidsko-právními aktivisty z Ruska, Ukrajiny, Běloruska a s jejich protějšky ve střední Evropě. Mezi těmito dvěma uskupeními se pohybuje velké množství spolků, organizací a uskupení, které se snaží neprezentovat své politické názory a zabývají se zájmovou činností v oboru folkloru, literatury, vzdělávání, sportu, česko-ruskými vztahy v obchodní sféře atd.

Část těchto spolků a sdružení se sdružuje ve dvou konkurujících *Koordinačních radách krajanů Ruské federace* – *Координационный совет российских соотечественников* (KSRS).

- Ta první působí v rámci celosvětového programu Ruský svět, což je celosvětová struktura řízená z Moskvy. Tato KSRS není v ČR registrována jako právnická osoba. Sdružuje neustále se měnící počet organizací a fyzických osob.¹⁴⁵
- Druhá organizace se stejným názvem registrována je. Sdružuje 2 noviny a 5 organizací.¹⁴⁶

Tyto dvě Koordinační rady nespolupracují a ani spolu nekomunikují.

Podobné rozdělení lze sledovat i u „kozáckých“ organizací. V roce 2016 v ČR působily 2 spolky:

- "*Посольская Троицкая казацкая станица*" – *Vyslanecká Trojická kozácká stanice*. V ČR je zaregistrována dvakrát. Jednou jako o.p.s. v Praze 10 - IČO: 29030919, podruhé jako z.s. v Mariánských lázních - IČO: 03771792
- "*Всеказачий союз Чешских земель и Словакии*" – *Všekozácký svaz českých zemí a Slovenska*. Tato organizace je v ČR registrována jako z.s. IČO 22768416.¹⁴⁷

Stále nemá většina organizací, sdružujících krajany Ruské Federace (občany jiných států) a současně příslušníky národnostních menšin (občany ČR) jasno, do jaké kategorie jejich organizace patří podle legislativy ČR. Protože je toto členění již několik let předmětem ostrých sporů, byly všechny známé organizace a spolky opět požádány, aby samy rozhodly, kam se hodlají zařadit. Výsledkem bylo, že se k organizacím ruské menšiny přihlásily tyto spolky:

- Sdružení Ruská tradice
- Sdružení Kovčeg - Archa
- Sdružení Všekozácký Svaz Českých zemí a Slovenska (VSČzS)
- Institut slovanských strategických studií
- ARTEK
- Sportovní klub SAMBO Praha
- Ruské kulturně osvětové sdružení na Moravě o. s.

V souvislosti se zpolitizováním vztahů v ruskojazyčné komunitě se v roce 2016 objevil nový problém, který se týká udělování státního občanství ČR některým známým a uznávaným osobnostem z této komunity. Jedná se o osoby, které obdržely povolení k trvalému pobytu, žijí v ČR desítky let a hodlají zde i dožít. Tito lidé jsou loajální k ČR, sdílejí systém evropských hodnot a vykonali mnoho záslužné práce pro porozumění mezi většinovou společností a demokraticky orientovanou částí ruské komunity. Distancují se od všech aktivit, které u nás propagují autoritářské režimy. Nicméně jim bylo zamítnuto udělení občanství ČR s tím, že by udělením občanství byla ohrožena bezpečnost ČR. Přitom rozdíl mezi postavením člověka s trvalým pobytem a občanem ČR spočívá zejména v právu volit a být volen. Tato rozhodnutí,

¹⁴⁵ Více na stránkách ksros.eu

¹⁴⁶ Více na stránkách <http://krrk.cz/>

¹⁴⁷ Více na <http://kazaki.cz/>

která nikdo nezaujatý nemá právo přezkoumat, jsou v kontrastu s udělením občanství lidem, jež soustavně a veřejně vystupují proti zájmům ČR. Tento stav poskytuje propagandě zaměřené na zpochybňování evropských hodnot argumenty o zkorumpovanosti státních orgánů a absenci demokratických kontrolních mechanismů ve státní správě. A lidé, kteří se ocitli v této situaci, ji vnímají jako urážlivou pomluvu, které se nemají možnost bránit. Jejich celoživotní práce pro uplatnění slušnosti v mezilidských vztazích je tak pošpiněna. Současně se šíří fámy o ovlivňování českých tajných služeb z RF. Pro odstranění tohoto nežádoucího stavu a nápravu této křivdy by stačilo umožnit přezkoumání zmíněných rozhodnutí nezávislým orgánem, který může nahlížet do spisů v utajovaném režimu (např. úřad Ombudsmana). Pokud o sporných kauzách Ministerstva vnitra rozhoduje samo Ministerstvo, mohou se podobné případy stále opakovat.¹⁴⁸

ŘECKÁ MENŠINA¹⁴⁹

Asociace řeckých obcí v České republice, z.s. (dále jen „AŘO“) sdružuje místně příslušné řecké obce v Bohumíně, Brně, Havířově, Javorníku, Jeseníku, Karvině, Krnově, Ostravě, Šumperku, Třinci, Vrbně pod Pradědem a Zlatých Horách. Spolupráce řeckých obcí v rámci AŘO probíhá jak na pravidelném základě (administrativní, realizace projektů – např. výuka řečtiny), tak i ad hoc v rámci konkrétních časově omezených projektů. Pravidelně se konají setkání Rady AŘO se zástupci jednotlivých řeckých obcí, jakožto i s učiteli řeckého jazyka. Vzájemná spolupráce v rámci AŘO je na velmi dobré úrovni.

Samostatnými organizacemi v rámci řecké menšiny jsou *Lyceum Řekyň v ČR* a *Řecká obec Praha*. Spolupráce AŘO s těmito subjekty probíhá na ad hoc/projektové bázi (např. Řecká sobota na hradě Veveří, výuka řečtiny, vystoupení v rámci jednotlivých akcí apod.).

AŘO a jednotlivé řecké obce, které zastřešuje, jsou financovány formou dotací ústředními orgány státní správy (Ministerstva kultury a školství, mládeže a tělovýchovy), orgány místní krajské a obecní samosprávy, soukromými sponzory a v neposlední řadě členskými příspěvky. Mezi hlavní cíle AŘO patří prohlubování a podpora přátelských vztahů mezi Řeky žijícími v ČR a Českou republikou, zejména na poli kulturním a společenském, podpora a rozvoj řecké identity prostřednictvím kulturních a vzdělávacích akcí, zachování a rozvíjení řeckého jazyka. V tomto smyslu byla činnost AŘO a řeckých obcí, které sdružuje, v roce 2016 úspěšná. Zdařilo se zrealizovat mnoho projektů, které měly příznivý ohlas nejen u příslušníků řecké menšiny žijící v ČR, ale také u české majoritní veřejnosti a u ostatních národnostních menšin.

Další organizací, která se realizuje v rámci řecké menšiny v ČR, je *Lyceum Řekyň v ČR*, které je pobočkou *Lycea Řekyň*, které bylo založeno v roce 1911 v Athénách. Jedná se o organizaci, která sdružuje řecké ženy, jak v Řecku, tak i v zahraničí. V prosinci 2000 schválila Správní rada *Ústředního Lycea* v Athénách žádost řeckých žen žijících v ČR o založení české pobočky. *Lyceum Řekyň* je v ČR registrováno Ministerstvem vnitra jako občanské sdružení ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb. Sídlem Lycea se stalo Brno. Cílem Lycea je hlavně uchování

¹⁴⁸ Ministerstvo vnitra konstatuje, že soudní přezkum rozhodnutí ve věcech státního občanství není vyžadován ani Listinou základních práv a svobod, ani Evropskou úmluvou o státním občanství. Vyloučení soudního přezkumu v případě tohoto specifického důvodu pro zamítnutí žádosti o udělení státního občanství se zachováním transparentního dvojinstančního správního řízení je dle názoru MV pochopitelným vyvážením práva na spravedlivý proces na straně jedné a bytostného zájmu na ochranu bezpečnostních zájmů ČR na straně druhé. V řízeních o udělení státního občanství je důsledně dodržována zásada legality, jakož i veškeré další aplikovatelné zásady činnosti orgánů veřejné správy. Pro úplnost je vhodné upozornit, že v roce 2016 bylo uděleno státní občanství ČR 553 ruským občanům, neuděleno z bezpečnostních důvodů bylo české občanství pouze 8 ruským občanům.

Je též na místě upozornit, že řízení o udělení státního občanství ČR je neveřejné, a je tedy jen na zvážení žadatele, zda se skutečností, že o české státní občanství požádal a s jakým výsledkem, někoho seznámí. „Pošpinění“ pověsti žadatele v souvislosti s tímto řízením, jehož se obává ruská menšina ve svém vyjádření, tak nehrozí.

Ministerstvo vnitra považuje za zcela kontraproduktivní návrh, aby tato rozhodnutí přezkoumávala Veřejná ochránkyně práv, když není ani správním orgánem v pravém slova smyslu, ani soudním orgánem, v důsledku čehož nemá ani žádná oprávnění jakákoli vydaná rozhodnutí rušit nebo měnit. Navíc Veřejná ochránkyně práv nedisponuje dostatečnými odbornými poznatky pro věcné posuzování činnosti bezpečnostních složek.

¹⁴⁹ Text zpracoval Adriano Mandilas, člen Rady.

řeckých zvyků a tradic, studium a pěstování folklorního umění, podpora ženy a morální podpora matky a dítěte. V roce 2015 Lyceum stabilizovalo svou činnost s pomocí poskytnutých dotací ze státního rozpočtu České republiky a dotací Jihomoravského kraje a Statutárního města Brna, poprvé od roku 2010, kdy bylo zastaveno financování řecké diaspory ze strany Ministerstva zahraničí Řecké republiky.

V roce 2016 *Lyceum Řekyň v ČR* pokračovalo ve spolupráci s organizacemi řecké diaspory a to zejména s nadačním fondem *Hellenika* a *Řeckou obcí Brno*, dále s řeckými obcemi v Bohumíně, Praze a Karvině. Navázalo také novou spolupráci s *Řeckou obcí v Javorníku* a obnovilo spolupráci s *Řeckou obcí Krnov* a s *AŘO*. Lyceum bylo v roce 2016 garantem celodenní výuky řeckých tanců 6. ročníku Řecké soboty na hradě Veverí, který měl za cíl přiblížit návštěvníkům Státního hradu Veverí jeho historické vazby na Řecko a současně umožnil i vzájemné mezikulturní setkání jednotlivců a institucí, které působí na poli řeckomoravských (českých vztahů). Akce *Řecká sobota na hradě Veverí* je jedinečná tím, že se zde prezentují současně všechny organizace a instituce, které se v Brně zabývají Řeckem a jeho kulturou. Předsedkyně Lycea Řekyň v ČR je členkou Přípravného výboru, společně s dalšími 3 členy, kteří zajišťují propagaci, historický program a moderování celé akce.

Další organizací, která se realizuje v rámci řecké menšiny, je *Řecká obec Praha, o.s.* Řecká obec Praha spolupracuje se všemi ostatními řeckými obcemi v ČR. Předsedkyně obce je v kontaktu s ostatními předsedy obcí. Do všech řeckých obcí rozesílá Řecká obec Praha časopis *Kalimera*, který je dosud jediným časopisem v ČR, který vychází v řeckém jazyce. Časopis popisuje život Řeků v České republice a zaznamenává historii helénismu v České republice na základě archivních materiálů a fotografií.

Dalším subjektem, který se realizuje v rámci řecké menšiny v ČR je *Nadační fond HELLENIKA*, který se zaměřujeme se na podporu kultury řecké menšiny žijící v Brně a přilehlých oblastech. Prioritou fondu je zejména uchování a rozvoj řeckého jazyka, pěstování tradic a folklorního umění a také zachování řeckého kulturního povědomí. *Hellenika* dlouhodobě spolupracuje s Českou společností novořeckých studií, Klubem přátel Řecka, Lyceem Řekyň v ČR a pravoslavnou obcí v Brně.

SLOVENSKÁ MENŠINA¹⁵⁰

J. Miňo: slovenské spolky a organizácie v ČR nemajú zameranie a štruktúru, ktorá by vytvorila jasnú hierarchiu a centrálné vedenie. Chvála Bohu za pestrosť, aj keď sú aj takí, ktorí snívajú o akejsi forme národnej fronty s vedúcou úlohou *jednej strany*. Dôvodov pre nevhodnosť centrálného riadenia je viacero – sú tu dôvody historické, politické, ale aj rôznorodosť zamerania spolkov. Popis aktivít jednotlivých spolkov je popisom z uhla pohľadu autora, podľa jemu dostupných údajov.

- Rozdelenie podľa miesta pôsobenia – regionálne (pražské a mimopražské)

Pražské: *Bona Fide*, *ČeskoSlovenská scéna*, *Detvan*, *DOMUS*, *Etnická asociácia Etnica*, *Folklórny súbor Šarvanci*, *Gréckokatolícka farnosť u Najsvätejšej Trojice*, *Klub slovenskej kultúry*, *Obec Slovákov v ČR*, *Obec Slovákov v Prahe*, *Slovenská rímskokatolícka farnosť*, *Slovenské združenie Limbora*, *Slovensko-česká spoločnosť*, *Slovensko-český klub*, *Slovenský evanjelický a.v. cirkevný zbor*, *Slovenský literárny klub v ČR*, *SomvPrahe.sk*, *Spoločnosť Jána Kollára*, *Spoločnosť M.R. Štefánika*, *Zväz Slovákov*, *Skupina priamych účastníkov SNP* (bez právnej subjektivity), *Slovak World Network*, *Slovenská výchovno-vzdelávacia spoločnosť Pro Futuro*, *Slovenské analytické centrum*, *Spoločnosť Ivana Hálka*, *Združenie Slovákov v Prahe* i *Svetové združenie Slovákov v zahraničí*, ktoré je registrované i v ČR.

Mimopražské: *Folklórne združenie Púčik*, *Folklórni soubor Dunajec Olomouc*, *Folklórni soubor Šmykňa Ostrava*, *VSLPT Pořana Brno*, *Regionálna obec Slovákov v Hradci Králové*,

¹⁵⁰ Text je z roku 2016, aktualizoval jej Jaroslav Miňo, člen Rady.

Regionálna obec Slovákov Brno, Slovensko-český klub Plzeň, Slovenské katolícke centrum Plzeň a Slovenský dom v Brne.

- Rozdelenie podľa doby vzniku - rozdelenie historické

Pred rokom 1989: *Detvan, Limbora, Klub slovenskej kultúry*. Po roku 1989: všetky ostatné spolky. Všetky vznikli ako samostatné právne subjekty až po revolúcii. Spolky pred rokom 1989 fungovali ako skupiny pod zriaďovateľmi, ako im to umožňoval bývalý režim.

- Rozdelenie podľa oblasti zamerania aktivít (kultúrne aktivity, vzdelávacie aktivity, publikačná a vydavateľská činnosť, historická a dokumentačná činnosť, náboženské aktivity)

Oblasť pôsobenia jednotlivých slovenských spolkov je rôznorodá a mnohé z nich vyvíjajú aktivity vo viacerých smeroch. Bude to zrejmé pri popise ich aktivít.

Trochu užšie vyhranené sú spolky náboženského rázu, ktorých činnosť spočíva v práci s ľuďmi, v oblasti, ktorá je im prirodzene daná – práca s dospelými i deťmi podľa ich vierovyznania, väčšinou bez grantovej podpory, snád' s výnimkou podpory obnovy ich majetku charakteru historických pamiatok. Sú to: Gréckokatolícka farnosť u Najsvätejšej Trojice v Prahe, Slovenská rímskokatolícka farnosť, Slovenský evanjelický a.v. cirkevný zbor v Prahe a Slovenské katolícke centrum Plzeň.

Pravdepodobne všetky ostatné spolky majú ambície pracovať viac menej vo všetkých ostatných menovaných oblastiach - kultúrou počínajúc a dokumentačnou činnosťou (minimálne svojich aktivít) končiac.

Je tu niekoľko spolkov, ktorých hlavnou programovou náplňou je vydávanie mesačníka pre Slovákov. Tieto časopisy sú často veľmi úzko zamerané a slúžiacie predovšetkým priaznivcom toho ktorého zoskupenia: *Slovenské listy* – vydáva spolok *Domus* (v spolupráci s *Klubom slovenskej kultúry* a *Slovensko-českou spoločnosťou*); *Korene* – vydáva *Obec Slovákov*; *Slovenské dotyky* – vydáva *Slovensko-český klub*.

- „Globálne“ rozdelenie

Existuje ešte jedno charakteristické rozdelenie. Hneď po revolúcii začiatkom 90. rokov začalo v Prahe fungovať neformálne zoskupenie slovenských spolkov *Fórum slovenských aktivít* - FOSA. Toto zo začiatku tvorili: *Klub slovenskej kultúry, Limbora, Zväz Slovákov, Detvan, Demokratická aliancia Slovákov, ECAV*....

Obec Slovákov a *Slovensko-český klub* sa zúčastňovali jeho jednaní ako pozorovatelia. Tieto spolky stáli neskôr za vytvorením ďalšieho fóra s názvom *Slovenské fórum* (SF). Do týchto dvoch fór sa postupne po svojom vzniku a podľa vzťahov a nasmerovania začlenili ďalšie spolky. Dnes patria do jednotlivých zoskupení tieto právne existujúce občianske združenia:

Fórum slovenských aktivít (FOSA): *Domus, Detvan, BONA FIDE, KSK, Limbora, Etnica, Slovensko-česká spoločnosť, Somvprahe.sk, Obec Slovákov v Prahe, Zväz Slovákov*.

Slovenské fórum (SF): *Slovensko-český klub, Obec Slovákov, Slovenský literárny klub, FS Púčík, Šarvanci* (bez záruky na úplnosť). Nemám k dispozícii zoznam členov tohto fóra, a tak uvádzam len pravdepodobných členov z radov spolkov (občianskych združení).

Možno povedať, že tieto dve skupiny navzájom málo spolupracujú.

V roku 2013 došlo k prehĺbeniu rozporov medzi týmito fórami nevhodnou podporou projektu tzv. *Slovenského domu* (SD) v Prahe, ktorý sa stal vlastníctvom *Slovensko-českého klubu*. Jednostranná vládna podpora jedného subjektu vytvorila pomerne veľkú nerovnosť, ostrú a hlbokú brázdú v slovenskom svete. Situácia sa odvtedy nezlepšila, naopak rozpory sa po otvorení *Slovenského domu* prehĺbujú. Tento priestor je vo vlastníctve jediného subjektu *Slovensko-českého klubu*. Absurdné v tomto kontexte je tvrdenie, že je to dom všetkých slovenských spolkov. Aktivity v SD prakticky kopírujú alebo dopĺňajú činnosť a aktivity už dávno existujúceho *Slovenského inštitútu*. Tvorcovia projektu SD navyše tvrdili pri jeho vzniku, že jeho financovanie je zabezpečené a nebude nijako konkurovať existujúcim slovenským spolkom. Skutočnosť je opačná - finančné zabezpečenie neexistuje a Slovenský

dom žiada o podporu na svoje režijné a ďalšie náklady zo všetkých možných grantových zdrojov. Logickým a rozumným sa zdá byť návrh spolkov FOSA, aby sa na financovaní SD podieľali spolky, ktoré vznik tohto domu v jeho súčasnej podobe podporili a ktorým tento priestor pre aktivity slúži. Druhá zástupkyňa v Rade považuje otvorenie Slovenského domu v Prahe za najvýraznejšiu zmenu v roku 2015.

Snáď najdiskutovanejší bude pohľad na mieru dôležitosti aktivít toho ktorého spolku. Na tento bod sa môžeme pozrieť podľa nasmerovania aktivít jednotlivých spolkov, ani nie tak podľa ich popisu v stanovách, ale podľa toho s čím a ku komu smerujú ich aktivity navonok a komu slúžia. Najskôr sú tu aktivity mieriace priamo k príslušníkom slovenskej menšiny a na druhej strane k širokej verejnosti. Máme tu aktivity prezentujúce vlastnú činnosť Slovákov v ČR a na druhej „agentúrnu“ činnosť prezentujúcu umenie, či slovenskú profesionálnu kultúru často dovezenú zo Slovenska pre českého diváka. V spektre slovenských spolkov máme spolky venujúce sa pravidelnej činnosti pre deti a mládež, spolky s nepravidelnou činnosťou, ale i spolky stretávacie, ktorých cieľom je stretnúť sa čas od času prediskutovať aktuálne alebo historické témy – položiť vence, postaviť bustu, či odkryť pamätnú plaketu známej osobnosti. Každá z týchto aktivít má svoj osobitý význam a váhu. Zreteľnejšie to vyznie pri konkrétnom popise jednotlivých spolkov.

Väčšina spolkov vykonáva svoju činnosť za príspevku či podpory grantov, alebo dotácií. Či už na úrovni štátnych orgánov, alebo v prípade regionálnych zoskupení za podpory krajov či miest. Nechýba pravda ani podpora aktivít od sponzorov, alebo zdroje plynúce z vlastnej činnosti, vlastné príspevky na činnosť, alebo zdroje *in kind*.

SRBSKÁ MENŠINA¹⁵¹

Srbské sdružení sv. Sáva bylo založeno v roce 2002, od tohoto roku se stará o zachování jazyka a kultury Srbů v České republice. Sdružení rok začíná velkou slavností, a sice oslavou svého patronu svatého Savy. Tak tomu bylo i v roce 2016.

V roce 2011 bylo registrováno *Srbské kulturní centrum*, s cílem orientovat se na kulturní spolupráci mezi oběma národy, na jejich sbližování a prezentaci jak srbské kultury v ČR, tak i české kultury v Srbsku.¹⁵²

UKRAJINSKÁ MENŠINA¹⁵³

Činnost ukrajinských organizací byla v roce 2016 ovlivněna nadále trvajícím konfliktem na východě Ukrajiny, především byl kladen důraz na humanitární pomoc Ukrajině, dobrovolnické činnosti apod. Jednotlivé kulturní akce menšiny tak byly věnovány tomuto tématu, byť se jednalo o koncerty, vystoupení či mírové pochody. Vzájemná komunikace mezi organizacemi probíhá dle možností prostřednictvím dnes běžných komunikací, včetně sociálních sítí (existuje celá řada profilů). Při množství akcí není možné zajistit stoprocentní propojenost všech akcí a aktivit (ani to není cílem), nicméně organizátoři jednotlivých akcí dbají vzájemné informovanosti o jednotlivých akcích, zveřejňují je na svých a společných profilech. Financování je u jednotlivých organizací různé. Částečně menšina čerpá dotace v rámci vyhlašovaných programů ústředních a místních orgánů, financování může zajišťovat také z vlastních zdrojů, méně pak ze zahraničních zdrojů.

VIETNAMSKÁ MENŠINA¹⁵⁴

Rok 2015 byl ve znamení roku vietnamské kultury v ČR. Vietnamská komunita, zejména *Svaz Vietnamsců* a jeho členská sdružení a spolky ve spolupráci s vietnamskou ambasádou zorganizovaly mnoho kulturních, sportovních a společenských akcí. V nastoupeném duchu

¹⁵¹ Text zpracovala Branislava Kubešová, předsedkyně *Srbského sdružení sv. Sáva*.

¹⁵² Pozn. předkl.: u Srbského kulturního centra je tak víceméně popřen národnostně menšinový charakter, jde spíše o agenturu mezinárodní kulturní výměny. Autorka textu ignoruje existenci sdružení *Luka Praha*, *Srbský kulturní spolek Radost*, *Lastavica* a dalších spolků menšiny.

¹⁵³ Text zpracoval člen Rady Bohdan Rajčinec.

¹⁵⁴ Text zpracoval člen Rady Huu Uyen Pham.

pokračovaly a mnoho z těchto akcí opakovaly i v roce 2016 a ten byl bohatý na události. Ostatní vietnamské spolky pokračovaly ve své tradici a v podobném rozsahu jako v předchozích letech a uplatňovaly své zkušenosti a své aktivity prováděly ve větším měřítku. Dominantní událostí pro vietnamskou komunitu v tomto roce bylo zavedení a zahájení provozu tzv. elektronické evidence tržeb (EET), která se dotýká vietnamské komunity jako společenské skupiny snad v největším měřítku. Obavy byly a jsou velké, do první vlny zavedení EET byly určeny pouze stravovací a ubytovací služby, a tak se zatím pouze menší část vietnamských podnikatelů a živnostníků do EET zapojila v této fázi. Podle dosavadních zkušeností však první vlna nevyvolala zásadní problém pro příslušníky vietnamské komunity. V roce 2016 vietnamská komunita již musela několikrát „řešit“ problém nedostatečného pojištění jistých jedinců ze svých řad. Zdá se, že je tu nezanedbatelný počet příslušníků, kteří platili pojištění v takové výši, aby splňovali zákonné povinnosti. Avšak v případě onemocnění jejich pojištění pokrývá pouze část nákladů léčby a hlavně nemají prakticky žádný zdroj příjmu, který by pokryl nutné životní náklady. Zatím se vypořádala s takovými případy sbírkami, aby takto postižení měli z čeho žít nebo na cestu domů, ale je zřejmé, že problém nejde dlouhodobě zvládat sbírkami. Situace bude o to horší, že takových případů bude přibývat a navíc k této skupině se přidávají někteří starší živnostníci, kteří nebudou mít ve stáří dostatečné krytí z důchodového pojištění.

Na konci října došlo v Praze k unikátní události a veřejnost pravděpodobně neregistrovala její význam. Po několika letech příprav skupina Vietnamců žijících v několika zemích Evropy založila v Praze tzv. *Asociaci Vietnamců v Evropě* z.s. Ta se zaregistrovala formálně jako spolek dle českých práv, sídlo má v Praze a dosavadní předseda *Svazu Vietnamců v ČR* se stal jejím předsedou. Ze strany vlády Vietnamu je asociaci věnována velká pozornost, na jejím ustavujícím sjezdu byli přítomni vysocí představitelé Vietnamu. Jde o plnění tzv. nařízení č. 45 CT/TW Komunistické strany Vietnamu z roku 2015 a Národní fronta Vietnamu pracuje na přímém začlenění tzv. *Svazů Vietnamců* a jejich členských sdružení do svých struktur. Jde o snahy vlády Vietnamu o další kontrolu svých komunit v zahraničí a Česká republika byla vybrána jako centrum pro Evropu. Současně s těmito snahami stupňují vietnamské oficiální orgány psychologickou represi vůči spolkům a jedincům, kteří se jim nechtějí podřít a fungovat pouze v rámci Národní fronty a chtějí naopak zůstat nezávislí. Např. dvěma členům Výkonné rady spolku *Van Lang* byl zakázán vstup do Vietnamu (a další dva řadoví členové tohoto spolku také měli předtím zakázaný vstup do země), rodina a příbuzní dalšího člena Výkonné rady spolku byli ve Vietnamu opakovaně obtěžováni. Další členové *Van Lang* a jiní aktivisté byli vyslýcháni během svých návštěv ve Vietnamu. Neméně závažný byl incident v areálu *Sapa* v Praze, kde došlo k narušení nezávislé vzpomínkové akce na oběti Čínsko-vietnamské války z roku 1979, a to způsobem sice ve Vietnamu velice populárním při bránění akcí nezávislých skupin, ale těžko akceptovatelným na území ČR: odpojením elektrického proudu.

V roce 2016 byly zaregistrovány další 3 vietnamské spolky.¹⁵⁵

Uplatnění příslušníků druhé generace ve společnosti, v soukromých firmách i ve státní sféře je viditelnější. Pozitivním signálem jsou jejich snahy vystoupit za stínu generace svých rodičů, „hlásit se o slovo“, či dokonce prezentovat se s cílem ukázat komunitu v lepším světle.

- Media, publikace

Magazín *Huong Sen (Vůně Lotusu)* i v roce 2016 získal dotace v rámci programu na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (periodika a elektronická média) Ministerstva kultury. Vycházel jako samostatný, nikoliv jako neprodejná příloha magazínu *Tuan Tin Tuc*, který již přestal vycházet. Vzhledem k jistým potížím při podání a vyřizování žádosti o dotace, magazín nakonec získal menší sumu než v předchozích letech a prostředky byly uvolněny až ke konci roku a vzhledem k potřebě dočerpání dotace v kalendářním roce vyšla čtyři čísla za sebou v krátkém období ke konci roku po dlouhé odmlce a to se mohlo podepsat na jejich kvalitě.

¹⁵⁵ Jde o údaje z výsledku vyhledávání na webu justice.cz a uvedený počet nemusí být přesný.

- Webové stránky spolků
 - www.hnvn.cz - Svaz Vietnamců v ČR
 - www.acvn.cz - Asociace českých občanů vietnamského původu
 - www.vanlang.eu, <https://www.facebook.com/ahojvietnam> - Občanské sdružení Van Lang
 - www.hdn.cz - Svaz vietnamských podnikatelů v ČR
 - hhpot.eu/ - Svaz podnikatelů v potravinářství v ČR
- Webové zpravodajské portály
 - www.vietinfo.eu
 - www.secviet.cz
 - www.tuantinmoi.info (stránky jsou v provozu, ale poslední aktualizace byla 24. listopadu 2016)
 - www.eicvn.eu
 - www.congdong.cz
 - www.nguoivietxaque.info
- Skupiny na sociálních sítích
 (<https://www.facebook.com/ahojvietnam>). Zde je seznam větších a známějších skupin na FB:
 - *Hiep hoi Potraviny tai CZ* (Svaz podnikatelů v potravinářství v ČR) – uzavřená skupina s cca 23 000 členy: <https://www.facebook.com/groups/hiephoipotravinycz/?fref=ts>
 - *Přiznání Vietnamců* - komunitní skupina zejména Vietnamců mladší generace s více než 22 000 fanoušky: <https://www.facebook.com/PriznaniVietnamcu/?fref=ts>
 - *Thanh niên, sinh viên Việt Nam tại CH Séc* – otevřená skupina pro vietnamské studenty a mládež v ČR s více než 1 700 členy: <https://www.facebook.com/groups/570961592932802/>

Vedle těchto skupin existuje řada menších zájmových skupin, někdy pouze s počtem členů resp. fanoušků v řádu stovek osob, avšak tyto osoby díky komunikaci ve skupině našly mezi sebou blízký vztah a často organizují osobní setkání.

○ Financování aktivit

Vietnamské spolky jsou většinou financovány členskými příspěvky a dary od jednotlivců i od právnických osob. Na své aktivity získalo několik spolků dotace od ministerstev a kraje, většina spolků nedostává příspěvky ani od státu, ani od orgánů samosprávy, či ze země původu:

- *Svaz Vietnamců*: neuvedeno
- *Asociace českých občanů vietnamského původu*: neuvedeno
- *Svaz vietnamských studentů a mládeže*: neuvedeno
- *Van Lang*: příspěvky, finanční dary
- *Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*: členské příspěvky, peněžité dary od svých členů, dotace od kraje Vysočina a statutárního města Jihlava.

○ Organizace s aktivitami zaměřenými na vietnamskou komunitu

V tomto odstavci uvádíme stručný přehled spolků, které jsou spíš české, ale cíle jejich aktivit jsou namířeny na vietnamskou komunitu. Jde o *SEA – liaison z. s.*, *Česko-vietnamskou společnost* a *INFO-DRÁČEK*.

○ *SEA – liaison, z.s.*

V roce 2016 získal spolek projekty *Integrační vzdělávání vietnamských odsouzených ve Věznici Kynšperk*, č. OPZ/2.1/022/0000865. Předmětem projektu je realizace integračně-resocializačního programu pro cílovou skupinu odsouzených a mentoring pro skupinu již existujících či nově vzniklých akreditovaných a aktivních interkulturních česko-vietnamských asistentů. Druhým projektem je *SEA-I – vstup do Evropy a moderních technologií*, č. CZ.03.3.48/0.0/0.0/15_031/0001874. Předmětem projektu je rozvoj kmenových aktivit *SEA-I* a zajištění další budoucnosti pro celý spolek a jeho aktivní členy. Oba projekty byly a jsou financovány z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP *Zaměstnanost*.

Kromě výše uvedených projektů poskytuje *SEA-l* pravidelně osobní, telefonické a e-mailové konzultace zájemcům na téma Vietnam, vietnamská kultura či vietnamská komunita v ČR. V roce 2016 opět zahájil kurs vietnamštiny. Naopak pro vietnamskou menšinu organizuje kursy češtiny a poskytuje poradenství. Dále nabízí překlady a tlumočení, mediaci a facilitaci, pořádá tlumočnické semináře. Své služby částečně přesunul i do centra Prahy.¹⁵⁶

Spolek se aktivně zúčastnil populárních festivalů *Barevná devítka*, *Asie vzdálená a blízká* na nám. Jiřího z Poděbrad, *Poznej Vietnam* v Teplicích a *Dny Prahy 11*. Byl spoluorganizátorem vernisáže výstavy tradičního vietnamského textilu a fotografií národnostních menšin severního Vietnamu v Jindřichově Hradci. Výstavu fotografií *Život národnostních menšin* předtím uvedl i v prostorách ÚMČ Prahy 11 a následně Krajského úřadu v Karlových Varech.¹⁵⁷

○ INFO-DRÁČEK

Spolek *INFO-DRÁČEK* se po dobu činnosti zaměřil na kulturní integraci Vietnamců žijících v ČR do majoritní společnosti. Aktivitu organizuje formou kulturních akcí, během nichž se mají obě strany vzájemně poznávat, srovnávat rozdílnosti svých kultur a zvyklostí.

○ Česko-vietnamská společnost (ČVS)

Není žádná spolupráce s Radou. ČVS pomáhá všem Vietnamcům žijícím v ČR, nikoliv jen menšině, kterou ve vietnamské komunitě tvoří Češi vietnamského původu.

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA¹⁵⁸

Federace židovských obcí v ČR (FŽO) zůstává i nadále představitelkou židovské komunity, jejíž členové se v drtivé většině nepovažují za příslušníky národnostní menšiny. Z toho důvodu se také FŽO nepřihlásila ke statutu zástupce národnostní menšiny. Problematika, kterou se Rada zabývá, je jí však blízká, a proto zcela vyhovuje dlouhodobé řešení ve formě statutu hosta Rady. Federace je registrována Ministerstvem kultury ve smyslu zákona č. 3/2002 Sb. o církvích a náboženských společnostech. Jejími přidruženými členy jsou některé spolky. Některé *Židovské obce* spolupracují dlouhodobě s orgány státní správy a samosprávy, např. ŽO Brno nebo ŽO Teplice, jejíž zástupce je členem Výboru Ústeckého kraje.¹⁵⁹

- UVEĎTE STRUČNÝ PŘEHLED AKTIVIT ORGANIZACÍ.

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Činnost spolku *Pahonia* zahrnovala provozování knihovny, oslavu lidových svátků, organizaci kulturních akcí, jako např. prezentace knihy Ts. Avilina o běloruské etnoastronomii, pěvecký workshop pod vedením S. Douhušého, setkání se spisovatelem Úl. Jahoudzikem a autorem cestovatelského pořadu J. Žyhamontem. Dvakrát se představitelé běloruské mládeže setkávali v klubovně a učili se tancovat lidové tance. Kromě toho bylo členy spolku *Pahonia* vlastnoručně vyhotoveno nové pero do sochy Franciska Skaryny, která se nachází v Jelení ulici v Praze na Hradčanech. Pero bylo neznámými pachateli odcizeno již podruhé v létě roku 2013. 28. května 2016 bylo nové pero nakonec připevněno k soše.

Činnost spolku *Skaryna* se omezuje na oslavu hlavních lidových svátků, a to *Dzeň Voli* a také *Dziady* (svátek zesnulých).

Docela bohatá byla činnost FB spolku *Belarusians in ČR*. Mimo neformální setkání Bělorusů, jichž proběhlo celkem 8, byla spolkem zajištěna účast běloruské menšiny na festivalech *Kaleidoskop* a *Refufest*, na 16. setkání národnostních menšin a na dobročinném jarmarku

¹⁵⁶ Český jazyk vyučoval nadále ve spolupráci s MČ Praha-Libuš i na Praze 4, v blízkosti centra Sapa, kde sídlí i administrativní kancelář spolku.

¹⁵⁷ Přehled většiny aktivit a další články s vietnamskou tematikou jsou dostupné na www.klubhanoi.cz (nový web www.sea-l.cz bude spuštěn až v následujícím roce) nebo na facebooku SEA-l.

¹⁵⁸ Text zpracoval Tomáš Kraus, stálý host v Radě.

¹⁵⁹ www.fzo.cz

v *Ukrajinském národním domě*. Za finanční podpory české organizace *InBáze*, z.s. se konaly letní slavnosti *Kupalle* a pak v prosinci rukodělný workshop výroby adventních věnců.

BULHARSKÁ MENŠINA

Mezi hlavními projekty spolku *Vazražďane* patří *Klub Vazražďane*, *Dny bulharské kultury* a *Sobotní škola Vazražďane* pro děti z bulharské menšiny.

Součástí projektu *Klub Vazražďane* je oslavování bulharských státních a lidových svátků: *Babin den*, *Trifon Zarezan*, *Baba Marta*, Pravoslavné Velikonoce, Svátek bulharského písemnictví a kultury slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje, Koleda (Vánoce). Oslava svátku probíhala převážně v DNM. Pro děti bulharské menšiny spolek organizoval velikonoční a vánoční dílnu a dílnu *Martenica*. Všechny tyto dílny proběhly v DNM.

Mezi klubové činnosti spolku patří také setkání s jinými kulturami *Pestrý svět* a vernisáž fotovystavy *Země vycházejícího slunce*, jež proběhla v květnu v DNM.

14. ročník *Dnu bulharské kultury* proběhl v listopadu a v prosinci. Tento projekt je financován Ministerstvem kultury, hl. m. Prahy a spolkem *Vazražďane*. Dne 19. prosince se v Rudolfinu uskutečnil tradiční Vánoční koncert, kterého se zúčastnili příslušníci bulharské, ruské a slovenské menšiny. Tento koncert je velmi oblíbený i u majoritní společnosti.

Mezi důležité aktivity spolku *Zaedno* patří dětský časopis *Kamarádi*, jež spolek v roce 2016 úspěšně vydával již pátým rokem. Během této doby se časopis stal žádaným i oblíbeným společníkem mnoha dětí a jejich dospělých příbuzných či pedagogů, a to nejen v Praze. Proběhl již 4. ročník celostátní dětské kreativní soutěže na podporu čtení a psaní v menšinových jazycích *Výstavy dětských prací*. Spolek nadále pravidelně vede archiv své činnosti. I v roce 2016 byla udržována internetová stránka spolku.¹⁶⁰ Stránka obsahuje patnáctiletý archiv akcí a také video a fotogalerie a přehled aktualit. Díky své aktuálnosti i užitečnosti je stránka navštěvována denně cca 40 osobami. Dále spolek udržuje facebookové stránky *Българи в Прага* a *Ensemble Bulgari Prague*, kde probíhají různorodé diskuse a výměna informací. Vzájemnou komunikaci v rámci spolku hodnotí jako velice dobrou. Váží si i dobré spolupráce s partnery a příslušnými úřady. Taneční soubor *Bulgari* při Spolku *Zaedno* organizuje kurzy a semináře bulharských lidových tanců od roku 2003. Od roku 2007 probíhaly pravidelně v *Bulharském kulturním institutu*, v roce 2016 se konaly v prostorách DNM v Praze, a to kurzy pro začátečníky i pokročilé. V rámci spolupráce s *Muzeem hl. m. Prahy* spolek uspořádal dvě kreativně-edukativní dílny pro děti jako doprovodné akce k naší výstavě *Malí velcí ilustrátoři* (z projektu *Kamarádi*), která zdobila velký přednáškový sál hlavní budovy Muzea po dobu listopadu 2016. Do muzea se vypravily 2 skupiny studentů z pražského *Gymnázia Na Vítězné pláni*. V rámci vzdělávacího programu proběhlo seznámení s hlaholicí a se Slovy. Akce proběhly za finanční podpory Ministerstva kultury.

Spolek *BKOO Cyril a Metoděj* se v roce 2016 prezentoval na *Cyrlometodějském festivalu* v *Jubilejní Synagoze* v Praze koncertem. K 700. výročí narození Karla IV. zazněla hudba 14. století. Koncert byl zorganizován ve spolupráci s *Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy* a *Letní školou slovanských studií*. V obnoveném sále *Na Marjance* se dne 13. října 2016 uskutečnil další koncert s názvem *Tance a hudba jako univerzální společná řeč národů*, kde účinkovali jak členové *Cyrlometodějského spolku*, tak i skupina *Ignis* z ukrajinské menšiny, členové polské menšiny a čeští a ruští přátelé. Dne 23. listopadu na HAMU se konal koncert pod názvem *Hommaggi Gravicembalistici aneb putování hudební Evropou 17. a 18. století*, oslaveno 100. výročí narození českého skladatele Jana Rychlíka. *Dny bulharské kultury* v říjnu v Horních Počernicích byly též za účasti *BKOO Cyrila a Metoděje*. Zazněl varhanní koncert v kostele Sv. Ludmily ve Chvalech.

V roce 2016 spolek *Bulharská beseda*, kromě tradičních oslav bulharských svátků, připravila několik zajímavých setkání, která byla věnována různým druhům umění. První akce v rámci

¹⁶⁰ www.zaedno.org

projektu *Umění spojuje* se zaměřila na bulharskou literaturu, na které se představili studenti bulharistiky na FF UK. Studenti seznámili publikum se současnou bulharskou literaturou prostřednictvím literárního čtení. V září 2016 proběhla oslava státního svátku *Dne sjednocení*. Po krátkém historickém seznámení obecnostva s tímto svátkem následovalo vystoupení skupina *Mamapapa banda*, která hrála v balkánském rytmu. Během pořadu vystoupilo také mužské pěvecké trio s názvem *Plagiato*. Dva členové tria jsou rodilí Bulhaři a třetí z členů je gruzínské národnosti. Zazněly jak bulharské, tak i gruzínské písně. Celkem se akce zúčastnilo na sto lidí. Tato společenská akce se konala již podruhé a ohlas byl velký.

Spolek *Bulharská pravoslavná obec* pracoval v roce 2016 v několika rovinách: *Multikulturní a společenské večery* v duchu pravoslavných tradic, zvyků a ukázek typických obřadních tradičních jídel, charakteristických pro daný svátek (*Kukery*, Masopust, *Baba Marta*, státní svátek 3. března, Pravoslavné Velikonoce, Květnová neděle, 24. května svátek sv. Cyrila a Metoděje v Mikulčicích ve spolupráci s hlavním organizátorem BKOK; Festivalové dny *Víra, Naděje, Lásky a Moudrost – všechno to, co nás sblíží*; workshopy: *Kukery* (výroba tradičních masek), *Baba Marta* (marteničky), Pravoslavné Velikonoce (výroba velikonočních dekorací), Pravoslavné Vánoce, bazary, tomboly (prodávají se na nich výrobky z chráněných dílen); výstavy (umělecké výstavy se zaměřením na základní pilíře bulharské kultury); *Kulinární večery* s obřadní kuchyní vyžadovanou jednotlivými pravoslavnými svátky; Programy pro seniory a pro rodiny s dětmi (charitativní sbírky); organizování a pořádání seminářů, informačních přednášek a diskuse.

Jako každý rok i v roce 2016 BKOK Praha organizoval kulturní akce týkající se státních a lidových svátků a významných dat, koncerty, druhý ročník cyklu filmových večerů, besedy apod. Po letech se podařilo obnovit tradici slavit státní svátek Bulharska – 3. březen v Katedrálním chrámě sv. Cyrila a Metoděje v Praze. BKOK v Praze byl také hlavním koordinátorem krajského setkání v Mikulčicích, jež je organizováno každoročně od 80. let 20. stol., kterého se zúčastnilo více jak 500 lidí. Pravidelně se konaly zkoušky komorního pěveckého sboru *Hlasy Bulharska*, za jehož účasti a pod patronací DNM se konal *Festival pěveckých sborů národnostních menšin*. Zúčastnilo se ho 6 sborů z 5 národnostních menšin. Tak jako každý rok se BKOK v Praze účastnil Turnaje tolerance v malé kopané – O pohár místopředsedy Senátu.

Kulturní a osvětová činnost *BKOS Brno* probíhala dle schváleného programu. Velkou událostí byla oslava státního svátku Bulharska 3. března. Na večeru vystoupili umělci z Bulharska a folklorní soubor *Kytka*. Mezi hlavními společensko-kulturní události spolku patří tradičně krajské setkání v Mikulčicích, jehož byl spolek i v roce 2016 hlavním organizátorem. Spolek se účastní v září *Babylonfestu*, přispívá na konferenci *Menšiny na Moravě*.

CHORVATSKÁ MENŠINA

V roce 2016 Sdružení realizovalo následující projekty: Rekonstrukce *Chorvatského domu* v Jevišovce (celoroční projekt), *Dokumentace osudů a jazyka chorvatské národnostní menšiny* (celoroční projekt), *Dokumentace nejstarších mluvčích moravské chorvatštiny* (celoroční projekt), 4. září - 25. *Chorvatský kulturní den* v Jevišovce, *Vydání knihy Tři perly. Chorvatské osady na Moravě*, provádění zájemců (skupiny, individuální návštěvníci) o historii moravských Chorvatů po Jevišovce a participace na dalších projektech organizací gradišťanských Chorvatů (Rakousko, Slovensko, Maďarsko) a organizací z Chorvatska (*Središnji državni ured za Hrvate izvan RH, Matica Hrvatska*).

MAĎARSKÁ MENŠINA

Všechny organizace uspořádaly vzpomínkové akce při příležitosti 60. výročí maďarské revoluce v roce 1956 v době studené války. Mimochodem za účasti maďarského velvyslance v ČR, předsedy české horní a dolní komory Parlamentu ČR a dalších významných osobností 22. září 2016 proběhla konference k tomuto tématu. Závěry konference poukázaly na vliv

maďarské revoluce na události v roce 1968 v Československu a Polsku v osmdesátých letech a také na potřebu zachování spolupráce v rámci Vyšehradské čtyřky.

V životě lovosické organizační jednotky znamená velkou změnu otevření *Maďarského domu*.

Svaz Maďarů žijících v českých zemích vyvíjí již řadu let rozsáhlou kulturní činnost. Je to spolek s celostátní působností. Činnost vyvíjel ve stejných intencích jako v předcházejících letech. Tj. kulturní, vzdělávací zaměření na zachování maďarského jazyka, a to na co nejlepší úrovni. Tento záměr prolíná do činností všech organizačních jednotek (OJ), existujících v Praze, Brně, Ostravě, Plzni, Teplicích, Lovosicích, Karlových Varech. Hlavním finančním zdrojem pro činnost je poskytnutí dotace od Ministerstva kultury na základě předložené žádosti o grant. Finanční podpora je centrálně rozdělena s ohledem na jednotlivé plánované akce u jednotlivých OJ podle vnitřních pravidel. Je zřejmé, že absolutní výše přidělených financí úplně nekryje předpokládané potřeby a také jejich strukturální rozdělení. Bez dalších finančních podpor z Maďarska a od místních magistrátních a krajských úřadů by nemohly OJ projekty realizovat. Nejvýznamnějším projektem jsou každoročně pořádané *Dny maďarské kultury* – prezentace a šíření maďarské kultury v českém prostředí, konané v několika městech v ČR (Praha, Brno, Ostrava, Teplice a Lovosice). Cílem je prohloubení identity maďarské menšiny, udržování kulturních tradic, prezentace a šíření maďarské kultury v českém prostředí. Pokračovala realizace projektu *Kulturní, informační a dokumentační činnost maďarské menšiny v ČR*, zaměřená na zachování jazykové a národnostní kultury, poznání a rozvíjení vzájemných česko-maďarských kulturních vztahů, uspokojení svých specifických kulturních potřeb a též přiblížení kulturních hodnot maďarského národa českým spoluobčanům. Významným momentem života spolku je již tradiční třídní vzdělávací tábor. V česko-maďarských vztazích je významnou akcí tradiční pražský *Maďarský ples*. V roce 2016 pro Pražskou organizační jednotku *Svazu Maďarů žijících v českých zemích* byl významným momentem jubilejní 25. *Maďarský ples* v Praze. Stává se již tradicí aktivní účast pražské organizace na *Muzejní noci* v DNM, kde folklorní soubor Nyitnikék předvádí i učí typické maďarské tance a jsou také nabízeny dobroty maďarské kuchyně.

O dobré spolupráci mezi jednotlivými spolky mluví velkolepé *Centenárium Artura Görgeyho* při příležitosti stého výročí úmrtí Artura Görgeyho, generála maďarské revoluce v letech 1848-1849, na které se podílely *Společnost Artura Görgeyho* a OJ Praha *Svazu Maďarů*. Také je na místě zmínit operetní večírek v Lovosicích, kde kromě místních byli i členové Svazu Maďarů z Prahy, Teplic, Plzně a z Karlových Varů.

Na různých akcích celorepublikově účinkují: folklorní skupiny *NYITNIKÉK* a *KÖRIS*, pěvecký sbor *CSALOGÁNYOK* z Ostravy a *MILLE DOMI* z Prahy. Pěvecký sbor *MILLE DOMI* svým vystoupením v klášteře ve Zlaté Koruně při příležitosti ukládání věnců u hrobů protifašistických bojovníků, poskytl nezapomenutelný zážitek.

Mimořádně dobře se daří práce s dětmi předškolního i školního věku, zaměřená hlavně na osvojení, zdokonalení maďarského jazyka, kterou zajišťuje spolek *Iglice*.

Nadále patří mezi velice významné činnosti *Svazu Maďarů* ediční činnost - vydávání jedinečného časopisu *Prágai Tükör* (Pražské zrcadlo) s vylepšeným designem.

NĚMECKÁ MENŠINA

Příklady konkrétních aktivit místních skupin *Spolku Němců* v roce 2016 (podle interního periodika *Infoblatt*, regionálního tisku a zpráv z terénu):

Místní skupina v Praze se shromažďuje v DNM. Pod novým vedením (Jiří Vidím) např. zorganizovala prohlídku restaurovaného chrámu sv. Bartoloměje a krypty na Starém Městě, spojenou s novoročním setkáním u Kongregace šedých sester v klášteře. Pražská skupina i další skupiny *Spolku Němců* přijely na Den otevřených dveří na Velvyslanectví SRN v Praze, kde otevřely společný výstavní stánek. ZO Praha uskutečnila výlet do Nového Boru a Jablonného v Podještědí, kde si prohlédla baziliku, setkala se s členy ZO Nový Bor,

prohlédla si město a sklářskou výstavu. Dále podnikla zájezd do Šluknova, kde se zúčastnila svěcení renovované náhrobní desky, setkala se s členy ZO Šluknov a Nový Bor a na závěr si prohlédla Loretu v Rumburku.

Spolek Němců v Jablonci je soustředěn kolem *Domu česko-německého porozumění* v Jablonci – Rýnovicích (vedoucí Petra Laurin). Toto středisko deklaruje otevřenost všem organizacím německé menšiny. V Rýnovicích funguje kavárna a klubová místnost, pořádají se výstavy, koncerty, jazykové kursy, mají zde dětskou skupinu, přijíždějí němečtí rodáci. Jako společný projekt *Spolku Němců* a *Domu česko-německého porozumění*, ve spolupráci se studenty uměleckoprůmyslové školy v Jablonci nad Nisou a Isergebirgsmuseum v Kaufbeuren (SRN) byla vytvořena již 2. dvojjazyčná výstava *Osudy Němců z Jizerských hor po roce 1945*.

Také v Hejnicích u Liberce se buduje setkací centrum, které bude mít otevřený status.

Spolek Němců v Ústí nad Labem (vedoucí Erich Lederer a Erna Schwarz) zorganizoval zájezd do Česko-saského Švýcarska (Bastei, Pírna). Spolek připomněl výročí masakru 31. července 1945 na mostě Edvarda Beneše v Ústí nad Labem pietním aktem za účasti prominentních hostů ze SRN a ČR. Členové spolku uspořádali oslavy ke Dni matek a k Vánocům. Pravidelně se setkávají v ústeckém muzeu a v tamním *Collegium Bohemicum*.

Místní skupina v Chomutově prošla generační obměnou. Současný vedoucí Oldřich Moravec udržuje kontakty s magistrátem, vedením místního muzea a německými partnery. Pořádá pravidelná měsíční setkání členů, mikulášskou zábavu, ples, masopust, vítání jara apod. Pietním aktem na hřbitově v Kadani si připomíná tragickou událost z března 1919. Zapojila se do projektu s názvem *Evropané. Teprve potom Češi a Němci*. Skupina uspořádala autorské čtení s berlínskou spisovatelkou Annou Hahn.

Spolek Němců ve Šluknově pod vedením předsedkyně Helgy Hoškové pořádá výlety po česko-německém pomezí s využitím veřejné železniční dopravy a pěší vycházky. Již 10 let se věnuje za podpory města obnově památných hrobů, křížů, pamětních tabulí, cest a stromů na hřbitovech ve Šluknově a bývalém Fukově. V roce 2016 zrenovoval hroby, mj. hrob botanika a kněze Wenzela Karla. Spolek navštívil Chřibskou, Noc kostelů, uspořádal zájezd do Drážďan a Míšně, zájezd po stopách Richarda Wagnera v Lohmen a Graupa, zájezd do Prahy a zorganizoval přednášky o významných německých osobnostech kraje. Velký prostor v tomto regionu zaujímá tradice stavění vánočních betlémů a výstavy betlémů.

Spolek Němců Mladé Buky na Šluknovsku (Waltraud Zábranská a kolektiv) zorganizoval v Domově důchodců oslavu Dne matek a Mikulášskou slavnost. S finanční podporou města podniknul zájezd na zámek Kuks.

Spolek Němců v Liberci-Vratislavicích (Maffersdorf) pod vedením Hilde Beutel se setkává pravidelně na faře, kam docházejí i nečlenové spolku - přátelé německého jazyka a kultury. Pravidelně pořádá masopustní slavnost, oslavu Velikonoc, Mikuláše, Vánoc, s přizvanými hudebníky.

Spolek Němců v lokalitě Haida / Nový Bor, kde je vedoucí Hildegarda Kopecká, uspořádala výlet pro svoje a pražské členy do baziliky Deutsch Gabel, do sklárny Ajeto, do sklářského muzea a na lesní hřbitov k památníku obětem Němců z 2. června 1945, odhaleném právě před 10 lety. Dobře hodnotí i oslavu Dne matek s kulturním programem.

Spolek Němců ve Skalné vedle pravidelných setkání pro členy pořádá slavnosti ke Dni matek a Vánoc, navštěvuje česko-německé setkací centrum v Chebu, muzeum Egerlandu v příhraničním Marktredwitz.

Spolek Němců v Kraslicích (vedoucí Dietz) vykázal za rok 2016 rekordních 31 vlastních akcí (soupis akcí v příloze). Oblíbené jsou zájezdy za poznáním a kulturou, Podzimní slavnost a Den matek, tj. akce znovu zavedené v roce 2010 Soňou Šimánkovou a nyní v režii manželů Dietzových. Další zvláštností je prolínání akcí s českým publikem (vycházky, přednášky, hudební tradice místa) za podpory českých institucí, spolupráce s výzkumem a s médii (Český rozhlas, Česká televize, regionální TV, český a německý tisk), což iniciuje Petr Rojík.

Tradice pravidelných měsíčních klubových setkání k pevnému datu (např. Praha, Nový Bor, Chomutov, Ústí n. L., Šluknov) je pro členy *Spolku Němců* důležitou událostí, příležitostí k reflexi vzpomínek a dojmů, projevení se drobnými dílky i ke zvaní významných hostů.

Zmíněný přehled činnosti místních skupin je neúplný, ale dobře ilustruje pestrost aktivit spolku. Další informace jsou obsaženy na nově zakládaných webových stránkách a FB *Spolku Němců*.

Aktivita SN a jednotlivých svazů, jež zastřešuje, jsou velmi různorodé. Jedná se přitom o pravidelné projekty, organizované každoročně, a dále o akce, které reagují na aktuální podněty související s cíli SN a jednotlivých regionálních svazů. Větší projekty, které se v roce 2016 uskutečnily, jsou např. Mládežnické prázdninové tábory, Vzdělávací semináře v regionech, Konference SN na téma *Média a národnostní menšiny* v Praze, *Velký kulturní festival německé menšiny* v Praze, Pravidelné vánoční, velikonoční slavnosti v jednotlivých regionech atd., *Česko-německé dny* v jednotlivých regionech, udílení novinářských cen v Šumperku, *Česko-německý dětský den* v Liberci, mládežnický projekt *Oral history* v Trutnově, projekt *Německé dialekty na území ČR* (formou filmu).

POLSKÁ MENŠINA

Aktivita členů polské menšiny jsou zaměřeny zejména na oblast Těšínska, kde je tato menšina hojně zastoupena. Nelze však opomíjet aktivity polské menšiny v Brně a v Praze. K aktivitám na Těšínsku patří vydávání menšinových novin *Głos Ludu* a časopisu *Zwrot*, dokumentace národnostní menšiny, kulturní a společenské aktivity.

V rámci *Kongresu Poláků* vyvíjí činnost *Dokumentační centrum polské menšiny*, které vedle sběratelské a archivní činnosti organizuje každoročně několik výstav. *Kongres Poláků* provozuje celoroční projekt *Takoví jsme-Tacy jstešmy*, který vrcholí na podzim galavečerem, na kterém se představuje výběr toho nejlepšího z dění polské menšiny za poslední rok.

V roce 2016 se konalo *12. Všeobecné shromáždění Kongresu Poláků*, na kterém byla zvolena nová Rada *Kongresu Poláků*. Předsedou Kongresu se stal Mariusz Wałach, prvním místopředsedou Tomasz Pustówka a místopředsedou Józef Szymeczek. Hlavním tématem jednání byl dokument *Wizja 2035* (Vize 2035) zabývající se vývojem a rozvojem polské národnostní menšiny na Těšínsku během následujících 20 let.

Kongres Poláků zřídil na základě usnesení všeobecného shromáždění *Komisi pro práva národnostních menšin* za účelem monitoringu a kontroly dodržování práv příslušníků národnostních menšin. Jedním z prvních úkolů byla oficiální žádost o informace směřovaná do všech obcí obývaných polskou menšinou ohledně zřízení a složení Výborů, realizace práva na vícejazyčné názvy a označení a provádění svatebních obřadů v polském jazyce.

Polské organizace mají bohatou spolkovou činnost, která se projevuje v desítkách menších i velkých kulturních akcí (různorodá kulturní setkání, koncerty, vystoupení, apod.). Polská menšina je rovněž velmi dobře zorganizovaná, co se týče reprezentace vlastních zájmů vůči polské a české straně. Úlohu hlasatele polských zájmů plní Kongres Poláků v České republice, který reprezentuje společné zájmy všech organizací a menšinových středisek. Jinak všechny organizace jsou absolutně samostatné a vyvíjejí vlastní činnost.

PZKO realizoval v roce 2016 desítky, či stovky kulturních a společenských akcí. Nejvýznamnější kulturní akcí polské menšiny v ČR a v PZKO je *Festival PZKO*. Koná se každé čtyři roky a je přehlídkou kulturní a osvětové činnosti dobrovolníků z řad členů PZKO. Mezi nejvýznamnější akce patří rovněž jablunkovské Mezinárodní folklorní setkání *Gorolski Święto*, karvinský *Dolański Gróm Rock Fest*, *Fedrowani z folklorym* v Horní Suché, *Bal Gorolski* v Mostech u Jablunkova, *Maj nad Olzou* v Karviné, mládežnický bystřický *Zlot*, *SAJ-fest* dožínky v Gutech a Oldřichovicích. V roce 2016 se poprvé nekonal *Den tradic a regionálního kroje* z důvodu nezájmu Místní skupiny PZKO v Českém Těšíně-Centrum.¹⁶¹ PZKO pořádá soutěže pro děti a mládež, přednáškové aktivity v rámci *Mezigenerační regionální univerzity*, mezinárodní

¹⁶¹ Dariusz Branny: Organizátorem této akce a realizátorem projektu je Hlavní výbor PZKO.

konference, vydavatelskou činnost (měsíčník *Zwrot*, sborník přednášek *Mezigenerační regionální univerzity*, *Kalendarz Śląski* a další), realizace projektu z evropských fondů: Kulturní iniciativa pro vzdělávání a výzkum *Společně pro pohraničí*, realizace projektů v rámci přeshraniční česko-polské spolupráce a desítky dalších. Společně s *Wyższą Szkołą Biznesu w Cieszylinie* vytvořili *think-tank*, jehož výsledkem je publikace *Perspektivy rozvoje sektoru kultury v Euroregionu Těšínské Slezsko. Výbrané otázky*. V roce 2016 podepsali smlouvu s *Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Oddział w Cieszylinie* pro realizaci společného přeshraničního projektu *Erasmus+*. Snaží se vracet k významným projektům, které dříve nemohli realizovat z důvodu nedostatku finančních prostředků. V roce 2016 opětovně realizovali projekt *Melpomeny 2016*. Je to přehlídka amatérských divadel PZKO, která se koná každé dva roky. Od roku 2015 započal projekt *Inicjatywy PZKO*. Jednalo se o projekt, jehož účelem je propagovat akce PZKO a informovat širokou veřejnost o jeho činnosti a aktivitách. Jednou z nejvýznamnějších aktivit PZKO v roce 2016 byla mezinárodní vědecká konference pořádaná ve Varšavě společně s *Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego: Zaolší jako multietnický historicko-kulturní region* s účastí předních historiků z Polska i ČR.

Stručný přehled aktivit organizace Klub Polski v roce 2016:

- Cyklus hudebních koncertů
- Program setkání kultur ve spolupráci s některými národnostními menšinami sídlícími v DNM
- Výstava fotografií z výměnného pobytu našich členů a členů polské národnostní menšiny v Berlíně, které probíhaly v rámci projektu Grundtvig.
- Těšínské divadlo – Polské scény v Praze (představení *Powróćmy jak za dawnych lat*)
- Příprava publikace *Polské stopy v Praze*
- Založení amatérského divadelního souboru v rámci spolku, který vystoupil s představením Sławomira Mrożka: *Na plném moři* (premiéra + 3 reprízy)
- Slavnostní večer k 25. výročí znovuzaložení spolku *Klub Polski*
- Částečný podíl při organizování folklorního festivalu *Praha – srdce národů*.
- Setkání členů KP jednou za měsíc

Aktivity Polského uměleckého sdružení Ars Musica:

- Přehlídka školních hudebních souborů (leden 2016) ve spolupráci s Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně („PCP“)
- Přehlídka těšínské lidové písně (květen 2016) ve spolupráci s PCP
- recitační soutěž *KRESY* (hlavní organizátor *Wspolnota Polska Warszawa*) – spoluúčast na organizaci soutěže v České republice (listopad 2016)
- vystoupení 6 souborů PUS-PTA Ars Musica z.s. na Těšínsku a v zahraničí (Polsko)

ROMSKÁ MENŠINA

Mezi největší proromské organizace patří na Moravě *Drom*, *Muzeum romské kultury*, *IQ Roma servis* a *Společenství Romů na Moravě*. Všechny organizace realizují volnočasové aktivity pro sociálně znevýhodněné děti, prioritně pro Romy. *Drom*, *IQ Roma servis* a *Společenství Romů na Moravě* se specializuje na terénní sociální práci a poradenství pro dospělé a rodiny. Příznivé také je, že vzájemně spolupracují při pořádání oslav *Mezinárodního dne Romů*. Mezi další projekty na podporu romské kultury patří samozřejmě činnost *Muzea romské kultury*, ale také již tradičně známé aktivity *Společenství Romů na Moravě*, a to je festival *Django Fest* a *Romani Gil'i*, vydávání romsko-českého čtrnáctideníku *Romano hangos*, dále sportovní aktivity pro dospělé i děti, pořádání například každoročního mezinárodního fotbalového turnaje Přátelství v Hodoníně. *Sdružení Romů a národnostních menšin v Hodoníně* opět organizovalo soutěž *Miss Roma*.

Zajímavým projektem v roce 2016 bylo vytvoření nahrávacího studia a hudební kavárny *Amaro records* v Brně. Ten vybudoval *IQ Roma servis* ve spolupráci s dobrovolníky jak z řad Romů, tak majority z bývalé herny. V současné době nahrávací studio vyprodukovalo již

několik nahrávek známých i začínajících romských i neromských hudebníků a zpěváků. Mimo jiné umožnilo také dlouholetým romským hudebníkům vytvořit si první nahrávky a napomoci tak k uchování jejich uměleckých děl.

Mezi nevšední sociální aktivity patří program *Asistence obětem trestné činnosti*. Posláním programu APK, příspěvkové organizace *DROM*, romské středisko, je napomoci eliminaci kriminality a sociálně patologických jevů v sociálně vyloučených lokalitách, a to jak kriminality, při níž se obyvatelé těchto lokalit stávají oběťmi trestné činnosti, tak i kriminality, kterou sami páchají. Hlavním cílem programu APK je aktivně vyhledávat osoby v sociálně vyloučených lokalitách ohrožené kriminalitou nebo sociálně patologickými jevy a spolupracovat s nimi na snižování rizik spojených se současným způsobem jejich života.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

○ SPPR

- Únor prezentace knihy *Prostřeno na Podkarpatské Rusi*. V programu vystoupily soubory *Skejušan*, *Kantar* a mladá rusínská baletka A. Moškolová s ukázkou baletního vystoupení.
- Duben beseda s předsedou krajanského spolku T. G. Masaryka v Užhorodě I. Latkem. Tématem besedy byla současná situace na Ukrajině a v Zakarpatské oblasti pohledem tamní české a slovenské menšiny a kulturní a vydavatelské aktivity.
- Květen účast na *Mezinárodním knižním veletrhu* vlastní produkcí
- Červen *Muzejní noc*, v jejím rámci projekce aktuálních fotografií ze současné Zakarpatské Ukrajiny s doprovodným slovem o zajímavostech regionu, dále turistické okénko - prezentace kolekce snímků s výkladem o přírodních krásách.
- Červenec-srpen Fotografická výstava Jiřího Havla *Podkarpatská Rus v Městské knihovně Sedlčany*.
- Říjen projekce historického dokumentárního filmu J. Ciglbauera o událostech na východní hranici ČR v letech 1938 – 1939 a o působení Stráže obrany státu na Podkarpatské Rusi.

V průběhu uplynulého roku SPPR připravovala rozsáhlý projekt – fotografickou publikaci s tematikou snímků z Podkarpatské Rusi věnovanou významnému fotografovi Rudolfovi Štursovi *Krajina krásou oděná*.¹⁶²

Časopis *Podkarpatská Rus* v roce 2016 přinášel články a informace o činnosti a akcích SPPR a dalších spřízněných národnostních spolků, o akcích DNM, o aktivitách Rusínů na Slovensku a v Zakarpatské oblasti Ukrajiny, o dění v dalších zemích s rusínskou menšinou. Pravidelná rubrika *Rodnyj kraj* v rusínském jazyce publikovala portréty umělců, kulturně - historické stati i aktuální texty. Věnoval pozornost otázkám souvisejícím s migranty z Ukrajiny a jejich začleňováním do většinové společnosti v Česku, jejich pracovním i společenským možnostem atd. Přinášel informace o spolupráci krajů ČR s touto oblastí, rozhovory s významnými osobnostmi souvisejícími s rusínskou národností, či s odborníky věnujícími se tomuto tématu (umělci, publicisté aj.). V roce 2016 byl zahájen seriál o rusínských sportovcích a sportu na PR.

○ *Rusíni.cz – Rusínská iniciativa*

Červen - vznik *Dětského rusínského centra*. Jedná se o pravidelná setkávání dětí z rusínských a smíšených rodin žijících v Praze a v přilehlém okolí. Jeho cílem je prohloubení vnímání vlastní, národnostní identity a kultury u nejmladší generace Rusínů, spojeným také s výukou rusínského jazyka. To vše probíhá zábavnou a poutavou formou různorodých aktivit odpovídající věku dětí. Dětem ve věku od tří do devíti let se zde pravidelně věnují dvě vyučující, ale i několik dobrovolníků z řad profesionálních lektorů, umělců i samotných rodičů. Tato setkávání se konají každý měsíc vyjma letních prázdnin.

Během roku 2016 působila mužská pěvecká skupina *Kantar*. Setkává se každý týden a prezentuje autentické rusínské tříhlasné písně. V roce 2016 absolvovala několik vystoupení v ČR i na Slovensku. Srpen - přednáška studentky rusínského jazyka a literatury z prešovské univerzity Veroniky Šebestové na téma *Rusínské školství a rusínský jazyk*. Během roku také zorganizovali několik společenských posezení a víkendových pobytů pro mladou generaci Rusínů žijících v ČR.

¹⁶² Kniha by měla vyjít k autorovým 90. narozeninám v roce 2017.

○ *Skejušan*

Leden

- 6. Tříkrálové vystoupení v Chomutově
- 28. Členská schůze Spolku
- 29. Společná oslava 75 let vedoucí souboru pí Romaňákové

Únor

- 6. Vystoupení na oslavě lunárního roku vietnamské menšiny
- 11. Akce souboru - Masopust v Chomutově
- 25. Křest Rusínské kuchařky v domě SPPR v Praze
- 26. Vystoupení souboru na Všeslovanském plese v Žatci
- 27. Vystoupení souboru na Třešnickovém plese v Jirkově

Březen

- 8. Oslava MDŽ
- 11. Účast na literárním večeru německé menšiny
- 13. Vystoupení na Staroměstském náměstí v Praze u příležitosti oslav Velikonoc
- 23. Účast členů souboru na filmovém festivalu národnostních menšin v Chomutově
- 27. Svatá liturgie v kostele Svaté Barbory v Chomutově
- 28. Velikonoční vystoupení v Karlových Varech

Duben

- 8. Účast souboru na dni romské kultury
- 23. Vystoupení na Chomutovských slavnostech
- 30. Vystoupení na Červeném Hrádku u Jirkova u příležitosti zahájení sezóny

Květen

- 1. Vystoupení na oslavě svátku práce
- 13. Vystoupení souboru v Ústí nad Labem na festivalu *Barevná planeta*
- 14. Oslava 26. výročí založení Folklorního souboru Skejušan
- 28. Účast na soutěži *Miss Etnikum*

Červen

- 3. Účast na folklorním festivalu v Kamience na Slovensku
- 18. Vystoupení a doprovod při sv. liturgii na Svaté Hoře u Příbrami
- 19. Vystoupení a doprovod při sv. liturgii na pouti v Ústí nad Labem

Červenec

- 16.-24. Společná dovolená souboru v Chorvatsku, kde soubor i vystupoval

Srpen

- 5.-7. Vystoupení souboru na festivalu *Jánošíkův dukát* v Rožnově pod Radhoštěm
- 20. Vystoupení na svatbě s ukázkou rusínské svatby

Září

- 10. Dopolední vystoupení v Sokolově na *Dni národnostních menšin*
- 10.-11. Vystoupení na 21. Karlovarském festivalu
- 24. Vystoupení v archeologickém skanzenu v Březně u Loun

Říjen

- 1. Vystoupení na *Dni seniorů* v Mostě
- 12. Vystoupení na Kozáckém svátku - mezinárodní festival Pokrova na Vltavě v Praze
- 22. Vystoupení na dni Ukrajinců

Listopad

- 17. Účast na šachovém turnaji menšin v Chomutově

Prosinec

- 2. Uspořádání Mikulášské nadílky pro děti v Chomutově
- 4. Doprovod na svaté liturgii chrámového svátku svaté Barbory
- 11. Vystoupení na oslavě Chomutovské vánoce
- 31. Akce souboru při oslavě konce roku silvestrovskou oslavou

RUSKÁ MENŠINA

○ *Institut slovanských strategických studií a ARTEK*

V roce 2016 pracovaly v těsné součinnosti a pro tuto zprávu poskytly identické podklady. Dne 8. července 2016 také společně zaregistrovaly *Společnost česko-ruského přátelství, z.s.*

Únor Uctění památky obětí teroristického útoku letu A-321
 Březen - prosinec 5 konferencí - seminářů z oblasti mezinárodních vztahů. Čtyři akce proběhly pod záštitou strany SPD Tomio Okamury v Poslanecké sněmovně pod názvy *Mýty o Rusku, Mýty o Sýrii, Quo vadis, Europa* a jedna proběhla v Europarlamentu.

○ *Všekozácký Svaz Českých zemí a Slovenska (VSČZS)*

Leden Vánoční setkání s Kozáky (v RSVK v Praze a DNM v Praze)
 Vzpomínková akce uctění památky obětí genocidy Kozáckého národa (panychida v chrámu Zesnutí Přesvaté Bohorodice na Olšanských hřbitovech)
 IV. Kozácký bál v Praze
 Květen Vzpomínková akce na oběti represí 1945 (panychida a položení květin u památníku desky u chrámu Zesnutí Přesvaté Bohorodice na Olšanských hřbitovech)
 Říjen IV. Mezinárodní festival *Pokrova na Vltavě* v Praze
 Září Mezinárodní konference *T. G. Masaryk a 95. výročí tzv. Ruské pomocné akce*, konané v Senátu Parlamentu ČR
 Listopad 95. výročí založení Svazu, svátek patrona sv. archanděla Michaela
 Vzpomínková akce na Gallipolské hnutí, panychida v chrámu Zesnutí Přesvaté Bohorodice na Olšanech
 Prosinec Atamanská jolka pro děti

Akce pro členy Svazu, jejich rodiny a přátele:

Duben Předvelikonoční „subotnik“ (brigáda) – Olšanské hřbitovy
 Červen *Řeka života* – připomínka Dne dárců krve (darování krve ve VFN Královské Vinohrady)
 Červenec Den pravoslavných zamilovaných sv. Petra a Fevroni – Den pravoslavné rodiny, jedná se o víkendovou akci v přírodě se sportovním a kulturním programem
 Listopad Víkend na Kozácké farmě v Božanově
 + 5x sportovní akce (cvičení se šaškou a nahajkou, bowling, šipky, squash)

Pravidelné pracovní akce pouze pro členy Svazu (vč. Souboru a Kozácké školy):

Únor *Kruh* (roční členská schůze)
 Pravidelná zasedání Atamanské Rady VSČZS - každých 14 dní (23x v roce 2016)
 Pravidelné zkoušky Folklorního souboru VSČZS Kozáci Vltavy – 1x týdně kromě prázdnin
 Pravidelné přednášky v Kozácké kadetské škole při Pravoslavné nedělní škole v Ústí nad Labem

Účast VSČZS (v krojích) na pravoslavných akcích a liturgiích

Svátek Křtu Krista, Svátek sv. Trojice, svátek Proměnění páně, svátek Zesnutí přesvaté Bohorodice, svátek archanděla Michaela

Účast VSČZS na akcích spolupřátel s jinými organizátory:

Březen Maslenica (v DNM v Praze)
 Duben přednáška *Kozáci a Ruská pomocná akce*
 Květen *Nesmrtelný pluk* akce k 71. výročí Velikého vítězství (VSČZS – pomoc při organizaci průvodu)
 Srpen Návštěva kozáckých památných míst a historických akcí (Rusko - Krasnodar, Rostov na Donu, Azov a Soči)
 Prosinec Kozácká cesta po stopách předků do Čečenské republiky

Účast VSČZS na akcích pořádaných jinými organizátory

Leden účast na VI. mezinárodní naučné konferenci „Církev a Kozáctvo“ (Moskva)
 svátek sv. Sávy, akce organizovaná Srbským sdružením sv. Sávy
 Duben účast na roční konferenci ruských krajanů v RSVK
 Květen účast na pietní akci k 71. výročí osvobození Evropy od fašismu (uctění památky padlých u památníku Rudoarmějců, československých vojáků a československých letců na Olšanských hřbitovech v Praze)
 účast na pietní akci k 71. výročí osvobození Evropy od fašismu (uctění památky padlých u památníku Rudoarmějců v Bratislavě)
 Dny slovanské kultury na Velehradě a v Archeoskanzenu Modrá
 Červen konferenční příspěvek na Mezinárodní konferenci *Uchování a rozvíjení duchovně-mravních a kulturně-historických tradic Kozáctva v zahraničí* v Paříži
 Srpen Vzpomínková akce 205. výročí bitvy u Chlumce (1813)
 Říjen 25. výročí druhé vlny reemigrace Volyňských Čechů v Krupce

Listopad 100. výročí postavení památníku obětem I. světové války *Padlým za Vlast* v Josefově
konferenční příspěvek na V. Stavropolském fóru světového ruského národního
shromáždění, Stavropol, Rusko

Vystoupení Souboru VSCzS *Kozáci Vltavy* na 13 akcích a festivalech v ČR

○ *Ковчег – Archa*

Zpracována a společně s vydavatelstvím *Klett* vydána další 6. ruská učebnice *Классные
друзья 3* pro české školáky. Všech 6 učebnic bylo schváleno Ministerstvem školství ČR.

Připraven a vydán 5. vzdělávací plakát pro české studenty o Rusku *Divy Ruska*.

Ochotníci sdružení se zúčastnili 2. Festivalu lidové tvořivosti národnostních menšin
Ústeckého kraje *Barevná planeta*.

V Teplicích byl pro české občany uspořádán večer ruské kultury *Rusové s otevřeným srdcem
Čechům*. V programu bylo vystoupení ruských profesionálních i amatérských umělců žijících
v ČR (ochutnávka tradičních ruských jídel a nápojů). Akce se zúčastnilo více než 80 lidí.

S nakladatelstvím *Klett* v Praze uspořádal 1. celostátní konferenci učitelů ruského jazyka *Nové
metody výuky ruského jazyka českých žáků a studentů*. Akce se zúčastnilo na 100 učitelů - rusistů.

○ Ruská tradice (nejvýznamnější aktivity)

- Vydávání časopisu *Russkoje slovo* s podporou Ministerstva kultury.

- Vydávání dětské přílohy časopisu *Russkoje slovo* pod názvem *Slovo našim dětem*
s podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

- Kulturně-společenská činnost s podporou Ministerstva kultury, z níž lze uvést:

- Vydání knihy pro děti s názvem *Jak to vidí číča Luša*, jejíž autory a ilustrátory byli
představitelé ruské národnostní menšiny žijící v Praze.

- Spoluorganizace 5. Ročníku festivalu *KULTURUS*, věnovaného neoficiální kultuře a
společenským aktivitám v Rusku a Rusů žijících v Evropě (říjen-listopad).

- Spoluorganizace - udělování cen Rudolfa Medka (16. května, *Národní knihovna*, Klementinum).

- Tradiční akce na Olšanech připomínající den, kdy byli zatčeni nejvýznamnější představitelé
ruské emigrace v květnu 1945 (11. května).

- Spoluorganizace účasti na knižním veletrhu Svět knihy 2016 (12.- 15. května).

- Spoluúčast na pořádání festivalu *Praha srdce národů*, (26.- 29. května).

- Spoluúčast a mediální partnerství na hudebním festivalu České dotyky hudby (16. prosince
2016 - 6. ledna 2017).

- Celoroční činnost dětského divadelního souboru *Krásný sarafán* s podporou Magistrátu hl.
m. Prahy. Vystoupení v divadle *U Valšů* s inscenací *Kouzelný džbán* (10. prosince) a s
představením věnovaném 260. výročí narození W. A. Mozarta s názvem *Tajemství cvrčka za
kamny* (14. listopadu).

- Klubová a kulturně-společenská činnost ruské národnostní menšiny v DNM v roce 2016,
v rámci níž byly pořádány:

- V rámci *Muzejní noci* v DNM přednáška a beseda s názvem *Kozácká Golgota* (11. června).

- Přednáška S. Magida s názvem *Cesta k Velké válce* (17. června).

- Celoroční činnost šachového kroužku pod vedením D. Plisetského.

- Spolu se spolkem *Cennější než perla* celoroční činnost ženského zájmového kroužku.

V návaznosti na aktivity z předchozích let pokračovala činnost zaměřená na dokumentaci hrobů
významných osobností ruské emigrace, které je nezbytné zachovat jako kulturní památku,
dokumentující Masarykův odkaz a jeho podporu pronásledované ruské demokratické inteligence
v rámci Masarykovy pomocné ruské akce. Za desítky těchto hrobů zaplatila tato organizace
nájemné a soustavně pečuje o jejich důstojný stav. Obdobně pečuje i o hroby vojáků Ruské
osvobozené armády, kteří byli zraněni při osvobozování Prahy v květnu 1945 a následně

popravení orgány sovětských tajných služeb. Rovněž pečuje o hroby dalších vojáků ROA, padlých při pomoci Pražskému povstání v jiných obcích.

○ *Sportovní klub SAMBO:*

Regulérní společné tréninky, provedení šesti mezinárodních turnajů (2x ČR, 2x Slovensko, 2x Německo), účast na Mistrovství světa.

Ruské kulturně osvětové sdružení na Moravě přes opakované urgencye žádné podklady nedodalo.

ŘECKÁ MENŠINA

- *Asociace řeckých obcí v ČR:*

- Oslavy státních svátků Řecké republiky (25. březen – den osvobození Řecka od turecké nadvlády a 28. říjen – vyslovení OXI (NE!) italské okupaci na počátku 2. světové války). Oslavy jsou příležitostí k seznamování nejširší veřejnosti prostřednictvím výsledků soustavné a systematické práce řeckých dětí, mládeže i dospělých s tradiční řeckou slovesnou, hudební a taneční kulturou. Na oslavách se v řeckých obcích setkávají členové AŘO, občané bez rozdílu národnosti, představitelé nejvyšších státních orgánů nejen ČR, ale i Řecka, Kypru, představitelé krajů, měst a obcí.
- Oslava 20. výročí činnosti *Asociace řeckých obcí v ČR* s bohatým kulturním a společenským programem se uskutečnila dne 12. listopadu 2016 v Krnově.
- Výuka řeckého jazyka dětí a mládeže – forma odpolední a víkendové výuky v jednotlivých řeckých obcích, podpořena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.
- Podpora kulturně-osvětové činnosti - řecké obce organizují samostatně i s AŘO s řeckými zvyky a tradicemi (např. vánoční Agios Vasilis, masopustní tradice - řecký karneval a velikonoční zvyky). AŘO a řecké obce také podporují a rozvíjejí řeckou identitu prostřednictvím vztahů s mateřskou zemí, šíří odkaz řecké kultury, pořádají přednášky a semináře právě na různá témata z oblasti národních a kulturních tradic.
- Veřejné kulturně společenské akce: mezi nejznámější patří *Řecké dny v Krnově*, *Dny řecké kultury v Jeseníku*, *Den národnostních menšin v Karvině*, *Řecká sobota na hradě Veveří* (Brno).
- Studium národnostní kultury a lidových tradic a její dokumentace - uchování a dokumentace národních tradic, tanců, písní a zvyků. Organizační a hmotné zabezpečení činnosti směřuje k aktivním folklórním tanečním souborům v Brně, Bohumíně, Krnově, Praze, Karvině, Javorníku a Šumperku. Do činnosti souborů patří také šíření řeckých lidových písní. Prostřednictvím řeckých obcí AŘO zabezpečuje pravidelné zkoušky, prezentaci řeckého folklóru, slovesného umění, hudby, tradic a pořádá semináře.
- Sportovní aktivity – Dětské olympijské hry (děti z různých řeckých obcí mezi sebou soutěží nejen ve sportovních disciplínách, ale také vědomostních a uměleckých disciplínách), turnaj v malé kopané O pohár předsedy AŘO (pořádá ŘO Karviná, účastní se zástupci řeckých obcí, polské menšiny a také mužstva české majority) a dále jednotlivé řecké obce pořádají v rámci svých akcí různé sportovní turnaje – fotbal, šachy, tavli – begamon.
- Setkání seniorů z celé ČR, kulturní program a uctění památky Řeků pohřbených v Těchoníně dne 21. května 2016 (organizačně zajistila ŘO Šumperk a obecní úřad Těchonín).

Aktivity jednotlivých řeckých obcí – členů AŘO:

Řecká obec Bohumín	Volební shromáždění občanského sdružení Řecké obce Bohumín (7. 2. 2016). Jarní setkání seniorů s tradicemi s názvem „Tradiční řecké vítání jara“ (28. 5. 2016). Akce pro děti s názvem „Prázdninový kolotoč“ (12. 7. 2016). Setkání krajanů v klubu Maryška (14. 10. 2016). Oslava státního svátku „OXI“ (NE) (10. 12. 2016)
Řecká obec Brno	Výroční a volební shromáždění členů Řecké obce Brno (20. 2. 2016) Setkání babiček (21. 2. 2016) Promítání řeckého filmu v prostorách obce (10. 3. 2016) Tradiční řecká zábava (2. 4. 2016)

Řecká obec Brno	Den národnostních menšin Jihomoravského kraje (22. 5. 2016) Řecká sobota na hradě Veveří (4. 6. 2016) Babylonfest – festival národnostních menšin v Brně (13.-17. 9. 2016) Soustředění tanečního souboru Prometheus v Mikulově (30. 9. - 2. 10. 2016) Celodenní výlet pro děti do „Světa techniky“ v Ostravě (8. 10. 2016) Tradiční řecká zábava při příležitosti oslavy státního svátku „OXI“ (NE). Vystoupil soubor <i>Prometheus</i> společně se souborem <i>Antigoni</i> (Krnov) (5. 11. 2016) Vánoční koncert Řecké obce Brno. V komponovaném programu vystoupila skupina Anatoli, skupina Janis Moras a děti řecké školy. (2. 12. 2016) Mikulášská besídka (4. 12. 2016) V průběhu roku také v Řecké obci Brno probíhaly kursy řeckých tanců.
Řecká obec Javorník	V Javorníku proběhl další ročník kulturní a společenské akce Folkmaj, kterou pořádá Řecká obec Javorník. Na této akci již tradičně probíhá setkání menšin (1. 5. 2016) Taneční a hudební soubor Evros vystoupil na akcích v ČR, v Německu (mezinárodní setkání souborů z oblasti Thrákie) a v Řecku Oslavy státních svátků Řecka
Řecká obec Karviná	Výroční volební shromáždění (27. 2. 2016) Oslavy státního svátku (25. březen – den osvobození Řecka od turecké nadvlády) (19. 3.) Oslavy Velikonoc (30. 4. 2016) Turnaj v malé kopané (28. 5. 2016) Řecké olympijské hry pro děti (28. 5. 2016) Festival národnostních menšin (12. 6. 2016) Oslavy státního svátku OXI (NE!) italské okupaci na počátku 2. světové války (22. 10. 2016) Oslavy silvestra 2016 (31. 12. 2016) Provoz kanceláře Řecké obce Karviná – celoročně Provoz tanečního souboru Nea Elpida – celoročně Účast na oslavách 20. výročí AŘO v ČR (12. 11. 2016)
Řecká obec Krnov	Karneval (12. 3. 2016) Řecké dny Krnov (18. 6. 2016) Oslava výročí 20 let založení tanečního souboru Antigoni (3. 9. 2016) Oslava státního svátku Řecké republiky (22. 10. 2016) Představení vánočních tradic pro členy řecké obce (9. 12. 2016)
Řecká obec Ostrava	V průběhu měsíce března proběhla členská schůze a poté následovala oslava státního svátku (25. březen – den osvobození Řecka od turecké nadvlády). Oslavy se účastnili i hosté z úřadů, i občané bez rozdílů národností, jakož i představitelé nejvyšších státních orgánů. Velikonoční svátky proběhly ve smyslu řeckých tradic v Třebovickém mlýně, za účasti 150 hostů jak z řecké menšiny, tak i z řad jiných národností. Zábava byla doplněna řeckým občerstvením, hudbou a tancem (21. 5. 2016). V říjnu se uskutečnila ve spolupráci s Řeckou obcí Brno a ostatními obcemi akce pro děti – návštěva Dolní oblasti Vítkovic se zajímavým programem. Závěr roku dovršila mikulášská nadílka, která byla uspořádána pro děti obce v klubovně na ul. Bohuslava Martinů v Ostravě-Porubě. V klubovně Řecké obce Ostrava se vyučuje řecký jazyk pro dospělé i začátečníky vždy hodinu týdně. Vyučující je kantorka řeckého původu z města Kilikis.
Řecká obec Šumperk	Oslavy státních svátků Řecké republiky v březnu a říjnu 2016 Účast na akcích jiných obcí, např. Řecká sobota na hradě Veveří, Řecké dny Krnov, zábava Brno, silvestr.

Všechny kulturní a společenské aktivity členů AŘO v ČR mají příznivý ohlas nejen u příslušníků řecké národnostní menšiny žijící v ČR, ale také u české majoritní veřejnosti. Cíle různých projektů byly splněny, o aktivitách proběhly informace v regionálním i celostátním tisku a dále v rozhlase i televizi.

- Lyceum Řekyň v ČR:
- Oddělení národních krojů, oddělení národních tanců i oddělení umělecké, hudební a rytmické výchovy připravilo v roce představení řecké tradiční kultury na vybraných akcích a festivalech: Oslava státního svátku Řecké republiky v Praze (2.4.), 5. ročník folklorního setkání Folkmaj v Javorníku (1.5.), Muzejní noc v Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea v Brně (21.5.), Den národnostních menšin v Brně (22.5.),

Řecká sobota na hradě Veverí (4.6.), Řecké dny v Krnově (18.6.), Babylonfest, dny brněnských národnostních menšin (13. – 17.9.), oslava 20. výročí vzniku AŘO v ČR v Krnově (12.11.), tradiční řecké vinobraní, tanečně – divadelní představení v Brně (26.11.).

- Oddělení národních tradic Lycea společně s oddělením svátků a recepcí připravilo pro členy Lycea, jejich rodinné příslušníky, přátele a další veřejnost zajímavé akce, ke kterým se váží řecké zvykoslovné tradice: k výstavě „Ježíšek nebo Santa Klaus. A co dostanou u sousedů?“ v Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea v Brně byla připravena prezentace tradic vánočního a novoročního období (16.1.), byl oslaven měsíc Máj, dle řecké tradice v Javorníku (1.5.) a svátek svatého Nikolaose v Bohumíně (10.12.).
 - V roce 2016 Taneční soubor Lycea Řekyň v ČR nastudoval a veřejnosti předvedl tanečně - divadelní představení na téma vinobraní. Slavnost sklizně vinné révy má v Řecku, ale i na Moravě mnohaletou tradici. Tematické celky představily tance, písně a zvyky z různých oblastí Řecka, které doprovází sklizeň a zpracování vinné révy, opěvují víno a jsou součástí každého vinobraní.
 - Oddělení národních krojů celoročně pečuje o údržbu a ochranu celkem 70 řeckých tradičních krojů z národopisných regionů celého Řecka.
 - Oddělení svátků a recepcí připravilo gastronomické speciality a zabezpečilo ochutnávky tradičních řeckých pokrmů a nápojů např. v rámci programu Ježíšek nebo Santa Klaus. A co dostanou u sousedů? Dále u příležitosti Dne národnostních menšin Jihomoravského kraje v brněnském parku Lužánky, Řecké soboty na hradě Veverí a pro řecký večer Babylonfestu.
 - Pětkrát v roce byl uskutečněn metodický seminář řeckých tanců a písní a to v březnu, v květnu, v červnu a v listopadu v Brně a v dubnu v Koutech u Ledče nad Sázavou. Cílem těchto seminářů je výměna zkušeností a konzultace problematiky výuky, dále příprava učebních plánů a společných akcí, soustředění tanečníků v návaznosti na výuku v jednotlivých skupinách.
 - Lyceum Řekyň v České republice ve spolupráci s nadačním fondem Hellenika připravily v říjnu víkend řeckých tanců, písní a hudby s programem vzdělávání a pohybu pro příslušníky řecké menšiny pro jednotlivce i celé rodiny a filhelény. Bohatý program zaměřený na řecké tance, písně a hudbu, ale také na řecké tradice a historii, rytmickou výchovu, gastronomii, olympismus, tělovýchovu i dramatickou výchovu se konal v Koutech u Ledče nad Sázavou.
- *Řecká obec Praha*
 - Členská schůze a novoroční krájení pity (leden 2016).
 - Koncert při příležitosti výročí EPON (únor 2016).
 - Taneční zábava při příležitosti státního svátku Řecké republiky (duben 2016).
 - Setkání členů a soutěž o nejlepší jídlo, které připravili členové obce (květen 2016).
 - Zahradní párty v souvislosti s ukončením školního roku pro studenty řeckého jazyka a jejich lektora (červen 2016).
 - Zápis do kursů řeckého jazyka (září 2016).
 - Taneční zábava při příležitosti státního svátku Řecké republiky (listopad 2016).
 - Celoroční aktivity obce: výuka řeckého jazyka a řeckých tanců, vydávání časopisu Kalimera.
 - Nadační fond Hellenika
 1. Nadační fond úspěšně realizoval celoroční tematický program s názvem Hellenika, zachování řeckého kulturního povědomí, který je rozdělen do 5 samostatných celků: Tradice Řecka, Významné osobnosti spojující Řecko s Moravou, Rozvoj řecko-českých kulturních a společenských vztahů, Řecké kulturní, vzdělávací a společenské centrum v Brně.

Přátelé řecké kultury. Přínosem tohoto programu je využití kulturního bohatství Řecka pro rozvoj kulturních a společenských aktivit brněnských spoluobčanů a návštěvníků města i posílení mezinárodního významu města Brna i Jihomoravského kraje.

2. K nejvýznamnějším aktivitám, které se uskutečnily v roce 2016, patří vydání sborníku *Řekové na Moravě v 19. století*, autorů Aristida France a Marka Chlupa, který byl slavnostně pokřtěn v rámci programu 6. ročníku Řecké soboty na hradě Veveří.

Prezentace řecké kultury na *Dni národnostních menšin* Jihomoravského kraje. Tradiční řecký večer na závěr programu *Babylonfestu* – Dnů brněnských národnostních menšin. Sportovní odpoledne pro program Athéna. Divadelní představení *Ο πόλεμος των πουλιών* (Válka ptáků), hra vycházející z byzantského textu Pulologos a z *Cantate des oiseaux* (Jean-Baptiste Mathieu), řecká divadelní skupina *Marie Frangi* z Atén u příležitosti oslavy řeckého státního svátku Ochi. Zapůjčení krojů z nadačního jmění pro přehlídku krojů v rámci slavnostního představení k 20. výročí založení AŘO ČR. Realizace programu z cyklu *Tradice Řecka-vinobraní* s vystoupením hudební skupiny *Prometheus*, jež v roce 2016 oslavila 50. výročí svého založení.

SLOVENSKÁ MENŠINA¹⁶³

○ *Asociácia Etnica*

Akcent združenia je najmä v práci s deťmi a mládežou - aktivizácia ich tvorivej činnosti v oblasti tradičnej kultúry vo všetkých jej formách. Presadzuje aktivity a projekty výrazne presahujúce záujmy slovenskej národnostnej menšiny. Jedná sa o spoločné aktivity slovenskej a ostatných národností. Etnica je hlavným usporiadateľom medzinárodného festivalu národnostných menšín a etník *Praha srdce národov*, najväčšej spoločnej akcie národností v ČR. Už 18. ročník festivalu sa uskutočnil v dňoch 26.5.-29.6.2016, obsahoval 18 programov za účasti asi 530 účinkujúcich z 30 kolektívov a 17 národností a etník. Festival vyvrcholil galaprogramom v Divadle na Vinohradoch. Celoročne ETNICA realizovala projekt *Škola oživených tradícií* formou 10 workshopov venovaných tradičnej kultúre národností a etník. V októbri sa uskutočnil 24. ročník tradičného programu *Folklór bez hraníc*, organizovaného v Mesiaci Česko-Slovenskej kultúrnej vzájomnosti. Program patrí už tradične stretávaniu umelcov, kolektívov a sólistov - Čechov a Slovákov, ktorí k sebe neodmysliteľne patria. Spolupracuje na *Múzejnej noci* a *Svete knihy*.

○ *Asociácia Limbora*

Najstarší slovenský spolok s pravidelnou činnosťou v Prahe. Od doby jeho počiatku v roku 1951 až do roku 1993, keď prevládali aktivity zamerané na slovenské tradície v tanci, hudbe, zvykoch a piesňach, pribudla činnosť a programy zamerané na deti a vzdelávanie. Dnes je to určite jeden z najaktívnejších slovenských spolkov. Ako jeden z mála pracuje so všetkými vekovými kategóriami a hlavne s deťmi a mládežou pravidelne. Pri absencii slovenského školstva nahrádza túto medzeru špecifickou a dôležitou formou práce s malými deťmi pravidelne, niekoľkokrát týždenne a minimálne jeden víkend mesačne. Tieto pravidelné aktivity plus tanečné školy realizuje v spolupráci s asociáciou *Etnica* v prenajatých priestoroch v centre Prahy. Jeho aktivity smerujú do vnútra slovenskej komunity. Ním zriaďované súbory *Limbora*, *Limborka* a *Malá Limborka* prezentujú tradičné slovenské umenie na programoch doma aj v zahraničí. Sú považované v slovenskom zahraničí za jedny z najlepších. V roku 2016 sa uskutočnili: V novembri v *Divadle na Vinohradech* sa uskutočnil slávnostný program pri príležitosti 65. výročia vzniku spolku a 30 rokov s názvom *Limbora*. V decembri 27. ročník najstaršieho programu slovenskej menšiny v Prahe slovenské *Vianoce s Limborou* – program, ktorý sa od roku 1990 venuje tradíciám a zvykom vianočného obdobia. V jarnom období obnovili slávnosť *Vynášanie Moreny a jarných zvykov*, v októbri sa podieľala na realizácii programu *Folklór bez hraníc*, venovanému česko-slovenskej vzájomnosti. Uskutočnili sa projekty zamerané na pravidelnú celoročnú umeleckú činnosť *Detské súbory Limborka* a *Malá Limborka* v roku 2016 a *Limbora* v roku 2016. Limbora sa zúčastnila festivalu *Mělnický vrkoč*,

¹⁶³ Text zpracoval Jaroslav Miňo, člen Rady.

medzinárodného festivalu *Podpolianske slávnosti na Detve*, *Mladežnického festivalu Dulovce* a *Medzinárodného festivalu hudby a tanca v Larnake* – Kypr. V priebehu roku sa uskutočnilo niekoľko víkendových workshopov zameraných na tradície, tanečnú, hudobnú a piesňovú tvorbu *Škola ozvien domova* a niekoľko workshopov zameraných na slovenský jazyk a jeho podoby v rámci projektu *Slovenčina moja, krásne zvuky máš*. Boli realizované letné vzdelávacie aktivity na Heľpe a v Tatranskej Lesnej a v neposlednom rade bola *Limborá* jedným z organizátorov a umeleckým garantom medzinárodného festivalu *Praha srdce národov* - 18. ročník. Behom roku uskutočnilo toto združenie celkom asi 40 programov pre verejnosť.

- *BONA FIDE*

Je to spolok prezentujúci slovenské umenie, tvorí výchovné programy pre deti, rozhlasové relácie, divadelné predstavenia, výstavy a kultúrne programy. Všetky projekty, ktoré produkuje, vytvárajú jeho členovia. Spolupracuje so všetkými národnostnými spolkami v ČR. Aktivity 2016: *BONA FIDE* bolo aktívne na viacerých platformách. Okrem kultúrnych programov aj 26 rozhlasových relácií *Slovenská mozaika* na *Rádiu ZET*, rozprávky pre deti a bábkové predstavenia, zorganizovalo v rámci festivalu českej a slovenskej tvorby pre deti výstavu bábok svojim členom s názvom *Tajomný svet bábok*, uviedlo cyklus literárnych relácií *Stretnutie so slovenčinou* a zorganizovalo medzinárodný Festival českej a slovenskej tvorby pre deti. Celoročne pracovalo na projekte *Čítaj, počúvajme a učme sa*, v rámci ktorého zorganizovali náučné komponované relácie a workshopy o literatúre, pripravili výstavu českých ilustrátorov *Dva oriešky pre Prahu* a vydali audioknihu V. Šikulovej *To mlieko má horúčku*.

- *Detvan*

Spolok združujúci mladých, predovšetkým študentov. Vo svojich aktivitách sa snaží rozvíjať kontakty slovenských študentov s českou mládežou a poskytovať pomoc slovenským študentom. Hlavnou činnosťou spolku je však organizácia stretnutí slovenských študentov, konanie a programové zabezpečenie slovenských diskoték a futbalových turnajov. Ďalej sa *Detvan* podieľa na príprave podujatí usporadúvaných spolkami a združeniami ako je *Limborá*, *Etnica*, *Slovensko-česká spoločnosť*.

- *DOMUS v ČR*

Združenie s akcentom na dokumentačnú, historickú a publicistickú činnosť. Je vydavateľom mesačníka *Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť* vydávané v spolupráci s *Klubom slovenskej kultúry* a *Slovensko-českou spoločnosťou*. Aktivity 2016: V mesačníku dával priestor ďalším spolkom slovenských menšiny a informoval o významných kultúrnych a vzdelávacích aktivitách slovenských spolkov združených vo *FOSA*. Pokračoval (od roku 2003) vo svojej vzdelávacej činnosti a aktivitách pre žiakov ZŠ a SŠ - *Medzinárodnej konferencii slovenských stredoškôľakov* a ich hostí. Pripravil množstvo slovenských kultúrnych a vzdelávacích programov pre širokú verejnosť.

- *Šarvanci*

Slovenský folklórny súbor - kolektív pre dospelých. Jeho aktivity celoročne smerujú k spracováaniu tanečných, hudobných a speváckych tradícií Slovenska. Pravidelne sa zúčastňujú rôznych festivalov, kultúrnych a spoločenských akcií - napr. *Jánošíkov dukát*.

- *Obec Slovákov v ČR*

Združenie s istou hierarchickou štruktúrou, ktoré má v sebe začlenených asi 14 regionálnych článkov. Regionálne obce Praha, Hradec Králové, Brno a Teplice majú samostatnú právnu subjektivitu. Celkove organizujú tieto spoločenstvá v priebehu roka množstvo spoločenských a kultúrnych akcií (okolo 100). Z týchto možno menovať časopis *Korene*, spoluprácu pri organizovaní festivalu *Jánošíkov dukát* v Rožnově p. R., slávnosť odovzdania *Ceny Mateja Hrebendu* - 18. ročník, *Konferenciu OS v ČR o slovenčine v ČR* a *Večery* venované slovenským dejinám. Ďalej výstavy, vernisáže, výlety, plesy, bály, krsty kníh, akcie pre deti.

- *Obec Slovákov v Prahe*

Obec Slovákov v Prahe ako samostatný právny subjekt spolupracuje v rámci slovenskej komunity s väčšinou podobných spolkov a združení a to nielen v Prahe, ale aj v jednotlivých českých regiónoch so slovenskou menšinou. V rámci DNM spolupracuje a účastní sa akcií pripravovaných ďalšími národnostnými menšinami.

- *Slovensko-česká spoločnosť*

Zameriava sa na kultúrne a spoločenské aktivity podporujúce slovenské povedomie. Je spoluvydavateľom *Slovenských listov*. Jeho najväčším programom bolo uskutočnenie *Tradičnej plavby po Vltave* - parník v auguste pri príležitosti výročia SNP. Spolupracuje pri realizácii *Česko-slovenského plesu*.

- *Slovensko-český klub*

Svojimi aktivitami prezentuje slovenskú kultúru záujemcov širokej verejnosti. Hlavnou aktivitou tohto spolku bolo od počiatku vzniku vydávanie časopisu *Slovenské dotyky*. Venuje sa ale aj vydavateľskej činnosti – knihy, vytvára internetový portál – *Slováci vo svete*, spoluvydáva literárny štvrťročník, revue *Zrkadlenie-Zrcadlení*. Realizuje klubové večery za účasti pozvaných umelcov buď zo Slovenska, alebo rozhovory s osobnosťami kultúrneho alebo spoločenského života. Organizuje *Dni slovenskej kultúry* po Českej republike za účasti slovenských a českých umelcov (České Budějovice, Moravská Třebová). Spolupracuje s vybranými spolkami slovenskej menšiny na ďalších programoch. Je majiteľom a hlavným koordinátorom aktivít tzv. *Slovenského domu* v Prahe, kde realizoval svoje programy a projekty s pomocou spolupracujúcich subjektov.

- *Somvprahe.sk*

Spolok, ktorý vytvoril aktívny a búrlivo sa rozvíjajúci užitočný portál slúžiaci Slovákom v ČR a záujemcom o život s príchutou slovenčiny. Má vyše 35000 členov, užívateľov. Je populárny informačný server a komunitný portál pre Slovákov, ktorí žijú v Prahe, alebo sa sem chystajú prísť študovať, pracovať, či len tak na výlet. Od roku 2006 zorganizovali vyše 1000 voľnočasových akcií, a pomohli tisícom členov žiť v Prahe naplno, spoznávať a zamilovať si toto úžasné mesto a nájsť si tu nových kamarátov a partnerov. Tieto aktivity sú užitočné v mnohých oblastiach každodenného života.

- *Spoločnosť Jána Kollára*

Spoločnosť venovaná pamiatke tohto významného slovenského spisovateľa. Jej činnosť sa zameriava na dejinné udalosti súvisiace s jeho životom. V priebehu roka sa uskutočnili pietne akcie na jeho počesť v Prahe. Spoluorganizujú spolu so SČ klubom literárnu súťaž o cenu *Jána Kollára*, podporujúcu slovenskú tvorbu. Aktivity financujú z vlastných zdrojov.

- *Spoločnosť M. R. Štefánika*

Pietne zhromaždenia pri soche M. R. Štefánika na Strahove, prezentácia kníh, *Deň veteránov*, akcie v *Slovenskom dome*. Spolupracuje s armádou ČR a na akciách spolku *Kollárova spoločnosť*.

- *Zväz Slovákov*

V minulosti sa tento spolok venoval predovšetkým literárnej a historickej činnosti. Vydával štvrťročník pre vedu a umenie *Slovenské rozhlady*. V súčasnosti sa venuje najmä prípravám projektov v tejto oblasti a podpore kultúrnych a spoločenských aktivít slovenskej komunity.

- *Slovenský literárny klub*

Slovenský literárny klub v ČR veľmi úzko spolupracuje so *Slovensko-českým klubom*. Napríklad na vydávaní literárneho štvrťročníka *Zrkadlenie-Zrcadlení*. Spolu vydávajú knihy, ktoré sa zaoberajú rôznymi aspektmi česko-slovenských vzťahov a v Českej republike. Okrem vydávania kníh organizuje *Literárnu súťaž Jána Kollára* a prezentácie slovenskej literatúry.

Mimopražské spolky

- *Folklorne združenie Púčík*

Pôsobí v Brne od roku 1991 a venuje sa spracovávaniu tanečných, hudobných a speváckych tradícií Slovenska a moravsko-slovenského pomedzia. Pravidelne sa zúčastňujú najrôznejších

kultúrnych a spoločenských akcií. V združení pracuje detský a dospelý súbor. Združenie sa podieľa na organizácii festivalu slovenského folklóru Jánošíkov dukát. Podieľa sa na príprave slovenského plesu v Brne.

○ *Folklórni soubor Dunajec*

Pôsobí v Olomouci od roku 1958 a venuje sa predovšetkým spracovávaniu tanečných, hudobných a speváckych tradícií Slovenska a moravsko-slovenského pomedzia. Pravidelne sa zúčastňujú najrôznejších kultúrnych a spoločenských akcií a festivalov.

○ *Folklórni soubor Šmykňa*

Pôsobí v Ostrave od roku 1990 a venuje sa predovšetkým spracovávaniu tanečných, hudobných a speváckych tradícií Slovenska a moravsko-slovenského pomedzia. Pravidelne sa zúčastňujú najrôznejších kultúrnych a spoločenských akcií a festivalov.

○ *Regionálna obec Slovákov v Hradci Králové*

Cieľom je udržiavanie a pestovanie národného povedomia svojich členov, vytváranie podmienok pre napĺňovanie ich kultúrnych a spoločenských potrieb. Hlavným obsahom činnosti je pestovanie „slovenskosti“ a vzájomnosti Slovákov a Čechov, ako aj účasť na verejnom živote v Hradci Králové. Realizovala v priebehu roka besedy, prednášky a priateľské stretnutia. Majú ambície postupne vytvoriť kvalitný informačný servis pre priaznivcov česko-slovenských vzťahov. Pripravujú *Dni slovenskej kultúry* v Hradci Králové, *Slovenský ples*, Vianočné posedenie a mnoho ďalších spoločensko-kultúrnych aktivít. Financovanie je zaistené od mesta, sponzorov a vlastných zdrojov.

○ *Slovensko-český klub Plzeň*

Každoročne organizuje *Česko-slovenské dni* v Plzni, ďalej prevádzkuje *Slovenskú informačnú kanceláriu*, kde poskytuje turistické informácie o Slovensku a slovenských regiónoch. Spolupracuje s ROS Plzeň a snaží sa koordinovať aktivity česko-slovenskej vzájomnosti v Plzni. Pripravuje stálu prezentáciu slovenských regiónov v Plzni a *Slovenský dom* v Plzni. Financovanie projektov a činnosti bolo za pomoci krajského mesta.

○ *VSLPT Poľana*

Vysokoškolský súbor ľudových piesní a tancov Poľana pôsobí ako občianske združenie za finančnej podpory mesta Brno. Súbor bol založený v roku 1949 skupinou študentov. Od počiatku vzniku bolo hlavným cieľom súboru udržiavať a spracovávať slovenské folklórne tradície.

SRBSKÁ MENŠINA

Seznam akcí Srbského sdružení sv. Sáva:

27.1. - 20.2.	Výstava psalotypie Raky Miličeviče
27.1.	Oslava svátku sv. Sávy
29.2. - 13.3.	Výstava Erós a život
8.3.	Jednodenní konference – Česko-srbské kulturní vztahy od roku 1990 do 2015
	Oslava svátku žen
15.11. - 30.11.	Výstava Kubistická architektura v Praze, putovní výstava v Srbsku – Niš
2.12. - 20.12.	akvarely Dragana Novakoviće
16.12.	setkání s delegací starostů srbských měst
21.12.	aforismy M. Vitezoviće – literární večer
26.12.	novoroční setkání členů sdružení

Vydavatelská činnost Srbského sdružení sv. Sáva: kromě vydávání periodika v srbském jazyce *Srpska reč*, začalo v posledních třech letech vydávat i překlady srbských spisovatelů. *Srbské sdružení sv. Sáva* využilo přítomnost delegace srbských měst (ty se zúčastnily akce

pořádané *Srbským kulturním centrem*) a dne 16. prosince organizovalo setkání členů sdružení s delegacemi vedenými starosty měst Aleksandrovac, Brus, Ražanj a města Čičevac.¹⁶⁴

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Sdružení Ukrajinců a přátel Ukrajiny (SUPU; spolupracující celky *Sbor sv. Vladimíra*, *MarOlja*). Sbor sv. Vladimíra se celoročně podílí na liturgiích ve staroslověnském jazyce v řeckokatolickém chrámu sv. Klimenta v Praze. Účast na 700. výročí narození Karla IV. v Kašperských horách, pěvecké přehlídky sborů v Praze. Duo MarOlja v roce 2016 dvakrát oceněno: hraběnkou Andreou Marií von Habsburg-Lothringen za úsilí o zachování světového míru; státním vyznamenáním prezidenta Ukrajiny za úsilí o zachování míru a svobody na Ukrajině. Duo se v roce 2016 účastnilo dvou pěveckých přehlídek, celopražských programů vč. konference Magistrátu hl. m. Prahy. Tělesa spolupracují s DNM, účastní se programu dnů T. Ševčenka v Praze, *Dnů ukrajinské kultury* v ČR aj. Spolek je celoročně aktivní na desítkách akcí, které se přímo vážou na aktivity této menšiny v ČR, celkově se účastní koncepce aktivit národnostních menšin v Praze a v ČR.

Ukrajinská iniciativa v ČR (UIČR) spolupracuje s regionálními centry menšiny, organizuje řadu vlastních programů (informace o Ukrajině, vzdělávací pořady, konzultace a analýzy), spolupracuje s neziskovým sektorem (*IOM Praha*, *Slovo 21*, *Integrační centra*, *MKC Praha* a řada dalších) a s mnoha ukrajinskými spolky v ČR. Vydává časopis pro Ukrajince v ČR *Porohy* a spravuje stránky *Ukrajinci.cz*. Komunikuje se světovým centrem diaspory v Kanadě a koordinační radou na Ukrajině. K tradičním aktivitám patří podpora aktivit mládeže (i ve spolupráci se zahraničními partnery), účast v projektech a humanitární pomoci. Spolek organizuje Dny ukrajinské kultury v ČR, podporuje činnost ukrajinské kapely *Ignis*, spolupracuje s DNM v rámci jednotlivých pražských programů (Praha 3, Praha 4, *Poznejme se sousedé*, *Zažít Michli jinak*, přednášky *Děti-dětem* aj.).

Umělecký spolek *Džerelo* celoročně připravuje děti a mládež, účastní se folklórních akcí v ČR, včetně programů městských částí Prahy. K nejvýznamnějším akcím roku 2016 patřila příprava ukrajinského sv. Valentýna s vystoupeními dětských sborů, *Svátek matek*, který je v ukrajinské tradici svátkem významným, zde je kromě tanečního programu připravována i doprovodný program. Tzv. *Večornyci* (původně večerní sezení, zábavy, oslavy na Ukrajině) patří k tradičním programům souboru. Pro děti je připraven každoročně program sv. Mikuláše, který reflektuje tradiční zvyky Ukrajiny věnované dětem. *Džerelo* organizovalo také festival *Svět očima dětí*, který se ve spolupráci s dalšími organizacemi věnuje dětem a přípravě dětských tanečníků a zpěváků žijících v ČR.

Sdružení Ukrajinců v ČR *Berehyňa, z.s.*, je funkční od roku 2006. Spolek každoročně pořádá různé akce, *Večery T. Ševčenka*, *Svátek matek*, *Den dětí*, *Naše Vánoce*. K aktivitám spolku patří příprava dětí školního věku, každoročně je pořádán svátek Mikuláše. K nejzajímavějším akcím spolku patří *Den vyšívanek*, prezentace ukrajinské kultury v Praze v rámci tzv. *Pochodu vyšívanek* (v rámci dne ukrajinských vyšívaných košil se akce koná na řadě míst ve světě), symbolizující jednotu ukrajinské kultury a boje za svobodu projevu. *Berehyňa* vystupuje jako host na kulturních akcích v Praze i mimo ni. V minulosti prezentovala ukrajinskou kulturu například na *Mezinárodním folklórním festivalu* ve Strážnici, na *1. západoslovanském folklórním festivalu* v Kladně. Cílem spolku je posilování vzájemných vztahů s ČR a Ukrajinou, propagace ukrajinské lidové kultury, zachování křesťanských tradic a hodnot.

Spolek *RUTA* dlouhodobě udržuje povědomí majority o aktuálních ukrajinských událostech, organizuje a spoluorganizuje přednášky, účastní se diskusních fór (*knihovna V. Havla*, *Café Lajka*, *Člověk v tísni* aj.), komentuje aktuální události na Ukrajině. Spolek zajišťuje vydávání časopisu *Ukrajinský žurnál*, účastní se obecné intelektuální debaty o budoucím směřování ČR a Ukrajiny, spolupracuje s dalšími organizacemi neziskové sféry v ČR.

¹⁶⁴ Pozn. předkl. - Sdružení *Luka Praha* a *Lastavica* provádějí vydavatelskou činnost, organizují výstavy, *Srbský kulturní spolek Radost* se zabývá srbským folklórem a srbským jazykem.

Ukrajinská iniciativa jižní Moravy je novější činný spolek s centrem v Brně. Základnu tvoří studenti a aktivisté, připravující kulturní programy, přednášky, účastní se projektů pro mládež v programu *Erasmus*. Spolek motivuje širší veřejnost jižní Moravy a šíří povědomí o ukrajinských tématech v regionu, spolupracuje s pražskými kolegy, celkově se vyznačuje organizační schopností a samostatností.

Další ukrajinské organizace výše neuvedené přispívají k bohatosti programu a samostatně či organizovaně ve spolupráci s výše uvedenými organizacemi doplňují celoroční aktivity a výstupy ukrajinské kultury v ČR. Výčtem: *Ukrajinská evropská perspektiva*, *Ukrajinský spolek* v Hradci Králové, *Zvony naděje* v Chomutově, *Svaz Ukrajinců Bohemie* v Karlových Varech, UIČR v Kladně, *Spolek ukrajinských žen* v Praze, *Fórum kulturního partnerství*, *Mezinárodní asociace Ukrajinců Euromaidan*, *Ukrajinská svoboda*, *Ukrajinský odborový svaz*, *Ukrajinský byznys klub*, *spolek Rodyna*, *Ukrajinská svitlycja* aj.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

leden	Prohlášení za propuštění významného vietnamského právníka a obhájce lidských práv Nguyen Van Dai a jeho kolegyně Le Thu Ha (společné prohlášení 26 lidskoprávních organizací včetně <i>Van Lang</i> a <i>Člověk v tísni</i>).
	Vytvoření (ve spolupráci s velvyslanectvím) seznamu kolektivů a jedinců, kteří dostanou pochvalu za aktivitu a přínos v roce Vietnamské kultury v ČR (<i>Svaz Vietnamců</i>).
	Uspořádání <i>Přátelského plesu 2016</i> (ACVN společně s Integračním centrem Praha). Oslava příchodu nového lunárního roku s účastí cca 350 osob (<i>Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.</i>).
únor	Podpora velvyslanectví při uspořádání oslavy Nového roku v restauraci Dong Do v Sapě za účasti mnoha oficiálních hostů (<i>Svaz Vietnamců</i>).
	Uspořádání (ve spolupráci s vedením <i>Saparia a.s.</i>) oslavy Nového roku pro Vietnamce podnikající v areálu Sapa a okolí. Součástí oslavy je vystoupení účastníků pěvecké soutěže Sao Mai – soutěž VTV (<i>Svaz Vietnamců</i>).
	Oslava Nového roku Tet pro členy komunity v různých regionech (<i>Svaz Vietnamců</i>). Festival <i>Karneval ČR</i> a svátek <i>Tet</i> v restauraci Dong Do za účasti více než 400 českých občanů (<i>Svaz Vietnamců</i> , <i>MČ Libuš</i> , <i>Saparia a.s.</i>).
březen	Ples k MDŽ za účasti klubů vietnamských žen z různých krajů (Teplice, Brno, Chomutov, Praha 7, Ostrava, Plzeň, Děčín, Ústí nad Labem, Plzeň, Klub obchodního centra An Đông v Praze 10) (<i>Svaz Vietnamců</i> , <i>Svaz vietnamských žen v ČR</i> , klubů vietnamských žen obchodního centra Sapa).
	Budhistický Festival <i>Đại Lễ Thượng nguyên</i> za klid a mír v duši v Praze, Brně, Teplicích, Karlových Varech, Českých Budějovicích atd. (<i>Klub budhistů</i>).
	Mír pro Jihočínské moře – demonstrace v Praze (<i>Van Lang</i>).
duben	Festival <i>Kultura</i> (<i>Svaz Vietnamců</i> ve Zlíně, <i>Klub vietnamských žen Zlín</i>).
	Veřejná podpora protestní demonstraci Vietnamců z ČR před čínskou ambasádou v Praze (ČSV).
	Velkolepá oslava a uctívání Králů z rodu Hung (<i>Krajanské sdružení Phu Tho</i> ve spolupráci s velvyslanectvím Vietnamu).
květen	Organizace pěveckého večera na téma <i>Za moře a ostrovy naší domoviny</i> , na kterém se vybralo 141.300 Kč na charitu (<i>Svaz Vietnamců</i>).
	Organizování Petice <i>Společně zachránit moře</i> k ekologické katastrofě ve středním Vietnamu, známé jako katastrofa <i>Formosa</i> (<i>Van Lang</i>).
	Účast na Festivalu folklorních souborů Lovosice (<i>Svaz Vietnamců</i> v Teplicích, <i>Klub Hoa Bi Most</i>). Účast na festivalu <i>Praha srdce národů 2016</i> (<i>Svaz Vietnamců</i> , <i>Svaz vietnamských žen v ČR</i> , <i>Klub vietnamských žen</i> v Plzni, <i>Klub vietnamských žen</i> v Písku, <i>Klub Huong Viet</i> , <i>Krajanské sdružení Thai Nguyen</i>). Účast na festivalu národnostních menšin (<i>Svaz Vietnamců</i> Severomoravský kraj a <i>Svaz Vietnamců</i> Ostrava).

květen	Osobní předání humanitárního charitativního daru pro 115 dětí horalů národnostní menšiny Hmong ve Vietnamu (ČSV). Vietnam vzdálený a blízký (INFO-DRÁČEK z.s.). Účast na dni kultury národnostních menšin v Chomutově (Místní sdružení Svazu Vietnamců). Překlad základních dokumentů o EET a jejich šíření prostřednictvím sociální sítě facebook, návštěva a pracovní setkání se starosty Jablonce nad Nisou, Frýdlantu, Turnova, České Lípy (Výkonný výbor místního sdružení Svazu Vietnamců v Libereckém kraji). Demonstrace před čínskou ambasádou v Praze proti militarizaci Východovietnamského moře ze strany Číny za účasti cca 200 lidí (Sdružení válečných veteránů s podporou Svazu Vietnamců a dalších 20 členských sdružení). Celorepublikový turnaj vietnamských studentů ve fotbale (Svaz vietnamských studentů a mládeže s podporou Svazu Vietnamců). Fotbalový klub Song Lam – Krajské sdružení Nghe Tinh se zúčastnil 18. ročníku fotbalového turnaje Senátu. Získal 3. cenu a cenu Fairplay.
červen	Uspořádání semináře <i>Odpady v ocelářském průmyslu</i> ke katastrofě <i>Formosa</i> za účasti odborníků VŠCHT Praha (Ing. Vu Nguyen Hong, PhD, Ústav kovových materiálů a korozního inženýrství, Ing. Jan Bindzar, PhD, Ústav technologie vody a prostředí, doc. Ing. Vladimír Kočí, PhD, Děkan fakulty technologie vody a prostředí) (<i>Van Lang</i>). Slavnostní ukončení a bilancování Roku vietnamské kultury za účasti ministra kultury a sportu Vietnamu pana Nguyen Ngoc Thien (Svaz Vietnamců ve spolupráci s Velvyslanectvím VSR). Uspořádání turnaje mezi fotbalovými kluby vietnamských spolků z Břeclavi, Kutné Hory a Hradce Králové v Jihlavě s účastí cca 500 osob (<i>Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.</i>). Podpora místních sdružení při pořádání ceremoniálu Le Phat Dan pro příznivce buddhismu a občany v celé ČR (Svaz Vietnamců a příslušná místní sdružení). Uspořádání setkání s reportéry, novináři a jejich spolupracovníky ke dni vietnamských novinářů (Svaz Vietnamců ve spolupráci s velvyslanectvím). Organizování návštěvy Evropského parlamentu, pracovní setkání s výkonným výborem Svazu Vietnamců v Belgii (Svaz Vietnamců). Přivítání a organizování pracovních setkání s různými delegacemi z Vietnamu, podpora pro ženskou fotbalovou reprezentaci během jejich soustředění v ČR (Svaz Vietnamců).
červenec	Aktivní účast na dni kultury Mikulov (spolek <i>Vietnamská menšina v Česku, Au Co, z.s.</i>). Podíl na přípravě vydání knihy o Vietnamu a o vietnamské komunitě v Severomoravském kraji od příchodu Vietnamců do kraje (krajský úřad SM kraje a místní organizace Svazu Vietnamců). Uspořádání golfového turnaje 2016 s účastí více než 200 golfistů (Svaz Vietnamců ve spolupráci s Česko-vietnamským golfovým klubem). Uspořádání tenisového turnaje (<i>Tenisový klub</i>). Svaz Vietnamců ve spolupráci se zástupci velvyslanectví a Svazem vietnamských studentů a mládeže vyslal děti a mládež na letní tábor ve Vietnamu, uspořádaný státním výborem pro vietnamské občany v zahraničí. Letní tábor se konal od 10. do 23. 7. 2016. Z České republiky se účastnilo 10 delegátů. Skupina darovala 700 USD a 200 EUR na charitu ve Vietnamu (Svaz Vietnamců ve spolupráci s velvyslanectvím). Úzká spolupráce Svazu Vietnamců s velvyslanectvím ve věcech ochrany občanů a bezpečnosti komunity: návštěva a podpora sdružení, rodinných příslušníků členů v těžkých situacích, návštěva vězňů, ochrana zneužívaných a poškozených a souzených občanů (Svaz Vietnamců). Různé letní aktivity pro členy jako letní tábory, dovolené, kulturní a sportovní události (letní tábor <i>Ve nguon</i> Budhistického klubu, fotbalový turnaj Vysočina, fotbalový turnaj v Plzni) (Svaz Vietnamců). Jednání předsedy ČVS se zástupcem starosty MČ Prahy 7 ohledně vzájemné spolupráce při pomoci Vietnamcům žijícím v Praze 7, nebo podnikajícím v holešovické tržnici (ČSV). Uspořádání 11. ročníku fotbalového turnaje. Do finále postoupila družstva Morava-Brno; Plzeň; Sông Lam Xứ Nghệ; Liberec. Finálové kolo se hrálo dne 7. 8. 2016 na hřišti Šeberov, prvenství získalo družstvo Sông Lam Xứ Nghệ (Svaz Vietnamců). Návštěva předsedy ČVS u náměstka ministra zahraničních věcí ČR PhDr. Lukáše Kauckého ohledně realizace projektu ČVS a předání žádosti na odstranění problému s Visapointem na konzulátu ČR v Hanoji (ČSV). Uspořádání <i>Dne Vietnamské kultury</i> na Masarykově nám. v Jihlavě od 11:00 až do 22:00

	s účastí přes tisíc osob. Finanční podporu poskytl Magistrát města Jihlava a Kraj, akce byla hodnocena velice pozitivně (<i>Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.</i>). Uspořádání 17. ročníku tenisového turnaje <i>Zlatá raketa</i> s účastí 193 hráčů z 17 klubů z různých měst Evropy, zejména z ČR a SRN (<i>Svaz Vietnamců</i> ve spolupráci s tenisovým klubem v Praze). Předseda ČVS se zúčastnil protestní akce Vietnamců na Staroměstském náměstí v Praze. Vietnamci protestovali proti tomu, že Čína neplní verdikt Mezinárodního rozhodčího soudu v Haagu ze dne 12. 7. 2016 (ČSV). Seminář a debata na téma <i>Ekonomická situace Vietnamu a Výklad výsledků soudu v Haagu ve čínsko-filipínských sporech</i> v Praze za účasti odborníků z Vietnamu (PhD Le dang Doang) a USA (PhD Vu Quang Viet) (<i>Van Lang</i>). Většina místních sdružení <i>Svazu Vietnamců</i> uspořádala <i>Vietnamský den dětí Trung Thu</i>, kde děti obdržely diplomy za dobrý prospěch ve školním roce 2015-2016. Mnoho sdružení připravilo bohatý a lákavý program pro děti, například Praha 7 – Holešovice, Obchodní centrum <i>Sapa</i>, Obchodní centrum <i>An Dong</i>, Brno, Liberec, Tachov, Domažlice, Jihlava, Pardubice, Ústí n/L, Děčín, Zlín, Břeclav, Hodonín, Plzeň (za účasti delegace Centrální komise masové mobilizace Komunistické strany Vietnamu), Ostrava (za účasti předsedy a místopředsedy Výboru pro národnostní menšiny kraje). Odměněno bylo celkem 772 žáků a studentů, z toho 629 obdrželo diplom od předsedů místních sdružení, 111 obdrželo diplom od předsedy Svazu Vietnamců a 32 obdrželo diplom od velvyslance Vietnamu (<i>Svaz Vietnamců</i>, velvyslanectví).
červenec	
září	Oslava <i>Svátku vietnamských dětí</i> s účastí kolem 350 osob (<i>Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.</i>). Tisková konference ČVS upozornila na problémy s Visapointem v Hanoji (ČSV). Uspořádání 9. ročníku golfového turnaje Brno Open 2016 s účastí 134 golfistů z ČR, Německa, Maďarska a Slovenska (<i>Svaz Vietnamců</i> ve spolupráci s <i>Česko-vietnamským golfovým klubem</i>).
říjen	Organizování Sbírky pro oběti katastrofy <i>Formosa</i> (<i>Van Lang</i>). Oslava <i>Dne vietnamských žen</i> s účastí kolem 200 osob (<i>Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.</i>).
listopad	Přivítání a organizování pracovních setkání s různými delegacemi z Vietnamu např. Centrální komise masové mobilizace Komunistické strany Vietnamu, delegace ředitelství Policie, Umělecký sbor Ministerstva vnitra (<i>Svaz Vietnamců</i>). Celodenní Festival Svobody na náměstí Václava Havla (<i>Van Lang</i>).
celoroční činnost	Asistence pro různá media z Vietnamu (TV vietnamského Parlamentu, VTV, digitální televize VTC) při natáčení reportáže o životě komunity (<i>Svaz Vietnamců</i>). Asistence pro různé vládní delegace (Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo kultury a sportu, Ministerstvo zahraničních věcí, město Hanoj) z Vietnamu (<i>Svaz Vietnamců</i>). Účast delegátů z řad Svazu Vietnamců na akcích ve Vietnamu jako Jaro domova, Uctívání králů Hung, Výprava na souostroví Truong sa z Vietnamu (<i>Svaz Vietnamců</i>).
Různé:	
- <i>Barevná planeta</i> v Ústí nad Labem (<i>Svaz Vietnamců</i>). - <i>Den kultury národnostních menšin</i> v Liberci (<i>Svaz Vietnamců</i>). - Festival <i>Vůně Vietnamu</i> v Holešovicích (skupina studentů). - 1. ročník turnaje v badmintonu v Liberci s účastí 50 hráčů (Místní sdružení <i>Svazu Vietnamců</i>). - 4. ročník turnaje ve fotbale hráčů nad 50 let v Severních Čechách s účastí klubů Teplice, Chomutov, Most (vítěz) a Žatec-Louny (Místní sdružení <i>Svazu Vietnamců</i>). - První ročník turnaje ve fotbale hráčů nad 50 let v Liberci s účastí klubů Liberec, Jablonec nad Nisou, Turnov, Česká Lípa (vítěz) (Místní sdružení <i>Svazu Vietnamců</i>). - fotbalové utkání mezi družstvy Písek a České Budějovice k oslavě státního svátku Vietnamu (Místní sdružení <i>Svazu Vietnamců</i>). - Tenisový turnaj Cheb Open, fotbalový turnaj JBC Cup Jablonec nad Nisou; 1. Ročník Golfového turnaje v Ústí n/L. (Místní sdružení <i>Svazu Vietnamců</i>). - Různé kulturní večery a vystoupení různých sborů (Místní sdružení <i>Svazu Vietnamců</i>). - Obřad <i>Vu Lan</i> v různých lokalitách republiky (<i>Sdružení buddhistů</i>, <i>Svaz Vietnamců</i>).	

- *Den vietnamské kultury* uspořádán v Ostravě a v Mostě (Místní sdružení *Svazu Vietnamců*).
- Uspořádání tanečních v Sapě (*ACVN*).
- Aktivní účast s přednesením svých podnětů na veřejných seminářích (*ACVN*).
- Podpora tenisové soutěži mezi Vietnamci a příznivci (*ACVN*).
- Příprava knihovny vietnamské literatury (*ACVN*).
- Uspořádání dvou seminářů o problematice daní a EET ve spolupráci s *Centrem na podporu integrace cizinců* pro Kraj Vysočina a Finančním úřadem v Jihlavě (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*).
- Založení dívčího tanečního klubu a chlapeckého sportovního klubu. Oba kluby se aktivně účastní různých oslav a pravidelných aktivit spolku (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*).
- Uspořádání fotbalového turnaje mezi kluby *Vietnamského spolku*, *Mongolského spolku* a týmem Policie Kraje Vysočina v Jihlavě s účastí více než 200 osob (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*).

- **JAKÁ BYLA SPOLUPRÁCE ORGANIZACÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍ MENŠINY S ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY NA VŠECH ÚROVNÍCH A VE VŠECH PŘÍSLUŠNÝCH REGIONECH?**

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Příslušníci běloruské menšiny se zúčastnili všech jednání, na která byli pozváni, včasné byly poskytovány potřebné údaje.

BULHARSKÁ MENŠINA

Spolek *Vazražďane* spolupracoval velmi dobře s Ministerstvem kultury. *BKOK Praha* v roce 2016 spolupracoval především s Magistrátem hl. m. Prahy. Spolupráce byla na výborné úrovni. Kladně hodnotí také spolupráci s Pracovním úřadem pro Prahu 2. Bulharské spolky úzce spolupracují s velvyslanectvím Bulharské republiky v Praze, s Českou televizí, s Českým rozhlasem a místními deníky.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Spolupráci s představiteli nejvyšších orgánů (vláda, ministr pro lidská práva a rovné příležitosti, Ministerstvo kultury a školství, mládeže a tělovýchovy, Rada) i s orgány na místní úrovni (Obec Jevišovka) hodnotí jako kladnou a oboustranně vstřícnou.

MAĎARSKÁ MENŠINA

Spolupráce s orgány veřejné správy jak na celostátní tak i místní úrovni probíhají bez problémů, probíhá v normálních intencích bez kolizí. Nadprůměrná součinnost je v Teplicích a Lovosicích. Zde lze připomenout, že po intervenci kardinála Duky byly v Praze obnoveny maďarské katolické mše.

NĚMECKÁ MENŠINA

Posláním *Spolku Němců* je v duchu stanov udržovat kulturní tradice německé menšiny a pomáhat odbourávat předsudky v česko-německých vztazích. O konstruktivní činnosti organizací německé menšiny vypovídá fakt, že v současnosti není žádný vyhrocený politický spor mezi českou majoritou a německou minoritou v ČR. I v Karlovarském kraji, kde je německá menšina nejpočetnější, ustaly nepřátelské aktivity vůči Němcům. Tato menšina není nikde v ČR spojována s kriminalitou. Také nedošlo k uplatňování majetkových nároků potomků odsunutých Němců v ČR.

Na krajské úrovni funguje spolupráce mezi *Spolkem Němců* a Magistrátem hlavního města Prahy. V DNM v Praze jsou pořádány výstavy, literární večery a besedy. Magistrátem pronajatá kancelář v DNM slouží nejen místní skupině, ale funguje i jako centrála *Spolku*

Němců. Krajské výbory jsou ustanoveny ze zákona v hlavním městě Praze a v kraji Moravskoslezském i Karlovarském, dobrovolně pak v kraji Ústeckém a Jihomoravském. Výbory pro národnostní menšiny v obcích však většinou přežívají formálně. K důvodům patří izolace hlavně romských a asijských menšin, fluktuace a pasivita zástupců. Dobrá je spolupráce *Spolku Němců* s Krajským úřadem Karlovarského kraje. Zde je německá menšina zastoupena nejpočetněji v republice. Má zastoupení ve Výboru Karlovarského kraje (Krista Hrubá - členka obou německých organizací). Karlovarský kraj pořádá pravidelně v Sokolově *Den národnostních menšin* a *Den národního kulturního dědictví*. Na obou akcích se aktivně podílí místní skupina *Spolku Němců* Kraslice. Naopak zástupci kraje bývají hosty akcí *Spolku Němců* v Kraslicích. V ostatních krajích mimo Karlovarský a hlavní město Praha spolupráce se *Spolkem Němců* na krajské úrovni neprobíhá.

Spolek Němců spolupracuje s většinou dotčených obcí většinou neformálně, na základě osobních vztahů s členy radnice. Některé místní skupiny *Spolku Němců* dostaly od obcí finanční příspěvek na činnost (viz bod 6). Kulturní sdružení pomáhá obcím při pamětních akcích, poznávání místní historie, překladech a vydávání dokumentů, údržbě památek, v rozvíjení přeshraničního partnerství měst a farností.

SN, jakožto jednotlivé Svazy Němců, žádaly o dotace v regionech u městských či obecních úřadů. Spolupráce s jednotlivými orgány veřejné správy na všech úrovních byla svazy popsána jako standardní. Žádné stížnosti nezaznamenaly.

POLSKÁ MENŠINA

V Radě má polská menšina dva zástupce. V dotačních komisích na Úřadu vlády, Ministerstvu kultury a Ministerstvu školství jsou polskou menšinou delegováni zástupci.

Kongres Poláků deleguje do Výborů v obcích své zmocněnce zvolené na místních sněmech z řad příslušníků polské menšiny. Stejně tak deleguje své zástupce do Výboru zastupitelstva Moravskoslezského kraje. Ne vždy je však představitel Kongresu do tohoto poradního orgánu zvolen, nicméně vždy se členy Výboru stanou občané z řad příslušníků polské menšiny.

Klub Polski w Pradze spolupracuje s Magistrátem hl. m. Prahy, hlavně v otázce dotací.

Je třeba zmínit dobrý přístup samospráv, obecních a městských úřadů při pořádání významných vzpomínkových událostí a to v obcích Návší, Mosty u Jablunkova, městech Jablunkov, Český Těšín, Havířov-Životice, Stonava a Karviná. Přístup Moravskoslezského kraje při řešení otázek financování kulturních a společenských akcí PZKO byl velmi vstřícný a nelze ho hodnotit jinak než velmi kladně. Méně spokojenost byla s přístupem samospráv v Hnojníku, Petrovicích u Karviné, Havířově. Tento přístup závisí především na jednotlivcích. A proto systém, který takový benevolentní přístup umožňuje, považuje PZKO za nepřijatelný.

ROMSKÁ MENŠINA

Spolupráce na úrovni obcí probíhá zejména v komunitním plánování, dále pak spoluprací sociálních pracovníků na jednotlivých případech klientů.

Přístupy jsou ovšem odlišné dle lokalit. Organizace např. poukazovaly na tristní situaci (od roku 2016) v Moravskoslezském kraji, Rýmařově. Město sice písemně vyjádřilo potřebnost terénních programů a nízkoprahového zařízení dětí a mládeže v lokalitě, ale nemá zájem je financovat. Město si zvyklo, že to nějak funguje, povinnost v Moravskoslezském kraji je 20-25% od obce, což je pro kraj stop stav - nezařazení do sítě a nefinancování služby ani z 80%.

Podobná situace je v Hodoníně - službu chtějí, ale nechť jí financovat, využívají možnosti, že kraj službu podpoří z 80%, i když město řekne, že ji sice potřebuje, ale financovat ji nebude. Je zde zcela patrný rozdíl mezi reálnou potřebností služby a financováním. Je to i veřejně v zápisech z KP: „služby do KP přidávat nebudeme, protože bychom je pak museli financovat“.

Obecní zastupitelstva malých obcí, když už podpoří sociální služby, tak Romové a osoby sociálně vyloučené jsou až na posledním místě.

V Jihomoravském kraji jsou zástupci proromských organizací rozpačití z krajské romské koordinátorky, ale nechtějí se k tomu příliš vyjadřovat. O tom svědčí i chaotické volby do krajského národnostního výboru, konkrétně za romskou menšinu.

V Brně se v roce 2016 spustil projekt *Rapid Re-housing*, který je prozatím hodnocen pozitivně jak zástupci proromských organizací, tak Romy samotnými. V rámci tohoto projektu jde o velmi dobrou spolupráci města a spolků.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Spolupráce v uplynulém období byla vesměs uspokojivá, v regionech se dostává Rusínům přiměřené podpory (dle možností příslušného města či okresu), především jde o podporu morální, v některých regionech i finanční, byť skromnější. Organizace kladně hodnotí spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy a vcelku i s DNM a podle potřeb využívají možnosti, které Magistrát poskytuje jako provozovatel DNM. Většina akcí probíhala právě v prostorách DNM v Praze, který má kvalitní technické a prostorové zázemí pro jejich realizaci.

V uplynulém období nicméně došlo k ojedinělým problémům při organizačním zabezpečení sálu (elektronické „obsazování“ termínů nefunguje vždy zcela uspokojivě). Také by se měla vyřešit otázka, kdo má při žádosti o sály přednost – měly by to být podle našeho názoru organizace národnostních menšin, zejména ty, které sídlí v DNM, a nikoliv komerční pronájem prostor jiným spolkům či společenstvím. V roce 2016 byla činnost programové rady DNM omezena. Přitom se její práce v jiných letech představitelé rusínské menšiny aktivně účastnili. Problém nastal v souvislosti s tím, že funkční období dosavadní Programové rady skončilo v polovině roku 2016. Nová Programová rada, ač do ní řádně vyslali Rusíni i jiné menšiny své zástupce (a ti byli orgány Magistrátu schváleni), však ve druhé polovině roku v podstatě nefungovala.

Představitelé menšiny se účastní práce v Radě (SPPR), ve výboru Magistrátu hl. m. Prahy (Rusíni.cz), v Programové radě DNM. Jsou zastoupeni také v příslušných orgánech v regionech.

Spolupráce s organizacemi příslušníků národnostních menšin v městě Chomutově byla v roce 2016 příkladná. Jediné, s čím byly problémy, bylo podávání žádostí o dotaci. Šlo převážně o problémy technického rázu: Město totiž změnilo systém podávání, a to pouze v elektronické podobě. Vzhledem k tomu, že soubor tvoří převážně starší lidé, tento požadavek narážel na jejich počítačovou negramotnost. Nakonec se za pomoci Magistrátu Chomutova věc vyřešila.

RUSKÁ MENŠINA

Institut slovanských strategických studií a Spolek ARTEK: spolupráce s poslanci, senátory a europoslanci. Kvalitu spolupráce nehodnotili.

Sdružení Všeckožácký Svaz Českých zemí a Slovenska: pod záštitou místopředsedy Senátu Parlamentu ČR proběhla v Senátu Mezinárodní konference *T. G. Masaryk a 95. výročí tzv. Ruské pomocné akce*. Má dobrou spolupráci s DNM. Byli pozváni na *Setkání příslušníků národnostních menšin v Praze*, což považují za přínosnou akci pro setkání spolků národnostních menšin.

Kovčeg – Archa: Většinu svých aktivit provádí společně s těmito organizacemi Ústeckého kraje a pokládá ji za velice dobrou a prospěšnou: *Komise národnostních menšin, Centrum pro integraci cizinců, Univerzita J. E. Purkyně, Muzeum města Ústí nad Labem, Společnost česko-ruského přátelství, Vydavatelství Klett s.r.o.* - Česká pobočka evropského vydavatelství učebnic.

Ruská tradice z.s.: považuje svoji spolupráci s orgány veřejné správy na všech úrovních dlouhodobě za velmi dobrou a prospěšnou. Některé drobné problémy se vyskytly v rámci činnosti Programové rady v DNM a doposud nevyřešených otázek kompetencí a pravomocí organizací národnostních menšin a administrace DNM. Vše je dál řešeno na úrovni Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva hl. m. Prahy.

Sportovní klub SAMBO: Spolupráce s ministerstvy obrany a školství - žádost o dotaci.¹⁶⁵

¹⁶⁵ Další uváděná spolupráce s *Ruským střediskem vědy a kultury v Praze* a KCPC - Координационный совет российских соотечественников se netýká orgánů veřejné správy ČR.

ŘECKÁ MENŠINA

○ *Asociace řeckých obcí v ČR*

Asociace řeckých obcí v ČR na celostátní úrovni spolupracuje hlavně s MK ČR (dotace na projekt *Kulturní činnost řecké menšiny v ČR*) a MŠMT ČR (dotace na projekt *Výuka řeckého jazyka dětí a mládeže, příslušníků řecké národnostní menšiny v ČR*). Dále se jedná o spolupráci s Úřadem vlády prostřednictvím zástupců řecké menšiny v Radě a Pracovní skupině pro národnostně menšinové vysílání při Radě. Tato spolupráce na celostátní úrovni je ze strany AŘO hodnocena jako velice pozitivní. Co se týče spolupráce na krajské a městské (obecní) rovině, ta je vyjádřena převážně formou dotací na jednotlivé projekty a účastí členů řecké menšiny v radách národnostních menšin, pokud jsou tyto zřizovány. Je nutné však podotknout, že spolupráce na této úrovni je závislá i na představitelích veřejné správy v každém regionu. V Krnově je spolupráce Řecké obce s městem Krnov a Moravskoslezským krajem na standardní úrovni již mnoho let. Finanční podpora aktivit Řecké obce Krnov je pravidelná každý rok v rámci vyhlášených dotačních programů. V Šumperku řecká obec v letošním roce neoslovila příslušný Krajský úřad ke spolupráci. S městem Šumperk je spolupráce na dobré úrovni (město poskytlo řecké obci bezplatně prostory pro kancelář), avšak, co se týče finanční podpory, tam rezervy jsou. V Brně, Ostravě, Karvině a Javorníku tamní řecké obce charakterizují spolupráci na místní a regionální úrovni jako dobrou.

○ *Lyceum Řekyň v ČR*

Lyceum pokračovalo v roce 2016 ve spolupráci s odborem školství, oddělením prevence a volnočasových aktivit Krajského úřadu Jihomoravského kraje při přípravě vzdělávacích programů v oblasti multikulturní výchovy. Dále spolupracovalo s odborem kultury Statutárního města Brna při obohacování kulturního a společenského dění města a reprezentaci města.

○ *Řecká obec Praha*

Spolupráce s orgány veřejné správy na všech úrovních v roce 2016 je popsána jako uspokojující.

○ *Nadační fond HELLENIKA*

Předseda nadačního fondu Hellenika je členem Výboru Zastupitelstva města Brna od listopadu 2014 a 15. prosince 2016 byl zvolen zástupcem řecké menšiny do Výboru Zastupitelstva Jihomoravského kraje.

SLOVENSKÁ MENŠINA

J. Miño: spolupráca bola dobrá a myslím, že bez problémov. V reakciách oslovených spolkov nikto neuvádza žiadny problém.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Spolupráce je standardně dobrá, v rámci výborů Rady i samotné Rady je poskytována dostatečná informovanost o problémech a cílech dalších aktivit jednotlivých ministerstev. V regionech jsou individuálně aktivní Výbory, které samostatně řeší uvedenou problematiku. Menšina neevidovala konkrétní (oficiální) stížnost na postupy zmíněných institucí.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

Zapojení Vietnamců do různých akcí zejména kulturního a sportovního charakteru uspořádaných místní správou. Různá setkání s představiteli měst a obcí, kde žijí Vietnamci (*Svaz Vietnamců*). Kontakty s orgány veřejné správy na všech úrovních (*ACVN*). Občasná spolupráce, stále moc pasivní (*Van Lang*).

- JAKÁ BYLA SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI NÁRODNOSTNÍMI MENŠINAMI?
--

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Běloruská menšina se v roce 2016 zúčastnila, a to již podruhé, charitativního jarmarku na podporu ukrajinským vojákům a ohroženým obyvatelům Ukrajiny, pořádaného *Ukrajinským*

Národním domem. O něco později - 8. dubna - proběhlo setkání s běloruským dobrovolníkem na ukrajinském Donbasu, a to také ve spolupráci s ukrajinskou menšinou. Spolupráce s ostatními menšinami spočívala ve vzájemném informování o plánovaných akcích.

BULHARSKÁ MENŠINA

Až na malé výjimky skoro všechny bulharské spolky, kluby a organizace měly i v loňském roce spolupráci s jinými menšinami při přípravě různých multikulturních akcí, při výměně informací a zkušeností. Spolu s ostatními menšinami se podílel spolek *Vazražďane na Světu knihy Praha 2016* v květnu 2016, kde vystavil knižní produkci spolku. V roce 2012 začal spolek *Zaedno* vydávat dětský časopis *Kamarádi*, který je zaměřen na děti z národnostních menšin. V roce 2016 byl časopis vydáván a distribuován do sta škol, knihoven a neziskových organizací po celé ČR. Tento fakt spolupráci s ostatními menšinami zesílil. S redakcí časopisu spolupracují lidé, kteří patří k různým národnostním menšinám, či mají smíšená manželství. *BKOK Praha* se podílel na několika akcích, organizovaných DNM (*Zažij město jinak, 15. setkání národnostních menšin*), které měly multikulturní charakter. Spolupráce probíhala v přátelské atmosféře. V roce 2016 organizoval *BKOK Praha* celodenní *Festival pěveckých sborů národnostních menšin*. Festival se konal v koncertním sále *Domu dětí a mládeže*, Praha 2. Zúčastnilo se šest souborů z 5 národnostních menšin (bulharská, slovenská, ukrajinská, maďarská, vietnamská). Akce byla velmi zdařilá a kladně přijatá. Spolek *Bulharská pravoslavná obec* spolupracoval převážně s ukrajinskou, ruskou a ostatními menšinami pravoslavného vyznání.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Spolupráci s ostatními menšinami hodnotí jako velmi dobrou. Příslušníci německé menšiny se pravidelně účastní kulturního dne Chorvatů v Jevišovce.

MAĎARSKÁ MENŠINA

V loňském roce se spolu s ostatními menšinami i *Svaz Maďarů* úspěšně zúčastnil Pražské muzejní noci v prostorách DNM. Taneční soubor *NYITNIKÉK* se zúčastnil folklorního festivalu v Lovosicích. Tento taneční soubor se zúčastnil také festivalu *Praha srdce národů*.

NĚMECKÁ MENŠINA

Národnostní komunity v ČR žijí většinou odděleně. Výjimkou jsou lokality, které motivují národnosti k setkávání pod jednou střechou (např. DNM v Praze). Kontakty mezi členy *Spolku Němců* a ostatními jazykovými menšinami jsou jen na individuální úrovni.

Společné projekty s jinými národnostními menšinami SN nerealizovalo. Spolupráce např. v DNM v Praze, spolupráce se zástupci jiných národnostních menšin např. v Radě nebo v rámci Výborů (komisí) v jednotlivých krajích byla v rámci daných aktivit přínosná.

POLSKÁ MENŠINA

Kongres Poláků spolupracuje s ostatními národnostními menšinami pouze na celostátní úrovni v rámci Rady a na krajské úrovni v rámci Výboru zastupitelstva Moravskoslezského kraje. Klub Polski w Pradze spolupracuje s ostatními menšinami hlavně v DNM a spolurealizuje projekty – *Setkání kultur* a *Praha–srdce národů*. Spolupráce s ostatními národnostními menšinami probíhala jen okrajově a neměla na činnost PZKO větší vliv.

ROMSKÁ MENŠINA

Autorka textu se účastní setkávání národnostních menšin pod Magistrátem města Brna i na jednáních Výboru Jihomoravského kraje. Spolupracovala také na pořádání brněnského festivalu národnostních menšin *Babylonfest*, v rámci kterého měla i několik lekcí multikulturní výchovy na jedné brněnské ZŠ. Mimo to přednášela pro zástupce brněnských spolků národnostních menšin o historii i současnosti romské menšiny. Spolupráci hodnotí jako velmi dobrou.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Kontakty s dalšími menšinami se uskutečňují v rámci orgánů národnostních menšin (Rada, Výbor při Magistrátu hl. města Prahy a v regionech, Programová rada DNM), dále na společných akcích (*Muzejní noc*, *Svět knihy*, *Seminář národnostních menšin* pořádaný Magistrátem). Všechny rusínské organizace také průběžně realizují kontakty a vzájemnou komunikaci s občany a organizacemi i v jiných zemích, kde žije rusínská menšina. Rusínská menšina je členem *Světové rady Rusínů* téměř od založení této mezinárodní organizace. V jejím rámci i dalšími a dílčími formami se podílí na spolupráci s rusínskými organizacemi zde sdruženými. Spolupracuje s vysokoškolskými pracovišti na Zakarpatí (Užhorod) a rovněž s tamními spolky a organizacemi (např. *Klub TGM* v Užhorodě), nebo s *Četnickou stanicí* v Koločavě (pension a informační centrum, které navštěvují převážně čeští turisté), s organizacemi na Slovensku (Rusínská obroda) atd.

SPPR rovněž tradičně spolupracuje se sdružením *Podkarpatská Rus* (náhrada majetkových škod) se sídlem v Brně, které řadu let usiluje o odškodnění občanů a jejich potomků, kteří v letech 1938-9 a 1945-7 museli toto území opustit a zanechali tam své nemovitosti.

Časopis *Podkarpatská Rus* i webové stránky přinášejí pravidelné informace o rusínském národnostním dění ve Slovenské republice i dalších evropských zemích.

Rusíni.cz jsou v kontaktu hlavně se slovenskou menšinou v ČR, a to zejména mladými členy *Obce Slovákov v Prahe*, kteří se pravidelně zúčastňují na akcích, či neformálních posezeních.

Skejušan: spolupráce s ostatními národnostními menšinami žijícími v Chomutově byla v roce 2016 příkladná a skvělá. Pozvání na akce ostatních menšin např. *Oslava lunárního roku* Vietnamské skupiny, *Literární večer* německé menšiny, *Filmový festival* národnostních menšin v SD aréně v Chomutově, oslava romské menšiny v Lesoparku, účast na *Miss Etnikum* (zde získali 2. místo), šachový turnaj menšin, den Ukrajinců atd.

RUSKÁ MENŠINA

Institut slovanských strategických studií a Spolek ARTEK spolupracují s dalšími spolky národnostních menšin, zejména se slovanskými.

Sdružení Všeckožacký Svaz Českých zemí a Slovenska (VSČzS) : Se srbským sdružením *sv. Sáva* – vzájemná účast na akcích. V rámci Festivalu *Pokrova na Vltavě* spolupracovali se soubory příslušníků národnostních menšin – srbské, rusínské.

O. s. Kovčeg – Archa: má dobré vztahy se všemi představiteli národnostních menšin Ústeckého kraje. Nejproduktivnější jsou vztahy s židovskou a bulharskou menšinou.

Ruská tradice z.s.: nejaktivnější spolupráce s ostatními národnostními menšinami byla zejména v rámci aktivit v DNM na pořádání společných akcí a v komisích Rady. K nejtěsnější spolupráci docházelo s národnostními menšinami slovenskou, ukrajinskou, bulharskou, rusínskou a polskou. Spolupráce s ostatními menšinami byla zejména v rámci činností Programové rady DNM a realizaci společných aktivit organizací sídlících v DNM v Praze, jako např. Konference a Setkání národnostních menšin, Knižní veletrh *Svět knihy*, *Muzejní noc* v DNM, Folklorní festival *Praha srdce národů*

Sportovní klub SAMBO: Při provedení mezinárodních turnajů byla spolupráce s: Rusové, Ukrajinci, Maďaři, Bělorusové, Kyrgyzové, Kazachové, Řekové, Slováci, Lotyšci, Slovinci, Rakušané, Litevci, Estonci, Němci, Poláci, Holanďané.

ŘECKÁ MENŠINA

○ *Asociace řeckých obcí v ČR*

AŘO charakterizuje spolupráci s ostatními národnostními menšinami v roce 2016 jako aktivní, a to na základě konkrétních projektů/akcí (Folk máj – ŘO Javorník, Babylonfest – ŘO Brno a Lyceum Řekyň v ČR, Den národnostních menšin Jihomoravského kraje, Turnaj o pohár předsedy AŘO atd.) i v rámci zasedání jednotlivých rad či pracovních skupin. Na

celostátní úrovni se tato spolupráce promítá hlavně na úrovni Rady. Na regionální úrovni je spolupráce s ostatními národnostními menšinami možná pouze v případě, že v dané lokalitě existuje organizovaná jiná menšina než řecká. V tomto případě se dá říci, že obecně je tato spolupráce pozitivní a úspěšná. Například v Brně Výbor pro národnostní menšiny Magistrátu města Brna podporuje spolupráci místních menšin. Řecká obec Brno dále spolupracuje s dalšími místními menšinami z Balkánu při tanečních vystoupeních a jiných dílčích kulturních akcích. Představitelé Řecké obce Brno pravidelně navštěvují menšinové neřecké akce. Rovněž v Karviné a v Praze je spolupráce s ostatními národnostními menšinami tradičně dobrá. Naopak např. v Šumperku a v Krnově spolupráce s ostatními menšinami nemá potřebné zázemí. V Ostravě se rovněž v roce 2016 žádná spolupráce s jinou menšinou nerealizovala.

- *Lyceum Řekyň v ČR:*

Lyceum spolupracuje velmi dobře a aktivně se všemi organizacemi národnostních menšin v městě Brně. Jeho předsedkyně je členkou Přípravného výboru pro *Babylonfest* – Dny brněnských národnostních menšin. Svou účast zahájili ve středu 14. září 2016 v Knihovně Jiřího Mahena představením díla Jorgose Seferise, nositele Nobelovy ceny za literaturu (1963) v rámci programu Literární dílna. Ve čtvrtek 15. září hudební skupina Jannis Moras & Banda odehrála jediný open air koncert na nádvoří Staré radnice. Dobrovolné vstupné z koncertu posloužilo jako fond Referátu péče o seniory a osoby se zdravotním postižením na Magistrátu města Brna. Na organizaci koncertu spolupracovalo *Turistické informační centrum* města Brna. Taneční soubor Lycea vystoupil v hlavním programu s názvem *Babylon pod Špilberkem* v parku na Moravském náměstí. Zatančil v programu *Duhové náměstí* a vystoupil v programu *Folklor minorit* s představením tanců a písní z národopisného regionu *Thrákie*. Na závěr organizovali společenský večer s tradiční řeckou zábavou s brněnskou hudební skupinou *I Parea*, s ochutnávkou řeckých specialit, s prověřením znalostí účastníků z řeckých reálií s tanečním představením tanečníků ze souborů *Prometheus* a Lycea Řekyň s programem *rebetiko* a školou řeckých tanců.

- *Nadační fond HELLENIKA*

Spolupracuje dlouhodobě se všemi spolky národnostních menšin v Brně a v Jihomoravském kraji.

SLOVENSKÁ MENŠINA

J. Miňo: Veľmi dobrá a bezproblémová. Tu je potreba zmieniť hlavne mnohoročnú spoluprácu všetkých národností na najväčšom spoločnom projekte – medzinárodnom festivale národnostných menšin a etník *Praha srdce národů*. V minulom roku sa uskutočnil už jeho 18. ročník. Ďalšou významnou skutočnosťou je aktívna spolupráca spolkov, ktoré majú sídlo v DNM. To sú predovšetkým spolky *FOSA*. Ich spolupráca s menšinami je veľmi dobrá, zvlášť s poľskou, ruskou, ukrajinskou, maďarskou, bulharskou a rusínskou menšinou. Dôkazom sú spoločné programy – *Muzejná noc*, *Svět knihy*.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

V rámci DNM v Praze a jednotlivých programů dobrá. Polská menšina připravila ve spolupráci s ukrajinskou menšinou pražský kulturní večer. Spolek *Limbora*, který tradičně zajišťuje program *Praha srdce národů*, čerpá ze spolupráce s ukrajinskou menšinou a jednotlivými spolky. Za společný počín a spolupráci všech národnostních menšin, Rady, jednotlivých ministerstev a veřejnoprávních institucí lze označit pokračování programu ČRo Plus *Mezi námi*, popř. nový pořad o národnostních menšinách na ČT *Sousedé*.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

Přetrvává trend z minulých let, kdy spolupráce s ostatními menšinami byla většinou uskutečňována jako spoluúčast na *Dnech národnostních menšin* organizovaných místní správou. Občasná setkání v menším rozsahu, šlo o výměnu názorů (ACVN). Společné

sportovní aktivity (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*). Mohla by být aktivnější a efektivnější (*Van Lang*).

- JAKÉ BYLY PROBLÉMY V ŽIVOTĚ SPOLEČENSTVÍ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN?

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Poměrně nízká aktivita příslušníků menšiny (i když vloni zaznamenali její nárůst), většina registrovaných organizací žádnou činnost neprovádí. Iniciativu se snaží převzít jednotlivci, pro které je organizační činnost finančně a časově náročná.

BULHARSKÁ MENŠINA

Bulharská pravoslavná obec čelila částečným potížím: krátce před zahájením Festivalových dní *Víra, Naděje, Lásky a Moudrost – všechno to, co nás sblíží*. Z důvodu odvolání ředitelky *Bulharské školy Petra Berona* po určitou dobu neměla škola ředitele a žáci neměli oprávnění účastnit se mimoškolských aktivit, což ovlivnilo kulturní obsah festivalu, který počítal s jejich účastí. Z tohoto důvodu se změnila i cílová skupina, které měl být věnován výtěžek z aktivit: v době podání grantu se počítalo s podporou výtvarného projevu dětí z *Bulharské školy*. Po změnách se jimi stali sociálně slabí příslušníci bulharských rodin a senioři. Změněn byl i původní název stromu, symbolu festivalu: v začátcích pojmenovaný *Strom života*, v průběhu projektu byl změněn na *Strom lásky a podané ruky*, který lépe vystihuje podstatnou tezi projektu.

Ostatní spolky neměly zásadní problémy. Především se potýkaly s nedostatkem finančních prostředků a někdy s absencí vhodných prostorů pro svoji činnost.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Dlouhodobý problém, který velice znesnadňuje jakoukoliv práci v rámci komunity, je dispersní rozšíření Chorvatů po roce 1948. To, že Chorvati žijí roztroušeně na území celé republiky, má velmi neblahé dopady na předávání národnostní identity. Tomuto problému se snaží čelit, zejména propojováním kontaktů mezi jednotlivými příslušníky, kteří o to mají zájem. Velkým úkolem bude, jak k posílení vazeb využít zrekonstruovaný *Chorvatský dům*.

MAĎARSKÁ MENŠINA

Problémy byly pouze běžného charakteru, ničím se významně nelišily od předcházejících let. Stojí za zmínku nespokojenost s přidělením dotací Ministerstva kultury pro kulturní akce: nerozdělená rezerva, která je ke konci finančního roku daná k dispozici jednotlivým spolkům, může být jen těžko účelně použita v závěru roku při pevně stanoveném programu na celý rok.

NĚMECKÁ MENŠINA

Podle *Spolku Němců* existují dva základní problémy, které jsou důsledkem minulosti:

- (1) Územní roztríštěnost: Německá menšina v ČR je malá (19 000 osob podle sčítání lidu 2011) a žije roztríštěně po celém území ČR. To ztěžuje vzájemnou komunikaci, spolkový život, výuku německého jazyka, předávání kulturních tradic a urychluje asimilaci.
- (2) Věková struktura: Občané německé národnosti jsou převážně vyššího, důchodového věku. S tím souvisí horší zdravotní stav, nízká dopravní mobilita, počítačová nevybavenost, horší informovanost a také informovatelnost.

Podle SN nebyly problémy v životě menšiny zaznamenány.

POLSKÁ MENŠINA

Kongres Poláků: v roce 2016 vydalo Ministerstvo vnitřní závažné stanovisko ohledně provádění svatebních obřadů v jazyce národnostní menšiny. Na Těšínsko bylo každodenní praxí, že se tyto

obřady konaly na žádost snoubenců rovněž v polském jazyce. Nové stanovisko přinutilo tuto praxi změnit a nyní se obřady konají pouze v českém jazyce. Výjimku tvoří obřady církevní, které jsou nadále prováděny jako doposud rovněž v polském jazyce. *Kongres Poláků* v tomto roce zaznamenal nepříjemnou situaci v obci Hnojník, kde starosta obce jednající v působnosti rady obce nepovolil rozšíření počtu žáků ve škole s polským jazykem vyučovacím, i když pro toto rozšíření byly ředitelem školy splněny veškeré podmínky, včetně hygienických. Nadále polskou menšinu tíží způsob financování aktivit polské menšiny, zejména pokud se jedná o vydávání novin *Głos Ludu* a časopisu *Zwrot*. Grantová politika státu srovnává vydavatele těchto titulů, které vycházejí po několik desetiletí, s tituly, které dosud ani nevyšly nebo vycházejí jen krátce, a nutí je každoročně předkládat žádosti o dotace a čekat několik měsíců, zda titul bude podpořen. Polská menšina již několik let navrhuje, aby u těchto zavedených projektů bylo možné žádat o dotace v delším cyklu, kupř. 5 nebo 10 let.

PZKO:

1. Nadále přetrvává nesouhlas zastupitelů samosprávy města Havířova k ustanovení Výboru přes to, že k jiné národnosti než české se přihlásilo 13,8 % občanů tohoto města. Obyvatel je celkem 94 351, k české národnosti se přihlásilo 58 795 (62,315 %), národnost neuvedlo 22 535 (23,884 %) a k jiné národnosti než české se přihlásilo 13 021 (13,8%).
2. Není dodržováno právo na přijímání informací ve svém mateřském jazyce v obcích, kde se podle posledního sčítání lidu více než 10 % občanů přihlásilo k polské národnosti. Zákon o obcích (č. 234/2006 Sb.) jakož i menšinový zákon to výslovně stanovuje a týká se to:
 - a) železniční zastávky pouze s českými názvy: Střítež u Českého Těšína, Hnojník, Albrechtice u Českého Těšína, Horní Suchá, Závada, Petrovice u Karviné;
 - b) na železničních zastávkách Třinec (Trzyniec), Český Těšín (Czeski Cieszyn), Karviná hlavní nádraží, Bohumín byly instalovány trojjazyčné česko-anglicko-německé (!), avšak nikoliv polské informační tabule.
3. S vděkem přijímá informaci, že Sekretariát Rady rozšířil specifikaci možných finančních požadavků v rámci dotačního programu Podpory implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v ČR, v rámci tematického okruhu C. Ve vymezení účelu dotace dotačního programu C Charty se jedná o: Podporu užívání tradičních a správných forem místních názvů v menšinových jazycích. Zvláštní zřetel bude brán na výrobu, instalaci a údržbu tabulí s názvy obcí, jejich částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků.
4. Existuje přerozdělování finančních prostředků např. z Ministerstva kultury, jež města a obce čerpají na podporu rozvoje kultury a činnosti menšinových spolků, ve svůj prospěch.

ROMSKÁ MENŠINA

Poslední dobou se na autorku textu obrací i jiné národnostní menšiny žijící v ČR. Aktuálně se řeší odebrání doplňkové ochrany občanům afghánské národnosti, kteří zde žijí integrovaně i několik let. Důvody Ministerstva vnitra nejsou zcela v souladu s prohlášením Ministerstva zahraničních věcí a i specifických organizací, jako je např. *Amnesty International*. Romská menšina řešila povinnou školní docházku, zápisy do MŠ, spádovost škol. V oblasti vzdělávání je stále více romských studentů, kteří řeší podporu jízdného do školy.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

SPPR citelně vnímá postupné stárnutí své členské základny, dále značnou nechuť lidí obecně - příslušníky národnostních menšin nevyjímaje – sdružovat se do organizovaných společenství. Pokud jde o tento problém, možná to rusínská komunita pocházející z východního Slovenska (*Rusíni.cz*) řeší lépe, neboť na členské základně v podstatě netrvá a značná část jejich aktivit je spíše společenského a zábavního charakteru. Nicméně i zde existují problémy, *Rusíni.cz* je vnímají zejména jako značnou míru asimilace Rusínů či

všeobecnou neinformovanost, tj. malé povědomí majoritní společnosti o Rusínech. Setrvávajícím problémem je stále společensky i občanskoprávně rozdílný status kategorie „příslušník národnostní menšiny“ (s občanstvím ČR) a „cizincem“ a rozdílným statutem, což je ovšem dáno ze zákona.

Skejušan: jediným problémem jsou finanční prostředky. Od města Chomutova získali dotaci ve výši 30 tis. Kč, což ale bylo 50% vynaložených nákladů. Jinak by dotaci nemohli čerpat. To bylo poprvé, kdy spolek musel dát polovinu účtovaných nákladů.

RUSKÁ MENŠINA

Institut slovanských strategických studií a Spolek ARTEK: Problém vzniká zejména s uměle vykonstruovanou a agresivně šířenou rusofobií v menší části české společnosti. Podle Radmily Zemanové-Kopecké je a byla navíc podporovaná mimo jiné i takzvaným zástupcem ruské menšiny v Radě.

Sdružení Všeokázský Svaz Českých zemí a Slovenska (VSČzS): Nemá informace o konkrétních problémech. S pomluvami a závistí se občas setkává.

O. s. Kovčeg – Archa: Zásadní problémy nevznikly.

Ruská tradice z.s.: Stav se výrazně nezměnil oproti předchozím letům (popsaným od roku 2013 ve zprávách Rady). Nadále přetrvává agresivní a prokremelský (protievropský) postoj řady spolků sdružujících se v Koordinační radě při velvyslanectví RF v ČR.

Sportovní klub SAMBO: problémy s xenofobií českých občanů.

ŘECKÁ MENŠINA

Problémy v životě řecké menšiny v ČR opět závisí na situaci v jednotlivých regionech. Z celorepublikového hlediska však můžeme poukázat na problémy s nezaměstnaností. Řecká národnostní menšina se také často setkává s předsudky a zažitými názory na řeckou komunitu, o kterých jsme doufali, že už jsou překonané. K této problematice přispívá i růst xenofobie v ČR a mediální výpady proti menšině. Další problémy, se kterými se potýká řecká menšina, je udržování národnostního povědomí a znalosti jazyka u mladších generací, zajištění výuky řeckého jazyka a prostředků na ni, získávání prostředků na činnost obcí (z dotací či od členů) a personální otázky a aktivita členů v jednotlivých organizacích. Důležitou komplikací pro řecké obce byla i změna legislativy ohledně změny názvu a zápisu do rejstříku spolků včetně vytvoření nových stanov. Dalším problémem v posledních letech je i narůstající počet nových řeckých migrantů, převážně ekonomických, a to především způsoby jejich začleňování do společnosti, poskytnutí asistence či pomoci s porozuměním legislativy a kultury ČR.

Lyceum v roce 2016 neřešilo svůj vlastní problém, nebo problémy svých členů, ale společně s *Hellenikou* a *Řeckou obcí Praha* v březnu zorganizovaly materiální a finanční sbírku na pomoc uprchlíkům v Řecku, vyhlášenou Diecézní charitou Brno. Na sběrné místo na Rosické ulici č. 1 putovalo z Prahy plně naložené auto materiální pomoci od členů Lycea, pražské řecké obce i řeckých studentů, která obsahovala mimo jiné dětské pleny, zdravotnický materiál a trvanlivé potraviny. Materiální sbírku doplnili členové Lycea o jarní a letní oblečení pro děti i dospělé. Navíc Lyceum Řekyň v ČR a Hellenika nadační fond přispěly také finančními dary na konto osvědčené Úřadem Jihomoravského kraje na pomoc uprchlíkům.

Stalo se již tradicí, že správní rada Lycea rozhodla i v roce 2016 využít vánočního zvyku obdarovávání a proměnila tradiční novoroční přání za projev lásky k bližnímu a přispěla finančním darem na celosvětové programy organizace Lékaři bez hranic.

SLOVENSKÁ MENŠINA

J. Miño: Pre slovenskú menšinu je to pokračujúci rozpor týkajúci sa *Slovenského domu*. Jedným z jeho proklamovaných prínosov malo byť ušetrenie finančných (grantových) prostriedkov spolkov, ktorých aktivitám bude *Slovenský dom* slúžiť. Nepravdivé sa tak ukázali proklamácie ohľadne možností realizácie programov a hlavne zaistenia jeho financovania.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Pomineme-li trvající zátěž u všech menšin, vyplývající z financování a kofinancování jednotlivých projektů, je diskuse mezi nimi možná jak na úrovni Rady, tak v rámci výborů Rady, v Praze pak organizovaně v rámci DNM. Na této úrovni lze projednat případné problémy národnostních společenství, byť se vesměs jedná o otázky, jež lze řešit na pracovní úrovni.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

Stabilizace podnikání a zajištění živobytí pro mnoho rodin z komunity. Problém s vízovým režimem ambasády ČR ve Vietnamu, který prakticky brání možnosti navštěvovat se i pro nejbližší rodinné příslušníky. Přes obecnou stížnost a nespokojenost Vietnamců, protest různých organizací a firem, snahu a aktivní účast několika členů Rady (zástupců ruské, ukrajinské a vietnamské menšiny) v pracovní skupině pro *Visapoint*, veřejný slib vysokých představitelů Ministerstva zahraničních věcí problém stále trvá a řešení není v dohlednu.

UVEĎTE PŘEHLED FINANČNÍ PODPORY ORGANIZACÍ VAŠÍ NÁRODNOSTNÍ MENŠINY PODLE DÁRCE (STÁTNÍ ROZPOČET, ROZPOČET KRAJŮ, MĚST, OBCÍ, OSTATNÍ DONOŘI).

BĚLORUSKÁ MENŠINA

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Spolek Pahonia	Prezentace běloruské kultury v Praze	Magistrát hl. m. Prahy	50 000

BULHARSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace		dárce	dotace (Kč)
Zaedno	Kamarádi	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	500 000
Pirin	Výuka bulharských lidových tanců a písní		60 000
	Uchování bulharských lidových tradic a tanců		55 000
Bulharská kulturně osvětová organizace se sídlem v Praze		Festivalové dny „Víra, Naděje, Láska a Moudrost – všechno to, co nás sblíží“	56 000
Zaedno	Zachování bulharského jazyka, kultury a lidových tradic		220 000
Vazražďane		Časopis Balgari	650 000
		Klub Vazražďane	75 000
		Dny bulharské kultury	85 000
celkem			1 701 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace		projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Zaedno	Trifon Zarezan, bulharský svátek vína 2016, XIV. ročník		magistrát hl. m. Prahy	50 000
Bulharská kulturně osvětová organizace Sv. Cyrila a Metoděje v Praze		Klubová činnost a Cyrilometodějské koncerty		15 000
Vazražďane	Klub Vazražďane			40 000
	Dny bulharské kultury			40 000
Bulharská beseda		Umění spojuje		10 000
Asociace bulharských spolků v ČR z.s.	Filmové večery (2. ročník)			10 000
	Hlasy Bulharska			10 000
	Naším dětem			20 000
celkem				195 000

CHORVATSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR	Dokumentace chorvatské menšiny	Ministerstvo kultury	160 000
	25. Chorvatský kulturní den	Ministerstvo kultury	150 000
	Muzeum moravských Chorvatů		423 334
	Dokumentace nejstarších mluvčích moravské chorvatštiny	Úřad vlády	180 000
celkem			913 334

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR	25. Chorvatský kulturní den	obec Jevišovka	30 000

Projekty podpořené ostatními donory

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR	25. Chorvatský kulturní den	soukromý dárc	50 000
	Aktivita menšiny	zahraniční zdroje	266 000
celkem			316 000

MAĎARSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

Projekty podporované dotacemi orgánů činných v kultuře			
organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Svaz Maďarů žijících v českých zemích	Prágai Tükör	Ministerstvo kultury	1 040 000
	Kulturně informační a dokumentační činnost		620 000
	Dny maďarské kultury		170 000
celkem			1 830 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Svaz Maďarů OJ Praha	Folklorní soubor Nyitnikék	Magistrát hl. m. Prahy	10 000
	Kulturně informační a dokumentační činnost a Dny maďarské kultury		30 000
Svaz Maďarů OJ Brno	Dny maďarské kultury	Město Brno	40 000
	Kulturně informační a dokumentační činnost	Jihomoravský kraj	40 000
Svaz Maďarů OJ Ostrava	Kulturně informační a dokumentační činnost	Moravskoslezský kraj	78 000
	Dny maďarské kultury	Magistrát města Ostrava	40 000
Svaz Maďarů OJ Teplice	Kulturně informační a dokumentační činnost	Město Teplice	19 000
		Město Most	13 000
		Město Bílina	5 000
		Ústecký kraj	70 000
	Dny maďarské kultury	Město Teplice	9 000
Svaz Maďarů OJ Lovosice	Kulturně informační a dokumentační činnost	Město Lovosice	41 000
		Ústecký kraj	30 000
	Dny maďarské kultury	Ústecký kraj	50 000
celkem			475 000

Projekty podpořené ostatními donory

Projekty podporované dotačními úřady			
organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Svaz Maďarů	Prágai Tükör	sponzoři	60 000
	Kulturně informační a dokumentační činnost	Ministerstvo zahraničí MR	465 000
OJ Praha, Ostrava, Lovosice		dary	87 000
OJ Praha	Dny maďarské kultury	dar	18 000
Svaz Maďarů	Kulturní aktivity	Ministerstvo zahraničí MR	311 000
			18 000
celkem			959 000

NĚMECKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Shromáždění Němců (SN), Hřebečsko-Moravská Třebová	Dny německo-české kultury	Ministerstvo kultury	65 000
SN, Praha	Velké setkání německých svazů v ČR 2016		230 000
	Vydávání novin Landes-Echo		1 449 250
Spolek Němců	Kulturní, dokumentační a informační činnost celostátního spolku německé menšiny v ČR		45 000
	Kulturní sdružení Kraslice a Heimatchor		30 000
Spolek Němců v Čechách	Vandrující Chebští muzikanti	Ministerstvo kultury	40 000
	Heimatruf		27 000
Slezský německý spolek	Troppauer Nachrichten		44 000
celkem			1 930 250

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
SN Moravská Třebová	Dny kultury	Město Moravská Třebová	???
Německý jazykový a kulturní spolek Brno	Jazykové, kulturní a osvětové vzdělávání členů spolku a zájemců německé jazykové komunity	Město Brno	44 000
Německé kulturní sdružení - Region Brno	Zachování a rozvíjení kulturní identity německé menšiny se zaměřením na informační a vzdělávací aktivity pro mladou generaci většinové společnosti		41 000
Spolek Němců Skalná	celoroční činnost	MěÚ Skalná	6 000
Spolek Němců Kraslice	celoroční činnost	Karlovarský kraj	20 000
	Den národnostních menšin Karlovarského kraje	Karlovarský kraj	4 000
Spolek Němců Chomutov	celoroční činnost	MěÚ Chomutov	20 000
Spolek Němců Kraslice	celoroční činnost	Kraslice, Rotava, Stříbrná, Bublava	26 000
Spolek Němců Nový Bor	celoroční činnost	MěÚ Nový Bor	3 000
Spolek Němců Mladé Buky	celoroční činnost	MěÚ Šluknov	8 000
celkem			172 000

Projekty podpořené ostatními donory

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Bolatice	1	Velvyslanectví SRN	
DSKV Brno	9	Ministerstvo vnitra SRN	
Šumavský spolek	1	Velvyslanectví SRN	
Cheb	2	Ministerstvo vnitra SRN	
	1	Velvyslanectví SRN	
Chomutov	3	Ministerstvo vnitra SRN	
Hlučín	5	Velvyslanectví SRN	
Kravaře	4		
Plzeň	4		
Haviřov	10	Ministerstvo vnitra SRN	
Haviřov	1	Velvyslanectví SRN	
Liberec	6	Ministerstvo vnitra SRN	
	1	Velvyslanectví SRN	
Šumperk	5	Ministerstvo vnitra SRN	
Trutnov	2		
	1	Velvyslanectví SRN	
Opava	12	Ministerstvo vnitra SRN	
	1	Velvyslanectví SRN	
Moravská Třebová	4	Ministerstvo vnitra SRN	
Nečtiny	5		
Spolek Němců a přátel německé kultury	4		
Jablonec	2		
BUSOW	2		
	1	Velvyslanectví SRN	
Praha	6	Ministerstvo vnitra SRN	
Shromáždění německých spolků	Podpora SN, setkávacích středisek a JUKONU v oblasti personální, provozní a projektové	Ministerstvo vnitra SRN	
celkem			9 219 257,65

POLSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt	dárce	dotace (Kč)
PZKO	Přednáškové aktivity Mezigenerační Regionální Univerzity	Úřad vlády	30 000
	Polská menšina on-line prostřednictvím www.zwrot.cz		85 000
	Vydávání měsíčníku Zwrot	Ministerstvo kultury	940 000
	Kulturně-společenské aktivity PZKO v ČR		950 000
	Piszemy razem - Pišeme společně	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	82 000
Kongres Poláků	Vydávání Glosu ludu	Ministerstvo kultury	4 940 000
	Dokumentační centrum Kongresu Poláků		450 000
	Takoví jsme 2016 / Tacy jesteśmy 2016		300 000
	Zelené školy nad Baltem	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	300 000

Sdružení polské mládeže v ČR, Český Těšín		Dny studentské kultury		Ministerstvo kultury	30 000
		Independent.pl – setkání s polskou nezávislou kulturou			25 000
Sdružení přátel polské knihy Český Těšín	Já čtu tobě a ty mně 2016			Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	20 000
	S knihou na cestách 2016				127 000
celkem					8 279 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace		projekt	dárce	dotace (Kč)
PZKO	Inicjatywy PZKO		Městský úřad Český Těšín	10 000
	Koncert dětského souboru Rytmika na závěr školního roku 2015/2016			18 000
	Konkurs literacki Zwrotu			15 000
PZKO	Melpomeny 2016		Moravskoslezský kraj	20 000
	Mezinárodní vědecká konference Zaošl jako multietnický historicko-kulturní region			70 000
	Kalendarz Śląski 2017 (vydání publikace)			80 000
Sdružení přátel polské knihy Český Těšín		S knihou na cestách 2016	Městský úřad Český Těšín	40 000
				10 000
Ars Musica z.s	Popularizace sborového zpěvu, lidové hudby a divadelních forem na vysoké umělecké úrovni		Městský úřad Český Těšín	25 000
Klub Polski w Pradze	Podpora činnosti spolku		Magistrát hl. m. Prahy	15 000
	Cyklus koncertů			15 000
	Setkání kultur			15 000
	Představení Těšínského divadla			20 000
	Výstava fotografií Grundtvig			15 000
celkem				343 000

Dotace poskytnuté ostatními a zahraničními donory

organizace	projekt, účel dotace		dárce	dotace (Kč)
PZKO	Inicjatywy PZKO		Konsulat Generalny RP w Ostrawie	16 861
	Dofinansowanie działalności Biura ZG PZKO			80 550
	Melpomeny 2016			13 425
	Dofinansowanie działalności Biura ZG			21 480
	Dofinansowanie miesięcznika Zwrot			268 500
	Konkurs literacki miesięcznika „ZWROT“			26 850
PZKO	Zakup wyposażenia i dofinansowanie kosztów utrzymania siedziby		Stowarzyszenie Wspólnota Polska	295 296
	Dofinansowanie działalności kulturalnej			55 620
	Wsparcie dziecięcego zespołu Rytmika		Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie	24 428
	Wsparcie portalu www.zwrot.cz			307 850
	Edycja miesięcznika Zwrot			430 990
Sdružení přátel polské knihy, z. s., Český Těšín	S knihou na cestách 2016		Konsulat Generalny RP w Ostrawie	9 397
	Já čtu tobě a ty mně 2016			15 438
	Statutowa działalność SPPK		Stowarzyszenie Wspólnota Polska	35 756,85
celkem				1 602 442
Klub Polski w Pradze	Predstavení Těšínského divadla		Ministerstvo zahraničí Polské republiky	900 EUR
	Publikace Polské stopy v Praze			1 922 EUR

ROMSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
DROM	Cesta za poznáním	Ministerstvo kultury	
IQ Roma servis, z.s.	Centrum integračních služeb (Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi)	Ministerstvo práce a sociálních věcí (+ města Brno, Břeclav, Lanžhot, Zastávka)	
	Centrum komunitní a terénní sociální práce	Ministerstvo práce a sociálních věcí (+ město Brno)	

IQ Roma servis, z.s.	Centrum motivace a stimulace	Ministerstvo práce a sociálních věcí, (+ město Brno, MČ Brno-sever, Jihomoravský kraj)	
	Centrum poradenství a zaměstnanosti	Ministerstvo práce a sociálních věcí, (+ město Brno, Jihomoravský kraj)	
	Gendalos odrazí k úspěchu	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	
	Koordinovaná spolupráce na podporu rodiny	Ministerstvo práce a sociálních věcí	
	Společná cesta	Úřad vlády (+ město Brno)	
	Společně to zvládneme	Ministerstvo vnitra	70 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
IQ Roma servis, z.s.	Brno slaví Mezinárodní den Romů	Město Brno	65 000
	Centrum integračních služeb (Sociální Partnerství)	Město Brno a města Břeclav, Lanžhot, Zastávka (+ MPSV)	
	Centrum komunitní a terénní sociální práce	Město Brno (+ MPSV)	
	Centrum poradenství a zaměstnanosti	Město Brno, Jihomoravský kraj (+ Ministerstvo práce a sociálních věcí)	
	Na plácek!	Město Brno	
	Společná cesta	Město Brno (+ Úřad vlády)	

Projekty podpořené ostatními (i zahraničními) donory

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
DROM	Naše nová cesta – Amaro nevo drom	EU - Operační program Zaměstnanost, Prioritní osa: 2 Sociální začleňování a boj s chudobou	5 584 551,25
	Seberozvojové aktivity v NZDM	NADACE AGROFERT	
	Klienti NZDM DROM budou objevovat minulost	Europe for Citizens – European remembrance	
IQ Roma servis, z.s.	Amaro records – linked through music	Bader Philanthropies Inc.	769 381
	Amaro records - s láskou k hudbě	Nadace VIA z Regionálního fondu rozvoje - Sousedíme si	44 029
	Amaro records – Rythm is a drive of our life (5/2016 – 4/2018)	Bader Philanthropies Inc.	1 143 000
	Cesta za úspěchem 1.7.2016 – 30.6.2017	Nadace rozvoje občanské společnosti - Pomozte dětem	
	Gendalos – krok k úspěšnému studiu 1.8. 2014 – 31. 7. 2016	Projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů	1 736 753
	Jsmo online, ne offside - 31.7.2017	CSOB nadační program vzdělání 2016.	78 000
	Komu se nelení, tomu se zelení 1.6. 2015 - 31. 5. 2016	CSOB, a.s.	100 350
	Krok k úspěchu 1.8. 2016 – 31. 7. 2017	Nadační fond Albert	41 209
	Mám na to! 1.10. 2016 – 30.9. 2017	Nadace Albatros	747 622
	Miniactive 30. 9. 2016 - 31. 8. 2017	Bader Philanthropies Inc.	253 968
	Nemáš moc, ale máš tu moc! 1.4. 2015 – 31. 3. 2016	Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů	999 888
	Pestrý plácek	Nadace Veronica (25 000 Kč, 39%) grant Velvyslanectví Nizozemského království (16 000 Kč, 25%), Program Mládež kraji – Jihomoravský kraj (23 000 Kč, 36%)	64 000
	Pojďme spolu ven 1. 4. 2015 – 31. 8. 2016	ING Bank Fond Nadace Terezy Maxové dětem	10 000
	Právo na rodinu – koordinovaná spolupráce s rodinami a institucemi 1.8. 2014 – 31. 7. 2016	Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů	1 856 322
	Romští rodiče pro inkluzi 1.3. 2016 - 28. 2. 2017	Open society fund Praha	
	Vánoce jako dar 1.11. 2015 - 31. 1. 2016	ČSOB, a.s.	
	Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-housing) 1.4. 2016-30. 3. 2018	Evropský sociální fond - Operační program zaměstnanost, FRA LERI	OPZ: 3 075 000 FRA LERI: 255 366

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
SPPR	Časopis Podkarpatská Rus	Ministerstvo kultury	90 000
Skejušan	Činnost souboru		29 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Skejušan	Činnost souboru	Město Chomutov	30 000

Projekty podpořené ostatními (i zahraničními) donory

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Skejušan	Činnost souboru	Severočeské uhelné doly	5 000

RUSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Ruská tradice	Časopis Ruskoje slovo	Ministerstvo kultury	1 590 000
	Kulturně-společenská činnost Ruské tradice v roce 2016		170 000
	Vydání knihy: Jak to vidí čiča Luša		142 238
	Příloha časopisu Ruskoje slovo – Slovo našim dětem	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	60 000
celkem			1 962 238

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Ruská tradice	Celoroční činnost dětského divadelního souboru Krásný sarafán	Magistrát hl. m. Prahy	50 000
	Klubová a kulturně-společenská činnost ruské menšiny v DNM v roce 2016		20 000
celkem			70 000

Projekty podpořené ostatními (i zahraničními) donory

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Všekožácký Svaz Českých zemí a Slovenska	Příspěvek na činnost sdružení	soukromá osoba	12 000
	Postavení kříže u hromadného hrobu obětí poválečných represí na Olšanských hřbitovech; příspěvek na pietní akce VSČZS.		20 000
Sportovní klub SAMBO	Memoriál Nikolaje Martynova	Quality control s.r.o.	25 000

O.s. Kovčeg – Archa uvádí, že na žádný z projektů, na nichž se podílí, neobdržel finanční podporu z ČR ani ze zahraničí. Na financování *Večera ruské kultury* přispěl magistrát Teplic, prostřednictvím *Centra pro integraci cizinců*, který vyplatil honoráře vystupujícím přímo.

ŘECKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
ŘO Praha	Vydávání časopisu Kalimera	Ministerstvo kultury	250 500
AŘO v ČR	Kulturní činnost řecké menšiny v ČR		1 000 000
	Výuka řeckého jazyka dětí a mládeže, příslušníků řecké národnostní menšiny v ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	361 000
Lyceum Řekyň v ČR	Výuka řeckých tanců a hudební výchova		296 000
	Zachování a rozvoj kultury řecké menšiny žijící v ČR	Ministerstvo kultury	120 000
celkem			2 027 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Lyceum Řekyň v ČR	Udržení řeckých kulturních tradic	Jihomoravský kraj	50 000
Lyceum Řekyň v ČR	Rozvoj řecké kultury a vzdělávací činnost v Brně	Statutární město Brno	48 000
Lyceum Řekyň v ČR	Tradiční řecké vinobraní		30 000
Řecká obec Brno	Řekové v Brně 2016		85 000
Řecká obec Brno	Kulturní činnost Řecké obce Brno v roce 2016	Jihomoravský kraj	60 000
Řecká obec Šumperk	Nájemné zábava	Město Šumperk	3 000

Řecká obec Bohumín	Činnost obce		Město Bohumín	20 000
	Oslava státního svátku - den OXI			13 000
Řecká obec Krnov	Řecké dny Krnov 2016		Moravskoslezský kraj	79 000
	Oslava 20 let založení tanečního souboru Antigoni		Město Krnov	50 000
			Město Krnov	10 000
Řecká obec Javorník	FOLKMAJ 2016		Město Javorník	30 000
			Olomoucký kraj	35 000
Řecká obec Karviná	Činnost		Moravskoslezský kraj	80 000
Řecká obec Ostrava	Kulturní činnost menšiny		Moravskoslezský kraj	50 000
	Realizace státních svátků	Magistrát města Ostravy		40 000
Řecká obec Praha	Společenské večery při příležitosti státních svátků		Magistrát hl. m Prahy	30 000
	Taneční soubor Akropolis			30 000
Hellenika nadační fond	Hellenika, zachování řeckého kulturního povědomí		Jihomoravský kraj	60 000
	Řecká informační a kontaktní kancelář v Brně		Statutární město	60 000
			Brno	12 000
celkem				875 000

SLOVENSKÁ MENŠINA¹⁶⁶

Miňo: Informácie neboli od oslovených subjektov poskytnuté, s tým, že to sú verejne prístupné informácie – na web stránkach vládnych inštitúcií, krajov a obcí. Spolky čerpajú financie zo zdrojov resortov školstva, kultúry, Úradu vlády, mest a obcí, zo sponzoringu a vlastných zdrojov.

SRBSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Srbské sdružení Sv. Sáva	Srpska reč	Ministerstvo kultury	540 000
	Kulturně-společenské aktivity srbské menšiny v roce 2016		70 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji:

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Srbské sdružení Sv. Sáva	Kulturně-společenské aktivity srbské menšiny v roce 2016		30 000
	Putovní výstava v Srbsku – výstava v Niši - Pražská kubistická architektura	Magistrát hl. m. Prahy	30 000

Projekty podpořené ostatními donory

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Srbské sdružení Sv. Sáva	Česko-srbské kulturní vztahy v letech 1990-2015	MZV Srbska	65 000

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy				
organizace	projekt, účel dotace		dárce	dotace (Kč)
Ukrajinská iniciativa v ČR	Dětský klub Smoloskyp 2016	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Ministerstvo kultury	245 000
	Porohy			686 000
	Dny ukrajinské kultury v ČR 2016			190 000
SUPU Praha	Sbor sv. Vladimíra			120 000
	Duo MarOlja			20 000
RUTA	Ukrajinský žurnál			1 290 000
celkem				2 551 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji:

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
SUPU Praha	Sbor sv. Vladimíra	Magistrát hl. m. Prahy	50 000
	MarOlja		15 000
Berehyňa	Naše Vánoce a svátek Mikuláše		30 000
UIČR	Přednášky a hudební večery	Magistrát hl. m. Prahy	20 000
Ukrajinská iniciativa Jižní Moravy	Aktivity	Magistrát města Brna	48 000
	Ukrajinské variace	Jihomoravský kraj	25 000
celkem			188 000

¹⁶⁶ Text dodal Jaroslav Miňo, člen Rady.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
INFO-DRÁČEK	Vietnam vzdálený a blízký	Ministerstvo kultury	250 000
ACVN	Taneční kroužek „Pro zachování tradic a národní kultury“ občanů české národnosti vietnamského původu		105 000
Viet Media	Vůně Lotusu		250 000
Sdružení pro podporu česko-vietnamské jazykové vzájemnosti	Velký učebnicový česko-vietnamský slovník, 4. díl	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 500 000
Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta	Vietnamské kulturní tradice - výkladový slovník	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	277 000
Středisko vietnamského jazyka v Praze, z.s.	Zpracování a vydání Učebnice vietnamštiny pro vietnamské děti ve věku 8 - 15 let a realizace kursů vietnamštiny pro tyto děti	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	100 000
Základní škola Meteorologická	Kursy vietnamštiny	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	70 000
celkem			2 552 000

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji:

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.	Den vietnamské kultury	Kraj Vysočina	38 000
	Den vietnamské kultury	Magistrát města Jihlavy	60 000
ACVN	Přátelský ples	Integrační centrum Praha	60 000
	Taneční kroužek Pro zachování tradic a národní kultury občanů české národnosti vietnamského původu	Magistrát hl.m. Prahy	30 000
INFO-DRÁČEK	Vietnam vzdálený a blízký	Magistrát hl.m. Prahy	80 000
celkem			268 000

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
občanské sdružení Bejt Simcha	Vydávání časopisu Maskil	Ministerstvo kultury	240 000

- CO PRO VAŠI NÁRODNOSTNÍ KOMUNITU ZNAMENÁ ZASTOUPENÍ V RADĚ?

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Zastoupení v Radě, čehož si velice váží (obzvlášť vzhledem k historicky dlouhodobé přítomnosti Bělorusů na území ČR), pro ni obnáší především možnost řešit otázky a případné problémy spjaté s životem a integrací komunity na státní úrovni.

BULHARSKÁ MENŠINA

Pro *Bulharskou pravoslavnou obec* je důležité být informován včas a mít obhajované zájmy jako menšina. Pro členy *BKOK Praha* znamená zastoupení zodpovědnost. Spolek *Zaedno* klade důraz na koordinaci a větší informovanost. Všichni se shodují na tom, že člověk, který menšinu ve vládě zastupuje, musí menšinu důstojně prezentovat, musí pomáhat a ukazovat směr v komunitě, musí informovat krajany v otázkách národnostních menšin v ČR.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Zastoupení v Radě je pro menšinu aktem uznání její existence, možností být informován o aktuálních problémech národnostních menšin a podílet se na hledání jejich řešení.

MAĎARSKÁ MENŠINA

Pro menšinu představuje nejvýznamnější platformu pro seznámení se s problémy ostatních národnostních menšin a zároveň možnost získání nových informací z legislativní sféry.

NĚMECKÁ MENŠINA

Spolek Němců hodnotí své zastoupení v Radě jako významné a správné gesto ze strany českého státu. Oceňuje, že místopředsedou Rady byl zvolen Mgr. Martin Dzingel, zástupce německé menšiny a prezident *SN*. Ten řídí některé schůze Rady a podniká iniciativní kroky v jejich výborech (médiu, funerální památky). *SN* považuje zastoupení v Radě za důležité.

POLSKÁ MENŠINA

Kongres Poláků: polská menšina má dva zástupce v Radě. Přístup ke strategickým informacím týkajících se národnostních menšin. Posuzování vznikajících zákonů, obhajoba vlastních projektů pro podporu kulturních a vydavatelských aktivit národnostních menšin. Možnost upozorňovat na problémy při zavádění evropských standardů. Členství v Radě dává prostor přednášet a řešit na jejím plénu záležitosti, které polskou komunitu tíží, seznamovat se s problémy jiných komunit žijících v ČR a v neposlední řadě možnost navrhnout změny v legislativě týkající se menšin.

PZKO: možnost získávat relevantní informace a předávat informace týkající se problémů polské menšiny v ČR. Působit na zlepšování vztahů mezi menšinou a většinovým obyvatelstvem. Navrhovat změny v legislativních záležitostech týkajících se menšinové politiky vlády ČR. Informovat o skutečném plnění závazků ČR vyplývajících z evropských úmluv.

ROMSKÁ MENŠINA

Autorka textu kvituje s povděkem, že může být členkou Rady, že může říct svůj názor a prezentovat názory a postoje za romskou menšinu. Také ji upřímně trochu mrzí, že členové Rady za menšiny nemohou získávat jako poradní orgán také alespoň menší finanční ohodnocení, jako to funguje například ve městě Brně. Například příprava Zprávy znamená komunikovat s organizacemi a zpracovávat podklady ve volném čase, přičemž kompletní zpracování trvá několik desítek hodin.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Pokud jde o význam zastoupení národnostní menšiny v Radě, nic podstatného se od roku 2015 nezměnilo. Pro organizace národnostních menšin, což platí i pro menšinu rusínskou, jde o důležitý orgán. Národnostní menšiny se tu mohou prostřednictvím svých zástupců podílet na přípravě dokumentů, vyjadřovat se k připravovaným rozhodnutím na vládní úrovni, k chystaným legislativním opatřením, získávat aktuální informace týkající se menšin, projednávat závažné otázky. Nezanedbatelná je také vzájemná komunikace představitelů menšin zastoupených v Radě, sdílení společných problémů, vnímání odlišností.

Lze zopakovat, že činnost Rady jako takové i zastoupení Rusínů v ní je významný a pozitivní jev. Zejména v prvních letech existence Rady šlo o význam lze říct existenční – oficiálně se tím potvrdilo uznání menšiny v rámci národnostního složení ČR. Rusíni se mohli v Česku znovu veřejně přihlásit ke své národnosti až po roce 1989, a když byla ustavena Rada a přizváni do ní i zástupci Rusínů, znamenalo to oficiální uznání Rusínů v ČR jako národnostní menšiny, návrat Rusínů do národnostní skladby obyvatel České republiky a zvýšení jejich společenské prestiže.

RUSKÁ MENŠINA

Institut slovanských strategických studií a Spolek ARTEK: doposud znamenala a znamená poškozování pověsti ruské menšiny ze strany zástupce ruské menšiny při Úřadu vlády, který navíc nemá podporu majoritní části ruské menšiny. *Koordinační rada krajanů Ruské federace* z tohoto důvodu vyjádřila zástupci ruské menšiny nedůvěru.

Sdružení Všeokázský Svaz Českých zemí a Slovenska (VSCZS): Ví, že existuje. Sleduje termíny zasedání a zápisy z jednání Rady. Dostává informace o vyhlášených grantových programech.

O. s. Kovčeg – Archa: pokládá za velice důležité, že je menšina zastoupena v Radě, protože její představitel dodává české vládě objektivní informace o životě a činnosti ruské diaspory.

Sportovní klub SAMBO: znamená to pro spolek další možnost integrace národnostních menšin do českého prostředí.

Vyjádření zástupce v Radě: toto zastoupení umožňuje operativně informovat orgány státní správy o aktuálních problémech jak uvnitř menšiny, tak ve vztahu s většinovou společností, napomáhat k odstraňování těchto problémů, jejich předcházení a přispívat tak ke zkvalitnění stavu společnosti a její správy. Velký význam má i možnost účinnější spolupráce s veřejnoprávními médii.

ŘECKÁ MENŠINA

- Způsob, jak pojmenovat a řešit některé vážné problémy menšiny s ústřední státní správou ČR.
- Prostřednictvím specializovaných pracovních skupin způsob, jak ovlivnit konkrétní oblasti, ve kterých je menšina zainteresovaná (např. televizní a rozhlasové vysílání).
- Sdílení otázek, které řeší i jiné národnostní menšiny v ČR, komunikace s dalšími menšinami. Koordinace zájmu menšin.
- Možnost komunikace s experty v otázkách týkajících se problematiky národnostních menšin.
- Právo účasti na řešení záležitostí týkající se řecké menšiny, zejména zajištění práva na rozvoj řecké kultury a práva na vzdělávání v řeckém jazyce.
- Zajištění potřeb příslušníků řecké menšiny.
- Možnost podílet na přípravě zprávy o situaci národnostních menšin v ČR.

SLOVENSKÁ MENŠINA

J. Miño: možnosť podieľať sa na tvorbe prístupu vlády k aktuálnym problémom národnostných menšín. Možnosť prístupu k aktuálnym informáciám a možnosť priamej komunikácie so zástupcami ostatných menšín.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Možnost prezentace názoru menšiny ve vztahu k obecným otázkám života národnostních menšin v ČR, jakož i možnost komunikace nových projektů (ČT, ČRo), platforma pro diskusi mezi jejich zástupci, možnost otevření otázek významného charakteru kulturního dědictví nejen národnostních menšin (např. otázka udržování hrobů v ČR) aj.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

- Větší zájem samosprávy o spolupráci s komunitou na komunální úrovni.
- Možnost zapojení do dotačních programů.
- Povinnosti a práva pro vietnamskou komunitu (*Van Lang*).
- Skoro nic. Spojitost mezi komunitou a zastoupením je hodně slabá. Zastoupení nezná ani neprezentuje přání většiny a dobře neprosazuje práva menšiny do komunity (*ACVN*).
- Obhájit práva menšiny. Zároveň může získat informace o povinnostech vůči ČR v mateřském jazyce (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*).

- JAK HODNOTÍTE DOSAVADNÍ PRÁCI SVÝCH ZÁSTUPCŮ V RADĚ?

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Menšina prozatím neměla velkou zkušenost se zastoupením v Radě. Nedostatky současného zastoupení si však uvědomuje. V první řadě by měla zvýšit aktivitu a počet angažovaných osob. V souvislosti s tím podniká kroky, jež by měly vést ke zlepšení situace.

BULHARSKÁ MENŠINA

Hodnocení je pozitivní. Zástupkyně v Radě významně přispěla k výsledkům jednání s Českým rozhlasem a Českou televizí.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Nehodnotí.

MAĎARSKÁ MENŠINA

Bezproblémové.

NĚMECKÁ MENŠINA

Na dřívější zástupce *Spolku Němců* v Radě, Ing. Erich Lederera a Irenu Novákovou navázal v současném funkčním období Dr. Petr Rojík. SN bylo s činností obou zástupců německé menšiny v Radě v roce 2016 spokojeno.

POLSKÁ MENŠINA

Kongres Poláků: pozitivně - zástupci polské menšiny jsou vybíráni konsensuálně a mají absolutní podporu všech skupin a frakcí polské menšiny.

PZKO: současný zástupce E. Delong se velmi energicky zařadil do práce v Radě a byl významným způsobem nápomocen při řešení stěžejních problémů, jež se týkají polské menšiny. Průběžně informoval o záležitostech, jež byly projednávány na zasedáních Rady a upozorňoval na důležitá fakta, která bylo nutno řešit v průběhu roku.

ROMSKÁ MENŠINA

Nehodnotí.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Menšinu (a organizaci SPPR) zastupuje v Radě Dagmar Březinová, její práci hodnotí kladně.

RUSKÁ MENŠINA

Institut slovanských strategických studií a Spolek ARTEK: velmi negativně. Zejména svými vystoupeními v hromadných sdělovacích prostředcích i v kontaktu se státními a veřejnoprávními institucemi poškozují ruskou menšinu a její image, čímž zároveň poškozují rozvoj bilaterálních vzájemných vztahů mezi ČR a RF.

Sdružení Všeckozácký Svaz Českých zemí a Slovenska (VSČZS): Zná se s ním osobně. Nepotřebovali v roce 2016 konkrétní spolupráci.

O. s. Kovčeg – Archa: výborně.

Ruská tradice z.s.: činnost zástupce za ruskou menšinu v Radě hodnotí jako velmi přínosnou pro spolek a také obecně pro celkové vnímání významu vládní národnostně-menšinové politiky ve společnosti.

Sportovní klub SAMBO: Nijak, nevidí zřetelné změny.

ŘECKÁ MENŠINA

Dosavadní práce zástupců v Radě je hodnocena představiteli menšiny pozitivně. Díky intenzivní komunikaci dochází k přenosu projednávaných témat z Rady k příslušníkům menšiny a naopak podnětů menšiny do Rady.

SLOVENSKÁ MENŠINA

J. Miño: Vzhľadom k tomu, že za slovenskú menšinu sú tam dvaja zástupcovia a ideologicky aj z dosť rozdielnych táborov, tak to nie je jednoduché. Ing. Miño je v rade prvý rok, Mgr. Vokušová 15 rokov. Nezhodli sa v návrhu kandidáta do komisie na Úrade vlády. Zatiaľ sa chovajú navzájom pomerne korektne a pomerne aktívne. Budúcnosť ukáže, nakoľko to bude konštruktívne a či to povedie k dobrým výsledkom.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Pozitivně. Členství v ní v roce 2016 dalo možnost zástupci ukrajinské menšiny (také zástupcům ruské a vietnamské menšiny) být s poradním hlasem jmenován jako člen/host Výboru pro práva cizinců, s možností diskuse týkající se například systému *Visapoint* aj.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

- Plnili svou funkci zodpovědně a snaživě (*Van Lang*).

- Nemůže hodnotit, protože má málo informací. Ovšem věří, že zástupci dělají maximum, aby hájili práva a povinnosti (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*).
- Postrádá informace o činnosti zástupce vietnamské menšiny v Radě, uvítáme zasílání zápisu z jednání! (INFO-DRÁČEK z.s.).

- **JAKÝMI TÉMATY BY SE PODLE VÁS MĚLA RADA PRIORITNĚ ZABÝVAT? (VYJMENUJTE BODOVĚ, PŘÍPADNĚ S KOMENTÁŘEM)**

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Aktivní spolupráce s národnostními menšinami a jejich organizacemi; informování majoritní společnosti o stavu a kultuře jednotlivých menšin.

BULHARSKÁ MENŠINA

Zkvalitnění komunikace mezi státními/nestátními neziskovými organizacemi, které poskytují pomoc bulharským občanům v nouzi (ať už se stanou oběťmi trestného činu či nikoli) a konzulárním oddělením Bulharského velvyslanectví v ČR.

Podporovat a případně i iniciovat a koordinovat projekty, do kterých se zapojí více menšin, aby byly více viditelné a medializované. Tyto aktivity by měly u majoritní společnosti a hlavně mezi dětmi a mládeží postupně budovat větší porozumění a tolerantnost k odlišnému. Pokusit se takto vyvolat společenskou diskusi na menšinová a multikulturní témata. Popularizovat kladný pohled na menšiny, větší medializace jejich aktivit, větší prostor pro prezentaci menšin v ČT a ČR. Větší medializace aktivity podporující úctu, porozumění a toleranci mezi různými jazykovými skupinami.

Zřídit poradenskou linku na odbornou právní, lékařskou a sociální pomoc v jazycích menšin.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Nezmiňuje.

MAĎARSKÁ MENŠINA

Úspěšně zvládla otázku televizního vysílání pro národnostní menšiny, včetně vhodného vysílacího času.

NĚMECKÁ MENŠINA

SN: nedostatečnou finanční podporou v rámci dotačních programů národnostních menšin, zejména regionální národnostní kultury a podporou národnostních medií a audiovizí a malou pozorností nebo intolerancí národnostních menšin většinovým obyvatelstvem.

Spolek Němců: V činnosti Rady by se měl klást důraz na praktickou pomoc pro spolky národnostních menšin, na podporu jejich kulturní identity a na projekty podporující průnik s českou majoritou. Málo se také zdůrazňuje fakt, že národnostní menšiny v ČR nejsou v politicky rozjitřeném stavu. Finanční podpora státu národnostním menšinám je dlouhodobě finančně podhodnocená. To se týká i výuky německého jazyka včetně zajištění pobytu lektorů v regionech.

POLSKÁ MENŠINA

Kongres Poláků: informovaností většinové společnosti ohledně ochrany národnostních menšin a menšinových či regionálních jazyků. Zhodnocením dvacetileté praxe zákona o právech příslušníků národnostních menšin a případným vytvořením pracovní skupiny pro novelizaci tohoto zákona zpracované na základě tohoto zhodnocení a požadavků jednotlivých národnostních menšin. Navrhuje zvýšit finanční podporu na činnost spolků a snížit byrokratickou zátěž. Spolky ve většině případů nedisponují profesionálním aparátem připravujícím projekty a zvláště jejich vyúčtování, které by mohly zaplatit.

PZKO: novelizací zákona o obcích a krajích s ohledem na poslední sčítání lidu a výpočet procentního zastoupení menšin v obcích a městech. Týká se zákona o matrikách, které implikují vedení sňatečného obřadu v českém jazyce.

- Novelizací zákona o kronikách obcí č. 132/2006 Sb. tak, aby v obcích, jež dosahují 10% menšinové populace, bylo možné provádět zápisy v kronikách dvojjazyčně.¹⁶⁷
- Prováděním intenzivnější propagace mezi většinovým obyvatelstvem o právech národnostních menšin vyplývajících ze závazků ČR a odvozených od evropských úmluv o Ochráně národnostních menšin a Ochráně menšinových či regionálních jazyků.
- Upozornit orgány činné v trestním řízení, aby věnovaly větší pozornost porušování zákona č. 40/2009 Sb., § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob a § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.
- Prohloubit komunikaci s Výbory v obcích, městech a krajích.
- Omezit přerozdělování finančních prostředků, jež města, obce, spolky a multietnické subjekty čerpají ze zdrojů na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin.
- Zprávy o stavu národnostních menšin zpracované úředníky měst a obcí by měly být projednány a odsouhlaseny ve Výborech pro národnostní menšiny.

ROMSKÁ MENŠINA

- Památkou romského holocaustu.
- Podporou menšinového vysílání v ČT a ČRo.
- Podporou on-line přenosu oslav *Mezinárodního dne Romů*.
- Organizace si pochvalovaly projekt *Hate Free*, který jim pomáhal pružně reagovat na hoaxy ohledně Romů v ČR a přejí si, aby pokračoval.
- Také by se měla zabývat změnou § 40 zákona o ochraně osobních údajů.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Neuvádí.

RUSKÁ MENŠINA

Institut slovanských strategických studií a Spolek ARTEK: Rada by měla zohlednit podporu majoritní části ruské menšiny při výběru jejího zástupce, a nevybírat do Rady zástupce spolku, který má podporu pouze snad svého spolku.

O. s. Kovčeg – Archa: Objektivní informování o činnosti regionálních organizací národnostních menšin v českých médiích.

Ruská tradice z.s.: očekává od Rady aktivnější postoje a hodnocení pozitivních a negativních jevů v životě národnostních menšin, podporu spolkům aktivně pracujícím a větší vliv na rozhodnutí příslušných komisí na ministerstvech a místních úrovních.

Sportovní klub SAMBO: Dotacemi a granty (např.: 60% kultura + 40% sport). 2x ročně organizovat schůze, ve kterých by Rada vyslechla všechny problémy a úskalí, se kterými se menšiny potkávají, a následně je pomáhala řešit (dobrovolní představitelé národnostních menšin).

Shrnutí: Je nutné mít na paměti specifický stav ruskojazyčné komunity v ČR a do jisté míry i ruské menšiny. Převážná většina těch, kdo emigrovali z RF do ČR tak učinila proto, aby unikli před důsledky autoritářského režimu, k nimž patří všeobecná korupce ve všech sférách státní správy, samosprávy, policie, soudnictví, zdravotnictví, školství atd. S potěšením využívají všech výhod zdejšího systému obnovující se demokracie. Mají rádi svou vlast, a tak sledují státem řízená média RF, která nemohou připustit, že zdroj problémů, před nimiž utekli, je absence demokratických mechanismů, které v úspěšných zemích brání zneužití moci a okrádání občanů. Vina za rozklad státu je úmyslně kladena na cizí mocnosti. Tuzemští poskytovatelé satelitní i kabelové televize a rozhlasu distribuují pouze oficiální propagandistické kanály RF, ale neposkytují žádný alternativní zdroj informací v ruštině, který by události osvětlil z demokratického pohledu.¹⁶⁸ Rádio Praha vysílá v ruštině, leč v roce 2016 se věnovalo spíš

¹⁶⁷ Tento úkol odmítli zástupci polské menšiny v Radě, když jí byl předložen k projednání v roce 2015.

¹⁶⁸ např. TV Dožd' -<https://tvrain.ru>

propagaci ČR jako turisticky atraktivní destinace. Koncem roku však nastaly pozitivní změny a redakce se věnuje i vzájemným vztahům s RF a Ukrajinou. Otázkou zůstává sledovanost.

Rozdělení ruskojazyčné komunity a částečně i ruské menšiny již přesáhlo meze žádoucí názorové plurality a nebezpečně zasahuje i většinovou společnost. Jde o projevy propagace autoritářských systémů a politiků směřujících k totalitě, které jsou v protikladu s demokratickými hodnotami, k nimž se náš stát hlásí a projevil je i členstvím v EU a zavazuje se ctít v Ústavě a dalších dokumentech. Například *Institut slovanských strategických studií* na svých stránkách šíří xenofobní názory a to zejména vůči Ukrajincům. Ředitel a majitel *Ruského domu* v Mariánských lázních uvádí: „... jakožto člen Politické a konzultační rady prezidenta RF jsem se zúčastnil celé řady vojenských operací a operací mírotvůrců v Abcházii, Podněsteří a na severním Kavkaze“. Za to prý byl povýšen na generála. Mezinárodním společenstvím ale byly tyto ozbrojené zásahy RF hodnoceny negativně. Podstatná část ruské inteligence zaujímá k vývoji v RF kritický postoj, nicméně jen část z ní si dovolí tento postoj veřejně deklarovat, ať už účastí na setkáních, přednáškách, konferencích nebo v sociálních sítích. Viditelní jsou zastánci z opačného konce názorového spektra, ale ani ti nejsou jednotní.

Chybí srozumitelně definovaný a veřejně deklarovaný systém evropských demokratických hodnot, k nimž se stát hlásí. Dokumenty EU, Rady Evropy a NATO jsou pro většinu občanů RF, ale i ČR, příliš obsáhlé a nepřehledné, a tak jsou často odkázáni na propagandistické zdroje.

Vzhledem k tomu, že Rada nedisponuje nezbytným počtem odborníků, kteří by mohli situaci v ruskojazyčné komunitě v plném rozsahu monitorovat a analyzovat, měla by zvážit zahájení spolupráce nejen s odbornými institucemi, které má náš stát k dispozici (např. *Ústav mezinárodních vztahů*, *ÚSTR*, *CTHH MV*) ale i s neziskovými organizacemi (např. *AMO*, *The Prague Civil Society Centre*). Jenom za předpokladu účinné spolupráce a návazné angažovanosti veřejnoprávních médií máme šanci změnit dosavadní neúčinnou defenzivu v efektivnější obranu demokracie, která by dokázala čelit vydatně financované zahraniční propagandě, usilující o destrukci EU a zdejší rodící se demokracie. V zájmu ČR i ruskojazyčné komunity tento úkol nemůže plnit pouze jediný zástupce ruské menšiny, obzvláště v situaci, kdy je pro tuto činnost zmíněnými jedinci soustavně napadán a jeho činnost cíleně zpochybňována.

ŘECKÁ MENŠINA

Prezentací menšin v médiích (rozhlasové a televizní vysílání), ochranou práv menšin, dopadem činnosti vlády na národnostní menšiny, kulturním a jazykovým rozvojem menšin v ČR (prostředky na činnost a výuku jazyků a udržování menšinových tradic), multikulturním vzděláváním majoritní společnosti za pomoci menšin, rolí menšin v bezpečnosti ČR v souvislosti s politikou a mezinárodními vztahy, zabezpečením rovnocenného přístupu státu ke všem menšinám, obecně náladou ve společnosti ve vztahu k národnostním menšinám.

SLOVENSKÁ MENŠINA

- 1) Pokračovat v zlepšování přístupu národnostních menšin k médiám – televize, rozhlas.
- 2) Novým vymedzením pojmu národnostná menšina, které sa ukazuje byť podstatné i voči rôznym skupinám migrantov, ale je tiež podstatné pre fungovanie zažitých spolkov a ich činnosť.
- 3) Vzájomnej spolupráci a využitiu skúseností národnostných organizácií pri začleňovaní skupín migrantov v spoločnosti.
- 4) Od tohto vymedzenia sa potom odvíjajú ďalšie dôležité veci napr. financovanie kultúrnych a vzdelávacích projektov, periodík atd.
- 5) Priority v grantových oblastiach.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Podporou vybraných akcí, pořádaných národnostními menšinami (záštita, účast předsedy Rady na vybraných akcích apod.), podporou udržování památek a hrobů v ČR, významných pro národnostní menšiny, posuzováním otázek, které mají přesah do života majority, popř. do

celospolečensky aktuálních otázek (např. podpora oprávněných názorů/akcí jednotlivých národnostních menšin formou tiskové zprávy).

VIETNAMSKÁ MENŠINA

- Pomáhat cizincům žijícím v ČR při hledání práce (*Vietnamský spolek na Jihlavsku z.s.*).
- Lepší podpora kulturního života (*ACVN*).
- Jasnější aktivita pro zachování tradic, kultury a vietnamského jazyka (*ACVN*).
- Lepší podpora integrace Vietnamců (*ACVN*).
- Soužitím mezi různými etnickými skupinami a mezi těmito etniky s majoritní společností. Spolupráce mezi etnickými skupinami (*Van Lang*).
- Usilovat o zásadní hodnoty: svoboda, demokracie, lidská práva uvnitř menšiny (*Van Lang*).
- Soustředit se na druhou, třetí a další generaci národnostních menšin (*Van Lang*).

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

Opakovaně upozorňuje na jeden tematický okruh, který byl akcentován již v minulých letech. Tím je nárůst pravicového extremismu, který je často spojen i s projevy antisemitismu a xenofobie. Je to téma, které se z podstaty věci hluboce dotýká všech národnostních menšin. V minulých letech proto Rada iniciovala několik projektů, které byly úspěšně realizovány, ať už to byla úprava legislativy (doplnění díkce shromažďovacího zákona) nebo tzv. manuál pro města a obce Ministerstva vnitra. Je oprávněná obava, že extremismus bude i nadále narůstat, ať už v závislosti na ekonomické krizi, či na jiných společenských či politických fenoménech. Rada by se jím měla proto začít systematicky zabývat. FŽO vždy byla a je připravena aktivně přispívat k řešení všech těchto problémů, ať již na půdě Rady, či samostatně.

Z dalších témat, kterými se Rada zabývala a podle všech předpokladů se zabývat bude, je přínosná především oblast prezentace v médiích. Větší důraz by pak rádi věnovali tematice kulturního dědictví, odkazu významných osobností, významných stavebních památek a lokalit atd. To by se mělo promítnout i v oblasti školství a mládeže, kde je jednou z priorit vzdělávání o historii a historickém odkazu holocaustu.

- JAKÉ JSOU VAŠE ZKUŠENOSTI S IMPLEMENTACÍ CHARTY?

BĚLORUSKÁ MENŠINA

Ohledně běloruštiny přiznává velmi slabou implementaci Charty, což je v neposlední řadě ovlivněno potlačováním tohoto jazyka v Bělorusku proti ruštině. Uvítali by větší počet skutečně působících tlumočnicků a soudních překladatelů pracujících s běloruštinou na území ČR.

BULHARSKÁ MENŠINA

Podle svých možností pracuje spolek *Zaedno* na implementaci Charty. Projekt, který ji podporuje, se nazývá *Kamarádi*, vzdělávací aktivity pro děti a mládež z národnostních menšin.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Na svých jednáních 22. února a 26. dubna 2016 projednala Rada možnosti zahrnutí chorvatštiny pod ochranu Charty. Ministerstvo vnitra zmapovalo konkrétní možnosti ochrany a předneslo návrh postupu. Na tomto procesu se zástupci menšiny aktivně podíleli. Ačkoliv podle informací schvalovací proces ještě dokončen nebyl, sdružení ve spolupráci s Univerzitou Karlovou připravuje výzkumný projekt věnující se moravské chorvatštině.¹⁶⁹

MAĎARSKÁ MENŠINA

Tato otázka se maďarské menšiny netýká, menšina v českých zemích je tradiční, konsolidovaná.

¹⁶⁹ Pozn. předkl.: návrh byl sekretariátem zpracován a v červnu předložen k posouzení Ministerstvu zahraničních věcí.

NĚMECKÁ MENŠINA

Vzdělávací projekty nebyly *Spolkem Němců* v roce 2016 využity z důvodu časového zaneprázdnění kvalifikovaných lektorů. Přitom však trvá zájem českých pracovníků německých firem a členů *Spolku Němců* o konverzační výuku němčiny. Ta na školách probíhá jen v malém rozsahu, tato generační vrstva nemá velký zájem o německý jazyk. Výuka němčiny u dětí probíhá ve Skalné, v Jablonci-Rýnovicích a Nejdku. Na užívání německých názvů v označení obcí, sídelních částí, ulic a významných budov je v Karlovarském kraji poměrně jednoznačně negativní názor. Případná úředně nařízená dvojjazyčnost by zbytečně vyvolávala napětí. V některých „měkkých“ projektech (např. naučné stezky, vícejazyčné turistické informace) jsou původní německá jména ponechána v historickém kontextu, vedle českých jmen. Ze zkušenosti vyplývá, že pokud česká nebo německá strana netrvá na užívání pouze jediného jazyka, pak nevzniká problém.

POLSKÁ MENŠINA

Kongres Poláků: Polská menšina využívá financování související s implementací Charty v oblasti vícejazyčných názvů a označení a popularizace polského jazyka.

PZKO: Nadále v obcích, ve kterých bylo při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 zjištěno více jak 10 % polské menšiny, dochází k nedodržování dvojjazyčnosti při zveřejňování informací o realizaci akcí financovaných Evropskou Unií na tabulích na veřejném prostranství.

ROMSKÁ MENŠINA

V komunitě i mezi organizacemi je Charta velmi málo známa a většinou jen odhadují, o co jde.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Nehodnotí.

RUSKÁ MENŠINA

Charta se v ČR bezprostředně netýká ruského jazyka. Projevily se ale problémy se zákazem výuky některých předmětů v ruštině na Česko-ruské ZŠ *VĚDA* s.r.o. Tyto problémy budou předloženy Radě s žádostí o pomoc při jejich řešení.

ŘECKÁ MENŠINA

Charta sleduje převážně kulturní cíle. Má sloužit k ochraně a podpoře regionálních a menšinových jazyků, jakožto ohroženého aspektu evropského kulturního dědictví. Tyto jazyky jsou podporovány jako součást kulturního dědictví každé členské země a tedy i ČR. V této souvislosti jsou poskytovány dotace ze státního rozpočtu ČR na aktivity příslušníků národnostních menšin. V tomto kontextu menšina žádá každý rok o dotaci na své aktivity v rámci projektu *Výuka řeckého jazyka dětí a mládeže, příslušníků řecké národnostní menšiny v ČR*. Spolupráci na této úrovni hodnotí jako kladnou. Co se týče dalších aspektů charty, tak řečtina nepatří pod ochranu části III Charty a tudíž v Radě má řecká menšina pouze jednoho zástupce. Avšak vítá a vnímá velmi pozitivně výuku novořeckého jazyka jak na Masarykově univerzitě v Brně, tak i na Karlově univerzitě v Praze.

SLOVENSKÁ MENŠINA

J. Miño: Podľa pokračujúcich jednaní na Rade a stretnutiach s predstaviteľmi ČRo a ČT sa veci pohli správnym smerom. Oproti minulému obdobiu došlo v tejto oblasti k výraznému zlepšeniu.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Vzhľadom k povahe veci není v širším povedomí v rámci ukrajinskej komunity. Týká sa spíše jiných národnostních společenství.

VIETNAMSKÁ MENŠINA

Nejsou.

